

DEMO

Verkiezingen in Servië

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
JANUARI 1993

Groene Hart en de Randstad
IFLRY-Congres: Eastbourne
Ierland en Abortus

Demo

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 1, jaargang 10
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

Redactie

Hoofdred.: Colette Phlippeau
Fotograaf: Pieter Wezeman
Eindred.: Christiaan Bonebakker
Barbara Naumann
Yill Georges
Red.: Maud Sarvaas
Mark van Barschot
Paul Leenards
Denise Goethals

Deadline 10.2:
5 februari 1992

red. adres:

Landelijk Secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Aanlevering kopij

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op flop aangeleverd (bij voorkeur Macintosh of WP 4.2). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen hoogstens in de volgende Demo worden geplaatst. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD, (p/a Landelijk Secretariaat).

Abonnementen

Een abonnement bedraagt f 20,- per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat, ook losse nummers zijn hier schriftelijk en telefonisch te bestellen voor f2,50 per stuk excl. porto-kosten. Leden ontvangen Demo gratis. Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

Hoofdredacteur

Na drieënehalf jaar heeft de DEMO-redactie afscheid genomen van Saskia Daru. Op een korte periode in 1990 na, heeft Saskia de verantwoordelijkheid op zich genomen over de vormgeving en lay-out van de DEMO. Ook toen ze hoofdredacteur werd, bleef ze aan de lay-out werken. Vaak werkte ze tot diep in de nacht op het secretariaat aan de DEMO. Het blad moest en zou op tijd af zijn, hetgeen ook steeds is gelukt. Zij wilde de DEMO dichterbij de leden brengen, een blad waar voor ieder lid interessante en wetenswaardige artikelen in staan. Zelf heeft ze daar aan bijgedragen met goede en leesbare verslagen van JD-activiteiten. Vooral dankzij Saskia kwam de DEMO de laatste tijd regelmatig uit en is het blad goed gevuld met artikelen. JD-ers schrijven weer voor de DEMO en de redactie kan niet eens alle artikelen meer plaatsen. De 'keerzijde' van het succes, zullen we maar zeggen.

Saskia heeft als hoofdredacteur een grote bijdrage aan de JD geleverd, al vele 'generaties' lang. Namens de redactie wil ik Saskia voor al haar werk en inzet bedanken.

In de redactie wil ik een aantal nieuwe gezichten begroeten: Barbara Naumann, Denise Goethals, Paul Leenards en Mark van Barschot. Mark zal voortaan de column op de achterpagina voor zijn rekening nemen. De bekende rubriek 'Up to JDate' zal uitgebreid worden en voortaan meer informatie en verslagen geven van de JD en haar activiteiten.

De DEMO kent een nieuwe hoofdredacteur; ik heb mijn slaapzak reeds klaarliggen.

Colette Phlippeau

Inhoud

Hoofdredacteur	2
De vergeten tragiek van de Servische jongeren	3
Een paar daagjes liberaal	5
Toveren met mooie woorden	6
Ierland: abortus blijft illegaal	8
De strijd om het bestaan op rijksniveau	9
D'Emoties	10
Het groene hart:	
onze nationale moestuin	12
Een beetje creativiteit, graag	13
Niet Europa, maar VN heeft de toekomst	14
Democratie in Kenia:	
onbegonnen werk?	15
Up to JDate	17
Markant	20

Servische jongeren vestigen hun hoop op stuntelige, maar moedige Panic

'Ik schaam mij als ik mijn paspoort moet laten zien'

door Marcel van Silfhout

De verkiezingen in Servië hebben een dramatische ontknoping gehad. Als officieel internationaal waarnemer mocht ik hiervan getuige zijn. En er waren meer ervaringen in het zo verguisde en geboycotte Balkanstaatje. Een verslag van het bizarre land met soms bijna-surrealistische ervaringen.

Milosevic en Panic, een verschil van nacht en dag, verder op de ingeslagen weg van zelfgekozen martelaarschap of een politieke omwenteling voor vrede en democratie. Dat lijkt voor ons de keus die tijdens de verkiezingen in Servië en Montenegro aan de kiezers voorligt. Maar beide kandidaten hebben hun eigen versie van de boycot. Panic wijst Milosevic aan als de schuldige en zegt dat door hem te kiezen de boycot zal verdwijnen. Maar Milosevic weet de mensen beter te overtuigen met zijn credo dat de hele wereld het arme Balkanstaatje onevenredig schuld oplegt, en dat diezelfde wereld de Serviërs niet op de knieën zal krijgen en eens zal moeten inzien dat de boycot moet worden opgeheven. De boycot vormt voor hem bovendien een mooi excuus waarom de economie niet zou draaien. Milosevic probeert de kiezers daarmee aan te spreken op hun trots. De boycot is hem liever dan een poppenregering in Servië, bestuurd door buitenlandse mogendheden. En daarmee kijkt Milosevic niet zonder bijbedoeling spottend naar Panic, de in Servië geboren

Amerikaan, die ooit werd binnengehaald als de speelpop voor de buitenlandse politiek van Milosevic. Maar die pop begon plots op zichzelf te leven, ging op een gegeven moment zelfs de strijd aan met de Servische machtswellusteling. Toch is de gedachte dat Panic vooral een stroman is van de Amerikanen niet vreemd als je de staf van Panic in levenden lijve ontmoet. Met een grote sigaar en op zijn platste Amerikaans wordt mij door Panic' adviseur Tom Conaughton verteld wat de bedoeling is. "Oh, we really have to reach the second round and then win, that's it." Panic is inderdaad omringd door Amerikaanse PR-adviseurs, die in de wandelgangen ook wel

worden aangeduid met de term 'Madison Avenue'. Zijn hele campagne is zelfs in handen van de Amerikaanse experts.

Persconferentie

Die Amerikanen ontmoette ik al op de eerste avond van mijn aankomst. Daar val ik namelijk met de neus in de boter, omdat in dit luxe Hyatt-hotel een persconferentie van

Panic wordt gehouden. Gezien de drukte en verhoogde activiteit in het hotel, lijkt het of iedereen op stel en sprong naar Belgrado is gekomen. De aanvankelijke scepsis van veel journalisten, diplomaten en politici maakt plaats voor lichte hoop op een verandering in de Servische politiek. Misschien ligt het aan het feit dat Panic als presidentskandidaat op het laatste moment toch mee mocht doen aan de Servische presidentsverkiezingen. Maar de scepsis is niet weg; iedereen weet dat, slechts twee weken campagne-voeren tegen de achtergrond dat Milosevic de staatstelevisie volkomen beheerst en ook gebruikt als zijn persoonlijke spreekbuis, een overwinning eigenlijk een illusie is. Dat Panic en de oppositie-partijen inderdaad

weinig toegang hebben tot de monopolistische staatstelevisie is officieel bevestigd door het Europese media-instituut dat in opdracht van de EG de media tijdens de verkiezingen volgt.

Tussen asgrauw en marmere Nieuw-Belgrado,

De persconferentie wordt midden in Nieuw-Belgrado gehouden, een wijk met mistroostige, grauwe en armoedige woonflats. Tegen de achtergrond van het onwerkelijk weelderig in marmer opgetrokken Hyatt-hotel, temidden van het door inflatie geteisterde land, houdt Panic zijn persconferentie. Het lijkt wel of het de Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn, zoveel internationale pers is er verzameld. De zaal, toch niet bepaald de kleinste van het pompeuze gebouw, puilt uit van de schijnwerpers, lokale en internationale verslaggevers. Er worden Panic soms gevoelige en messcherpe vragen gesteld, maar hij houdt de moed erin, ook al antwoordt hij op sommige Servische vragen per ongeluk in het Amerikaans of op Engelstalige vragen in het Servisch. Soms haalt hij de twee talen helemaal door elkaar. Maar niet alleen daarom krijgt hij de lachers op de hand. Op sommige vragen weet hij zo onbenullig en onkundig te antwoorden, dat de persconferentie iets weg begint te krijgen van een cabaretvoorstelling. De camera's en radio-verslaggevers registreren met plezier de zaal die schuddebuikt van het hoongelach.

Toch is er geen journalist die diep in zijn of haar hart geen zwak heeft voor de stuntelige maar moedige Amerikaan die in zijn eentje honderden jaren van onderdrukking, fascisme, communisme en nu nationalisme probeert te negeren. NOS-radioverslaggever Dick

Verkijk houdt er een verlichte visie op na: "Ja, het is een rare vogel, maar hij gooit met zijn manier van optreden wel de hele vastgeroeste communistische nomenklatura door elkaar." Maar Verkijk gaat verder, hij gelooft zelfs dat de wijze van optreden van Panic een soort theatrale truc is. Verkijk: "Soms probeert hij een vraag te omzeilen door slap in de lucht te gaan praten, maar als de betreffende journalist de vraag dan herhaalt met het verwijt dat Panic hem nog niet heeft geantwoord, is de repliek van Panic: 'Ja, klopt, maar je denkt toch niet dat ik je echt het antwoord zal geven?'" Na afloop van de persconferentie nodigt Panic iedereen uit in een andere zaal van het hotel met hem een borrel te nuttigen.

the big-mister Panic show

Terwijl de pers massaal de persconferentie-zaal uitloopt, staat Panic plots tussen de menigte en roept in onvervalst Amerikaans: "Hierbij kondig ik aan dat ik een openbaar debat aan wil gaan met Milosevic" Zijn armen zwaaien daarbij driftig in de lucht en zijn retoriek en toonhoogte getuigen van een ijzingwekkend dramatiserend vermogen. De TV-camera's zoemen nogmaals gretig in, en zo zijn beide partijen weer tevreden met deze act.

Terwijl ik mij verwijder uit de loge, waar Panic op amicale wijze, nippend aan een groot glas rode wijn met om zich heen de nog aanwezige schare van journalisten, staf en aanhangers een interview afgeeft aan de BBC, gaan mijn gedachten uit naar het gesprek dat ik eerder die dag had met de 22-jarige Tijana en de 19-jarige Katarina tijdens de heenreis in de bus van Boedapest naar Belgrado.

Ben ik soms schuldig?

Tijana woont in Belgrado en kwam net terug van een verblijf bij vrienden in Berlijn. Ze studeert medicijnen in Belgrado, maar vraagt zich af of dat nog wel zin heeft. Tijana: "Mijn moeder is chirurg, maar ze verdient minder dan een lokale buschauffeur." Tijana's ogen kijken mij prangend aan als ze dit zegt. "Het is allemaal te wijten aan Slobaddam," het nieuwe koosnaampje voor Milosevic dat direct refereert aan Saddam Hoessein. Met zichtbaar genoegen doet ze voor hoe ze met de Servische jongeren op tal van bijeenkomsten deze naam scanderen: "Slobaddam, Slobaddam."

Maar zodra het gesprek over de toekomstverwachtingen gaat, lacht ze ineens niet meer. Ze valt stil, en staart in de donkere nacht buiten de bus, terwijl Katarina in deze serieuze momenten van het gesprek juist uiting wil geven aan haar angsten. Soms struikelt ze over haar woorden, ook al spreekt ze vloeiend Engels. Katarina is fotomodel en woont nu al een jaar alleen in Parijs. Ze gaat terug voor het kerstfeest met haar familie. Vroeger woonden haar ouders in het Franse Caen. Dat was voor haar een mooie tijd. Maar nu is haar hele leven anders en weet ze niet meer waar ze naar kan of wil verlangen. Ze is bang voor de toekomst van Servië en haar ouders. Haar gezicht staat strak gespannen en ziet er zelfs wat bezweet uit. Ze wil me zo graag zoveel vertellen. "Als ik naar het nieuws kijk, geeft iedereen

de Serviërs de schuld, en ik geloof ook wel dat ze de meeste schuld hebben, maar je hoort nooit eens iets over de Serviërs die tegen de oorlog zijn. Ben ik, of zijn mijn ouders soms schuldig aan deze oorlog, nee toch?" Katarina en Tijana schamen zich soms om in het buitenland hun paspoort te moeten laten zien. Katarina: "Als ik mijn paspoort moet laten zien, kijkt iedereen me aan van: dat is er zo één, een Servische. Daar word ik zo moedeloos van, het lijkt net of de mensen echt vinden dat alle Serviërs slecht zijn." Tijana valt haar bij: "Ja, ik schaam mij er iedere keer weer voor als ik mijn paspoort moet laten zien." De twee komen los en hun toonhoogte krijgt al snel een emotioneel

timbre. Ze willen allebei zo verschrikkelijk graag af van die afgrijselijke oorlog. Als ik de loge uitloop waar Panic zich ondertussen een schorre stem praakt, moet ik denken aan de twee meiden. Hij is hun enige hoop, en dat is, zo blijkt ook later, niet veel.

westerse politiek rampzalig

De verkiezingen in Servië zijn al met al niet bepaald goed uitgevallen voor de westerse politiek. De boycot heeft eigenlijk een averechtse werking gehad, zij heeft de Serviërs in handen gedreven van de ex-communisten van Slobodan Milosevic en de ultra-nationalisten van oorlogscrimineel Vojislav Seselj. Het is tragisch dat de oppositie-partijen, die hier altijd al voor gewaarschuwd hadden, op een voor hen zo dramatische wijze hun gelijk halen. De jongeren van Servië, zo ondervond ik gedurende mijn zeven-daagse verblijf in Belgrado, verkeren na de verkiezingen in een desperate toestand. In maart 1991 protesteerden dezelfde studenten al tegen de politiek van Milosevic, maar dat protest werd met tanks en gewelddadige politiekrachten onderdrukt. De jongeren verloren daarmee een groot deel van hun moed en hoop. Met de laatst gehouden verkiezingen hadden zij al hun resterende hoop gevestigd op de overwinning van Panic.

Nu ook die hoop is verdwenen en de uitslag zelfs zo slecht is uitgevallen dat er een coalitie tussen de ex-communisten en ultra-nationalisten op komst is, lijkt de toestand van de jongeren helemaal hopeloos en geïsoleerd. Door de voortdurende boycot, die zelfs kan verharderen, kunnen ze hun eigen land niet ontvluchten. Maar dat vrijwel alle jongeren en redelijk-opgeleiden er weg willen is een ding dat zeker is. Ik heb nog nooit zoveel machteloze depressiviteit gezien als bij deze Servische jongeren, die in hun eigen land vanwege hun voorkeur voor het westen voor verraders worden uitgescholden. Overigens heb ik als CVSE-waarnemer gezien dat de verkiezingen gekenmerkt werden door een behoorlijk aantal onregelmatigheden en in sommige gevallen zelfs intimidatie en fraude. Niet alleen in het broeierige Mali-Zvornik, maar evenzeer in de kleinere steden en dorpen ten westen van Belgrado die ik heb bezocht. Veel mensen, vooral de pro-oppositie stemmende jongeren, waren niet geregistreerd en konden derhalve niet stemmen. Nog macabarder waren de opgeroepen overledenen. Met eigen ogen heb ik gezien hoe deze overledenen wel als opgekomen kiezer hun stem uitgebracht zouden hebben. Als ik vroeg waarom deze mensen wel op de lijst aangemerkt stonden, werd hun naam voor mijn ogen weggekrast met de opmerking: "oh, foutje." Mijn advies in de CVSE-verklaring om de verkiezingen niet te erkennen zolang er niet tegemoet gekomen is aan het leeuwedeel van de klachten, is echter al door de Servische en Federale Joegoslavische overheid terzijde gelegd. Maar ik blijf erbij dat dit geen legitieme verkiezing is, maar meer een verkiezing waarbij slechts met indicatie gezegd kan worden wat de uitslag is of zou moeten zijn. Echter, het allerbelangrijkste en iets dat mij ook niet los laat, is de wanhopige situatie voor de oppositie en de jongeren van Servië. Ik zal mij blijven inzetten om meer steun te bepleiten voor zowel deze jongeren als de oppositie in Servië. Zoals de op D66 lijkende Democratische partij, die in haar logo of verkiezingsmateriaal niets aan nationalistische elementen had opgenomen, in tegenstelling tot vrijwel alle andere partijen. Die steun is essentieel, want wat hebben we aan een arm en agressief boerenland midden in de zo instabiele Balkan? Een instabiele Balkan die evengoed te wijten is aan de internationale gemeenschap, die kortzichtig en eenzijdig genoeg de oppositie van Servië nooit ondersteund heeft. Het is de hoogste tijd om de Servische jongeren zo te steunen dat ze er ooit in zullen slagen hun Servië weer in de democratische en vrede-gezinde internationale gemeenschap te krijgen.

IFLRY-congres in Eastbourne

Een paar daagjes liberaal

door Raymond van Doorn

Doorgaans tref je in Eastbourne alleen wat kuierende bejaarden aan wanneer je langs de pier loopt. In deze stad aan de Zuidengelse kust gaan vooral de beter gesitueerde Britten -ze bestaan nog- wonen om van hun pensioen te genieten. Van 27 t/m 29 november j.l. lag de gemiddelde leeftijd in de stad wat lager dan normaal. De International Federation of Liberal and Radical Youth, IFLRY, was er neergestreken voor haar congres.

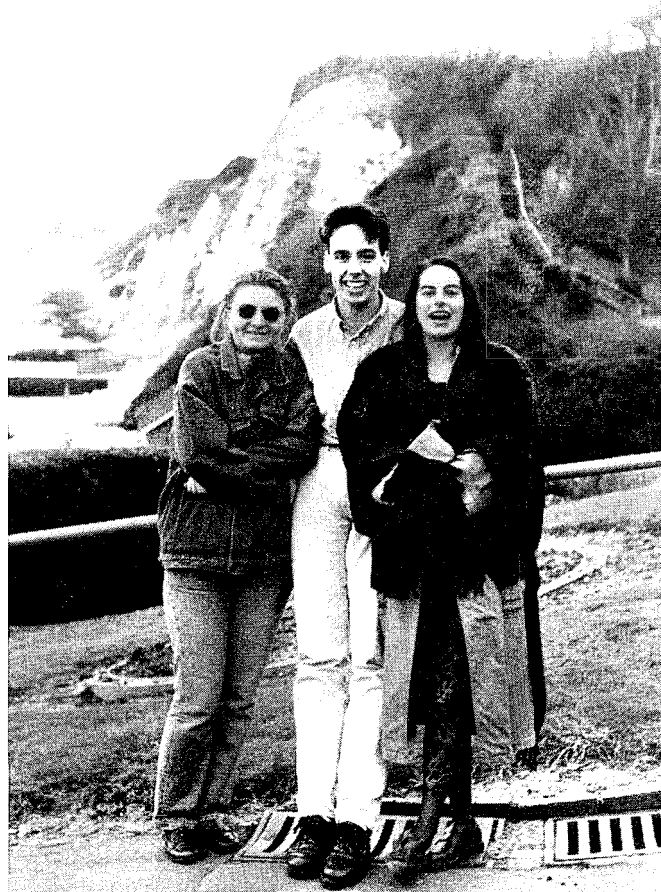
Zoals de naam al enigszins doet vermoeden, gaat het bij IFLRY om een verzameling organisaties van liberale en/of radicale signatuur. Als JD-er ben je even af van het onvertaaltbare vrijzinnig-democraat en ben je gewoon 'social liberal': en dat is wel eens prettig, al is het maar omdat het je veel uitleggen in het Engels bespaart. De ongeveer vijftig lidorganisaties van IFLRY vertegenwoordigen een breed veld, van progressieve sociaal-liberalen tot nog conservatiever dan de VVD. Uit de Europese landen komen dan ook vaak twee organisaties: zo mocht de JD zich verheugen op de aanwezigheid van onze Paarse vriendjes van de JOVD. In Scandinavië kennen ze vaak, behalve een algemene liberale jongerenorganisatie, nog een liberale studentenorganisatie.

Verkenningvlucht

De liberale familie is nog steeds groeiende. Op dit congres omarmden wij zo de Argentijnse organisatie luisterend naar de prachtige naam Club de la Libertad en verwelkomden wij de Mladi Liberalni Demokrati, de MLD dus uit Slovenie. Naast de, overigens niet allemaal, aanwezige leden zijn er mensen van organisaties die lid zouden willen worden. Zo maakte de VUJO uit Vlaanderen een verkenningvlucht en werden de congresgangers aangenaam verast door de indrukwekkende PR van onze Macedonische liberale vrienden.

Over vrienden gesproken. Een van de eerste klussen, waarmee het congres te maken kreeg, was de positie van de Ring Freiheitlicher Jugend, RFJ, uit Oostenrijk. Een organisatie die onvoorwaardelijk de leider van de Freiheitlicher Partei Österreich (FPÖ), Jorg Haider, steunt. Deze meneer haalt ook in ons land nog wel eens de pers met bijzonder onsmakelijke uitspraken over het Derde rijk. Zo vond hij het

'werkgelegenheidsbeleid' van Hitler wel efficiënt. Helaas blijkt het electoraat van dit an sich wel fraaie Alpenland gevoelig voor dit soort volslagen waanzin. Tegen deze 'heer' is wel oppositie binnen de partij, de FPJ wil deze oppositie niet steunen. Op

De JD wist met haar amendementen nog aardig wat veranderingen aan te brengen

*De contacten tussen de JD en de Macedonische liberalen verliepen erg voorspoedig.
(foto: Andrzej Folwarczny)*

initiatief van de JD en de JOVD kwam er een onderzoek van IFLRY naar de FPJ. Volgens dit onderzoek was de FPJ meer conservatief dan liberaal en daardoor was het lidmaatschap wel wat onterecht. Het betekende een zeer emotioneel betoog van de RFJ. IFLRY

had geen enkel benul van de vastgeroeste politieke situatie in het Oostenrijkse en wanneer zij zou besluiten om de RFJ het gat van de deur te wijzen, zou dat de doodsteek voor het liberalisme in Oostenrijk betekenen, aldus de RFJ-ers. Toch liet de RFJ het niet op een stemming aankomen, maar stapte zelf uit IFLRY. Een dramatische opening.

Maar waar wij eigenlijk voor gekomen waren, dat was het Manifesto. Deze beginselverklaring was, na de editie opgemaakt te Lugano in 1982, toe aan vernieuwing. Met een concept van 25 pagina's, ietsjes uitgebreider dan de JD-beginselverklaring dus, werden in werkgroepen de verschillende paragrafen doorgeworsteld. Hier bleek af en toe dat de nationale achtergrond soms de houding van de organisatie mede bepaalt. De Scandinaviërs probeerden de minimumeisen aan de sociale zekerheid wat op te krikken. En de houding van de Zuid-amerikanen ten aanzien van abortus en euthanasie ('friendly dead') lag weer anders dan bij de Europeanen, omdat zij daarin middelen zien bij een strenge bevolkingspolitiek.

in het geheel. Bij de sociale politiek wordt nu dus gepleit voor een actievere overheidsrol. Ook de inbreng bij de milieuparagraaf was aanzienlijk. IFLRY is nu namelijk voor de ecotax en tegen het vervoer van afval naar de derde wereld. Verder moet de bevolkingsaanwas in de hand gehouden worden en hulp aan de derde wereld is daarbij nodig. En als kinderen, opgegroeid met Neelie Smit-Kroes en Hanja Majj-Weggen, hebben wij ons uiteraard sterk gemaakt voor een beter ontwikkeld openbaar vervoer en het

carpoolen. Uit de categorie "erg ingewikkeld" een nogal ingewikkelde buitenland-paragraaf: na een stortvloed van amendementen met onderling tegenstrijdige visies, bijvoorbeeld over de rol van de Verenigde Naties, werd er een niet te volgen paragraaf in elkaar gefietst. Daar was de JD dus tegen. Het Manifesto werd uiteindelijk met een grote meerderheid aangenomen op de algemene vergadering. Het systeem van de gewogen stemmen wordt hiervoor gebruikt: zo heeft de JD drie stemmen maar bijv. de Senegalese organisatie met 200.000 leden (wat doen wij toch fout?) heeft er weer zes.

Tussen de bedrijven door was er ook veel aandacht voor de problematiek rond immigranten en asielzoekers in Europa. Het Zweedse Liberale Ungdomförbundet haakte hierop in door een immigratieparagraaf aan het manifesto toe te voegen, onder lof van de andere organisaties ("Sweden, twelve points"). Daarnaast werd een zogenoemde 'emergency resolution' aangenomen om het opkomend rascisme en anti-semitisme in Duitsland en Italië scherp te veroordelen. Een amendement van Zweedse kant om deze resolutie op heel Europa van toepassing te laten zijn, haalde het vreemd genoeg niet. In mijn ogen werd daardoor wat te gemakkelijk over de problemen in België, Frankrijk en Noorwegen heen gestapt, om maar even drie willekeurige landen te noemen.

Zuidelijk gevoel

Het kon allemaal niet op tijdens het congres: zo werden de jonge liberalen vereerd door een toespraak van de uiteraard liberale presidentskandidaat uit Paraguay, Domingo Laino. Hij vertelde een algemeen verhaal over de situatie in het Zuidamerikaanse land en alles zou beter worden als hij in mei tot president werd gekozen. Het is te hopen dat de goede man in eigen land met sterkere argumenten aan komt zetten, anders kan hij het wel schudden. Desalniettemin een aanleiding voor onze Portugese vriendjes om met veel zuidelijk gevoel voor drama de loftrampet over hem af te steken.

Er was zondagochtend nog slechts een hobbeltje te nemen: waar moest het congres van 1993 gehouden worden? Het werd Finland, want zo werd ons voorgeloude, "na twee devaluaties van de Finse Mark was Finland niet meer het duurste land van Europa". De Slovenen legden uiteindelijk het loodje na een nogal vage toezegging van het IFLRY-bestuur, dat in 1994 de IFLRY-karavaan richting Slovenie zou gaan. Het hoogtepunt werd een discussie over waar de bierprijzen het laagst zouden zijn. Op zo'n moment vraag ik me dan af hoe het toch mogelijk is dat er op deze aarde verschillende volkeren bestaan.

Beginnelen in de praktijk

Toveren met mooie woorden

door Paul Leenards

De Jonge Democraten staan voor radicale democratisering en politieke zorgvuldigheid. Maar passen wij deze principes ook toe op onze eigen organisatie? Een artikel over navelstaarderij; de politiek in de JD.

Wanneer je slechts oppervlakkig naar de JD kijkt, dan kan je een vergelijking met de Nederlandse politiek opvallen. Ook de JD heeft een parlement, een regering en wetten. Ze heten alleen anders: Algemene Ledenvergadering, Landelijk Bestuur en reglementen. De JD spant zich, als politieke jongerenorganisatie, in om jongeren politiek bewust te maken. Zij probeert om door middel van scholing en vorming jongeren meer inzicht in politieke processen en meer mogelijkheden voor deelname aan deze processen te geven.

Politieke processen spelen zich ook in de JD af. Zowel in positieve als in negatieve zin. Of zijn er naïeve mensen die denken dat in de JD geen machtspolitieke spelletjes plaatsvinden? Het kan leerzaam zijn deze processen goed te volgen en te vergelijken met de 'grote-mensenpolitiek'. De problemen bij het opstellen van een artikel in het huiselijk reglement zijn te vergelijken met de problemen bij het opstellen van een artikel in een wet. Voor het handhaven en/of uitvoeren van het artikel geldt natuurlijk hetzelfde.

De JD bekritiseert de Haagse politiek vanwege haar afstand van de Nederlanders en vanwege haar onduidelijke processen. Maar is de kritiek van de JD wel terecht? Hoe democratisch en politiek zuiver is de JD eigenlijk? Ik probeer een vergelijking te maken tussen de JD en de Haagse politiek, waarbij ik het thema 'politieke zuiverheid' hanteer.

Politieke zuiverheid

Voor mij betekent politieke zuiverheid: eerlijkheid, zorgvuldigheid en openheid. Het is net zo belangrijk dat de inwoners van Nederland of de leden van de JD de mogelijkheid hebben om mee te doen als dat ze de juiste informatie krijgen over wat er speelt. Veel procedures zijn in wetten vastgelegd en kunnen dus in de praktijk aan de regels worden getoetst. Als de praktijk afwijkt van de regels, min of meer in overtreding is, dan dienen er maatregelen genomen te worden. De wetten zijn vastgesteld door het parle-

ment, dus door de Nederlandse kiezers. Het ligt dan voor de hand dat aan de foute praktijken een einde komt. Gedogen van foute praktijken, omdat het politiek onhaalbaar is de situatie te veranderen, is politiek volstrekt onzuiver.

Verkiezingen

Dat kiezers slechts eens in de vier jaar hun stem kunnen laten horen en dat deze stem ook nog eens wegvalt in de massa, is sommige democraten een doorn in het oog. Zij verwachten meer heil van andere structuren als referenda en het districtenstelsel; twee voorstellen die door D66 en de JD worden ondersteund. De JD kent echter helemaal geen referenda of districtenstelsel. Het door de JD gehanteerde 'one man - one vote' principe lijkt meer een voorbeeld van evenredige vertegenwoordiging.

De JD kiest niet eens per vier jaar een parlement. Dat zou ook erg moeilijk te verwezelijken zijn, omdat het gemiddelde JD-lid slechts twee jaar actief blijft. De JD kiest helemaal geen parlement, enkel een bestuur, hoofdredacteur en kascommissie. In de JD is de keuze bovendien beperkt. Als je geluk hebt dan ken je de kandidaat, in de meeste gevallen heb je de keuze tussen een jouw onbekende kandidaat en niemand. Dat het voordeel van de twijfel gaat naar de invulling van een bestuursfunctie, hoeft niet te verbazen.

Een kandidaat die zich zo min mogelijk profileert heeft een voorsprong op hen die wel met een mening komen. In de JD wordt niet gekozen vanwege iemands politieke ideeën, maar vanwege zijn uitstraling. Bij de vorige Amerikaanse presidentsverkiezingen sprak de JD zich uit tegen het kiezen vanwege hun stropdas of een scheiding (in het haar), maar aan deze congresuitspraak hoeft de JD zich zelf niet te houden.

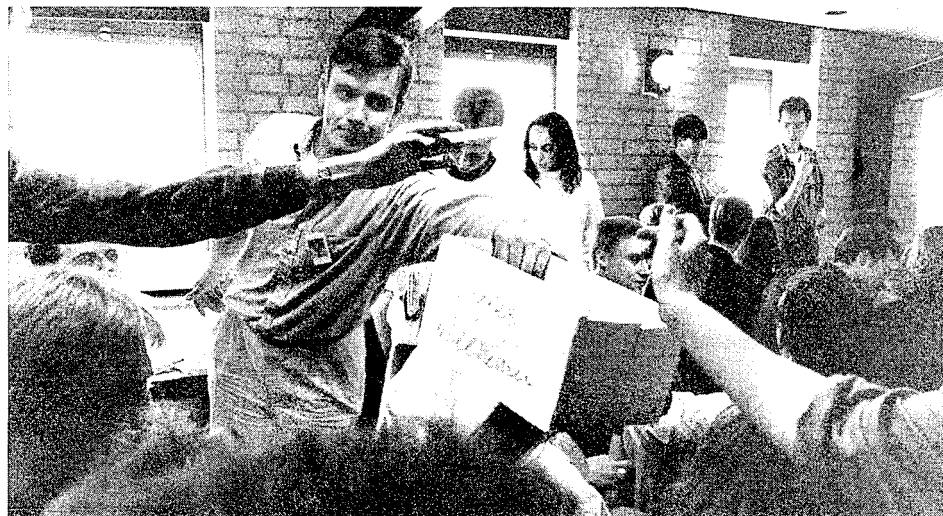
Eerder suggereerde ik dat de JD een bestuur kiest. Dat is niet helemaal waar: de JD kiest personen op bestuursposten. In plaats van een homogeen bestuur, worden negen bestuursleden gekozen. Uit eigen ervaring sprekend, ken ik toch een paar voorbeelden van JD'ers die in het Landelijk Bestuur ge-

heel uit de toon vielen. Zowel op inhoudelijk gebied als het persoonlijk vlak konden zij niet overweg met de rest van het bestuur. Er onstonden frustraties, begrijpelijk, en een enkele maal was er sprake van een conflict-situatie. Het aftreden van Mark van Barschot is er wel een voorbeeld van. Bestuursverkiezingen in de JD zijn dus niet alleen onzuiver, maar ook ineffectief.

Het kan ook anders; éénmaal per jaar kiest de vereniging een bestuur in zijn geheel. Bij de verkiezingen komen de kandidaten, bij voorkeur gezamenlijk, met een programma. De JD-leden kunnen dan hun steun geven aan het programma van hun keuze.

Reglementen/wetten

Als een willekeurig JD-lid wijst op een fout gebruik van de reglementen, dan wordt hij hoogstwaarschijnlijk uitgemaakt voor regelneuker. JD-leden hebben weinig interesse in de eigen wetten. De politiek stelt wetten op, een bekend gegeven. De JD houdt zich bezig met politiek en dus ook met de Haagse wetten. Als de regering zich niet aan de Haagse wetten houdt - komt regelmatig voor - dan staat de JD 'vooraan' in haar kritiek. Als je een wet maakt, dan dien je je daaraan te houden.

De JD houdt zich eveneens niet aan haar wetten. In een artikel in het huishoudelijk reglement wordt het lidmaatschap van een afdelingsbestuur en regiobestuur tegelijkertijd verboden. In Friesland hebben leden van de afdelingsbesturen van Leeuwarden en Drachten echter zitting in het regiobestuur. Het Landelijk Bestuur heeft in maart 1992 besloten de situatie te gedogen tot aan de eerstkomende regiovergadering, waar aan deze praktijk een einde kon worden gemaakt. Het besluit is echter nooit medegedeeld aan het regiobestuur en dus ook nooit uitgevoerd. Onzorgvuldig en ook erg onzuiver. De vereniging heeft niet voor niets dat artikel ingesteld. Het zou toch een slechte zaak zijn als de Nederlandse overheid de wetten niet zou handhaven? De JD doet daar niet moeilijk over.

Het is geen regelneukerij om te wijzen op een correcte uitvoering van de regels, anders had je die regels niet moeten instellen. Dat je een regel moet interpreteren in de geest en niet naar de letter, daar heb ik geen enkele moeite mee. Ik vind persoonlijk dat reglementen flexibel moeten zijn, maar ook duidelijk. Ik heb geen behoefte aan 'juristen' die precies weten waar de ruimte in de reglementen liggen, zodat zij daar ten volle van kunnen profiteren. Als je - terecht - vindt dat er talloze bezwaren tegen artikelen uit het huishoudelijk reglement zijn in te brengen, moet je maar voorstellen ze te veranderen. Het is democratisch om besluiten genomen door de vereniging te accepteren en uit te voeren. De vereniging heeft tenslotte gekozen.

De vereniging

Bovenstaande twee voorbeelden waar het democratisch gehalte van de JD tekort schiet, wil ik afsluiten met een derde voorbeeld over de uitvoering van congresbesluiten. Het congres is het hoogste orgaan van de vereniging en haar besluiten dienen door iedereen die (bestuurs-)verantwoordelijkheid is aangegaan te worden uitgevoerd. Om de uitvoering te kunnen controleren,

horen de leden de mogelijkheid te hebben het proces te kunnen volgen. Een goede verslaggeving is dan ook gewenst. In november 1990 nam het congres daarover een besluit. Over de uitvoering van organimo's (opdrachten aan LB, DEMO, etc.) wordt schriftelijk verslag gedaan aan de vereniging. Op deze verslagen wordt nog steeds gewacht.

Het congres neemt dan niet de eigen verantwoordelijkheid om het LB e.a. op hun verplichtingen te wijzen. In principe legt het LB elk half jaar verantwoordelijkheid af aan de vereniging. De vereniging bepaalt dan of het LB goed gefunctioneerd heeft en voor weer een half jaar het mandaat krijgt de vereniging te vertegenwoordigen. In de praktijk lijkt het congres nauwelijks geïnte-

resseerd in het functioneren van het LB, kader en de rest van de vereniging. Wellicht zijn de leden te bang om LB-leden op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Ze zijn vaak niet goed op de hoogte van het hoe en waarom. Dat is jammer, want de hoe-en-waarom's van de JD verschillen niet zoveel van die van de Haagse politiek. De principes zijn dezelfde, alleen in Den Haag worden ze beter uitgevoerd.

DEMO
WENST JE
EEN
VOORSPOEDIG
VRIJZINNIG
EN
GEÏNSPIREERD
1993

Ierland: abortus blijft illegaal

door Denise Goethals

Onlangs is er in Ierland een abortus-referendum gehouden, waarin de Ieren zich hebben kunnen uitspreken over abortus. aanleiding van het referendum is de treurige gebeurtenis begin dit jaar. Toen een 14-jarig Iers meisje, slachtoffer van een verkrachting, zich wilde laten aborteren in Groot-Britannië kreeg zij van de hoge Raad geen toestemming om naar het buitenland af te reizen.

De zogenaamde X-case heeft de Ieren aan het denken gezet over abortus en over de kwaliteit van het leven.

Een pro-abortus demonstratie in Ierland (foto: Denise Goethals)

Drie weken voor het referendum en de verkiezingen die gelijktijdig gehouden werden ben ik in Dublin geweest. Wat mij opviel, was dat er overal heftig gedemonstreerd werd, zowel door voorstanders als door tegenstanders van abortus.

In Dublin heb ik gesproken met Helen Mac Mahow, een 22-jarige studente filosofie die actief is in de Socialist Workers Movement, een radicaal linkse organisatie. De organisatie houdt zich onder andere bezig met het abortus-vraagstuk.

Ik vroeg Helen naar haar mening over abortus en de situatie in Ierland.

Ben je voor of tegen abortus?

"Ik ben absoluut voor abortus! Daarmee wil ik zeggen dat een vrouw vrij is om te kiezen. Als je geen controle kunt hebben over je eigen lichaam dan zijn alle andere rechten zinloos, want daar heb je dan ook geen controle over."

Is abortus vooral een morele kwestie?

"Abortus is zowel een morele als een politieke kwestie. Vooral als je het aan de hand van klassen gaat bekijken. Het is zo dat

welgestelden zich makkelijker kunnen laten aborteren, ze hebben meer financiële mogelijkheden. Wie naar Groot-Britannië wil voor een abortus moet 1200 gulden betalen voor de reis en de behandeling. Niet alle Ierse vrouwen kunnen dit betalen."

Waarom is het wel mogelijk om naar Groot-Britannië te reizen voor een abortus?

"Officieel is het niet mogelijk. In het komende referendum zal ook gevraagd worden of vrouwen het recht hebben om naar het buitenland te gaan voor een abortus. Van 4000 Ierse vrouwen is nu bekend dat zij dit jaar een abortus hebben ondergaan in Groot-Britannië. Dat gebeurt stiekem. Deze gegevens komen van Engelse klinieken. Veel Ierse vrouwen zijn bang om erover te praten."

Welke vragen worden er precies gesteld in het komende referendum?

"Het referendum bestaat uit drie vragen:

1. Mag vrijelijk informatie worden gegeven over de mogelijkheden van abortus?
2. Mag er vrij naar het buitenland worden gereisd om zich daar te laten aborteren.

3. De zogenaamde substantiële vraag; mag er in Ierland voortaan abortus worden ondergaan wanneer er een wezenlijke en substantiële bedreiging bestaat voor het leven van de vrouw, anders dan het risico van zelfdestructie.

De laatste vraag is de moeilijkste en de onduidelijkste. Tegenstanders vinden het te liberaal en voorstanders zien er teveel restrictie in."

Hoe sta je tegenover het principe dat vrouwen zich alleen mogen laten aborteren als hun leven in gevaar is?

"Daar ben ik het ook niet mee eens. Ik vindt dat het niet terzake doet waarom een vrouw een abortus wil. Of het economische motieven zijn, of dat ze al vijf kinderen heeft, of voorbij de 40 is, dat maakt niets uit, ze moeten vrij zijn om te kunnen kiezen."

Is er al niet eerder een referendum gehouden in Ierland over abortus?

"Ja, dat klopt, het abortus referendum komt voort uit een in 1984 gehouden referendum. Het referendum wat nu gehouden zal worden is bedoeld om de keuze van de mensen in 1984 nog eens te achterhalen en te kijken of veranderd is. De belangrijkste aanleiding is echter de X-case van begin dit jaar. Maar wat de Ieren ook zullen stemmen, ze nemen meer afstand van hun kerk."

Denk je dat de invloed van de kerk nog heel sterk is in Ierland?

"Het gezag van de kerkelijke leer in morele aangelegenheden is er nog steeds. Ook al is de bevoorrechte positie in 1972 uit de grondwet geschrapt. Iedere zondag gaat 84% van de Ieren nog trouw naar de mis. De kerk heeft overigens al aangekondigd tegen het recht op informatie en het recht op reizen te gaan stemmen."

Is er een politieke partij in Ierland die een duidelijk standpunt inneemt voor of tegen abortus?

"De Progressive Democrats, Fianna Fail en Fine Gael zijn tegen abortus, maar maken een uitzondering als het leven van de vrouw in gevaar is. Volgens mij is er niet echt een partij met een uitgesproken mening voor of tegen abortus. zeker niet met het oog op de verkiezingen.

Er is één partij, de Democratic Left, die een uitzondering vormt. Deze partij heeft gezegd dat een vrouw het recht heeft te beslissen over haar eigen lichaam, wat inhoudt dat ze voor abortus zijn. Dat vind ik een hele vooruitgang."

Hoe zit het met voorbehoudsmiddelen in Ierland?

"Voorbehoudsmiddelen zijn volgens de grondwet verboden, net als abortus en echtscheiding. Er worden echter wel uitzonderingen gemaakt. Voor de pil moet je toestemming van je ouders hebben, dus als die niet meewerken, heb je een probleem.

Condooms zijn in beperkte mate verkrijgbaar. Echter alleen op recept. De maximum straf op handel in condooms is in Ierland bij wijze van spreken zwaarder dan voor drugshandel."

Wat ga jij stemmen het komend referendum?

"Ik stem ja, ja en nee. Ja, er mag vrijelijk informatie gegeven worden over abortus. Ja, er mag vrij naar het buitenland gereisd worden voor abortus. En nee op de zogenaamde substantiële vraag of er in Ierland voortaan abortus mag worden ondergaan als het leven van de vrouw in gevaar is. Op die vraag zeg ik nee omdat ik vindt dat een vrouw niet perse in levensgevaar moet zijn om een abortus te ondergaan. Ze moet ten aller tijden kunnen beslissen over haar eigen lijf.

Het referendum werd 25 november 1992 tegelijk met de verkiezingen in Ierland gehouden. De meerderheid van de Ieren stemde ja op informatie over abortus, ja op reizen naar het buitenland en nee op abortus in Ierland. De uitslag van de laatste vraag is een beetje vaag. Aan één kant kan het betekenen dat de Ieren tegen abortus in eigen land zijn onder onder wat voor omstandigen dan ook. Aan de andere kant kan het betekenen dat de Ieren van mening zijn dat abortus in alle gevallen toegestaan is en niet alleen als een vrouw in levensgevaar is. Een ding kan uit de resultaten van het referendum wel opgemaakt worden: voorlopig zal abortus in Ierland illegaal blijven.

Carrière, Barrières -deel 4-

De strijd om het bestaan op rijksniveau

door Maud d.M. Sarvaas

Hoe je in de tweede kamer kunt komen, zal aan menigeen al duidelijk zijn. Door middel van telefoneren, faxen, praten, bekokstoven en een reputatie hebben bij het hoofdbestuur is het bij sommige partijen goed mogelijk om op een verkiesbare plaats op de lijst te komen. Bij onze moederpartij D66 gaat dat ook nog eens héél democratisch, zodat er tevens onder gewone leden zoveel mogelijk gelobbied moet worden.

Pas als je in de kamer zit, begint de ware strijd om het bestaan. Wie komt het meest op TV, wordt het meest geïnterviewd en geciteerd? Als je achterblijft kun je het wel schudden; je bestaat minder dan de rest. Kamerleden moeten zorgen dat ze te pas en te onpas in de publiciteit komen, zelfs als het complete onzin betreft (iedereen weet nu welk kamerlid de Pijproker van het jaar 1992 is geworden).

Een kamerlid kan helemaal in z'n handjes knippen als er een karikatuur van hem of haar wordt geplaatst, of als hij plotseling uitgemaakt wordt voor "kroonprins". De allergrootste bofferd wordt nagespeeld in Keek op de Week. Ook Ed Raket kon indertijd niet klagen.

De Bolkestein-methode

Hoe ben je nu de andere kamerleden te slim af? Jij moet opvallen, niet de rest. Er zijn verschillende methoden denkbaar om dat te bewerkstelligen. De eerste is de zogenaamde Frits Bolkestein-methode: men neme een maatschappelijk probleem. Men blijve het aansnijden totdat men het in een basisvorm kan gieten. Opkloppen met wat cijfermateriaal totdat een stijve massa is ontstaan. Verhitte totdat een breinaald er droog uitkomt. Serveren met loze kreten. Eet smakelijk.

De tweede wordt ook wel de Charismatische methode genoemd. Slechts weinig kamerleden kunnen zich dit veroorloven. Men heeft hier een vaderlijke manier van spreken voor nodig, een charmante lach en een diepe stem. Daarbij hoort een roemrucht verleden en een onzekere toekomst. Op deze manier blijft het charisma en de daarbij behorende Personality het publiek voor ogen staan.

En nu de Sterrenslag-methode. Deze methode wordt wel gebruikt om een wellicht wat vervaagd image te restaureren. Wie modderworstelend op de buis verschijnt staat tien punten voor.

Ook de Aanrijding-methode heeft effect. Het hanteren hiervan zal niet direct positieve gevolgen voor de (gedeuhte?) reputatie van het botsende kamerlid scheppen, maar verbindt het desbetreffende object, waar tegen aan gereden is, of het geluid, dat vrijkwam bij de klap, wel voor eeuwig met zijn of haar naam. Altijd geldt: het geeft niet hoe ze je noemen, als ze je maar noemen.

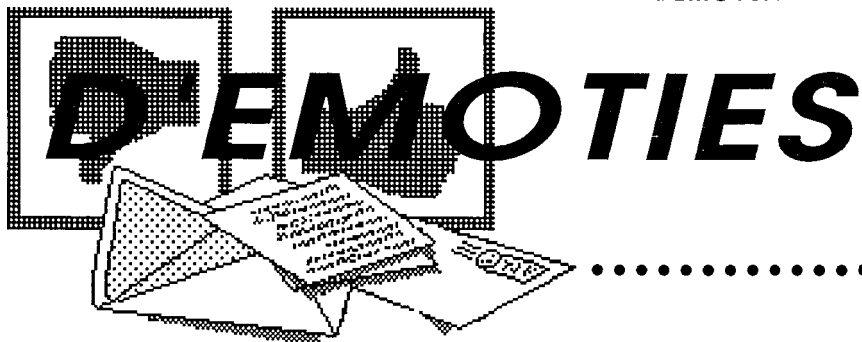
Natuurlijk zijn er nog honderden andere methoden om op te vallen, maar het kost veel tijd en energie allemaal. En dan te bedenken dat een kamerlid eigenlijk ook nog andere dingen moet doen! Nu heeft de tweede kamer net het besluit genomen dat de plenaire vergadering van drie naar twee dagen per week wordt teruggebracht. Of dit de last van het deelnemerschap aan de Survival of the Fittest verlicht, is een vraag waarop nog geen antwoord kan worden gegeven.

(ingezonden mededeling)

**In Guatemala
heeft de
Nobelprijswinnares
geen leven.**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**Word lid.
Bel 06-321 22 50**

Kwaad worden, lachen, huilen, stort je hart uit, maar hou het onder de 200 woorden. De redactie behoudt het recht stukken in te korten of in het geheel niet te plaatsen.

De Ziener

Het zijn moeilijke tijden.

Eenzijdig de calculerende burger die zich definitief heeft losgemaakt van de oude sociale banden en instituties en anderzijds een, mede ten gevolge daarvan, falende overheid en politiek, niet langer in staat om de samenleving te sturen en steeds meer de benodigde legitimiteit ontberend om in een tijd van immer voortschrijdende secularisatie, ontideologisering en individualisering oplossingen aan te dragen en op te leggen.

Is het echter de gehele politiek die antwoorden schuldig blijft? Nee, er is één man die het wél weet. De gruwelen van onze tijd, de onveiligheid, de overwaardering van de privacy, het gebrek aan controle door de overheid, het maar op terrassen rondhangen van mensen die niet willen werken, het zoek zijn van de moraal en bovenal die ergerniswekkende graffiti, ze zullen allemaal worden aangepakt via een hardere politiek. Steekwoorden van deze hardere politiek zullen zijn: gemeenschapszin, ophouden met zeuren en gewoon aan het werk gaan en

vooral herstel van het natuurlijke gezag in de samenleving. Dit laatste berust vanzelfsprekend bij de arts, de onderwijzer, de politicus en de inspecteur.

De man, zeg maar gerust de Ziener, die dit voor ons bedacht, heeft het, helaas zo'n beetje als enige, wel door. Vroeger, op school, zei hij tegen die klasgenoot die altijd in opstand kwam: "Pas je toch eens aan, wat heeft het voor zin de wereld de schuld te geven?" En nu, nu hij volwassen is, steekt het hem dat de terrassen zo vol zitten terwijl de tuinders in het Westland geen personeel kunnen krijgen. Zie je wel dat er werk genoeg is voor mensen die willen werken. Zo eenvoudig zit de wereld in elkaar. En alle zaken die mis zijn in de samenleving, die beginnen al met kleine, simpele dingen. Het niet opruimen van de werktafeltjes op school en het bekladden van muren. Daar ergerde hij zich als kind al aan.

Wat hoor ik u nu zeggen? U ruikt de spruitjeswalm uit de jaren vijftig? Onzin. Wat u ruikt, is de stank van ongewassen feodale heersers uit reeds lang vervlogen tijden. Alsof er nooit een Verlichting of een

Frans Revolutie hebben plaatsgevonden. Waren ze er maar nooit geweest. Lang leve de natuurlijke, organische en vooral hiërarchische maatschappelijke ordening.

En nu wilt u natuurlijk graag de naam van deze Ziener weten. Welnu, u had het vast al geraden, zijn naam is Eelco Brinkman. Hij is het die de problemen waarvoor wij ons aan de vooravond van de eenentwintigste eeuw geplaatst zien, denkt te kunnen oplossen middels een moraal waarvan de geschiedenis eeuwen terug gaat. Eelco Brinkman, onze beoogde volgende minister-president, de man met de laser-ogen, denkt het Licht te hebben gezien. Helaas is hij er klaarblijkelijk zo door verblind dat hij het zich op de hedendaagse werkelijkheid volledig kwijt is. Eelco Brinkman is het beste argument voor de paarse coalitie.

Bart Heller

Naar aanleiding van 'Werken, je best doen, niet lantefanteren' (Volkskrant 7-11-92) en 'Eelco Brinkman: tien uitdagingen voor Nederland in de nieuwe tijd' (Volkskrant 27-11-92)

Stom, stom, stom

"Stom, stom en nog eens stom!", dachten wij achteraf. We hebben het over het aftreden van Mark van Barschot op het congres en dan vooral: "waarom hebben wij toen onze mond gehouden?" Een soort drempelvrees om iets te zeggen voor een zaal van 200 mensen? Daarom dit alternatief. Eigenlijk zijn wij: verbaasd, verontwaardigd en kwaad. Wat er bij ons niet ingaat? Nu, dat is het volgende:

1. Het Landelijk Bestuur (en vele anderen) klagen over het feit dat er niet genoeg actieve mensen zijn bij de JD.
2. Het is sowieso moeilijk om mensen te krijgen voor kader-functies en al helemaal voor het LB.

Maar wat gebeurt er: als je iemand als voorzitter hebt, die een goede houding (in ieder geval naar buiten toe) heeft, een perfecte

spreekvaardigheid heeft, goed op de hoogte is van de politiek, die prima kan debatteren, die geen popi-jopigedrag vertoont en die gerespecteerd wordt door menig politicus, leg ons dan eens uit waarom je in hemelsnaam diegene "laat" aftreden! Volgens ons de stomste fout die het LB gemaakt heeft (zonder overleg met de LEDEN!). Waarom niet iets meer flexibiliteit? Waarom geen twee mensen op deze post, b.v. Mark voor het externe gedeelte en Ruud voor het interne gedeelte. Dit kan een prima combinatie zijn; wij spreken uit ervaring, want we zijn alletwee coördinator PR & Ledenwerving en mede daardoor gaat het goed met Den Haag, een kwestie van flexibiliteit en creativiteit.

Dit kan waarschijnlijk niet vanwege de regels. Soms lijken de regels de JD te overheersen, terwijl we naar buiten toe maar roepen

dat we zo flexibel en pragmatisch zijn. Nog een puntje: er wordt de hele tijd gesproken over het "vrijwillig" aftreden van Mark, maar hoe kan er sprake zijn van "vrijwilligheid" als acht mensen te kennen geven dat ze liever hebben dat je opstapt, tja, wie stapt er dan niet "vrijwillig" op? We beweren toch pragmatisch te zijn, een hekel te hebben aan star gedrag, zullen we dat ook een keer in de praktijk gaan brengen!!

Naomi Flight en Pauline Ponsen, namens afdeling Groot-Den Haag.

Ledenopvang: helaas, pindakaas

Stel, je bent een nieuw lid van de JD. Je leest in de Demo (9.5) alles over een schijnbaar interessant congres. Vol enthousiasme neem je de trein naar het paradijs "Eikelkamp". Daar begroet men elkaar hartelijk (oude jongens, krentebrood) en worden de laatste nieuwtjes uitgewisseld. Maar, denk je als optimist bij jezelf, dat wordt beter! Want, wanneer ze weten dat ik een nieuw lid ben, zullen ze me met open armen ontvangen. Bij de aangekondigde introductie verwacht je aanvullende informatie over de gang van zaken op het congres, dat je voorgesteld wordt aan een aantal andere JD'ers waaruit vanzelf de persoonlijke contacten zullen volgen. Maar helaas, pindakaas! Noch van enig enthousiasme, noch van begeleiding is er sprake. Wel ligt er een tafel vol bezaaid met allerlei uitnodigingen. Heel leuk en leerzaam, maar alleen is maar alleen. Zo blijft het vrijwel het hele weekend. Je moet wel heel sterk in je schoenen staan om je op zo'n weekend niet doodongelukkig en

Oude mensen

Echt waar: ik heb geen hekel aan oude mensen. Tenminste... als ze een beetje sociaal zijn. Helaas zijn veel oude mensen knap asociaal. Niet met opzet, nee hoor, erger: zonder dat ze het weten. Oude mensen, meestal vrouwen, die niet alleen een stok, steunkousen en een tas op wieltjes, maar ook oogkleppen hebben, kan ik niet zo best uitstaan.

Voorbeeld: het openbaar vervoer. Oude mensen zitten altijd voor in de bus. Als een Oud Mens de bus uit wil, blijft zij zitten tot de bus stil staat en zijn deuren heeft geopend. Dan pas komt het oude lijf in beweging en vijf minuten later kan de bus weer verder. 'Maar anders val ik om!' Je kunt in ieder geval dichter bij de deur gaan zitten.

Maar de trein is erger. Hier kunnen oude mensen ineens wèl op tijd bij de deur zijn. Ze staan er zelfs al vijf minuten vóór het station. Die wil er snel uit, denk je dan. Dat valt tegen; oude mensen hebben nooit haast. Zelf wil je er wèl snel uit. Maar het Oude Mens blijft vlak voor de deur op het perron staan om eens rustig te kijken welke kant zij op moet, en heeft geen idee wat zich achter haar, in de deuropening van de trein, afspeelt.

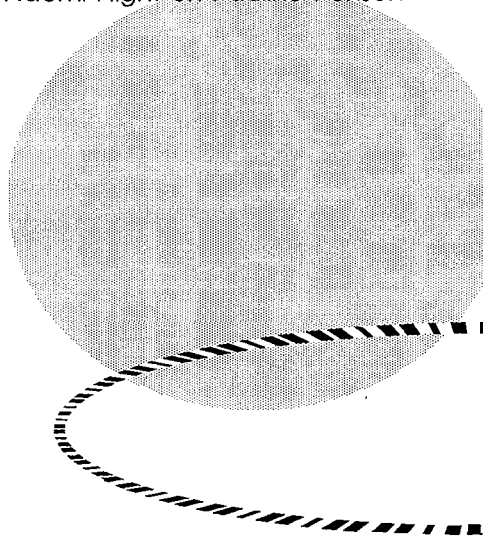
Dus, oude mensen van Nederland: door jullie heeft het openbaar vervoer zo vaak vertraging. Denk daar eens aan als je klaagt over die gratis reizende jeugd van tegenwoordig.

Christiaan Bonebakker

eenzaam te voelen. Zo kan het dus niet langer. Als we zeiken over het feit dat het ledenaantal terugloopt, moeten we eerst de hand in eigen boezem steken. Wij denken dat het anders kan en als voorbeeld nemen we een D66-congres. Actieve leden worden van tevoren benaderd, om aan het begin van het congres 1 uur vrij te maken voor de opvang van de nieuwe leden. Deze opvang bestaat uit een inleidend praatje over de vereniging, het congres, kennismaking met een aantal leden en ze in contact brengen met leden uit hun afdeling/regio.

Wij vinden dat deze ledenopvang een taak is van iedere JD'er die op een congres komt (en niet alleen de secretaris Ledenwerving). Want het gaat om het overleven van de hele vereniging; de JONGE DEMOCRATEN!!

Naomi Flight en Pauline Ponsen

Christiaan Bonebakker

Fundamenteel

Deed je vroeger een spelletje 'mens-erger-je-niet' voor de gezelligheid, in dit tijdperk van vooruitgang zorgt de technologie er voor dat we andere 'spelletjes' spelen. Computerspellen als 'Super Mario' vinden gretig aftrek bij de jongsten onder ons. Het verslaan van de computer wordt een obsessie en zo wordt ontspanning inspanning. Ondanks het feit dat de techniek er nog altijd voor zorgt dat er zaken worden voortgebracht die ons leven vergemakkelijken of veraangemen, reageren wij mensen daar lang niet altijd even gelukkig op. Ons leven wordt steeds ingewikkelder en duurder. Het lijkt soms wel of de tijd steeds sneller gaat. Er wordt steeds meer van ons verwacht, de drang naar prestatie wordt steeds groter. Kortom, we houden het gewoon niet meer bij.

Stilletjes aan verzuipen we in onze eigen welvaart en vinden we het nog vreemd dat zich steeds meer sociale en maatschappelijke problemen aankondigen. Dat grenzen

'Laat ons boetseren'

In Nederland bestaat een scheiding tussen kerk en staat. Dat is maar goed ook, want sinds enkele jaren is het aantal buitenkerkelijken in ons land groter dan het aantal Christenen.

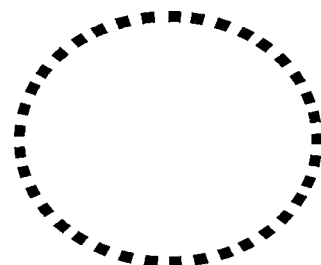
Toch staan we ongemerkt toe dat het Christendom nog altijd als 'de' Nederlandse godsdienst wordt gezien. Het bekendste voorbeeld is de Troonrede, waarin de hoop op Gods zegen nooit ontbreekt.

In haar kersttoespraak van 1992 maakte Beatrix van de gelegenheid gebruik om de beginselverklaring van het CDA nog eens uit te leggen. Indirect, via het begrip 'gemeenschapszin', en direct, via God himself.

Ik vind het helemaal niet erg dat Beatrix Christelijk is, zoals ik het ook niet erg vind dat ze van boetseren houdt, graag op wintersport gaat en niet lesbisch is. Maar op het moment dat ze in haar toespraken gaat pleiten voor meer nationale boetseervreugde, zou ik gaan protesteren. En dus vind ik het ook onjuist dat ze zich presenteert als Christelijke koningin.

vervagen en persoonlijke geldingsdrang steeds belangrijker blijkt te worden. De toenemende criminaliteit, rassenhaat en onderlinge agressie dragen hier toe bij. Menselijke emoties moeten toch ergens blijven. De 'prijs' die we met z'n allen over hebben om ons welzijn op pijl te houden wordt uiteindelijk steeds hoger. En terwijl de kloof tussen welzijn en welvaart groter aan het worden is, komt de inhoudelijke betekenis van de bewoordingen vrijheid en gelijkheid verder in het geding. Maar uiteindelijk draait in onze westerse samenleving wel alles om deze twee zeer belangrijke begrippen. De fundamentele van ons recht.

Wendeline Cleven

50 jaar krampachtig vasthouden aan een achterhaald dogma

Het groene hart: onze nationale moestuin

door Jeroen Weertman

Al een halve eeuw bepalen de begrippen 'Randstad' en 'Groene Hart' de ruimtelijke inrichting van het westen van Nederland. Dat is een lange tijd, een te lange tijd. De begrippen zijn inmiddels achterhaald door de maatschappelijke tendens tot schaalvergroting en dienen daarom omgeruild te worden voor een ander begrip, bijvoorbeeld 'Parkstad Holland'. Als dit dogma is doorbroken kan er vrij gediscussieerd worden over het beter benutten van de potenties van het Groene Hart.

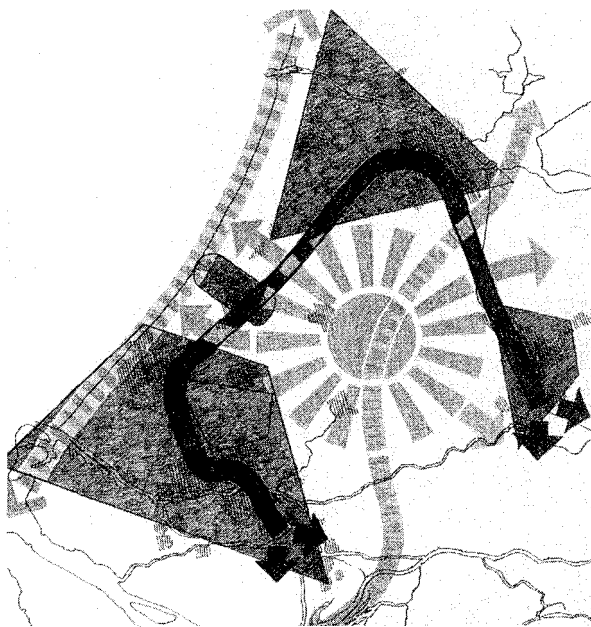
Eén van de bekendste anekdotes in de ruimtelijke ordening betreft de 'ontdekking' van de Randstad. Het verhaal gaat dat Albert Plesman in 1935 bij terugkeer van een zakenreis over westelijk Nederland vloog. Het was helder weer en zodoende had hij een mooi uitzicht over de verschillende steden en de landelijke gebieden daaromheen. Het viel hem toen op dat veel steden vrijwel aan elkaar waren gegroeid of door middel van kleinere plaatsen met elkaar waren verbonden. Rotterdam bijvoorbeeld is via Delft verbonden met Den Haag en Den Haag is weer verbonden met Leiden. Plesman zag een band van steden die liep van Dordrecht via Rotterdam en Den Haag naar Haarlem en Amsterdam om te eindigen bij Utrecht. Deze rand van steden rond een open middengebied vormde de Randstad.

Sinds deze 'ontdekking' is de naam 'Randstad' niet meer weg te denken uit de nationale ruimtelijke ordening van Nederland. Later werd ook een goede naam gevonden voor het open middengebied dat wordt omsloten door de Randstad: het Groene Hart. 'Groen' wijst op rust en gezondheid. 'Hart' refereert aan het vitale belang voor de mens. Geen modern reclamebureau had een betere term kunnen bedenken. Deze terminologie geeft niet alleen een beschrijving van de structuur van westelijk Nederland, maar heeft ook een politieke inhoud. In een 'groen hart' sta je niet toe dat fabrieken worden gevestigd. Dat is zoiets als het dichtslippen van bloedvaten: het tast de vitaliserende kracht van het hart aan.

Hoe het begon

In 1958, toen de eerste officiële nota voor de ruimtelijke ordening van Nederland ver-

scheen, vormden de concepten Randstad en Groene Hart de basis van het ruimtelijke orderingsbeleid voor het westen van het land. De ruimtelijke structuur van het westen werd als zeer bijzonder en waardevol beschouwd. Terwijl andere metropolen op de wereld (zoals Londen en Parijs) geken-

merkt worden door een grote centrale stad met daaromheen kleinere plaatsen en landelijke gebieden, heeft de Randstad een groen hart. Dit is waardevol voor een 'gezonde wisselwerking tussen stad en land', voor recreatie dicht bij de stad en vooral ook voor landbouw dicht bij de steden: bij de planners van 1958 stond de hongervinter van 1944/'45 nog vers in het geheugen gegrift. Toen was de betekenis van de landbouw voor de voedselvoorziening in de steden op een pijnlijke manier duidelijk geworden. Het Groene Hart moest dus vrij gehouden worden voor landbouw, recreatie en natuur. Verstedelijking moest uitwaarts ge-

richt plaatsvinden in bijvoorbeeld Alkmaar, Almere, Houten en Spijkenisse. En zo geschiedde.

Randstad anno nu

Anno 1992 staan de concepten Randstad en Groene Hart nog altijd centraal in het denken over de ruimtelijke inrichting van het westen van het land. De kracht van deze termen blijkt opnieuw uit de manier waarop in de Vierde Nota voor de Ruimtelijke Ordening op de concepten wordt voortgebouwd. In deze rijksnota wordt bijvoorbeeld gesproken over 'de Blauwe Kamer' van het Groene Hart. Dit is het plangebied met onder andere de Vinkeveense en de Nieuwkoopse plassen. Op deze manier vormen de termen Randstad en Groene Hart een bron van nieuwe ideeën.

De schaduwkant

Helaas, aan iedere medaille zitten twee kanten en dat geldt zeker ook voor het gebruik van de concepten Randstad en Groene Hart. Het strikt denken binnen het kader van deze begrippen sluit ons af van alternatieve denkrichtingen. Het kan vernieuwing en een vrije benadering van de verstedelijkingproblematiek blokkeren. Verstedelijking in het Groene Hart is a priori onbespreekbaar. Het is zo iets als vloeken in de kerk. Maar ook in de ruimtelijke ordening slaat de secularisering toe. Voor sommige planners is het Groene Hart niet langer heilig.

Uitholling

En er zijn gegronde redenen om te twifelen aan het krampachtig tegenhouden van elke vorm van verstedelijking van het Groene Hart. Er wordt flink geknaagd aan één van de belangrijkste potten onder het Groene Hart-beleid. Dit is de poot van de landbouw. In de Tweede Wereldoorlog is de landbouw in het Groene Hart van levensbelang geweest voor de inwoners van de grote steden. Anno 1992 is die positie van de landbouw echter drastisch gewijzigd. Er heeft zich een stormachtige schaalvergroting in de landbouw voltrokken. Dit heeft geleid tot een geheel andere afzetmarkt. Produceerden boeren voor de Tweede Wereldoorlog nog veelal voor de lokale of nationale markt, nu zijn de Europese en de wereldmarkt toonaangevend. Evenwijdig aan die schaalvergroting voltrok zich een proces van uniformering van het landschap: verschillende kleine landschapselementen als houtwallen en knotwilgen werden verwijderd om bewerking van het land met zware machines mogelijk te maken. Dit betekende echter wel

dat de recreatieve waarde en de natuurwaarde van het landschap sterk daalde. Het proces van schaalvergroting heeft de natuur- en recreatiefunctie van het Groene Hart dan ook drastisch uitgehouden.

Parkstad Holland

De effecten van het schaalvergrotingsproces in de landbouw alsook in de maatschappij in zijn geheel zijn zo ingrijpend dat de traditionele concepten Randstad en Groene Hart niet meer voldoen. Er dient een herbezinning plaats te vinden op de positie van de Randstad in de nationale context en in de context van Europa. Het Groene Hart moet daarbij niet meer als nationale moestuin worden gezien, maar als binnentuin van de Randstad waar het prettig wonen en recreëren is.

De Vierde Nota voor de Ruimtelijke Ordening geeft aanzetten in deze richting. De Randstad wordt daarin gezien als een onderdeel van het stedelijk netwerk van Europa. Er wordt gepleit voor -zoals dat zo mooi heet- een internationaal concurrerend grootstedelijk vestigingsmilieu. Maar het beleid voor het Groene Hart blijft in wezen ongewijzigd en dat terwijl daar juist een goed internationaal concurrerend woonmilieu te realiseren is. Tegen relatief lage kosten kunnen op landbouwgronden, waar een overschot van bestaat, in het Groene Hart grote hoeveelheden woningen worden gerealiseerd in een groene omgeving op korte afstand van de steden. Als dit op een gecoördineerde en bewuste manier gebeurt kunnen veel mensen prettig wonen in een omgeving met veel recreatiemogelijkheden en ook veel natuur. Door het bewust omspringen met de mooie stukjes natuur in het Groene Hart, zoals de verschillende plassen en riviertjes, en zo mogelijk ook natuurontwikkeling, hoeft de natuur hier geenszins onder te lijden. Integendeel. De landbouw zal langzaam uit het Groene Hart moeten verdwijnen waardoor vermessingsproblematiek en de vervuiling van het grond- en oppervlaktewater met bestrijdingsmiddelen aanzienlijk zullen afnemen.

Het is dus mogelijk om op een positieve manier in te spelen op de schaalvergroting in de landbouw en de samenleving als geheel. Mijn voorstel is: laten we dat dan ook doen. Laten we de concepten 'Randstad' en 'Groene Hart' nu overboord zetten. Ze hebben in het verleden goede diensten bewezen, maar nu is het hoog tijd voor een nieuwe generatie. Wat dacht u van het concept 'Parkstad Holland'?

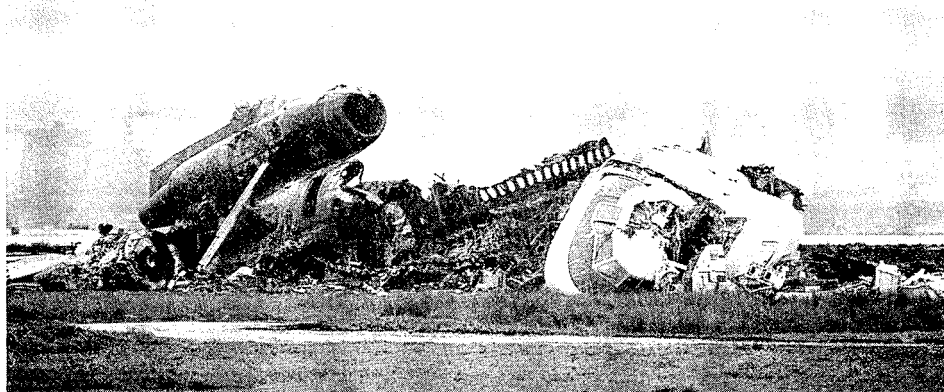
Hoe zeggen we het?

Een beetje creativiteit, graag

door Christiaan Bonebakker

'Diep geschokt door het bericht over het vliegtuigongeluk bij Faro betuigen wij u onze gevoelens van diep medeleven met de families van de slachtoffers en met hen die bij het ongeluk gewond zijn geraakt.' Stop. Meer woorden heeft Beatrix niet nodig in haar telegram aan directeur Schröder van Martinair (waarom aan hem?). Martinair zelf hulde zich helemaal in stilzwijgen. 'De hoofddirectie van de Nederlandse Spoorwegen betuigt haar diepe medeleven met passagiers en personeelsleden die bij het treinongeval op maandag 30 november waren betrokken. In het bijzonder wil zij haar gevoelens tot uitdrukking brengen tegenover nabestaanden en familieleden van hen, die bij dit ongeluk om het leven kwamen of gewond raakten.' Het 'Groot Neder-

perkte bijdrage leveren, waaronder de oprichting van een noodfonds. Het echte werk moest worden gedaan door al die vrouwen en mannen die vanwege hun beroep en specialisme ineens in die helse chaos moesten werken. Wie moeten we daarbij noemen?' (...) 'We weten zeker dat we met een opsomming mensen tekort zullen doen. Ook hier geldt: elk woord is te veel en duizenden zijn er te weinig. Toch is er één woord dat steeds weer bij ons opwelt als we aan de afgelopen dagen denken. En dat is respect. Respect voor Nederland en Amsterdam. Respect voor de inzet en professionaliteit waarmee dat onmogelijke werk werd aangepakt. Respect voor de eenheid en solidariteit, die in zo'n veelkleurige gemeenschap misschien wel uniek is in de wereld.'

Faro, 27 december 1992.

lands Handboek der Nederlandse Medelevensteksten bij Nederlandse Rampen voor Nederlandse Instituties', ook zeer populair in kringen van ministers die diep geschokt of bedroefd zijn, heeft zijn diensten weer bewezen. De Nederlandse zuinigheid heeft toegeslagen in het publiekelijk uiten van emoties (indien aanwezig). Het gaat toch om het gebaar? Inderdaad, maar het zou aardig zijn als de lezer de indruk krijgt dat het gebaar geen verplicht nummer, maar oprechte deelneming is. Dat vergt wat creativiteit. Moeilijk, maar het kan, zoals EL AL liet zien in haar advertenties na de Bijlmerramp. Het volgende fragment is afkomstig uit de tweede advertentie, van 15 oktober:

'Hoewel we zelf zo noodlottig zijn betrokken bij de vliegcrash in de Bijlmermeer, konden we met ons kleine aantal EL AL-medewerkers in Amsterdam maar een be-

Ik hoop dat we in 1993 verschoond zullen blijven van soortgelijke rampen. Maar mocht het noodlot toch weer toeslaan, dan hoop ik dat het 'Groot Nederlands Handboek der Nederlandse Medelevensteksten bij Nederlandse Rampen voor Nederlandse Instituties' in de kast blijft staan. Misschien kunnen Beatrix, Nederlandse Spoorwegen, ministers en andere instanties een spoedcursus volgen bij EL AL. En misschien kan iemand Martinair uitleggen dat het een goed gebruik is om tenminste iets van je te laten horen.

Debatten Maastricht waren verspilde tijd

Niet Europa, maar VN heeft de toekomst

door Wouter ter Heide

De begin november gehouden Kamerdebatten over het Verdrag van Maastricht moeten als 'vorstelijk betaalde, verspilde tijd en energie' worden bestempeld. Deze ergerlijke verspilling is het logische gevolg van een schrijnend gebrek aan historisch besef van onze geachte afgevaardigden. Daardoor ontgaat het hun volledig dat onze tijd niet vraagt om hoogdravende betogen over een achterhaald Maastrichts verdrag, maar om een zinvolle gedachtenwisseling over de noodzakelijke reorganisatie van de Verenigde Naties.

Langzamerhand wordt duidelijk dat niet alleen in de biologie en de cultuur, maar ook in de politiek een evolutielijn valt te ontdekken, en wel in de zin dat de 'kunst van het samenleven' op steeds grotere schaal wordt beoefend. Het Verdrag van Maastricht spreekt wat dat betreft voor zich. Europa '92 is echter slechts een fase in het politieke evolutieproces, waarvan mag worden aangenomen dat het uiteindelijk zal leiden tot het bedrijven van politiek op wereldschaal: een historisch bepaald moment dat evenwel niet in de verre toekomst is gelegen, maar dat wij momenteel hebben bereikt.

Hierbij is geen sprake van 'wishful thinking'; het is te bewijzen. Alleen zal daarvoor naast het besef dat de wereldcrisis slechts met een mondiale aanpak is te keren, zoals elk welkend mens op zijn klompen aanvoelt, nog het besef moeten groeien dat die mondiale aanpak alleszins mogelijk is met een gereorganiseerde VN. Deze realiteit maakt van Europa '92 een gepasseerd station, omdat het (in tegenstelling tot de gereorganiseerde VN) geen antwoord is op de noden van onze tijd.

Reorganisatie VN

Bij de reorganisatie van de VN denk ik met name aan het opheffen van de Veiligheidsraad en het schrappen van het dictatoriale recht van veto, waardoor de verlamme machtsverhoudingen in onze volkerenorganisatie teniet worden gedaan. De 'vredestaak' van de Veiligheidsraad moet echter behouden blijven, wat mogelijk is door haar over te hevelen naar de Algemene Vergadering. Deze kan daardoor uitgroeien tot een mondiaal beleidsorgaan met bovennationale bevoegdheden. Op basis van de mondiaal onderschreven Universele Verklaring en het gegeven dat de aarde ons 'gemeenschappelijk' bezit of erfdeel is

waarover wij het 'gezamenlijk' beheer of vruchtgebruik hebben, kan het bedrijven van politiek op wereldschaal werkelijkheid worden. De Algemene Vergadering zal in staat zijn strijdende partijen tot rede te brengen en te verzoenen, het onrecht uit te bannen en de wereldproblemen het hoofd te bieden.

Consensus

De gehele Tweede Kamer kan zich achter dit mondiale ideaal scharen, omdat de daaraan gekoppelde 'nieuwe wereldorde' correspondeert met het ultieme doel van 'elke' politieke partij. Aan de verwerkelijking van die nieuwe wereldorde moet eendrachtig gewerkt kunnen worden, zonder dat deze samenwerking een ideële concessie vereist of de ideële grondslag van enige partij ondermijnt. Het besef aan het eind- of breekpunt van de politieke-evolutielijn te staan, houdt namelijk de unieke mogelijkheid tot veelzijdige ideologische interpretatie (en daarmee tot consensus) in.

Zo kunnen de christen-democraten in de Kamer dit eindpunt interpreteren als de overgang naar een tijd waarin het heilsplan zijn voltooiing zal krijgen. Het beloofde land waarin een ieder gerust woont onder zijn eigen wijnstok en vijgeboom (1 Kon. 4: 24-25), is bijvoorbeeld identiek aan de wereldomvattende rechtsstaat onder auspiciën van de VN. Daarnaast kunnen onze socialistische parlementariërs dit punt verstaan als de drempel van de beoogde klassenloze maatschappij: de rechtvaardige mondiale samenleving die heeft afgerekend met het onrecht-zaaiende kapitalisme. Tenslotte kan dit punt door de liberalen in ons parlement worden opgevat als de overgang naar de wereld waarin de mensenrechten - die met name zij hoog in het vaandel hebben staan - zijn verwezenlijkt.

Al met al wordt het hoog tijd dat onze volksvertegenwoordiging haar controlerende taak niet meer laat bepalen door de waan van de dag, maar zorgvuldig afstemt op het evolutionaire aspect van onze tijd. Deze zorgvuldige afstemming zal zonder meer duidelijk maken dat niet het vasthouden aan Maastricht, of de handhaving van de koopkracht, of het stimuleren van de export, of het verbod op het gebruik van CFK's, of de invoering van de 'Krasloterij', maar de reorganisatie van de VN momenteel de hoogste politieke prioriteit heeft. Aan deze prioriteit kan gemakkelijk gevolg worden gegeven door de regering kamerbreed op te dragen zich binnen de VN in alle openheid sterk te maken voor een fundamentele reorganisatie van onze volkerenorganisatie.

48 jaar na dato

Redelijkerwijs gesproken zal deze ideële campagne resulteren in een algemene VN-conferentie ter herziening van het Handvest. Artikel 109 biedt hiervoor uitdrukkelijk de mogelijkheid, en bovenal is de tijd ervoor rijp. Hiermee kan eindelijk ernst worden gemaakt met het besluit dat wij 'als mensheid' bij de oprichting van de VN in '45 hebben genomen: 'Kcmende geslachten te behoeden voor de gesel van de oorlog'. 48 Jaar na dato kan het besluit tot wereldvrede beklonken worden, hoe pijnlijk de consequenties daarvan voor het 'bevoegd gezag' ook mogen zijn. Pijn waarover echter niet kinderachtig gedaan moet worden, daar elke realist beseft dat met de wereldvrede ook de pijnlijke consequenties daarvan al eeuwig ingebakken zitten in het politieke evolutieproces.

(ingezonden mededeling)

**In Turkije begint
een rechtszaak
op de pijnbank.**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**Word lid.
Bel 06-321 22 50**

Democratie in Kenia: onbegonnen werk?

door Heleen Bakker

'Er woedt een golf van democratisering over Afrika', zo schrijft Jos van Beurden in oktober 1991 in het maandblad Internationale Samenwerking, om vervolgens te constateren dat er 'zonder democratie geen echte ontwikkeling kan zijn'.

De democratiseringsgolf in Afrika past volledig in de liberaliseringstendens die zo kenmerkend is voor de tweede helft van de jaren tachtig en het begin van de jaren negentig. Zij wordt door Westerse donoren en de Wereldbank van harte ondersteund. Een vrije-markteconomie en een democratische regeringsvorm zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en vormen belangrijke voorwaarden voor het bereiken van ontwikkeling, zo wordt gesteld.

De roep om democratie in Afrika klinkt echter niet alleen vanuit het Westen. Ook Afrikaanse leiders maken zich sterk voor een politiek veranderingsproces. In Zambia, Benin, Nigeria en Mali hebben inmiddels vrije verkiezingen plaatsgevonden en ook een aantal andere landen heeft de eerste stappen op het democratische pad gezet, zij het soms nog schoorvoetend.

Ethnic clashes

In Kenya heeft de regering, onder aanvoering van president Daniël arap Moi, zich altijd verzet tegen de invoering van een democratie omdat Kenya 'nog niet rijp' zou zijn voor deze regeringsvorm. Pluralisme zal tot tribale chaos leiden, zo waarschuwde president Moi regelmatig. Desondanks heeft hij onder druk van Westerse Donoren én de Kenyaanse bevolking, begin 1992 het groene licht gegeven voor een meerpartijenstelsel. Direct na de introductie van dit meerpartijenstelsel braken heftige stammenconflicten uit in verschillende delen van het land. Tijdens deze zogenaamde 'ethnic clashes' vonden alleen al in het westen van Kenya duizenden mensen de dood. Op 20 maart '92 schrijft Koert Lindijer in NRC-Handelsblad: 'De nieuwe democratische orde die het Westen en vele verlichte Afrikanen op het continent proberen te vestigen, leidt vooralsnog tot méér onrust, méér ingrijpen van de strijdkrachten en méér economische instabiliteit in Kenya'. Ongeveer een maand later kopt hetzelfde NRC: 'Kenya op rand van burgeroorlog'.

Op het moment van schrijven, ruim een half jaar later, staan de eerste verkiezingen waaraan meerdere partijen deelnemen voor de deur. Het parlement is door president Moi ontbonden, en op 29 december (1992, red.) zullen de Kenyanen naar de stembus gaan om een president, een nieuw parlement en een lokaal bestuur te kiezen. Hoe groot is de kans op een succesvolle afloop?

Onafhankelijk

Kenya, een voormalige Britse kolonie, werd op 12 december 1963 onafhankelijk verklaard. Een jaar later, in 1964, werd de grondwet die door de Britten was opgelegd en die de nadruk legde op een gedecentra-

liseerd bestuur, aan de kant geschoven. Kenya riep zichzelf uit tot een republiek met een centraal bestuur en belangrijke bevoegdheden voor de president. De Kenya African National Union (KANU) was de regerende partij; Jomo Kenyatta, een Kikuyu, werd de eerste president. Als vice-president werd Oginga Odinga, een Luo, benoemd.

Kenyatta heeft tot zijn dood in 1978 geregeerd. Onder zijn bewind groeide Kenya uit tot één van de meest stabiele en welvarende landen in Afrika. Kenyatta heeft zich nooit bekeerd tot het socialisme, waartoe veel andere Afrikaanse leiders van jonge staten zich aangetrokken voelden. Hij stelde zich

soepel op tegenover het voormalige moederland Groot-Brittannië en met behulp van buitenlandse donoren wist Kenya in de eerste periode na de onafhankelijkheid een aanzienlijke economische groei te bereiken.

Deze groei kwam echter voornamelijk de Kikuyu, de stam waaruit de president afkomstig was, ten goede. Tegen deze overheersing van de Kikuyu klonken maar weinig protesten. Dit was voornamelijk te danken aan de persoon van Kenyatta. De president, die beschouwd wordt als de grondlegger van de Kenyaanse onafhankelijkheid, genoot groot gezag en was een geliefd persoon bij het hele Kenyaanse volk. Hij bezat een groot charisma en zijn populariteit was enorm. Kenyatta dulde echter geen politieke tegenstand. Toen vice-president Odinga in 1966 een linkse oppositiepartij opzette, verdween hij zonder pardon achter de tralies. De partij werd verboden. Ook ander politieke tegenstanders werden zonder enige vorm van proces vastgehouden.

Toen Kenyatta in 1978 stierf, werd hij opgevolgd door zijn vice-president Daniël arap Moi, een Tugen-Kalenjin uit Baringo. Hoewel Moi niet de uitstraling en onsterfelijke roem van zijn voorganger bezat, slaagde hij er toch in de stabiliteit in Kenya te behouden. Hij maakte op voorzichtige wijze een einde aan de Kikuyu-overheersing die onder Kenyatta was ontstaan, door meer aandacht uit te laten gaan naar minderheidsstammen en achtergebleven gebieden. Tegelijk stapte hij af van het krampachtige centrale beleid van Kenyatta. In juni 1982 deden officieren van de Kenyaanse luchtmacht een poging tot machtsovername. Met deze coup kwam een einde aan de korte periode van vrijheid die de Kenyanen genoten. Moi nam de touwtjes weer strak in handen, om ze de eerstkomende tien jaar niet meer los te laten.

Kalmte

Het land werd officieel tot éénpartijstaat uitgeroepen, iets wat het in praktijk al sinds de onafhankelijkheid was. Ook binnen KANU, de enig toegestane partij, werd de discussie in de kiem gesmoord.

Ondertussen wist Moi met zijn beleid de stabiliteit te handhaven; dit tot tevredenheid van de buitenlandse investeerders en Westerse donoren. Vergeleken bij buurlanden Somalië, Ethiopië, Sudan en Uganda was Kenya een toonbeeld van kalmte. Door

Westerse donoren kreeg het land dan ook een voorbeeldfunctie opgelegd t.o.v. de rest van de regio: de buitenlandse hulp stroomde binnen. Moi werd geen strobreed in de weg gelegd, zolang hij zijn autoritaire, maar kapitalistische beleid voortzette.

Aan het eind van de jaren tachtig nam de politieke onrust in Kenya echter toe. Tegelijk met de wind van veranderingen in Oost-Europa, klonk ook in Afrika de roep om veranderingen in het politieke systeem, ook binnen regeringskringen.

De politieke crisis barstte los toen in februari 1990 het verminkte lichaam van Robert Ouko, de Minister van Buitenlandse Zaken, naast het Victoriameer werd aangetroffen. Geruchten deden de ronde dat de regering de hand zou hebben gehad in de dood van Ouko, een Luo én een politiek tegenstander van Moi. Op veel plaatsen ontstonden spontane demonstraties tegen de KANU-regering en de persoon van de president. Tegen de demonstranten werd hard opgetreden, maar de regering bleek niet in staat hun de mond te snoeren. In verschillende delen van het land, maar vooral in Central Province, woonplaats der Kikuyu, braken rellen uit. Ook in de hoofdstad Nairobi klonk het protest steeds luider.

Donoren, waaronder de Wereldbank en het IMF, besloten in december 1991 de hulp-gelden aan Kenya op te schorten: het land voldeed niet langer aan de eisen die op economisch en politiek vlak gesteld worden. Dit betekende een flinke strop voor Kenya, dat voor een groot deel afhankelijk is van donorschulp. In februari 1992 ging president Moi uiteindelijk overstag: de vrijheid om politieke partijen op te richten was vanaf dat moment een feit.

De introductie van een meerpartijensysteem heeft echter geen einde gemaakt aan de onrust in Kenya. Minderheidsgroepen die zich in sterke mate identificeren met de persoon van Moi, vrezen dat een meerpartijensysteem automatisch zal leiden tot een overheersing van de grotere stammen, zoals de Kikuyu, Luo en Luyha.

Toekomstverwachtingen

De toekomstverwachtingen voor Kenya zijn niet rooskleurig. Ook in dit land heeft de recessie van begin jaren '80 hard toegeslagen. Het overheidstekort is sterk toegenomen, tegelijk met de buitenlandse schuld, die in 1987 een recordhoogte van \$ 3800 miljoen bereikte. Kenya heeft te kampen met een groot aantal problemen dat een economische opleving op korte termijn zeer onwaarschijnlijk maakt. Allereerst is daar de enorme bevolkingsgroei. In de periode 1980-1985 was Kenya het land met de hoogste na-

tuurlijke groei ter wereld, nl. 3,9% per jaar. Momenteel telt Kenya 28 miljoen inwoners, voor het jaar 2000 wordt dat aantal op 35 miljoen geschat en voor het jaar 2025 op 83 miljoen. Het is nagenoeg onmogelijk om de groei van de werkgelegenheid gelijk op te laten gaan met deze exponentiële bevolkingsgroei. Zelfs de informele sector, waarin veel Kenyanen een baantje hebben gevonden, kan hier geen uitkomst bieden.

De Kenyaanse economie is afhankelijk van onvoorspelbare factoren als het klimaat en prijzen op de wereldmarkt. De regering staat machteloos tegenover dit soort problemen:

zij is niet in staat de regenval te beïnvloeden, noch de omvang van de koffieoogst in Brazilië. Vanwege de aanhoudende droogte heerst er in het Noorden van Kenya een hongersnood, waarbij dagelijks mensen omkomen door een gebrek aan voedsel. De inkomsten uit het toerisme, de belangrijkste verschafter van buitenlandse valuta, zijn vanwege de politieke onrust het afgelopen jaar met 40% afgenomen. Ook het aantal vluchtelingen uit buurlanden als Somalië, Ethiopië en Sudan vormt een groot probleem. Vluchtelingenkampen zitten overvol, en groepjes vluchtelingen trekken rovend en plunderend door de Districten.

De omstandigheden schreeuwen om een overheid die actie onderneemt, de mouwen opstroopt en een gezond economisch beleid uitstippelt. Hiervan is echter geen sprake in Kenya. Corruptie viert hoogtij, politici tonen zich meer bezorgd om hun eigen portemonnee en machtspositie dan om het lot van hun landgenoten. De verschillende partijen en presidentskandidaten houden zich bezig met het uitwisselen van beschuldigingen en verdachtmakingen, zon-

der een woord te besteden aan de economische situatie in Kenya of oplossingen aan te dragen voor de problemen waar het land zich voor gesteld ziet. Politieke programma's ontbreken, de richting waarin Kenya zich zou moeten begeven is volkomen onduidelijk, donoren hebben vooralsnog hun handen van het land afgetrokken en de discussie heeft een niveau bereikt waarvan de honden geen brood lusten.

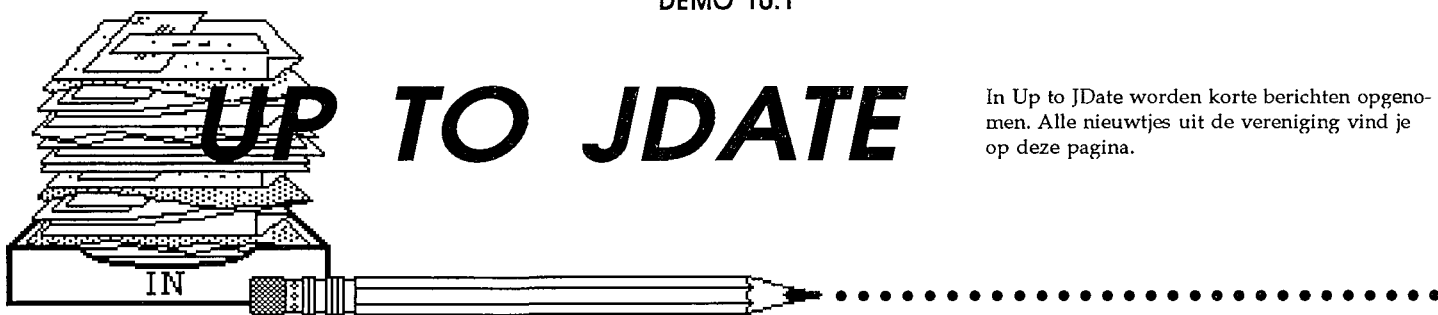
Democratisering?

Voor een relatieve buitenstaander als ikzelf, is het moeilijk de situatie op de juiste waarde te schatten. Wat ik wel weet, is dat wat mensen hier onder 'democratie' verstaan, mijlenver afwijkt van wat in Europa als democratie geldt. En dat is ook niet verwonderlijk. Democratie is hier niet gegroeid, maar in de samenleving gearachuteerd. Evenals de 'modernisering' en de 'economische vooruitgang' van de jaren '50 en '60, is democratie een concept van Europese makelij, waarvan niet zonder meer vaststaat dat het geschikt is voor de Afrikaanse context. Waar in Europa sprake is van een jarenlang evolutionair proces (van burgerlijke rechten naar politieke rechten naar parlementaire zeggenschap etc.), zijn de achtergronden in Kenya van een heel andere aard.

Ik wil niet zeggen dat het democratiseringsproces gestaakt moet worden en dat Kenya beter een dictatuur kan blijven. Uiteindelijk denk ik dat democratie het meest bevredigende systeem is, ook, en misschien zelfs juist, in een heterogene samenleving als Kenya. Maar het is niet een systeem dat je zomaar in kunt voeren, zonder stil te staan bij de traditionele structuren van een land. De consequenties van een overhaast opdringen van een democratische regeringsvorm zouden wel eens rampzalig kunnen zijn voor de verdere ontwikkeling van Kenya.

Heleen Bakker, oud-Internationaal Secretaris van de JD, loopt op dit moment stage in Kenya.

UP TO JDATE

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina.

Discussie over organisatie JD

Den Haag - Het Landelijk Bestuur heeft tijdens haar LB-vergadering van 13 december besloten een commissie in te stellen om de organisatie-structuur van de JD te onderzoeken. De afgelopen paar jaren is het aantal afdelingen in de JD gegroeid. In de regio's met afdelingen zijn er talloze discussies over de taakverdelingen tussen regio-en afdelingsbesturen. Afdelingen staan dicht bij de leden, en voor de regio's blijft er vaak niet meer over dan ledenwerving in de afdelingsvrije gebieden, het uitbrengen van een regioblad en het organiseren van introductieweekenden. Afdelingen krijgen daarentegen niet rechtstreeks geld van de vereniging, maar worden gefinancierd via de regio's.

In de vereniging staat de huidige structuur ter discussie; men wil af van de regio's of ze samenvoegen tot superregio's. De commissie van het LB zal hier ondermeer na onderzoek doen. Omdat het een ingrijpende operatie is, waarbij waarschijnlijk ook de reglementen moeten worden aangepast, zal de discussie pas op het najaarscongres kunnen worden afgerond. De commissie, bestaande uit Hinke Post (Voorzitter), Raymond Jeene (afd. Rotterdam), Mario Fruianu (afd. Den Haag), Erwin Snoeken (reg. Groningen), Mirjam van Dijk (Reg. Utrecht) en Sjoerd van Geffen (reg. Gelderland), zal reeds op het komend congres verslag doen. (PL)

Illegalen mogen blijven

Amsterdam - De afdeling Amsterdam van de JD sprak zich uit tegen het vervolgen en uitzetten van illegalen, die zich hadden ingeschreven als gedupeerden na de Bijlmerramp, maar wiens verzoek werd afgewezen. Hiermee reageerden zij op de uitspraken van B.P. Paternotte in Demo 9.5. Paternotte was van mening dat de gegevens van de illegalen gebruikt moesten worden, om hen op te sporen en uit te wijzen. Bovendien was de afdeling van mening dat het Illegalendebat in Nederland op verkeerde gronden wordt gevoerd. Een groot deel van de illegalen werkt en hun enige probleem is het ontbreken van een verblijfsvergunning. De vraag wanneer iemand illegaal is en op welke gronden zijn verblijfsvergunning wordt geweigerd, wordt in het huidige debat zelden gesteld. Er bestaan economische redenen om illegalen te handhaven. Zij zijn door hun status vele male goedkoper dan legale krachten. De afdeling nam wel het standpunt in dat meer zorgvuldigheid bij openbare instellingen, zoals de gemeentelijke bevolkingsregisters, moet worden betracht.

De Amsterdammers vergaderden op 16 december niet alleen over het illegalen-debat, maar eveneens werd er een geheel nieuw bestuur gekozen. Francien Al werd gekozen tot nieuwe voorzitter en volgde Hinke Post op. Edwin Peek (SLWO), Marko van Lierop (SPR), Karien Hoogenboezem (AS) en Jeroen Weertman (VVO) kwamen eveneens in het afdelingsbestuur en oud LB-lid Henk Gossink wordt hoofdredacteur van de Vrije Zinnen. (PL)

20 januari 1993

Forum over illegalen

Utrecht - De illegalen houden ook de geïmagineerde in Utrecht bezig. Woensdagavond 20 januari wordt door de JD-afdeling Utrecht een forumavond over illegalen georganiseerd. Hieraan werken Gerrit-Jan Wolffensperger (D66 Tweede Kamerlid), een politiecommissaris uit Amsterdam en een woordvoerder namens de illegalen mee. Het forum wordt gehouden in Het Hart van Utrecht, Voorstraat 10. Voor meer informatie kan je bellen met Wim Rampen, 030-431376.

Huisstijl-discussie

Den Haag - Na de invoering van de vernieuwde huisstijl, afgelopen jaar, is de discussie over dit hekele onderwerp weer aan het opbloeien. Leden die met het nieuwe schuine logo werken, klagen over de (technische) problemen en het ongemak van deze huisstijl.

Eind 1991 bracht een LB-voorstel voor een geheel nieuwe huisstijl een felle discussie op gang. Op het novembercongres besloot de vergadering, na drie stemronden, het oude JD-logo te 'vernieuwen' door het schuin te zetten. Met slechts enkele stemmen verschil won dit voorstel het van het professionele LB-ontwerp. De bezwaren tegen het nieuwe voorstel bleken reeds bij de invoering; bij het ontwerpen van allerlei materialen viel het schuine logo niet goed te verwerken en ook moest er met een duurder drukprocedé (omdat het logo tegen de rand van het papier staat) worden gewerkt.

Op het voorjaarscongres '92 verklaarde de nieuwe SLWM, verantwoordelijk voor het invoeren en handhaven van de huisstijl, dat hij niet van plan was iets aan de huisstijl te veranderen. Raymond van Doorn: 'Read my lips, no new huisstijl'. Maar inmiddels wordt ook hij geconfronteerd met een onwillige vereniging. Regio's en afdelingen voeren verschillende versies van zowel het oude als het vernieuwde logo, wat de essentiële eenheid niet ten goede komt.

In hoeverre de ontevreden leden ook daadwerkelijk met voorstellen komen, dat is afwachten. Doorgaans wordt er veel geklaagd, maar ontbreekt de actie. (PL)

BESLUITELOOSHEID TROEF:

Wil je een weekend lang niets, maar dan ook helemaal niets besluiten?

Dan is het π -weekend wat voor jou!

PI staat voor Politiek & Inhoudelijk, dus:

- discussies
- workshops
- spellen
- debatten

π -WEEKEND

Het weekend wordt gehouden in 'onse Bliscop' in Amerongen op 13 en 14 februari. Het kost je f35,- voor een weekend en f15,- voor één dag.

Meld je aan bij het Landelijk Secretariaat; 070 -3858109.

de werkgroepen van de JD; helemaal π

6 maart 1993

Themadag medische Ethiek

Amsterdam - In samenwerking met de JS, JOVD, CDJA en GPJC en de drie studieverenigingen Geneeskunde van de UVA, de VU en de HBO-V organiseert de JD 6 maart een themadag in Amsterdam over medische ethiek. De ethische aspecten van de medische wetenschap en de rol van de politiek daarin zal worden behandeld door prominente sprekers als staatsecretaris Simons, Mevr. Netelenbos (voorzitter vaste kamercommissie gezondheidszorg, PvdA), dhr. Kohnstamm (D66), dhr. Lansing (CDA), prof. Borst (vice-voorzitter gezondheidsraad) en prof. Van Asperen (hoogleraar Ethiek, UVA).

De Dag zal bestaan uit workshops, fora en een debatspel. Voor informatie kan je bellen met Jinny Boer, 020-6869836.

Modeldiscussie met Jonge VVD'ers

Den Haag - Maandag 14 december vond het forum 'Nederland in het jaar 2000' plaats in het Provinciehuis in Den Haag. De avond was georganiseerd door de JD-afdeling Groot-Den Haag samen met de Jonge Socialisten, het CDJA en de Jonge VVD'ers. In de moderne, maar niet echt mooie vergaderzaal van Provinciale Staten volgden tientallen jongeren de discussie tussen Kamerleden van de vier grote partijen. Met name de JS (zoals altijd) en de Jonge VVD'ers bemoeiden zich, soms te opdringerig, met de discussie.

De Jonge VVD'ers vormen een apart clubje. Ze zijn iets ouder en dus (nog) iets rechtser dan de JOVD en gedragen zich ook zo. Tijdens de discussie over de studiefinanciering praatten de Jonge VVD'ers als 'pappa over zijn studententijd'. Zij deden tenminste nog iets aan hun studie en hadden toch een leuke tijd. Maar tegenwoordig...

Overigens kwam het thema 'Nederland in het jaar 2000' nauwelijks ter sprake. Het was een discussie-avond volgens het standaardmodel (met vijf stellingen) en bood dus ook precies wat je ervan kon verwachten: aardige, niet al te diepgaande discussies waarover iedereen kon meepraten. Met name de ambiance van de vergaderzaal van Provinciale Staten gaf de avond echter toch iets extra's. Net als de Jonge VVD'ers natuurlijk. (CB)

Politiek om over na te denken

Den Haag - Afgelopen maand is de nieuwe basisbrochure verschenen. De basisbrochure is bedoeld voor nieuwe JD-leden en geïnteresseerden en bevat veel informatie over onze organisatie. Het boekwerk is geschreven door Marc Veen, oud Secretariaatsmedewerker van de JD. Het is verkrijgbaar op het JD-secretariaat. (PL)

Ruud van den Brink wint Gooische Wisselmatras

Nog een beetje overdonderd door zijn succes bekijkt JD-voorzitter Ruud van den Brink de door hem veroverde Gooische Wisselmatras. Hij won dit curieuze kleinood, een klein poppebedje met een rood matrasje, op 1 december j.l. tijdens een discussie-avond van de JD-afdeling 't Gooi. Met zijn stelling 'Het is de taak van de overheid om de burgers op te voeden' wist hij de meeste bezoekers te overtuigen. Hiermee liet hij vier D66-debaters, onder wie het Tweede-Kamerlid Dick Tommel en de Utrechtse Statenfractievoorzitter Jan Prevoo (winnaar van de Gooische Wisselmatras in 1991), achter zich. Eind dit jaar vindt de derde editie van 'De Gooische Wisselmatras' plaats. Ruud kondigde aan zijn trofee dan te komen verdedigen. (CB)

RIKCO'S**CORNER****Voorbij de magie**

'Met het oog op 1992 hebben we besloten te fuseren met de concurrent. Daarbij worden 5000 arbeidsplaatsen overbodig. Deze move is noodzakelijk om in het Europa van 1992 een goede uitgangspositie te verwerven,' zei een directeur in 1986.

'1992 betekent een ommekeer in de Europese geschiedenis. Het kwalijke verleden van onderlinge oorlogen en vreemdelingenhaat wordt definitief begraven,' zei een politicus in 1987.

'1992 wordt het jaar van de Europese consumptie. Door de open grenzen vallen kostbare en tijdrovende grensformaliteiten weg, wordt de concurrentie vrijer en krijgt de klant dus goedkopere producten,' zei een postmoderne econoom in 1988.

'De muur is gevallen. Spoedig zal niet alleen West-Europa, maar heel Europa het voorbeeld van 1992 volgen en opgaan in het Europa van de vriendschap der volken,' zei een idealist in 1989.

'Door de Europese eenwording zal de economische groei in heel Europa vanaf 1992 sterk toenemen,' zei een econoom in 1990.

'Alleen snelle erkenning van zich afscheidende republieken kan bloedvergieten voorkomen. Met het oog op 1992 moeten we hieruit de lering trekken dat we het proces van Europese integratie moeten verdiepen en versnellen,' zei een Duitser, of was het een Fransman, in 1991.

Het magische jaar 1992 werd het jaar van een eigenlijk Deens 'nee', van oneigenlijke Britse sabotage, van opkomende vreemdelingenhaat in Frankrijk en België, van fascistisch geweld in Duitsland, van rampen in Nederland, van valutacrisis en economische slaptes in heel Europa en van een beestachtige oorlog in Joegoslavië. We waren blij dat 1992 kwam, maar nu zijn we blij dat het voorbij is.

Of ik nu nog goede voornemens heb? Ja hoor, ik richt me dit jaar in de eerste plaats op het oplossen van de problemen die ik dagelijks tegenkom en in de tweede plaats op het bereiken van hoogdravende idealen. In die volgorde, en niet andersom. 1992 is dood, leve 1993!

Adressen**Voorzitter a.i.**

Ruud van den Brink
Vrolijkstraat 381-II
1092 TD Amsterdam
020-6937530

Algemeen Secretaris

Arend-Henk Huzen
Molukkenstraat 42
9715 NV Groningen
050-717537

Penningmeester

Paul Bijleveld
Winschoterdiep 153-A
9724 GR Groningen
050-186006

Secretaris Politiek

Remko van Oijen
Hereweg 112
9725 AJ Groningen
050-266708

Secretaris Organisatie

Pieter Moens
Jan Voermanstraat 22
7556 KT Hengelo
074-429793

Secretaris Public Relations

Marcel van Silfhout
Van der Weteringenstraat 33
3581 EB Utrecht
030-340509

Internationaal Secretaris

Suzanne Bakker
Ravenhorst 61
2327 AG Leiden
071-221728

Secretaris Scholing en Vorming

Jos van der Wijst
Vivaldistraat 19
5283 KP Boxtel
04116-86560

Hoofdredacteur DEMO a.i.

Colette Phlippeau
Muntkade 136
3531 AK Utrecht
030-960364

Landelijk Secretariaat

Jan Spaans
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109
(ma.-do. van 9.00-17.00 uur)

Agenda**Januari**

- 18 'Europa 1993' met D.Eisma in Rotterdam, info Raymond Jeene (010-4532127)
23 Confrontatie met D66 in Arnhem, info Jos van der Wijst (04116-86560)
26 'Het lot van Tibet' in Rotterdam, info Raymond Jeene (010-4532127)
29/30 'Europe in doubt'-conferentie van JD, JS, JOVD, JASON, AEGEE en SIB, MECC Maastricht, info JD: Jan Spaans (070-3858109)

Februari

- 6 Kaderdag, info Pieter Moens (074-429793)
13/14 π -weekend
25 Bezoek Radikal Ungdom Dene-marken aan Nederland

Maart

- 2 Binnenhofexcursie Den Haag, info Jos van der Wijst (04116-86560)
6 Vertrek Radikal Ungdom
6 Medische ethiekdag in Amsterdam met CDJA, JOVD en JS, info Karien Hoogenboezem (010-6164924)
12/20 Seminar of Sociaal-Liberalisme in Amsterdam, info Suzanne Bakker (071-221728)
28 INFO5, info Suzanne Bakker (071-221728)

Politiek Café

Voor de regio's en afdelingen die niet vermeld zijn, word je verzocht contact op te nemen met een regiobestuurslid

Amsterdam: eerste maandag, 21.00, P96, Prinsengracht 96.

Den Haag: derde dinsdag, 20.00, Café Korzo, Prinsessestraat 44.

't Gooi: laatste zondag, 20.30, café Dudok, Hilversum

Groningen: tweede donderdag, 22.00, Paard van Troje, Kromme Elleboog.

Leiden: tweede dinsdag, 21.00, 't Keizertje, Kaiserstraat 4.

Nijmegen: twee woensdag, 17.00, De Fiets.

Rotterdam: tweede maandag, 21.00, De Dijk.

Twente: derde woensdag, 20.00, De Beiaard, Hengelo.

Utrecht: eerste woensdag, 20.00, De Kijker, Lange Janstraat.

Zoetermeer: eerste donderdag, 20.00, The Old Pall, stadshart Zoetermeer.

BON

- Ik word lid van de Jonge Democraten voor f 20,- per jaar
 Ik word gratis proeflid van de Jonge Democraten voor de duur van één jaar*

voornaam:

achternaam:

adres:

postcode:

woonplaats:

telefoon:

geboortedatum:

handtekening:

*aankruisen wat van toepassing is

Markant

Mark van Barschot

1992. Wat voor jaar had het moeten worden? 1992 was het magische jaar van de Europese eenwording en de vreedzame variant van de Nieuwe Wereldorde. Een hoopvol jaar, symbolisch voor het eind van de enge hokjesgeest in Europa en het begin van internationale samenwerking en verbroedering.

Dat had 1992 moeten worden, een jaar waar je in donkere tijden herinneringen aan ophaalt om moed uit te putten.

Iedereen weet dat het niet zo gegaan is. De buurvrouw van de overkant sprak al van een Annus Horribilis. Het fenomeen concentratiekamp heeft na 45 jaar zijn comeback gemaakt in Europa. Op andere continenten zijn de kampen nooit verdwenen maar daar zaten tenminste geen mensen met wie je ooit nog eens hebt zitten drinken. En onze steeds cynischere kranten melden ons dat de EG niet bij machte is een passend antwoord te vinden op deze ernstige problematiek'. Een slechte start voor het jaar van de hoop.

In Somalië voltrekt zich een ramp van helaas niét onbekende omvang, door sommige onbenulligen zoals NOS-journaal ook wel verward met anarchie. Na het verlies van Bush in de verkiezingen besluiten de VS tot een zorgvuldig geregisseerde (CNN) vredesoperatie 'herstel hoop'. Nietsvermoedend bekijk je de live-landing-show van CNN en bekruipt je de angst dat het er hier gaat om de hoop van CNN te herstellen, op hoge kijkcijfers. Hun laatste hit-serie 'War in the Gulf' dateert tenslotte alweer uit 1991. Die angstdroom blijkt werkelijkheid als de Amerikanen met een strak gezicht zeggen dat ze over een paar weken klaar denken te zijn. En het is ook niet echt nodig om al die wapens in beslag te nemen. Arm Somalië als het straks wegens dalende kijkcijfers geen hot-item meer is.

Overigens gaat de vervuiling van de zeeën, bossen en de lucht intussen vrolijk door. Evenals de kap van het regenwoud, de jacht

op bedreigde diersoorten, de sloop van de ozonlaag en WAO, de verscheping van plutonium, de groei van de wereldbevolking en van de afvalberg. Wist je dat de drie warmste zomers van deze eeuw in de afgelopen vijf jaar zijn gevallen? En maar blijven ontkennen dat het broeikas-effect bestaat. We zijn het erover eens dat het nog tientallen jaren duurt, voordat we het broeikas-effect wetenschappelijk kunnen aantonen. We zijn het er ook over eens dat het tegen die tijd wel eens te laat kon zijn om er nog wat tegen te doen.

1992, jaar van hoop of cynisme??? Is het je trouwens ook opgevallen dat we dit jaar nog minder van minister Alders hebben gehoord dan in 1991?

1992 is bovendien weer een nieuw hoogtepunt in het na-oorlogse leven van extreemrechts in Europa. Fascistisch geweld in

Duitsland komt weer in de buurt van niveau '32. Zoals Freek de Jonge al zei: 'communisme bleek uitroeibaar, omdat het een utopie is die buiten de mens ligt, fascisme is onuitroeibaar, omdat het in ieder mens zit'. Hoe zat het dan in ons eigen landje in 1992? Hoopvol? Een korte opsomming. 'We' zijn zeer onterecht geen Europees kampioen geworden, het kabinet is nog steeds niet gevallen, in tegenstelling tot een aantal vliegtuigen en een enkele trein. Rampen die in onze doorgaans zo degelijke media hebben geleid tot een merkwaardige cocktail

van medeleven (geen Frank Masmeijer op TV) en lijkenpikkerij (elke traan uitvergroot in slowmotion op de buis).

Eens te meer ook blijkt de nationale politieke agenda op de verkeerde manier te worden opgesteld. Je zou verwachten dat wijze mensen via politieke partijen aandacht vragen voor onderwerpen die in de nabije toekomst een rol gaan spelen.

Maar de waan van de dag blijkt immer meer in importantie toe te nemen. Zonder Bijlmerramp hadden we nooit het schandelijke 'illegalendebat' hoeven mee te maken. Een foutieve interpretatie van cijfers uit onderzoekjes in Dordrecht en Groningen leidt zelfs tot de politieke roep om een parlementaire enquête naar bijstandsfraude. Moet ik dan vreemd opkijken van een krantebericht dat meldt dat de jongeren in Nederland vinden, dat er veel te veel buitenlanders in Nederland wonen (wilt U de volgende keer

ook aan deze jongeren vragen hoeveel buitenlanders zij denken dat er in ons land wonen?). Moet ik verbaasd zijn dat diezelfde jongeren vinden 'dat het met de uitkeringen best wat minder kan?' Ik verbaas me zelfs niet dat men niet gevraagd heeft hoeveel de uitkering bedraagt, hoeveel er vanaf moet kunnen en over welke uitkeringen we het in Godsnaam hebben?

Wellicht nog erger dan de cynische politiek zijn de platte, kortzichtige en oppervlakkige media.

Het schijnt een goede gewoonte te zijn om na zo'n verhaal te eindigen met een sprankje hoop of een komische noot ter relativering. Maar waarom zou ik? Omdat president Clinton heeft gezegd dat in '93 alles anders wordt? Whoeha!!!!!!!

10.2

VRIJZINNIG DEMOCRATISCH

MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

Rottenberg en anderen over de droom van de JD:

De Paarse coalitie

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
MAART 1993

Interviews: Paars, een jaar later
Felix Rottenberg
Rick ten Have

Demo

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 2, Jaargang 10
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

Redactie

Hoofdred.: Colette Phlippeau
Fotograaf: Pieter Wezeman
Eindred.: Barbara Naumann en
Christiaan Bonebakker
Red.: Yill Georges
Maud Sarvaas
Mark van Barschot
Denise Goethals
Paul Leenards

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto omslag Peter Broer

Deadline 10.3:
19 april 1993

red. adres:

Landelijk Secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Aanlevering kopij

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op flop aangeleverd (bij voorkeur Macintosh of WP 4.2). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen hoogstens in de volgende Demo worden geplaatst. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD.(p/a Landelijk Secretariaat).

Abonnementen

Een abonnement bedraagt f 20,- per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat, ook losse nummers zijn hier schriftelijk en telefonisch te bestellen voor f2,50 per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

Time for a change

We konden het niet laten. In deze DEMO tref je weer een paar kleine veranderingen aan. De kopjes van Up to JDate en D'Emoties zijn - om het met een duur woord te zeggen - gerestyled. De inhoud is hetzelfde gebleven, dus geen nood.

Over veranderingen gesproken. In maart 1992 presenteerde de JD, JS en JOVD hun 'revolutionaire' Paars Regeerakkoord. Nu, een jaar na dato, met een Paars Congres (zie inlegvel) voor de deur, praten de voorzitters van toen over de totstandkoming en de toekomst van hun regeerakkoord. Die toekomst hangt af van onze politieke leiders. Daarom in deze DEMO ook een interview met Felix Rottenberg, over het coalitiedebat en bestuurlijke problemen. Rottenberg scheldt er lekker op los. Collega-bestuurder Rick ten Have, D66-wethouder te Amsterdam, is wat milder in zijn bewoordingen, maar daarom niet minder interessant.

Verder in dit nummer de enige echte Congresbijlage. Handig uitneembaar, zodat je niet de hele DEMO mee hoeft te slepen naar Elst. Gelukkig maar, want hij is extra dik deze keer.

Colette Phlippeau

Inhoud

Time for a change	2
Paars, een jaar later	3
'Emmen is ons hoogtepunt'	7
'Ik vind het hele coalitiedebat gezeur'	8
Techniek is ook niet alles	11
D'emoties	12
Rikco's corner	14
Diethylstilbestrol ofwel DES...	14
Tussen twijfel en wilskracht	15
'Het Amsterdamse referendum was een democratisch feest'	16
Amsterdammers kennen hun wethouders niet!	17
Meer macht voor de ondernemingsraad	18
Up to JDate	20
Agenda	23
Markant	24

De oud-voorzitters van JS, JOVD en JD Paars, een jaar later

door Paul Leenards (tevens foto's) en Denise Goethals

Een coalitie van PvdA en VVD wordt al jaren gezien als een onmogelijkheid. Een mooie droom, maar bijzonder onwezenlijk. Beide partijen sluiten elkaar bij coalitievorming uit. In de loop der jaren zijn er pogingen geweest om deze impasse te doorbreken. Het Des Indes-beraad, waar vertegenwoordigers van deze partijen en van D66 met elkaar informeel praten, is zo'n voorbeeld.

Enige jaren geleden nam Erik Hordijk, namens de JD, het initiatief om te komen tot overeenstemming tussen de drie jongerenorganisaties van PvdA, VVD en D66. Dit initiatief werd afgeblazen, omdat de Jonge Socialisten zich niet konden vinden in het standpunt over de kruisraketten. Begin 1991 werd dit idee weer opgepakt. Ditmaal slaagden de JS, JOVD en de JD er wel in om een gezamenlijk stuk te schrijven. Het Paars Akkoord werd een jaar later aan het publiek gepresenteerd. In de komende periode staat de Paarse coalitie weer in de belangstelling: er komt een Paars congres, waar een gezamenlijk manifest wordt gepresenteerd.

De voorzitters van de drie jongerenorganisaties, die een jaar geleden de onderhandelingen met succes afsloten, nemen niet meer deel aan de onderhandelingen over dit manifest. Alledrie zijn zij het afgelopen jaar afgetreden. Met hen gaat de Demo in gesprek over de totstandkoming van het Paars Akkoord en over de toekomstverwachtingen. Paars, een jaar later.

Mark de Koning (JS) was in januari 1991 voorzitter. Het idee om wat met Paars te gaan doen kwam bij alle drie de organisaties vrijwel tegelijkertijd op. Het viel ons op in fora en ook in afdelingen, hoe eensgezind

we waren ten opzichte van het CDJA. Roel van der Poort (JD) en Marc Rutte (JOVD) en ik zijn toen om de tafel gaan zitten. We wilden een teken geven, dat het eigenlijk onzin was dat zo'n coalitie van PvdA, VVD en D66 nooit heeft kunnen gebeuren. **Cor Schagen (JOVD)** volgde later dat jaar **Marc Rutte** als voorzitter op: Met dit Paars Akkoord wilden we laten zien, dat het in ieder geval programmatisch mogelijk was. Tijdens de onderhandelingen zag je bij de drie organisaties het besef groeien dat de verschillen niet zo groot waren dat een akkoord niet te bereiken was.

Mark van Barschot (JD) was in eerste instantie als voorlichter bij Paars betrokken, in november 1991 volgde hij **Roel van der Poort** op: Paars is niet begonnen als publiciteitsactie. Publiciteit speelde wel een rol, maar dat werd pas later belangrijk. **Cor:** sterker nog, als het dat geweest was dan hadden we ons meer onder druk laten zetten. Zodra de pers er lucht van had gekregen, dan zouden we geregeld op onze huid worden gezeten. Daar hebben we weinig aandacht aan besteed, we wilden eerst overeenstemming bereiken voordat we met het akkoord naar buiten gingen. Dat was al later dan aanvankelijk was gepland.

Mark van B.: Het was vooral belangrijk dat het mogelijk was een kwalitatief goed akkoord te schrijven, het signaal geef je dan

altijd af. Het initiatief staat of valt met de mate dat je door de media serieus genomen wordt. Als de reactie is: "maar jullie hebben geen serieus akkoord geschreven", dan heeft je signaal geen enkele werking meer. Dat was in ieder geval mijn grootste zorg, dat op die manier gereageerd zou worden. Het leukste was, of het nu van voor- of tegenstanders van Paars kwam, dat ze allemaal zeiden: "jullie hebben een kwalitatief goed akkoord geschreven". We werden door de pers meteen serieus genomen.

Cor: De pers heeft op het akkoord serieuzer gereageerd dan de politieke partijen. Serieuzer dan ik van te voren verwacht had.

Mark van B.: Het feit dat de presentatie niet door de televisie is gecoverd, vind ik nog steeds, zeker gezien de pers-coverage achteraf, een misser van de NOS. Zij vonden het zeilschip van Wiegel in de Hofvijver interessanter. Dat steekt me nog steeds, dat zal wel altijd blijven steken.

Mark de K.: Het was weliswaar geen grote klap in het NOS-journaal, maar het akkoord werd nog maanden in de schrijvende pers geciteerd. Het heeft heel lang doorgewerkt. De term 'Paars' bestond nog niet, dat is door ons in een achterafkamertje bedacht.

Cor: We zijn geslaagd mensen over het idee aan het denken te zetten. Over een coalitie tussen PvdA en VVD werd al lange tijd over nagedacht en gesproken, maar je zag het idee langzaam wegzakken.

Mark van B.: Het was allemaal zo 'ins blauen hinein', er was geen enkele druk op die mensen om tot overeenstemming te komen. Het was te vrijblijvend. Elke discussie, voordat wij ons akkoord presenteerden, kwam tot de conclusie dat het onmogelijk was. We hebben dat pessimisme doorbroken; door de presentatie van het stuk, maar ook dat er een houvast ligt voor discussie op de inhoudelijke aspecten van het akkoord.

Mark de K.: Maar ook de aard van het akkoord, dat de drie jongerenorganisaties gezamenlijk voor een Paars akkoord pleiten. Het gebeurde wel individueel, maar nooit echt zo zwaar en zo serieus.

Het akkoord kwam tot stand na uitvoerige onderhandelingen. In een viertal werkgroepen met vertegenwoordigers van JS, JD en JOVD werden de onderhandelingen op deelgebieden gevoerd. De door hen geproduceerde stukken werden in een zogenaamde supervisiegroep, waarin de drie voorzitters met hun secondanten zitting hadden, tot een geheel geschreven. Was dit een gelukkige constructie?

Mark van B.: Eerlijk? Absoluut niet! Ik was niet bij Paars betrokken toen deze constructie werd gekozen. Het resultaat heb ik wel gezien, dat was dat belangrijke gebieden, als bijvoorbeeld justitie, gewoon vergeten waren. Stomweg, omdat niemand op het idee was gekomen daar iets over te bedenken.

Dat is triest. Ik vraag me af hoeveel van de basisteksten die de werkgroepen hebben geproduceerd in de uiteindelijke versie terecht zijn gekomen. Ik denk dat er nog een behoorlijk deel is verdwenen.

Cor: We hadden veel beter in een kleine groep kunnen werken en een aantal hoofdlijnen op papier te zetten. Met een dergelijk stuk hadden we naar de besturen kunnen gaan.

Mark de K.: We zouden, zoals Cor zegt, eigenlijk begonnen moeten zijn met de uitgangspunten. Je begint dan met je financiële randvoorwaarden. Dan zou je je daar aan moeten houden, maar wij begonnen vaak achteraf met het financiële plaatje.

Mark van B.: Er zijn op een gegeven moment ook regelingen afgeschaft, omdat het goedkoop zou uitkomen. Er werd ook altijd naar het eindresultaat toegerekend.

Cor: Dat is heel goed, trouwens. Wat politieke jongerenorganisaties op zich onderscheidt van politieke partijen, is eerst naar het principe kunnen kijken en daar overeenstemming over kunnen bereiken. Achteraf moet er hier daar wel worden ingeleverd. In de politiek wordt er onzettend vaak geredeneerd vanuit de financiën, in die fout zijn we gelukkig bijna nergens vervallen.

Mark van B.: Het is dat stukje creativiteit dat je als jongerenorganisatie wel hebt en dat je als politiek eigenlijk ook zou moeten hebben.

Wat was het mooiste moment tijdens de onderhandelingen?

Mark van B.: Dat was het moment dat ik met Cor en Mark in Rotterdam zat, in het Doelencafé. Paars had al twee maanden stil gelegen, terwijl wij alle drie het gevoel hadden dat we bijna klaar waren. Toen heb ik het initiatief genomen om samen te komen in het Doelencafé. Daar hebben we zeer harde afspraken gemaakt; als we ons hier niet aan houden, dan stoppen we er mee. Vervolgens hebben we ons alledrie zeer strak aan die afspraken gehouden en is Paars er alsnog gekomen.

Cor: Daar overwonnen wij de problemen van de grote groepen mensen die zich aan drie kanten er tegenaan zaten te bemoeien. Ik had het gevoel dat wij met z'n drieën heel erg op één lijn zaten, over hoe het moest worden en dat het er moest komen.

De leukste onderhandelingsdag was de laatste, de dag op het JD-secretariaat. Er werd, zeker die dag, hard onderhandeld. Ik kan me herinneren dat Mark (de Koning) en ik onzettend tegen elkaar aan het schreeuwen waren.

Mark de K.: Hebben we geschreeuwd? Dat kan ik me niet voorstellen.

Cor: Dat was de dag van: het is gelukt! Daarvoor heb ik echt enkele momenten gehad, als het zo moet dan hoeft het niet meer. Laten we maar ophouden.

Mark de K.: Op bepaalde momenten die dag had ik toch het gevoel dat we het moeilijkste waren gepasseerd. Die dag kwam het wel goed.

Waren er momenten dat je dacht: nou stop ik ermee?

Mark de K.: Ik geloof dat we een paar keer op het gebied van sociale zekerheid hebben gezeten, dat vooral de JS en de JOVD over en weer een paar voorstellen deden. Waar ik dacht: "als het zo moet dan ga ik naar huis".

Cor: Met name eerder in het proces waren er momenten dat dan de één dan weer de andere club het liet afweten.

Mark van B.: Als ik dacht 'nou wordt het moeilijk', ging het niet om inhoudelijke redenen. Het was soms onduidelijk of degene die afgevaardigd was namens een organi-

Mark van Barschot

"In Trouw kwamen oproepen om te bidden dat Paars er nooit zal komen"

satie beslissingen mocht nemen. In de supervisiegroep kwamen punten die allang besproken waren steeds weer terug, omdat niemand de moeite had genomen om notulen te maken. Niet altijd had iedereen dezelfde teksten bestudeerd, er waren zeker vijf verschillende versies.

Cor: Het grootste probleem waren de compromisteksten. Die waren woord voor woord uitgevochten.

Mark van B.: Waarna ze vervolgens geen enkele politieke boodschap in zich hadden. Uiteindelijk hebben we de meeste vage boodschappen er wel uitgehaald.

Cor: Er staan nog steeds platgetreden paden en uitgekauwde boodschappen in. Je krijgt het er koud van.

Het Paars Akkoord werd maart vorig jaar gepresenteerd. Zijn jullie tevreden over de reacties?

Cor: De aandacht van de televisie en de radio is tegengevallen, maar we hebben ontzettend goed gescoord in de schrijvende pers. Heel lang daarna, in columns, in beschouwende stukken, vanuit verschillende kampen, werd Paars nog steeds onder de aandacht gebracht. Eigenlijk hebben we heel goed gescoord. Ik ben trots op het feit dat het onze organisaties gelukt is. Als je kijkt naar wat in de JOVD de laatste twee jaar op politiek gebied gepresteerd is, dan is dit de topper.

Is er niet teveel aandacht geweest in de pers voor de kleine ludieke anti-CDA punten, als het randopschrift op de gulden wat veranderd moet worden in 'vrijheid, gelijkheid, broederschap' en het opheffen van het gezantschap bij de Paus?

Mark de K.: Dat betekent alleen maar dat de rest van het akkoord niet voldoende ammunities opleverde om het stuk aan flarden te schieten.

Mark van B.: Het getuigt van armoede om op dat soort puntjes te lopen katten. Maar heeft wel de christelijke achterban gemobiliseerd. In Trouw kwamen oproepen aan alle christenen om vooral te bidden dat er nooit een Paarse coalitie zal komen.

Maar kon het CDJA, afgezien van deze punten, het Akkoord niet óók onderschrijven?

Cor: Dat is voor het CDJA natuurlijk de meest briljante taktiek die je kan volgen. Ik herinner mij een discussie met een CDJA-bestuurslid, die met kritiek op Paars kwam. Na afloop van de discussie vertrouwde hij mij toe, dat het hem moeite gekost heeft dergelijke kritiekpunten in het Akkoord te vinden. Ik denk dat het niet waar is, dat er genoeg punten zijn te vinden waar zij zich niet in kunnen vinden.

Mark de K.: Ik heb het er wel eens met de CDJA-voorzitter over gehad. Hij zag genoeg punten waar het CDJA zich bij kon aansluiten. "kom erbij", heb ik hem toen voorgesteld, "je krijgt nog meer aandacht als het CDJA ook vindt dat het CDA in de oppositie moet". Maar dat zag hij toch niet zo zitten.

Mark van B.: Voor een groot deel is Paars ook een jongerenmanifest tegen de politiek, dat gedeelte kan het CDJA ook onderschrijven. Laten we dan serieus overwegen om met de vier jongerenorganisaties echt een jongerenmanifest te schrijven. Waar we aangeven waarom jongeren uit het hele politieke spectrum vinden dat de politiek anders moet.

Komt er ooit een Paarse coalitie?

Mark de K.: Ja, wis en waarachtig! Het kan al in '94, het kan ook later, maar het komt er.

Mark van B.: Ik denk dat het in '94 voor het eerst reëel wordt.

Cor: Noch PvdA noch VVD wil een Paarse coalitie waarin D66 de grootste partij is.

Mark van B.: Ik denk dat als het CDA noch met de PvdA noch met de VVD samen een meerderheid zal halen, dat D66 in de coalitie moet komen. D66 heeft het CDA als minst interessante partner op het verlanglijstje staan. Zij zal proberen als eerste de Paarse coalitie te vormen.

Welke coalitie acht jij het meest waarschijnlijk?

Mark van B.: Ik denk toch dat D66 met het CDA een coalitie zullen vormen.

Mark de K.: Na de komende verkiezingen zullen vele blokkades, die nu nog bestaan, verdwijnen. De onnatuurlijke tegenstelling tussen PvdA en D66 zal na de volgende verkiezingsuitslag moeten verdwijnen. Ik denk dat het taboe op Paars ook zal wegvallen. Het hangt er nog wel vanaf wie er groter wordt: D66 of de PvdA. Dat zal wel eens bepalend kunnen worden. Het CDA heeft bijna geen mogelijkheden meer om een nieuwe coalitie te vormen, of ze moeten D66 de kiezersdood in jagen in een CDA/VVD/D66-kabinet.

Cor: Bij de VVD zie je op dit ogenblik een nieuwe blokkade, namelijk: over de Paarse coalitie kunnen we wel nadenken maar niet als derde en kleinste partij. Ik denk dat ze daarin ook een punt hebben. De VVD zal alleen meedoen als het ook goed aan de achterban kunnen verkopen.

Mark de K.: Daar valt ook wel wat tegen in te brengen. Gelet op de mogelijke verkiezingsuitslag, zullen alle drie de Paarse partijen ongeveer even groot zijn. De ministerposten worden dan ook min of meer gelijk verdeeld. Bij het grote en machtige CDA ligt dat anders, je zult met mijnheer Brinkman in het kabinet moeten! Dan lopen de rillingen je over de rug.

Rottenberg is niet zo enthousiast over Paars

Mark de K.: Hij sprak zich in het najaar al te resoluut uit tegen Paars. Om de uitspraken een beetje te ondermijnen, heb ik op het JS-congres aan de PvdA gevraagd wat ze dan wel willen om weer wat electoraal succes te behalen. Moeten we dan allemaal gaan ploeteren en zwoegen om het kabinet Brinkman terecht te komen? Je ziet steeds meer dat Brinkman de enige echte conservatieve ouderwetse pool van de politiek wordt. De PvdA, VVD en D66 vinden elkaar steeds meer tegenover die Brinkman.

Cor: Ik verwacht dat dat steeds meer de tegenstelling van de toekomst wordt. Een CDA, dat niet zo zeer confessioneel is maar conservatief, tegenover de Paars partijen

Mark de K.: Waar de PvdA zich de komende campagne op gaat richten is toch het verdedigen van het oude kabinetsbeleid en haar inbreng daarin. Kok wordt lijsttrekker, maar er komt ook een toekomstvisie over een nieuw kabinetsbeleid. Als de verkiezingen zo dramatisch uitvallen voor de PvdA, is het niet meer dan logisch te concluderen dat de combinatie met het CDA niet echt is bevalen. Maar dat betekent niet automatisch oppositie, dan is Paars ook een mogelijkheid.

Cor: Ik zie wel een gevaar wanneer met een dergelijke verkiezingsuitslag er een Paars kabinet zal komen. Dat dit kabinet er heel kort zit en gebruikt wordt om nieuwe verkiezingen uit te schrijven: "We hebben het geprobeerd, het is helaas niet gelukt". Op dat moment stabiliseren de politieke verhoudingen zich weer. D66 is nu buiten pro-

Mark de Koning

**“Je zult met
Brinkman in het
kabinet moeten!
Dan lopen de
rillingen je over
de rug.”**

portioneel groot, dat kan een partij niet aan. De VVD heeft er in de tijd van Nijpels ook grote problemen mee gehad.

Mark de K.: Om terug te komen op het Paarse kabinet: als gaat gebeuren wat Cor schetst, dan mislukt niet alleen het kabinet, maar ook het idee. Ik heb nog wel vertrouwen in de meeste 'platte' strategie van VVD of PvdA, dat men dat ook wel realiseert. Als men, om D66 weer klein te maken, het Paarse kabinet laat vallen, dan heeft het CDA het voor de komende decennia weer voor het zeggen.

Worden de politieke jongerenorganisaties dankzij Paars serieuzer genomen?

Mark van B.: Na Paars kwamen de kranten tot de ontdekking dat de politieke jongeren-

organisaties best zinnige zaken te melden hebben.

Mark de K.: Maar hebben jongeren zich na Paars bij ons massaal aangemeld?

Mark van B.: D66 is ons wel degelijk serieuzer gaan nemen.

Mark de K.: Ik denk wel dat we ons steeds weer opnieuw moeten bewijzen. Het kader verandert ontzettend snel; het beeld van een jongerenorganisatie kan gemaakt of gebroken worden door de actieve leden. Als jongerenorganisatie moet je je actief tonen, onderwerpen op de agenda zetten, ook heel beargumenteerd zijn. Dan word je vanzelf serieus genomen. Politieke partijen hebben zoveel belangen die anders zijn dan die van een jongerenorganisatie.

Wordt de JS nu door de PvdA serieuzer genomen?

Mark de K., na de vraag enige tijd onweken te hebben: Vlak na het Paars Akkoord werd de JS wel serieus genomen. Men was er toch heel zenuwachtig over, wij kregen als eerste te maken met die weigering van Wöltgens. Hij heeft me later wel aangeklampt: "Ja, ik vind het allemaal ontzettend belangrijk, ik ben er eigenlijk, eventueel, ook wel een beetje voor." Men was in de partij zeer bevreesd voor dat Paarse Akkoord van ons.

Cor: Ik denk dat de JOVD met Paars heeft bewezen, dat we ook serieuze dingen kunnen doen. Blijkbaar niet bedreigend genoeg om ons zo serieus te nemen als wanneer we komen met standpunten over het koningshuis. Dat zijn momenten dat ze ons echt serieus nemen. Paars vonden ze niet zò bedreigend, dat ze over de rooie waren.

Mark de K.: Ik zit nu in het bestuur van de PvdA en ik merk dat in de partij nu discussies worden voorbereid over Paars. Ze reageren er nu minder angsthazerig op als een jaar geleden.

Rottenberg is voor een fusie tussen de JD en de JS, zoals hij elders in deze Demo vertelt. Hoe kijken jullie er tegenaan?

Mark van B.: Ik ben niet zo voor fusies. We hebben vroeger ook een discussie gehad of we wel of niet met de JOVD zouden moeten fuseren. Toen ging het eigenlijk meer over een overname van de JD door de JOVD dan over een fusie. Ik geloof daar niet zo in. Elke organisatie heeft z'n andere cultuur en ook inhoudelijk zijn de boodschappen weer anders.

Mark de K.: Alle jongerenorganisaties willen de politiek anders, minder duf, tradities doorbreken. Ze zijn allemaal wel heel strak georganiseerd volgens de oude politieke patronen, die al decennia lang bestaan. Er is nog geen poging geweest vanuit de politieke jongerenorganisaties om dat te doorbreken.

Ik zeg niet voor een fusie te zijn, maar ik ben wel verbaasd hoe makkelijk het van tafel wordt geveegd.

Mark van B.: Ik veeg die fusie niet makkelijk van tafel. Elke politieke jongerenorganisatie verschilt zoveel van de andere organisaties, dat zij daardoor bestaansrecht heeft. Laat jongeren maar tussen de organisaties kiezen, des te beter.

Ik ben het wel met je eens dat jongerenorganisaties toch te weinig creativiteit tonen om de algemeen aanvaarde boodschap dat het anders zal moeten, om te zetten in daden. Ik vind niet dat fuseren één van die daden moet zijn. Ik vind wel dat jongerenorganisaties meer moeten samenwerken, zoals met Paars is gebeurd.

Cor: Fuseren is juist de tegengestelde beweging ten opzichte van vroeger; De JOVD had tien jaar geleden in haar vereniging leden uit verschillende politieke richtingen naast de liberale ...

Mark van B.: Met name ook, omdat de JOVD zo'n beetje de enige politieke jongerenorganisatie was.

Cor: Hoor eens, D66 is altijd tegen een eigen jongerenorganisatie geweest. Op een gegeven moment heeft ze dat laten varen en moest er een eigen jongerenclub komen. Nu zijn er in de JOVD nog wel een aantal D66-sympathisanten, maar door de komst van de JD is de JOVD veel meer richting de VVD opgeschoven. Dat is een ontwikkeling geweest, die ik voor de JOVD zeer betreurt.

Mark van B.: Ik vind het erg prettig dat zowel de JOVD als de JS zegt dat de JD gewoon bij hen hoort en eigenlijk zouden we er één organisatie van moeten maken. Mark zegt dat mensen eigenlijk progressief zijn en worden gedwongen te kiezen tussen PvdA en D66. Cor zegt dat men eigenlijk liberaal is en wordt gedwongen te kiezen tussen VVD en D66.

Mark de K.: Jij negeert dat dus!

Mark van B.: Nee, dat negeer ik niet! Ik vind dat jongerenorganisaties meer moeten samenwerken.

Cor: We kunnen wel één algemene politieke jongerenorganisatie oprichten die zich tot doel stelt de politiek democratischer en beter te maken, daar ben ik het wel mee eens. Maar het wordt er natuurlijk niet spannender op. Het onderling verketteren, en dat gebeurt ook, dat maakt het juist wel spannend.

Mark de K.: Ik ben heel benieuwd naar wat er gaat gebeuren bij de komende verkiezingen. Het zal een test-case worden voor wat jongerenorganisaties echt gemeen hebben in hun analyses van de politiek. Vinden we echt dat het 'n zootje is en dat er een nieuwe generatie moet komen? Of wordt het bij alle verkiezingsfora weer: Jong VVD'tje, Jong PvdA'tje en Jong D66'je?

In dat geval, moet je maar eens uitleggen aan jongeren wat de meerwaarde is van een politieke jongerenorganisatie.

Cor: Ik vrees dat de standpunten nog genuanceerder worden, wanneer de jongerenorganisaties samengaan. Nu al worden er in de politieke jongerenorganisaties vage compromissen gesloten, dat wordt dan alleen maar erger.

Mark de K.: Wat ik interessant vind zijn de ontwikkelingen in de politiek, zoals de groep Zeevalking, Schaeffer of de Club van Schiermonnikoog. Er is toch een soort appel: de politiek is geïsoleerd bezig, er vindt geen debat plaats en wij, oude kerels, dienen een aanklacht in. Waarom komt dan niet vanuit de jongerenhoek? Dat toont toch het faillissement van de jongerenorganisaties.

Mark van B.: Dat is een gebrek aan lef; want zowel jij, als Jack de Vries (CDJA-voorzitter, red.), als ik en zelfs ook Cor, zijn er op zich in geïnteresseerd. Wij willen dat initiatief wel nemen, zelfs als gezamenlijke jongerenorganisaties. Maar de lef is er niet!

Mark de K.: Veel jongeren zijn ontevreden over de politiek, dan zou er juist vanuit de jongerenorganisaties een aanklacht moeten komen.

Cor: Ik ben het helemaal met je eens, dat er in de jongerenorganisaties veel fout zit. Dat licht voor een deel aan de leden die er actief in zijn. De jongerenorganisaties worden toch gezien als een kweekvijver van de politiek. Je ziet bij deze leden nu al risicomijdend gedrag: ze willen niet opvallen, want ze willen straks de Kamer in! Op deze manier kom je er niet.

Cor Schagen

“Het onderling verketteren maakt het juist wel spannend”

Cor: Ik zie dat zowel Rottenberg, als De Koning en Van Barschot zich nu helemaal hebben neergelegd bij de dood der ideologieën. Er wordt alleen gesproken over culturele tegenstellingen en niet over ideologische verschilpunten.

Mark de K.: Er zijn heel wat dingen zijn veranderd in de wereld en juist met betrekking tot de ideologieën. En het is toch van de gekke dat we netjes onze partijlijn aanhouden. Ik zie bij de JD en de JS toch meer een progressieve instelling, toch niet zozeer een socialistische of een vrijzinnig-democratische instelling. Die krijg je pas later, als je drie jaar lang door de kaderbak van je organisatie bent gehaald. We zijn toch allebei voor een goed milieubeleid, een goed sociaal beleid en dat de politiek beter moet functioneren.

3 tot 9 april:

PAARSE ACTIEWEEK

Zaterdag 3 april:

*Paars congres
van JD, JS en JOVD*

**Maandag 5 tot
vrijdag 9 april:**

JD-campagneweek

**Lees voor het
laatste nieuws
het 'Paarse'
inlegvel
in deze Demo**

Op bezoek bij de JD-Drenthe 'Emmen is ons hoogtepunt'

door Maud Sarvaas en Christiaan Bonebakker

Vrijdag 5 februari: Demo reist af naar Emmen. Hier houdt de JD-regio Drenthe een thema-avond over het milieu, waarbij het D66-Statelid B. Meems en twee leden van de JD-werkgroep Milieu optreden. Plaats van handeling is een zaaltje van het wat oubollige café-restaurant Grimme in het uitgestorven centrum van Drenthes grootste stad. Aanwezig zijn een deel van de Demo-redactie en het - op één persoon na - complete regiobestuur. Maar waar zijn de leden?

JD-Emmen: "...hier zitten de meeste leden."

(foto: Pieter Wezeman)

Ongeveer een jaar geleden is de regio Drenthe heropgericht. Juljan van Dijken (20), die zich ooit door een D66-campagnevoerder tot de JD heeft laten verleiden, werd voorzitter. Hij vond het hoog tijd worden voor een afdeling of regio, al was het maar omdat hij genoeg had van de functie 'contactpersoon Drenthe'. Over een paar maanden treedt hij af; hij vertrekt voor een stage naar Hilversum.

Openbaar vervoer

Nu, een jaar na de heropricting, heeft Drenthe nog steeds te kampen met een gebrek aan (enthousiaste) leden. En al zou een lid naar een avond als deze willen komen, dan maakt het gebrekkige openbaar vervoer het hem erg moeilijk. Wie met de trein van Assen naar Emmen wil, moet via Zwolle. 'Met de bus is het wel te doen,' zegt vicevoorzitter Johannes Hummel (25), 'dan ben je er in anderhalf uur.' 'Je komt 's avonds alleen niet meer terug,' voegt secretaris Jeroen van Spijk (19) eraan toe.

'We moeten eerst meer publiciteit krijgen, dan komen er ook meer leden,' zegt voorzitter Juljan. 'De spontaniteit naar buiten toe ontbreekt nog te veel. De nadruk zal meer op campagnevoeren moeten gaan liggen. Daarom willen we bijvoorbeeld de 'Paars'-week goed gaan aanpakken.' Verantwoordelijk voor de publiciteit is de immer vrolijke Michel van Bergem (18). Voor deze

avond heeft hij op de computer mooie affiches gemaakt en verspreid. Als afsluitende kreet staat erop: 'Neem gerust je vriend(in) mee'. Het heeft niet mogen baten.

Secretaris Jeroen wordt er niet vrolijker van. 'Emmen is toch ons hoogtepunt; hier zitten de meeste leden. Op deze avond hadden gewoon vijf of zes mensen moeten komen. Mijn cynisme neemt toe per avond.' Toch ziet hij wel kansen, op voorwaarde dat Emmen een afdeling wordt. Alles wat erboven ligt, kan volgens Jeroen - die zelf in Assen woont en na de zomer in Amsterdam gaat studeren - beter naar Groningen. 'We moeten gewoon in Emmen aan de slag gaan. Hier moeten we een sfeer creëren. In Drachten lukt het toch ook?'

Cynisme

Vice-voorzitter Johannes Hummel interesseert zich vooral in de gemeentepolitiek van Emmen. Volgend jaar doet hij waarschijnlijk mee aan de gemeenteraadsverkiezingen. Bij de JD kan hij alvast wat bestuurservaring opdoen. Omdat hij samen met de anderen het eerste regiobestuur van Drenthe vormt, zijn er geen 'oudgedienden' om tips en adviezen te geven. 'Wat dat betreft zou ik wel willen dat het contact met het LB (Landelijk Bestuur, red.) beter was. Nu hebben we er niet veel aan. Het LB zou ons kunnen steunen door adviezen te geven. Hoe zet je een

thema-avond op, hoe kom je aan goede onderwerpen? Nu zijn we het wiel aan het uitvinden.'

Zwarte Piet

Van de andere politieke jongerenorganisaties hoeft de JD niet veel te verwachten. Het samenwerkingsorgaan Politurf is net gesneuveld omdat de andere clubs het lieten afweten. De laatste daad was een gezamenlijke anti-racisme-actie met Sinterklaas. Politurf wilde aan de Emmer Sinterklaas-optocht deelnemen met een eigen Sint, die een geboeide Zwarte Piet aan kettingen zou meevoeren. Intussen zouden andere Politurf-leden met megafoons tegen racisme protesteren. Bij het stadhuis zou Zwarte Piet bevrijd worden, waarna hij op zijn beurt Sinterklaas geboeid mocht meevoeren. Voor dit spektakel was echter wel een vergunning vereist. Maar helaas: de gemeente wilde er niets van weten. Het zou de kleine kinderen afschrikken en de optocht verstoren.

Toch heeft Politurf zich er niet door laten weerhouden aan de optocht deel te nemen. In hun gewone kleren hebben de leden pepernoten gestrooid en folders uitgedeeld. 'Maar dat hadden we beter niet kunnen doen. De mensen keken een beetje raar en gingen roepen dat we uit de stoet moesten. Daardoor is een CDJA'er uit frustratie weggelopen. Misschien hadden we toch beter als Zwarte Piet verkleed kunnen gaan', luidt de analyse achteraf.

Drie meisjes

Op dit moment telt de regio Drenthe 25 leden, onder wie drie meisjes. Hoe het komt dat deze verdeling zo scheef is, weten de bestuursleden niet. 'Vraag het de meisjes!', oppert Michel. Feit is dat de regio relatief veel leden met een technische achtergrond op MBO- of LBO-niveau heeft. Drenthe steekt daarmee gunstig af tegen de rest van de vereniging, maar als de leden niet komen, heb je er weinig aan. 'We hebben meestal goede sprekers,' zegt Jeroen, 'maar daar wil je ook een publiek voor hebben. Je moet geloofwaardig blijven.'

Felix Rottenberg maakt zich kwaad:

'Ik vind het hele coalitiedebat gezeur'

Door Rikco Pardoën en Marcel van Silfhout

Felix Rottenberg is niet de man die een blad voor zijn mond neemt. Het liefst doet hij over alles controversiële uitspraken. Zegt hij dat hij niet op de vraag in wil gaan? Gewoon even wachten, dan doet hij het alsnog. Wij spraken hem in zoals hij het noemt, zijn 'PvdA-bunker' in Amsterdam. Een gesprek met een cycloon die je met zijn verbaal geweld overdondert. Met één keer verdomme, één keer godverdomme en ontelbare malen ongelooflijk, spreekt tot u: PvdA-voorzitter en in zijn hart nog steeds Jonge Socialist, de vijftendertigjarige Felix Rottenberg.

Je achtergrond is eerder D66 dan PvdA. Waarom toch PvdA?

'Ik ben opgevoed door een D66-vader. Toen ik lid werd van de PvdA in '74 is mijn vader ook overgestapt. Er is toen een D66-congres geweest waarbij gestemd moest worden over opheffing. Daar was bij de eerste stemming een meerderheid voor, waaronder Gerrit-Jan Wolffensperger en mijn vader. Hij is er uitgestapt omdat de partij een instituut werd. Het was eerst een geweldig anarchistische organisatie, rommelig, het klopte allemaal niet. Er waren ook allerlei stedelijke werkgroepen in de periode dat D66 nog niet in de raad zat. Hier in Amsterdam was Hans Gruyters voorzitter van de werkgroep Stedelijke Democratie. Dat was fantastisch, dat was gewoon Praagse lente. Het is nu heel anders. Volgens mij heeft Van Mierlo heimwee naar die tijd. Wie niet.'

Je visie op D66 is nogal onduidelijk, nu weer lever je kritiek en dan weer doe je aardig. Wat is je precieze mening?

'Er is een tragische kwestie tussen PvdA en D66. We wisselen elkaar af in crises. Dat heeft te maken met wie de macht heeft. Als D66 straks in de regering zit, keldert het weer omlaag. Als D66 de onvergeeflijke fout zou maken niet met de PvdA te regeren, ffffft, weg is het. Die verhouding is zo tragisch sinds de Progressieve Volkspartij is afgewezen. Door de PvdA, ja, wij dragen dan ook verantwoordelijkheid voor die tragiek. Dat is punt één. Punt twee is dat het debat tussen PvdA en D66 totaal non-inhoudelijk is, dat ligt ook aan de PvdA. Punt drie: D66 kan niet tegen kritiek. Terwijl dat bij politiek hoort en D66 zelf zegt: 'een kabinet van niets en niemand', tegen een kabinet waarin de PvdA ongelooflijk moeilijke zaken voor zijn kiezen krijgt. Maar als wij kritiek leveren op D66 word je dat persoonlijk aangewreven.'

Kun je een voorbeeld geven?

'Daar ga ik verder niet op in... Maar wat dit betreft is D66 een onvolwassen partij gebleven. Ik heb een paar keer kritiek gehad en Van Mierlo trekt zich dat hoogstpersoonlijk aan. Ik heb twee jaar geleden iets naars over hem gezegd en dat is nog steeds onderwerp van gesprek met zijn PvdA-vrienden. Terwijl ik denkt: man, je hebt zo'n aanzien in Nederland, waar wind je je over op. Die kritiek van mij op D66 is gebaseerd op het gevoel: 'die partij jat tien zetels bij ons weg'. Dan zeg ik tegen mijn partij: 'ho even, staan wij toe dat die partij slapend rijk wordt?' Ik hoor van mensen dat D66 met name in de grote steden uiterst instabiel en onbetrouwbaar is. Hier en daar leidt dat tot kleine rampen. In de landelijke politiek vind ik dat D66 ongelooflijk merkwaardige kritiek heeft op de PvdA. Terwijl de PvdA net als D66 een afspiegeling is van wat zich in Nederland afspeelt.'

Wat wij horen is dat de D66-fractie zich juist ergert aan de houding van de PvdA in die zaken waar het vroeger progressiviteit aan de dag legde: euthanasie, Wet Gelijke Behandeling, op alle punten gaat de PvdA om.

'Nee, we sluiten compromissen.'

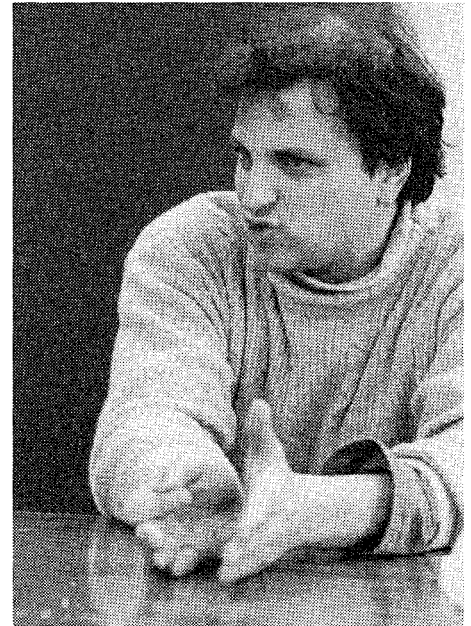
Wat zijn nog de progressieve punten van dit kabinet, waarop de PvdA zich kan profileren?

'Heel sociale essentiële zaken waar D66 een mindere band mee heeft. Ik ben heel systematisch bezig met de steden. D66 kom je van oudsher niet tegen in de probleemgebieden. De wijken voor en vlak na de Tweede Wereldoorlog zijn niet de fixatie van D66. Dat is geen verwijt, maar een constatering. Veel mensen die progressief georiënteerd zijn, kopen zich vrij van de sociale problemen. 'Wij hebben een redelijk inkomen en rooien het wel.' Daarom praten we ook vaak paternalistisch over problemen, omdat we er geen binding mee hebben.'

Dat paternalisme was toch juist een trek van de PvdA die het in Amsterdam alleen voor het zeggen had?

'Nu gaan we polemiseren en dat wil ik niet. Je kunt het gesprek tussen D66 en PvdA ook anders voeren. Als er goede verbindingen bestaan tussen D66 en PvdA zou je zelfs kunnen zeggen: in deze tijd moet je gewoon accepteren dat de sociaal-democratie wat kleiner is. Dat er een zelfstandige dochter van de Progressieve Unie is, die op haar manier de kiezers toch binnen het kamp houdt. Zo kijken bedrijven naar de markt. De PvdA moet een aantal beslissingen forceren die buitengewoon lastig zijn voor haar aanhang en dat leidt tot erosie. Dat is een conjunctuur. Het gemak waarmee D66 de tijdelijke afbrokkeling van de PvdA zo nu en dan juichend becommentarieert is een ontkenning van een aantal problemen in de Westerse Wereld en met name in Neder-

Rottenberg: 'Ik hoop dat Van Mierlo opstaat,

land, die vragen om doorbraken door vrij conservatieve stelsels waar allerlei belangen mee zijn gemoeid. We moeten ons daar als een sterke rode zuil van losworstelen. Een jongere organisatie die veel flexibeler is kan zich daar makkelijker in bewegen. Maar als nou één ding heel slecht is voor het politieke en kwalitatieve beheer van de steden, dan is dat instabiliteit in het lokaal bestuur, waarbij er stadspartijen opkomen, rommelpartijen van onruststokers en andere ontevreden. En D66 tijdelijk groeit en een verzamelbak is van carriëristen, voormalig progressieven en interessante mensen. Terwijl de PvdA beschadigd wordt omdat de kiezer tal van problemen afreageert op de partij die nu de zondebok is. De opgave is dat er een debat ontstaat tussen PvdA en D66, dat daar overheen stijgt en daarom voer ik ook dit gesprek met jullie.

We zouden een soort informele unie kunnen sluiten om het progressieve primaat te hebben. Ik heb D66 bekritiseerd, omdat ik vind dat die kritiek geleverd moest worden en men het hier niet durfde. Ik vind dat de PvdA zich niet voortdurend in de hoek hoeft te laten timmeren door die partij.'

Maar het is toch niet D66 die de PvdA in de hoek tinnert, dat is toch het CDA?

'Nee, D66 speelt in het becommentariëren van de politiek een bij vlagen zeer destructieve rol. Ik moet erbij zeggen: dat hebben wij in het verleden ook gedaan in de oppositie.'

Je zei net: we verliezen tien zetels aan D66, dus moeten we die partij aanvallen.

'Dat is toch politiek.'

door de kabinetsformatie van '89 dat zij het gesprek met de PvdA niet meer aan wenst te gaan. De contacten tussen de fracties van PvdA en D66 zijn abominabel slecht. Ik heb het betreurd dat D66 geen deel van het kabinet uitmaakte; Koks beslissing zou niet de mijne zijn geweest. Ik probeer wel contacten te onderhouden met D66, maar het mag niet van het hoofdbestuur, geloof ik. Ik zou er best voor zijn om een ontmoeting te organiseren tussen mensen uit het lokaal bestuur over de problemen die we daar tegen komen. Doen we ook met CDA'ers.'

Maar je valt juist die lokale bestuurders zo aan.

'Daar kun je toch over praten. Ik kom vaak in de vijf grote steden en daar hebben onze mensen grote problemen met D66'ers. Ze zijn onduidelijk, ze maken er een puinzooi van en durven hun nek niet uit te steken.'

Dat is een geldkwestie.

'Dan moet hij daar maar een lobby voor organiseren. Hij steekt zijn nek niet uit, hij wacht en de burgerij wordt razend. Het is gewoon geknoei.'

Maar er is onder deze D66-wethouder veel verbeterd, als je de metro nu vergelijkt met vier, vijf jaar geleden...

'Ik heb geen zin in deze discussie. Als het een PvdA-wethouder is, zeg ik het even hard. Je moet zorgen dat het met de veiligheid van de mensen in orde is. Lukt dat niet, dan versterk je al die anti-politieke sentimenten die er op dit moment in de grote steden leven. Daar kun je het kabinetsbeleid niet de schuld van geven, Ten Have moet zeggen: 'Ik leg mijn portefeuille neer'. Hij moet alle retoriek van de bovenste plank halen en dat college dwingen dat er geld komt. Dit is mijn ergernis jegens een D66-politicus met een uitermate deskundige grote bek. Hij slaagt er niet in op dit gevoelige punt aan te tonen dat de politiek iets kan oplossen. Hij schuift het probleem naar Den Haag, terwijl er in een stad als Amsterdam best geld vrij te maken is ten koste van iets anders.'

Ben je voor een hernieuwde Progressieve Volkspartij?

'Ik denk niet dat het nodig is om een nieuwe progressieve partij op te richten, ik denk wel dat als wij een avond met elkaar praten, we een aantal gezamenlijke thema's kunnen vinden. Dat kan zelfs tot samenwerking leiden. Bijvoorbeeld: welke wethouders gaan we in Amsterdam claimen.'

Je bent wel voor een fusie tussen JD en Jonge Socialisten.

'Ja, dat zou een intelligente zet van ze zijn, omdat de jongeren niet belast zijn met het verleden en de utopie van een Progressieve Unie kunnen uitstralen. Het zou ook een slimme provocatie van de huidige politieke instituties zijn.'

En toch tegen de Paarse coalitie.

'Daarin speelt D66 dus zo'n laffe rol. Kijk, als de Paarse coalitie een bloedserieuze optie is, dan doe je daar ook alles aan. Heeft D66 grote mate van programmatische samenwerking met de VVD? Nee!'

Die samenwerking hadden jullie ook niet met het CDA voor de verkiezingen van '89.

'Ja, altijd gehad. Er zijn altijd enorme contacten geweest, alleen al door de vakbeweging maar ook door andere organisaties. Ik heb maar één antwoord: als je gekozen hebt voor een coalitie, dan zet je je daar ook voor in.

wakker wordt en politiek leiderschap ten toon spreidt'.

(foto's: Peter Broer)

Je zegt tegenstrijdige dingen. Dan zeg je dat het je niet interesseert dat zoveel progressieve stemmen tijdelijk bij D66 zitten, dat D66 groter is dan de PvdA en dat we een dialoog moeten voeren, en dan weer zeg je dat D66 aangevallen moet worden omdat de PvdA er zoveel stemmen aan verliest.

'Jullie moeten er aan wennen dat D66 bekritiseerd wordt. Die partij is een zondagskindje. Ik zou het Van Mierlo als afsluiting van zijn loopbaan waanzinnig gunnen dat hij met een duidelijke positie kan regeren. Maar dat is een incident. Het gaat om de lange lijn. Wij willen zelfbewust debatteren met een partij die zowel in de lokale als in de landelijke politiek wegloopt voor duidelijkheid. Je mag elkaar best aanvallen, maar dat mag je er niet van weerhouden de lange lijn in de gaten te houden. D66 is zo beledigd

Is dat echt zo of is dat een gewinningsproces van bijvoorbeeld de Amsterdamse PvdA'ers die gewend zijn het alleen voor het zeggen te hebben, en die macht nu moeten delen?

'Je moet mij niet aanspreken op de PvdA in Amsterdam, die heb ik ongelooflijk bekritiseerd.'

In Amsterdam is niet D66 het probleem, maar de PvdA.

'Nee, allang niet meer. Wanneer zorgt Ten Have nou verdomme voor doorbraak in de bewaking van de metro. Dat speelt nu zeven, acht maanden. Hij is het gezicht van D66 in Amsterdam, dat moet hij forceren.'

Dus wij maken deze coalitie gewoon af. Van Mierlo zelf zegt ook dat als puntje bij paaltje komt, hij geen voorkeur uitspreekt. Dus ik vind het hele coalitiedebat gezeur.'

Dat zeg je omdat je nu met het CDA regeert en niet echt vrij kan praten.

'Als het puur om therapeutische redenen is - dat het goed is voor de democratie - ben ik tegen. Dat vond ik ook al een oneigenlijke reden toen ik voorzitter was van de Jonge Socialisten. Maar als het om inhoudelijke redenen is ben ik helemaal niet tegen. Ik zie wel gebeuren dat er in Nederland van onderop een klimaat ontstaat met politieke argumenten voor een programmatische niet confessioneel gebonden coalitie. Het is helemaal niet uitgesloten dat de mentaliteit van D66, VVD en PvdA in een sneller tempo dichter bij elkaar komt te staan. Dat heeft erg te maken wat er in het laatste jaar in het kabinet gebeurt. Of het CDA inziet dat de wensen van de PvdA serieus een kans moeten maken. Kijk, als ik met Brinkman als persoon praat, is het een ongelooflijk interessante man, die wel wat wil. Maar zodra hij terug is in zijn partij, spelen partijpolitieke en machiavellistische overwegingen een doorslaggevende rol. Vaak zijn politieke partijen een belemmering voor vernieuwing en verandering.'

Voor de PvdA belangrijke zaken als de WAO zijn toch beter te regelen met VVD en D66.

'De WAO hè, heel Nederland is medeschuldig - inclusief D66 - aan de impasse in de WAO. Het is toch een hartstikke laf en bij uitstek opportunistisch standpunt dat D66 inneemt. D66 wist ook wel dat volumebeleid niet toereikend was, er moest ingegrepen worden. De vraag is vervolgens hoe rechtvaardig. Maar dat is wat van politici gevraagd wordt. Om een interventie te plegen die bij niemand populair zal zijn. En we zitten nu in een fase in de politiek dat er een ombouw van de verzorgingsstaat plaats moet vinden. Daarin vind ik D66 weglopen voor impopulaire dapperheid. De opstelling van D66 in het WAO-debat was niet interessant. Van Mierlo was in dat debat ook absoluut geen faktor van belang. D66 profileert zich op een houding, een toon. In de Schilderswijk en in Charlois gaat het niet over toon. Moet je de toon daar eens horen, die is hard en diep. Weet je wat daar het debat is? Ga ik stemmen? Wat voor eikels zijn dat, die politici hier. Kom hier eens wonen.

Het toondebat is een debat tussen intellectuelen. Het gaat om de inhoud, D66 schuwt het politieke debat. Want als je het aangaat kom je er niet zonder kleerscheuren uit. Politiek leidt altijd tot beschadigingen. D66 heeft gekozen voor het zo groot mogelijk worden. Daarvoor moet je laveren, letten op

je toon, letten op je marketing. Kijk naar de WAO. Daar zegt Kok: ja verdomme, juist ik als oud-vakbondsman voel mij verantwoordelijk voor de WAO. Daar moet ik een doorbraak forceren, maar dat zal nooit een schone doorbraak zijn.'

Mensen herkennen de PvdA niet in de afbouw van de verzorgingsstaat.

(agressief) 'De verandering van de verzorgingsstaat. Over zes jaar praat niemand meer over de WAO, dan heeft iedereen zich bijverzekerd. Laten we niet overdrijven. Laten we nou godverdomme wel wezen. De kern van de WAO was dat het een verzekering was voor mensen die werkelijk ongeschikt werden. Dat is het al lang niet meer. Het is een verzekering geworden voor iedereen die op de een of andere manier niet meer in het arbeidsbestel paste.'

Is de PvdA nu concreet voor een kleinere overheid?

'Ja.'

Is het een idee om bij de volgende verkiezingen vooraf afspraken te maken over de formatie?

'In Schoorl heb ik gezegd dat PvdA en D66 zich niet uit elkaar moeten laten spelen, maar daar kreeg ik zeer agressieve reacties op van D66. Ik denk dat er na de volgende verkiezingen een zeer interessante situatie ontstaat. En ik heb nog nooit gezegd: we gaan koste wat kost door met het CDA. Kijk, dat de media dat allemaal versimpelen, dat is hun probleem en niet het mijne. Ik heb gezegd: onze deelname aan dit kabinet is bloedserieus. Als het een redelijk succes wordt, leggen we dat beleid ook voor aan de kiezers. Dan spreekt het voor zich dat we niet zomaar, zoals het CDA zich dat altijd permitteert, die mensen eruit mieteren. Maar als politieke partijen verliezen bij verkiezingen en Oostindisch doof doorgaan, negeren ze dus de verkiezingen.'

Het ziet ernaar uit dat de PvdA de verkiezingen gaat verliezen.

'Ik houd hier niet van, ik heb er geen zin in. Fijn voor D66 dat de polls zo goed zijn. Maar er komt nog een heel jaar waarin er momenten komen die bepalend zijn. We hebben de houding van D66 in de WAO genoteerd. Onduidelijk. Vormpolitiek. Dan komen er nog een paar momenten dit jaar, die bepalend zijn of het interessant is om een coalitie te hebben met het CDA, of dat we zeggen: nu dat het erop aan komt voor de komende tien jaar, is het CDA niet bereid om echt interessante compromissen te sluiten. Dat is bij de WAO al kantje-boord geweest. Het kan wel eens een heel open verkiezingsuitslag worden. Ik denk dat D66 door haar

sterke positie dan automatisch meedoet en dat maakt het op een aantal punten interessanter. Maar ik ga nu niet speculeren. Nu moeten D66 en PvdA elkaar weer opzoeken.'

Maar dat kan pas als dit kabinet ten einde is. Je moet samen in de regering zitten, of samen in de oppositie.

'De essentie van wat ik probeer te zeggen is, dat ik de polemieken tussen de PvdA en D66 - 'ik vind jou vervelend en jij mij ook' - niet interessant vind. D66 doet daar evenzeer aan mee als wij. Op ons PvdA congres heb ik het ook één en andermaal gezegd, het is als een bouquetreeks. Ik heb me daar ook aan bezondigd, maar ik moet me daar ook aan bezondigen. Ik ben bedrijfsleider van een partij die moet overleven. Niet vanwege de macht, maar gewoon omdat we een functie hebben te vervullen, en als die functie door D66'ers openlijk ter discussie wordt gesteld, dan mep ik terug.

Het is interessant om als D66 en PvdA te bekijken wat we de komende vier jaar kunnen forceren. Als dat lukt, dan wordt het minder belangrijk of het met de VVD of het CDA is, dan heeft het sterk te maken met het politieke klimaat in één van de twee rechtse partijen. Ik weet niet welke partij rechtser is. Dan hangt heel erg af van hun electorale positie, van het leiderschap in die partij en van hun affiniteit met een progressief programma.

Moeten D66 en PvdA afspraken maken over wie er de nieuwe premier wordt?

'Als er een debat in Nederland ontstaat waarin D66'ers en PvdA'ers samen tot een politieke agenda komen, dan maakt het voor mij persoonlijk niet uit of er een D66- of PvdA-premier komt en of D66 of de PvdA groter is. Maar aan dat proces heeft Van Mierlo tot op het moment geen enkele leiding gegeven. Ik betreur in de positie van Van Mierlo, dat de toon een te grote rol is gaan spelen en dat mij niet meer duidelijk is of hij misschien een potentiële premier is in dezelfde school als Den Uyl. Nu vind ik hem meer een premier als Lubbers. Een diplomaat met onduidelijke standpunten. Een allemansvriend. Terwijl ik politiek een progressieve premier wil hebben. Ja, en dan geef ik de voorkeur aan Kok, die is norser en duidelijker. Nou hoop ik eens dat de kritiek die wij op D66 hebben begrepen wordt en dat van Mierlo opstaat en wakker wordt en politiek leiderschap ten toon spreidt. En niet de rol van ideale politieke presentator in Nederland want dat is geen politieke vernieuwing, dat is politieke consolidatie. ◆

Het technologisch optimisme van de werkgroep milieu

Techniek is ook niet alles

door Michiel Ruis

In Demo 9.6 stond een artikel dat Hans de Regt namens de werkgroep Milieu schreef over de (on)zaligmakende techniek. Zijn stelling was dat gebrekkige technologische kennis te vaak als argument wordt aangevoerd voor het niet treffen van de noodzakelijke milieu-maatregelen. De technische mogelijkheden zijn er wel, maar ze worden niet benut. Ik zou de redenering willen omdraaien: juist door het geloof in de technologie worden sommige milieuproblemen onvoldoende aangepakt.

In het artikel beschrijft de werkgroep de toegenomen complexiteit van de milieuproblemen, die hebben geleid tot de huidige extreem vervuilde omgeving. De westerse samenleving is zich inmiddels van deze problemen bewust en wijst de techniek als de schuldige aan. De techniek zou deze vervuiling hebben veroorzaakt en zij is voorlopig niet bij machte goede milieuvriendelijke alternatieven aan te dragen. Dit laatste is volgens de werkgroep echter een 'hol excuus': de techniek biedt nog verschillende mogelijkheden die kunnen bijdragen aan het voorkomen van een ecologische catastrofe.

Bovenstaande visie van de werkgroep wijst er terecht op dat de techniek verschillende mogelijkheden biedt. Het ontwikkelen van energiezuinige apparaten, milieuvriendelijke produktiemethoden en goede zuiveringsinstallaties zijn allemaal verdiensten van de techniek. De nadelen zijn ook bekend: de ontwikkeling van de bio-industrie en van sommige vervoermiddelen (auto, vliegtuig) zijn voorbeelden van technologische ontwikkelingen die veel milieuschade met zich meebrengen. De technologische ontwikkeling heeft dus zowel een positief als negatief effect. De vraag blijft staan of ze een oplossing voor de toekomst kan bieden.

Voor een aantal problemen kan de techniek bijna niets doen. De snelle stijging van de bevolkingsgroei en de daarmee samenhangende toename van de vraag naar allerlei soorten hulpbronnen, het uitsterven van allerlei planten- en diersoorten of de onvruchtbare pogingen om op een verantwoordelijke manier mest te verwerken illustreren dit. Kernafval behoort mijn inziens (en gelukkig ook volgens de JD) eveneens tot de categorie van problemen waarvoor nog geen technische oplossing is bedacht. Het voorstel van de werkgroep om dat in het binnenste van de aarde te stoppen lijkt mij meer 'wishful thinking' dan een verantwoorde oplossing.

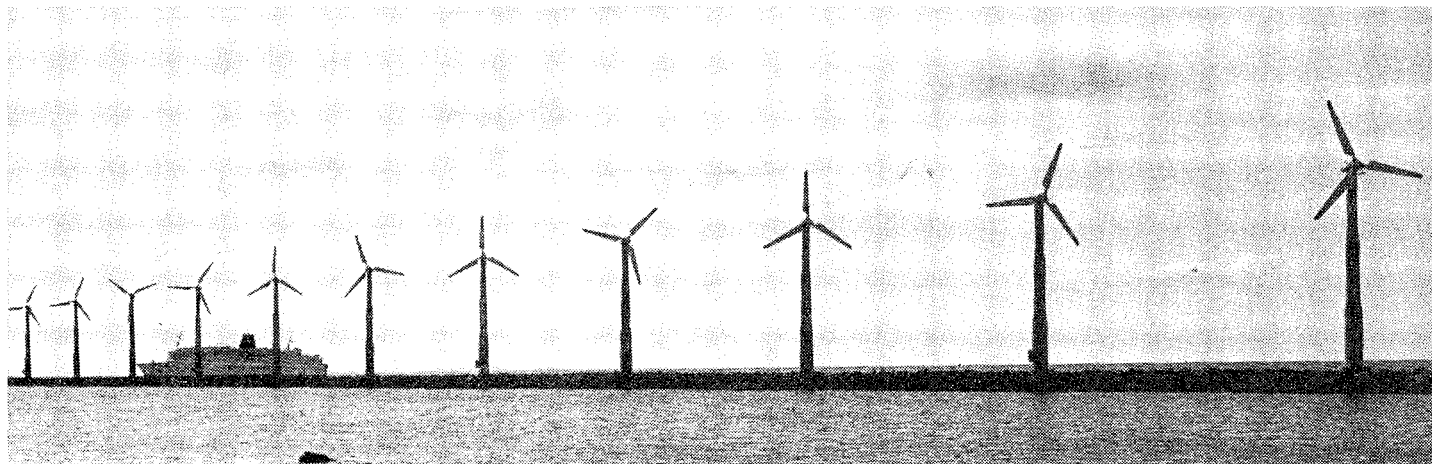
Er is ook een categorie van problemen waar de techniek de druk op het milieu wel kan doen afnemen, maar waar de volumegroei dit milieuvoordeel weer ongedaan maakt. Een bekend voorbeeld hiervan is de auto. Het is onmiskenbaar dat de auto de afgelopen jaren een stuk schoner is geworden. Helaas neemt het aantal auto's echter zodanig toe dat de vervuiling van de lucht per saldo toeneemt. Desondanks piepen de belangenorganisaties als de BOVAG en de RAI dat er geen maatregelen tegen auto's moeten worden genomen. Het zijn immers 'schone' auto's en ze worden alleen nog

maar schoner. Een ander zijn huishoudelijke apparaten. Ook deze gebruiken steeds minder energie, maar nemen absoluut in aantal toe, waardoor dit positieve effect te niet wordt gedaan.

Het zoeken naar technische oplossingen blijft belangrijk, maar mag niet onttaarden in een technologisch optimisme, dat wil zeggen het niet nemen van noodzakelijke milieu-maatregelen zal vinden. Zeker zo belangrijk is dat gedrags- en consumptiepatronen gewijzigd. Het JD-voorstel om te komen tot een vorm van eco-tax is hier een van de middelen, naast wet- en regelgeving en voorlichting.

Dit alles wil niet zeggen dat de stelling van de werkgroep - dat technische middelen om politieke en economische redenen niet altijd worden toegepast - nooit opgaat. Een voorbeeld is de kolencentrale die op de Maasvlakte moest worden gebouwd. Hoewel het Amerikaanse bedrijf Texaco hiervoor een schone technologie kon aanleveren, werd gekozen voor de veel meer vervuilende techniek van 'onze' Shell. Het argument hiervoor was dat de schone technologie te veel onzekerheden met zich mee zou brengen. Dit terwijl er al een soortgelijke centrale bestond en Texaco zich voor het resultaat financieel garant wilde stellen. In dit geval diende het voorwendsel van gebrek aan kennis een politiek en economisch doel.

Helaas komt het vaker voor dat de technische kennis werkelijk niet beschikbaar is. Wil de maatschappij dan toch iets aan het desbetreffende milieuprobleem doen, zullen er minder populaire maatregelen moeten worden getroffen in de vorm van extra kosten of regelgeving. Om dit vermijden is het voor de politiek en de belangengroepen aantrekkelijker om te hopen dat de techniek het probleem uiteindelijk zal weten op te lossen. Wanneer dit weten tegen beter weten in is, is er geen sprake van gebrek aan kennis, maar van gebrek aan politieke moed.

Technologische ontwikkeling: een oud idee in een vernieuwd jasje

(foto: archief)

D'Emoties

Het einde van de toekomst

- Hallo, mag ik u eens iets vragen? Bent u misschien van de muziekgroep Purper?
- Nee..., hoezo?
- Nou kijk, binnenkort organiseer ik iets dat met de kleur paars te maken heeft, vandaar.
- Wat is dat dan?
- Eh, drie jongerenorganisaties organiseren samen een activiteit rondom de paarse coalitie.
- Oh, van welke organisatie ben jij lid?
- Van de Jonge Democraten.
- Ah, ik ben ooit lid geweest van de JOVD. Pfff, je gaat de wereld mooier maken hè, alles wordt beter en reëler zeker, ja, jaja.

Deze dialoog ontspoon zich dan misschien wel laat in een kroeg; het is het cynisme dat kenmerkend is voor velen dezer dagen. Maar, waar gaat het heen als zelfs de jeugd niet idealistisch meer mag zijn, sterker: het zelfs verweten wordt überhaupt nog iets te ondernemen in de politieke arena? Nee hoor, ik zit juist bij de JD om de wereld om zeep te helpen, om de macht, zodat ik later heerser kan zijn over al die ziellose cynici zoals u, antwoordde ik met een brede grijns, vol zieltogend anti-cynisme.

Marcel van Silfhout

*Er zit een man in m'n hoofd
en die schreeuwt tegen mij:
"We doen een race naar je hersens,
'k ben er toch eerder dan jij".*

*"OK", zei ik, "jij je zin",
"nu jij me zozeer tart,
alleen nog tijd voor warming-up,
over één minuut de start".*

*Ik zette een traject uit
met veel bochten en een klim
Zijn start was stukken sneller,
maar langzaam haalde ik 'm in.*

*Toen ik bij de finish kwam
zat hij al lang en breed in bad:
Hij wist een weg door m'n hersenstam,
waar ikzelf geen kennis van had.*

Jan Spaans

Komt u verder

Misschien hebben zij een slechte jeugd gehad. Misschien worden zij geslagen door hun vrouw en/of kinderen. Of misschien worden zij geterroriseerd door de goudvis. Ik kan niet in hun privéleven kijken, maar hun gedrag doet het ergste vrezen: buschauffeurs. Specifieker: mannelijke buschauffeurs in stadsbussen. Hoe groter het aantal potentiële slachtoffers, hoe sadistischer de chauffeur. Als het perron vol wachtende passagiers staat, raakt hij opgewonden. Om te beginnen zet hij zijn bus tien meter voorbij de halte. Als bijna alle mensen zich hebben ingevocht, beslist de chauffeur dat de bus vol is en sluit de deuren. Een omaatje dat bekneld raakt, wil hij nog wel eens binnenlaten, maar een OV-karter moet er beslist aan geloven. De achterblijvers mogen zich gelukkig prijzen, want in de bus begint de strijd nu pas. Bij iedere bocht geeft de chauffeur extra gas en bij ieder stoplicht maakt hij een noodstop. Het staande volk achter hem ziet alle hoeken van de bus. Soms rijdt de chauffeur een halte voorbij of weigert hij de deuren te openen. En vóór uitstappen is er al helemaal niet bij. Zijn gezicht staat op onweer; hij geniet met volle teugen. Als je buiten de stad bent, merk je hoe het ook kan. De bus stopt op de goede plaats. Op de deur zit een sticker 'Komt u verder'. De chauffeur is een gelukkig mens. Hij glimlacht en zegt je gedag. Je waant je in een paradijs op wielen. De naam van dit paradijs: streekbus.

Christiaan Bonebakker

Twijfels over het referendum

De laatste tijd is er nogal wat belangstelling geweest voor het referendum; de referenda in Denemarken (Maastricht, ja of nee) en Amsterdam (wel of geen autovrije binnenstad).

Het marginale verschil tussen stemmen van voor- en tegenstanders zou volgens cynici een reden zijn om het referendum als democratisch middel ongeschikt te verklaren. Tegelijkertijd beriepen voorstanders zich op het feit dat de vraagstelling onduidelijk was, of dat andere belangen dan de vraagstelling meespeelden (Frankrijk, tevens Maastricht). Het referendum, mits opportuun gebruikt, zou een uitstekend middel zijn om de burger dichter bij de politiek te laten brengen (ook D66 ijvert daarom al vanaf haar oprichting voor invoering van een referendum). Dit laatste is een hele tijd ook mijn standpunt geweest, tot voor kort. In Oostenrijk wordt door rechts-radicalen geijverd voor een re-

ferendum, waarin de bevolking gevraagd wordt of het land een migratie-stop moet invoeren. Tevens zou voor alle buitenlanders een legitimatieplicht ingevoerd moeten worden. Uit opiniepeilingen blijkt dan nog eens dat driekwart van de bevolking voor dergelijke maatregelen is. Een referendum van die aard maakt daar dus een grote kans. Zonder de mogelijkheid van een referendum waren deze vragen waarschijnlijk nooit serieus genomen in het parlement, of werden zij in ieder geval weggestemd door een verstandige meerderheid. Wanneer het referendum wordt gebruikt voor doeleinden als in Oostenrijk, dan komt bij mij een bezwaar boven dat ik voorheen verachtte; de gemiddelde burger is te dom om een dergelijke, zware verantwoordelijkheid aan te kunnen.

Wim Rampen

Belastingverhoging!

Ik heb altijd gedacht dat rijke Nederlanders naar België verhuisden vanwege de hoge inkomstenbelasting in Nederland. Laatst vertelde iemand me dat dat niet de reden kan zijn, omdat 'Belgen' die in Nederland werken, de Nederlandse inkomstenbelasting verschuldigd zijn. Het is de vermogensbelasting die de rijken naar België doet vluchten. De inkomstenbelasting voor de hoogste inkomens kan dus best verder omhoog, zonder dat het aantal belastingontheemden toeneemt. Nou, waar wachten we op?

Christiaan Bonebakker

Meer D'Emoties op pagina 13

Elske zegt het ook

Er is één ding in de politiek dat ik buitengewoon storend vind. En dat is het woordje 'buitengewoon'. Zodra je iemand 'buitengewoon' hoort zeggen, weet je zeker dat hij (of zij, want Hedy zegt het ook) alleen maar in de politiek kan zitten.

Goed, iedereen weet wat het betekent, dus zo erg is het misschien niet. Maar het is een treffend voorbeeld van het Haagse taaltje en daarom toch fout. Bovendien is het niet effectief. Want als iemand 'buitengewoon' zegt, probeert hij of zij (ja, Ien zegt het ook) ergens veel nadruk op te leggen. Maar als iets niet krachtig overkomt dan is het wel Haags jargon. 'Buitengewoon' zeggen is dus buitengewoon stom. En er zijn alternatieven genoeg.

Dames (ja, Hanja zegt het ook) en heren politici: vanaf nu is het dus afgelopen met 'buitengewoon'. En dat geldt ook voor Elske.

Christiaan Bonebakker

Oude mensen I

Ik had me altijd al afgevraagd, waar die vertragingen in het Openbaar Vervoer toch vandaan kwamen. Dankzij de Demo weet ik het nu: die komen door de oude wijven.

Behalve dan in dat ene geval, dat ik in de bus zat en eruit moest. Als het aan mij gelegen had, had ik bij de deur gestaan, als de bus stopte. Maar dat werd effectief verhinderd door een groepje middelbare scholieren in het gangpad, die weigerden mij erlangs te laten. Gelukkig was het een aardige chauffeur, die weliswaar niets zei, maar rustig met de deur open wachtte, todat ik me scheldend en stompend een weg naar buiten gebaand had.

Toch was die vertraging mijn schuld. Als ik niet in de bus had gezeten, had ik er ook niet uit gehoeven en hadden die kinderen niet zo vervelend hoeven doen. Wijs geworden door dit soort ervaringen mijd ik het OV als het ook maar enigszins kan.

Christiaan, ga door met je hetze tegen oude wijven. Dan blijven ze op den duur vanzelf wel thuis of nemen ze de auto.

En ik, die in mijn onschuld altijd dacht, dat het OV er voor iedereen was! Natuurlijk niet. Het is er voor de snelle jongens, voor wie iedere seconde telt.

Jet de Bussy

Oude mensen II

Voor de respectabele generatie die Onze Economie heeft opgebouwd: Trek je niets aan van de kritiek van Christiaan Bonebakker in Demo 10.1 over eventuele traag- of sloomheid. Koop gewoon een roze strippenkaart en een senioren kortingskaart en schaar je tussen al die brutale studenten van tegenwoordig. Die mogen straks toch weer op de fiets.

Maud d.M. Sarvaas

Liberaal I

Wat zou Raymond van Doorn bedoeld hebben met de titel van zijn verslag van het IFLRY-congres: 'Een paar daagjes liberaal' (Demo 10.1)? De Engelse taal onthefte hem van het lastige predikaat vrijzinnig-democraat. In plaats daarvan mag hij zich tijdelijk social-liberaal noemen, maar volgens de titel zou dat liberale sausje er, terug in Nederland, weer af zijn.

Er zijn twee mogelijkheden: sommige lezers zullen menen dat Raymond de JD niet liberaal genoeg vindt. Hij mist bij ons de stroming of de resolutie die een blauwdruk geeft voor een land van vrij ondernemerschap, minder regels of instanties die burgers belemmeren in hun doen en laten. Zo niet dan vond Raymond het IFLRY-congres te liberaal.

Mag ik er dan op wijzen dat onze beginselen 'vrije ontplooiing' en 'verscheidenheid' bij uitstek liberaal zijn en dat een JD'er zich wat dat betreft thuis kan voelen op een IFLRY-congres. Maar hoe staat het eigenlijk met de individuele ontplooiing op het Zuidelijk halfmond, hoe pragmatisch zijn al die IFLRY-leden en vooral: hoe radicaal waren het congres en het aangenomen Manifesto eigenlijk? Aparte paragrafen over een rem op de bevolkingsgroei in de Derde Wereld, over de ecotax en over asielzoekers stroken ongetwijfeld met JD-meningen (die ook nogal onafhankelijk van elkaar zijn gefor-

muleerd), maar radicaal is het pas de stuitende verbanden daartussen te analyseren en vervolgens met concrete, gedurfde actiepunten een vuist te maken tegen de gevestigde orde van bestuurders, partijen, organisaties en bedrijven.

Een kritischer houding in Eastbourne en een kritischer verslag waren, ondanks alle succesvolle amendementen, niet misplaatst geweest.

Laurens van Kol

Liberaal II

Ik was zeer verheugd bij het lezen van het artikel 'Een paar daagjes liberaal' van Raymond van Doorn in Demo 10.1. Het deed me goed dat een Landelijk-Bestuurslid een ooit onbespreekbaar geacht onderwerp aanstipt: de relevantie van ons (onbegrijpelijke?) onderschrift 'vrijzinnig-democratisch'. Het gaat natuurlijk om de uiteindelijke interpretatie van een begrip. Toch is de discussie hierover twee jaar geleden zodanig opgeblaaid, dat het bijna een jaarthema leek te worden. Duidt het artikel van Raymond erop dat hij de discussie wil heropenen?

Peter Ras

Liberaal III

Het is voor een Secretaris Ledenwerving en Materialen een slechte zaak, als hij niet weet uit te leggen of begrijpt wat vrijzinnig-democratie betekent (zie het artikel van Raymond van Doorn, 'een paar daagjes liberaal', Demo 10.1).

Vrijzinnig-democratie is een Nederlandse politieke stroming die tussen het socialisme en het liberalisme instaat. Vrijzinnig-democratie is géén liberale stroming, dus ook niet sociaal-liberaal. Althans, dat was reeds de mening van de meerderheid van de Vrijzinnig Democratische Bond. Bovendien meent ook D66, zonder een etiket te willen aannemen, dat zij de vierde stroming in Nederland vertegenwoordigt en dus eveneens niet liberaal is. Internationaal gezien valt de vrijzinnig-democratische stroming, en dus de JD, te plaatsen in de radicaal-democratische stroming, terug te vinden in de 'R' van IFLRY.

Vrijzinnig-democratie is voor sommigen nog een onbekend begrip, maar het is aan de vereniging en met name de SLWM om daar verandering in te brengen. Je eigen politieke kleur opgeven omdat zij nog niet bekend is, is een teken van zwak- en domheid.

Paul Leenards

RIKCO'S CORNER

Vorbijgaand gegalm

'Het lijkt wel alsof iedereen uit kan komen voor zijn of haar homoseksualiteit, behalve een kamerlid. Schijnbaar een situatie van 'water en vuur', aldus Sjors Fröhlich aan het begin van zijn NCRV-programma.

'Van Rikco hebben we meteen gehoord dat hij homo is, maar hoe zit dat met de andere drie?', vraagt interviewer Johan Boonstra. Walfred Haans (JS), 'Ik ben hartstikke flikker.' Eddy Habben Jansen (JOVD): 'Ook homo.' Wim Fokker (CDJA) 'En ik ben hartstikke hetero.' Interviewer Jelle Koolstra: 'Zijn er geen homo's in het CDJA?' Wim: 'Jawel, we hebben zelfs een werkgroep, maar die mensen waren verhinderd.' 'Kun je bij het CDA carrière maken als je homo bent?' Wim: 'Op het ogenblik? Ik denk dat je niet zoveel kans maakt als je er openlijk vooruit komt'.

'In de toekomst zal dat niet beter worden', val ik erin. 'Ik heb Brinkman in Tros-Kamerbreed gevraagd naar zijn mening en toen volgde er een enorm wollig verhaal dat hij tegen discriminatie is, waarop hij vervolgens een lijst van situaties kon bedenken waarin homo's toch maar geen gelijke rechten konden krijgen; een ander huwelijk, geen recht op adoptie etc'.

Na de opname loop ik met de JS'er en de JOVD'er naar de uitgang van het NCRV-gebouw. Ik verbaasde me over zoveel stoere openheid bij de protestantse omroep. 'Hoelang zullen ze bij de NCRV al openlijk voor hun homoseksualiteit uitkomen?' vraag ik me hardop af. Eddy en Walfred lachen. In de muur tegenover de uitgang staat een psalm gegraveerd. Zo iets als: 'Looft den Here met luide galmen?'

's Avonds is de uitzending. Johan en Jelle hadden ons al gewaarschuwd voor knipwerk. Het werd een beetje veel knipwerk. Mijn opmerking dat Louise Groenman, hoewel hetero, de homobelangen prima verdedigt. Weg, Dat niet alleen homo's, maar iedereen in de D66-fractie zijn privé-leven afschermt. Weg. Dat ik toch vind dat de homo's er voor uit moeten komen zit er nog in. En de hele aanval op Brinkman is weggeknipt. Want stoer doen over de acceptatie van homo's, dat is NCRV, Maar 's-lands meest prominente NCRV-lid aanvallen op zijn benepen visie over homosexualiteit, dat gaat de christelijke omroep te ver. En dan is het wegknippen van onwelvallige uitspraken ineens óók NCRV. Mocht jij ook eens uitgenodigd worden, denk dan aan het elfde gebod van de NCRV: Looft den Brinkman met luide galmen, opdat uw woord niet verknipt worde, doch door den Nederlandse huiskamers zal schallen.

Diethylstilbestrol ofwel DES...

door Yill Georges

DES werd in 1938 voor het eerst op de markt gebracht, ter vervanging van het natuurlijke vrouwelijke hormoon 'Oestrogeen'. Het middel zou een miskraam of een te vroege geboorte voorkomen en zou helpen tegen andere zwangerschapscomplicaties.

Tussen 1947 en 1975 werd het in Nederland voorgeschreven aan 200.000 tot 400.000 zwangere vrouwen. DES werd in 1971 in de Verenigde Staten uit de markt genomen, toen de eerste gevallen zich manifesteerden. In Nederland werd het middel in 1974 verboden.

Er zijn in Nederland 50.000 vrouwen en mannen die in meerdere of mindere mate DES-slachtoffer zijn. De klachten lopen uiteen van voortdurende afscheiding en buitenbaarmoederlijke zwangerschappen tot onvruchtbaarheid en kanker. Er is aangetoond dat 80 vrouwen in Nederland leiden aan clear cell adenocarcinoom, een zeldzame vorm van kanker. Op 21 mei 1986 zijn zes Nederlandse DES-dochters een juridische procedure tot schade-vergoeding begonnen tegen tien farmaceutische bedrijven, waarvan bekend is dat zij het schadelijke DES-hormoon op de markt hadden gebracht ten tijde van de zwangerschappen van hun moeders.

De zes vrouwen zijn geboren tussen 1963 en 1967. Zij zijn allen getroffen door clear cell adenocarcinoom. Zij wijten - gesteund door wetenschappelijke onderzoeksresultaten - het ontstaan van hun ziekte aan het feit dat hun moeders tijdens de zwangerschap DES hebben geslikt. Op 15 juni 1988 wees de rechtbank te Amsterdam de eis van de DES-dochters af.

Reden daarvan was dat de zes vrouwen niet konden bewijzen van welke van de gedagvaarde bedrijven het DES-medicijn dat hun moeders hadden gebruikt afkomstig was.

Na dit vonnis is door de DES-dochters hoger beroep aangetekend. De eis van de DES-dochters is op 22 november 1990 óók in hoger beroep afgewezen. De rechter oordeelde dat de mogelijke veroorzakers van de schade alleen hoofdelijk aansprakelijk hadden kunnen worden gesteld als er een 'gesloten kring van daders' zou zijn geweest. Met andere woorden: bewezen zou moeten worden dat buiten de gedagvaarde bedrijven om, niemand anders DES op de markt heeft gebracht in Nederland. Een dergelijk bewijs is niet te leveren, omdat op het middel DES geen patent was.

De tien gedagvaarde bedrijven zijn de enigen die bij de Vereniging ter bevordering van de Pharmacie geregistreerd staan als DES-producent in de tijd dat de moeders van de eiseressen zwanger waren. Meer informatie zou hooguit bij de bedrijven zelf kunnen bestaan. De zaak is vervolgens in cassatie voorgelegd aan de Hoge Raad.

De Hoge Raad heeft het beginsel van de 'alternatieve veroorzaking' aanvaard.

Elk van de tien bedrijven kan volgens het arrest worden aangesproken voor de gehele schade, zelfs als niet specifiek kan worden vastgesteld wélk bedrijf daadwerkelijk de pillen verkocht, die door een moeder werden gebruikt.

Er wordt pas daadwerkelijk tot schadevergoeding overgegaan wanneer ook de andere vragen die in dit proces een rol spelen, zijn beantwoord.

Dit zijn vragen als 'is de relatie tussen de schade en de blootstelling aan DES aange-toond' en 'heeft de industrie onrechtmatig gehandeld door het in het verkeer brengen van het middel?'

Zodoende is de zaak terugverwezen naar het Gerechtshof in Den Haag.

Het lijkt zeer onwaarschijnlijk dat de farmaceutische bedrijven er in zullen slagen de directe relatie tussen blootstelling aan DES en het optreden van clear cell kanker bij de zes eiseressen te ontkennen.

Het arrest van de Hoge Raad is de eerste rechterlijke uitspraak over DES in Europa. In Frankrijk is een groep DES-dochters onlangs een proces begonnen. In de Verenigde Staten waar voor fabrikanten een zware produktaansprakelijkheid geldt, is door DES-dochters met wisselend resultaat geprocédéerd.

De schadevergoeding, die de zes DES-dochters gaan vragen, zal volgens één van hun advocaten, mr. H. Bouwman, per persoon meer dan een ton bedragen.

Het hoogste tot nu toe in Nederland als smartegeld toegewezen bedrag is drie ton, aan een man, die door spuitverwisseling in het AMC werd besmet door het aidsvirus.

Europe in doubt

Tussen twijfel en wilskracht

door Raymond van Doorn

"You may say I'm a dreamer, but I'm not the only one". Toen John Lennon dit ooit zong, had hij het waarschijnlijk niet over de Europese eenwording. Toch zou deze zin van toepassing kunnen zijn op de tweehonderd jongeren uit Europa, die zich op 29 en 30 januari j.l. in het Maastrichtse MECC hadden verzameld voor het congres 'Europe in doubt?'. Een congres van weinig betekenis qua politieke resultaten, maar misschien des te meer betekenis voor de versterking van de Europese gedachte.

Twee dagen lang was er een uitwisseling van ideeën over Europa door de leden van de deelnemende organisaties SIB, JASON, AEGEE, JS, JOVD en JD. De meeste deelnemers kwamen uit Nederland (met de verstrekte badges werden de deelnemers tot Hollanders gedegradeerd); de jongeren uit de rest van Europa waren in veel gevallen al in Nederland door een uitwisselingsprogramma van de universiteiten.

De Jean Penders

De openingsspeech was in handen van de CDA-Europarlementariër Jean Penders. Hij probeerde de congresgangers een hart onder de riem te steken in hun Europees denken, zij het in slecht uitgesproken Engels. Nog tandenknarsend van een en ander, werd het tijd voor de eerste workshops. De meest fundamentele was misschien wel de workshop 'the concept of Europe', waarin gedurende drie sessies gezocht werd naar de roots van de Europese eenwording. Gesterkt door de aanwezigheid van dhr. Bruyning, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en dhr. Chauvigny de Blot van de universiteit Nijenrode, begon de speurtocht.

Dat de eenwording gunstig was voor de economie, dat geloofde iedereen wel, maar er moet toch meer achter de Europese gedachte zitten. Niet dus, stelde Bruyning op provocerende wijze. Dit kwam door onder andere de volgende twee punten: Europa kent ten eerste geen gemeenschappelijk geschiedenis. Selectief wat historische feiten bij elkaar schrapen ter legitimering, dat is nog geen gemeenschappelijke geschiedenis.

De visie van Chauvigny de Blot was gelukkig een stuk zonniger. Zijn benadering was dan ook niet echt geschiedkundig, maar gericht op de culturele aspecten. Hij stelde dat er op zich wel zoiets als een Europese cultuur is, maar die is erg open en erg gevoelig voor invloeden van buitenaf. Met de vereniging van Europa in aantocht moeten we er voor blijven waken dat de grenzen niet gesloten worden, zodat door de immi-

granten de openheid van cultuur gehandhaafd blijft. Boodschap tenslotte van Chauvigny de Blot: maak van Europa een inspiratiebron en definieer je Europese droom.

Top-down

Leuk en aardig, vond Bruyning, maar naast dromers moeten er ook twijfelaars blijven: de zwarte zijde van de Europese geschiedenis mag niet vergeten worden. Hoog tijd voor de aanwezigen om zich er mee gaan te bemoeien. Gesteld werd dat respect voor elkaars cultuur een goede basis voor de Europese gedachte was. Een middel daar-

**De Denen:
'We dachten altijd
dat de EG alleen
iets was voor de
minister van landbouw'**

voor is een goede communicatie en informatievoorziening, zodat de Europeanen meer kennis van elkaars achtergronden opdoen. Chauvigny de Blot vond dan vooral dat de communicatie op kleine schaal uitgevoerd moest worden, zoals dit congres zelf, en niet alleen via de pers. De EG werkt teveel met een top-downbenadering, vond de Britse deelneemster Allison: eerst worden de regels gemaakt, dan de burgers pas op de hoogte gebracht. Iets soortgelijk overkwam de Denen. "We dachten altijd dat de EG alleen iets was voor de minister van Landbouw en Visserij, totdat het Verdrag van Maastricht anders deed vermoeden". En dat bleek even schrikken.

Ondertussen werd Piet Dankert in de wandelgangen gesignaleerd. De staatssecretaris liet op ons zijn visie los over de verbreding en verdieping van de EG. Twee dingen die in zijn ogen hand in hand kunnen gaan.

Superioriteit

Zaterdagochtend wachtte de harde realiteit van de laatste sessie. Deze was bedoeld om te discussiëren over het vermeende Europese superioriteitsgevoel, maar dat lukte slechts gedeeltelijk. Voor de Italiaanse Francesca is superioriteit niet zo zeer een probleem, maar eerder de vraag of de landen wel 'volwassen' genoeg zijn voor de eenheid. Italië was dat in ieder geval in haar ogen nog niet en uit het gegniffel van de rest op te maken, waren die het er wel mee eens. Een en ander leidde tot een dialoog met Mauro, een Italiaan die dat anders zag. Overigens mag op zijn conto de meest ondemocratische opmerking gedurende het congres geschreven worden. Naar zijn mening is democratie moeilijk toepasbaar op zo'n groot aantal burgers; bovendien functioneert democratie toch niet zonder voldoende kennis en informatie. Gelukkig was JD'er Remko van Oijen binnen handbereik om hierop in te gaan: "Wanneer Europa niet door de burgers gedragen wordt, is er gewoon geen Europa".

Amerikanen

Maar goed, de deelnemers waren er nog steeds niet uit wat nu wel de roots van Europa waren. Het min of meer verlossende antwoord kwam uit de Verenigde Staten, van Linda Ortiz. "Wanneer je het over Europa hebt uit Amerikaans oogpunt, dan is dat al gewoon een eenheid. Er is een sterke economische intergratie en uitwisseling van culturen. Het is inderdaad niet te definiëren, maar het is er al voor de Amerikanen". Onmiddellijk verzoek aan Linda was om de Amerikanen alsjeblieft in die waan te laten.

Bij de terugkoppeling van alle gehouden workshops bleek dat de consensus in de groepjes over bepaalde onderwerpen ver te zoeken was.

Geen resultaat dus in de zin van politiek inhoudelijke statements, maar daar was het congres ook niet voor bedoeld.

Waar het wel voor bedoeld was, geeft de totaalimpressie van Carlos Morales, student Europese studies in Amsterdam, misschien het beste weer. Het viel hem op hoe sterk jongeren uit allerlei landen en culturen, lid zijnde van uiteenlopende organisaties, oprechte belangstelling hebben in de visie van anderen op het Europese vraagstuk.

"Het is een goed idee om al die jongeren op Europees niveau bij elkaar te brengen, te laten discussiëren over Europa; te laten praten over hun eigen toekomst en om elkaar als personen met verschillende achtergronden beter te leren kennen. Daarom zou geconstateerd kunnen worden, dat Europe niet een 'doubt' is, maar een must".

Het onzekere bestaan van wethouder Ten Have 'Het Amsterdamse referendum was een democratisch feest'

door Christiaan Bonebakker

'Ik constateer tot mijn blijdschap dat de Jonge Democraten, mutatis mutandis, net zo zijn als ik toen ik jong en democratisch was: optimistisch, niet gehinderd door kennis, en toch intellectueel. Ik herken de sturm en drang.'

Veel tijd voor een interview heeft Rick ten Have, D66-wethouder in Amsterdam, niet. Tussen een belangrijk telefoongesprek en een lunch met broodjes kan hij drie kwartier vrijmaken voor DEMO. Hij ontvangt mij op zijn grote werkkamer in het Amsterdamse stadhuis. Ik zit aan een van de twee vergadertafels en kijk uit op de Amstel. 'Begin maar', zegt hij terwijl hij nog wat spullen op zijn bureau opruimt. Ik val meteen met de deur in huis.

U vindt Amsterdam natuurlijk de mooiste stad van Nederland.

'Ik heb niet alle steden gezien. Maar Amsterdam is inderdaad mooi. In de eerste plaats de mensen en wat ze met elkaar doen, en verder de gebouwen en de opbouw van de stad: de binnenstad en de buitenwijken. Zelfs de Bijlmer is mooi. Amsterdam is boeiend. Je merkt het als je van vakantie terugkomt: Amsterdam is een zinderende stad.'

Hoe is het om in zo'n stad wethouder te zijn?
'Dat is ook boeiend. En soms vermoeiend.'

Het wethouderschap is een onzeker bestaan...

'Ja, zeker in Amsterdam. Vandaar dat ik mijn oude baan nooit heb opgegeven. Ik maak gebruik van buitengewoon verlof. Daar heb ik vooral in het begin veel steun aan gehad: ik kon tegen bepaalde dingen "nee" zeggen zonder het risico te lopen sociaal-economisch aan de grond te raken.'

Is de gemeenteraad extra kritisch tegenover u omdat u van D66 bent?

'Ja, in lichte mate. Het is leuk om een partij die in de lift zit een hak te zetten. Maar D66 is in Amsterdam altijd kritisch benaderd. Omdat de kwaliteit van de inbreng van D66 vrij hoog is, is het standpunt van D66 een soort keurmerk geworden. Daarom proberen de andere partijen altijd de instemming van D66 te krijgen. Als D66 ergens tegen is, is dat voor hen erg vervelend.'

Die kritische houding heeft niet te maken met het idee dat D66 slapend rijk wordt?

'Dat weet ik niet. Misschien is dat wel zo. Maar ik maak geen onderscheid door te zeggen: dit is alleen maar politieke kritiek.'

Ik ben gevoelig voor alle kritiek.'

Heeft D66 eigenlijk wel iets te zoeken in de gemeentepolitiek?

'Ja, bij uitstek! De praktijk van de boodschap van D66 is dat zij nooit meteen met een oplossing komt, maar samen met de burgers naar een oplossing wil zoeken: het pragmatisme. En op lokaal niveau komen problemen altijd het eerst aan de orde. Verder is D66 resultaatgericht. Op dit moment voeren we bijvoorbeeld een discussie over het parkeerbeleid. De PvdA zegt: wij zijn principieel tegen het privatiseren van parkeerplaatsen. Daar kan ik weinig mee. Het principe is wel mooi, maar het levert geen bijdrage aan de praktische oplossing.'

Bent u als D66-wethouder onzekerder geworden door het vertrek van vele collega's in het land?

'Nee, maar ik houd me er wel mee bezig. Ik maak er zelfs case-study's van. Ik heb gemerkt dat de redenen van vertrek net zo individueel zijn als de desbetreffende wethouders zelf. Maar omdat men stelde: ze zullen wel brokken maken met al die onervaren mensen, heeft de pers het uitgebreid in beeld gebracht.'

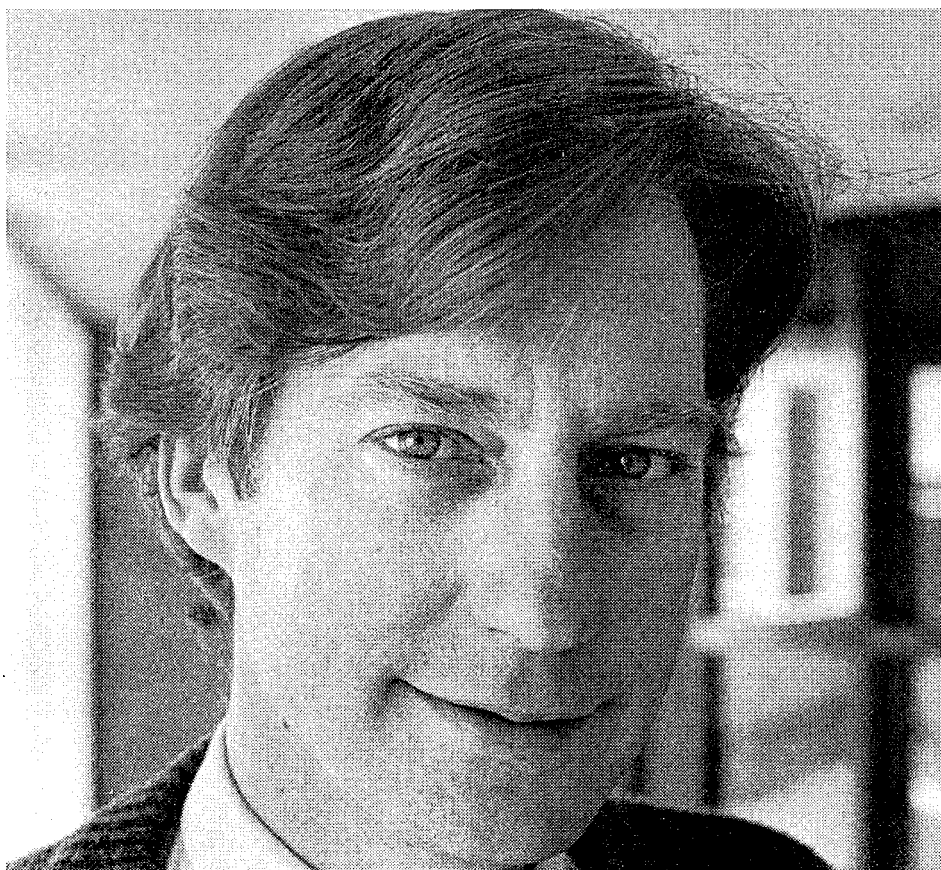
Het lijkt nu rustig op dit gebied. Is het leed geleden?

'Nee hoor, het behoort tot het normale politieke proces. Ik hou er elke dag rekening mee. De raad hoeft alleen maar te zeggen: we hebben geen vertrouwen meer in je, en je bent weg. Laatst vroeg iemand me: je zit er toch om te overleven? Nee, zei ik, ik zit hier om dingen te doen. En dat is het verschil met het CDA.'

Het CDA... dat brengt ons bij de Paarse Coalitie. In Amsterdam is die coalitie, aangevuld met Groen Links, er al drie jaar. Hoe bevalt dat?

'Goed. Binnen het college functioneert het prima. De raad heeft er meer moeite mee. Ik zie mezelf namelijk als een Paarse wethouder uit D66-hoek; dat is iets anders dan een D66-wethouder in een Paarse Coalitie. Voor mij wordt de strijd gestreden in de raad en niet in het college. Maar dat is geen communis opinio. In de vorige raadsperiode was het heel anders.'

U bent dus voor dualisme. Vindt u dan ook dat een college van B&W moet kunnen 'vallen', waarna er vervroegde verkiezingen komen?

Rick ten Have, wethouder te Amsterdam

(Foto: Gemeente Amsterdam)

'Dat is te overwegen. Het is bij ons een opvatting geweest naar aanleiding van de Stopera-affaire. Maar het is nu niet meer actueel. En ik blijf natuurlijk een praktisch mens. Er moet eerst een probleem zijn.'

Worden er in Amsterdam, sinds het CDA in de oppositie zit, nou echt betere, of tenminste: andere, beslissingen genomen?

'De beslissingen zijn in ieder geval van een hoger democratisch gehalte. De argumentenwisseling vindt pregnanter plaats. In het vorige college was men sneller tevreden.'

Hoe kijkt u terug op het referendum van de autoluwe binnenstad?

'Dat was een democratisch feest.'

Was het dan zo democratisch? De opkomst was slecht.

'Die varieerde van 12 tot meer dan 50 procent. In de binnenstad heeft meer dan de helft van de kiezers gestemd. Dat vind ik een redelijke opkomst.'

U vindt het referendum dus geslaagd.

'Ja, want het ging niet om de uitslag. Het referendum was een middel om de band met de kiezer te versterken. Die stimulans is er vanuit gegaan; de politieke activiteit in de stad is ongekend hoog geweest. En de uitkomst heeft bijgedragen aan het oplossen van de verkeersproblematiek.'

Heeft u vaak contact met de JD?

'Wat is vaak? Ik kom ze regelmatig tegen.'

Hoe bevalt dat?

'Goed. Ik vind het belangrijk om aan de JD te snuiven. Het is voor mij een soort lakmoesproef om te kijken of mijn beelden overeenkomen met die van jongeren die zich door D66 aangesproken voelen.'

Zou u alle JD'ers aanraden in de gemeentepolitiek te gaan?

'Dat is vrij irrelevant. Eén van de kenmerken van Jonge Democraten is dat zij hun eigen weg willen zoeken.'

U vindt het niet verontrustend dat maar weinig JD'ers in de gemeentepolitiek zijn geïnteresseerd?

'Nee. Het politieke bewustwordingsproces vindt plaats vanuit het landelijke niveau. Op mijn 21-ste had ik ook alleen aspiraties op algemeen-politiek terrein. De keuze voor de gemeentepolitiek heb ik pas later in mijn loopbaan gemaakt.'

Over loopbaan gesproken: gaat u Gerrit-Jan Wolffensperger, één van uw voorgangers, achterna naar Den Haag?

'Nee, dat ben ik niet van plan. Ik blijf in Amsterdam.'

Een profiel van Rick ten Have Amsterdammers kennen hun wethouders niet!

door Yill Georges

Dat blijkt als een verslaggever van AT-V (De Amsterdamse lokale omroep) stadgenoten vraagt drie wethouders te noemen. De meeste komen niet verder dan: "Euh... euh..."

Maar dan is er gelukkig een dikke, spontane vrouw, die zwetend voor de camera de naam "Rick ten Have" over haar lippen krijgt. Zij lacht blij ... de verslaggever kijkt blij en ook D66 zou blij moeten opkijken; de burger dichterbij het bestuur brengen lukt al aardig.

Omdat ook vast vele JD'ers nog nooit van de jongensachtige, brildragende, guitig lachende wethouder Rick ten Have hebben gehoord, hier een stukje levensgeschiedenis van de leukste wethouder van de mooiste stad der wereld.

De teach-inns, de relletjes, het verzet tegen het koningshuis en de happenings op het Spui bij het Lieverdje zijn in volle gang, als Rick ten Have in de jaren '60, naar Amsterdam trekt om daar Rechten te studeren, aan de UvA. Je gelooft het of niet, maar deze degelijk uitziende wethouder is lid geweest van de Olofspoot-sociëteit die, volgens de gevestigde orde, een links-anarchistisch bolwerk was. Ook op de juridische faculteit stond Ten Have als 'actief' bekend.

Op zijn 21e verjaardag besluit Ten Have zichzelf op het lidmaatschap van D66 te trakteren. Een week (!) na zijn lidmaatschap zit hij al in het afdelingsbestuur van de partij en een jaar later wordt hij fractie-assistent van de Provinciale Staten-fractie. Ondertussen studeert Ten Have in vijf jaar af.

Twee jaar later wordt hij hoofdbestuurslid van D66. Met D66 gaat het dan steeds slechter. In 1973 treedt Hans van Mierlo af als fractievoorzitter en de partij staat op springen. Vele leden, onder wie ook Rick ten Have, zien het experiment D66 mislukken en hij stem vóór opheffing van de partij. D66 blijkt echter nog niet klaar voor de dood en de partij geneest wonderbaarlijk, na een zorgvuldig gekozen behandeling door o.a. Jan Terlouw - die in plaats van de reguliere geneeskunde kiest voor een 'redelijk alternatief'.

Ook Ten Have krijgt zijn geloof in de partij weer terug, maar de landelijke politiek keert hij de rug toe. Hij besluit zijn geluk te beproeven op lokaal niveau, als 'bewust lokaal politicus'. Hij gaat eerst de heer Martini helpen, die als enige voor D66 in de gemeenteraad zit. In 1986 wordt hij uiteindelijk wethouder.

Meer macht voor de ondernemingsraad

Door Henriëtte de Vos

Voor een produkt zijn kapitaal, natuur en arbeid nodig. Deze factoren zijn alle drie belangrijk, maar arbeid is de bindende factor. Met natuur en arbeid kun je een produkt maken, met natuur en kapitaal alleen kom je niet ver.

In de vorige eeuwen en ook in de huidige is het altijd zo geweest dat degene die de factor kapitaal kan leveren de meeste zeggenschap heeft over het bedrijf. Vroeger gaven de kapitaalverschaffers dan ook meteen leiding over het geheel.

Waarom wordt de factor kapitaal zoveel belangrijker geacht dan de factor arbeid? Je zou kunnen zeggen dat de kapitaalverschaffers vroeger naast hun kapitaal ook arbeid leverden en dus een dubbele prestatie leverden. Tegenwoordig kun je echter nog maar zelden direct de kapitaalleverancier aanwijzen. De directie is meestal, net als de teefoniste, in dienst van het bedrijf. Toch is het nog steeds zo dat de directie en de aandeelhouders de meeste zeggenschap hebben binnen het bedrijf.

Arbeid moet gelijk gesteld worden aan de factor kapitaal. Daarmee bedoel ik alle arbeid van directeur tot telefoniste. Deze mensen moeten zeggenschap krijgen over hun omgeving waarin zij werken en wel in even grote mate. Ik wil daarmee niet uitwissen dat mensen hun specialisme hebben, maar waarom kan iemand die verstand heeft van

kapitaal wel commentaar geven op iemands arbeid en kan een arbeider dat niet op de manier waarop iemand met kapitaal omgaat?

In Nederland heeft iedere legale bewoner zeggenschap over zijn omgeving d.m.v. een vertegenwoordiger te kiezen of zijn eigen stem. Een werknemer behoort dus ook zijn zeggenschap te krijgen over zijn omgeving, dat is democratisch.

Ondernemingsraad

De wet biedt hier ook een mogelijkheid voor, de ondernemingsraad. Een democratisch orgaan waarin vertegenwoordigers zitten die gekozen zijn door de werknemers van het bedrijf. De ondernemingsraad (OR) komt voort uit het bedrijvenwerk. Dit was een soort vakbondswerk binnen de onderneming, echter formeel hadden deze organen geen bevoegdheden. In 1950 kwam daar verandering in; de bevoegdheden werden vastgelegd in de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). De OR had nu formeel be-

staansrecht, alleen stelden de bevoegdheden die zij gekregen had weinig voor. Pas in 1971 kwam daar verandering in. Dit werd vastgelegd in de tweede Wet op de Ondernemingsraden. Deze WOR is de basis voor de huidige wetgeving over de OR.

Ik zal nu kort in gaan op de rechten en plichten die een OR heeft. Ten eerste moet elk bedrijf dat 35 werknemers heeft die minimaal 13 uur per week werken, een OR hebben. Heeft een bedrijf geen OR, dan kun-

mers die niet georganiseerde werknemer zijn binnen een vakbond. Het is moeilijker om je verkiesbaar te stellen als ongeorganiseerde dan als vakbondslid.

Vakbond

Hoewel de WOR niet is veranderd, heeft de OR meer zeggenschap gekregen. De OR is over het algemeen volwassener geworden. De OR-leden zijn beter ingewerkt en worden hierdoor ook serieuzer genomen door de bedrijfsleiding. Dit heeft tot gevolg dat een directie soms een aanvullende specifieke bedrijfsregeling wil afspreken met een OR. Het kan bijvoorbeeld betekenen dat de directie de OR meer bevoegdheden geeft. Deze regelingen worden vastgelegd in een convenant.

Aangezien de OR voortkomt uit de vakbond, is het logisch dat daar zeer sterke banden mee waren. De OR komt hier toch steeds meer los van te staan. De rechter heeft laatst in een specifiek geval de WOR zo geïnterpreteerd dat een OR een arbeids-overeenkomst mag afsluiten zonder daarbij de vakbond in te schakelen. De vakbonden zien deze ontwikkelingen niet zo zitten,

omdat zij hierdoor een stuk zeggenschap verliezen en dus macht.

Ogenscheinlijk lijkt de OR een orgaan dat werknemers zeggenschap geeft over hun omgeving. Ik vind de OR echter een schijnorgaan. Binnen de arbeidsorganisatie kun je nog absoluut niet spreken van een gelijke waardering van kapitaal en arbeid door middel van het

geven van zeggenschap aan werknemers. De OR lijkt meer een zoethouder, geeft de mensen het idee dat ze wat te vertellen hebben binnen het bedrijf en 'we hoeven er verder niet over na te denken'. De zeggenschap die werknemers via de OR krijgen, is praktisch nihil. Hiervan zal ik enkele voorbeelden geven.

* De OR heeft alleen instemmingsrecht over zaken die met sociaal beleid te maken hebben. Over de verkoop van de onderneming, iets dat toch alle werknemers aangaat, mogen zij alleen een advies geven dat de directie naast zich neer kan leggen. Dit geldt verder op elk financieel of economisch gebied.

* Er zijn zaken die alleen de werknemers van een bepaald bedrijf aangaan, bijvoorbeeld een arbeidsovereenkomst. Deze wordt echter vastgesteld door mensen die niet gekozen zijn door de werknemers, de vakbond.

“De zeggenschap die werknemers via de ondernemingsraad krijgen, is praktisch nihil”

nen de werknemers via de SER toch een OR afdwingen. Een OR heeft verschillende rechten. De belangrijkste twee zijn het advies- en het instemmingsrecht. Adviesrecht heeft een OR bijvoorbeeld over de verkoop van een onderneming, reorganisatieplannen en andere belangrijke investeringen. De directie moet deze zaken dan eerst voorleggen aan de OR voor advies. Dit advies is echter niet bindend. Het instemmingsrecht gaat verder. De OR heeft dit recht inzake het arbeidsreglement, werktijden en aanstellingen en ontslagregelingen. De directie moet deze voorstellen aan de OR voorleggen en als de OR er niet mee instemt, gaat het niet door. Het gaat hier echter alleen over zaken op het gebied van het sociaal beleid. De OR heeft ook het recht op relevante informatie van de directie en zij kan een initiatiefvoorstel doen dat de directie dan minimaal één keer moet behandelen.

Binnen de OR zijn verschillende partijen actief. De verschillende vakbonden hebben meestal een vertegenwoordiging in de OR. Daarnaast zijn er ook partijen met werkne-

* De aanvullende specifieke bedrijfsregelingen die de directie soms met een OR afsluit, hebben geen enkele wettelijke basis. Een directie hoeft zich er dus niet aan te houden.

* De bedrijfsleiding is de enige in een bedrijf die werkelijk zaken op de agenda kan zetten. Dit betekent dat de OR alleen maar instemmings- of adviesrecht kan gebruiken over zaken die de directie belangrijk vindt. De OR kan een directie niet dwingen bepaalde problemen die zij vanuit de werknemers signaleren, op te lossen.

Discussie

Zo kan ik nog meer zaken noemen, maar ik denk dat al wel aangeven dat de OR geen democratisch orgaan is waarin de mensen die de arbeid leveren, evenveel zeggenschap hebben over hun omgeving als de mensen die het kapitaal leveren. Daarnaast hebben mensen die niet democratisch gekozen zijn en die geen kapitaal of arbeid in het bedrijf stoppen zeggenschap over de arbeidsorganisatie. Om de OR nu democratischer en representatiever te krijgen zijn hier enkele voorstellen.

Ten eerste moet de kandidaatstelling voor de OR voor iedereen gelijk zijn. Of je nu vakbonds lid bent of niet: iedereen moet als persoon gekozen worden. Dit sluit niet uit

dat je je als groep achter één programma kunt scharen, maar ieder OR-lid blijft individueel verantwoordelijk voor zijn daden. Ten tweede moet wettelijk eenduidig geregeld worden dat werknemers zelf hun arbeidsovereenkomst af kunnen sluiten op bedrijfsniveau zonder tussenkomst van de vakbond. Alleen als een absolute meerderheid van de werknemers de vakbond als vertegenwoordiger wil bij de onderhandelingen over de arbeidsovereenkomst, kan de vakbond dit doen. Je zou hierbij aan het volgende systeem kunnen denken. Centraal kunnen er CAO's afgesloten worden over zaken die meerdere bedrijven aangaan, zoals, 'wij gaan als bedrijfstak positieve actie doorvoeren' of 'wij spreken af dat de lonen gematigd moeten worden'. Het gaat hierbij om zaken die van maatschappelijk belang zijn en dus ook van belang zijn om centraal te regelen. De overige zaken die alleen van belang zijn voor een specifiek bedrijf kunnen dan ook per bedrijf tussen directie en OR besproken en vastgelegd worden. Ten derde moet het instemmingsrecht uitgebreid worden zodat de OR over meer zaken zeggenschap krijgt, dus ook over financiële aangelegenheden die alle werknemers aangaan.

Ten vierde moet het initiatiefrecht uitgebreid worden zodat de OR niet meer afhankelijk is van wat de directie op de agenda zet. Het zou zo moeten zijn dat als een tweederde meerderheid zich uitsprekt om

een bepaald probleem op de agenda te zetten, het als een voorstel van de directie behandeld moet worden. Tot slot wil ik nog opmerken dat deze zaken duidelijk en eenduidig in de WOR vermeld zouden moeten worden.

Als deze voorstellen doorgevoerd zouden worden, is het een enorme machtsvergroting van de OR. Als we nu terug gaan naar de gelijke verdeling van zeggenschap tussen kapitaal en arbeid, dan zouden wij eigenlijk nog een stap verder moeten gaan: een bedrijfsparlement van aandeelhouders en werknemers. Onder de werknemers zitten dan ook de leidinggevenden. Ik weet niet of het verstandig is voor de economie om dit door te voeren. Buitenlandse bedrijven zullen huiverig zijn om zich hier te vestigen. Maar ik wil bestrijden dat werknemers niet in staat zouden zijn om op gelijke voet beslissingen te kunnen nemen met directeuren en aandeelhouders. De bewoners van dit land worden ook volwassen genoeg geacht om beslissingen te nemen door middel van stemmen over zaken op landsbelang. Waarom zou dit dan niet mogelijk zijn binnen bedrijven?

Henriëtte de Vos is lid van de werkgroep democratisering.

(ingezonden mededeling)

In China is zelfs je geloof niet heilig.

AMNESTY INTERNATIONAL

Ook in China mag je in het hiernamaals geloven. Maar dan wel volgens de regels van de wet. Je mag je geloof openlijk belijden. Maar dan alleen in de door de staat toegestane kerk.

In China is zelfs het geloof aan banden gelegd. Het is andersdenkenden verboden om contact te leggen met geestverwanten in het buitenland.

Maar ook in landen hier vlakbij worden mensen om hun geloof vervolgd. Landen die geen respect hebben voor mensenrechten. Wie zich daartegen verzet, loopt gevaar. Maar kan wel rekenen op de actieve steun van Amnesty International.

Amnesty International brengt misstanden zoals in China in de publiciteit. Wijst regeringen op hun misdaden. Help ons. Vul de bon in. Word lid.

Ik wil helpen.

ik word lid. ik word actief lid. ik word donateur. Stuur info.

Naam/Voorl.: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Geb. datum: _____ PB00078

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: Amnesty International, Antwoordnummer 10840, 1000 RA Amsterdam. Of bel 06 - 321 22 50.

UPTO JDATE

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's.

Π-weekend niet zo heel erg Π

Amerongen - Op 13 en 14 februari vond in kamphuis 'onse Bliscap' te Amerongen het twee Politiek-Inhoudelijk (Π) weekend plaats. Na het grote succes van vorig jaar, toen het weekend alleen bestemd was voor werkgroepsleden, was het weekend nu toegankelijk voor alle JD'ers. Helaas kwam een aantal mensen die zich hadden opgegeven niet opdagen, zodat anderen voor niets te horen hadden gekregen dat er voor hen geen plaats meer was.

De werkgroepen hadden alle hun best gedaan om originele workshops te bedenken, variërend van discussie-wedstrijden en rollenspelen tot een uurtje lekker tekenen onder het motto: 'bouw je eigen eco-stad'. In het groot-corruptiespel werd Boris van der Ham uit Nieuwkoop gekozen tot president van Bokki-Wokkiland. De debatwedstrijd Engelse stijl had het hoogtepunt moeten worden. Het 'yeah' en 'hear-hear' was niet van de lucht, maar

veel begrepen de meeste JD'ers er niet van. Oppositieleider Wim Rampen en zijn assistent Christiaan Bonebakker, beiden uit Utrecht, wonnen de wedstrijd. Het lukte hen echter niet dronken te worden van de gewonnen flessen 'champagne'. De ombestemde mousserende substantie had een alcohol-percentage van 0,5%.

Het Π-weekend was gezellig en dynamisch. Een veelgehoorde klacht achteraf was echter, dat de hoeveelheid spellen en wedstrijden wel erg groot was; er was weinig ruimte om nu eens je eigen mening te geven. Misschien wordt het volgende Π-weekend wat dat betreft weer wat Π'er. (CB)

Veel plezier bij het grote 'Bokki-Wokki'-corruptiespel op het Π-weekend (foto: Paul Leenards)

JD-VUJO werkgroep Taalverscheidenheid

Utrecht - Taalverscheidenheid in Europa. Sommigen omarmen het als een rijk bezit, anderen zouden het liefst en masse overstappen op het Engels. Wat te doen? Hoe ver ga je in het leren van andere talen en hoe ver in het beschermen of zelfs promoten van je eigen taal? Hoe ver kan of moet de EG gaan in het erkennen van talen binnen haar grondgebied en welke praktische consequenties moet zij hier aan verbinden?

De JD-VUJO werkgroep heeft 'Taalverscheidenheid in Europa' tot haar nieuwe thema gemaakt. Nu worden er nog nieuwe leden gezocht! Voorkennis is niet nodig, interesse wel. Meer informatie bij Dennis Hesseling, 030-513626.

Werkgroep emancipatie Een kwestie van kijken

Amsterdam - Emancipatie is een kwestie van kijken, je bewust worden van de werkelijkheid om vervolgens er keihard aan te werken dat ook echt iedereen gelijke kansen heeft op zelfontplooiing.

De werkgroep emancipatie discussieert over actuele ontwikkelingen, praat met deskundigen en bericht hierover aan de vereniging. Daarnaast laat de werkgroep zich graag uitnodigen om in jouw afdeling of regio een spreker en/of discussie te organiseren, al dan niet over een actueel thema. Kom (uiteraard geheel vrijblijvend) eens langs op de eerstvolgende bijeenkomst! Bel voor meer informatie naar Adrie van der Luijt (tel: 020-6184222).

Eén, twee...discussie!

Den Haag - Op het komend voorjaarscongres wordt, naast de resolutie van de werkgroep milieu, ook de resolutie mediabeleid behandeld. Deze resolutie mediabeleid was niet gepland en eveneens niet door een werkgroep ingediend; voor het LB kwam deze dan ook zeer onverwacht. Wel was het stuk geheel volgens het huishoudelijk reglement ingediend. Het LB moest daarom dus beslissen of de resolutie op het komend voorjaarscongres behandeld mag worden of dat de discussie maximaal een jaar wordt uitgesteld. Voor het LB een lastige beslissing.

Er lag een LB-besluit om slechts één resolutie per congres te behandelen. Maar uitstel van behandeling zou de planning van de werkgroepen in gevaar brengen. Tot aan het najaarscongres 1994 zijn de onderwerpen voor de ledenvergadering reeds bepaald. Zo komt komend najaarscongres de resolutie gezondheidszorg ter sprake, een jaar later mag de werkgroep democratisering een resolutie indienen. De voorstanders in het LB van behandeling waren niet erg onder de indruk van de resolutie milieu en verwachtten over mediabeleid meer discussie. Bovendien is de vorm van de tweede resolutie op z'n minst experimenteel te noemen en daarom het behandelen waard.

Daar stond tegenover, dat de indieners van de resolutie de Commissie Politieke Zaken (CPZ) hadden gepasseerd. De CPZ is een adviesorgaan die indieners van resoluties adviseren over de vorm van hun resolutie en let op mogelijke strijdigheden met eerder ingenomen JD-standpunten. Het is niet verplicht om de CPZ te raadplegen, maar wel een goede gewoonte. Uitstel van behandeling zou kunnen betekenen dat de resolutie alsnog de gewenste procedure en de CPZ kon doorlopen. Een meer praktisch argument werd door de Secretaris Organisatie naar voren gebracht: er is in het congresprogramma te weinig ruimte voor behandeling van twee resoluties.

De discussie in het bestuur verliep moeizaam, mede te danken aan de onvoldoende voorbereiding. Lange tijd leek het erop, dat de tweede resolutie zou worden uitgesteld. Ook de indiener zag de bui al hangen.

Uiteindelijk waren er, in het op dat moment incomplete LB, toch vier voorstanders voor de tweede resolutie te vinden en werd de resolutie op de agenda van het voorjaarscongres geplaatst. De indieningsprocedure voor resoluties zal nog door het LB, samen met de CPZ, onder de loep worden genomen. (PL)

JD niet blij met D66

Arnhem - Blij waren de JD'ers niet, toen D66-Tweede-Kamerlid Pieter ter Veer nog eens uitlegde waarom D66 zich, bijna als enige partij, niet zonder meer voor een beroepsleger heeft uitgesproken. Het ging er zelfs vrij fel aan toe, tijdens de confrontatiebijeenkomst op 23 januari in Arnhem. Wegens geldgebrek en organisatorische (wervings-) problemen zou handhaving van de dienstplicht nodig kunnen blijken, betoogde Ter Veer. Het is wat hem betreft dus meer een praktische dan een principiële keuze voor een dienstplichtigenleger. JD'er Laurens van Kol: 'Dus ik moet straks in dienst, omdat één of andere personeelschef niet functioneert?!'

De discussie over de dienstplicht maakte de naam 'confrontatiebijeenkomst' volledig waar. De bedoeling was immers om D66 te confronteren met JD-standpunten. Eerder op de dag, tijdens de discussie over voormalig Joegoslavië, werd D66 meer met zichzelf dan met de JD geconfronteerd. Tweede-

Kamerlid Doeke Eisma en de jarige Europarlementariër Jan-Willem Bertens verschilden flink van mening over het vredesplan voor Bosnië. Eisma ziet wel wat in het idee van Vance en Owen om het land op te delen in tien provincies, Bertens vindt dat het land een multiculturele eenheid moet blijven. Vrijwillig. Een beetje onrealistisch, vonden veel JD'ers, maar een echte confrontatie kwam hier niet op gang. Wel werd het probleem weer een heel klein beetje inzichtelijker.

Het was jammer dat maar weinig JD'ers de moeite hadden genomen om naar Arnhem te komen. Enkele tientallen waren er wèl en hadden een bijzonder interessante dag. Waarschijnlijk krijgt de discussie over de dienstplicht een vervolg. JD'er Marcel van Silfhout: 'De JD ligt lijnrecht tegenover D66. Dat kan dus nog spannend worden op het volgende D66-congres.' (CB)

15 maart 1993

II-avond in Amsterdam

Amsterdam - De afdeling Amsterdam en de regio Noord-Holland gaan samen een politiek-inhoudelijke (pi-)avond organiseren. Vanaf 15 maart zal er elke derde maandag van de maand een II-avond worden georganiseerd.

De medewerking van de regio zal er garant voor staan dat er niet specifieke Amsterdamse onderwerpen zullen worden aangesneden.

De bedoeling van deze avond is dat er op een vrijblijvende manier kan worden gediscussieerd over min of meer actuele onderwerpen; er kan bijvoorbeeld over meegebrachte krantenartikelen verbaal worden gestoeid. Er zal natuurlijk wel een discussieleider zijn om de steggelreint niet te laten ontsporen.

De II-avond zal gehouden worden in het 't Gespuis (voorheen ANJV-pand) te Amsterdam. Het begint om 19.30 uur.

Vooraf mensen uit de regio Noord-Holland zijn welkom, dus mis het niet! 15 maart, 19.30 uur, 't Gespuis, Spuistraat 47a Amsterdam. Meer informatie bij Marco van Lierop, 020-6951096.

3 en 4 april '93

Brabants weekend

Boxtel - Het jaarthema van de JD in 1993 luidt: Nieuwe verkiezingen, nieuwe keuzes. De Jonge Democraten regio Brabant organiseren daarom een Scholings- en Vormingsweekend met het thema: Nieuwe verkiezingen, nieuwe kansen: (Groen, Paars of Bruin?)

Tijdens dit weekend zal er een campagnetraining georganiseerd worden. Ook zal er een discussie-argumentatietraining plaatsvinden, waarin stellingen over het weekendthema ondersteund worden.

Bovendien zal Tweede-Kamerlid Gerrit Ybema zijn visie geven op de mogelijkheden voor D66 na een eventuele verkiezingswinst.

Het weekend wordt afgesloten met een groot politieke-uitspraken-standpunten-triviant.

De kosten voor dit weekend bedragen slechts f 25,-. Je kunt je opgeven bij Hans de Regt (040-443578/47422). Het weekend zal plaatsvinden op: Boerderij 'De Dobbelsesteen', Nergena 9, Boxtel

D66-antwoordkaart in de Demo

Natuurlijk zijn Jonge Democraten onafhankelijk. En volgen zij zeer kritisch de politiek van D66. Van eenheidsworst in het politiek gedachtengoed, van jonge en iets minder jonge democraten is geen sprake. Toch komen veel ideeën en standpunten van de JD en D66 overeen. Voor JD'ers is het daarom ook interessant om lid te worden van D66. Vul de losse bon in deze DEMO in en sluit je aan bij D66, al een kwart eeuw jong.

16 mei 1993

Met afdeling Utrecht in de boot?

Utrecht - Afdeling Utrecht van de JD organiseert een cruise-gala. Op zondag 16 mei vertrekt men om 10.30 uur uit Vlissingen naar Sheerness. 's Avonds om 21.00 uur wordt een diner aangeboden, daarna is het feest. De volgende ochtend is de boot weer terug in Vlissingen.

De kosten voor het weekend, inclusief diner en reservering 4-persoons hutten, zijn f71,50. Je kan je opgeven bij Wim Rampen (030-431376) of Pauline Assen (030-332955).

Werkgroep onderwijs

Apeldoorn - De werkgroep onderwijs is op zoek naar nieuwe leden. Het afgelopen half jaar heeft zij zich onder andere beziggehouden met de basisvorming en de tempo-beurs. Op het najaarscongres is er een actueel politieke motie ingediend, waarin het huidige plan van de basisvorming werd verworpen. Heb je zin om met ons mee te denken en doen? Bel dan de coördinator van de werkgroep, Sigrid Broekema, voor meer informatie (tel. 055-428690 na 18.30 uur).

Ook Utereg denk aan illegaale...

Utrecht - Al maanden werd er naar uitgekeken: de JD-Utrecht-activiteit over illegalen. Woensdag 20 januari was het zover. Oude en verse JD'ers vonden elkaar terug in het café 'Het Hart van Utrecht', waar zij het bovenzaaltje geheel vulden.

Het forum, waarin onder andere Gerrit-Jan Wolffensperger optrad, was informatief en interessant. Wolffensperger beargumenteerde onder meer dat de tuinbouw, als zij geen Nederlandse werknemers kan vinden en mensen uit het buitenland in dienst moet nemen, beter in het buitenland kan plaatsvinden. Dan heb je ook meteen geen kassen meer nodig, stelde Wolffensperger, in JD-kringen inmiddels beter bekend als 'Wolffje'.

Bij gebrek aan een rechts geluid in het forum, bleek het moeilijk om bij het onderwerp te blijven. Bij het zoeken naar oplossingen voor het probleem, belandden zowel de

forumleden als de JD'ers vaak op zijsporen. Zo werd er veel gesproken over vluchtelingenstatussen. Mede hierdoor is gebleken dat het 'illegalenprobleem', nu de nationale discussie wat is getemperd, vanzelf gerelativeerd kan worden. Een gezellige JD-avond met veel geïnteresseerden leent zich daar goed voor. Laten we maar hopen dat dit relativeren niet alleen op zulke bijeenkomsten, maar overall gebeurt. (MdMS/CB)

Rijk en arm

Bussum - Wie dacht dat discussies over materiële zaken de JD-gemoe-deren niet in beweging kunnen brengen, vergist zich. Dit bleek tijdens de Gooi-toer, die de afdeling 't Gooi op 12 februari j.l. georgani-seerd had. In een busje trokken de JD'ers langs de Gooise cafés, waar steeds één politieke stelling werd besproken.

In Bussum ging het over de inkom-stenbelasting: mag die verhoogd worden voor de hoogste inkomens? Ja, zeiden sommigen, iemand die tien maal modaal verdient, werkt niet tien keer zo hard en besteedt zijn geld toch maar aan luxe. Nee, zeiden anderen, de 'hoge inkomens' hebben er veel voor gedaan om aan de top te komen en hebben grote verantwoordelijkheden. Ze kwamen er niet uit. Een discussie over inkomens is leuker dan het lijkt; zo kom je bij de JD nog eens een Groen-Linkser of VVD'er tegen. (CB)

Invasie '93

Den Haag/Brussel - 'Invasie 93' is de naam van de JD/VUJO studie-reis die van 9 tot en met 17 oktober dit jaar door Engeland en Wales voert. De naam is niet door ons zelf bedacht maar door de Britse Young Liberal Democrats. Ze dachten dat er slechts 5 personen kwamen en toen ze hoorde dat het om maar liefst 20 JD'ers en 15 VUJO'ers ging riepen ze: 'Hastings, an Invasion!'

De opzet van de reis is hetzelfde als voorgaande jaren. In werkgroepen worden verschillende onderwerpen, zoals decentralisatie, migranten, milieu, onderwijs en sociaal beleid onder de loep genomen. Daarnaast worden in Londen het parlement en de Young Liberal Democrats bezocht. In Cardcliff staat een ont-moeting met de jongerenorganisatie 'Plaid Cymru' op het programma; zij komen op voor de culturele be-langen van Wales.

De kosten voor de reis zijn begroot op f395,-, waarvan je f150,- vóór 1 augustus kunt storten als officiële aanmelding. Tot die tijd kun je die f150,- terug krijgen als blijkt dat je verhinderd bent.

Informatie en aanmelding bij Lidwien van Langen: 013-443884

29 maart 1993 Toenadering

Utrecht - De Utrechtse politieke jongerenorganisaties verlaten hun eilandjes en kruipen bij elkaar aan tafel. Iedere laatste maandag van de maand houden zij een gezamenlijk politiek café, waar steeds één jongerenorganisatie een discussie voorbereidt. Deze avonden vinden plaats in de Black Horse Bar in de Utrechtse Drieharingenstraat, een steegje tussen het Vredenburg en de Oude Gracht. De eerstvolgende bijeenkomsten zijn op 29 maart en 26 april en beginnen om 20.30 uur.

Hard, maar waar: Demo kan niet overal bij zijn.

Stuur daarom, als er iets bijzonders in je regio of af-deling is gebeurd, een persbericht naar Up to JDate.

Een persbericht over een activiteit, standpunt of ander belangrijk nieuws. Het moet voor iedereen in-teressant zijn, maar het belangrijkste is: houd het kort!

Oproep aan alle Jonge Democraten

21 maart

Grote Anti-Racisme Demonstratie

14.00 uur in Amsterdam

Laat je stem horen tegen racisme!

De JD doet al mee! Jij dus ook!

Info: Paul Leenards 020-6437058

EO-filmkeuring Brullende lullen

Amsterdam - "Heeft U weleens een uitnodiging gekregen om Uw mening te verdedigen in het EO-pro-gramma De Stelling? Wij wel. Heeft U de uitnodiging weleens geaccep-teerd? Wij wel. Heeft U weleens geprobeerd het woord te krijgen, terwijl U géén blanke, evangeli-sche man boven de veertig bent? Wij wel. Heeft U het woord ook gekregen? Wij nauwelijks. En als vrouw? Dan al helemaal niet. De stelling van de uitzending op 17 februari luidde: 'De filmkeuring kan worden afgeschaft'. Uit de in-leiding op het programma bleek 53% van de Nederlandse bevol-king en 65% van de jongeren tégen deze stelling te zijn.

Heeft U daarom weleens kritiek ge-leverd op de presentator? Wij wel. Heeft U daar ook antwoord op ge-kregen? Wij wel: 'Het is mijn show, jullie zijn slechts figuranten'" Zo luidde de tekst van een persber-richt dat André Putker en vijf an-dere JD'ers, na de uitzending de wereld in zond. De JD was uitge-nodigd om aan het programma, waar het publiek met elkaar in discussie gaat over een stelling, deel te nemen. Zoals wel blijkt, was het programma een evangelisch succes. (PL)

De Demo-redactie stelt voor: de redactie, met (v.l.n.r.) Yill Georges, Maud du Marchie Sarvaas, Colette Phlippeau, Mark van Barschot, Christiaan Bonebakker, Pieter Wezeman (tevens de fotograaf), Barbara Naumann, Paul Leenards en Denise Goethals, en LB/Demo-contactpersoon Marcel van Silfout.

AGENDA

MAART

- 12/20 Seminar over Sociaal-Liberalisme in Amsterdam. Info: Suzanne Bakker, 071-221728.
- 13 Start Anti-racismeweek in Amsterdam, info: Saskia Daru, 020-6811230.
- 15 II-avond in Amsterdam. 19.30 uur, Spuistraat 47a, Amsterdam. Info bij: Marco van Lierop, 020-6951096.
- 18 Studentenbond SRD te gast bij JD-Twente. 20.00 uur in de Vrijhof (UT).
- 19 Politiek café over racisme, gezamenlijke activiteit van JD, JS, DWARS en ANJV. 20.00 uur, Spuistraat 47a, Amsterdam. Info: Saskia Daru, 020-6811230.
- 20 D66-congres te Amersfoort
- 21 Grote Anti-Racisme demonstratie in Amsterdam. Info: Paul Leenards, 020-6437058.
- 22 Forum over Industriebeleid met minister Andriesen, Pim Fortuyn, Arie van der Zwan en Dhr. Blankert (NCW). Zaal LB-97 Erasmus Universiteit Rotterdam, aanvang: 14.30 uur. Info: Robert Weltevreden, 010-4297237.
- 25 Werkgroep Milieu in Groningen (20.00 uur, Herenpoorten Molen-drift 6) en in Den Haag (19.30 uur, Provinciehuis).
- 26 Thema-avond over regionale politiek in Drachten. Info bij Daan Streumer, 05120-17089.
- 22/28 Bezoek Radikal Ungdom (Deense jongerenorganisatie) aan JD en Nederland. Thema: vernieuwende politiek. Info: Arjan Bos, 020-62348721.
- 27/28 Politiek Weekend regio Utrecht/'t Gooi in Elst (Utr.). Opgeven bij: Marleen van Oort, 030-717887.
- 28 Internationale Informatiedag (INFO-V). Thema: de Verenigde Naties. Landelijk Secretariaat JD, Den Haag. Info: Suzanne Bakker, 071-221728.

29 Discussieavond JD, JS, CDJA, JOVD. 20.30 uur, Black Horse Bar Utrecht. Info: Marleen van Oort, tel. 030-717887.

APRIL

- 3 Paars Congres, zie inlegvel. Info: Marcel van Silfhout, 030-340509.
- 3/4 Jaarthemaweekend regio Noord-Brabant. Boerderij 'De Dobbelsteen' in Boxtel. Info: Hans de Regt, 040-443578/474223.
- 5/9 Paarse Campagneweek, zie inlegvel. Info: Raymond van Doorn, 03402-65580
- 24/25 ALV 21 te Elst.
- 26 Discussieavond JD, JS, CDJA, JOVD. 20.30 uur, Black Horse Bar, Utrecht.

MEI

- 11 Binnenhofexcursie. Info: Jos van der Wijst, 04116-86560.
- 22 Inloopdag te Zwolle. Info op Landelijk Secretariaat.

POLITIEK CAFÉ

Voor de regio's en afdelingen die niet vermeld zijn, word je verzocht contact op te nemen met een regiobestuurslid.

- Amsterdam - eerste maandag, 21.00 uur, Café P96, Prinsengracht 96.
- Den Haag - derde dinsdag, 20.00 uur, Café Korzo, Prinsestraat 44.
- 't Gooi - Laatste zondag, 21.00 uur, Café Dudok, Hilversum.
- Groningen - tweede donderdag, 22.00 uur, Café Paard van Troje, Kromme El-leboog.
- Leiden - tweede dinsdag, 21.00 uur, Café 't Keizertje, Kaiserstraat 4.
- Nijmegen - tweede woensdag, 17.00 uur, Café de Fiets.
- Rotterdam - tweede maandag, 21.00 uur, Café de Dijk.
- Twente - derde woensdag, 20.00 uur, Café de Beiaard, Hengelo.
- Utrecht - Eerste woensdag, 20.30 uur, Café de Kijker, Lange Jansstraat.
- Zoetermeer - eerste donderdag, 20.00 uur, Café The Old Pall, stadshart Zoetermeer.

Telefoon

- Voorzitter a.i.**
Ruud van den Brink 020 - 6937530
- Algemeen secretaris**
Arend-Henk Huzen
- Penningmeester**
Paul Bijleveld 050-186006
- Secretaris Politiek**
Remko van Oijen 050-266708
- Secretaris Organisatie**
Pieter Moens 074-429793
- Internationaal Secretaris**
Suzanne Bakker 071-221728
- Secretaris Scholing en Vorming**
Jos van der Wijst 04116-86560
- Secretaris Ledenwerving en Materialen**
Raymond van Doorn 03402-65580
- Secretaris Public Relations**
Marcel van Silfhout 030-340509
- Hoofdredacteur Demo**
Colette Phlippeau 030-960364

Landelijk Secretariaat

Jan Spaans
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109
(ma.-do. van 9.00-17.00 uur)

.....

BON

Ik word lid van de Jonge Democraten voor f20,- per jaar

Ik wil graag een kennismakingspakket*

Voornaam:

Achternaam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

Geboortedatum:

Handtekening:

* aankruisen wat van toepassing is

.....

Markant

Mark van Barschot

In Nederland is het al zover dat de overheid het officieel bekend heeft gemaakt: het is toegestaan de wet te overtreden.

In Nederland noemen we dat een gedoogbeleid. We hebben er een voor straatprostitutie. We hebben een voor illegalen. En, we hebben een voor softdrugs. Softdrugs gebruiken mag wel. Soft-drugs kopen, verkopen of bezitten mag niet. Althans, als het om minder dan 30 gram gaat, dan zal Justitie niet tot vervolging overgaan. Het handelen in of het in bezit hebben van meer dan 30 gram wordt wel bestraft.

Alhier het gedoogbeleid rond softdrugs. Doel van dit gedoogbeleid is om te komen tot een scheiding van de markt tussen soft- en harddrugs. Deze scheiding van de handel is van belang, om te voorkomen dat softdrugsgebruikers gemakkelijk in aanraking komen met hard-drugs.

Nederland is er in geslaagd deze scheiding voor elkaar te krijgen. Het resultaat: vergrijzing van de harddrugsgebruikers. Slechts een zeer klein aantal Nederlandse jongeren raakt aan de hard-drugs verslaafd. Dat heeft óók te maken met het in Nederland verdwijnen van het taboe rond hard-drugs. Een tochtje 's avonds door Hoog Catharijne ontnemt iedereen de lust om te gaan experimenteren met hard-drugs.

Het Nederlandse gedoogbeleid van softdrugs werkt goed. Toch ligt dit beleid nu onder zware kritiek. Zo is er kritiek op de coffeeshop. In veel gemeenten wordt niet gewerkt met een vergunningstelsel voor coffeeshops. Een vergunning zou immers de suggestie wekken, dat het verkopen van drugs een legale vorm van handel is. Dit is natuurlijk geenszins het geval, want gedoogd of niet, hasjhandel is verboden.

Dus schieten in deze gemeenten de coffeeshops als paddestoelen uit de grond. Geen papieren, diploma's of vergunning zijn nodig. Het rotte-appelgehalte onder de coffeeshops neemt op deze manier natuurlijk hand over hand toe. Er zijn shops die overlast veroorzaken, shops waar harddrugs en gestolen goederen worden verhandeld en zo zijn er meer problemen te noemen. Vandaar dat minister Hasj Baron deze symptomen bestrijdt met politie-invalen.

Beter zou het zijn, om coffeeshops te erkennen en te behandelen als legale horeca-ondernemingen. Dus: ze belasting laten betalen, hun waren laten keuren en ze vergunningen laten aanvragen.

Maar, er is nog een ander probleem met de shops. Zij vormen de link tussen de softdrugs en de criminaliteit. Coffeeshop-eigenaren zijn namelijk gedwongen zich schuldig te maken aan het op grote schaal inkopen en opslaan van hasj.

De nuances in het beleid: de coffeeshop verkoopt kleine hoeveelheden hasj, minder dan 30 gram, aan klanten. Dit wordt gedoogd volgens het gedoogbeleid, maar is illegaal. De shop koopt voorraden bij een groothandelaar, vele malen meer dan 30 gram. Dit kan niet worden gedoogd door justitie, althans niet volgens het beleid en dus wordt er soms ook tot vervolging overgegaan. De shop slaat voorraden op. Ook dit wordt niet gedoogd en dus ook soms vervolgd.

Resultaat: om zijn illegale, maar gedoogde, zaak draaiende te houden, moet de eigenaar van een coffeeshop zich inlaten met de zware criminaliteit.

Legaliseren van softdrugs, dat zou het beste zijn. Helaas komt hier meteen het buitenland om de hoek kijken. Open grenzen met

drugsland Nederland is voor velen in Europa een angstdroom. Drugstoerisme in Nederland is voor vele grensgemeenten een nachtmerrie. Bovendien bestaat er grote angst dat de georganiseerde misdaad het tolerante Nederland gaat gebruiken als produktie- en distributieland.

Misschien dan toch een gedoogbeleid? Ik denk het wel. Alleen zal er het een en ander aan moeten veranderen. Minister Hirsch Ballin heeft gezegd dat marihuana wat hem betreft nooit een standaard-consumptiegoed mag worden. Waarom hij daar zo over dacht, kon hij niet duidelijk maken.

Hij maakte alleen een dubieuze vergelijking tussen een joint en een pilsje, die in het voordeel van de laatste uitviel. Het is de minister waarschijnlijk niet bekend, dat het drinken van 20 biertjes voor de geofende drinker niet moeilijk is. Het roken van 20 jointjes is, zelfs voor de geofende roker, niet binnen drie dagen te doen.

Ik verdenk de minister ervan dat hij eigenlijk nooit een joint geprobeerd heeft.

Hirsch Ballin vindt gewoon dat het gebruik van alle drugs, behalve alcohol en nicotine, verboden moet zijn.

Een gedoogbeleid dat wordt uitgebreid tot in ieder geval het niveau van de tussenhandel en kleinschalige produktie lijkt me voorlopig nog de beste oplossing. Het beleid wordt hierdoor iets consistentier en wellicht beter controleerbaar. Legalisatie blijft het einddoel, maar een gedoogbeleid is een zeer pragmatische tussenoplossing. Nederland is een raar land, Nederland is een beetje het D66 van de wereld.

congres bijlage

ALV21

ALV 21

Zaterdag 24 en
zondag 25 april 1993

Eind April is het weer zover. Dan wordt het 21-ste halfjaarlijkse congres gehouden. En ook dit keer wordt het een spannend congres. Op de agenda staan twee resoluties. De eerste gaat over "Goederenvervoer en Milieu". De ander die op zondag behandeld wordt, gaat over "Media-beleid; Radio en Televisie". Ook zal er dit keer weer een aantal nieuwe bestuursleden (waaronder de voorzitter) gekozen moeten worden.

ALV

Twee maal per jaar komen leden uit het hele land bij elkaar voor een Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Hier neemt de JD politiek-inhoudelijke standpunten in en bepalen de leden de koers van de vereniging. Ieder lid dat de contributie heeft betaald, heeft het recht de ALV bij te wonen, daar het woord te voeren en een stem uit te brengen.

De voorstellen

Op de ALV worden de volgende voorstellen behandeld.

De resoluties; "Goederenvervoer en Milieu" en "Mediabeleid; Radio en Televisie".

Wanneer je, na bestuderen van deze voorstellen, iets zou willen veranderen, kun je wijzigingsvoorstellen (amendementen) formuleren. Dergelijke amendementen kun je voorleggen aan de Algemene Afdelings Vergadering (AAV) of de Algemene Regio Vergadering (ARV), die door het hele land gehouden worden ter voorbereiding van ALV. Als je de AAV of ARV hebt weten te overtuigen dient de regio- of afdelingssecretaris jouw voorstellen in bij het landelijk bestuur (LB). Is dit niet gelukt, dan kun je de voorstellen ook direct bij het LB indienen. Dan moet je er echter wel voor zorgen dat je vier medestanders vindt, die je amendement mede willen indienen (e hebt dus vijf handtekeningen nodig). Het indienen van de voorstellen dient te gebeuren op de speciale formulieren die je aan kan vragen op het Landelijk Secretariaat en bij de Secretaris Organisatie (zie einde voor telefoonnummer). Let erop dat ieder amende-

ment op een apart vel moet worden ingediend! Op dezelfde manier kun je ook moties die betrekking hebben op de congresvoorstellen indienen.

Moties en amendementen moeten uiterlijk op 9 april 1993 vóór 13.00 uur op het landelijk secretariaat Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag) binnen zijn. Liefst véél eerder.

De resoluties:

De eerste resolutie die op dit congres behandeld gaat worden is: "Goederenvervoer en Milieu". Deze is geschreven door de werkgroep Milieu. De behandeling staat op zaterdag op de agenda. De indieners van de amendementen worden verzocht al om 10.30 uur aanwezig te zijn, omdat tijdens de resolutievoorbereidingswerkgroep samen met de congresvoorzitters de verschillende amendementen op elkaar zullen worden afgestemd. Met de tweede resolutie, "Mediabeleid; Radio en Televisie", die op de agenda staat is iets bijzonders aan de hand. Dit is een proef met een "resolutie-Nieuwe stijl". Dit houdt in dat we geprobeerd hebben om de discussie op het congres meer over het onderwerp te laten gaan dan over de tekst van de resolutie (geen komma-neukerij). De vorm van de resolutie "nieuwe stijl" houdt in dat er een inleidende tekst is van 1500 woorden, waarin de situatie en keuzes van de indiener uitgelegd worden. Daarnaast is een gedeelte van maximaal 400 woorden met maximaal 10 standpunten en/of uitspraken. Het bijzondere is nu dat de inleidende tekst niet amendeerbaar is, en de uitspraken wel. Je zult zien dat er voor deze resolutie geen regelnummering is gebruikt, omdat je nu alleen de hele uitspraak kunt amenderen (herformuleren). Ook als je maar één woord wilt veranderen moet je de hele uitspraak veranderen. De inleiding zul je voor kennisgeving moeten aannemen.

Na dit congres zal deze vorm van resolutie geëvalueerd worden, om eventueel op de volgende congressen altijd gebruikt te worden.

De jaarrekening:

Op dit moment is de Jaarrekening nog niet beschikbaar. In het congresboek zal de definitieve jaarrekening gepubliceerd worden. Hopelijk ten overvloede; de jaarrekening is niet amendeerbaar. De penningmeester kan wel ter verantwoording geroepen worden over het financiële beleid van het afgelopen jaar.

Het jaarverslag:

In het congresboek zal het jaarverslag van het Landelijk Bestuur over 1992 gepubliceerd worden. Dit is eveneens niet amendeerbaar, maar wederom kan het Landelijk Bestuur ter verantwoording geroepen worden over het beleid van het afgelopen jaar. Het LB kan nog

wel enkele zaken veranderen aan de tekst als de vereniging daar (mondeling) om vraagt.

Politieke Moties (PM):

Politieke moties behandelen een politiek onderwerp dat niet actueel is (daar zijn de APM's voor) maar waar de JD wel een standpunt over in zou moeten nemen. Het moet echter niet zo zijn dat het een onderwerp is waar veel nuanceringen bij aangebracht kunnen worden. Zo'n onderwerp leent zich meer voor een uitgebreidere resolutie. Dat levert tenminste een goede discussie op.

Een PM mag niet meer dan 200 woorden bevatten en naast een uitspraak alleen een korte motivatie. Voor een PM gelden verder de zelfde regels als voor een motie en een amendement. Dat wil zeggen dat ze voor 9 april 1993 door een AAV, ARV of tenminste vijf leden moeten worden ingediend.

Actueel Politieke Moties

(APM's):

Uiteraard is er ook dit keer weer de mogelijkheid om APM's in te dienen. Dit zijn moties die ingaan op een actueel politieke zaak. Richtlijn voor de actualiteit is dat het onderwerp op de volgende ALV achterhaald zou zijn. Het LB bepaalt of een motie aan dat criterium voldoet. Een APM moet door tenminste vijf personen ondertekend zijn (of een AAV of ARV) en kan worden ingediend tot de aanvang van de ALV (zaterdag 24 april, 12.00 uur). Wordt een APM voor donderdag 22 april ingeleverd op het landelijk secretariaat, dan zorgt het LB voor het kopiëren van de motie in voldoende exemplaren. Gebeurt dit niet dan moeten de indieners hiervoor zorgen (minimaal 150 exemplaren).

Organisatorische Moties

(ORGANIMO's):

Een organisatorische motie is een opdracht aan het LB of een ander orgaan betreffende een organisatorische kwestie. ORGANIMO's kunnen net als gewone moties en amendementen voor 9 april bij het LB worden ingediend.

Vragenrondje Landelijk

Bestuur:

Op zaterdagochtend is er de mogelijkheid om vragen te stellen aan het Landelijk Bestuur. In tegenstelling tot oude gewoontes hoeven de vragen niet meer schriftelijk ingediend te worden.

Vacatures

Op dit congres komen er enkele landelijk bestuursfuncties vrij. Het zijn:

- * Voorzitter
- * Penningmeester
- * Secretaris Ledenwerving en materialen
- * Secretaris Scholing en Vorming
- * Hoofdredacteur DEMO

Een functiebeschrijving tref je elders in deze congresbijlage aan. Ieder JD-lid kan zich voor een van deze functies kandidaat stellen. Hij/zij moet zich voor 2 april 1992 schriftelijk bij het Landelijk Bestuur aanmelden via een daarvoor bestemd formulier. De enige voorwaarde is dat het betreffende lid tenminste zes maanden voor de sluitingsdatum van de kandidatuur voor een LB-functie lid geworden moet zijn.

Voor vragen over de kandidaatstelling, over de inhoud van een functie en het aanvragen van het kandidaatstellingsformulier kun je contact opnemen met de Vice Voorzitter Organisatie of het betreffende zittende bestuurslid.

Lokatie

De 21e ALV zal wederom gehouden worden op een voor velen vertrouwde plek:

Jeugdherberg

"Eikelkamp-Elst"

Veenendaalsestraatweg 65

3921 EB Elst

08384-1219

ELST IN UTRECHT !!!

LET OP!

Er zijn in Nederland twee plaatsen die Elst heten en ongelukkigwijze liggen ze nog relatief dichtbij elkaar ook. Je moet dus niet in Elst tussen Nijmegen en Arnhem zijn, maar in Elst in de provincie Utrecht. Dit plaatsje heeft geen station, dus maak niet de fout om in de trein naar Elst te stappen, want dan duurt het minstens een uur langer voordat je op het congres bent. Waar moet je dan wel naar toe?

Vervoer

Met het openbaar vervoer:

Neem vanaf Utrecht C.S. de stoptrein naar RHENEN. Uitstappen bij station Veenendaal Centrum. Hier neem je buslijn 51 van Centraal Nederland. Deze rijden slechts één keer per uur (negen minuten over het hele uur). In het congresboek staat meer informatie over eventuele extra bussen die ingezet worden. Met eigen vervoer:

Vanaf de A 12 (Utrecht - Arnhem, en omgekeerd) neem je afslag Veenendaal. Dan neem je de N 233 richting Rhenen. Bij de afslag "Elst - Amerongen" ga je rechtsaf. Na ca. 2 km. ligt de Jeugdherberg aan de rechterkant. Deze ligt tussen bomen dus rij rustig, en let goed op posters van de JD.

In het congresboek komt een lijst van bus- en treintijden van en naar de jeugdherberg.

Kosten

De kosten voor een heel weekend, inclusief diner op zaterdag, overnachting en ontbijt en lunch op zondag, bedragen fl 35,-. Blijf je maar een dag, dan betaal je fl 20,-.

Personen die zich hebben opgegeven voor deelname aan het congres en niet komen opdagen zonder zich te hebben afgemeld, zal een bedrag in rekening worden gebracht dat een deel van de voor hun gemaakte kosten zal dekken.

Congresgangers met hoge reiskosten kunnen in aanmerking komen voor een (gedeeltelijke) reiskostenvergoeding. Dit geldt alleen voor kosten die gemaakt zijn met het openbaar vervoer, op de goedkoopste manier, d.w.z. 2e klas en met kortingskaarten (indien in bezit).

Aanmelding

Aanmelden voor deelname aan het congres dient uiterlijk voor 14 april 1993 te zijn gebeurd, als je tenminste vóór het congres het congresboek thuis gestuurd wil krijgen, om de moties en amendementen te bestuderen. Dit doe je door de bon, enkele pagina's verderop, in te vullen en zo snel mogelijk op te sturen naar het landelijk secretariaat. **Vergeet niet op te geven of je wel / niet vegetarisch wilt eten** en hoe lang je komt (weekend/zat./zon.). Dit in verband met het reserveren van slaapplekken en maaltijden in de jeugdherberg. Als je een speciaal dieet volgt geef dat dan ook even door op de aanmeldingsbon. Het congresboek zal, na aanmelding, rond 18 april in je brievenbus vallen.

Inschrijving

Inschrijving op het congres zelf is mogelijk vanaf zaterdagochtend 10.00 uur tot tien minuten na aanvang van de ALV. Daarna is inschrijving bij het congressecretariaat pas weer mogelijk in de pauzes. De inschrijving houdt in dat je betaald hebt en je de stemkaart en stembriefjes ontvangt. Je kunt dus niet stemmen als je niet ingeschreven bent. Kom dus op tijd!

Slapen

De jeugdherberg heeft grote en kleinere slaapzalen. Er zullen enkele slaapzalen gereserveerd worden voor "Dames" en "vroegslapers".

VERGEET VOORAL NIET JE SLAAPZAK MEE TE NEMEN !

Als het niet anders kan bestaat de mogelijkheid om bij de jeugdherberg een lakenpakket te huren. Deze kosten (ca. fl 7,-) zal je zelf moeten voldoen.

Termijnen

Nog even een overzicht van de termijnen waarin alle gegevens binnen moeten zijn:

- * **2 april:** Deadline kandidaatstelling LB.
- * **9 april:** Deadline amendementen en moties op de resolutie en de wijzigingsvoorstellen HR, de organimo's en politieke moties. (sluitingsdatum publikaties in het congresboek)
- * **14 april:** Aanmelding voor het congres (zie bon)
- * **24 april:** (12.00 uur) sluitingstermijn indienen APM's

Let wel: Dit zijn uiterste data; hier kan niet van worden afgeweken. In verband met het strakke tijdschema waar het LB aan gebonden is het wel aan te bevelen alle zaken zo spoedig mogelijk op te sturen.

Tot slot:

Hierna volgen de voorstellen die op het congres behandeld worden. Bestudeer ze goed. Mochten er na het lezen van deze congresbijlage nog vragen zijn, kan je mij altijd bellen: **Pieter Moens (SO), tel 074 - 429793**. Je kunt natuurlijk ook het landelijk secretariaat bellen. Jan Spaans, onze secretariaatsmedewerker, zal je welwillend te woord staan.

De vacatures Landelijk

Bestuur:

Het vervullen van een functie binnen het Landelijk Bestuur (LB) van de JD vergt veel van je (vrije) tijd en eist een maximale inzet, maar schenkt ontzettend veel voldoening en is zeer leerzaam.

Hieronder staan de specifieke taken per functie vermeld. Naast deze functiegebonden activiteiten heeft elke LB'er ook algemene taken te verrichten, zoals het invullen geven aan JD-beleid en contactpersoon zijn met een regio.

De kandidaten zijn gebonden aan het verenigingsbeleidsplan.

Kandidaatstelling dient te gebeuren voor:
2 april 1992.

Voorzitter (VZ):

De voorzitter vertegenwoordigt het Landelijk Bestuur binnen de vereniging. Naar buiten toe vertegenwoordigt de voorzitter de gehele vereniging. De voorzitter geeft leiding aan het Landelijk Bestuur. Hij zij voert namens de vereniging overleg met D66 en andere politieke Jongeren organisaties.

Penningmeester (PM)

De penningmeester van het Landelijk Bestuur heeft, in samenwerking met de betrokken LB-leden en de kascommissie, de verantwoordelijkheid over het financiële beleid. Hij/zij stelt de conceptbegroting op en maakt de jaarrekening. Hij/zij houdt zich verder bezig met de financiële administratie en fondswerving. Als penningmeester heb je zicht op de financiële situatie van de verschillende portefeuilles. Er wordt verwacht dat je de mede-bestuursleden op de hoogte houdt van de financiën van hun portefeuilles.

Secretaris Ledenwerving en

Materialen (SLWM):

De secretaris Ledenwerving en Materialen houdt zich bezig met het opzetten en coördineren van landelijke ledenwerfacties. Als secretaris Ledenwerving en Materialen hou je je verder bezig met de vormgeving en de productie van alle grafische JD-materialen, je let hierbij op het naleven van de huisstijl. Je bent inhoudelijk verantwoordelijk voor de campagnekrant en andere folders. Enige kennis en vaardigheden van lay-out en computers is niet overbodig.

Secretaris Scholing en Vorming (SSV)

De Secretaris Scholing en Vorming is verantwoordelijk voor het coördineren, opzetten en bedenken van scholings-, vormings- en trainingsactiviteiten van de JD.

Hoofdredacteur DEMO

De hoofdredacteur van de Demo geeft leiding aan de Demo-redactie. Hij/zij is verantwoordelijk voor de inhoud en productie van de Demo (lay-out, drukken en verzenden). De redactie kan hierbij ondersteunende taken uitvoeren. Ook bij deze functie is het handig als je met een computer overweg kunt en weet wat lay-out werk inhoudt.

Aanmelding en informatie:

Informatie over alle functies kun je krijgen bij de mensen die de functie nu bekleden, of bij de S.O. van het LB.

Kandidaten dienen zich aan te melden bij de S.O.,

p.a. JD-Secretariaat,
Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag.

Je krijgt dan een formulier toegestuurd waarmee je je definitief kandidaat stelt. Aanmeldingen voor LB-functies dienen plaats te vinden voor 2 april 1992.

Agenda ALV 21

Zaterdag 24 april 1993

- 10.00 uur** Opening Congres-secretariaat
- 10.30 uur** Aanvang 1e deel Resolutie Voorbereidingswerk-groepen: "Goederenvervoer en Milieu" en "Mediabeleid; Radio en Televisie."
- 11.00 uur** Aanvang Congres en Installatie congresvoorzitters/stemcommissie/registratie-commissie
- 11.20 uur** Presentatie Jaarrekening en verslag Kascommissie en Jaarverslag van het Landelijk Bestuur
- 12.45 uur** Vragenronde aan het Landelijk Bestuur
- 12.30 uur** Verkiezing van Landelijk Bestuursleden
- 13.00 uur** Openingstoespraak van het congres

- 14.00 uur** Thee en koffiepauze met:
 - Opvang nieuwe leden
 - Resolutie Voorbereidingswerk-groep "Goederenvervoer en Milieu" en "Mediabeleid"

Let op !!!! zelf Lunch meenemen.

- 15.00 uur** Uitslag verkiezingen
- 15.15 uur** Behandeling Resolutie: "Goederenvervoer en Milieu"
- 18.00 uur** Borrel
- 18.30 uur** Diner
- 19.30 uur** Toespraak over Tibet door een vertegenwoordiger van de Tibetaanse regering
- 20.00 uur** Toespraak van het Landelijk Bestuur
- 20.15 uur** Afscheid van vertrekkende LB'ers
- 20.30 uur** Politieke Moties
- 22.00 uur** Disco / Feest

Zondag 25 april 1993

- 05.00 uur** Iedereen naar bed!
 - 08.00 uur** Reveille
 - 08.30 uur** Ontbijt
 - 09.30 uur** 1e deel Behandeling Resolutie: "Mediabeleid; Radio en Televisie".
 - 10.30 uur** Pauze
 - 10.45 uur** Workshops
 - 11.45 uur** 2e deel Behandeling Resolutie: "Mediabeleid; Radio en Televisie".
 - 13.00 uur** Lunch
 - 13.45 uur** Toespraak Gastspreker
 - 14.45 uur** Startschot Jaartheme: "Nieuwe verkiezingen nieuwe keuzes"
 - 15.15 uur** Actueel Politieke Moties
 - 16.00 uur** Organimo's
 - 17.00 uur** Einde Congres
-

Resolutie Goederenvervoer en Milieu

1 Inleiding

De milieuproblemen rond het goederenvervoer zijn algemeen bekend. Te vaak wordt echter vergeten dat ook het vrachtverkeer een aanzienlijke bijdrage levert aan de milieuverontreiniging. Hierin lijkt voorlopig geen verbetering te komen. De groei van het binnenlandse vrachtverkeer stijgt sterker dan verwacht. (6% i.p.v. 2%). Bovendien zal met het opheffen van de grenzen binnen de Europese Gemeenschap ook het internationaal goederenvervoer over de weg toenemen. Wanneer geen maatregelen worden genomen, zal de uitstoot aan verontreinigende stoffen evenredig toenemen. De belangrijkste schadelijke stoffen zijn stikstofoxiden (verzuuring en smog), kooldioxide (broeikas effect) en roetdeeltjes (aantasting luchtwegen). Ook de geluidsoverlast zal verergeren. Deze ontwikkelingen gaan ten koste van het milieu!

Het thema goederenvervoer is zo veelomvattend, dat een afbakening noodzakelijk is. Gekozen is voor een beperking tot Europa. De omvang van het goederentransport per vliegtuig is op Europees niveau klein en wordt daarom buiten beschouwing gelaten. Het goederenvervoer kan beperkt worden door vermindering van de totale consumptie. Dit thema hoort echter thuis in de bredere discussie over duurzame ontwikkeling. De resolutie "Consumptie en Milieu" heeft hier al enige afspraken over gedaan. Deze resolutie concentreert zich op specifieke maatregelen.

24 Doelstellingen.

In het Nationaal Milieubeleidsplan (plus) en het structuurschema "Verkeer en Vervoer" zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- De uitstoot van stikstofoxiden en koolwaterstoffen door vrachtwagens per verreden kilometer dient in 2010 met 75% te zijn gereduceerd ten opzichte van 1986.
- De geluidsproductie van vrachtwagens moet worden teruggebracht tot 75% dB (A).

Volgens het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne zijn deze regeringsdoelstellingen niet voldoende om een duurzame ontwikkeling te bereiken. De Jonge Democraten streven dan ook naar aanscherping van bovenstaand beleid.

37 Beleidslijnen.

De Jonge Democraten onderscheiden drie beleidslijnen: Invoering van technologische verbeteringen, herverdeling van vervoersstromen en vermindering van het aantal vervoerskilometers. Deze zijn alle brongericht: Ze pakken de oorzaak van het probleem aan en verdienen daarom de voorkeur boven effect gericht beleid. De hierna volgende maatregelen sorteren uiteraard het meeste effect als ze op Europees niveau worden ingevoerd. Nederland dient zowel in discussie als bij de invoering van de maatregelen een voortrekkersrol te vervullen.

47 1 Invoering van technologische verbeteringen.

Er dienen duidelijkere en strengere normen aan de maximale emissie- en geluidsniveaus van vrachtwagens te worden gesteld. Dit zal de auto-industrie stimuleren meer geld te steken in onderzoek en invoering van 'schone' vrachtauto's, zoals elektrische voertuigen. Om de aanschaf van deze 'schone' vrachtauto's te stimuleren, kan hiervoor tijdelijk een lagere wegenbelasting gelden dan voor de meer vervuilende vrachtwagens. Daarnaast moeten strengere eisen gesteld worden aan de samenstelling van dieselolie.

2 Herverdeling vervoersstromen.

Bij gebrek aan reële vervoersalternatieven heeft verhoging van de dieselprijs weinig of geen effect op de herverdeling van vervoersstromen. Wel kan deze maatregel gebruikt worden ter financiering van milieubeleid. Duidelijk is dat voor herverdeling van vervoersstromen andere maatregelen nodig zijn.

Het is absoluut noodzakelijk om de infrastructuur van de spoorwegen en scheepvaart uit te breiden. Daarnaast zijn alternatieve vervoersmethoden nodig, zoals het Hoge Snelheids Tunnel Transport.

Een effectievere organisatie van het goederenvervoer is mogelijk door de invoering van een algemene transportbeurs voor schip, trein en vrachtwagen. Hier komen vraag en aanbod bij elkaar, vergelijkbaar met de huidige binnenvaartbeurs. Via zo'n nieuwe beurs kunnen goederen bij voorkeur per schip of trein worden vervoerd. De minst milieubelastende vervoerswijze per gewichtseenheid per kilometer dient het goedkoopst te zijn.

De beurs maakt tevens een betere afstemming van de drie vervoerssystemen mogelijk, zodat de wachttijden bij overslag van goederen in havens en op stations korter worden.

Ten slotte behoren toekomstige bedrijfsterreinen gesitueerd te worden in de nabijheid van havens of spoorwegaansluitingen, teneinde vervoer per boot of trein aantrekkelijker te maken.

3 Vermindering van het aantal vervoerskilometers

Goederenvervoer brengt altijd vervuiling van het milieu met zich mee. Deze wordt momenteel nog niet voldoende in de kosten tot uitdrukking gebracht. Daarom dient al het goederenvervoer (dus ook per rails of water) duurder te worden.

Daarnaast kan het goederentransport efficiënter geregeld worden. Allereerst biedt de hiervoor genoemde transportbeurs uitkomst. Nu rijden vrachtwagens nog vol ergens heen en komen leeg terug. Met een beurs waar vraag en aanbod bij elkaar komen zal dit veranderen. Ten tweede dienen de juridische beperkingen, die een efficiënte ritplanning in de weg staan, te verdwijnen. Een voorbeeld hiervan is het verbod op het verzorgen van nationaal transport door buitenlandse ondernemingen.

De toegestane maximale lengte van vrachtwagens dient met 75cm verlengd te worden. Hierdoor zal het aantal benodigde vervoerskilometers aanzienlijk verminderen. Deze lengte valt nog binnen de huidige normen van de verkeersveiligheid.

Slot

Van het totale wegvervoer is 20% internationaal vrachtvervoer en maar liefst 80% binnenlands transport. Maatregelen voor binnenlands vrachtvervoer bieden dus het meeste perspectief. Op lokaal niveau zal een belangrijke plaats weggelegd blijven voor de vrachtwagen. Technologische maatregelen zullen hier dan ook het leeuwedeel van de emissiereductie voor hun rekening moeten nemen. Deze zijn alle op betrekkelijk korte termijn in te voeren.

Voor langere afstanden biedt het instellen van een snel te realiseren transportbeurs voor zowel schip, trein als vrachtwagen, veel mogelijkheden. Deze transportbeurs zal er voor zorgen dat de toekomstige beschikbare "schone" infrastructuur optimaal wordt benut. De benodigde uitbreiding van deze infrastructuur zal veel geld gaan kosten. Eventuele achteruitgang van de materiële welvaart ten gevolge van dit totaalpakket aan maatregelen mag echter niet geschuwd worden.

De tekst hieronder is niet aannemelijk:

MEDIABELEID: RADIO EN TELEVISIE.

A0: Inleiding

Met deze tekst en resolutie willen we het beleid ten aanzien van televisie- en radiouitzending nader bekijken. Zowel voor het publieke bestel als voor het commerciële bedrijf dient er nieuwe wet- en regelgeving te komen.

Duaal bestel

Uitgangspunt is een duaal bestel, waarbij er zowel commerciële, als door de overheid gefinancierde radio- en televisieuitzendingen mogelijk zijn. Het beleid dient hierbij voorwaardenscheppend, stimulerend en niet drempelopwerpend te zijn. De burger is gebaat bij een veelzijdig aanbod en niet met een keuzebeperkende wet- en regelgeving.

De publieke omroepen krijgen haar middelen deels van de overheid en deels door commerciële activiteiten. Hierbij wordt gedacht aan reclame, maar ook aan de verkoop van programma's en co-producties. Publieke omroepen zullen hun middelen altijd inzetten voor de eigen omroep. De commerciële omroepen kunnen hun middelen, winst, inzetten ten behoeve van derden.

Het huidige beleid ten aanzien van de radio en TV-omroep is er een van het "behouden van het bestaande". Dit komt tot uitdrukking in de zendtijdverdeling als ook in de financiering van de publieke omroep. De facilitaire mogelijkheden: kabel of ether en het waarborgen van vrijheid van meningsuiting; recht van voorkeur voor publieke omroep bij evenementen met een "nationaal" karakter zijn dusdanig geregeld dat de publieke omroep bevoordeeld wordt. Hiermee is de burger niet gediend.

Ook gedragen de publieke omroepen, in de race om de kijkcijfers, zich steeds commerciëler en is er van de kleuring weinig over. Het zal dus duidelijk zijn dat naast het huidige aanbod (van 150 uur TV en 600 uur radio per week) ook de vraag naar meer (commerciële) uitzending beperkt is.

B0: Publieke Omroep

De huidige zendtijd, door de drie televisie- en vijf radiostations, wordt verdeeld over de publieke omroepen. Dit gebeurt naar rato van de door hun ledental verkregen status (A: 450.000 leden; B: 300.000; C: 150.000 en aspirant 60.000). Zij dienen een zogenaamd "volledig programma" aan te bieden bestaande uit: informatieve (25%), educatieve (5%), culturele (20%) en verstrooiende (25%) programma's. De resterende 25% is vrij besteedbaar.

Daarnaast is er de Nederlandse Omroepprogramma Stichting (NOS), een samenwerkingsorgaan van de omroepverenigingen. De NOS zendt het zogenaamde gezamenlijk programma uit. Zij dient ten minste 20% van haar zendtijd met onderdelen van culturele aard te vullen.

Aanvullend is er zendtijd voor diverse omroepinstellingen ten behoeve van: educatie, overheidsvoorlichting, religieuze en politieke boodschappen, levensbeschouwelijke berichten en reclame.

Regionale of lokale omroepen zijn mogelijk mits zij voldoen aan bepaalde voorwaarden die aan hen gesteld worden, zoals afspiegeling (een programmaraad met vertegenwoordigers uit diverse bevolkingsgroepen), verzorgingsgebied en programmavulling.

B1: Toekomst; Publieke Televisie-omroep

Er dient een Nationale Omroep Stichting te komen. Zij krijgt één etherfrequentie toegewezen ten behoeve van televisieuitzending. Een programmaraad zal toezien op de invulling van het programmabeleid zoals dat gevoerd wordt door de programmadirectie.

De programmaraad dient een afspiegeling te zijn van de verschillende in Nederland voorkomende maatschappelijke stromingen. De Minister van WVC zal toezien op de verdeling van de zetels in de programmaraad. De programmadirectie wordt benoemd door de Tweede Kamer, telkens voor een periode van twee jaar. Op deze wijze is er een democratische controle mogelijk.

Deze televisiezender dient een "volledig programma" aan te bieden. Een programma pakket bestaande uit: informatieve, educatieve en culturele programma's. Ook is er een gedeelte van de zendtijd vrij beschikbaar. Verder is er ruimte voor zendtijd ten behoeve van: educatie, overheidsvoorlichting, religieuze en politieke boodschappen, levensbeschouwelijke berichten en reclame.

Het totale aanbod moet één geheel vormen in de uitzending.

B2: Toekomst; Publieke Radio-omroep

De Nationale Omroep Stichting krijgt twee etherfrequenties ten behoeve van radio-uitzending toegewezen. Het beheer en toezicht over deze radiozenders is gelijk aan die voor televisie.

Eén radiostation is er voor nieuws en cultuur (vergelijk de huidige radio 1).

Het tweede station is er voor de doelgroepen (de diverse maatschappelijke organisaties) aangevuld met een regionale invulling. Deze zender dient een duidelijke afspiegeling te zijn van de Nederlandse multi-culturele samenleving.

Ook hier geldt dat de zenders één geheel dienen te vormen in hun uitzending.

De Stichting Radio Nederland Wereldomroep blijft in zijn huidige vorm bestaan.

B3: Toekomst; Financiering Publieke omroep

De financiering van het nieuwe publieke omroep bestel komt voor rekening van de overheid. Inkomsten van reclame zijn er ter aanvulling op de overheidsgelden en vrij besteedbaar door de programmadirectie.

Jaarlijks stelt de Minister van WVC de zendtijd en het bedrag vast dat er voor de omroep ter beschikking zal staan. Dat geldt ook voor de wereldomroep. De regionale invulling zal moeten worden gefinancierd door de provincie.

De omroepbijdrage wordt afgeschaft.

C0: Commerciële omroep

De huidige wetgeving ten aanzien van commerciële omroep legt de betrokken partijen teveel voorwaarden en beperkingen op. Dit maakt het starten van commerciële omroep haast onmogelijk. Nederland dient zich te beperken tot de Europese richtlijnen met slechts een enkele toevoeging.

De huidige Nederlandse eisen zijn:

- Reclameboodschappen moeten als zodanig duidelijk herkenbaar zijn en mogen alleen worden uitgezonden als de omroepinstelling is aangesloten bij de Stichting Reclame Code.
- Reclameblokken dienen tenminste twee minuten te duren en voor de hoeveelheid geldt een maximum van 20% per uur en 15% per dag.
- Er is maximaal een uur "teleshopping" per dag toegestaan.
- Sponsoring is sterk aan regels gebonden. Sluikreclame is verboden.
- Er dient een programmastatuut opgesteld te worden.
- Televisieprogramma's moeten voor tenminste 50% bestaan uit Europese producties en voor 10 vervaardigd zijn door onafhankelijke producenten.
- Televisieprogrammams moeten voor tenminste 40% bestaan uit oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programma's.
- Voor het uitzenden via de kabel worden er eisen gesteld aan het verspreidingsgebied. Er dienen contracten te zijn, of in onderhandeling, waarmee de omroep kan aantonen dat tenminste 60% van de aangesloten kabelabonnees, in Nederland en in elke provincie apart, haar programma kan ontvangen.

C1: Toekomst; Commerciële Televisie- en Radio-omroep

De huidige regelgeving is een duidelijke poging om in Nederland commerciële omroep in de kiem te smoren. De beperkingen waar deze reclame aangaan dienen te verdwijnen. Er worden geen extra eisen gesteld ten aanzien van de soort programmams die worden uitgezonden en de herkomst ervan. De taal van uitzending dient te worden vrijgelaten. Er worden geen eisen gesteld aan het verspreidingsgebied.

Wel dient de omroepinstelling aangesloten te zijn bij de Stichting Reclame Code. Er dient een programmastatuut te zijn waarin de journalistieke rechten en plichten van de medewerkers zijn vastgelegd. Ook dient een gezond financieel plan te worden overlegd.

In beginsel mogen omroepinstellingen die voldoen aan bovengenoemde eisen, uitzendingen via radio of televisie verzorgen. Hierbij mogen de programma's zowel internationaal, landelijk, regionaal als lokaal gericht zijn. Ook abonnee-TV en -radio is mogelijk. Het verspreidingsgebied, via contracten met kabelexploitanten, is van generlei belang voor het verkrijgen van een uitzendmachtiging.

Er zijn drie mogelijkheden van uitzenden:

- Het gebruik van een satelliet is mogelijk via "up-link" vanaf Nederlands grondgebied.
- Het uitzenden via kabelstations is mogelijk.
- Het verkrijgen van etherfrequentie is mogelijk door een aanvraag bij het Commissariaat voor de Media. Het Commissariaat voor de Media beslist in deze. Hier wordt het programma aanbod beslissend.

De commerciële omroepinstellingen dienen alle kosten die gemaakt worden voor het uitzenden van en het toezicht houden op hun programma's, alsmede een afdracht aan het "Bedrijfsfonds voor de Pers", zelf te bekostigen.

D0: Commissariaat voor de media

Het Commissariaat is ontstaan om een scheiding te krijgen tussen de politiek, die de Mediawet vaststelt, de uitvoering en de controle op de naleving van die mediawet. De leden van het Commissariaat worden bij Koninklijk besluit op voordracht van de Minister van WVC benoemd en ontslagen.

Het Commissariaat heeft op dit moment als taken:

- Het toewijzen en indelen van zendtijd ten behoeve van omroepinstellingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau, en het verlenen van vergunningen voor abonnee-televisie.
- Het toezien op de naleving van de Mediawet en de daarbij horende besluiten.
- Het toedelen van financiële middelen aan de landelijke en regionale omroepinstellingen, het beheren van de omroepreserves en het uitvoeren van financieel toezicht.

D1: Toekomst; Commissariaat voor de media

Het zal duidelijk zijn dat bij een verandering van de Mediawet en het omroepbestel, ook het Commissariaat voor de Media, een andere taakstelling krijgt.

De relatie tussen het Commissariaat en de Minister van WVC zal gelijk blijven. Hierin is gestreefd naar "een zo goed mogelijk evenwicht tussen enerzijds een zelfstandig bestuursorgaan met ruime bevoegdheden en anderzijds een Minister die op hoofdlijnen van het mediabeleid als verantwoordelijke bewindvoerder moet kunnen worden aangesproken door de volksvertegenwoordiging".

Dit betekent dat:

- De Minister de middelen en totale zendtijd voor radio en televisie vaststelt.
- De Minister (en parlement) middels wet- en regelgeving de taken en bevoegdheden van het Commissariaat vaststelt.
- De Minister besluiten van het Commissariaat kan schorsen of voordragen voor vernietiging door de Kroon.

E0: Documentatie

- Factsheet C-10-N-1992; Het omroepbestel.
Te bestellen bij het Ministerie van WVC afdeling publieksvoorlichting.
Tel. 070-3406015.

- Commerciële omroep in Nederland. VDB 92-167.
Te bestellen bij het Ministerie van WVC Directie Media, Letteren en Bibliotheken.
Tel. 070-3407911

- Informatiebrochure Commissariaat voor de Media.
Te bestellen bij het Commissariaat voor de Media, Bureau Public Relations en Voorlichting.
Tel. 035-721735 of 035-721716

Resolutie Mediabeleid: Radio en Televisie

De Jonge Democraten bijeen op 24 en 25 april 1993 te Elst kiezen ten aanzien van het beleid voor radio en televisie voor de volgende uitgangspunten:

1: Er komt een duaal bestel met zowel commerciële als publieke omroepen.

2: Het huidige publieke omroepbestel wordt opgeheven.

3: Een Nationale Omroep Stichting krijgt de uitzendinglicentie voor nationale publieke omroep in Nederland. De programmadirectie, door de Tweede Kamer benoemd, wordt belast met het verzorgen van een volledig programma, dat een afspiegeling van de multi-culturele Nederlandse samenleving is. Een programmaraad, waarvan de leden door de Minister van WVC benoemd worden, zal hierop toezicht houden.

4: De Nationale Omroep Stichting krijgt één televisie- en twee radio-etherfrequenties toegewezen.

5: Ter financiering stelt de minister van WVC jaarlijks een bedrag en het aantal zendingen vast. Financiering door derden kan een aanvulling vormen. De programmadirectie kan over deze extra middelen vrijelijk beschikken

6: De omroepbijdrage wordt afgeschaft.

7: Commerciële omroepen (ook als abonnee-omroep) kunnen, na goedkeuring via satelliet, kabel of ether, uitzenden. Dit is zowel met internationale-, landelijke, regionale als lokaal gerichte programma's mogelijk. Er zullen geen verdere restricties ten aanzien van reclame, herkomst van programma's of taal van uitzending worden opgelegd.

8: Voor het verkrijgen van een etherfrequentie zal de verscheidenheid van het aangeboden bepalend zijn.

9: De commerciële omroep dient alle kosten voor uitzending van en controle op haar programma's zelf te dragen. Dit geldt tevens voor de bijdrage aan het "Bedrijfsfonds voor de Pers".

10: Het Commissariaat voor de Media, benoemd door de Kroon, krijgt de volgende taken toebedeeld:
- Toezicht houden op naleving van de Mediawet.

- Geschillen oplossen bij de publieke omroep tussen de programmaraad en de programmadirectie.
- Verdelen van etherfrequenties onder de commerciële omroepen middels een- of meerjarige concessies.
- Toetsen of potentiële commerciële omroepen voldoen aan de eisen die gesteld worden aan het starten van een omroep.

En gaat over tot de orde van de dag.

De verschillende uitspraken hiernaast zijn in hun geheel (of per gedachtenstreepje) amendeerbaar

Bon

ALV 21

Opsturen naar:

**Secretariaat Jonge Democraten,
Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag**

Naam: _____

Adres _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

Ik kom:

- het hele weekend
- alleen zaterdag
- alleen zondag
- alleen voor het feest

Ik eet:

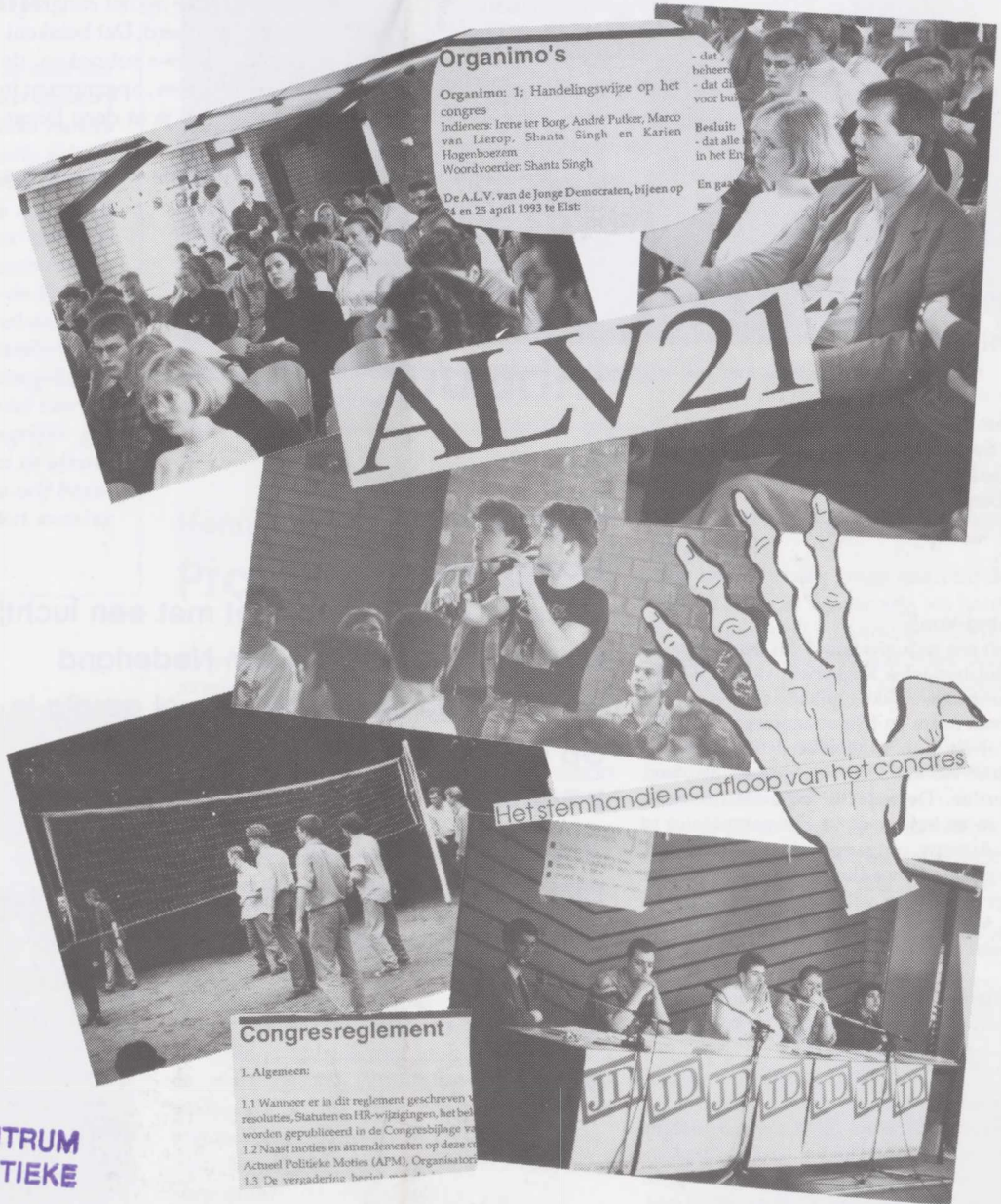
- alleen vegetarisch
- alleen vlees
- alles

10.3

VRIJZINNIG DEMOCRATISCH

MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

Organimo's

Organimo: 1; Handlingswijze op het congres
 Indiërs: Irene ter Borg, André Putker, Marco van Lierop, Shaanta Singh en Karien Hogenboezem
 Woordvoerder: Shanta Singh
 De A.L.V. van de Jonge Democraten, bijeen op 24 en 25 april 1993 te Elst:

- dat
 beheer
 - dat di
 voor bu
 Besluit
 - dat alle
 in het En
 En gas

ALV21

Het stemhandje na afloop van het congres

Congresreglement

- I. Algemeen
- 1.1 Wanneer er in dit reglement geschreven is resoluties, Statuten en HR-wijzigingen, het bol worden gepubliceerd in de Congresbijlage
 - 1.2 Naast moties en amendementen op deze c Actueel Politieke Moties (APM), Organisator
 - 1.3 De vergadering bestaat uit

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Een hectisch congres

VERSCHEIJNT 6X PER JAAR
MEI 1993

Interview Ruud van den Brink
Op bezoek in Drachten
Liberalisme tussen de Lada's

Demo

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 3, jaargang 10
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

Redactie

Hoofdred.: Christiaan Bonebakker
Fotograaf: Pieter Wezeman
Eindred.: Barbara Naumann
Red.: Yill Georges
Maud du Marchie Sarvaas
Mark van Barschot
Colette Phlippeau
Denise Goethals
Paul Leenards

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto's omslag: Simon James

Deadline 10.4:

14 juni 1993

red. adres:

Landelijk Secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Aanlevering kopij

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op flop aangeleverd (bij voorkeur Macintosh of WP 4.2). 1 DEMO-pagina bedraagt ±800 woorden. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen hoogstens in de volgende Demo worden geplaatst. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD.(p/a Landelijk Secretariaat).

Abonnementen

Een abonnement bedraagt f 20,- per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat, ook losse nummers zijn hier schriftelijk en telefonisch te bestellen voor f2,50 per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis.

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

Waardering

'Leg nou eens uit wat het verschil tussen jullie is', luidde een van de vragen tijdens de verkiezing van de nieuwe *Demo*-hoofdredacteur. Dat was een moeilijk opgave. Misschien dat Colette en ik daarom bijna even veel stemmen kregen: zij kreeg er 54, ik 67. Voor hetzelfde geld was het andersom geweest. Voor Colette is dat ongetwijfeld frustrerend, maar tegelijkertijd is het een duidelijke blijk van waardering voor haar. Die waardering wil ik graag onderschrijven. Colette, ik hoop dat de steun die je op het congres hebt gekregen, je zal stimuleren om je voor *Demo* te blijven inzetten.

Het is duidelijk: deze *Demo* vormt geen trendbreuk met de vorige nummers. Dat zou ook onverstandig zijn. Uit de enquête die *Demo* op het congres heeft gehouden, bleek dat *Demo* door de actieve leden goed wordt gewaardeerd. Dat betekent niet dat er geen vernieuwingen zullen plaatsvinden. Zo zijn er twee nieuwe rubrieken: de boekenrubriek *Bij(l)val* en de internationale nieuwsrubriek *Wereldse Zaken*, opgenomen in *UptoJDate*. Verder werken we aan een meer levendige lay-out, waarvan je in deze *Demo* al enkele resultaten kunt aantreffen.

En dan nu het antwoord op de vraag die jullie allen bezig houdt: wordt *Demo* vanaf nu altijd zo dik? Neen.

Christiaan Bonebakker

Inhoud

Waardering	2
Congresverslag	3
Rikco's Corner: Vrijhandel met een luchtje	9
Bij(l)val: Aan het volk van Nederland	9
Ruud van den Brink: "Ik lig wel aardig in de vereniging"	10
Op bezoek in Drachten	12
D'Emoties	14
Jan Glasira van Loon	17
Lifouwen: Liberalisme tussen de Lada's	19
Uitbreiding Schiphol onaanvaardbaar	21
UptoJDate	23
Agenda	27
Markant	28

Excuses

Tijdens het inkorten van artikelen voor de vorige Demo zijn een paar hinderlijke fouten gemaakt. In het verslag van het congres 'Europe in doubt' door Raymond van Doorn is onder meer een stuk tekst geschrapt, dat het tweede deel van een opsomming vormde. We zijn echter vergeten de aankondiging 'Dit kwam door de volgende twee punten...' aan te passen. Slordig, inderdaad.

Ernstiger was het inkorten van Rikco's Corner. Door het schrappen van een stuk tekst dat volgens de eindredactie niet essentieel was voor het goede begrip van de tekst, verviel de betekenis van de titel van de column. Na overleg met de auteur is besloten de column niet alsnog in zijn geheel te plaatsen. Oprechte excuses zijn echter wel op zijn plaats. Bij deze dus.

De redactie.

CONGRESVERSLAG

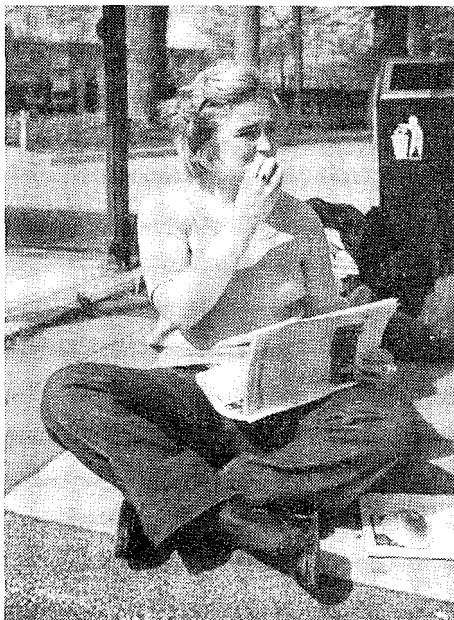
Congresverslag nieuwe stijl

Tijdens de afgelopen ALV is er weer een heleboel gebeurd. Er zijn gastsprekers geweest, resoluties en politieke moties zijn behandeld, er is een enquête gehouden over Demo, er zijn verkiezingen gehouden en er is bovendien een motie van wantrouwen tegen het hele LB aangenomen. Allemaal op zich belangrijke gebeurtenissen. Voor de Demoredactie een reden om aan al deze gebeurtenissen individuele aandacht te schenken. Wij hebben daarom gekozen voor een wat afwijkende opzet van het congresverslag. Alle belangrijke gebeurtenissen zijn beschreven in afzonderlijke artikelen. Zo kun je zelf bepalen in welke volgorde je het verslag wilt lezen.

*Dankzij het mooie weer waren vele leden het grootste deel van de tijd buiten te vinden.
(foto: Barbara Naumann)*

Nieuw lid

Terwijl ze zit te wachten op de bus, bladert dit nieuwe lid in het congresboek. Speciaal voor nieuwe leden was op het congres een introductieworkshop georganiseerd. De nieuwe leden vielen met de neus in de boter; dankzij de motie van wantrouwen waren zij getuige van één van de geruchtmakendste congressen van de laatste jaren. (foto: Barbara Naumann)

Henriëtte de Vos: Praten èn actie

'Ik vind de JD heel erg leuk. Het is leuk om samen met andere mensen iets proberen te bereiken. Ik kan er mijn ideeën in kwijt.'

Henriëtte de Vos is de eerste vrouwelijke voorzitter van de JD. Zij is 23 jaar, werkt tweeënhalve dag per week op een advocatenkantoor bij de interne dienst, heeft samen met Hinke Post, ook lid van de JD, een trainingsbureau opgezet en volgt bovendien de HBO-deeltijdopleiding Personeel en Arbeid. Ze wordt voorzitter op het moment dat het niet zo goed gaat met de JD.

Of toch wel?

'Voor een aantal mensen is het afgelopen congres natuurlijk niet leuk geweest. Maar ik merk dat de vereniging toch nog enthousiast is. Na zo'n congres willen de mensen er weer iets van maken.'

Was het congres voor jou nou een hoogte- of dieptepunt?

'Dat ik ben gekozen is natuurlijk wel een hoogtepunt, al zijn er in het verleden wel meer dingen in de JD geweest waar ik veel plezier aan heb beleefd. De zondag was natuurlijk een dieptepunt. Het is naar dat zoiets kan gebeuren. Maar ja, waar mensen samenwerken, kan het fout gaan. Dat is niet alleen bij de JD zo.'

Vind je het achteraf goed dat het hele LB is weggestuurd?

'Ik had het liefst gehad dat iedereen was gebleven. Maar dat scheen niet te kunnen.'

Wat kan de vereniging van het nieuwe bestuur verwachten?

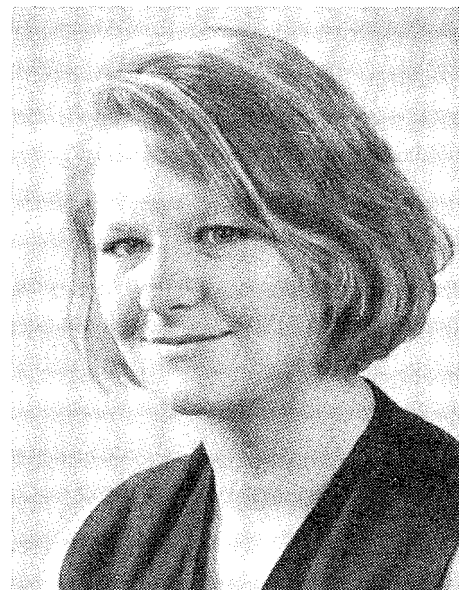
'We willen graag langs gaan bij de afdelingen en regio's. Verder zijn we hard bezig op te komen voor jongerenbeleid. Ik vind het belangrijk politiek-inhoudelijk bezig te zijn.' Wordt de JD nu ook een belangenvereniging, net als de JS?

'Nee, ik denk het niet. Wij blijven ook bezig met dingen die voor de buitenwereld niet zo interessant zijn.'

Dus de JD blijft wel een praatclubje.

'Nee, we willen themadagen organiseren èn actievoeren. Je moet niet het één of het ander willen. Wij zeggen: het is èn èn.'

Christiaan Bonebakker

Geen vrouwen in de SGP? Best, vindt de JD

De behandeling van de politieke moties (PM's) en de actueel politieke moties (APM's) trok een volle zaal. Iedereen die daar behoefte aan had, kon zijn mening spuien. Zo ontstonden felle discussies. En niet alleen de sprekers speelden een rol; nadat van iedere motie de verschillende voor- en tegenstanders aan het woord waren geweest, mochten alle aanwezige leden met behulp van hun gele stemkaarten bepalen of de motie werd aangenomen.

De indieners van APM 7 vonden dat de JD zich moest uitspreken tegen het besluit van de SGP om het lidmaatschap van de partij voor vrouwen te verbieden. Woordvoester Esmée van der Hart hield een emotioneel betoog: 'Ik verwachtte dat iedereen de straat op zou gaan. Ik verwachtte blokkades voor het parlement, maar dat viel enorm tegen.'

Een aantal JD-leden vroeg zich toch echt af waarom er zo'n ophef moest worden gemaakt over dat besluit. SGP-vrouwen mochten al lange tijd geen lid zijn. Bovendien is zoiets een zaak van de SGP zelf. Zo'n partij heeft het recht om haar eigen standpunten te bepalen. 'En als je het er niet mee eens bent, dan stem je toch gewoon niet op de SGP?'

Esmée vond het behoorlijk triest wat ze daar hoorde. 'Iedereen heeft de mond vol van discriminatie van etnische minderheden. Maar discriminatie van vrouwen kan ineens wel.' Blijkbaar dacht de meerderheid van de JD er anders over, want de motie werd verworpen.

Ook Christiaan Bonebakker hield een emotioneel betoog. Dit maal over een volgens hem schokkende headline van *De Telegraaf*. 'Misdaad lokt asielzoekers', vermeldde de voorpagina. Alleen het tonen van de krant zou genoeg moeten zijn om de JD'ers ervan te overtuigen dat *De Telegraaf* medeverantwoordelijk is voor het toenemende racisme in Nederland. De meerderheid van de leden stemde voor de motie.

De JD sprak zich uit tegen het rapen van kievitseieren, ondanks het feit dat verschillende natuurverenigingen hebben verklaard dat het rapen niet schadelijk is voor de populatie. Zelfs de opmerking 'Gaan we nu de ongeboren vrucht van de kievit beschermen?' mocht niet baten. Verder sprak de JD zich unaniem uit voor handhaving van de ontwikkelingssamenwerking, en wel minimaal op het huidige niveau.

Voor de goede orde vind je in het kader hiernaast een samenvatting van alle overige ingenomen politieke standpunten
Barbara Naumann

Niet boos of teleurgesteld, wel een beetje cynisch

De resolutie 'Goederenvervoer en Milieu' is verworpen. Op zaterdagmiddag werden in drie uur 82 amendementen behandeld, en op zondagochtend werd het stuk in minder dan een half uur weggestemd. Demo sprak hierover met Peter Bootsma van de werkgroep Milieu, de indiener van de resolutie.

De resolutie is verworpen. Had je dat verwacht? Nee, eigenlijk niet. Al hebben we ons wel afgevraagd of het onderwerp wel voldoende zou aanspreken. Het was natuurlijk een vrij specifiek onderwerp.'

Heeft alle moeite wel zin gehad?

'Nou, ik ben niet boos of teleurgesteld. Ik ben wel een beetje cynisch geworden. Ik merkte bij het inleidende praatje al dat ik voornamelijk tegen stoelen sprak. Alleen de mensen van de werkgroep waren geïnteresseerd.'

Hadden jullie kunnen voorkomen dat de resolutie zou worden verworpen?

'Misschien als we de resolutie in een andere vorm hadden gegoten. Het was nu komma-neukerij. Toen het stuk waarin stond dat vrachtwagens 75 centimeter langer mogen worden, uit de resolutie was geschrapt, merkte Henk Gossink op dat de resolutie precies 75 centimeter minder lullig was geworden.'

Had het congres voor jou ook nog leuke momenten?

'Ja, het afscheid van de vertrekkende LB'ers op zaterdagavond was echt gezellig. Op dat moment was er echt sfeer. Maar toen congresvoorzitter Marcellus Ubbink aankondigde dat we weer verder zouden gaan met de resolutie, liep de zaal leeg. Dat was wel een anti-climax.'

Christiaan Bonebakker

(Actueel) Politieke Moties

Hier volgt een samenvatting van alle politieke uitspraken die de JD heeft gedaan tijdens de afgelopen ALV, voor zover deze niet in het hiernaast staande artikel zijn weergegeven:

- De rechten op gasboringen in het wadden-gebied moeten worden afgekocht, mede gefinancierd door een verhoging van de accijns op aardgas.

- De PTT mag geen kosten in rekening brengen voor niet tot stand gekomen gesprekken.

- Het is noodzakelijk een duidelijk en begrijpelijk noodsignaal aan de politiek af te geven omtrent de situatie in Bosnie-Herzegowina.

- De bijstand voor jongeren moet worden gehandhaafd en mag niet worden gekort.

- De basisbeurs moet ouder-onafhankelijk blijven, het onderscheid tussen uit- en thuiswonenden en de inflatiecorrectie moeten gehandhaafd worden.

- Een individu kan strafrechtelijk alleen aansprakelijk worden gesteld voor zijn individuele gedrag en niet voor groepsgedrag.

- De afsluiting van de bezette gebieden in Israël moet met onmiddellijke ingang worden opgeheven.

- Gestreefd moet worden naar een politiek-inhoudelijk en strategisch samenwerkingsverband tussen D66, PvdA en Groen Links, met behoud van de verschillende partijorganisaties.

- Het bedrijf Nestlé wordt verantwoordelijk gesteld voor het overlijden van baby's en kinderen in de Derde Wereld. Nestlé verstrekt in ziekenhuizen namelijk poedermelk voor pasgeboren kinderen. De moedermelkproductie stagneert hierdoor. De meeste mensen kunnen zich echter geen poedermelk veroorloven wanneer dit voor eigen rekening komt. Hierdoor komen kinderen te overlijden.

- Ieder land moet zijn eigen chemisch afval op milieuvriendelijke wijze binnen de eigen landsgrenzen verwerken of (tijdelijk) opslaan.

- De belastingtarieven op brandstof en tickets voor het vliegverkeer moeten tenminste gelijk worden getrokken aan de tarieven voor andere transportmiddelen.

- De overheid mag slechts invloed hebben op de inhoud van het onderwijs door het vaststellen van eindtermen. De overheid staat garant voor de financiering; het onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs vervalt hierdoor.

- De belastingstructuur moet zodanig veranderen dat belasting op arbeid zoveel mogelijk wordt afgeschaft en dat belasting op energie en grondstoffen tot de belangrijkste inkomstenbron van de overheid wordt verheven. Dit mag geen gevolgen hebben voor de koopkrachtverdeling.

Toespraak Ruud van den Brink 'De JD is leuk en veilig'

'En dan nu de toespraak van Ruud van der Poort', zei congresvoorzitter Saskia Daru zaterdagavond. Ruud van den Brink, scheidend JD-voorzitter, vermoedde dat Saskia hem bedoelde en kwam naar voren. 'Ik word graag met Roel vergeleken', zei hij doelend op oud-JD-voorzitter Roel van der Poort, en begon zijn toespraak.

Ruud stelde dat er meer generalisten in de Tweede Kamer moeten komen: 'mensen die creatieve oplossingen bedenken voor de maatschappij.' Volgens Ruud voldoet de top van D66 wel aan deze eis, maar de rest van de partij niet; daar zitten te veel ambtenaren. Ruud maakt zich dan ook zorgen over de toekomstige grote fractie: 'Straks heeft ook D66 een woordvoerder Tweede-Kansonderwijs voor allochtone lesbische vrouwen in een rolstoel.'

Tegen het huidige kabinetsbeleid trok Ruud fel van leer. De afschaffing van de bijstand voor jongeren tot 21 jaar vond hij de kwalijkste maatregel. 'De jongeren die niet het geluk hebben te werken of te studeren, worden weer het hardst aangepakt.' De Jeugdwerkgarantiewet (JWG) functioneert volgens Ruud niet; er zijn te weinig plaatsen en die leveren bovendien geen ervaring op. Momenteel is het zo dat de bijstand wordt stopgezet als je drie keer een JWG-plaats weigert. Een voordeel van het huidige kabinetsvoorstel is dat jongeren nu kunnen blijven weigeren; ze hebben toch al geen uitkering.

Dat D66 voor een ouderafhankelijke studiebeurs is, vindt Ruud onprincieel. 'Een partij die staat voor individualisering, mag hier niet voor zijn. Als D66 er toch mee instemt, schaarst zij zich bij de partijen die hun eigen uitgangspunten verloochenen.'

Ruud tijdens zijn laatste toespraak als JD-voorzitter (foto: Robin Paalvast)

Ruud sloot af met een oproep actie te voeren. 'Ik heb een hekel aan demonstreren, maar bij dit soort maatregelen kan ik niet stil blijven zitten. De JD is leuk en veilig. De buitenwereld is boos en moet veranderen. Doe er wat aan!'

Christiaan Bonebakker

Een volk in nood

Mevrouw Tsering Youdon Jampa, voorzitter van de Tibet Support Groep Nederland, gaf een zeer bewogen verslag van de huidige situatie in Tibet en de onderdrukking daarvan door China.

Zij benadrukte het belang van onze 'Universele verantwoordelijkheid': ieder individu, iedere regering en ieder land heeft de verantwoordelijkheid om ieder volk in nood te helpen. Ook als dat hoog en afgelegen in het Himalaya gebergte leeft.

'De huidige periode is de moeilijkste periode uit de Tibetaanse geschiedenis'. Tsering vertelde dat de Tibetaanse religie, het Tibetaans boeddhisme, onlosmakelijk verbonden is met het dagelijks leven. 'Onze

boeddhistische leefwijze houdt het belang van *compassion and love* in. Wij haten de Chinezen dus niet; we streven alleen naar zelfbeschikking en hanteren daarvoor uitsluitend geweldloze middelen.' Tibetanen en Chinezen kunnen volgens haar prima in één toekomstig vrij Tibet in vrede naast elkaar leven, maar dan wel met de voorwaarde dat men elkaars taal, religie en cultuur wederzijds respecteert. Dat is dus het tegenovergestelde van de huidige Chinese transmigratie in en naar Tibet.

Tsering bedankte de Jonge Democraten voor hun bijdrage aan de Tibetzaak en vroeg hiervoor bij de politiek te blijven lobbyen. Ze beëindigde haar betoog met de hoop en vaste overtuiging dat haar volk een betere toekomst tegemoet gaat.

Peter Ras

Radicale visie noodzakelijk

Laurens-Jan Brinkhorst, momenteel werkzaam als directeur-generaal van milieu en nucleaire veiligheid in Europa, sprak over duurzame ontwikkeling. 'Zal onze generatie het uithouden? Dat zal de komende tien tot vijftien jaar moeten blijken.'

'Democraten zijn geen doemdenkers, maar de problemen van nu geven aan dat een radicale visie en een pragmatische aanpak noodzakelijk zijn op milieugebied.' Onder pragmatische aanpak verstaat hij het terugdringen van de CO2-uitstoot. Dit kan men bewerkstelligen door energie duurder te maken. Daardoor zal het gebruik van energie efficiënter zijn. Alleen heeft dit op nationaal niveau geen zin. 'Het probleem vereist een mondiale aanpak.'

In Europa zijn de rijkere landen grotere vervuilers dan de armere landen, maar de armere landen moeten net zoveel gemeenschapsbelasting betalen. Dit leidt tot conflicten. 'Met name Engeland zorgt voor problemen. Ten eerste ontkennen ze Europese solidariteit en ten tweede geven ze niet toe dat zij de grote vervuilers zijn.'

D66'ers en JD'ers zullen overtuigd Europeanen moeten zijn. Samenwerking is de enige oplossing om de milieuproblematiek tegen te gaan. 'We moeten durven een weg in te slaan die zorgt dat wij revolutie maken voordat die uitbreekt.'

Yll Georges en Denise Goethals

Organimo's

Op een congres worden niet alleen standpunten ingenomen over politiek, maar ook over de JD zelf. Dit gebeurt door middel van zogenaamde Organimo's (Organisatorische moties).

Hier volgt een samenvatting van de uitspraken die op deze manier zijn gedaan:

- Tijdens een congres moet meer nadruk komen te liggen op de moties, omdat deze meer mogelijkheid tot discussie bieden dan een resolutie.

- In tegenstelling tot wat het LB eerder heeft besloten, blijft de interne coördinatie van het bestuur een taak van de voorzitter.

- Op het volgende congres moeten alle relevante besluiten die de JD ooit heeft ingenomen, voor alle leden ter inzage liggen.

- Het LB moet zich heroriënteren op de politieke jongerenorganisaties in Vlaanderen. Op het volgende congres wordt besloten of met de VUJO verder wordt gegaan, of met een andere organisatie.

- Het LB heeft onzorgvuldig gehandeld door, zonder overleg met de ALV en de Commissie Politieke Zaken, een resolutie-nieuwe stijl op de agenda te zetten, en bovendien een toelichting bij de resolutie in *Demo* te publiceren.

Bestuursverkiezingen

Na een hectisch congres, de bestuursverkiezingen op zaterdag en de motie van wantrouwen op zondag, heeft de JD een vrijwel geheel nieuw bestuur. Zaterdag waren de reguliere LB-verkiezingen voor de voorzitter, Secretaris Scholing & Vorming en de Secretaris Ledenwerving & Materialen. Ook werd de nieuwe hoofdredacteur van Demo gekozen. Zondag werden extra bestuursverkiezingen ingelast om de door de aangenomen motie van wantrouwen ontstane vacatures te vullen.

Voorzitter

Vier kandidaten voor één functie - het was een luxe die de JD lange tijd niet heeft gekend. De vier kandidaten, één vrouw en drie mannen, waren verantwoordelijk voor de levendigste JD-verkiezingsstrijd die de meeste JD'ers ooit hadden gezien.

Henriëtte de Vos en Jos van der Wijst werden dankzij hun ervaring en bekendheid beschouwd als de belangrijkste kanshebbers. Laurens van Kol en Jan de Heer waren de outsiders. Zij beseften dit en lieten geen mogelijkheid onbenut om de aandacht te trekken. Laurens hanteerde het marketing-concept en deelde professionele blauwe foldertjes uit met zijn actiepunten. Jan de Heer gooide het over de ludieke boeg en had een campagneteam rondlopen. Onder het motto 'Loof de Heer' deelden zij bidprentjes uit met de tekst 'Stemmen doe je in stilte. De Heer hoort je toch wel.'

Toch ging de strijd vooral tussen Jos en Henriëtte. De verschillen tussen beiden waren niet zo groot, al legde Jos de nadruk op meer politieke bevoegdheid binnen de JD en besteedde Henriëtte vooral aandacht aan een beter functionerende organisatie. Nadat Jan en Laurens waren afgefallen, trok Henriëtte aan het langste eind. Voor het eerst in de geschiedenis heeft de JD een vrouwelijke voorzitter.

Christiaan Bonebakker

Zes keer ad interim

Nadat de motie van wantrouwen tegen het hele LB was aangenomen, werd een extra verkiezingsronde ingelast. Zonder LB immers geen JD. Daarom werd besloten dat de mensen die op zaterdag waren gekozen, alvast in functie zouden treden.

Nu moesten nog zes functies ad interim worden vervuld. De nog zo'n kleine honderd aanwezige leden kregen een half uur de tijd om zich kandidaat te stellen. Drie oud-LB'ers kandideerden zich opnieuw: Suzanne Bakker voor Internationaal Secretaris, Remko van Oijen voor Secretaris Politiek en Pieter Moens voor Secretaris Organisatie. Pieter had de pech dat zich voor

Ledenwerving en Materialen

Wendy van der Lubbe (20) uit Amsterdam is op het congres gekozen tot Secretaris Ledenwerving en Materialen. Zij heeft zich tot taak gesteld om de JD goed voorbereid het komend verkiezingsjaar te doen ingaan. Voor Wendy is een goede begeleiding van de regio's en afdelingen in deze voorbereiding een belangrijk actiepoint, waar zij zich samen met het SLWM-ondersteunings-team (SOT) aan wil zetten.

Wendy is student Politicologie en Arabisch in Amsterdam en is binnen de JD ook ruime tijd actief. Zij was actief als bestuurslid in zowel de regio Utrecht/'t Gooi als in regio Noord-Holland. Daarnaast was zij coördinator van de werkgroep Jongerenbeleid en lid van de werkgroep Emancipatie. Op ledenwerfgebied was zij actief in de organisatie van de vorig jaar gehouden Euro-campagne en in het opzetten van het Regionaal Campagneteam in Noord-Holland. Wendy heeft, volgens haar voorganger Raymond van Doorn, slechts één probleem: de progressieve spelling. Haar toezegging was om enkel in besloten kring campagne als *campanje* te schrijven.

Paul Leenards

Scholing en Vorming

Millicent Kruis (25) uit Leiderdorp werd door het congres tot nieuwe Secretaris Scholing en Vorming van de JD gekozen. Zij volgde Jos van der Wijst op, die deze functie tweeënehalf jaar heeft vervuld.

Het verbeteren van het JD-trainingen- en cursussenpakket en een meer regionale spreiding van JD-trainers zijn een paar van Millicents doelstellingen.

Millicent heeft Nederlands gestudeerd en is nu trainer in Den Haag. Ook binnen de JD heeft ze al veel ervaring op dit gebied. Behalve JD-trainer is ze ook coördinator van de werkgroep Gezondheidszorg en oud-voorzitter van de regio Utrecht/'t Gooi.

Millicent is nu verantwoordelijk voor het scholings- en vormingsbeleid van de JD, een taak waar zij op berekend is: 'ik heb geleerd met mijn vuisten op tafel te slaan.'

Paul Leenards

Hoofdredacteur Demo

Na een spannende verkiezingsstrijd is Christiaan Bonebakker (22) uit Utrecht gekozen tot hoofdredacteur van Demo. Hij versloeg met een klein verschil medekandidaat Colette Phlippeau, eveneens uit Utrecht.

Beide kandidaten waren reeds geruime tijd actief in de Demo-redactie: Christiaan was meer dan een jaar eindredacteur, terwijl Colette sinds het afgelopen congres het hoofdredacteurschap waarnam.

De nieuwe hoofdredacteur zal niet veel verandering het beleid van Demo aanbrengen. Wel zegde Christiaan toe het schrijven van artikelen over sociaal-economische vraagstukken te willen stimuleren.

Christiaan is student Algemene Sociale Wetenschappen in Utrecht en heeft eerder een HEAO-studie commerciële economie afgerond. Naast Demo-redacteur is hij eveneens actief geweest als bestuurslid van de afdeling 't Gooi.

Paul Leenards

Het nieuwe LB

Het nieuwe Landelijk Bestuur ziet er na het congres dus als volgt uit:

Henriëtte de Vos:	Voorzitter
Suzanne Bakker:	IS a.i./Vice-vz.
Sanne van Kamp:	AS a.i.
Petter van Raalte:	PM a.i.
Remko van Oijen:	SP a.i.
Mirjam van Dijk:	SO a.i.
Millicent Kruis:	SSV
Wendy v.d. Lubbe:	SLWM
Henk Gossink:	SPR a.i.

Wantrouwen

Het leek, althans voor buitenstaanders, met een sisser af te lopen. Een motie van wantrouwen tegen Marcel van Silfhout, secretaris Public Relations in het Landelijk Bestuur, werd zaterdagmorgen door woordvoerder Ron Hendriks ingetrokken. Er was tussen Marcel en de rest van het LB een moeizaam compromis bereikt, waarmee de crisis leek te worden beteugeld. De afspraak was dat Marcells functie zou worden uitgekleeft. De meeste LB'ers vonden echter dat Marcel hetzelfde weekend al weer begonnen was zijn functie aan te kleden. Zondagmiddag lag de motie daarom weer op tafel.

Oud-voorzitter Mark van Barschot werd gevraagd als 'tamelijk objectief persoon' aan te geven waar en hoe het mis is gegaan met de relatie tussen Marcel en de meeste andere LB'ers. Mark nam een deel van de schuld op zich door te zeggen dat hij destijds als voorzitter gekozen heeft voor het handhaven van Marcel zonder meer, en niet voor het integreren van Marcel in het bestuur. Bijna alle LB-leden, inclusief de mensen die na het congres sowieso zouden aftreden, kondigden aan hun functie neer te leggen als de motie van wantrouwen niet zou worden aangenomen.

Iris Meerts uit Enschede verwoordde wat de meeste 'gewone' congresgangers dachten: 'Ik vind dit heel erg verdrietig. Een weekend waarop ik me had verheugd, is uitmond in een weekend vol persoonlijke strubbelingen. Ik hoop dat we in de toekomst meer integer met elkaar kunnen omgaan.'

Steeds meer mensen gingen buiten in de zon de gebeurtenissen overdenken. (foto: Simon James)

Kees Bezemer uit Amsterdam gaf aan hoe moeilijk het voor het congres is een uitspraak te doen: 'Ik kan niet nagaan wat waar is en wat niet. Ik kan ook niet nagaan wie in het LB wel en niet kunnen samenwerken. Ik kan alleen het oordeel van de meerderheid van het LB volgen'. Dat betekende dus steun aan de motie van wantrouwen.

Terwijl steeds meer mensen buiten in de zon de gebeurtenissen gingen overdenken, diende Henk Gossink uit Amsterdam een motie van wantrouwen in tegen het hele LB. 'Het enige dat we vandaag gezien hebben, is dat het LB niet in staat is zijn eigen problemen op te lossen. Het LB legt het probleem nu voor aan de ALV en haalt iedereen door het slijk.' Door een motie van wantrouwen

tegen het hele bestuur in te dienen, haal je de problemen uit de persoonlijke sfeer, aldus Henk. Het was dan ook nadrukkelijk geen motie tegen individuele LB'ers, maar tegen het LB als collectief: 'Iedere LB'er individueel verdient een lieve glimlach en een dikke kus. Maar het LB als geheel verdient een motie van wantrouwen.'

Omdat de motie tegen het bestuur het meest verstrekkend was, werd deze als eerste in stemming gebracht. Een twee-derde meerderheid was vereist om de motie aan te nemen. Van de 86 uitgebrachte stemmen - de andere 100 congresgangers waren al naar huis - moest dus 57,3 vóór zijn.

Het werden er 58. Het LB was weg.

Christiaan Bonebakker

COMMENTAAR

'Het was een rustig en stabiel congres', merkte een JD'er na afloop van de 21-ste Algemene Ledenvergadering niet zonder ironie op. Rustig en stabiel; het is inderdaad eenvoudiger te zeggen wat het congres niet was, dan wat het wél was. Het was een typisch congres voor gemengde gevoelens. En een congres dat niemand snel zal vergeten.

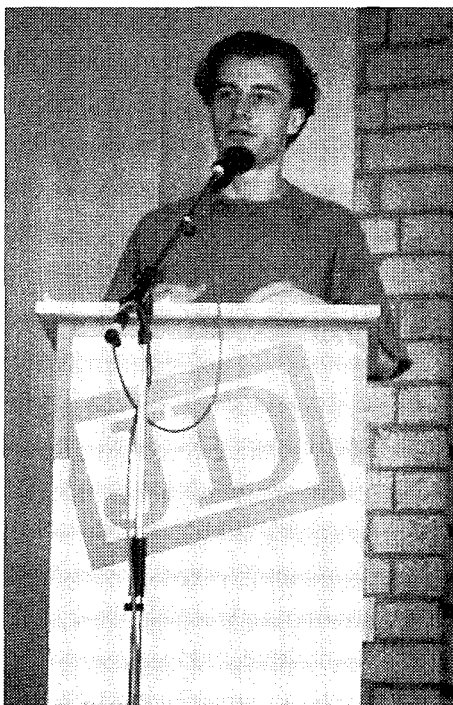
Een motie van wantrouwen is een aangrijpende gebeurtenis. Het siert het oude Landelijk Bestuur (LB) dat het heeft geprobeerd niet de vuile was buiten te hangen. Vooral dankzij de inzet van Mark van Barschot, die erin slaagde aan het congres duidelijk te maken waar het is misgegaan, zonder mensen persoonlijk omlaag te halen, is een echt moddergevecht inderdaad voorkomen.

Niettemin heeft het congres voor de betrokken oud-LB'ers na een relatief hoopvol begin een dramatisch einde gekregen. Van de mensen in de zaal had echter iets meer relativiteitszin verwacht mogen worden. Het wegzenden van het LB als collectief zonder een individuele zondebok aan te wijzen, was niet alleen de meest terechte, maar ook de meest grondige oplossing van de ontstane problemen.

Misschien kan het nieuwe bestuur zich eens buigen over de resolutie als discussiemiddel. De, achteraf vergeefse, behandeling van de resolutie 'Goederenvervoer en Milieu' werd bijgewoond door een handjevol JD'ers dat de vraag of we moeten spreken van een 'vrachtauto' of van een 'vrachtwagen' interessanter vond dan een leuk gesprek met andere JD'ers buiten in de zon. Toen 's avonds bleek dat JD'ers wél massaal warm lopen voor de (actueel) politieke moties, werd duidelijk dat de resolutie zijn langste tijd heeft gehad.

Een groot compliment resteert ten slotte voor de congresvoorzitters: Saskia Daru, Marcellus Ubbink en Jørgen van Nistelrooij. Zij hebben een geweldige prestatie geleverd door dit grammatisch en inhoudelijk loodzware congres in goede banen te leiden. Zij waren niet alleen rustig en stabiel; zij waren een rots in de branding. Langzaam maar zeker zal ook de rest van de JD zijn plekje in de branding wel weer vinden.

Christiaan Bonebakker

Marcel van Silfhout (foto: Simon James)

Buitenlandse Zaken

Dat de organimo om de discussie over (actueel) politieke moties over internationale onderwerpen zo veel mogelijk in het Engels te voeren, het niet haalde, belette onze buitenlandse gasten geenszins zelf discussies te starten met de aanwezige JD'ers.

Sterker nog, ze moesten wel: bij aankomst was hun te verstaan gegeven dat ze voor zondagmiddag de namen van maar liefst tien JD'ers moesten kennen. Degene die de meeste namen zou kunnen ophoesten, mocht met het JD-lid dat het meest genoemd werd, een taart delen. De meeste gasten gingen dan ook verwoed aan de slag, een flink aantal JD'ers trouwens ook... Maud du Marchie Sarvaas bleek de meest succesvolle JD'er. Zonder zich iets aan te trekken van de 'prijzen' die alle gasten bij het voorstelronde noemden, kwam zij op alle lijstjes terecht! In verband met *Invasion 93* waren ditmaal veel Engelsen aanwezig. Beide IFLRY-lid-organisaties, de Young Liberal Movement (YLM) en de Young Liberal Democrats/Student Liberal Democrats (YLDE), zoals ze nu nog heten, gaven acte de présence. Het verschil tussen beide, daar was iedereen natuurlijk nieuwsgierig naar, werd subtiel

aangegeven door Russ Shackleton van de YLM: 'Wij vernieuwen niet onze naam, maar wel belangrijke zaken, zoals onze standpunten, regelmatig.'

Verder waren vertegenwoordigers van de Jungdemokraten/Junge Linke (Duitsland), Mladi Liberalni Demokrati (Slovenië), Youth for Democratic Action (VS), Critica Liberale (Italië), VUJO (Vlaanderen) en LYMEC (Liberal and Radical Youth Movement of the European Community) aanwezig.

Hoewel de VUJO inmiddels al vaste gast is, bleken er toch nog wat misverstanden over de VUJO te bestaan. Maar liefst twee organimo's drongen aan op een herbezinning van de contacten met VUJO. Door het uitvoeren van een vergelijkend warenonderzoek onder de progressieve jongerenorganisaties (met twee van de drie mogelijke organisaties, VUJO en de VLD-jongeren hebben we al geruime tijd contacten), hoopt het LB de onduidelijkheden over de contacten en het hoe en waarom ervan, weg te nemen. Het resultaat hiervan zal in de vorm van een motie op het najaarscongres gepresenteerd worden.

Suzanne Bakker

Ter Veld echt losgeslagen

Demo vond dat er op het congres nog niet voldoende uitspraken werden gedaan en legde alle congresgangers een enquête voor. Door de gebeurtenissen op het congres viel de respons tegen; slechts dertig JD'ers vulden de enquête in. Waarschijnlijk komen de belangrijkste vragen op het volgende congres terug. Niettemin volgen hier enkele uitslagen.

Pronk is bij de JD'ers de populairste minister. 'Hij toont emotie tijdens het debat en dat is nogal zeldzaam', schreef een van de respondenten. Pronk wordt op de voet gevolgd door Kooijmans, voor wie een vergelijkbare motivatie geldt. 'Kooijmans is zeer betrokken bij de mensenrechten', schreef een van zijn fans. Ook Kok kan op steun rekenen; niet vanwege bevolgenheid, maar vanwege zijn realistische inslag.

Minder populair zijn Ritzen en Ter Veld, die enkele dagen voor het congres de jongere als melkkoe hadden ontdekt. Ritzen wordt verweten 'inconsequent beleid' te voeren, en Ter Veld komt met 'vreemde wetsvoorstellen' en is 'op dit moment echt losgeslagen'. Opvallend is dat de Groene Coalitie (D66, PvdA, Groen Links) bijna net zo populair is als de Paarse. Voor de combinatie D66/CDA zijn, zoals te verwachten viel, weinig JD'ers geporteerd.

Het veelgehoorde verwijt dat D66 slapend rijk wordt, wordt door de meeste respondenten gedeeld. Zij vinden echter niet dat D66 zonder Van Mierlo niets voorstelt en dat D66 een elite-clubje is. En wat vinden de JD'ers van de stelling dat D66 onduidelijk is? Dat is niet duidelijk.

Christiaan Bonebakker

Solidariteit

'Help Barbara aan een nieuwe camera.' Dat was het motto en tegelijkertijd de naam van een ad hoc-comité, bestaande uit de Utrechtse John Bolte en Christiaan Bonebakker. Het comité 'Help Barbara aan een nieuwe camera' had zich ten doel gesteld geld in te zamelen voor de eveneens Utrechtse Barbara Naumann, eindredacteur van Demo, wier fotoestel ter waarde van 600 gulden zaterdagmiddag uit de slaapzaal was gestolen.

Tijdens de zondag-lunch ging het comité onder het motto 'individuele solidariteit met een individu; dat is nog eens vrijzinnig-democratie' met een steeds voller wordende collecte de etende JD'ers langs. De uitslag: 8 bankbiljetten en 316 munten, waarvan één ongeldig want Zweeds, met een gezamenlijke waarde van bijna 300 gulden. Een prachtig resultaat, vooral gezien het feit dat vele JD'ers het congres al hadden verlaten; op zondagmiddag gebeurt immers nooit wat. Na afloop van het congres was het gestolen fotoestel al weer terecht. Het is mogelijk dat de dader zo geschrokken is van de aandacht voor zijn of haar daad, dat hij of zij het toestel stilletjes op een opvallende plek heeft neergelegd. Het ingezamelde geld wordt nu overgemaakt naar de Tibet Support Group.

Christiaan Bonebakker

Volgend congres

Noteer maar vast in je agenda: op 6 en 7 november vindt het volgende congres plaats. Dan zal onder meer de resolutie mediabeleid, die op het laatste congres kwam te vervallen, behandeld worden. Daarnaast moeten zes Landelijk-Bestuursleden gekozen worden. Niet missen dus!

Aan alle leden,

Het afgelopen congres heeft er een bestuurswisseling plaatsgevonden, waarbij het vorige Landelijk Bestuur in zijn geheel is afgetreden en er een nieuw bestuur is gekozen. Er zijn zes interimbestuursleden gekozen, die als voltwaardig lid van het Landelijk Bestuur zullen gaan functioneren, naast de gekozen Voorzitter, Secretaris Scholing & Vorming en de Secretaris Ledenwerving en Materialen.

Binnen het nieuwe Landelijk Bestuur is langdurig gesproken over de mogelijkheid van een vervroegd congres. Het op korte termijn organiseren van een extra congres brengt echter enkele praktische bezwaren met zich mee. De statutair vastgelegde termijn voor o.a. het publiceren van de aankondigingen zou resulteren in een extra congres in september: slechts 2 maanden voor de volgende ALV in november. Daarnaast heeft de organisatie van zo'n congres financiële gevolgen, die ten koste zouden gaan van diverse andere

posten op de begroting. Bovendien zijn wij van mening dat de vereniging er niet mee gebaat is, wanneer er op zeer korte termijn weer bestuurswisselingen plaatsvinden. Op grond van deze redenen hebben wij besloten om af te zien van een extra, vervroegd congres. We hopen dat jullie begrip hebben voor deze beslissing.

De resolutie 'Mediabeleid: Radio en Televisie' zal worden doorgeschoven naar het volgende congres. Over de overige congresstukken wordt nog met de indieners overleg gevoerd.

Tenslotte willen we Ruud, Jos, Paul, Raymond, Pieter, Marcel en Arend-Henk bedanken voor alles wat ze in de afgelopen tijd hebben gedaan. We beginnen met een schone lei, maar dat betekent niet dat we van hun ervaring geen gebruik willen maken. We hopen dat we kunnen rekenen op het vertrouwen van de gehele vereniging.

Het Landelijk Bestuur

Vrijhandel met een luchtje

Het is in de zomer van 1992. Een rustige dag in Maine, Verenigde Staten. De zon schijnt op het buitenhuis van de familie Bush. De telefoon gaat.

'Bush-residentie Maine, goedemorgen.'

'Met Al Checci. Is George daar?'

'Ik verbind u door.'

'Met Barbara.'

'Met Al Checci. Is George aanwezig?'

'Hij is aan het golfen in de tuin. Is het belangrijk?'

'Ja, als je hem wilt roepen...'

'Ik ga wel even.'

Barbara loopt naar de tuindeur, opent hem en roept:

'George... George.'

'Barbara, nu stoor je me weer. Zo kan ik me toch niet concentreren.'

'Ik heb Al Checci voor je aan de lijn. Hij zegt dat het belangrijk is.'

'Zeg maar dat ik niet gestoord wil worden.'

Barbara sluit de tuindeur en loopt naar de telefoon.

'George wil niet gestoord worden.'

'Zeg maar dat ik een donatie voor hem heb. Een grote.'

Barbara loopt opnieuw naar de tuindeur, opent hem en roept weer:

'George... George.'

'Ja verdomme Barbara, zo krijg ik die bal nooit in het gaatje en Dan wint de hele tijd al.'

'Checci zegt dat hij een forse donatie voor je heeft.'

'Had dat dan meteen gezegd.'

Op een draffe loopt Bush naar het huis, Quayle met een beteuterd gezicht achterlatend.

'Ha die Al, met George, hoe is het jongen?'

'Alles safe bij North West Airlines, meneer de president, en met jou?'

'Met mij goed, Al, maar die Clinton, die is tax and spend jongen, tax and spend, zo is hij.'

'Ik heb een donatie voor je partij, George, ik zal je het bedrag vertellen.' (Bedrag volgt.)

'Wow, Al... maar zoveel geld heeft NWA toch helemaal niet?'

'Ik heb het van de KLM gekregen, onze Hollandse partner.'

'Ha, daar heb ik laatst een piloot van gehuurd voor de Air Force One. Ik wilde ook eens veilig door een uitbarstende vulkaan vliegen.'

'Dat moet een belevens zijn geweest. Ze willen wel iets terug voor dat geld. Een Open Skies Agreement.'

'Geen probleem, Al. Je weet: ik ben altijd voorstander geweest van free trade.'

'Ik wist dat ik zaken met je kon doen, George. Tot ziens.'

'Tot ziens, Al, en goede zaken.'

George loopt terug naar de tuin, waar Dan op hem wacht.

'Zo gaat politiek nu, Dan. Twee deals gesloten in één telefoongesprek. Een flinke donatie van NWA voor onze herverkiezing en een Open Skies Agreement met Nederland. Free trade met Holland dus.'

'Fantastisch, meneer de president, lang leve free trade.'

BIJ(L)VAL

Wilhelmus S.P. Fortuyn Aan het volk van Nederland

Het boek dankt zijn naam aan een pamflet van Joan Derk van der Capellen tot den Pol die in 1781 een pamflet 'Aan het volk van Nederland' publiceerde, waarin deze patriot zich keerde tegen de toen heersende elite.

Pim Fortuyn geeft in zijn boek een scherpe analyse van de toestand waarin ons land momenteel verkeert. De voornaamste klacht van Fortuyn is dat 'kopstukken' zowel in het bedrijfsleven als in de politiek te lang blijven zitten, terwijl ze slecht functioneren. Vanzelfsprekend krijgt vernieuwing en groei zo geen kans; alles vergrijsst en stagneert. De PTT heeft vol-

gens hem laten zien hoe het wel moet: de complete PTT-top is vervangen, het management bijna een op een, en verder zijn er grote bedragen uitgetrokken om personeelsleden om-, her- en bijgeschoold te krijgen. En nog maakt de PTT-directie zich zorgen of er gezien de internationale concurrentie wel genoeg zoden aan de dijk zijn gezet. *That's the spirit* volgens Fortuyn.

Op het gebied van emancipatie blijkt Fortuyn echter conservatief. Positieve discriminatie vindt hij bijvoorbeeld een verkeerd instrument. 'Het zijn dikwijls de over-ambitieuze types, vrouwen in de vorm van mannen in het kwadraat, die boven komen drijven', schrijft hij letterlijk.

'De jongeren van deze generatie' komen er ook niet al te best vanaf. Fortuyn vindt 'ons' te carrière-gericht: voornamelijk uit op het opzetten van een eigen bedrijf. Dit in schril contrast met de idealistische jeugd van de jaren '60. Zijn generatie!

(Toch heeft die hele idealistische, geweldige generatie van toen, schijnbaar, bitter weinig bereikt, getuige het boek van Pim Fortuyn. Misschien omdat die generatie van toen uiteindelijk net zo carrière-gericht bleek als deze generatie?)

Fortuyn schroomt niet namen te noemen van mensen die het in zijn ogen 'niet best doen' in Nederland. Speldeprikken deelt hij onder meer uit aan de socialisten: Nordholt (hoofdcommissaris van politie in Amsterdam) en Bram Peper (burgemeester van Rotterdam).

Al met al is het een makkelijk leesbaar boek, maar of Fortuyn werkelijk als een waardig opvolger van de de patriot Van der Capellen tot den Pol beschouwd mag worden, valt nog te bezien. Echte oplossingen om tot een 'werkelijk democratisch bestel' te komen, zoals door de uitgever wordt gesuggereerd, geeft hij niet. Hij analyseert meer dan dat hij oplost ...

VIII Georges

BIJ(L)VAL is de boekenrubriek van Demo. In deze rubriek worden boeken door de redactie gerecenseerd.

Scheidend voorzitter Ruud van den Brink: 'Ik lig wel aardig in de vereniging'

Door Barbara Naumann en Paul Leenards

Op het afgelopen congres heeft Ruud van den Brink het Landelijk Bestuur verlaten. Drie jaar lang heeft Ruud verschillende functies vervuld, als voorzitter ad interim nam hij afscheid. Demo sprak met hem, de avond dat San Marino door het Nederlands Elftal met 6-0 werd ingemaakt. Het was de avond na de moord op het meisje in de Vrolikstraat, de straat waar Ruud woont.

Je bent al lange tijd actief in de (jongeren)politiek. Wanneer ben je in politiek gaan interesseren?

'Op het gymnasium had ik wel interesse, maar ik was niet lid van een organisatie. D66 vond ik toen een erg stomme partij. Zelf was ik heel links, nogal PSP-achtig, in discussies bij bijvoorbeeld geschiedenis. Bij maatschappijleer waren er ook altijd discussies, meestal ging ik dan biljarten. Ik heb nooit in de leerlingenraad gezeten, in tegenstelling tot de meeste andere JD-leden.'

Wanneer ben je dan toch lid geworden van de Jonge Democraten?

'Een vriendin van mij was lid van de JD. Met haar ben ik meegegaan naar een vergadering van de regio Noord-Holland (zonder Amsterdam, red.) in de stationsrestaurant van Beverwijk. Het was mijn eerste bijeenkomst. Daar ben ik lid geworden.'

Eerst stemde je PSP, je was lid van de JS en nu ben je lid van de JD ... ?

'De reden waarom ik lid ben geworden van de JD, was niet zo ontzettend politiek. Ik vond het gewoon leuk om met dat meisje mee te gaan.'

Dat meisje heeft dus ook een beetje je politieke ideeën beïnvloed?

'Dat heeft ze inderdaad gedaan. Ik begon me later wel meer in de

'Ik vind het leuk om de semi-bekende Nederlander uit te hangen' (foto: Peter Broer)

ideeën van de JD en D66 te verdiepen en ik zie nu toch wel het onrealistische van een organisatie als de PSP in.'

Na een jaar in het regiobestuur van Noord-Holland actief te zijn geweest, werd je Algemeen Secretaris in het Landelijk Bestuur. Dat ging wel snel.

'Ja, inderdaad. Dat kwam door Arjan Bos, die ging nog veel sneller het Landelijk Bestuur in. Arjan zat in mijn regiobestuur, voordat hij penningmeester werd op landelijk niveau. Hij had zoveel enthousiaste verhalen, dat ik geïnteresseerd raakte. In Noord-Holland was ik algemeen secretaris, dus kandideerde ik mij voor dezelfde functie in het Landelijk Bestuur. Dat was inderdaad wel een beetje snel, hoor.'

Te snel?

'Achteraf heb ik het idee dat ik toch wat meer had kunnen genieten van het gewoon lid zijn. Het LB is zo ontzettend druk, daar word je echt helemaal gek van. Iedereen wil met je praten, je moet allemaal dingen doen, allerlei leuke plannen worden dan weer in een uur aan je uitgelegd, je moet ook heel veel spreken en dat soort dingen, dat kost heel veel tijd.'

Kwam dat ook doordat je nog maar weinig ervaring had ?

'Ik kwam in een leuk LB, met veel ervaren mensen. Zij hebben mij wel goed opgevangen en vrij snel ingewerkt. Als algemeen secretaris had je wel veel werk, maar moeilijk was het niet. Ik vond het erg leuk.'

Van algemeen secretaris werd je vice-voorzitter politiek en secretaris politiek. Dat was je tot oktober 1992. Je was al tweeënehalf jaar bestuurslid. Waarom ben jij dan toch nog een half jaar doorgaan als voorzitter?

'Er moest een tijdelijk voorzitter komen en het moest iemand zijn die aardig in de vereniging ligt. Zonder mijzelf op de borst te willen kloppen: ik lig aardig in de vereniging. Ik had altijd wel voorzitter willen worden.'

In hoeverre speelde je ijdelheid mee?

'Ik vind het leuk om een beetje de semi-bekende Nederlander uit te hangen. Echt bekend ben je welis-

waar niet. Het is wel grappig om aan een forum op een VVD-congres, daar zitten dan zo'n 1000 VVD'ers, deel te nemen en, wanneer je er rondloopt, herkend te worden. '

Wat had je als voorzitter a.i. bereikt willen hebben?

'In ieder geval dat het LB meer uitstraling kreeg, dat het leuk is om in het LB te zitten. Ik wilde in veel regio's en afdelingen enthousiast overkomen, zodat de JD zelf weer wat enthousiast zou worden, want het is allemaal ingezakt. Ik wilde uitdragen waar het LB mee bezig is, dat is wel ten dele gelukt. Meer een team creëren, leuke projecten opzetten, beetje vernieuwing proberen te krijgen. '

Ruud, je hebt drie jaar bestuurservaring. Hoe staat de JD er na drie jaar voor?

'Het grootste verschil met drie jaar geleden is dat de JD serieuzer wordt genomen. Nu D66 groot aan het worden is, hoort de JD er ook bij. Voor D66 zijn we, ook op politiek gebied, interessanter geworden en we moeten proberen meer met de Tweede-Kamerfractie te overleggen. Dat staat nog redelijk in de kinderschoenen, ik ben, toen ik voorzitter werd, daar al een beetje mee begonnen.

Voor de rest verandert de JD niet zo erg: elk jaar zijn er weer nieuwe leden, dus die moeten allemaal nieuwe dingen leren, dezelfde discussies voeren over de huisstijl of de organisatiestructuur van de JD, dat gaat natuurlijk een beetje vervelen. In drie jaar is het mensenbestand wel totaal veranderd, de vereniging niet zo.

Wat zich ten negatieve heeft veranderd is de kwaliteit van de standpunten die uit de werkgroepen komen of die op het congres behandeld worden. Die zijn nogal achteruit gegaan. De resoluties over Genethiek, Ecotax en Sociale Dienstplicht, dat waren vernieuwende standpunten. De laatste tijd zijn de resoluties niet echt goed, niet echt spannend. '

Je klinkt niet erg positief over de vereniging.

'Ik vind ook niet dat de JD een ontzettend creatieve vereniging is. We organiseren altijd weer hetzelfde, die congressen zijn altijd het zelfde. Regio's en afdelingen doen nauwelijks wat leuks. Met het pi-weekend hebben we geprobeerd iets nieuws te brengen: een debatwedstrijd. Nu organiseert elke regio of afdeling een debatwedstrijd. Landelijk gebeurt er te weinig. Een beetje grote projecten wil men niet organiseren. Je zou je minder moeten richten alleen op onze eigen leden, maar juist meer de discussie in de maatschappij moeten stimuleren over onderwerpen die de JD belangrijk vindt. Je kan activiteiten organiseren met een paar grote namen, daar komen mensen op af. Zo bereik je ook mensen die geen lid zijn van de JD en ook geen lid zouden willen worden, maar wel een beetje geïnteresseerd zijn. Als het een beetje interessant is, dan kan je er de pers bijhalen of er een stukje over schrijven. Maar dat gebeurt in de JD veel te weinig.'

Waarom gebeurt dat niet?

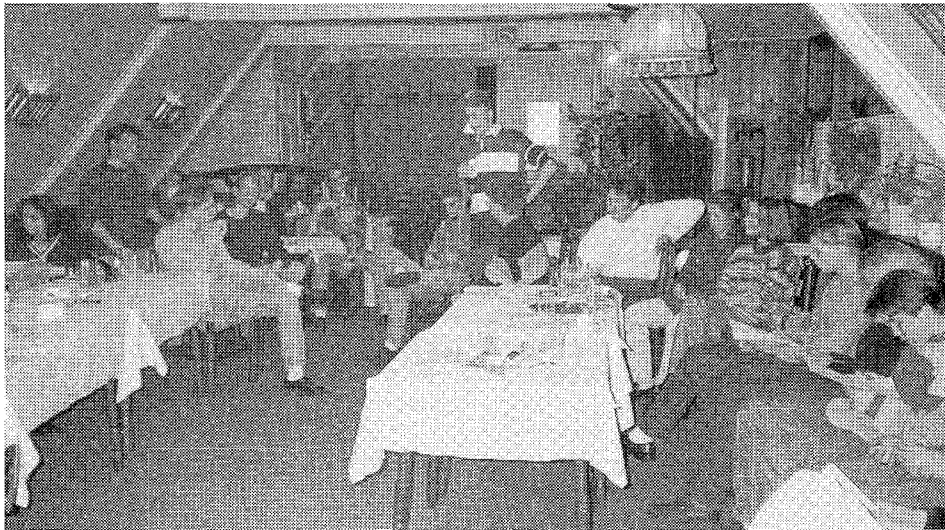
'De JD is bang om haar tanden te laten zien. Ze moet bovendien eerst wat meer tanden krijgen om te laten zien. Het is natuurlijk belangrijk om voor de JD politieke of scholings- en vormingsactiviteiten te organiseren. Het grote denken, proberen een beetje de maatschappij te beïnvloeden, te discussiëren met heel andere mensen, dat gebeurt veel te weinig. We moeten ons meer gaan bezighouden met onderwerpen die mensen interessant vinden. De JD praat vaak liever over grenscorrecties in Cambodja, dan over de problemen in de Vrolijkstraat. Aan de andere kant is de JD ook een beetje bang om de discussie meer te richten op andere groepen dan studenten. Dat willen ze in de JD zogenaamd wel, maar dan moet de JD veranderen. De JD is bang om te veranderen, ze blijven liever elitair.'

Op bezoek bij de JD-Drachten 'Ze nemen ons niet serieus omdat we zo jong zijn'

door Barbara Naumann en Christiaan Bonebakker

Een zolderzaaltje boven het Drachtster restaurant 't Jagertje op een vrijdagavond in maart. Dertig scholieren zitten in twee groepen tegenover elkaar. Zij doen of zij het Engelse parlement zijn en spreken over het kappen van bomen in Drachten. De 'prime minister' zegt dat het niet gaat om het kappen, maar om het verplaatsen van bomen. Een oppositielid is bang voor getto-vorming: 'Wij willen geen getto's waarin alle bomen bij elkaar staan.' De andere oppositieleiden applaudiseren. Enthousiast, maar niet te hard; de gasten van het restaurant mogen er geen last van hebben.

'Engels' debat: links de oppositie, rechts de regering. (Foto: Christiaan Bonebakker)

Demo is vanavond te gast bij de JD in Drachten. Dat lijkt ver weg, en dat is het ook. Misschien komen daarom zo weinig JD'ers uit de rest van het land hier op bezoek. Ook doen over deze noordelijke afdeling nogal wat geruchten de ronde: Drachten lijkt meer op een JOVD- dan op een JD-afdeling. Drachten is een vriendenkliekje. In Drachten draait het allemaal om Daan Streumer. Drachten is arrogant. En Drachten is helemaal niet geïnteresseerd in politiek. Demo ging eens kijken of het allemaal werkelijk zo erg is: op besyk yn de ôfdieling Drachten.

Afgunst

'Ik weet niet waar al die vooroordelen vandaan komen', zegt Bastiaan Paternotte, die zich bezighoudt met de PR voor de afdeling. 'Misschien is het afgunst, omdat onze afdeling zo goed loopt.' De afdeling Drachten is inderdaad een goedlopende afdeling. Met 65 leden is zij één van de grootste JD-afdelingen van het land. Dat is opvallend, vooral omdat Drachten geen universiteit of HBO-instelling heeft. Drachten is de enige echte

scholierenafdeling van de JD. De meeste leden zijn afkomstig van het Drachtster Lyceum.

Een vriendenkliekje dus? 'Die kritiek vind ik niets', zegt voorzitter Daan Streumer, 'als je elkaar vaak ziet, word je vanzelf vrienden.' Tijl Melsen, coördinator van de PR-commissie: 'We zijn zeker geen vriendenkliekje. Ik kom Daan alleen in de pauze op school tegen en verder niet.' Daan: 'Ik vind gezelligheid belangrijk, maar je moet het wel kunnen scheiden van de politiek.' Daans visie wordt dezelfde avond nog bevestigd. Aan het 'Engelse' debatteerspel doen alle leden enthousiast en serieus mee; de meer persoonlijke gesprekken worden bewaard voor in het café.

Basisdiscussies

Dat er in Drachten niet over politiek wordt gepraat, is volgens Bart Streumer, oprichter van de afdeling, nu actief in Groningen en broer van Daan, niet waar. 'Maar je moet wel bedenken dat je met een scholieren-

afdeling te maken hebt', zegt hij. 'De sfeer is gewoon heel anders. Wat je merkt is dat hier wat meer basisdiscussies worden gevoerd. Mensen hebben hun politieke keuze soms nog niet precies bepaald. Het kan zijn dat ze later nog een andere partij kiezen. Toch is men over het algemeen wel D66-gericht. De JOVD heeft veel van zulke afdelingen. De JD staat er heel onwennig tegenover. Als de JD meer wil dan alleen studentenafdelingen, dan zijn zulk soort afdelingen echter onvermijdelijk.'

Voorzitter Daan Streumer vindt Drachten een echte JD-afdeling. 'Ze zeggen wel dat we rechts zijn - en er zijn ook best mensen die bij de JOVD kunnen zitten - maar er zitten hier ook linkse mensen. Van alles bij elkaar; dat is nou juist een kenmerk van de JD.'

Daan draagt vanavond een colbert met stropdas. Buitenstaanders die Daan op een congres hebben gezien, schijnen te denken dat heel Drachten er zo bij loopt. Maar dat is niet waar: er zijn vanavond geen andere stropdassen te bekennen. Onder de leden van de afdeling treffen we zelfs iemand aan met lang haar en een hardrock-T-shirt. Een thrasher, noemt Albert-Jan van der Lee zichzelf. 'Het maakt niet uit hoe je eruit ziet', zegt hij. 'Het gaat erom hoe je over dingen denkt.'

Geen verkapte JOVD-afdeling dus. Maar een discussie over vrijzinnig-democratie, worden de leden daar warm van? Daan: 'Ja, ik denk het wel. Maar het wordt geen radicale democratische revolutie.' PR-man Tijl is het niet met Daan eens: 'Ik vraag me af of onze leden veel over vrijzinnig-democratie weten te zeggen.' 'Kijk', antwoordt Daan, 'je moet niet vergeten dat wij scholieren van zeventien, achttien jaar zijn. In een studentenafdeling hebben de leden natuurlijk wel meer kennis dan wij.'

Examens

In een scholierenafdeling als Drachten vormt de examenperiode een jaarlijks terugkerende bedreiging voor de continuïteit. Veel scholieren, onder wie voorzitter Daan, zullen na hun examen naar een andere stad verhuizen. Jilles van Zinderen, Vice-Voorzitter Organisatie: 'Zelf doe ik nog geen examen, maar veel andere leden wel. Ik schat ongeveer een derde van de afdeling. Dat wordt dus een behoorlijk probleem.' Wat denkt het bestuur hieraan te kunnen doen? Jilles: 'We hebben een headhunt-team ingesteld. Dat gaat nieuwe bestuursleden werven, zodat zij ingewerkt kunnen worden.'

Een ander probleem van de scholierenafdeling Drachten vormen de reiskosten. In tegenstelling tot veel andere afdelingen

hebben de meeste leden geen OV-studentenkaart. Een bezoek aan een congres betekent daarom vaak een flinke aanslag op de portemonnee. Bastiaan: 'Reiskosten worden pas na zes weken vergoed. Niet alle ouders zijn bereid het geld zo lang voor te schieten. Dat betekent dus zes weken zonder geld zitten. En je kunt tijdens zo'n weekend je huiswerk niet maken.' Jilles: 'Toch gaan we waarschijnlijk met vijftien man naar het congres. En dat, terwijl het congres tussen de tentamens in valt.'

Ondergewaardeerd

De samenwerking tussen Drachten en het Landelijk Bestuur (LB) is de laatste tijd niet altijd even goed verlopen. 'Ik vind dat de afdeling ondergewaardeerd wordt', zegt Daan. 'Twee jaar geleden stelde de afdeling niets voor. We zijn toen met ons vieren het zaakje gaan opbouwen. Nu zijn we een goedlopende afdeling met veel activiteiten en een hoge opkomst. We hebben zelfs meer actieve leden dan de afdeling Amsterdam. Ik had van het LB verwacht dat ze wel eens een kijkje zouden komen nemen. Maar het LB is te veel met politiek bezig. Iedereen zegt: je moet over politiek praten, maar ondertussen gaat de JD naar de kloten. Ik ben voor de invoering van een JD-parlement. Stop daar de politiek in, dan kan het LB zich op de organisatie richten. Ze zeggen: politieke discussie is van levensbelang. Ik zeg: nee, een goede organisatie is van levensbelang.'

Is Daan niet bang arrogant over te komen? 'Ja', zegt hij, 'ik kom misschien arrogant over. We zijn eerst een jaar met onszelf bezig geweest. Daarna zijn we naar buiten getreden en dan vindt men je eigenwijs. Ik denk dat ze ons niet serieus nemen omdat we zo jong zijn. Men zegt: scholieren werven, dat

is zo makkelijk. Terwijl men vroeger riep: hoe moet je nou in godsnaam scholieren werven?!'

Roelof Offringa, een nieuw JD-lid, maakt duidelijk waarom het werven van scholieren zo'n probleem is. Volgens hem is het voor leerlingen moeilijk om lid te worden van de JD. Als een aantal populaire figuren op school politiek bij voorbaat saai vindt, zijn er altijd mensen die geen lid worden ondanks het feit dat ze dat eigenlijk wel zouden willen. 'Als je in politiek geïnteresseerd bent, lig je er echt uit.' Mensen die politiek saai vinden, zijn volgens Roelof gewoon onwetend. Hij denkt dat je dit probleem zou kunnen oplossen door meer voorlichting op scholen te geven en door mensen mee te nemen naar bijeenkomsten van de JD. Roelof wordt nu echt enthousiast. Hij is pas één dag lid, maar ziet het al helemaal zitten om zich in te zetten voor de ledenwerving van de afdeling Drachten.

Ook Boukje Hilarides is nieuw bij de JD. Zij komt vanavond voor de tweede keer kijken. 'De eerste keer was een vergadering. Die was voor mij wat saai. Maar vanavond vond ik het wel gezellig.' Boukje komt echter niet alleen voor de gezelligheid. 'In principe gaat het natuurlijk om de politiek. Je zit bij de JD om politieke ervaring op te doen, al zie ik dat nog niet zo zitten. Maar ik ben wel geïnteresseerd in politiek. Ik denk dat ik wel vaker zal komen. Misschien word ik ook wel lid.'

Grote monden

Als meisje is Boukje in de minderheid. Daan: 'We hebben ongeveer vijftien meisjes onder de leden. We proberen hen te betrekken bij de organisatie. Van de twintig kaderleden

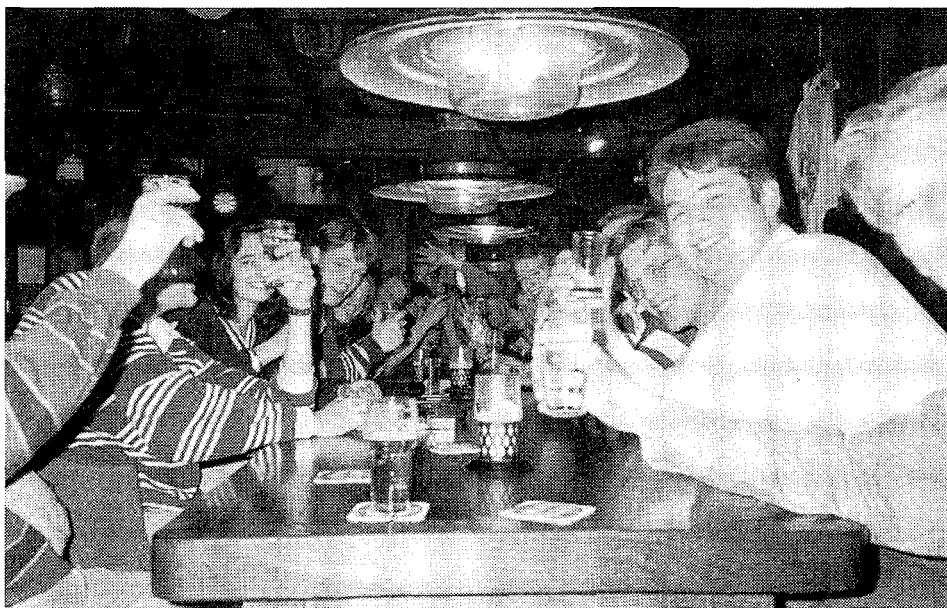
Daan Streumer: 'Ik kom misschien arrogant over.' (Foto: Christiaan Bonebakker)

zijn er nu vier vrouw.' Tijdens het debatgesprek vanavond hadden de jongens de grootste monden. 'Dat ligt vooral aan de personen', vindt Daan. 'Het is niet zo dat meisjes verlegener zijn.'

Ebo van der Broek ('Mijn naam is uniek. Zet je er een copyright bij?') is een van die jongens met een grote mond. Hij is lid van de Vaste Commissie Regionale Politiek, die deze avond heeft voorbereid. Ebo leidt de discussie. 'Ik heb dit nog nooit eerder gedaan. Je leert er veel van.' Houdt Ebo's commissie zich ook bezig met standpuntinname over plaatselijke onderwerpen? 'Nee, het is meer voor de ontspanning. Via de JD kun je de politiek toch niet beïnvloeden. Als ik dat wil, doe ik dat wel via mijn vader.' Ebo's vader is voorzitter van D66-Smallingerland, de gemeente waar Drachten onder valt.

Geen gewone club

Als succesvolle scholierenafdeling is Drachten binnen de JD een buitenbeentje. Niet voor niets luidt de leus 'JD-Drachten: geen gewone club'. Tegelijkertijd wijkt Drachten helemaal niet zo veel af van de meeste andere JD-afdelingen. De leden in Drachten zijn misschien niet de grootste wereldverbeteraars, maar men is wel degelijk op een leuke manier met politiek bezig. Bart Streumer: 'Heel veel mensen horen over Drachten, maar zijn hier nooit geweest. Ze zouden zelf eens moeten komen kijken. Als het ze dan niet bevalt, kunnen ze het gaan rondvertellen. Maar ze moeten wel eerst weten waar ze het over hebben.'

De meer persoonlijke gesprekken worden bewaard voor in het café. (Foto: Christiaan Bonebakker)

D'emoties

Extreem

Als ik samen met leden van andere politieke jongerenorganisaties een politieke les maatschappijleer verzorg op een middelbare school, hoop ik altijd dat er van de andere jongerenorganisaties iemand is met extreme standpunten. Een echte socialist, een echte liberaal, en het liefst: een echte christendemocraat. Het is immers niet leuk als iedereen het zo'n beetje met elkaar eens is. En als er dan iemand is die zijn nek uitsteekt - bijvoorbeeld de CDJA'er die tegen het homohuwelijk is - dan boren we hem tot groot vermaak van de klas gezamenlijk de grond in. 'Hoe kun je dat nou vinden?!' In eerste instantie is dat erg leuk. Je wordt er populair mee in de klas. Maar de volgende keer houdt de CDJA'er zijn mond wel en dan is het meteen veel minder leuk. Als iedereen zo redelijk mogelijk wil zijn en een middenpositie kiest, valt er weinig meer te discussiëren. Daarom schaam ik me altijd een beetje als ik merk dat ik weer een 'enerzijds-anderzijds'-standpunt hanteer, en dat is bijna altijd het geval. Ik wil óók wel eens een extreem standpunt hebben. Maar waarover? En wat is een extreme vrijzinnig-democraat eigenlijk?

*Christiaan Bonebakker,
Utrecht*

Drugs

Is het nu echt zo dat het in Nederland toegestaan is de wet te overtreden? Volgens Mark van Barschot in Markant (*Demo 10.2*) wel. Enige nuance moet hierbij wel gemaakt worden. Natuurlijk is het in Nederland niet toegestaan de wet te overtreden. Door de hoeveelheid overtredingen is het Openbaar Ministerie echter genoodzaakt keuzes te maken als het gaat om het vervolgen van strafbare feiten. Daarom zijn er beleidsregels en is er een gedoogbeleid. Dit gedoogbeleid betekent echter niet dat er totaal geen controle is. Bij gedogen wordt namelijk vaak een gedoogverklaring afgegeven waarin voorwaarden, zoals bijvoorbeeld bij coffeeshops het niet verkopen van harddrugs en het niet verhandelen van gestolen goederen, staan die moeten worden nageleefd. Als de coffeeshophouder dit niet doet, kan hij een bezoek van justitie verwachten. Met betrekking tot het aantal coffeeshops wordt in veel gevallen bepaald dat er maximaal een x-aantal coffeeshops in

D66-antwoordkaart in Demo

'Natuurlijk zijn Jonge Democraten onafhankelijk. En volgen zij zeer kritisch de politiek van D66. Vandaar, dat zij het beleid van het Landelijk Bestuur van de JD ten opzichte van D66 ook kritisch volgen. Wat moet je als 'onafhankelijke' Jonge Democraat met een oproep 'Vul de losse bon in die zich in deze Demo bevindt' (*Demo 10.2*) en sluit je aan bij D66, al een kwart eeuw jong?' Als onafhankelijke Jonge Democraat denk ik dan: 'Dat bepaal ik zelf wel!' Het is niet erg consistent gedacht om in een en hetzelfde stukje eerst de onafhankelijkheid van de Jonge Democraten als vanzelfsprekend voor te stellen en vervolgens een oproep te doen deze prijs te geven. Het is 'fijn', dat veel ideeën en standpunten van de JD en D66 overeenkomen. Is het dan eigenlijk nog wel interessant om lid te worden van D66? Echt boeiend wordt het pas door verder te kijken dan je neus lang is en je nader te oriënteren bij een andere politieke partij of organisatie. Juist de JD moet die verbreding van het blikveld aanspreken.

Ik wil hier geen verbod uitvaardigen voor Jonge Democraten om lid te worden van D66. Wel wil ik aangeven, dat een keus voor de JD niet noodzakelijkerwijs een keus voor D66 inhoudt. JD'ers hebben gekozen voor een lidmaatschap van de Vrijzinnig Democratische Jongeren Organisatie de Jonge Democraten. Daar gaat het om. Het wel of niet aangesloten zijn bij D66 staat hierbuiten! Het Landelijk Bestuur van de JD is er voor de Jonge Democraten. Hetgeen betekent, dat zij niet als wervingsbureau voor andere Democraten(66) mag optreden.

*Carin Tiggeloven,
Leiden*

Dominee

VPRO, zondag 21 maart j.l.: een documentaire over een volledig geautomatiseerde methode om de doodstraf uit te voeren. In Amerika natuurlijk. Efficiënt en humaan. Een machine dus, om trots op te zijn. De directeur van de gevangenis ziet er nogal dom uit. Dat moet waarschijnlijk ook wel, wil je op zijn positie terechtkomen. Verder is hij bijzonder onsympathiek. Vele malen onsympathieker in ieder geval dan zijn ter dood veroordeelden (ze maken daar keer op keer de verkeerde persoon dood, ze hebben het alleen niet door). De gevangenisarts is een op-en-top engerd. Hij praat als een machine. Zijn taak? Hij onderzoekt of mensen wel gezond genoeg zijn om te worden doodgemaakt. De directeur en de arts vallen echter in het niet bij de gevangenisdominee. Ter dood veroordeelden kunnen bij hem terecht voor geestelijke bijstand. Dat moet een genoeg zijn: hulp van een dominee die de doodstraf goedkeurt. De doodstraf, is dat wel te rijmen met de bijbel? Ja hoor, vindt de dominee. Je mag geen mensen doden, maar wel als het gebeurt op last van de staat. Ik weet dat dominees in Amerika ver kunnen gaan, maar dit slaat alles. Wat deze dominee zegt, is niets anders dan *Befehl ist Befehl*. Hij is geen haar beter dan zijn Duitse voorgangers van 50 jaar geleden.

*Robert van der Ende,
Nijmegen*

*Christiaan Bonebakker,
Utrecht*

Felix is een jockebroek

'In Amsterdam is niet D66 het probleem, maar de PvdA', stelde *Demo* in het interview met Felix Rottenberg in de vorige aflevering. 'Nee, allang niet meer', antwoordde deze, om vervolgens een tirade te houden over het 'geknoei' van D66-wethouder Rick ten Have. En dat zei Felix niet om partijpolitieke redenen, want: 'Als het een PvdA-wethouder is, zeg ik het even hard'.

Nog geen maand nadat de *Demo* op de deурmat plofte, knalde de Amsterdamse PvdA op spectaculaire wijze uit elkaar. Twee wethouders keerden zich radicaal tegen het collegebeleid, de derde ondersteunde eerst het college en raakte vervolgens geheel de kluts kwijt en burgemeester Van Thijn stelde ronduit dat de rebellerende wethouder Jonker maar beter kon ophoepelen. Na veel lawaai bleek de PvdA-raadsfractie het collegebeleid te steunen, waarmee de bedoelde coup was mislukt. Met een goed gevoel voor politiek opportunisme draaiden de wethouders als een blad aan een

boom weer om. De regionale televisiezender AT5 commentarieerde: 'Tot zover deze PvdA-crisis, op naar de volgende'.

De problemen bleken al maanden te spelen. Zou Felix er tijdens het interview echt niet van af hebben geweten? Natuurlijk wel. Felix jokte een beetje tegen *Demo*. Felix zat op een donderbus van PvdA-verdeeldheid en probeerde verwoed de aandacht af te leiden om te voorkomen dat iemand het lont zou aansteken. Dat is duidelijk niet gelukt. Geknoei van je, Felix. En dat zegt *Demo* natuurlijk niet om partijpolitieke redenen.

*Rikco Pardoен,
Amsterdam*

*Zou Felix er echt niet van af hebben geweten?
(foto: Peter Broer)*

Geen krantje, geen croissantje, geen koffie

Reizen met de NS is een genot. Waar beter dan in de trein kun je heerlijk onderuit zittend de wereld aan je voorbij zien trekken, terwijl je intussen af en toe een blik in je dagblad werpt of een hapje neemt van je broodje? Ook minister Maij sprak al eens lovend over deze wijze van personenvervoer. Onlangs besloot ik eens niet via Amsterdam CS naar Den Haag te reizen, maar de kortere route vanaf de RAI te kiezen. In de hal van dat station was echter geen winkel te zien. Daarop vroeg ik de loketbediende waar ik mijn gebruikelijke krantje, broodje en kopje koffie kon kopen. 'Dat kan hier niet', kreeg ik als antwoord, 'Nee, zelfs geen koffie'. Gelukkig had ik nog wat tijd over om de sneltram naar Zuid te nemen, want daar kon het vast wel, dacht ik. Het is een enorm station, met een imposante hal. Maar: geen enkele winkel en dus geen krantje, geen broodje en zelfs geen koffie. Wel ligt het World Trade Centre er op loopafstand. Daar binnen moest ik even zoeken, maar na enige tijd kwam ik toch nog naar buiten met mijn gebruikelijke reisbagage. Om nog net de trein weg te kunnen zien rijden. Reizen met de NS, het is een genot.

*Rikco Pardoен,
Amsterdam*

Stel je voor...

Je bent een modaal JD-lid, heel gewoon, maar opeens word je écht enthousiast. Je wilt je inzetten voor de vereniging. Je hoopt dat dat er iets toe doet; je stelt je verkiesbaar voor een LB-post. Je gaat met lood in je schoenen naar het congres. Zal men je ideeën wel goed genoeg vinden? Maar gelukkig, je mag het LB in, je kunt aan de slag! Dat doe je dan ook, plannen genoeg tenslotte, en mensen genoeg die ook enthousiast zijn en je willen helpen.

De wereld ligt open, er zijn mogelijkheden te over. Niet alleen binnen jouw deelgebiedje. De vereniging als geheel is leuk, een uitdaging. Maar het kan altijd leuker en beter, natuurlijk. Zeker als het even niet zo goed gaat. Maar je blijft enthousiast, net als ande-

Quoteringsregeling

'Als de PvdA het af laat weten om op te komen voor de bevolkingsgroepen met de laagste inkomens, moet de JD die taak maar overnemen', zei Mark van Barschot tijdens zijn afscheidsspeech als voorzitter. Als ik zo rondkijk binnen de JD lijkt me dat een ijdele gedachte. Ik schat dat zo'n 60% van de JD'ers een economie-, bedrijfs/bestuurskunde of rechtenstudie volgt, en als ik mijn oor te luister leg zijn dat veelal niet de meest progressief denkenden. Een goede emancipatiegedachte mis ik bijna altijd onder deze (mannelijke) JD'ers. Het sociaal-economisch beleid wordt óf nooit besproken, óf het neigt akelig dicht naar VVD-standpunten.

Wordt dat stukje idealisme soms tijdens de studie eruitgeschopt door Keynes, het wetboek van strafrecht en het idee dat jij tenminste wel een goede baan van 40 uur kunt krijgen? Zijn wij echt een verloren generatie wat betreft denkbeelden? De huidige generatie verschilt daarin maar bar weinig met de huidige beleidsmakers in het bedrijfsleven en de overheid. En moet deze generatie nog wat verandering teweeg brengen? Ik word er een beetje triest van.

Heb ik dan oplossingen? Ach, we kunnen vast beginnen met een quoteringsregeling in te stellen voor economen, bedrijfskundigen en juristen bij de aanname van nieuwe leden. Want die mensen op andere gedachten brengen, daar hebben ze het toch veel te goed voor?

*Pieter Blijsmā,
Leeuwarden*

ren in het bestuur en samen wil je verder. Maar de sfeer raakt verziekt. Het collectief enthousiasme daalt, de individuele inzet van mensen neemt af. Het lijkt er op dat al het verzette werk er niet meer toe doet.

De situatie wordt onmogelijk. Je wilt een oplossing vinden. Wat is het beste voor de vereniging? Wat moet je in vredesnaam doen???

Maar gelukkig, de vereniging beslist zelf. In deze situatie verder gaan, met dit bestuur, blijkt voor haar onmogelijk. Opeens lijkt het erop dat het er ook allemaal nooit iets toe gedaan heeft. Opeens ben je weer een modaal lid, maar gewoon, nee, dat wordt het nooit meer. Stel je voor...

*Suzanne Bakker,
Leiden*

Liberaal IV

Lekker hè, je 'een paar daagjes liberaal' te voelen? Vorig jaar voelde ik me ook aardig thuis in de sociaal-liberale fractie van IFLRY op het congres in Lelystad. Inderdaad liberaal, eerder nog sociaal-liberaal of de nog mooiere term 'radical-liberal' die de Britse Liberal Democrats gebruiken. Het past ons beter dan een vooroorlogse term als 'vrijzinnig-democratisch' (in het Vlaams betekent dat trouwens 'atheïstisch-democratisch'). Vertaal die term maar eens. Ook las ik de vertaling 'freethinking democrats'. Kom nou, zijn wij een levensovertuiging van humanistische huize? Ik dacht dat we politiek wilden zijn. Ziedaar de heerlijke onbegrijpelijkheid van onze vrijzinnig-democratie. Heropen de discussie over ons onderschrift maar!

Wat mij hierbij nog het meest irriteerde was de eeuwige betweterige toon. 'Nee hoor, we zijn niet liberaal, we zijn anders.' Dat klinkt me opmerkelijk arrogant en quasi-superieur

in de oren. Oh, wat zijn we graag uniek. Hoewel, uniek? Vrijzinnig democratisch? Hoeveel van onze leden hebben een boodschap aan dat etiket? Blijkbaar is het etiket bepaalde JD'ers, vooral oude rotten, zo eigen dat het bijna heilig is. Terwijl ook Van Mierlo, van de 'partij-zonder-etiket', de Democraten typeerde als 'lerend van inspiratiebronnen van zowel socialisme als liberalisme', willen bepaalde JD'ers er niet aan.

Zullen we Nederland dan maar laten denken dat liberaal gelijk is aan de steeds rechtser 'enige liberaal' VVD en ons land de positieve kanten van sociaal-liberalisme onthouden? Is die angst voor de JOVD zo groot?

Of hebben bepaalde JD'ers nog steeds een minderwaardigheidscomplex tegenover de andere, oudere PJO's-met-etiket en willen ze wanhopig zichzelf bewijzen? Dat is pas zwak en dom! Tot ziens, radicale liberalen.

*Pim Van Galen,
Amsterdam*

Liberaal V

Een atheïstisch opgevoede kennis die naar Urk is verhuisd, zei dat iedereen op Urk katholiek is. Ik legde hem uit dat de bevolking van het vissersdorp niet katholiek, maar protestants is. Bij een latere gelegenheid zei ik dat de Urkers gereformeerd zijn. Hij begreep er niets meer van: zijn ze nou gereformeerd of protestant? Of toch katholiek?

Aan die jongen moet ik altijd denken als ik mensen als Raymond van Doorn en Peter Ras zie worstelen met 'sociaal-liberaal' en 'vrijzinnig-democratisch'. Raymond omschrijft een bezoek aan een IFLRY-congres als 'een paar daagjes liberaal'. IFLRY staat echter voor International Federation of Liberal and Radical Youth. Dat zijn dus niet alleen liberale jongeren. Daarbij impliceert de kop dat Raymond teruggekomen in JD-gelederen niet meer liberaal is. Terwijl je toch geen talenknobbel hoeft te hebben om te zien dat de termen 'vrijzinnig' en 'liberaal' taalkundig dezelfde betekenis hebben. Alleen gebruiken wij bij de JD de term liberaal niet omdat de VVD aan dat begrip in Nederland een conservatieve klank heeft gegeven. Ik begrijp dat het voor sommigen ingewikkeld is dat wij partijpolitiek gesproken niet van de VVD en derhalve niet libe-

raal zijn, terwijl wij ideologisch gesproken vrijzinnig en dus wel liberaal zijn. Het is maar goed dat wij niet sociaal-liberaal heten. Dat zou de indruk wekken dat wij de grootste gemene deler van PvdA en VVD zijn, hetgeen onrecht zou doen aan onze eigen kenmerken, zoals pragmatisme, originaliteit en democratisering. Vind je ook niet, Raymond? Raymond? Ben je er nog, Raymond?

*Rikco Pardoën,
Amsterdam*

Lente

Ik heb me laatst een tent gekocht
De prijs was exclusief de stokken
Ik vond het een eer
om voor zo iets moois
iets extra bij te dokken

*Jan Spaans,
Leiden*

Liberaal VI

Uit de rubriek 'veel drukte om niets': de reacties op mijn verslag van het IFLRY congres uit *Demo 10.1* onder de gewraakte titel 'een paar daagjes liberaal'. Voor de gemoeidsrust van sommige mensen is het misschien even handig als ik de titel uitleg. 'Een paar daagjes' duidt op het feit dat het congres op vrijdag, zaterdag en zondag was, een paar daagjes dus. Waarom nu het woord liberaal, wel houdt je vast: de vertaling van het woord vrijzinnig-democratie in het Engels is al gauw het woord *liberal*. Vertaal je dat woord weer terug naar het Nederlands, dan denk je logischerwijs het eerst aan liberaal. Verbazingwekkend wat de heren commentatoren wel allemaal niet lezen in het verslag en wat ik wel niet allemaal ter discussie ging stellen. Er werden allerlei verbanden gezien, zelfs het feit dat ik uit Utrecht kom (?) had er mee te maken. Al die gesignaleerde diepgang - mensen die mij kennen weten dat je voor diepgang al helemaal bij mij aan het verkeerde adres bent - zit dus simpelweg niet in het artikel. Het verslag heb ik geschreven om een leesbaar beeld van IFLRY te geven, een in mijn ogen sympathieke organisatie die wel wat aandacht bij de JD mag krijgen. Ik ben mijn opponenten dan ook zeer erkentelijk voor alle extra aandacht die het gekregen heeft. Hartelijk dank daarvoor.

*Raymond van Doorn,
Utrecht*

Liberaal VII

Vrijzinnig-democratie is een samenvoeging van twee politieke stromingen: de sociaal-(progressief) liberalen en de radicaal-democraten. Vrijzinnig betekent in de Nederlandse politiek: progressief-liberaal en niet-dogmatisch. Vrijzinnig kan je dus naar het Engels vertalen met het woord 'liberal'. Liberals in de Angelsaksische betekenis zijn progressief en a-dogmatisch. Jonge Democraten zijn in het buitenland dan ook liberal-democrats. Terugvertaald naar het Nederlands is dat dus gelijk aan vrijzinnig-democraten.

Voor de inhoudelijke discussie over vrijzinnig-democratie, die mijn inziens veel belangrijker is om te voeren, verwijs ik o.a. naar komende *Demo 10.4* en naar de door de JD georganiseerde politieke-stromingencursussen.

*Paul Leenards,
Amstelveen*

Hierbij sluiten we de discussie over ons etiket in D'Emoties af.

Jan Glastra van Loon aan het woord

'Het is moeilijk vorm te geven aan je analyses en ideeën'

door Macs Rossielle en Jeroen Kemperman

Wim de Bie heeft ooit gezegd dat hij niet houdt van hard gelach, omdat mensen alleen maar hardop lachen om zaken die zo verschrikkelijk zijn dat je er eigenlijk om zou moeten huilen. Wanneer we hier vanuit gaan, gaat het niet goed met Nederland: Jan Glastra van Loon moet tijdens zijn verhaal veelvuldig schateren... Ondanks, of dankzij, dit lachen is Glastra van Loon iemand om serieus te nemen. Hij is veel geweest, zoals: staatssecretaris, voorzitter van het Humanistisch Verbond en partijvoorzitter van D66. Toch is het huidige Eerste-Kamerlid alles behalve een 'Has-been'. Hij is jonger van geest dan de meeste JD'ers en heeft iets te melden, zelfs veel te melden. Verplichte kost dus voor mensen die zich interesseren in 'politiek-inhoudelijk', en misschien nog wel meer voor mensen die niet meer weten wat ze zich hierbij moeten voorstellen.

'Er heerst in Nederland een veel te narcistische houding in de politiek: men kijkt alleen maar naar de eigen problemen en niet naar de problemen in het buitenland. We hebben een hele tijd gedacht het ook voor anderen te weten, en we zijn een beetje van een koude kermis thuis gekomen. Er is nu een neiging om alleen naar binnen te kijken. Ik denk niet dat je op die manier een betere visie krijgt van waaruit je politiek kunt gaan bedrijven.

Met name progressief links is nu gedesoriënteerd. Ik vind het optreden van het nieuwe elan van de PvdA, Rottenberg, dan ook teleurstellend. Hij belooft: 'We gaan de partij vernieuwen'. Maar hij is uiteindelijk alleen bezig met een partijvernieuwing, en als je dan kijkt is zelfs die er niet.

Het getuigt ook van een zekere naïveteit om te denken dat je even een nieuwe visie kunt presenteren. Alsof je dat zo uit je achterzak haalt! Niemand kan dat volgens mij op het ogenblik.

Jan Glastra van Loon (foto: Humanistisch Verbond)

Bij de PvdA zie je ook het probleem dat ze nog altijd dat haantje-de-voorstesyndroom hebben, zo van: 'wij moeten weten hoe alles moet gebeuren!'.... Daarmee stel je een belachelijke eis aan jezelf, je kan er nooit aan voldoen. In het begin wreekt dat zich alleen op je eigen ontwikkeling, maar op den duur gaan ook de kiezers het belachelijk vinden. Je kan ook nooit zeker weten dat jij honderd procent gelijk hebt. Politici hebben altijd de neiging gehad dit te geloven, maar ze zullen nu moeten leren erkennen dat dingen niet absoluut vaststaan, niet pertinent juist zijn. De complexiteit van de maatschappij en van

de internationale verhoudingen is nu eenmaal zo groot geworden dat het trekken van een lange-termijnkoers, met duidelijke lijnen naar de toekomst, onmogelijk is gemaakt. Je kunt wel bepaalde zetten bepleiten, zoals meer aandacht voor en meer investeringen in het voormalige Oostblok. In mijn ogen een gigantische prioriteit, waarvan men zich veel te weinig bewust is.

De verschillen tussen politieke partijen op beleidspunten zijn misschien minder belangrijk dan vroeger, maar dat betekent dus niet dat er geen fundamentele verschillen

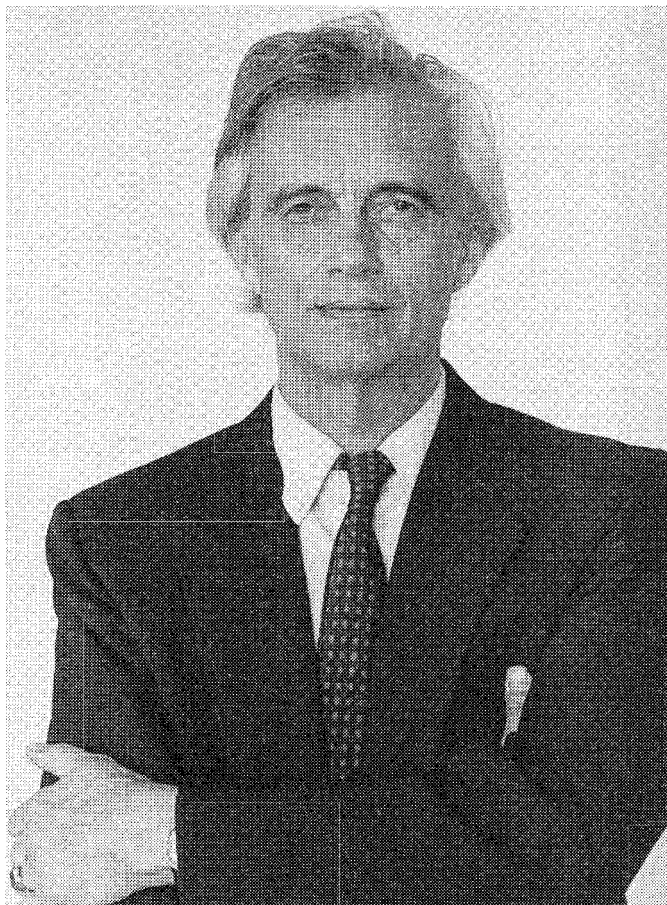
meer overblijven. Welke prioriteit je geeft aan het milieu is niet onbelangrijk, net als de waarde die je hecht aan de spreiding van de welvaart over de planeet, of de vormgeving van het veiligheidsbeleid. Een ander voorbeeld is het aanpakken van de internationale drugscriminaliteit, die illegaal verdiende middelen gebruikt om legale activiteiten te financieren. Ik begrijp ook niet dat je na de ervaring met de drooglegging in de VS nog eens probeert genotsmiddelen uit te bannen met een verbod. Toch hebben we een Minister van justitie die daar hartgrondig in gelooft. Dat is ook door en door een moralist: een Don Quichot in de polder die niet eens een Sancho Pancha bij zich heeft. Hij kijkt nog steeds naar de moraal, terwijl je op het moment dat je frequentie van misdaden gaat bestuderen, moet kijken naar omstandigheden, want die vergroten de kans op een bepaalde actie. Een individuele criminele activiteit is weliswaar een moreel probleem, maar de frequentie van die activiteiten is een sociaal probleem.

Wanneer we terug gaan naar de vraag wat D66 onderscheidt van andere politieke partijen, denk ik dat D66 zich meer rekenschap geeft van de nadelen die verbonden zijn aan de vooruitgang. Dus inzien dat technologie beheerst moet worden, en niet de vrije loop moet krijgen. Inzien dat een vrij functioneren van de markt niet per definitie de beste resultaten oplevert, en ga zo maar door.

Een besef dat vrij sterk bestaat binnen D66 is ook dat er onderscheid kan worden gemaakt tussen produceren en consumeren aan één kant, en zorg en verzorgen aan de andere kant. In onze ogen is de zaak scheef gegroeid, de nadruk ligt volledig op de productie- en consumptie-cyclus. De verzorging is hierdoor zo verschaald dat het voorzien in de menselijke zorgbehoefte ernstig tekort schiet. Men is gaan zoeken naar substituten voor dit tekort. Dat neemt dan meestal de vorm aan van korte-termijnprikkel, en verslaving hieraan. Die prikkel kan alle vormen aannemen: van 'alcoholic' tot 'workaholic', zeg ik dan maar. Dat verslavingsverschijnsel van je gedwongen voelen om in die cyclus van productie en consumptie mee te draaien, beschouw ik persoonlijk als het meest klemmende probleem van onze maatschappij in deze tijd. Dat is nog verergerd doordat men de produktiviteitsverhogende strategieën en methoden uit de presentatie-productiecyclus heeft overgebracht naar de verzorgingssector. De gezondheidszorg is hier niet alleen het meest opvallende voorbeeld van. Technologie heeft daar niet alleen haar intrede gedaan in de strikt pharmaceutische en medisch-biologische sfeer, maar ook in de behandeling van de patiënt. Een hospitaal moet een concurrerende eenheid zijn; ze moet produktiviteit opleveren die een even hoge salariering voor verplegers en verzorgers

rechtvaardigt als in andere industriële sectoren. Zoals er een agro-industrie is ontstaan voor de landbouw, zo is er een medische industrie ontstaan voor de verzorging. Mensen die verzorging zoeken, krijgen een technisch fantastisch goede behandeling. De levensverwachting is nog nooit zo hoog geweest, wat trouwens ook weer de reden is waarom de medische verzorging zo kostbaar wordt. Het is dus ook een economisch ondermijnende activiteit. Dat is echter een marginaal probleem. Het kernprobleem is dat mensen niet meer de aandacht vestigen op die kant van hun eigen bestaan die de meeste aandacht vraagt: de zorgbehoefte... Dat is de basis van veel nadelen die de vooruitgang met zich mee heeft gebracht, en zoals ik al zei, denk ik dat D66 zich meer dan andere partijen rekenschap geeft van het bestaan hiervan.

Natuurlijk is het moeilijk om in de politiek vorm te geven aan je analyses en ideeën. Toch vind ik dat je een lange-termijnvisie moet hebben op de grote maatschappelijke problemen, en dat je daar de consequenties uit moet trekken. Om maatschappelijke problemen te zien moet een politicus echter wel in de maatschappij staan. Daarom is de vergroting van de afstand tussen politiek en de burgers ook zo'n groot probleem. Welke politicus kan er nu nog op een gewone manier een 'gewoon mensengesprek' voeren over politieke zaken...? De manier waarop momenteel politiek wordt bedreven leidt toch op den duur tot een vernauwing van het blikveld die levensgevaarlijk is! Ik zal eens een paar voorbeeld geven. Toen Gerrit-Jan Wolffensperger pas een paar maanden in Den Haag was, vroeg ik hem hoe het beviel. Hij antwoordde: 'Prima, maar ik moet toegeven dat ik nog nauwelijks het gebouw van de Tweede Kamer ben uitgekomen.' Wolffensperger zag het gevaar zelf ook. Hij vertelde dat hij steeds minder direct contact had van persoon tot persoon. De enige gesprekken die hij voerde waren met afgezan-

'Ik begrijp niet dat je na de ervaring met de drooglegging in de VS nog eens probeert genotsmiddelen uit te bannen met een verbod'

(foto: Humanistisch Verbond)

ten van andere 'clubs'. Dat is alleen net zo uitgekookte informatie als die, die op schrift staat.

De schriftelijke informatie in de politiek is bijna altijd afkomstig van ambtenaren. Ambtenaren maken ook uit welk wetsontwerp en welke nota wanneer waar wordt behandeld. De ambtenaren zijn geen samenweersdijers achter de schermen, maar het ambtelijk proces bepaalt wel de agenda van de politiek. Hierdoor verloopt het hele politieke proces niet meer op basis van externe, maar op basis van interne prikkels. Het grote probleem is dat je van ambtenaren

altijd iets anders hoort dan wat de mensen bezighoudt. Dat ligt niet aan de ambtenaren of aan die mensen, het ligt aan het proces van informatieverwerking.

Informatie wordt in het ambtelijk bureaucratisch proces eerst vernalen tot kleine stukjes. Dan wordt dit geselecteerd door een echelon hoger, voor nog een echelon hoger. Daar wordt het weer samengevoegd, maar op een andere manier dan waarop die stukjes in het gewone leven bij elkaar zaten. Deze uiteindelijke informatie wordt gebruikt om een begroting op te stellen. Zo'n begroting zegt alleen maar hoeveel geld er gaat naar welke abstract gedefinieerde doelgroep of institutie.

Als mensen zich niet meer zo makkelijk voegen naar de categorieën van het ambtelijke denken, krijg je dingen die slaan als tangen op varkens: voordeurdelers, de mogelijkheid om een uitkering te verhalen op een ex-partner, etcetera.

Het resultaat is dat mensen zich gaan afvragen waar ze nou in 'Den Haag' mee bezig zijn. Mensen stellen zichzelf de vraag hoe wat er in de politiek gebeurt verband houdt met hun meest concrete zorgen en verwachtingen, dus: Wat heeft dat te maken met mijn persoonlijke levensomstandigheden...? Wat moet ik met die lui...?' ◆

(ingezonden mededeling)

**IN AMERIKA BEN JE
ALS 16-JARIGE RIJP
VOOR DE DOODSTRAF.**

GIRO 454000

AMNESTY INTERNATIONAL

JD-verkenningstocht door de Baltische staten Liberalisme tussen de Lada's

door Maud du Marchie Sarvaas

Ron Hendriks en Marc van den Broek kregen al tijden geleden het idee om eens naar de Baltische staten te gaan. Toen bleek dat daar ook nog min of meer geestverwante jongerenorganisaties bestaan, werden contacten gelegd en plannen gesmeed. Om de kosten wat te drukken werden Lidwien van Langen en ik meegevraagd. 'Als we ze daar voor een schappelijk prijsje van de hand doen,' dachten Ron en Marc, 'kost het reisje ons bijna niets'. Deze uiting van het free-enterprise-gevoel volgens het westers marktmodel mislukte jammerlijk: de Baltische staten leken nog niet helemaal aan deze handel toe te zijn. Ron en Marc schikten zich pragmatisch in hun lot en hebben er samen met Lidwien en mij een prachtige reis van gemaakt.

Estland, Letland en Litouwen zijn nu ruim drie jaar onafhankelijk, na een halve eeuw onderdrukking door de Sovjet-Unie. Markteconomie en democratie werden plotseling ingevoerd en elk van de drie staten heeft er anders op gereageerd. Na de afgelopen drie jaar zijn in Estland de meeste economische hervormingen doorgevoerd. Dit land heeft het voordeel dat het buurland Finland belang stelt in goede handelsbetrekkingen. Letland hobbelt achter Estland aan, en heeft de gunstig gelegen havenstad Riga, die inmiddels weer van groot economisch belang is. Maar Litouwen, hoe is het met Litouwen? Daarin hebben wij ons grondig verdiept.

Na een uitputtende, 36 uur durende reis met een geleende Alfa Turbo kwamen wij aan in Vilnius, de hoofdstad van Litouwen, het land der Lada'tjes. Wij wankelden het kantoor van de Liberale Unie en de Jonge Liberalen binnen. Niemand zat op ons te wachten, zelfs niet de TV-kijkende Russische conciërge. Door onze contactpersoon Jonas Cekuolis op te bellen kwam alles goed. We kregen een logeeradres bij een fantastische

gastvrouw. Gelukkig was er net nu, met Pasen, warm water. Met Kerst mogen de Litouwers óók warm douchen. Driehonderdzestig dagen per jaar komt er niets uit de warme kraan.

Jonas had een zó veelzijdig programma voor ons opgesteld, dat we heel veel te weten zijn gekomen over de politieke verhoudingen en het dagelijks leven in Litouwen. We hebben zelfs de polka geleerd.

Shocktherapie

In een gesprek met de secretaris-generaal van de Liberale Unie kregen we een beeld van hun liberale ideeën. De partij bestaat nog maar tweeënehalf jaar en heeft al haar tien zetels verloren in de afgelopen verkiezingen. Waarschijnlijk slaat het liberalisme niet meer zo aan bij de mensen, omdat er nu grote onzekerheid bestaat over de toekomst. De liberalen willen af van het stelsel van sociale voorzieningen en de communistisch aandoende bescherming van de werkgelegenheid. Dat zijn juist de strohalmen waar het volk zich aan vastklampt.

Daarom hebben de sociaal-democraten, de voormalige communisten, nu een absolute meerderheid in het parlement en wordt de economie steeds verder de diepte ingetrokken. De Liberale Unie beseft dat de werkloosheid enorm zal stijgen wanneer er radicale hervormingen zouden komen, maar het is nu eenmaal belangrijker dat het land er bovenop komt. De Unie pleit voor shocktherapie teneinde de economie nu eens écht in een markteconomie te veranderen.

Veegvrouwtjes

Op het eerste gezicht lijkt de visie van de Liberale Unie beknopt. Het was moeilijk van het onderwerp economische hervormingen af te wijken. Wij merkten in het gesprek dat wij als JD op bijna alle sociaal-economische gebieden gematigder liberaal zijn. Uiteindelijk waren we het er min of meer over eens dat liberalisme méér inhoudt dan hun huidige programma, maar dat je in de situatie van de Litouwse liberalen pas aan de rest van het liberalisme kan toekomen wanneer het vrije-marktmodel gerealiseerd is. De Litouwse maatschappij is nu hopeloos inefficiënt. 's Ochtends loopt in elke straat een oud vrouwtje met een takkenbezem het stof op een hoopje te vegen bij de bushaltes. De volgende dag wordt van hetzelfde stof opnieuw een hoopje gemaakt. Zo houd je inderdaad de werkgelegenheid op peil. Hetzelfde geldt voor alle garderobedames en -heren, die per dag enkele tientallen jassen ophangen en verder maar wat op hun stoel zitten. 'Who cares?' was de stoplap van een van de jonge liberalen. Hij bedoelde het cynisch, maar verwoorde intussen wel de mening van de meeste Litouwers. Het maakt niemand wat uit of er efficiënt gewerkt wordt, dus er wordt inefficiënt gewerkt. Als iedereen maar een loontje krijgt.

Een demonstratie. Deze keer ging het niet om loonsverhoging, maar om een algemeen volksprotest. (foto: Maud du Marchie Sarvaas)

De communistische mentaliteit zit nog in het volk. De mensen maken echter wel gebruik van hun recht van meningsuiting; wanneer ze ontevreden zijn over hun loon wandelen ze naar het parlement en gaan ze demonstreren. Vaak krijgen ze hun zin, omdat de sociaal-democraten het vertrouwen van de bevolking willen behouden. Volgens de liberalen berust dit vertrouwen slechts op goedgelovigheid. Door de loonsverhogingen komt er nog meer inflatie en gaat Litouwen nog verder bergafwaarts. Tijd om het parlement eens te gaan bekijken.

Democraat

Jonas had een rondleiding voor ons geregeld met een jonge liberaal die in het parlamentsgebouw werkt. Het arrangeren van een gesprek met iemand van de sociaal-democraten, de regeringspartij, was niet gelukt. Wel hadden we een interessant gesprek met een jonge parlementariër van de Litouwse Democratische Partij (LDP). Als oppositiepartij kun je roepen wat je wilt, er wordt toch niet naar geluisterd, maakte hij ons al snel duidelijk.

De programmapunten van de LDP lijken wat betreft 'insteek' sterk op die van D66. Via wetswijzigingen wil de LDP komen tot een 'desovietisation' van het hele bestel. De economie moet veranderd worden, maar

niet ten koste van de zwaksten. Er moet wel degelijk een vangnet zijn. Hiermee verschilt de LDP van de Liberale Unie, die vindt dat de economische hervorming absolute prioriteit moet hebben, al vallen er slachtoffers. Tijdens het gesprek hoorden we plotseling geschreeuw. Het was weer eens een demonstratie. Een hoop vrouwen, wat mannen en een enkel kind liepen hand in hand langs het parlement. Onze democraat legde ons uit dat het deze keer niet om een loonsverhoging ging, maar om een algemeen volksprotest. De regering had besloten de gemeenteraad van Vilnius op te heffen. De demonstratie zou waarschijnlijk niets uithalen, omdat de sociaal-democratische meerderheid in het parlement het besluit toch zou steunen. Met een nogal gelaten houding vertelde hij dat dit in nog wel meer steden zou gebeuren en dat het land wel weer centraal geleid zou worden. 'Maar dat is toch verschrikkelijk!' roep je dan als Nederlander en je hoort vervolgens dat diezelfde

mensen de volgende dag wel weer tegen iets anders protesteren, bij wijze van goedkope hobby.

Kindertehuis

De jonge liberalen hebben de goede gewoonte om met Kerst en Pasen iets voor arme kinderen te organiseren. Wij mochten mee naar een staatskindertehuis, waar we voedsel en speelgoed brachten. Daar zitten zowel kinderen die wat achterlijk zijn als gewone kinderen. Hun ouders zijn weg of alcoholist. Na een tijdje spelen met paaseieren kregen de kinderen wat meer kleur op hun gezichten en gingen ook nog - zij het niet spontaan - kunstjes voor ons doen. Dit alles onder toezien van een peloton strenge zusters.

Jonge Democraten op het middelpunt van Europa (Foto: Marc van den Broek)

Mafia

De vroegere hoofdstad van Litouwen is Kaunas. Midden in het centrum is een promenade, ideaal voor terrasjes. Die zouden er echter niet komen volgens onze gids; de caféhouders hebben geen zin al die moeite te doen. Toch is er meer economische activiteit in Kaunas dan in Vilnius. Stukje bij beetje ontstaat zelfs al een soort mafia. Nu zijn het nog gemillimeterde jongeren in leren jacks, maar in het buurland Letland, dat een paar stadia verder is, opereren al twee soorten professionele mafia, die alle ondernemers afpersen. Dit werd ons uitgebreid uitgelegd door Norman Grostinsh, die ons opving in de Letse hoofdstad Riga. Grostinsh is een succesvol zakenman en beweert vijf maal zo veel te verdienen als de minister-president van Letland. Zijn visitekaartjes stammen echter nog uit de Sovjettijd: het woord USSR is doorgestreept. Hij bracht ons in contact met Centraal-democratische Partij (CDP), een liberale oppositiepartij. We

hebben een gesprek gehad met twee bestuursleden van deze partij en kregen alweer zo'n D66-indruk.

Kooijmans

Er was ons in Litouwen al verteld dat minister Kooijmans een bezoek aan de Baltische staten zou brengen. Diezelfde dag zou hij in Riga aankomen, maar de CDP wist niet waar of wanneer. Toen we het CDP-gebouw uitliepen en wat rond gingen lopen, stonden we opeens voor een grote zwarte auto waar Kooijmans net in stapte. Al 'Kooijmans!' roepende wekten wij de belangstelling van een Nederlandse ambtenaar, die wilde weten of wij op 'vakaansie' waren. Toen wij in enkele woorden het doel van onze reis vertelden en het woord D66 hadden laten vallen,

trok hij een vies gezicht en dook terug in de auto. Een stel Friezen waarmee we bij een nationaal park truien uitwisselden, wilde wel met ons praten. Zij vonden ons 'duidelijk niet van de VVD' maar achtten D66 'nog erger dan het CDA'. Maar goed, het landschap was prachtig.

Op de terugweg door Litouwen kregen we nog een afscheidscadeau van de autoriteiten: een snelheidsboete van maar liefst 125 tallons, 40 cent. We hadden net een kwart daarvan, dus we boden een Duitse Mark aan. Die hoefden ze niet. Een oplossing bleef achterwege,

dus mochten we weer doorrijden. Gedurende onze Baltische week mijmerden we over een toekomstige JD-excursie naar deze streken. Twintig kilometer ten noorden van Vilnius ligt het geografisch centrum van Europa. Zou het niet een doel op zich zijn om het voorrecht precies op dit centrum te staan, te delen met zoveel mogelijk andere JD'ers? Is dat niet essentieel voor ons pan-europees gevoel? Het was een unieke reis. En, JD'ers opgelet, het is er zóó goedkoop....

Iedere veertien jaar crash Uitbreiding Schiphol onaanvaardbaar

Door Rikco Pardoën

Door het Groningse stadje Haren reed ooit een trein. De rails liggen er nog, midden in een smalle straat. Destijds moest ook het autoverkeer zich een weg banen door dezelfde straat. Nu rijdt de trein buiten de bebouwde kom. Aan weerszijden van het spoor staan hekken, de overgangen zijn bewaakt met bomen.

Autosnelwegen hadden vroeger geen vangrails. Maar nadat wat al teveel snelheidsduivels in volle vaart bij tante Truus op theebezoek waren gekomen, kwam daar verandering in. Later kwamen daar geluidsdempende wallen bij. Beschavingsontwikkeling leidt tot maatregelen tegen de verkeersoverlast. Maar waar waren op 4 oktober vorig jaar de spoorbomen en vangrails van het vliegverkeer?

Buitenland

Een Amerikaanse vriend kreeg de eerste keer dat hij naar Washington vloog zowat een zenuwzinking. Kort voor aankomst begon het vliegtuig vervaarlijk te slingeren. Een medepassagier kon hem op zijn gemak stellen: in Washington is het verboden om over bebouwd gebied te vliegen. Door de onhandige ligging van het vliegveld kunnen vliegtuigen het alleen bereiken door de rivier te volgen, die door de stad slingert.

In luchtvaartkringen worden aan- en uitvliegroutes boven bewoonde gebieden steeds meer als ongeoorloofd gezien. In Europa hebben steden als Oslo, München, Rome, Madrid en Parijs hun vliegverkeer al grotendeels of geheel verplaatst naar nieuwe luchthavens in onbewoond gebied, zo meldt het rapport 'Schiphol-Stop' van het Milieu Alarmteam van de Socialistische Partij. In het Verre Oosten worden nieuwe vliegvelden zelfs in zee aangelegd. Zowel Hongkong, Osaka/Tokyo als Seoul leggen hiertoe momenteel kunstmatige eilanden aan.

Onveiligheid en geluids- overlast

De vraag dringt zich op of al deze steden niet overdrijven met hun maatregelen. Het vliegverkeer geldt immers als veilig? De ramp op 4 oktober heeft het tegendeel bewezen. De kans dat een vliegtuig neerstort mag één op één miljoen zijn, op Schiphol landen en vertrekken binnen iedere vier jaar een miljoen vliegtuigen. De directie van Schiphol heeft in zijn 'Plan van aanpak Schiphol' bovendien de uitdrukkelijke wens

te kennen gegeven de activiteiten tussen nu en 2015 te verdubbelen. In het zelfde rapport werden welgeteld vijftien regels besteed aan de veiligheid. Hoe 'veilig' zijn de mensen die onder het vliegverkeer wonen nog?

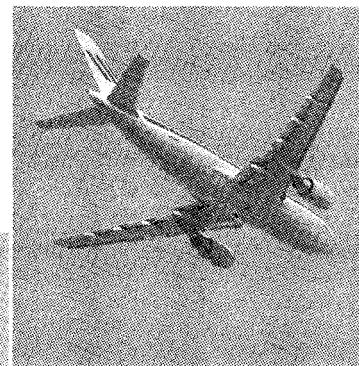
De Werkgroep Vliegverkeer Bijlmermeer, die na de ramp van 4 oktober is opgericht en ondersteund wordt door het stadsdeel Amsterdam-Zuidoost, heeft de Faculteit Economische Wetenschappen en Econometrie van de Universiteit van Amsterdam laten berekenen hoe vaak er een crash in de omgeving van Amsterdam plaatsvindt. Daarbij kreeg de UvA de beschikking over een rapport van het Engelse ingenieursburo Technica, dat is opgesteld in opdracht van het Direktorat-Generaal Milieubeheer van het ministerie van Volkshuisvesting. Het antwoord van de UvA luidde: iedere veertien jaar een crash in de omgeving van Schiphol. Volgens de Werkgroep Vliegverkeer

Bijlmermeer is dat een vierhonderdvoudige overschrijding met betrekking tot de risico's voor de bevolking.

Volgens de Commissie Geluidhinder Schiphol liggen 16.500 woningen in de omgeving van Schiphol op een plaats waar de geluidsoverlast als gevolg van het vliegverkeer de wettelijke norm overschrijdt. Hierbij gaat deze commissie echter uit van een zeer omstreden norm, die aanmerkelijk ruimer is dan de norm die geldt voor geluidsoverlast bij industriële activiteiten alsmede het overige verkeer. Zowel TNO als de Gezondheidsraad hebben geadviseerd deze norm drastisch te verlagen. Indien de norm van de Gezondheidsraad wordt gehanteerd, stijgt het aantal woningen met geluidsoverlast tot 75.000. In de betrokken woningen wonen ongeveer 200.000 mensen.

Adviezen

Uit bovenstaande cijfers wordt naar mijn mening ruimschoots duidelijk dat vliegverkeer boven bewoonde gebieden niet langer geaccepteerd kan worden. 'Schiphol-Stop' doet het voorstel de Buitenveldertbaan, die zorgt voor het verkeer boven Amsterdam-Zuidoost, Amsterdam-Buitenveldert en Amstelveen, te sluiten. De Werkgroep Vliegverkeer Bijlmermeer vindt dat het

(foto: Schiphol)

groep Vliegverkeer Bijlmermeer heeft zich bij mijn weten nog niet over dit onderwerp uitgesproken.

Verandering Schiphol

Naar mijn mening is het gebruik van de Buitenveldertbaan op dit moment even onacceptabel als onvermijdelijk. Het kan beëindigd worden door aanleg van een oost-westbaan noordelijk van Aalsmeer. Het vliegverkeer gaat dan over de dunbevolkte polders ten zuiden van Amstelveen en Amsterdam-Zuidoost. De Aalsmeerbaan leidt het verkeer over Aalsmeer aan de zuidkant en Badhoevedorp en Amsterdam-Osdorp aan de noordkant. Ook deze baan ligt ongelukkig en dient gesloten te worden. De andere noord-zuidbaan, de Zwanenburgbaan, ligt gunstiger maar voert nog altijd over Zwanenburg en Halfweg. Alleen de Kaagbaan (zuidwest-noordoost) ligt gunstig, maar deze wordt dan ook zoveel gebruikt dat de geluidsoverlast al tot Leiden is doorgedrongen.

De Lelystad-optie

Luchthavens nemen enorm veel ruimte in beslag, zeker als je bedenkt hoeveel woningen er niet gebouwd kunnen worden omdat de normen voor geluidsoverlast en veiligheid worden overschreden. Binnen de dichtbevolkte Randstad is er geen enkele ruimte voor de groei van Schiphol. De aanleg van een nieuwe luchthaven in de Noordzee of in de Markerwaard, zoals 'Schiphol-Stop' voorstelt, is zeer duur. Bedacht moet worden dat er niet alleen een polder moet worden aangelegd, maar dat het nieuwe vliegveld ook moet beschikken over een goede infrastructuur die bestaat uit autosnelwe-

gen, treinen en een TGV. Wil de opsteller van 'Schiphol-Stop' ook even het TGV-traject bij de Noordzee-optie uitstippelen?

Een vrijwel even goede en veel goedkopere optie is naar mijn mening de uitbreiding van het vliegveld Lelystad. Daar is het mogelijk de start- en landingsbanen zo aan te leggen dat er zonder windrichtingsproblemen over vrijwel tot geheel onbevolkt gebied kan worden aan- en uitgevlogen. Met de A6 ligt er al een snelweg die dicht langs het vliegveld loopt. De trein naar Lelystad heeft slechts een kleine bocht nodig om op het vliegveld uit te komen. De TGV van Parijs naar Amsterdam kan zonder teveel ruimteproblemen worden doorgetrokken, waarbij Lelystad uiteindelijk een tussenstation kan worden op een aan te leggen traject naar Groningen en Hamburg. Tenslotte lost de Lelystad-optie een aantal problemen op. De gemeente Lelystad is een artikel 12-gemeente. Belangrijke redenen van die slechte financiële positie zijn het wegblijven van het bedrijfsleven uit de vele industrieterreinen die Lelystad heeft aangelegd, alsmede de ruime en daardoor dure infrastructuur die is gecreëerd voor bewoners die niet zijn gekomen en tenslotte de leegstand van woningen. De gedeeltelijke verplaatsing van Schiphol zou aan al die problemen een einde kunnen maken. Tevens belast het drukke autoverkeer rond Schiphol het in dat gebied toch al kwetsbare milieu. Dat geldt ook voor het woon-werkverkeer van Lelystad naar Amsterdam. In de Lelystad-optie neemt het verkeer naar de zuidwestrand van Amsterdam af, waarbij de Lelystedelingen die nu nog forensen door toenemende werkgelegenheid in eigen stad aan de slag kunnen. De Lelystad-optie lijkt ideaal. Het wordt tijd dat de politiek die mogelijkheid serieus gaat onderzoeken.

D66 zoekt politicae

Vijfenzeventig jaar hebben vrouwen al kiesrecht. Van een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen is in de politiek echter nog lang geen sprake. In 1992 is van de burgemeesters slechts 8 procent vrouw, van de wethouders 17 procent en van de gedeputeerden 21 procent. De gemeenteraden, de Provinciale Staten en de Eerste en Tweede Kamer bestaan voor ongeveer een kwart uit vrouwen.

Op advies van de Emancipatieraad ligt nu een kabinetstandpunt voor dat getuigt van een positieve inzet van het kabinet om meer vrouwen bij de politiek te betrekken. In de Ministerraad is een groot aantal maatregelen afgesproken. Zo zal de minister van Binnenlandse Zaken, Ien Dales, de Commissarissen van de Koningin verzoeken de voordracht aan vertrouwenscommissies voor een burgemeesterspost voor ten minste 50 procent uit vrouwen te laten bestaan. Een probleem is echter dat er nog steeds te weinig vrouwen solliciteren. Daar ligt een belangrijke taak voor de politieke partijen. Het is niet onwaarschijnlijk dat ook de eisen die aan een burgemeesterskandidaat worden gesteld, vrouwen ervan weten te weerhouden te solliciteren.

Wim Vrijhoef, voorzitter van D66, heeft in een gesprek met de minister van Binnenlandse Zaken naar voren gebracht dat de eis van bestuurlijke ervaring voor benoeming tot burgemeester niet beperkt mag blijven tot ervaring als wethouder. Ook andere bestuurservaring moet mee kunnen tellen. D66 scoort niet slecht op het gebied van vrouwen in de politiek. Vijftig procent van het aantal leden is vrouw en ook in politieke functies zijn vrouwen niet slecht vertegenwoordigd, al wordt de vijftig procent niet behaald.

Maria van der Leeuw, voorzitter van het PEAC, het Politiek Emancipatie en Activerings Centrum van D66, heeft namens het PEAC een voorstel aan Wim Vrijhoef gedaan om een brief aan alle afdelingen te sturen, waarin onder meer aandacht wordt gevraagd voor het feit dat er vijftig procent vrouwen op de kandidatenlijsten van Gemeenteraden moeten komen, als weerspiegeling van het aantal leden van D66. Er bestaat namelijk grote twijfel of dat getal wel wordt bereikt. Dus als er vrouwen zijn die zich kandidaat willen stellen voor de gemeenteraad, dan zijn zij meer dan welkom. De sluitingsdatum, voor de gemeenteraadsverkiezingen is 2 juni. Voorwaarde is dat je minstens een jaar lid bent van D66. Voor meer informatie kun je bellen met het bestuur van je afdeling (van D66!)

Yll Georges

(ingezonden mededeling)

GIRO 454000

AMNESTY INTERNATIONAL

UP TO JDATE

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's.

JS wint van JD tijdens Nacht van de Democratie

Nijmegen - Twee Jonge Socialisten eisten de meeste aandacht op tijdens de eerste echte Nacht van de Democratie in de JD-historie, die in de nacht van 8 op 9 april j.l. in Nijmegen plaatsvond.

De eerste JS'er was landelijk voorzitter Sharon Dijkma, die de debatteerwedstrijd won door onder anderen oud-JD-voorzitter Mark van Barschot te verslaan. Thomas Windmulder was de tweede JS'er die de aandacht op zich vestigde. Hij werd uitgeroepen tot Democraat van de Nacht, omdat hij de meest democratische uitspraak van de nacht zou hebben gedaan. Tijdens de prijsuitreiking bleek dat Thomas zijn winnende uitspraak 'democratie betekent wisselende meerderheden' niet zelf had bedacht. 'Maar je hebt tenminste wel zelf besloten die woorden op dat moment te gebruiken', zei juryvoorzitter Iris Meerts uit Enschede. Jaja, goed gevonden. Het was de jury overigens zwaar gevallen enkele typisch democratische opmerkingen op te tekenen uit de vele aanwezige monden. Dat van de vier uiteindelijk genomineerde uitspraken geen enkele afkomstig

was uit een JD-mond, gaf wel te denken. De reden voor deze slechte JD-oogst lag in het feit dat de meeste JD'ers die behoefte hadden hun mond open te trekken, aan de barhingen en onderwijl de nodige geluidsoverlast veroorzaakten. Vele pogingen van de nachtleiding om deze mensen naar de disco-kelder te verbannen, liepen op niets uit.

Toch was er ook aandacht voor de politiek. Er was een vol programma samengesteld met discussies, toespraken, quizzes ('Is de culinaire specialiteit van prins Claus tomaatsoep, ja of nee? Ja? Jammer. Het is uiensoep.'), de genoemde debatteerwedstrijd en een talkshow met vier vermoeide en dus chagrijnige voorzitters van politieke jongerenorganisaties.

De leukste toespraak was van de Nijmeegse professor Lock, die sprak over 'cultuur en democratie'. Wat doet de Nederlander in zijn vrije tijd, vroeg hij zich af. De eerste wetenschappelijke constatering van Lock was dat de Nederlander TV kijkt. Vraag 2: wat kijkt de Nederlander dan? De kijkcijfers van de vorige dag gaven een onthutsend

beeld: voetbal, RTL-club, Hitbingo en The Bold and the Beautiful. Mensen zijn helemaal niet geïnteresseerd in cultuur, concludeerde Lock. Misschien moeten we dan ook de cultuursubsidies maar afschaffen.

De Nacht van de Democratie is een goed initiatief. Natuurlijk is er, als zo'n activiteit voor het eerst wordt georganiseerd, altijd sprake van enkele schoonheidsfoutjes. Toch hebben circa 60 JD'ers, enkele leden van andere politieke jongerenorganisaties en natuurlijk D66'er Jan Prevoo uit de Utrechtse Statenfractie (niet weg te slaan van JD-activiteiten) een prima nacht gehad. Volgend jaar weer? (CB)

Suikerbrood voor Sharon

Drachten - In het kader van de Paarse actieweek organiseerde de afdeling Drachten een eloquentiawedstrijd. Hierin streden de landelijk voorzitters van de JD, JOVD en de JS om een suikerbrood.

Het debat, dat voor de pauze plaats vond, stond onder leiding van van het Drachtster JD-lid Bastiaan Paternotte. Er werd gediscussieerd aan de hand van stellingen. Sharon Dijkma van de JS moest als eerste de stelling 'Vrouwen in het parlement mogen niet zwanger worden' verdedigen. Volgens de jury deed zij dit goed ondanks de aantijging van de JOVD dat Sharon teveel *Ouders van Nu* las. Daarna was Ruud van den Brink van de JD aan de beurt. Hij kreeg de bijna onmogelijke stelling 'Beter een illegaal in de hand dan tien op het platteland' te verdedigen. Een vergissing was dan ook snel gemaakt, getuige de uitspraak 'Dan kies ik liever voor

Loop eens in bij de JD

Op zaterdag 22 mei vindt de eerste officiële JD-inloopdag in Zwolle plaats. Meer hierover elders in *UptoJDate*.

de asociale mensen...uh..lonen.' Als derde mocht de JOVD'er Koen Petersen de stelling 'De overheid moet gebruik maken van gegevens die zij heeft over illegalen van de Bijmerramp, hoewel zij beloofde dit niet te doen' verdedigen. Er ontstond een heftige discussie waarin Koen, niet helemaal naar de wens van het publiek en de andere discussianten, nogal vaak te lang het woord nam. De opmerking uit de zaal 'Jij zegt een heleboel maar er komt weinig uit' onderstreepte dit nog eens. Na de pauze ging het panel met ruim vijftig aanwezigen in discussie. Er werd o.a. gesproken over de sociale dienstplicht (Ruud: 'Het standpunt van de JD is nogal ingewikkeld'), de taak van het leger en het duo-voorzitterschap van Groen Links.

De jury onder voorzitterschap van het Smallerlandse raadslid mevrouw Montanus, maakte aan het eind van de avond bekend dat Sharon Dijkma van de JS de eerste prijs had gewonnen. (Remco Dijkstra)

Sharon Dijkma, voorzitter van de JS (foto: Links-Af)

'Echte fraudeurs stemmen op D66'

Utrecht - De toekomst van de verzorgingsstaat; niet het favoriete discussie-onderwerp van de meeste JD'ers. Toch wijdde de JD-Utrecht, te zamen met de Jonge Socialisten, er een avond aan in het kader van de Paarse actieweek.

Smaakmaker van de avond was het CDA-Kamerlid Terpstra, al valt te betwijfelen of zijn inbreng de inhoud van het debat altijd ten goede kwam. Enkele opmerkingen: 'Je kunt de vakbond niet wegpesten. Het is niet onkruid.' 'Bejaarden in Nederland hebben geen armoedeprobleem.' 'Onze regelgeving is gebaseerd op het idee dat de mens goed is. Daar gaat het fout.' En: 'De echte fraudeurs moeten stemmen op D66.' Meer inhoudelijk was het Kamerlid De Jong van de PvdA. Hij stelde dat arbeid te zwaar wordt belast en suggereerde te kijken of er geen andere zaken zijn die belast kunnen worden. Weliswaar geen echt nieuw idee, maar wel een discussie waard. In de angst te vervallen in technische details, ontstond die discussie helaas niet.

Over 'Paars' werd wel heftig gediscussieerd. Medewerker Hoogenvorst van de VVD-Tweede-Kamerfractie stelde dat met de PvdA wat betreft sociale zekerheid beter tot zaken te komen is dan met D66. Nicky van 't Riet, D66-Hoofd-bestuurslid en gemeenteraadslid in Utrecht, kon dit niet ontkennen en maakte van de gelegenheid gebruik de PvdA aan te vallen: 'De PvdA vertrouw ik voor geen cent en Rottenberg al helemaal niet.'

Het was een avondje lekker over en weer praten, maar veel kwam er niet uit. Zoals een JD'er achteraf formuleerde: 'Het is weer eens gebleken dat het probleemoplossend vermogen van de politiek nihil is.' (CB)

30 en 31 oktober
Sociaal en niet duur

Op 30 en 31 oktober houdt D66 in Veldhoven een weekend-congres met een sociaal programma voor slechts 35 gulden. Niet duur dus. Je wilt ook wat eten? Dat kan, voor de absolute bodemprijs van 25 gulden. Dat maakt samen 60 gulden, geen geld.

Slapen? Je wilt slapen? Daar is in voorzien. Overnachten in hotel Koningshof kost maar 70 gulden. Voor 130 gulden ben je dus een weekend onderdak.

Vind je dit duur? Vreemd. Toch is D66 voor jou bereid een nabijgelegen jeugdherberg te reserveren. Voor de overnachting plus ontbijt betaal je dan circa 25 gulden, zodat het hele weekend niet meer dan 85 gulden kost (zonder drinken natuurlijk). Dat is maar tweeënehalf keer zoveel als een JD-weekend. Als je toch van dit aanbod gebruik wilt maken, kun je je opgeven bij Petra Nypels van het D66-secretariaat, tel. 070-3858303.

(CB)

eind juni
Ondraaglijk licht

Den Haag - Eind juni organiseert de JD-afdeling Den Haag De Nacht van de Ondraaglijke Lichtheid van het Bestaan; een spetterend (strand?)feest met een cultureel en politiek tintje. Begin juni kun je meer informatie krijgen bij Naomi Flight (070-3234743) of Mario Fruianu (070-3654948).

27 mei
Stamppot vs. Big Mac

Den Haag - Neem 30 bejaarden en 30 Jonge Democraten en zet ze bij elkaar in een zaaltje. Laat de discussie leiden door een bekend D66-Tweede-Kamerlid en het resultaat zien we op 27 mei. Info bij Pauline Ponsen, tel. 070-3652972.

9 juli 1993
FORUM EN FEEST

Amsterdam - Vanwege toenemende belangstelling voor de discussie over de concurrentiestrijd, de opkomende sponsoring van het bedrijfsleven en het feit dat in de toekomst cultuur wel eens het enige zou kunnen zijn waarin mensen en landen zich in een Verenigd Europa nog van elkaar onderscheiden, is er een forum en feest georganiseerd door vier leden van de JD en door leden van de werkgroep Kunst en Cultuur van D66.

Het Forum zal gaan over het huidige kunstklimaat, en de rol van de commercie binnen het kunstbeleid. De sprekers zijn benaderd. Cox Habbema, actrice, regisseuse en schouwburgdirecteur, zal waarschijnlijk deel uit maken van het forum. Met haar hebben wij een gesprek gehad over de organisatie, de concurrentiepositie en de subsidiegelden van de Stadschouwburg. Binnenkort zullen wij eveneens een gesprek hebben met Ernst Bakker, wethouder Kunst en Cultuurzaken, en met Rudi Fuchs, directeur Stedelijk Museum.

Ook is Karin Post, journaliste, choreografe en kunstenares, voor het forum benaderd en de heer Hofland als voorzitter gevraagd. Na het debat, dat ongeveer een uur zal duren, is er een groot feest met een professionele Braziliaanse band. Het forum en feest vinden plaats op vrijdag 9 juli in Amsterdams nieuwste jazzclub Madame Tussaud, tussen de Kalverstraat, het Spui en de Voetboogstraat. De entree bevindt zich in de Voetboogstraat. Meer informatie zal te zijner tijd bekend worden gemaakt. Info: Marco van Lierop, 020-6951096.

Oprichting NJMO

Utrecht - Op zaterdag 19 juni vindt in de Stadsschouwburg te Utrecht de oprichtingsmanifestatie van de Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling (NJMO) plaats. De NJMO is een nieuw initiatief, waarin veel jongeren uit verschillende organisaties samenwerken. Zo kunnen zij zich georganiseerd bemoeien met hun eigen toekomst. Het doorschuiven van de milieu- en ontwikkelingsproblemen naar volgende generaties is tenslotte onverantwoord. Heb je interesse? Kom dan ook naar Utrecht! (BN)

WERELDSE ZAKEN

Nietjes & contacten

Eindelijk waren ze er dan echt: acht leden van onze Deense zusterorganisatie Radikal Ungdom. Van 22 tot 28 maart bezochten zij de JD en volgden ze een politiek-inhoudelijk en toeristisch programma met als thema *Een andere manier van politiek bedrijven*, dat zij zelf hadden aangedragen. Men bezocht o.a. de Tweede Kamer, de deelraad Amsterdam-Noord en een van de opkomende stadspartijen (Haarlem Stad). Het geheel werd afgesloten met een bezoek aan ons vijfde Internationaal Forum (InFo), dat voor deze gelegenheid in het Engels werd gehouden. Ter discussie stond de VN, of beter gezegd de Veiligheidsraad. Hoe functioneert deze, welke mechanismen liggen hieraan ten grondslag, en, toen men het erover eens was dat de Veiligheidsraad en de VN met name qua effectiviteit nog heel wat verbeterd zouden moeten worden, hoe kan men de structuur aanpassen zodanig dat er wat meer 'uitkomt'? Al snel bleek dat alle eventuele oplossingen moeilijk te realiseren zijn (bijvoorbeeld omdat de V-raad haar vetorecht kan gebruiken) en eindigde de middag in een wat sombere sfeer.

Een zelfde soort gevoel van machteloosheid bekreep ongeveer tegelijkertijd ook Koen Goei, die namens de JD deelnam aan een seminar over 'Leven tussen meerdere culturen' in Suriname. Het seminar, dat zowel aan Surinaamse zijde als aan Nederlandse zijde door een breed jongerenoverleg werd voorbereid, verliep goed. Met het land gaat het echter heel wat minder goed. Het is bijna onvoorstelbaar voor ons hoe weinig er is, hoe duur het is en hoe slecht het gaat met de arbeidsmarkt. Het LB heeft daarom het plan opgevat onze zusterorganisatie Alternatief Forum te gaan steunen door het regelmatig verzenden van pakketjes met papier, nietjes, plakband, enveloppen e.d. Andere plannen voor de komende tijd tref je in de Invasion-aankondiging en in de agenda. (Suzanne Bakker)

Wil je echt alles weten van de internationale kant van de vereniging, neem dan een abonnement op de Internationale Nieuwsbrief. Voor fl. 11,95 per jaar ontvang je die elke zes weken. Je kunt je aanmelden bij Jan op het secretariaat, 070-3858109.

Invasion '93

'Hastings, an Invasion'

Den Haag/Brussel - 'Invasion 93' is de naam van de JD/VUJO studiereis die van 9 tot en met 17 oktober dit jaar door Engeland en Wales voert. De naam is niet door ons zelf bedacht maar door de Britse Young Liberal Democrats. Ze dachten dat er slechts vijf personen kwamen en toen ze hoorde dat het om maar liefst twintig JD'ers en vijftien VUJO'ers ging riepen ze: 'Hastings, an Invasion!'

De opzet van de reis is hetzelfde als voorgaande jaren. In werkgroepen worden verschillende onderwerpen, zoals decentralisatie, migranten, milieu, onderwijs en sociaal beleid onder de loep genomen.

Daarnaast worden in Londen het parlement en de Young Liberal Democrats bezocht.

In Cardcliff staat een ontmoeting met de jongerenorganisatie 'Plaid Cymru' op het programma. Zij komen op voor de culturele belangen van Wales.

De kosten voor de reis zijn begroot op 395 gulden, waarvan je 150 gulden vóór 1 augustus kunt storten als officiële aanmelding. Tot die tijd kun je die 150 gulden terugkrijgen als blijkt dat je verhinderd bent.

Informatie en aanmelding bij Lidwien van Langen: 013-443884

JS in de clinch

Amsterdam - Nog niet zo lang geleden was *Demo* het enige goede blad van de politieke jongerenorganisaties. Het CDJA-blad *Interruptie* is een goede concurrent geworden, mede door een aanpak die niet lijkt op *Demo*. *Interruptie* oogt als een krant, *Demo* oogt als een opinie-magazine. Tot voor kort staken *Driemaster* (JOVD) en *Links-Af* (JS) wel erg lullig af tegenover de bladen van CDJA en JD. Maar de JS is wakker geworden. *Links-Af* is opgeheven en vervangen door *Clinch*, een blad dat in alle opzichten anders is dan zijn slaapverwekkende voorganger. En sterker nog: op het eerste gezicht is zelfs *Demo* saai in vergelijking met *Clinch*. Het nieuwe JS-orgaan staat bol van de illustraties; iedere pagina is een kunstwerk op zich, uitgevoerd in fel rood en blauw, waarbij de tekst door en over de illustraties heen loopt. *Clinch* lijkt zich vooral te willen richten op jongeren die niet van plan zijn de *Volkskrant* of *Vrij Nederland* te lezen, maar wel bijvoorbeeld *Oor*. Het openingsartikel is een interview met de band Gotcha, die de bezigheden van de doorsnee Jonge Socialist commentarieert met: 'We vinden politiek stom en we vinden de PvdA ook stom'. In het daaropvolgende

interview met minister Ritzen heet deze geen Jo meer maar Yo! Het lijkt allemaal prachtig, maar ik vind het een nogal vreemde manier van politiek aan de man brengen. Wie serieus probeert de teksten van *Clinch* te lezen, gaat het duizelen voor de ogen: de veel te drukke layout met de talloze afbeeldingen die op de tekst slaan als een lul op een drumstel, maar die wel storend door de tekst heenlopen, bederven elk leesgenot. De inhoudelijke armoede van *Links-Af* is bovendien gebleven, *Clinch* telt welgeteld 6 (zes) artikelen. Daar komt nog bij dat de opmaak van het blad geen gevolg is van creatieve processen bij JS'ers. De PvdA-jongeren hebben daar gewoon een bureau voor ingeschakeld. Het resultaat: een blad dat gemaakt lijkt om plaatjes te kijken. Een blad dat de indruk wekt dat je als *gogo'er* die met alles behalve politiek bezig wil zijn, het beste lid kunt worden van de Jonge Socialisten. (Rikco Pardoën).

Janmaat benadeelt zijn eigen achterban

Den Haag - Moet je met de Centrumdemocraten in discussie gaan? Deze vraag stond centraal tijdens het politiek café, dat de JD-Den Haag tijdens de actieweek had georganiseerd. Eigenlijk was het de bedoeling om Janmaat deze avond al uit te nodigen, maar bij nader inzien werd een brede discussie vooraf toch verstandiger geacht. Het was koud in het zaaltje van café Korzo. 'We hadden niet zoveel mensen verwacht', zegt bestuurslid Pauline Ponsen. 'De vorige keer zaten we gewoon aan een tafeltje in het café, maar nu moesten we naar deze zaal uitwijken.' De belangstelling was inderdaad groot. Want wat bleek: een aantal mensen had verwacht Janmaat te zullen zien. Dat gebeurde dus niet. Wel waren er enkele leden van de Haagse D66-werkgroep die de Centrumdemocraten en hun standpunten heeft bestudeerd. Daar blijken interessante conclusies uit te komen. Eén ervan is dat de CD helemaal niet opkomt voor de belangen van zijn eigen achterban. 'Als er in de Tweede Kamer een voorstel ligt waarmee de werkgelegenheid wordt bevorderd, juist gericht op Janmaats

achterban, dan stemt hij tegen', zegt werkgroep lid Anja Lieshout. Zij vindt dat je niet zozeer het debat met, maar het debat over de CD moet aangaan: 'Zo kun je de Centrumdemocraten op hun eigen terrein verslaan: het eigen hachje van de kiezer.'

Of de discussie met Janmaat nou doorgaat, is na afloop nog niet duidelijk. Er zijn twijfels over het nut om Janmaats irrationele standpunten publiekelijk te lijf te gaan met rationele argumenten. Aan de andere kant kan dat voor JD'ers zelf wel erg leerzaam zijn. Misschien moet deze laatste overweging in een scholings- en vormingsorganisatie als de JD de doorslag geven.

(CB)

3 juni

Oud versus jong

Hilversum - Zij zijn oud en wij zijn jong; de JD gaat de strijd aan met D66. De afdeling 't Gooi organiseert donderdag 3 juni een debatwedstrijd met landelijke allure. Namens de JD nemen onder anderen Henriette de Vos, Mark van Barschot en Jeroen Kemperman het op tegen landelijke en regionale D66-politici. Discussie leider is Rolf Pagano, oud-presentator van Nieuwslijn. In Hilversum, het Gooisch Podium (t.o. het station), 20.00 uur.

Lekker stappen

Vind jij ook dat er veel JD-leden bij moeten komen en wil je je daar wel voor inspannen, word dan lid van het JD-campagneteam. Je loopt dan de kans om uit alle hoeken van het land gebeld te worden of juist jij wilt komen folderen. Een dagje ledenwerven in Groningen, Maastricht, Amsterdam of een ander gehucht en als je het goed aanpakt nog even lekker stappen daarna, mag je als echt JD-lid toch niet missen! Niet denken, niet twijfelen, maar gewoon even bellen naar Wendy van der Lubbe (020-6103518).

Houdt Van Mierlo van het CDA?

Hilversum - Op 3 april jongstleden haalde de JD de Tros Nieuwsshow met een pro forma motie van wantrouwen tegen het CDA. De JD sprak zich uit voor radicale politieke vernieuwing, die wij alleen van een Paarse coalitie verwachten. En toen kwam er een telefoontje van het ANP. 'Ik wist niet dat jullie je publicitaire akties zo nauw met D66 coördineren', kreeg Marcel van Silfhout te horen. Zijn mond viel open van verbazing. Hoezo? De ANP-journalist vertelde dat op dezelfde dag Van Mierlo een interview aan Trouw had gegeven. Onderwerp: voor het eerst verklaarde de D66-leider zich expliciet voorstander van Paars. Reden: Van Mierlo wil een radicale politieke vernieuwing tot stand brengen en verwacht die vooral van Paars.

Een aantal Landelijk-Bestuursleden en POTten (POT = Publiciteits Ondersteunings Team) rende naar de kiosk om een *Trouw* te kopen. En daar stond Van Mierlo in, prominent op de voorpagina en een pagina lang in de bijlage Z&Z. De liefde voor Paars is dezelfde, de argumenten inzake politieke vernieuwing ook. Maar er is ook een verschil. Van Mierlo waarschuwt tegen anti-CDA-gevoelens. Die zouden het politieke proces dat naar Paars leidt 'vergiftigen'. Waar die gevoelens spelen? In de politieke jongerenorganisaties, zegt Van Mierlo, die in hun Paars regeerakkoord maatregelen opnamen als de afschaffing van het randopschrift van de gulden (God zij met ons). Dat signaal komt aan. D66 is het dus niet eens met onze motie van wantrouwen tegen het CDA. Het was bij D66 bekend dat wij die op 3 april zouden indienen als start van onze Paarse campagneweek en tevens als plagerijtje tegen het CDA dat toevallig op dezelfde dag feestelijk zijn 12,5-jarig jubileum vierde. Het samenvallen van de Paarse akties van Van Mierlo en de JD kan natuurlijk het gevolg zijn van een gelijksoortig gevoel voor politieke humor: op de dag van het CDA-jubileum voor Paars pleiten en dan nog wel bij de Tros, die op die dag live vanaf het CDA-congres uitzond (JD), en in *Trouw*, dat toch bij uitstek de christelijke krant is (Van Mierlo). Het is echter waarschijnlijk dat Van Mierlo ook iets tegen ons heeft willen zeggen, namelijk: niet te wild, niet te hard van stapel, we hebben het CDA nog nodig. Vanuit D66 geredeneerd is dit ook zonder meer juist. De verkiezingen moeten nog komen en de kans dat D66 in de regering komt wordt klein

als zij, zoals de JD zegt, het CDA uitsluit van regeringsdeelname. Het zou niet zozeer het politieke proces vergiftigen, alswel de onderhandelingspositie van D66 bij de formatie. Het verschil in houding ten opzichte van de jongerenorganisaties ligt daarin, dat zij hun Paars regeerakkoord al gesloten hebben. Daarin gaat het niet om de afschaffing van het randopschrift van de gulden, maar om een volledig akkoord dat het totale politieke spectrum behelst. Belangrijke inhoudelijke geschilpunten met door het CDA gedomineerde regeringen zijn er op onder meer de gebieden staatsrechtelijke hervorming, milieu, landbouw en individualisering. Van Mierlo is evenmin een CDAliefhebber als JD, JOVD en JS CDAhaters zijn. PvdA, D66 en VVD hebben nog een weg te gaan in hun Paarse ontwikkelingsproces. Zolang dat nog duurt, zullen zij omtrekkende bewegingen maken waarbij zij het CDA vooral niet teveel tegen de schenen zullen willen schoppen. Moeten de jongerenorganisaties zich daar iets van aantrekken? Nee, natuurlijk niet. Wij moeten Paars blijven uitdragen op onze manier. De oudere garde zal ons ooit volgen. (Rikco Pardoën).

22 mei

Inloopdag in Zwolle

Op het congres in november is besloten dat de JD enkele keren per jaar zgn. *inloopdagen* moet organiseren. Op zaterdag 22 mei is het zover: dan vindt in Zwolle de eerste inloopdag plaats.

De bedoeling van een inloopdag is met een grote groep JD'ers te discussiëren over actuele onderwerpen en tot een standpunt te komen. Aan het eind van de dag zal het Landelijk Bestuur de standpunten in principe overnemen en tot officieel JD-standpunt verheffen.

De opzet van de inloopdag is vernieuwend te noemen. Ieder JD-lid kan een actueel onderwerp aandragen om over te discussiëren, het liefst met bijbehorende documentatie, zoals krantenknipsels en dergelijke. Rondom ieder onderwerp wordt een soort kraam gecreëerd,

waar mensen omheen kunnen komen staan om mee te praten. Zo ontstaat een soort doorlopende discussie, die op den duur tot een standpunt moet leiden. Ieder lid heeft de kans te *shoppen* langs de verschillende kramen. Saai zal het dus niet worden. Aan het eind van de dag vindt een plenaire discussie plaats, waarin alle standpunten aan bod komen.

Je begrijpt: op 22 mei moet je in Zwolle zijn. Waar? Dat is nog niet bekend bij het ter perse gaan van deze *Demo*. Bel dus even met het landelijk secretariaat, tel. 070-3858109.

(CB)

Songfestival

Het 'oude' LB telde twee doorgewinterde Songfestivalfanaten: Raymond van Doorn en Jos van der Wijs. Niet verwonderlijk dus dat Raymond, toen hij op het congres het afscheidswoord richting Jos mocht spreken, van deze gezamenlijke liefde gebruik maakte. Samen met Ruud van den Brink zong Raymond live voor Jos het winnende liedje van Teach In uit de jaren '70 *Ding-a-dong*. Laten we het er maar op houden dat het een belevenis was om er naar te luisteren. (CB)

(foto: Robin Paalvast)

AGENDA

MEI

- 17 Het Groot Corruptie-simulatiespel in Rotteradam. De Heuvel, 20.00 uur. Info: Sjef Braakman, tel. 010-4122860.
- 18 Thema-avond Homosexualiteit, Leiden.
- 21-23 A SEED (Action for Solidarity, Equality, Environment & Development)-conferentie: het Andere Europa-festival in Arnhem. Belangstellenden kunnen contact opnemen met het JD-secretariaat.
- 22 Inloopdag te Zwolle. Info op JD-Secretariaat.
- 22 Deadline aanmelding Youth Event (3-7 juli) op het JD-secretariaat.
- 23 Politieke-Stromingencursus in Utrecht. Info: Michele Polspoel, 030-311213.
- 24 Gezamenlijk politiek café JD, JS, CDJA, JOVD. Café Marktzicht, Breedstraat, Utrecht. 20.30 uur.
- 27 Bejaarden en Jonge Democraten in één zaaltje. Info: Pauline Ponsen, tel. 070-3652972.
- 27 ARV Zuid-Holland, Provinciehuis Den Haag.

JUNI

- 3 Debatteerweddij JD-D66 in Hilversum. Info: Erik Boog, 035-830305.
- 5 Jaarthemadag "Nieuwe verkiezingen, nieuwe keuzes". Belangstellenden kunnen contact opnemen met het JD-secretariaat.
- 6 Internationaal Forum (InFo) 6, deze activiteit staat in het teken van het jaarthema en zal wellicht geïntegreerd worden met de jaarthemadag. Info JD-secretariaat.
- 9 "31" legt de concept-speeches van de Nederlandse UNESCO-jongerenvertegenwoordiger en de VN-jongerenvertegenwoordiger voor aan de lidorganisaties. Belangstellenden kunnen contact opnemen met het JD-secretariaat.
- 16 Thema-avond Utrecht City Project. Info bij Michele Polspoel, tel. 030-311213.

- 25-2/07 Seminar samen met de Duitse JungDemokraten/Junge Linke over Onderwijs. Het seminar wordt gehouden in Düsseldorf. Info bij Maartje te Hennepe, 085-455426.
- 27-3/07 Norges Unge Venstre organiseert een zomerkamp voor leden van IFLRY-lid-organisaties. Belangstellenden kunnen contact opnemen met het JD-secretariaat.

JULI

- 3-7 Youth Event te Brussel. Manifestatie georganiseerd door het Jeugdforum van de EG, met als doel vanuit de ervaringen van jongeren bestaande activiteiten van de EG te evalueren.
- 9 'Amsterdam uit de kunst!' Forum en feest in Jazzclub Parker's in Amsterdam. Info: Marco van Lierop, 020-6951096.

POLITIEK CAFÉ

Voor de regio's en afdelingen die niet vermeld zijn, word je verzocht contact op te nemen met een regiobestuurslid.

- **Amsterdam** - eerste maandag, 21.00 uur, Café P96, Prinsengracht 96.
- **Den Haag** - derde dinsdag, 20.00 uur, Café Korzo, Prinsestraat 44.
- **'t Gooi** - Laatste zondag, 21.00 uur, Café Dudok, Hilversum.
- **Groningen** - tweede donderdag, 22.00 uur, Café Paard van Troje, Kromme Elbeoog.
- **Leiden** - tweede dinsdag, 21.00 uur, Café 't Keizertje, Kaiserstraat 4.
- **Nijmegen** - tweede woensdag, 17.00 uur, Café de Fiets.
- **Rotterdam** - tweede maandag, 21.00 uur, Café de Dijk.
- **Twente** - derde woensdag, 20.00 uur, Café de Beiaard, Hengelo.
- **Utrecht** - Eerste woensdag, 20.30 uur, Café de Kijker, Lange Jansstraat.
- **Zoetermeer** - eerste donderdag, 20.00 uur, Café The Old Pall, stadshart Zoetermeer.

Telefoon

- Voorzitter**
Henriëtte de Vos 020 - 6715119
- Algemeen secretaris**
Sanne van Kamp 020-6423916
- Penningmeester**
Petter van Raalte 010-4843129
- Secretaris Politiek**
Remko van Oijen 050-266708
- Secretaris Organisatie**
Mirjam van Dijk 03402-63038
- Internationaal Secretaris**
Suzanne Bakker 071-221728
- Secretaris Scholing en Vorming**
Millicent Kruis 071-417508
- Secretaris Ledenwerving en Materialen**
Wendy van der Lubbe 020-6103518
- Secretaris Public Relations**
Henk Gossink 020-6715119
- Hoofdredacteur Demo**
Christiaan Bonebakker 030-515020

Landelijk Secretariaat

Jan Spaans
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109
(ma.-do. van 9.00-17.00 uur)

BON

Ik word lid van de Jonge Democraten voor f20,- per jaar

Ik wil graag een kennismakingspakket*

Voornaam: _____

Achternaam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Geboortedatum: _____

Handtekening: _____

* aankruisen wat van toepassing is

Markant

Mark van Barschot

Zondag 25 april 1993

In vele opzichten was deze dag een bijzondere. Een motie van wantrouwen tegen het gehele Landelijk Bestuur werd door een twee-derde meerderheid van de ALV aangenomen. Voor vele mensen persoonlijk was dit een zwarte dag. Mensen die allen een deel van hun leven aan de JD hebben gegeven, worden weggestuurd door de vereniging. Zoals de indiener van de motie, Henk Gossink, al betoogde, was de motie niet tegen individuele bestuursleden gericht, maar tegen het functioneren van het LB als geheel. Met andere woorden: alle individuen op zichzelf hebben erg hun best gedaan, maar het geheel is niet geslaagd voor de test. Omdat ik weet dat alle LB-leden er hard voor hebben gewerkt, wil ik hen persoonlijk en ongetwijfeld ook namens een meerderheid van de vereniging danken voor hun energie, hun tijd en hun inzet voor de vereniging.

Ik hoop dat er niet teveel wordt teruggekeken naar persoonlijke achtergronden van dit drama. Het nieuwe bestuur, maar ook de rest van de JD, moet de blik voorwaarts richten. Toch moet een aantal lessen uit het verleden worden getrokken. Toen ik kort na mijn aantreden als voorzitter in een interview in Demo werd gevraagd wat de JD kon leren van D66, was mijn antwoord: bestuurlijke rust. In JD-besturen kunnen conflicten heel snel en heel hoog oplopen. Dit geldt overigens niet uitsluitend voor het LB, maar voor allerlei JD-besturen en -commissies.

JD'ers zijn jonge mensen met weinig ervaring die snel leren, maar ook snel het juiste perspectief uit het oog verliezen. JD'ers zijn vaak zo betrokken bij wat ze doen, dat het moeilijk is in een conflictsituatie een stap terug te doen en rustig na te denken. Als we dat van elkaar onderkennen en als we niet uit het oog verliezen dat we elkaars politieke geestverwanten zijn en dat we elkaar nodig hebben, kunnen we

misschien vaker de discipline opbrengen om ons de vraag te stellen of we onze kwaadheid en frustratie niet beter tegen foute politieke ontwikkelingen dan tegen elkaar kunnen richten. Wat dacht u ervan om in groten getale gevolg te geven aan de oproep van Ruud van den Brink om in verzet te komen tegen de asociale bezuinigingsplannen op bijstand voor jongeren?

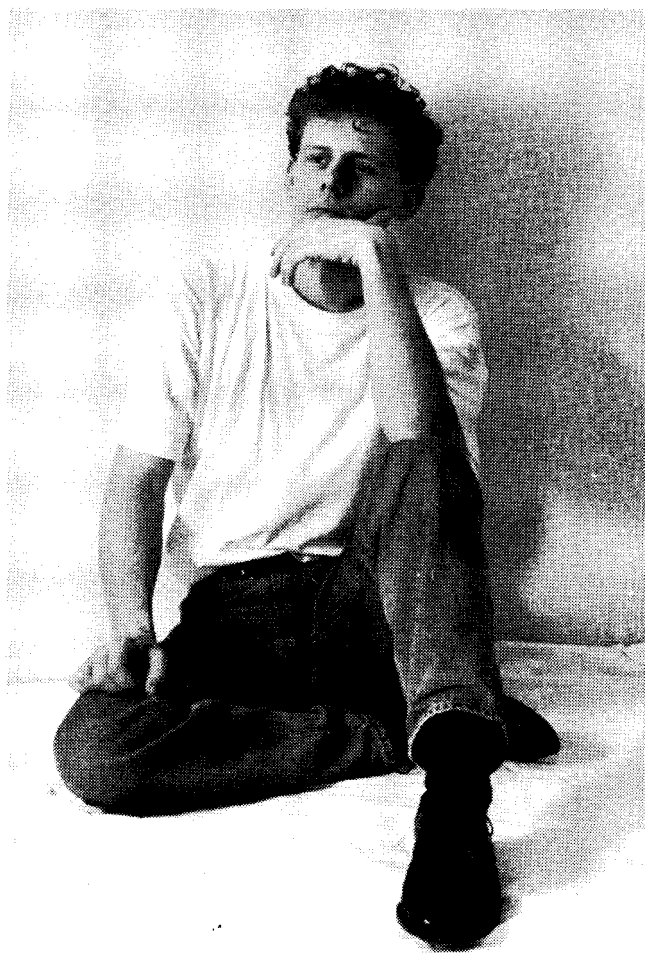
De glatte techniek van het kabinet om het land rijp te maken voor bezuinigingen was als vanouds. Regeren (lees: bezuinigen) is simpel. Je neemt een groep die je een tijdje hebt ontzien. Je stelt ze een aantal maanden in een kwaad daglicht. Beschuldig ze van aanstellerij (Brinkman over WAO'ers), luiheid (Hillen, Brinkman, Lubbers en de rest van het CDA over jongeren) of criminaliteit

(Rottenberg, Kosto en de rest van de PvdA over illegalen). Hiermee creëer je een soort 'waar-rook-is-zal-wel-vuur-zijn'-klimaat waarin impopulaire maatregelen net worden geaccepteerd. Zoals u ziet in het voorbeeld, is het van belang te schuiven met de rollen van good en bad guys tussen de coalitiepartners. Dit om de klappen te spreiden.

Ziehier het Oudhollandse bezuinigingsrecept. Wordt het niet eens tijd dat wij ons gaan opwinden over politici die op zo'n manier manipuleren of een samenleving die zich daarvoor leent? Als de regering van zo'n rijk land als Nederland het klimaat schept waarin bittere armoede straks wordt geaccepteerd, heeft zij òf te weinig voeling met de samenleving om te weten wat haar maatregelen in de praktijk uitrichten, òf niet de beschaving die vereist is om te regeren.

Laten we onze blik naar buiten blijven richten en politiek relevante dingen doen. Er is zoveel om je druk over te maken, van Joegoslavië, via nieuwe coalities in Nederland tot een falend milieubeleid. En voor de mensen die per se de JD als stralend middelpunt van de wereld willen zien, heb ik ook een suggestie: denk eens na over de vraag hoe de JD de komende jaren de overgang moet maken van een regionaal georganiseerde naar een afdelingsgewijs georganiseerde club, en welke gevolgen dat heeft voor de organisatiestructuur.

Kortom, er zijn nog genoeg redenen voor de JD om vooral met politiek bezig te blijven. Het nieuwe bestuur met Henriëtte als voorzitter (-ster?) kan met een schone lei beginnen en dat is goed. Bovendien valt van al die vrouwen wellicht wat minder haantjesgedrag te verwachten, hoewel vrouwen wel goed schijnen te zijn in het zgn. 'katten'. Ik wens het nieuwe bestuur erg veel succes en vooral bestuurlijke rust en relativeringsvermogen toe.

DEMO

SLOVENIË, PARAGUAY, ISRAEL, CAMBODJA EN BRABANT...

EXOTISCHE OORDEN

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
JULI 1993

VRIJZINNIG-DEMOCRATIE REVISITED

VREESWIJK: VERGUISD POLITICUS

IDEAAL: EEN LESBISCHE NEGERIN

LEZEN EN KIJKEN

Enkele weken geleden ontmoette ik Aad Nuis tijdens de Aad Nuis-toer in Utrecht. Ik stelde me voor: 'Christiaan Bonebakker, hoofdredacteur van Demo'. 'Ah,' zei Nuis, 'en jij schrijft hem ook vol, hè?' Ik verkeer nog steeds in de veronderstelling dat Nuis het positief bedoelde. Hij léést Demo in ieder geval, en dat is al heel wat.

Ook deze *Demo* is, zeker voor mensen met grote internationale interesse, het lezen waard. Maar je kunt, als je daar de voorkeur aan geeft, ook gewoon naar het blad kijken. We hebben namelijk - beloofd is beloofd - de lay-out ingrijpend gewijzigd. De belangrijkste veranderingen behelzen een nieuwe kopletter (voor de fanatici: het is dezelfde letter als vroeger, AvantGarde, maar dan in kleinkapitalen) en intro's bij lange artikelen. Je kunt nu op basis van het intro bepalen of je een artikel de moeite van het lezen waard vindt of niet. Tegelijkertijd hebben we de leads, de vetgedrukte eerste alinea van ieder artikel, laten vervallen. Net als *de Volkskrant* een paar maanden geleden; we horen er dus weer helemaal bij.

Op één artikel wil ik hier nader ingaan: het interview met de Centrumdemocraat Vreeswijk. Hierbij zijn we niet over één nacht ijs gegaan. Het interview mocht onder geen voorwaarde een propaganda-praatje worden, hetgeen naar onze mening ook niet gebeurd is. We hebben het interview bewust wat onopvallend geplaatst. Vreeswijk groot op de voorpagina zou alleen maar het regelmatig opduikende misverstand JD-CD hebben kunnen aanzwengelen. De bedoeling van het interview was in eerste instantie de nieuwsgierigheid van JD'ers te bevredigen. Dat die nieuwsgierigheid bestaat, bleek uit de reactie van een oud-redactielid: 'Ik zou zelf nooit het initiatief voor zo'n interview hebben genomen. Maar als ik de *Demo* in de bus krijg, is dat het eerste wat ik lees!'

De *Demo*-redactie ging, op één redacteur na, akkoord met plaatsing van het artikel. Ook buiten de redactie hebben we het draagvlak gepeild. We zijn geen mensen tegengekomen die moeite met het interview hadden. Ook het Landelijk Bestuur staat unaniem achter de plaatsing. Je kunt dus met een gerust hart aan het interview beginnen en lezen dat Vreeswijk D66 een redelijke partij vindt. Tja. Tot na de zomer!

Christiaan Bonebakker

DEADLINE DEMO 10.5:
23 AUGUSTUS 1993

INHOUD

Waardering	2
JD-belevingen in Slovenië	3
Op bezoek bij JD-Brabant	5
CD'er Vreeswijk wil niet bij de vuilnisbak gezet worden	6
Beschouwingen over vrijzinnig-democratie	8
O wat is het toch fijn om lesbische negerin te zijn	10
Bij(l)val; Rikco's corner	11
D'emoties	12
Fraude loont nog in Paraguay	14
Huisstijl: Een facelift voor de JD	15
Macht en onmacht van VN in Cambodja	16
Joden en Palestijnen kunnen best naast elkaar leven	18
Gezondheidszorg in beweging	19
Politieke geschiedenis van Engeland	20
Up to JDate	21
Agenda	23
Markant	24

DEMO

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 4, jaargang 10
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

REDACTIE

Hoofdred.: Christiaan Bonebakker
Redactie: Paul Leenards (lay-out)
Barbara Naumann (eindred.)
Maud du Marchie Sarvaas
Denise Goethals
Mark van Barschot
Yill Georges (fotoredactie)
Pieter Moens (lay-out)
Pieter Wezeman (fotograaf)

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto omslag: Ron Hendriks

REDACTIE-ADRES:

Landelijk Secretariaat Jonge Democraten
t.a.v. *Demo*
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

AANLEVERING KOPIJ

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede getypt of op floppa aangeleverd (Macintosh, WP 4.2 of WP 5.1). Eén *Demo*-pagina bedraagt ±850 woorden exclusief illustraties. (Een vraagje tussendoor: zijn er überhaupt mensen die dit stukje ooit lezen?-CB.) De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende *Demo* worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit *Demo* worden overgenomen. Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD (Landelijk Secretariaat).

ABONNEMENTEN

Een abonnement kost 20 gulden per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat. Ook losse nummers zijn hier te bestellen voor f2,50 per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen *Demo* gratis. Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Decadent snoepreusje of toch ook wel nuttig?

JD-BELEVINGEN IN SLOVENIË

In mei kwam het hoofdbestuur van de International Federation of Liberal and Radical Youth (IFLRY) bijeen. Suzanne Bakker, Ingrid Souren, Frank van Krevel, Ron Hendriks en Barbara Naumann reisden naar het Sloveense Portoroz om de JD tijdens deze 'executive meeting' te vertegenwoordigen en deel te nemen aan een seminar. Een verslag over mooie landschappen, de droeve geschiedenis van een verscheurd land, de eerste stapjes op weg naar het kapitalisme, verwennerijen in een drie-sterrenhotel en de verlokkingen van IFLRY. En: een verdwaalde Fillpplijn in Portoroz.

Barbara Naumann

Na zo'n tien uur in de auto te hebben gezeten, komen we aan in Slovenië. Het is altijd prettig om in het land van bestemming te arriveren, maar het innig gelukkige gezicht van Frank bij het overschrijden van de grens behoeft extra uitleg: Franks grootouders komen uit Slovenië. Zodoende is dit voor hem een terugkeer naar zijn tweede vaderland. Enthousiast begint hij te vertellen over beroemde Sloveense musici en dichters die in huizen hebben gewoond of door landschappen zijn getrokken waarlangs onze route voert. Hij wijst ons op de schoonheid van het groene bergachtige landschap en vertelt over de Sloveense geschiedenis.

Op 27 juni 1991 begon de oorlog in voormalig Joegoslavië met de tiendaagse oorlog in Slovenië. Hoe kon het zover komen? Na de Eerste Wereldoorlog vielen zowel het Oostenrijk-Hongaarse rijk als het Osmaanse rijk uiteen. In die tijd was er een streven naar vereniging van Slavische volkeren, het zogenaamde panslavisme. De Slovenen, Kroaten en Bosniërs wilden zich verenigen en een eigen staat vormen. Ook de Serven, Montenegrijnen en Macedoniërs waren van plan zich te verenigen, en wel in het Koninkrijk Servië. Het Westen was echter niet van plan om twee staten te erkennen. Zodoende werden de noordelijke 'republieken' toegevoegd aan het Koninkrijk Servië. De eenwording ging dus vanaf het begin al niet van harte.

Na de Tweede Wereldoorlog en de nodige grensverschuivingen die daarmee gepaard gingen, kwam Tito aan de macht. Tot 1948 voerde hij een stalinistisch bewind. Daarna nam hij afstand van Moskou. Het leek helemaal niet zo slecht om met het Oosten te breken, opdat Joegoslavië zou worden beschouwd als een wig tussen Oost en West, met alle economische voordelen van dien.

In 1974 werd een nieuwe grondwet ingesteld. Er werden verschillende republieken gevormd met ieder een eigen parlement, regering en grondwet. Joegoslavië kon vanaf dat moment worden beschouwd als een federatie. De Joegoslaven kregen een dubbel staatsburgerschap: van de federatie en van de republiek. Het bestuur van de federatie was in Servische handen. Daar Slovenië en ook Kroatië rijker waren dan de zuidelijke republieken, moesten zij hun winst afstaan. Een klein deel van de winst mochten zij houden, de rest ging naar de minder bedeelde gebieden. Veel controle op deze verdeling was er niet. Ondanks de herverdeling werd het verschil in welvaart tussen Noord- en Zuid-Joegoslavië steeds groter.

Na Tito's dood in 1981 begon de ster van Slobodan Milosovic te rijzen. Als partijleider van Servië trok hij steeds meer macht naar zich toe. Het evenwicht in Joegoslavië probeerde hij te verstoren. Dat lukte. De Serven wilden meer centraliseren, Slovenië en Kroatië wilden juist decentraliseren. De Zuidelijke republieken hadden belang bij de gelden die vanuit het Noorden binnenstromen; zij schaarde zich daarom min of meer aan Servische zijde.

In 1990 werden onderhandelingen gevoerd over een douane-unie. Slovenië wilde namelijk wel een binding met de rest van Joegoslavië, maar alleen in de vorm van een douane-unie. Uiteindelijk besloot Slovenië dat zij zelfstandig wilde worden. Het Westen besloot echter op 26 juni 1991 om Slovenië niet te erkennen. Servië nam haar kansen waar, en viel op 27 juni Slovenië binnen. Waarom de oorlog slechts tien dagen duurde? Misschien omdat de soldaten die Slovenië binnenvielen helemaal niet gemotiveerd waren en de Slovenen zelf wel. Misschien omdat het Servische excuus voor oorlog (voorkomen van de vorming van een nieuw

Onze delegatie op de knieën om een JD-poster te maken (foto: Chito Gascon)

vierde rijk) nogal ongeloofwaardig was. Misschien omdat Servië dacht dat Slovenië toch niet erkend zou worden, en dan dus nooit haar zelfstandigheid zou kunnen behouden. Misschien had Servië eigenlijk helemaal niet zoveel interesse in Slovenië; het is immers geen gebied waar veel Serviërs wonen.

Na de oorlog werd tijdens besprekingen tussen Slovenië en het Westen (Moratorium) besloten dat de onafhankelijkheid van Slovenië voor drie maanden zou worden bevroren. De Slovenen gaven echter een andere uitleg aan de besprekingen; niet de onafhankelijkheid, maar de implementatie daarvan zou voorlopig worden bevroren. De EG dacht toen de problemen in Joegoslavië binnen drie maanden wel even op te lossen. Op 15 januari 1992 werd Slovenië eindelijk erkend door de EG.

OP ZOEK NAAR SERVICE

Terug naar het reisverslag. In Ljubljana aangekomen, gaan we eerst op zoek naar een bank. Zo'n reisje is leuk, maar het moet ook betaald worden (door onszelf; niet door de JD). Al gauw merkt vooral Frank op dat nog niet alle werknemers in Slovenië hebben begrepen dat je geld verdient door te werken en niet door je werktijd uit te zitten. Dus na geruime tijd te hebben gewacht op een bankbediende die eindelijk actie wil ondernemen, vindt Frank het genoeg. 'We gaan dit gedrag niet belonen!' En zo gaan we allemaal weer naar buiten. Het mooie Sloveense landschap, de beroemde musici en dichters, de vriendelijke Sloveense mensen vervullen Frank met trots, maar bij het aanschouwen van dit soort oneffenheden komt de schoolmeester in hem los. Als er geen service wordt verleend, dan krijgt men 'straf' en wordt er geen geld gewisseld. Terwijl Frank nog op zoek is naar een bank die wel service verleent, en zodoende nog twee à drie andere banken aandoet, drinkt de rest van de JD-delegatie een glaasje fris op het terras.

Als we in Portoroz aankomen, blijkt dat er voor ons kamers zijn gereserveerd in een super-de-luxe drie-sterrenhotel aan zee, compleet met zwembad, tennisclub, duikfaciliteiten, disco en personeel dat onze tassen naar de kamers vervoert. Het blijkt dat de MLD, de jongerenorganisatie in Slovenië, die ook lid is van IFLRY, gelieerd is aan de nu regerende partij. Zo is voor IFLRY-leden een korting bedongen op de prijs van het verblijf. Blijkbaar een apart soort mensen, die IFLRY-leden. Wat is IFLRY eigenlijk voor een organisatie? Waarom komen jongeren uit verschillende landen van de wereld bijeen?

Chito vertelt over zijn organisatie
(foto: Barbara Naumann)

IFLRY

IFLRY in haar huidige structuur is in 1979 ontstaan. Toen waren er zo'n 25 organisaties lid, alle afkomstig uit vijftien Westeuropese landen. In het begin van de jaren '80 richtten de werkzaamheden van IFLRY zich voornamelijk op de Oost-Westverhoudingen. Echter in de loop der jaren sloten steeds meer organisaties buiten Europa zich aan en daarmee kreeg IFLRY een steeds bredere interesse.

Door de verschillende deelnemers aan de IFLRY-bijeenkomst worden heel wat redenen gegeven voor hun aanwezigheid in Portoroz. Allereerst is het leuk om andere mensen te leren kennen en om oude bekenden weer terug te zien. Ook kan het leerzaam en nuttig zijn om nieuwe ideeën op te doen. In ons geval hingen die ideeën vooral samen met participatie van jongeren in de politiek. Dit was namelijk het onderwerp van het seminar georganiseerd door IFLRY.

Natuurlijk is zo'n bijeenkomst een mooie gelegenheid om wat kennis op te doen over andere landen. Zo leer je situaties in andere landen beter begrijpen. Ook leer je door vergelijking met andere landen je eigen land beter kennen. Voor niet-Westerse landen waar men bezig is om een democratie op te bouwen, is het bovendien heel nuttig om te praten met mensen uit landen waar zo'n democratie al bestaat. Daarnaast kunnen ideeën worden opgedaan voor de eigen organisatie door te bekijken of andere organisaties structureel beter georganiseerd zijn en of er activiteiten georganiseerd worden die ook voor de eigen organisatie leuk en nuttig zijn.

CHITO, DE FILIPPIJN

Iemand die de voordelen van het IFLRY-lidmaatschap volledig weet te benutten is Chito, een model-politiek-jongeren-participant uit de Filippijnen. Als voormalig studentenleider, lid van de constitutionele commissie, vertegenwoordiger van de jeugd en voorzitter van de Filippijnse organisatie weet hij bovendien veel over zijn land te vertellen.

Het politieke leven in de Filippijnen grijpt diep in op zijn persoonlijk leven. Zo heeft hij zich aangesloten bij de Liberale Partij nadat Marcos oppositieleider Aquino, de echtgenoot van de huidige president Corazon Aquino, had vermoord. Als studentenleider vocht hij tegen Marcos; niet met wapens, maar middels het organiseren van demonstraties, marsen en andere vreedzame middelen. Van 1964 tot 1986 bleef Marcos aan de macht, daarna zwichtte hij voor de enorme druk. Zo hielp Chito in 1988 met het schrijven van de constitutie. Echter in 1989 werd een staatsgreep gepleegd door de militairen. Tijdens Marcos' bewind was het aantal militairen gegroeid van 45 duizend tot 250 duizend. Bovendien werden aan deze militairen allerlei privileges verleend. Geen wonder dat zij na het aftreden van Marcos, en daarmee het wegvallen van de privileges, niet zo tevreden waren. Gelukkig kon ook deze staatsgreep worden bedwongen. Er werd weer een burgerregering gevormd.

Hoewel de situatie in de Filippijnen op het moment vrij rustig is en Chito erover denkt om uit de politiek te stappen, blijft er volgens hem nog altijd een dreiging van een nieuwe staatsgreep. Als het zover mocht komen dan zal Chito zich zeker weer geroepen voelen om opnieuw de barricades op te gaan. Het is natuurlijk beter als het zover niet hoeft te komen. Er worden dan ook dialogen gevoerd met de militairen om ze respect bij te brengen voor mensenrechten. Er zijn in de Filippijnen zelfs discussies aan de gang om iedereen die tegen de staat heeft opgetreden amnestie te verlenen. De regering zou op deze manier een gebaar kunnen maken naar de militairen, om te laten zien dat zij in ieder geval vrede wil. Dat is misschien de enige manier om de militairen van gedachten te doen veranderen. Bovendien: het leven gaat verder en een land kan het zich niet permitteren om eeuwig te blijven stilstaan bij wat ooit gebeurd is...

Het waren nogal diepgaande zaken waar we mee te maken kregen gedurende dit weekje IFLRY, en dat dan ook nog allemaal in het Engels. Nee, een snoepreisje was het niet. De week na de reis heb ik wel een 'snoepweekje' genomen, om bij te komen.

Op bezoek bij JD-Brabant

'WE HEBBEN WEER GELUK!'*Maud du Marchie Sarvaas*

Mensen zitten in een kring. Glazen staan overal tussenin. Rode, paarse en gele schijnwerpers hebben een wonderlijke invloed op de slierten rook die uit het gezelschap opstijgen. Het is niet een of andere sessie of séance die zich afspeelt in dat zaaltje van de Tilburgse studentenvereniging Plato. Het is gewoon JD-Brabant.

Het bestuur van de regio Brabant had besloten het Tilburgs drugsbeleid eens onder de loep te nemen. Dat is een onderwerp dat mensen aanspreekt. Op verschillende gebieden goed onderlegde mensen waren uitgenodigd om te spreken in een forum. Helaas had de pastoor

Tilburgse studenten hadden tentamens en bleven dus ook weg. Het zaaltje dreigde nogal leeg te blijven!

Gelukkig was daar opeens de redding: een invasie van leerlingen van de School voor Journalistiek. Verdriedubbeld werd het publiek. Voorzitter ad interim Lidwien van Langen merkte op dat ze het bij activiteiten vaker van dit soort toevalstreffers moesten hebben. 'We hebben weer geluk!' Het groepje aankomende journalisten installeerde zich en het forum kon beginnen.

LEGALISERING HARDDRUGS

Om het onderwerp niet uit de lucht te grepen te doen lijken, was het drugs-

heeft in zijn werk veel te maken met verlaafd en wist vele vragen te beantwoorden over criminaliteit, verplicht afkicken - helpt niet - en over de bewoners van het Sociaal Pension waar hij werkt: een soort huis voor terminale junkies.

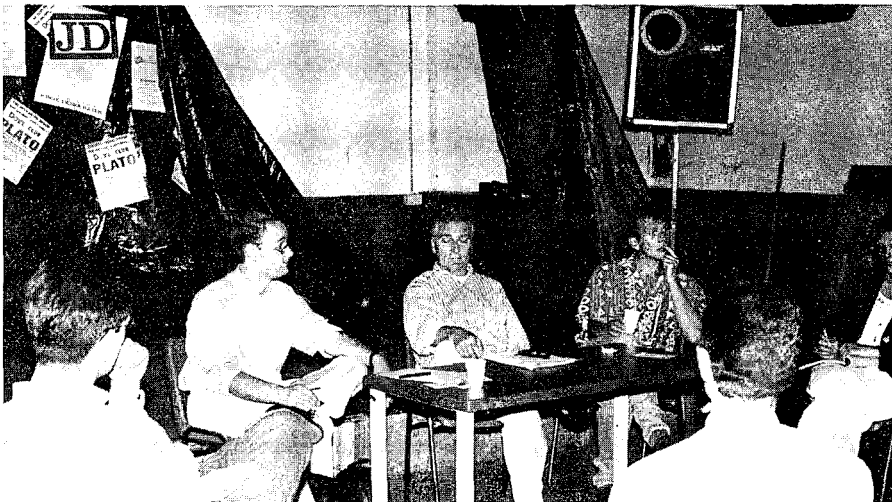
Iedereen heeft natuurlijk al veel en vaak over drugsproblemen gehoord. Toch hoeft het geen afgezaagd onderwerp te zijn. Zo leidde de discussie tot de vraag of legalisering van harddrugs zoals beschreven in 'Paars' via vermindering van het aantal criminele junkies, het actuele probleem van het cellentekort zou doen verdwijnen. Ook Jos vond de avond informatief: 'Ik vond het erg leuk. Ik heb veel nieuwe dingen gehoord, en ik vind het altijd heel leuk om nieuwe dingen te horen!'

BRABANTSE GASTRIJHEID

Brabant wordt soms gezien als een minder serieuze JD-regio. Het is waar dat er op de regiovergadering vóór het congres meer gelach klonk dan dat er diep op resolutie-bijzinnen werd ingegaan, zoals elders gebeurt. Maar zo informeel als het er op een Brabantse vergadering toegaat, zo geconcentreerd was iedereen nu. De leerlingen van de School voor Journalistiek moesten hun opdracht namelijk al de volgende ochtend inleveren.

Bij weinig afdelingen of regio's krijgen de forumgasten en al het publiek consumpties aangeboden. Het bestuur nam zelfs, op initiatief van Antoine Teurling, op zich alle ingevulde 'Ik ben woedend'-kaartjes uit eigen kas te frankeren.

De gezellige sfeer, die er naar men zegt altijd is, maakt Brabant tot een gastvrije, plezierige JD-regio. Vorig jaar werd het Brabantse idee om op het congres verplicht gezellig te barbecuën door het Landelijk Bestuur in de kiem gesmoord; het stelde een vegetarische onderzoekscommissie in. Het heeft Brabant er niet van weerhouden zelf een zomerbarbecue te organiseren, samen met de carnivoren die de VUJO rijk is. Nieuwe leden zullen zich snel thuisvoelen. Nu moeten er alleen nog wat meer komen...

Bij de tafel v.l.n.r.: Jos van der Wijst, Jan Kwantes en Hein Meys (foto: Marc van den Broek)

van Perron Nul in Rotterdam het te druk, en zegde de spreekster dan de Jonge Socialisten af wegens ziekte. Gemeenteraadslid Jan Kwantes, de op de valreep geregelde opvanghuiscoördinator Hein Meys en ons aller Jos van der Wijst bleken echter genoeg van drugs, drugsverlaafd en drugsbeleid af te weten.

Alle elementen waren aanwezig om publiek te trekken. Behalve op nieuwe leden, had men ook gehoopt op de komst van militante buurtbewoners uit wijken waar drugsoverlast zou zijn. Daar had het bestuur zelfs briefjes in de bussen gedaan over deze avond. Maar voor de bewoners was het weer kennelijk te mooi om hun fiets onder de vuile spuiten vandaan te trekken en naar Plato te rijden. De

standpunt uit het Paars Regeerakkoord tot uitgangspunt gemaakt. Na voorwoorden van zowel secretaris Antoine Teurling als Lidwien van Langen begon Jos de verdediging van het Paars Regeerakkoord, althans wat betreft het drugsstandpunt. Jos pleitte voor internationale legalisering van soft- en harddrugs en legde de nadruk op het recht van beschikking over je eigen lichaam: je moet zelf kunnen bepalen wat je je lichaam aandoet, zolang je de buitenwereld niet hindert. Jan Kwantes lichtte vooral het gedoogbeleid toe: ook in Tilburg mag veel, maar zodra de openbare orde verstoord wordt of men er misbruik van maakt, gaan strenge regels gelden. Coffeeshops worden bijvoorbeeld gesloten als ze harddrugs verkopen. Hein Meys

(ingezonden mededeling)

**Steek de JD
in een
nieuw jasje**

Zie pagina 15 van deze Demo

CD'er Vreeswijk wil niet bij de vuilnisbak gezet worden

'JE KUNT IN DE POLITIEK NIET ZWART-WIT DENKEN'

De Centrumdemocraten, moeten we ze negeren of gaan we de discussie aan?

Het Utrechtse Stedelijk Gymnasium koos voor het laatste en nodigde het CD-raadslid Wim Vreeswijk uit in een les maatschappijleer. Demo was erbij en besloot evenals het gymnasium de discussie met Vreeswijk aan te gaan. Een interview met een verguisd politicus die de media overal de schuld van geeft.

Denise Goethals
en Christiaan Bonebakker

'Mijn grootouders komen uit Indonesië, maar ik ben in Nederland geboren. Vindt u mij nou een Nederlander of niet?', vraagt een jongen uit vijf gymnasium. 'Nou', antwoordt Wim Vreeswijk, 'je bent vrijwel Nederlander.' Voor de zoveelste keer is de klas in rep en roer. Zou die man dat nou echt menen? Na een uur als kleiduij te hebben gediend in een les maatschappijleer wil Vreeswijk wel een paar vragen beantwoorden voor *Demo*. Erg graag zelfs; hij heeft er een afspraak voor verzet.

Hoe vond u de reacties van de scholieren op uw standpunten?

'Ik heb natuurlijk niet alle reacties van iedereen gehoord. Er zullen best mensen geweest zijn die het wèl met me eens zijn, maar die hoor je niet. Je kunt er vanuit gaan dat de mensen die reageren, nog niet gewend zijn aan ons program of nog niet inzien dat het anders moet in Nederland.'

Dus die draaien nog wel bij?

'Dat denk ik wel, ja.'

Wat is uw motivatie om voor een gymnasiumklas te staan?

'Nou, ik ben hiervoor gevraagd. Dat is op

zich heel interessant. Je leert jezelf te verdedigen en het is ook een stukje propaganda. Er blijft natuurlijk toch het nodige hangen. Er zijn mensen die dat waarderen.'

Denkt u dat echt?

'Ja, maar die mensen kunnen zich niet uiten, want dan worden ze sociaal geïsoleerd en gestigmatiseerd.'

Dat geeft dus aan dat de cultuur hier op school dit soort standpunten niet toelaat.

'Nou, onverdraagzaam zijn ze dan hè? Je zou in een beschaafde wereld meer begrip voor elkaar moeten hebben, ook voor een CD'er.'

Dus de CD wordt gediscrimineerd?

'Ja, ik voel me soms ook de witte neger van de gemeenteraad. Als ik een spreekbeurtje houd, loopt iedereen weg, terwijl het toch een fatsoenlijk verhaal is. Ik probeer het namelijk zo goed mogelijk te brengen, zodat het geen bot racisme is, maar een beetje doordacht en genuanceerd.'

Voelt u zich de paria van de politiek?

'In zekere mate wel, maar je wordt gesterkt door het feit dat je met een goeie zaak bezig bent. Doordat er een enorme druk is op de CD, zijn er heel weinig mensen die hun nek durven uit te steken. Je hebt zo'n idioot als ik, die durft het dan nog wel, maar ik ben een uitzondering. Want het is verschrikkelijk afzien, on-

voorstelbaar. Mijn zaak lijdt er nog dagelijks onder. Dankzij die democraten hier in Nederland.'

Begrijpt u dat mensen u als een racist zien?

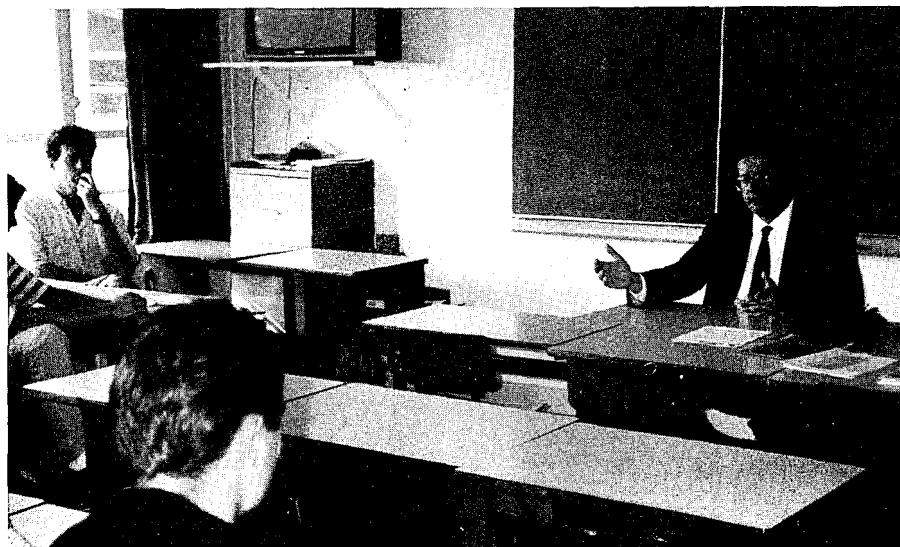
'Ja, maar dat komt door de hersenspoeling die aan de gang is. Als je nou maar vaak genoeg de leugen vertelt via de krant, dan zet dat zich vast onder die schedeltjes.'

Maar het ligt toch aan de CD zelf? Als Janmaat op de tv over een willekeurig onderwerp begint te praten, weet je van tevoren dat hij bij migranten uitkomt.

'Ja... ja... dat vind ik ook iets te eenzijdig. Hij zegt: de CD is gekozen vanwege het buitenlanders-item, dus dat moet je ook terug laten komen. Maar ik vind dat het er niet te dik op moet liggen, want dan trek je alleen maar de onvrede-stemmers aan. Terwijl we het ook moeten hebben van de middenklasse, van mensen met meer dan twee klassen mavo.'

U bent geschorst als CD-lid omdat u een bedreiging zou vormen voor Janmaat. U heeft daar beroep tegen aangetekend. Waarom wilt u zo graag bij die club blijven?

'Omdat ik na twaalf jaar trouwe dienst niet zomaar van de ene op de andere dag bij de vuilnisbak gezet wil worden. Ik heb als pionier in 1981 te veel moeten afzien en te veel schade geleden. Bovendien is het volstrekte onzin dat ik Janmaat van de troon zou willen stoten. Statutair kan dat niet eens.'

Vreeswijk in de klas: 'Je zou meer begrip voor elkaar moeten hebben, ook voor een CD'er' (foto: Christiaan Bonebakker)

Kunt u niet beter uw eigen partij oprichten?
 'Nou, dat is natuurlijk een gigantische klus. Daar moet je een team voor hebben van bevlogen mensen die helemaal idolaat zijn. Die vonk moet dan overslaan naar buiten toe. Dat gebeurt niet van de ene op de andere dag.'

U kiest dus voor de CD bij gebrek aan beter.
 'Uh... nou, er zijn nog wel uitwijk-mogelijkheden, maar het makkelijkste is gewoon bij de CD te blijven.'

U wordt weleens bestempeld als de Nederlandse Filip Dewinter.

'Jaah, dat maakt de pers ervan. Die probeert verdeeldheid te zaaien binnen de CD door mij te pluggen en Janmaat belachelijk te maken. Je moet natuurlijk oppassen dat je niet als joker gebruikt wordt. Dat is helaas gebeurd en daar pluk ik nu de wrange vruchten van.'

De campagne tegen de CD werkt dus wel?
 'Tot op zekere hoogte, want op een gegeven moment roept die hetze ook weerzin op. De mensen krijgen er genoeg van.'

Als andere partijen de discussie met de CD zouden aangaan, zou de CD daar dan van profiteren?

'Dat ligt er aan. Je moet natuurlijk wel tegen die discussie opgewassen zijn.'

En is de CD dat?

'Zo'n Janmaat bijvoorbeeld, die vind ik wel glad genoeg. Er zouden veel meer Janmaatjes moeten komen. In positieve zin dan.'

Zou u niet liever een linkse idealist zijn dan een rechtse egoïst?

'Het heeft niets met rechts of links te maken. Wij spreken vanuit het centrum zowel linkse als rechtse kiezers aan.'

U geeft anders de indruk dat u weinig moeite heeft met de term extreem-rechts.

'Dat maken de media ervan. Voordat je het weet gebruik je die term ook en dat is eigenlijk niet de bedoeling. Rechts of links, ik vind het altijd zo moeilijk om mensen in een vakje te schuiven. Men stigmatiseert zo gauw.'

Maar dat doet u toch ook? U stigmatiseert buitenlanders.

'Er zijn ook goede buitenlanders. Er lopen hele knappe dokters rond en wat mij betreft mogen die best blijven. Maar je heb ook van die gevallen die vanaf het begin af aan puur ballast zijn geweest en daar proberen we iets tegen te doen.'

Waarom horen we de Centrumdemocraten nooit over die 'goede buitenlanders'? Waarom laat de CD altijd de negatieve kanten zien?

'Een klein percentage levert een positieve bijdrage aan de samenleving, maar dat wil niet zeggen dat die hele groep nou geweldig is. Je moet natuurlijk wel selectief blijven en niet met oogkleppen oplopen. Omdat Gullit een goede voetballer is, hoeft nog niet het hele land vol te stromen met buitenlanders. Ik wil alleen zeggen dat we selectief moeten blijven en de realiteit moeten blijven zien.'

Dus u bent niet stigmatiserend en wel realistisch?

'Ja, je kunt in de politiek niet zwart-wit denken. Als je iets bespreekbaar wilt maken, dan zul je altijd water in de wijn moeten doen.'

'D66 heeft een groot aantal originele standpuntjes' (foto: Christiaan Bonebakker)

De CD staat niet echt bekend als de meest genuanceerde partij.

'We staan bekend als vrij radicaal. Als we dat niet zouden zijn, zouden we ook niet gehoord worden en zo weer verdwijnen. Af en toe moet je daarom flink schreeuwen.'

Een partij als D66 wordt toch redelijk gehoord zonder echt radicale standpunten in te nemen.

'Maar als Hans van Mierlo binnenkort vertrekt, stort die hele partij in elkaar, alhoewel het een redelijke partij is.'

Waarom vindt u D66 een redelijke partij?

'Ik heb hun programma gelezen en een programma vergelijking gemaakt. Ik moet zeggen dat D66 een groot aantal originele standpuntjes heeft en dat vond ik toch wel aardig, maar niet radicaal.'

Als makelaar en belastingadviseur doet u veel zaken met allochtonen. Waarom komen die mensen naar u toe?

'De oudere Turken en Marokkanen zijn over het algemeen zeer conservatief en zeggen ook: Turkije voor de Turken en ze staan achter de Groot-Marokkaanse gedachte. Dus die hebben begrip voor onze standpunten. Maar de jonge Marokkanen zijn ontworteld aan hun ouders en staan heel wat kritischer tegenover mij. Zij vallen eigenlijk tussen wal en schip: ze zijn niet Marokkaans en niet Nederlands. Een hele moeilijke bevolkingsgroep, vind ik zelf.'

Hoe kunt u die dan terugsturen?

'Ja, dat is juist het probleem. Omdat ze tussen twee culturen verdeeld zijn geraakt, is het heel moeilijk om ze weer te herintegreren in de thuislanden.'

Dan moet je ze dus hier helpen.

'Ja, maar dat zal niet eenvoudig zijn, want dat gaat ten koste van de eigen bevolking. Dat leidt dan weer tot spanningen.'

U vindt dus dat jongeren die tussen de wal en het schip vallen, het land het best kunnen verlaten.

'Op de lange duur wel, ja. Je zult toch tot een humane oplossing moeten komen.'

U vindt dat humaan?

'Nou, waar de mensen zich het meest thuis voelen...'

Dat is dus hier. Maar goed, stel: de doelstelling van de CD is bereikt. Alle buitenlanders zijn het land uit. Wat is dan de volgende stap van de CD?

'Nou, alle buitenlanders ... Dat is ook weer een zwart-wit uitdrukking. Een tuin met alleen maar witte bloemen is ook geen tuin. Je mag best wel een klein beetje pluriformiteit, afwijking in de samenleving hebben. Maar het moet natuurlijk wel exclusief blijven. Het aantal buitenlanders moet minder worden dan vijf procent. Maar dat zal erg moeilijk zijn.'

Dus waar de CD voor staat is eigenlijk een illusie?

'Het zal waarschijnlijk nooit lukken. Je moet daar de politieke macht voor hebben en die hebben wij niet.'

Maar als het toch zover zou zijn, waar gaat de CD zich dan op richten?

'Dan hebben wij in wezen onze taak volbracht in Nederland en dan moeten we andere punten aansnijden. Als politieke partij zul je alert moeten inspelen op nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Er ontstaan dan nieuwe behoeften. Zoals milieuproblemen en weet ik veel wat.'

Vrijzinnig-democratie

Iedereen zelfstandig, MAAR NIET ONAFHANKELIJK

Paul Leenards

We leven in het post-moderne New Age-tijdperk. Volgens het post-modernisme is er geen absolute Waarheid en is het zoeken daarnaar een zinloos tijdverdrijf. Elke waarheid is goed, zolang zij consistent en consequent is. Post-modern is het streven naar individuele zelfontplooiing. Mondige burgers die voor hun overtuiging uitkomen, zonder te overtuigen. Het gaat om de vorm en niet om de inhoud.

Ook al is er geen absolute Waarheid, er bestaat wel absolute onzin. We kunnen de waarheid niet bewijzen, evenmin het bestaan van God, maar we kunnen onwaarheid wel aan de kaak stellen. Een zinvol tijdverdrijf en de moeite waard. Mondige burgers kunnen een andere mening hebben en je moet iemand terecht in zijn waarde laten, maar je mag toch wel proberen iemand van zijn ongelijk te overtuigen?

Het is waar dat vrijzinnig-democraten uitgaan van de eigen vrije wil van mensen. Maar vrijzinnig-democraten zien ook wel in dat er vele omstandigheden zijn waarin ieders vrije wil wordt beperkt. Laten we niet doen alsof ieder individu geheel onafhankelijk is van de eigen capaciteiten, van de invloed van zijn omgeving en van de beperkingen die hem worden opgelegd. Vrijzinnig-democraten zijn liberaal genoeg om de individualiteit van de mens te erkennen, maar slim genoeg om de buiten de mens liggende factoren niet te onderschatten.

Het kost altijd weer moeite om het minime verschil tussen zelfstandigheid en onafhankelijkheid uit te leggen. Een voorbeeld: De JD is niet onafhankelijk van D66, maar is zelfstandig in het voeren van een eigen koers. Dat geldt ook voor mensen: wij zijn zelfstandig, hebben een eigen levensdoel, maar we zijn onderling afhankelijk. Zelfstandig beslissingen nemen is niet altijd gemakkelijk. Er zijn gevallen waarin een beslissing afhangt van anderen of waarbij je hulp van anderen kunt gebruiken. Het benadrukken van onafhankelijkheid heeft dan een averechts effect. Alsof je niet uit eigen beweging een deel van je onafhankelijkheid mag opgeven.

Je kan alleen maar kiezen als jij je ervan bewust bent dat je een keuze hebt. Een

probleem kan je pas oplossen als je het als een probleem ervaart. Wanneer het regent en je zit binnen een artikel te schrijven, is het regenen geen probleem. Zodra je buiten komt om het artikel te posten word je pas nat. Dat kan vervelend zijn, maar een paraplu doet wonderen. Geen paraplu hebben is echt een probleem: je wordt niet zomaar nat, je wordt onnodig nat. Het maken van een keuze vraagt om een goede afweging van de mogelijkheden. Hiervoor is kennis vereist, maar ook een adequate inschatting van je eigen capaciteiten. Geeft mijn TV niet meer thuis, zelfs niet als ik de stekker in het stopcontact gestoken heb, dan moet ik er een expert bij halen.

Het kennen van je eigen mogelijkheden en beperkingen vergroot de eigen zelfstandigheid. Het streven naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid van mensen is één van de uitgangspunten van de vrijzinnig-democratie. Plomp gezegd hebben vrijzinnig-democraten tot taak mensen bewust te maken van de eigen mogelijkheden en beperkingen, zodat ze zelfstandig hun leven kunnen bepalen. Zelfstandig, binnen de marges van menselijk en wenselijk gedrag. Deze marges staan open voor discussie, wat we dan ook niet moeten nalaten.

De grenzen van wenselijk gedrag worden doorgaans vastgelegd in regels en wetten. Iedere (deel-)samenleving heeft zijn eigen regels en wetten; of je nu praat over de Nederlandse bevolking, een willekeurig bedrijf of de JD. Regels en wetten zij afspraken die door iedereen die bij een (deel-)samenleving wil horen moeten worden nagekomen. Toch heb je het recht afspraken ter discussie te stellen. Een groep kan geen normen opleggen omdat het nu eenmaal traditie is, zonder aan haar deelnemers om bevestiging te vragen. Pas wanneer je het nut van een regel inziet, zul je je er echt aan houden. Regels en wetten moeten dus niet worden opgelegd. Mensen moeten van het nut ervan worden overtuigd. Dat is dus niet post-modern, maar daarom niet minder waar.

Vrijzinnig-democraten erkennen ongelijkheid tussen mensen. Ik kan mensen niet indelen op eigenschappen, in hokjes stoppen, en daar waarde aan hechten. Omdat mensen doorgaans meer dan één

Welles. Nietes. Kort samengevat is dit de huidige discussie over vrijzinnig-democratie in de JD. Het gaat goed met Nederland als nog enkel wordt gediscussieerd over etiketjes.

Maar er valt nog genoeg te verbeteren. Wat verbeterd moet worden en waar je naar toe werkt, hangt af van je visie. Paul Leenards en Henk Gossink geven beide hun visie op de vrijzinnig-democratische ideologie.

eigenschap hebben, is elke indeling naar eigenschap onzinnig. Dat wil niet zeggen dat iedereen voor mij persoonlijk evenveel betekent. Maar iedereen is uniek en heeft capaciteiten, bekend of onbekend, die hem of haar waardevol maken.

In dat opzicht moet het idee van gelijkwaardigheid ook worden gezien. Vrijzinnig-democraten streven naar gelijkwaardigheid in de zin dat iedereen zelfstandig moet kunnen zijn. Het betekent ook dat mensen die (nog) niet zo ver zijn, ook alle steun krijgen die op te brengen valt: solidariteit, zowel met de mensen in je eigen omgeving, van wie je medeafhankelijk bent, als met mensen verder weg in de tijd (de toekomstige generaties) en in de ruimte (bv. de Derde Wereld). De erkenning van ongelijkheid en het streven naar eigen zelfstandigheid voor iedereen hebben nogal verstrekkende gevolgen.

Het aanpassen van het zweverige beginsel 'De JD streeft naar een maximale individuele zelfontplooiing van alle mensen' in het beginsel 'De JD streeft naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid van alle mensen' is in mijn ogen zeer gewenst. Het is duidelijker, concreter en meer to the (politieke) point. Het scheppen van voorwaarden en het stimuleren van mogelijkheden voor mensen, zodat ze zelfstandig hun eigen beslissingen kunnen nemen, is een taak van de politiek. Of mensen zich willen ontplooiën, is hun zaak. Maar *als* ze dat willen, dan moet het wel mogelijk zijn.

Vrijzinnig-democratie

VRIJHEID, GELIJKHEID OF TRENDY?

Henk Gossink

Bij een debat over vrijzinnig-democratie, is het belangrijk om te bedenken wat je onder *ideologie* verstaat. Tot nu toe zie ik dit in discussies over vrijzinnig-democratie veel te weinig. Dit is begrijpelijk, want lastig, maar het is wel verwijtbaar. Immers, wie nalaat te bepalen waar hij of zij het over heeft, geeft ook de pretentie op om het ergens over te hebben. Om die reden wilde ik een zeer bescheiden poging wagen.

Voor mij is een ideologie een samenhangend geheel van goed onderbouwde gevoeligheid met betrekking tot de samenleving. Zoals liberalen zich gevoelig tonen voor vrijheid, tonen socialistische zich ontvankelijk voor gelijkheid en democraten voor de kans voor iedereen om mee te kunnen praten en beslissen over het publieke domein.

Deze gevoeligheid ontstaat nooit toevalig. Zo gaven liberalen invulling aan het begrip vrijheid als reactie op 'absoluut heersende' vorsten. Dit verklaart waarom klassieke liberalen zich in eerste instantie beperkten tot vrijheid van overheidsdwang (zogenaamde negatieve vrijheid). Onderdrukking van arbeiders door kapitaalcrachten bracht het socialisme ertoe invulling te geven aan het begrip gelijkheid. Omdat de ongelijkheid vooral zo schrijnend was tussen zij die geld hadden en zij die alleen hun lichaam konden inzetten om te overleven, beperkte het begrip gelijkheid zich in eerste instantie tot gelijkheid van kapitaal (zogenaamde materiële gelijkheid).

Het is boeiend om te zien hoe die begrippen zich in de verschillende stromingen een bepalende plaats weten te veroveren. Ook nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen worden benaderd vanuit hetzelfde begrippen-apparaat. De relatie tussen milieu en vrijheid of gelijkheid is zeer problematisch. Toch houden de PvdA en de VVD vast aan hun oude gevoeligheden. Voor nieuwe vraagstukken is geen duidelijke plaats in de traditie die zij in debatten hebben opgebouwd. De ideologie sluit zich als het ware voor nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Deze geslotenheid is er mede debet aan dat nieuwe discussies als medische ethiek en milieu zich slechts met veel moeite en

altijd door toedoen van niet-ideologisch georiënteerde organisaties een plaats kunnen verwerven op de politieke agenda. En, als dat al gebeurt, dan is die plaats zeer onzeker. Zowel D66 als de Jonge Democraten ageren tegen deze geslotenheid. Een open ideologie, waarin plaats is of gemaakt kan worden voor nieuwe gevoeligheden, is hiervoor een redelijk alternatief.

Staan Democraten dan in geen enkele traditie? Die conclusie lijkt mij (nog) niet gerechtvaardigd. Kijken we bijvoorbeeld naar het begrip vrijheid, dan zien we dat de JD daar wel degelijk aan hecht. De oude beperking wijzen wij echter af. Het Klein Orkest heeft die afwijzing eens als volgt verwoord:

'Maar wat is nou die vrijheid zonder huis, zonder baan. Zoveel Turken in Kreuzberg, die amper kunnen bestaan. Goed; je mag demonstreren, maar met je rug tegen de muur en alleen als je geld hebt, is de vrijheid niet duur.'

De verontwaardiging die doorklinkt in dit nummer, was ruim honderdvijftig jaar geleden wijd verbreid toen in Groot-Brittannië een Koninklijke Commissie rapporteerde over de wantoestanden in de koloniën: kinderarbeid, mensen die zich letterlijk dood werkten en stoflongen op je twaalfde. Het leidde bij de liberaal J.S. Mill tot de conclusie dat dwang kennelijk niet alleen van de overheid afkomstig was, maar dat ook particulieren elkaar konden dwingen. Vrijheid van dwang stelt bovendien niets voor als je geen werkelijke keuzevrijheid hebt, vanwege bijvoorbeeld je financiële situatie. Deze verbreding van het begrip vrijheid verbrak de veronderstelde relatie *hoe kleiner de overheid, hoe groter de vrijheid*.

J.S. Mill was daarmee, voor een Brit, erg vooruitstrevend. Op het continent begreep men echter al anderhalve eeuw dat vrijheid en gelijkheid met elkaar verbonden zijn. J.J. Rousseau verwoordde deze relatie reeds in de volgende heldere norm:

'In ieder geval moet het zo zijn dat geen enkele burger zo rijk is dat hij een ander kan kopen en geen enkele zo arm dat hij gedwongen wordt zichzelf te verkopen.'

Daar liet Rousseau het niet bij. Hij ging

ook op zoek naar bronnen van ongelijkheid. In een mooi voorbeeld gaf hij een van die bronnen weer:

'Als een reus en een dwerg samen een landweg oplopen, wordt het verschil tussen de twee per stap groter.'

Het is aan de politiek een oplossing voor het probleem van de dwerg te formuleren. Pragmatische democraten hebben daar vast geen probleem mee. Geef die dwerg een fiets, of een auto. Dat is nou jammer, zo'n goede oplossing en gelijk weer een probleem. Geven we de dwerg nu een fiets of de auto? Ons aller milieubewustzijn biedt uitkomst: de fiets, de fiets!

De dwerg, die liever een auto had gehad, vraagt ons vervolgens deze keuze te baseren op onze ideologie. Zijn goed recht natuurlijk, want wij ontnemen hem een keuzemogelijkheid. 'Wat wordt het sociaal-liberalen, vrijheid of gelijkheid?', zo sard de dwerg. Nou, eigenlijk geen van beiden natuurlijk. Immers, we kiezen voor de fiets vanwege het milieu.

Onze zorg voor het milieu is kennelijk een beginsel voor politiek handelen. We kunnen daar heel ingewikkeld over doen, door, middels allerlei constructies, het alsnog onder een van de twee begrippen te stellen, maar daarmee is een goed milieubesef niet geholpen. Het goede van de JD is juist dat we bereid zijn onze waarden ter discussie te stellen, en, naar aanleiding van nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, 'nieuwe gevoeligheden' op te nemen in onze ideologie. Daarmee is niet gezegd dat we geen affiniteit hebben met zowel de liberale als de sociaal-democratische traditie. Die affiniteit kan echter nooit het belangrijkste kenmerk van vrijzinnig-democratie zijn. De kracht van democraten is juist onze ontvankelijkheid voor nieuwe politieke vraagstukken.

In het spotje van de JD in de zendtijd voor politieke partijen kwam telkens de slogan *open your mind*, vergezeld van een strakke house-beat terug. 'Wel erg trendy', was het oordeel van veel jonge democraten. Nadenkend over gelijkheid, vrijheid en de open ideologie van de JD, vind ik het echter nog niet eens zo slecht gevonden.

(ingezonden mededeling)

GEZOCHT:
NIEUWE HUISSTIJL
zie pagina 15
van deze Demo

Pragmatisme en positieve discriminatie

○ WAT IS HET TOCH FIJN OM LESBISCHE NEGERIN TE ZIJN

Adrie van der Luijt

Yill Georges noemt in Demo 10.3 Pim Fortuyn conservatief, omdat hij positieve discriminatie een verkeerd instrument vindt. Is 'conservatief' hier synoniem voor 'achterlijk', 'bekrompen', 'kortzichtig'? Als mannelijke secretaresse kijk ik er zelf heel anders tegenaan.

In ons land is één op de tweehonderd secretaresses een man (0,5%). Zelf werk ik sinds enkele jaren als directiesecretaresse via uitzendburo's. Veel uitzendburo's kondigen aan dat alle functies 'M/V' zijn, maar zoeken tegelijkertijd 'stoere knullen voor het magazijn' en een 'pittige tante voor het secretariaat'. Mag het ook een 'pittige oom' zijn? Nee dus, de meeste bedrijven benadrukken dat 'gezien de samenstelling van ons team...', 'met het oog op onze klanten...' de voorkeur uitgaat naar een leuk jong ding in een mantelpakje. Bij één van de gespecialiseerde buro's waarvoor ik werk werd specifiek gevraagd om 'een zwartje, want die zijn zo gedienstig'.

Na telkens opnieuw je neus te hebben gestoten, vraag je je af waar een Wet Gelijke Behandeling eigenlijk voor dient. Immers, ik word als secretaresse ('secretaris' is een academische en vaak bestuurlijke functie) op mijn geslacht gediscrimineerd. Echter, vrouwen en allochtonen vormen formele doelgroepen op de arbeidsmarkt. Een bedrijf mag daarom een voorkeur uitspreken voor een of meer van die groepen. Dat 99,5% van alle secretaresses al vrouw is, doet daar niets aan af. In mijn ogen wordt 'positieve' discriminatie hier op een perverse manier gebruikt om een bestaande situatie te bevestigen. Mannen komen er niet tussen, als secretaresse, en een flinke dosis seksisme is daaraan niet vreemd. Ik maak me sterk dat deze situatie alleen onder secretaresses voorkomt.

De secretaressebranche is een vrouwenbranche. Daarom krijg ik standaard voorgedrukte uitnodigingen, gericht aan 'U, mevrouw Van der Luijt', voor vakdagen vol make-up-tips en modeshows. Daarom kijk ik ook niet meer gek op als een beller me verbaasd toebij: 'Ik zou doorverbonden worden met de secretaresse'. 'Daar spreekt u mee'. Eén reactie: 'Ach ja, dat kan allemaal tegenwoordig, hè?'. Tja, ze vinden wat uit, vandaag de dag. Zelfs de media melden, altijd in voor iets exotisch, weten me regelmatig te vinden. Vooral de

combinatie vrouwelijke manager met een mannelijke secretaresse is daarbij favoriet. 'En hoe hebben je ouders erop gereageerd?' Vrienden en kennissen reageren vaak lacherig of laetdunkend, totdat je over het salaris begint. Een goed salaris is blijkbaar een teken van mannelijke potentie.

In de secretaressebranche worden mannen veelal gezien als snelle carrièremakers: via het secretariaat het bedrijf leren kennen en dan doorschuiven naar het management of de automatisering. De hoofdredactrice van *Secretaresse Magazine* noemt haar vakblad een 'vrouwenblad' en weigert botweg voortaan rekening te houden met mannelijke collega's, door haar keer op keer beschreven als Trojaanse paarden. Niet ontkent kan worden, dat in andere sectoren (bijvoorbeeld de verpleging) mannen sneller promotie blijken te maken. Hierbij spelen echter ook andere zaken een rol, zoals de beschikbaarheid voor overwerk bij ouderschap. Bij sollicitatiegesprekken word je als mannelijke kandidaat vaak heel argwanend gevraagd wat je eigenlijke ambities zijn. Ook word je soms aarzelend gevraagd of je er 'als man' moeite mee hebt koffie rond te moeten brengen bij besprekingen (doe ik thuis ook als er visite is) en of je er wel tegen kunt in een ondergeschikte functie te werken ('ondersteunend' is iets anders dan 'ondergeschikt', het geeft goed aan hoe een baas tegen zijn secretaresse aankijkt).

Je kent wel de advertenties: 'vrouwen en allochtone medemensen worden met name opgeroepen te solliciteren'; de gemeente Leiden maakte hiervan: 'De gemeente Leiden voert een actief personeelsbeleid gericht op vrouwen en allochtonen. Personen die menen tot deze doelgroepen te behoren, worden met name verzocht te reageren.' Ik denk dat ik een negerin ben, maar zeker weten doe ik het niet.

Mijn uitzendbaan bij het Stedelijk Museum in Leiden kon niet worden omgezet in een vast dienstverband, omdat ik een man ben. De gemeente Leiden neemt brieven van mannen niet in behandeling bij sollicitaties. Als je geen lesbische negerin hebt kunnen vinden voor de vacature, dan heb je gewoon niet goed gezocht en zou je volgend jaar best eens minder subsidie kunnen krijgen. Deze idioterie heeft ertoe geleid, dat op het stadhuis de

'zachte' sectoren (Welzijn etc.) voor 99% door vrouwen worden bezet, terwijl op de 'serieuze' afdelingen (Financiën, Volkshuisvesting) datzelfde percentage mannen aanwezig blijft, simpelweg omdat er echt geen geschikte vrouwelijke kandidaten te vinden waren. Opnieuw leidt 'positieve' discriminatie hier tot een handhaving en zelfs versterking van de bestaande, ongewenste situatie. Hoezo 'conservatief'?

Niemand kan ontkennen, dat vrouwen een achterstand hebben op de arbeidsmarkt. Uit onderzoek van ondermeer de Loontechnische Dienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is echter gebleken, dat verschillen lang niet altijd een direct gevolg zijn van het verschil in geslacht. Wel komt het voor dat een op zich sekseneutrale factor, zoals deeltijdwerk, ongemaktoeslagen en werktijdtoeslag, beloningsverschillen tot gevolg heeft. Dit indirecte onderscheid is meestal in het nadeel van vrouwen. Ook de beschikbaarheid van kinderopvang en deeltijdbanen speelt een belangrijke rol in de relatie vrouw en werk, net als de tweeverdienersregelingen, waardoor het voor veel vrouwen onaantrekkelijk wordt een (deeltijd)baan te zoeken.

Uit de onderzoeken blijkt verder dat verreweg de meeste verschillen in beloning tussen mannen en vrouwen zijn toe te schrijven aan verschillen in functiejaar, dienstjaar, leeftijd en de wijze van functioneren van de werknemers. Omdat voor deze factoren een objectieve rechtvaardiging is aan te voeren, leveren ze geen strijdigheid op met de gelijke-behandelingswetgeving.

Progressie is goed, pragmatisme is beter. Diverse politiekorpsen werven specifiek onder allochtonen en homoseksuelen, omdat deze groepen aanwijsbaar bijdragen aan het functioneren van de organisatie. Het blindelings hanteren van een instrument als positieve discriminatie draagt echter lang niet in alle gevallen bij tot het bereiken van het doel, bijvoorbeeld een geëmancipeerde arbeidsmarkt waarin gelet wordt op capaciteiten en niet op geslacht. Soms bevestigt het bestaande misstanden en vaak worden via een dergelijk personeelsbeleid aangenomen collega's met argwaan bekeken. Het is daarom te gemakkelijk om tegenstanders van positieve discriminatie als 'conservatief' te bestempelen.

Zouden al die (JD-)vrouwen, die de mond vol hebben van 'positieve' discriminatie ook maar een moment naar de praktijk hebben gekeken? Ach, wat doet het er ook toe; het staat wel zo charmant, als een vrouw niet helemaal weet waar ze het over heeft. Toch?

BIJ(L)VAL

G.A. van der List en P.G.C. van Schie

VAN THORBECKE TOT TELDERS

Hoofdpersonen uit de geschiedenis van het Nederlandse liberalisme vóór 1940

'Van Thorbecke tot Telders' is een bundel biografische essays over tien voormannen uit de vooroorlogse liberale beweging, die eerder dit jaar onder auspiciën van de Teldersstichting, het wetenschappelijk bureau van de VVD, uitkwam.

De portretten worden ingeleid door een kort overzicht van de liberale geschiedenis tot aan de oorlog. Een inleiding die in elk geval discutabel is. Niet alleen omdat deze niet aansluit bij de profielschetsen en daardoor al tekort schiet, ook omdat de auteurs van VVD-huize wederom proberen de scheiding der vrijzinnige geesten in 1901 te bagatelliseren. Dat jaar werd de Vrijzinnig-Democratische Bond opgericht, een tehuis voor radicaal-democraten en sociaal-liberalen die zich in de grote Liberale Unie niet meer konden vinden. De Liberale Unie heeft zich nog een tijd voortgesleept en zich staande weten te houden tussen de conservatieven en de progressieven, voordat zij met de rechts-liberalen fuseerde tot de Liberale StaatsPartij de Vrijheidsbond. De leden van deze partij zijn na de oorlog verder gegaan in de Partij van de Vrijheid, de voorloper van de in 1948 opgerichte VVD. Het is waar dat enkele leden van de VDB onder aanvoering van Oud de overstep maakten naar de VVD en dat deze Oud tot 1963 de partij strak leidde. Het wil nog niet zeggen dat de VVD dus de rechtmatige erfgenaam is van de VDB en dat in de VVD de scheiding van 1901 teniet is gedaan; iets dat de VVD nog steeds probeert te beweren. De overgrote meerderheid van de VDB is meegegaan met de fusie van deze partij in de Partij van de Arbeid, waarmee de PvdA in elk geval formeel de erfgenaam is van de VDB. Mocht er een partij zijn die op inhoudelijke gronden zichzelf als erfgenaam mag betitelen, dan komt D66 het meest in aanmerking.

De auteurs proberen de VDB tot voorland van de VVD te maken. Niet alleen in hun krampachtige geschiedschrijving, maar ook door de keuze van de hoofdpersonen. Het is opmerkelijk dat alleen Telders is opgenomen en dat andere voormannen van de LSP of haar voorgangers, zoals Dresselhuys, worden genegeerd. Wel worden links-liberalen en vrijzinnig-democraten als Marchant, Treub, Tak van Poortvliet en Goeman Borgesius opgenomen; voormannen die eerder aan de portretgalerij van D66 mogen worden toegevoegd. Het is toch zielig voor de VVD om te weten dat Marchant zichzelf nooit heeft gezien als liberaal, maar als democraat. Reeds in die tijd betekende liberaal conservatief. En wat te denken van Treub die de liberale partij typeerde als 'een oude jonge juffrouw, in wie, hoe lang je haar ook aaide, geen leven meer was te krijgen'.

Het boek zelf is overigens zeer de moeite waard. Veel ideeën uit die tijd zijn nog steeds actueel en zullen door (jonge) democraten zeker herkend en onderschreven worden. Het kan geen kwaad, ook niet voor D66, om je af en toe eens te bezinnen en terug te keren naar je roots. Van lezen word je wijzer, schijnt.

Paul Leenards

BIJ(L)VAL is de boekenrubriek van Demo. In deze rubriek worden boeken door de redactie gerecenseerd.

Juli 1993

RIKCO'S CORNER

RECHTSGEDRAGEN STROPDAS

'Ook voor liberalen verdienen de bijbel en het christelijke geloof een wat serieuzere benadering! Schoolbesturen kunnen van mening zijn dat een al te actieve confrontatie met homoseksualiteit leerlingen aan het twijfelen kan brengen over hun eigen seksuele gaardheid. Deze twijfel vormt voor sommigen reeds voldoende reden om homoseksuele provocaties tegen te gaan. Bovendien kan het resulteren in een toename van het aantal homoseksuele gedragingen, hetgeen in strijd is met de bijbel - en niet alleen daarmee.'

Een citaat uit het blad van de SGP, zou je denken. Niets is minder waar: het is afkomstig uit de laatste Driemaster, het ledenorgaan van de JOVD. Het was geen per ongeluk geplaatste brief van een rechts-extremistische zonderling, maar van Driemaster-eindredacteur Folkert Bolkestein - het zal je kind maar wezen.

Tegenstellingen tussen zeer rechtse en meer liberaal denkende JOVD'ers behoren tot de traditie van de JOVD. Er is een segment van corpsballen in dieldelig donkerblauw met stropdas, dat veelvuldig zuipt en rechtse plattitudes uitkraamt, in politiek niet geïnteresseerd is en tot voor kort gelukkig zelden functies van enig gewicht bekleedde. Het andere segment is dat van de denkende liberalen. Zij kleden zich sjofeler en uiten redelijke en bij vlagen progressieve standpunten. Ook bevolken zij doorgaans het Hoofdbestuur van de JOVD.

Dat laatste segment is nog niet verdwenen, maar de spoeling wordt merkbaar dun bij onze rechterbuurman. Intellectuele jongeren van nu voelen zich meer aangetrokken tot JD en D66. Maar de bekakte pa uit Blaricum leent zijn zootje nog altijd zijn BMW en behangt zijn dochtertje nog altijd met shawltjes en parelkettinkjes om te kijken of er in de JOVD een goede partij te schaken valt. Voorzitter Koen Petersen, die zelf absoluut niet oogt of klinkt als een verlichte liberaal, maar dat in zekere zin wel is, houdt de moed erin. Met enthousiasme vertelt hij over het vernieuwde promotie- en ledenwervingsbeleid in zijn openingscolumn in Driemaster. Maar verderop blijkt de aarts-conservatieve Driemasterredactie weinig fatsoensnormen te bezitten waar het gaat om de omgang met het Hoofdbestuur. Het congresverslag bestaat uit een niet meer dan een kolom lange klaagzang over het HB. En de fotopagina liegt er ook niet om. Foto: jongen met benen op tafel. Bijschrift: 'Vice-voorzitter Frijlink in karakteristieke houding.' Foto: Koen Petersen en secretaris Karen Hebben. Bijschrift: 'Vuil en hard spel speelden ze. De vereniging hikte en slikte.' Foto: lege zaal. Bijschrift: 'De JOVD tijdens het hoogtepunt van de politieke discussie.' Foto: Koen Petersen achter het kathedraal. Bijschrift: 'De voorzittersspeech....tijd voor een dutje.'

Op de volgende pagina's houdt redactielid Melvin Schut een vertoog waarin hij stelt dat de Britse conservatieven in dat land de enige bewaarders zijn van het liberale gedachtegoed. Onder de kop 'Nederigheid' pleit Folkert Bolkestein voor een nieuwe elite, want: 'Massa's kunnen niet nadenken en blijken niet te kunnen onderscheiden tussen gezonde denkbeelden en de meest wereldvreemde theorieën of ziek populisme.' Ja, Folkert, schaf de democratie maar af, jij hebt gezonde ideeën!

Het zal het Hoofdbestuur van de JOVD niet meevallen een vereniging te besturen die het accepteert dat een stel rand-debielen het blad volschrijft. Ik wens Koen Petersen en de zijnen daarbij oprecht veel succes.

D'emoties

AANDACHT

De wisseling van de wacht in het Landelijk Bestuur op het afgelopen congres, is er een geweest die weinigen koud zal laten. Het moet mij desondanks van het hart dat er in het congresverslag in *Demo* 10.3 wel zeer weinig is terug te vinden van een van de oorspronkelijke hoofdactiviteiten: de behandeling van de resolutie 'Goederenvervoer en Milieu'. Naast de observatie van de *Demo*-redactie 'dat JD'ers wèl massaal warm lopen voor de (actueel) politieke moties' (in tegenstelling tot de resolutie) trekt zij blijkbaar ook voor zichzelf haar conclusies.

Natuurlijk is de behandeling van moties, waarbij de standpunten van de individuele leden van de ALV meestal ter plekke worden ingenomen, een flitsendere gebeurtenis. Resoluties zijn anders: het zijn grotere projecten, waarbij men door middel van discussies vooraf een overwogen en genuanceerder standpunt kan innemen. Welk gewicht men bij resoluties dan geeft aan grote lijnen of details, is zowel een zaak van de werkgroepen als de ALV. Ik hoop dat de JD ook hiervan het belang blijft inzien.

Marc Davidson (werkgroep Milieu),
Amsterdam

NASCHRIFT REDACTIE:

Weinig aandacht voor de resolutiebehandeling, inderdaad. Misschien had het geholpen als de resolutie was aangenomen.

*Ik draaide haar nummer
alle twaalf cijfers
in één keer goed*

*Maar toen ze opnam
en zei van:*

*"We zijn al elf jaar uit elkaar,
'k ben nu getrouwd
en heb een kind van drie jaar,
wat aan de voorwaarden voor een
gelukkig kind van drie voldoet",
dacht ik:*

*"Is mijn geheugen soms iets te
goed?"*

Jan Spaans,
Leiden

SOCIAAL ZEDERIK

De verzorgingsstaat kalft af. Uitkeringen van jongeren tussen de 18 en 21 jaar worden afgeschaft, de overige uitkeringen worden steeds lager. Voordeelregels voor mensen met lagere inkomens vallen weg en de betekenis van het woord sociaal is bij vele Sociale Diensten niet meer bekend. Zo is er de gemeente Zederik in Zuid-Holland. Hier worden uitkeringsgerechtigden uitgemoeld en probeert de Sociale Dienst onder allerlei financiële verplichtingen uit te komen door hen met zwaarwichtige termen te overbluffen.

Een uitkeringsgerechtigde werd via een korte brief medegedeeld dat hij binnen een maand zijn belastingteruggave van het vorige jaar (tweeduizend gulden) moest inleveren, anders zou het bedrag worden ingehouden op zijn uitkering. Helaas was de uitkeringsgerechtigde zo slim om er de boeken op na te slaan. Het maximaal in te houden bedrag bleek 700 gulden te zijn. Door in beroep te gaan bij de Provinciale Staten heeft hij (maar?) 700

gulden hoeven te betalen.

Ook laat de gemeente Zederik graag mensen schaduwen. RWW'ers worden in de gaten gehouden als zij boodschappen doen en als zij op bezoek gaan bij de dokter. Ook al het mannelijke bezoek van vrouwelijke RWW'ers wordt bijgehouden (misschien verdienen de dames wel bij...).

Een laatste geval: een uitkeringsgerechtigde werd om zes uur 's ochtends met haar vriend uit bed geplukt en in een politiecel gegooid. De auto van de vriend stond namelijk als vier dagen voor haar deur (jaja, het was flink balen dat-ie kapot was. Gelukkig had hij een auto van iemand anders kunnen lenen!). Uiteraard moest de politie hen wegens gebrek aan bewijs weer vrijlaten.

Is dit de toekomst van onze 'verzorgings'-staat?

Wendy van der Lubbe
Amsterdam

IJDEL?!

Wat een ijdele, zeurende, saaie jongen, die Ruud van den Brink. Dit zou ik opmaken uit de vorige *Demo*, als ik mijzelf niet beter kende. Oké, ik ben best een beetje ijdel, maar 11 foto's in één *Demo* is een beetje te veel van het goede. Gelukkig ben ik zo fotogeniek dat ik er niet ijdel van wordt.

Het interview gaat vooral over mijzelf en de JD. Nu praat ik hier graag over, maar tijdens dit interview zijn er ook andere thema's besproken. Politiek bijvoorbeeld, D66 bijvoorbeeld. Maar volgens de *Demo*-redacteur was mijn politieke mening niet interessant voor de gemiddelde *Demo*. Helaas bleek dit pas ndat het interview gehouden was, anders had ik er denk ik niet aan meegewerkt.

Ook heb ik de indruk dat er wel erg selectief geciteerd is uit het opgenomen materiaal. Ik wist niet dat ik een zo negatief beeld van de JD had. Soms heb ik het idee dat ik meer de mening van de interviewer dan die van mezelf lees. Zoals ik al op het congres zei: ik heb een leuke tijd gehad in de JD.

Mijn achting voor de JD is trouwens behoorlijk gedaald na het congres. Niet omdat ik via een motie van wantrouwen

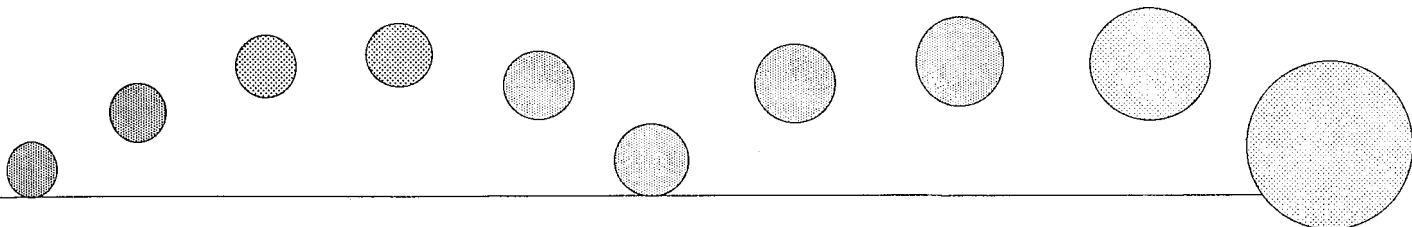
naar huis gestuurd ben. Wel omdat de manier van discussiëren me ontzettend tegenstond. Zeker als ik dan in *Demo* lees dat 'zonder mensen omlaag te halen, een moddergevecht voorkomen (is)', ga ik aan mijn lidmaatschap twijfelen. Naar mijn mening zijn er wel degelijk mensen op een schandelijke manier naar beneden gehaald voor een volle zaal. Op zo'n moment moet je hard zijn, kreeg ik te horen, het was nodig. Maar ik vind dat je mensen altijd in hun waarde moet laten, wat er ook gebeurt. En zeker in een hobby-club als de JD.

Ruud van den Brink
Amsterdam

NASCHRIFT REDACTIE:

Merkwaardig: Ruud heeft twee conceptversies van het interview vooraf gelezen. Alle wijzigingen zijn met hem besproken. Pas na publicatie komt de kritiek.

Bovendien: wie is 'de' Demo-redacteur? Ruud is door twee mensen geïnterviewd, de lay-out is door drie mensen verzorgd en de eindredactie door twee. En dit alles onder verantwoording van de hoofdredacteur.

VAN RITZENBABY TOT DEMOCRAAT

In een democratie is protesteren een grondrecht. Protesten worden niet met de vuist, maar met het woord beslecht. Deze democratische beginselen zijn tijdens het jongerenprotest op 8 mei in Den Haag met voeten getreden.

Dat de Haagse 'vroede vaders' zich de woede van de jongeren op de hals hebben gehaald, is duidelijk. Alleen is het niet te hopen dat de woede de jongeren zodanig heeft verblind, dat zij geen oog meer hebben voor de positieve kant van het geweldadige ME-optreden.

Door het inzetten van de ME hebben B&W van Den Haag namelijk een schoolvoorbeeld gegeven van de Wet van Hoogeven, dat 'de mens in het dagelijks leven nergens zo jammerlijk faalt, als juist op het terrein dat wordt geacht zijn vakgebied te zijn.'

Het is te hopen dat de leiding van het jongerenprotest lering zal trekken uit deze openbare les; een hoop die gelukkig niet

ijdel is. Vanuit evolutionair oogpunt beschouwd beschikken de jeugdige leiders - als kinderen van de barricaden-bestormende protestgeneratie van '68 - nu eenmaal over een groter politiek vermogen dan de huidige leiders. De huidige protestgeneratie moet dus in staat zijn om zich op geweldloze wijze te distantieren van de vorige protestgeneratie. Van Ritzenbaby's moeten zij kunnen uitgroeien tot volbloed democraten, die een koers varen die werkelijk perspectief biedt. Het inzetten van de ME bij kritiek op hun beleid, zal bij hen niet kunnen voorkomen.

Dit lijkt momenteel een utopie, maar de schijn bedriegt. De democratische gezindheid is uiteindelijk sterker dan de dictatoriale. Ofwel: het recht zal het in laatste instantie winnen van het onrecht.

*Wouter ter Heide,
Zwolle*

WILHELMUS

Verschrikkelijk, vinden CDA, VVD en klein rechts; onze basisschoolleerlingen kennen het Wilhelmus niet meer. Of minister Ritzen daar even verandering in wil aanbrengen. Gewoon, kwestie van vaderlandsliefde.

Nou vind ik vaderlandsliefde al een dubieus verschijnsel (waarom zou je alleen van je eigen land houden?), maar echt kwalijk wordt het pas als je deze eigenliefde aan anderen gaat opdragen. CDA-betutteling ten voeten uit: 'Jij moet dit liedje leren, want dat is goed voor je.'

Ik zie het trouwens al voor me. Onze mooie pluriforme samenleving. Kindertjes uit allerlei culturen, in allerlei kleuren. Ze openen hun gouden keeltjes en zingen: '...ben ik van Duitschen bloed!'. Volkomen achterhaald dus.

Maar die Koning van Spanje, die mag blijven. Juan Carlos heb ik altijd geëerd.

*Christiaan Bonebakker,
Utrecht*

IN ONS BELANG

'Sorry' staat op de pamfletten in de Utrechtse stadsbussen. 'De buschauffeurs kunnen u vrijdag niet van dienst zijn. Van het weinige geld dat ze verdienen, kunnen zij hun werk echt niet goed doen. En omdat zij hun werk graag wèl goed willen doen, moeten zij staken. Dat is dus in uw belang.' Of woorden van gelijke strekking.

Een week later lezen we in de bus weer 'Sorry'. Vergeten het pamflet weg te halen, denk je als argeloze busreiziger. Maar nee: de dienstverleners van het vervoersbedrijf staken opnieuw in ons belang. En dat iedere week, in iedere grote stad.

De stakingen zijn in twee zichten dom. Ten eerste staken de buschauffeurs zó vaak, dat het inmiddels niemand meer opvalt. Je kijkt gewoon, voordat je naar de halte loopt, even in de krant of de bussen toevallig staken. Ten tweede maken de stakers zich volkomen belachelijk als 'dienstverleners'. De ware dienstverlener had ons bij wijze van actie gratis vervoerd. Misschien is het wel terecht dat de chauffeurs meer loon eisen. Maar ik betrap me erop dat ik, iedere keer als ik de sticker 2,5 procent, en snel zie, hoop dat ze het niet krijgen. Best zielig, eigenlijk.

*Christiaan Bonebakker,
Utrecht*

REFERENDUM

Er zijn drie mogelijkheden: 1. heel veel referenda; 2. af en toe een referendum; 3. geen referendum. Zwitserland is een voorbeeld van een land met heel veel referenda. Burgers mogen zo verschrikkelijk veel participeren in de politiek dat ze er knettergek van worden en helemaal geen zin meer hebben om weer naar de stembus te lopen voor het zoveelste referendum. Bovendien, de regering kan nooit is een keer lekker snel een besluit nemen; er is altijd wel weer iemand die een referendum eist. Een besluit nemen waar iedereen het mee eens is, is een onmogelijke opgave. Zo zal het steeds gedoemd zijn tot een inhoudsloos compromis. Met mogelijkheid twee zijn we zo klaar. Antwoorden op zulke referenda zijn eigenlijk steeds een antwoord op de vraag: mag de huidige regering blijven? Blijft over, juist ja, mogelijkheid drie.

*Barbara Naumann,
Utrecht*

(Ingezonden mededeling)

TRES GRANDE VITESSE

Natuurlijk moet de hoge-snelheidslijn van Brussel naar Amsterdam er komen. Het is toch een goed alternatief voor het vliegtuig. Maar waarom moet deze razende trein door het Groene Hart denderen? Het behoud van het laatste stukje groen in de verder grauwe Randstad is toch iets wat een milieupartij als D66 moet mobiliseren?

Mijn verbazing was dan ook groot toen D66-Kamerlid Versnel haar visioenen over de TGV bloot gaf. Zij droomde van zilveren monsters die op metershoge palen door het pittoreske landschap schieten. Een mooie droom, als het daar maar bij blijft. Er zijn betere alternatieven voor het gekozen tracé, die aanzienlijk minder schade aan het landschap en de leefomgeving toebrengen. Het D66-verkiezingsprogramma is daar zeer duidelijk in: hierin wordt gekozen voor een tracé dat in elk geval *niet* het Groene Hart doorsnijdt. Heeft Versnel haar eigen programma niet gelezen of heeft zij een nog mooiere droom? De hoge-snelheidslijn is in het volgende kabinet nog steeds aan de orde. Versnel als minister van Verkeer en Waterstaat? Laat het bij een droom blijven.

*Paul Leenards,
Amstelveen*

Verslag van een verkiezingswaarnemer

FRAUDE LOONT NOG IN PARAGUAY

Op 9 mei moest het dan zover zijn. Voor het eerst in de geschiedenis van Paraguay zouden er eerlijke, democratische verkiezingen plaatsvinden. Buitenlandse waarnemers waren ter plekke om het geheel te controleren. De International Federation of Liberal and Radical Youth (IFLRY) zond ook een delegatie. JD'er Dennis Hesseling maakte hier deel van uit.

Dennis Hesseling

Dat er een delegatie van IFLRY was, was te danken aan het feit dat de Paraguayaanse Joventud Liberal Radical Auténtico (JLRA), zelf ook lid van IFLRY, haar moederpartij, de Partido Liberal Radical Auténtico (PLRA), zag deelnemen aan de verkiezingsstrijd. Belangrijkste inzet was het presidentschap, waarvoor van hun kant dr. Domingo Laíno kandidaat stond. Alles wees erop dat zijn jarenlange strijd tegen de dictatuur van Stroessner (die duurde van 1954 tot 1989, 35 jaar dus!), inclusief gedwongen verblijf in ballingschap in Argentinië, nu beloond zou worden. Vandaar dat het voor de PLRA extra belangrijk was om buitenlandse waarnemers bij de verkiezingen te hebben. De IFLRY-delegatie bestond uit zo'n 25 personen; de meesten uit Europa en enkelen uit de VS. We waren twee weken voor de verkiezingsdag aanwezig en hadden op die manier genoeg tijd om ons daarop voor te bereiden. Dit gebeurde middels een seminarium, dat begon met algemene informatie over Paraguay, zoals geschiedenis, economie en politiek systeem (erg nuttig, aangezien de meesten niet veel van dit altijd zo gesloten land wisten), en steeds meer toespitte op de verkiezingen

zelf. Dit laatste betrof zelfs praktische tips als het dragen van een stropdas tijdens het waarnemen, omdat mensen op het platteland dan denken dat je advocaat bent, en dat maakt indruk.

LISTA DOS

De tijd vóór de verkiezingen dat we in Asunción, de hoofdstad, waren, hebben we natuurlijk niet alleen aan het seminarium besteed. Het was campagnetijd, en niet zo'n beetje ook! De hele stad was volgeplakt met posters van alle kandidaten, overal hingen spandoeken en iedereen op straat liep met politieke T-shirts en petjes. Sterker nog: zodra iemand een politieke geestverwant tegenkwam, werd er luid getoeterd en enthousiast het V-teken gemaakt (dit laatste alleen in het geval van de PLRA, omdat die op lista dos, lijst twee, stonden). Politiek beheerste het leven!

Langzamerhand begon het politieke spectrum van Paraguay voor ons kleur te krijgen. Belangrijkste partij in de laatste 40 jaar was de Colorado-partij. Stroessner was hier lid van, en ook generaal Rodríguez, zijn schoonzoon nota bene, die hem middels een staatsgreep in 1989 afzette. Rodríguez zette het proces van democratisering in gang, en in ieder geval wat betreft de vrijheid van meningsuiting is hij daar, zoals mag blijken uit de voorgaande beschrijving, goed in geslaagd. De grootste oppositiepartij is al die tijd de PLRA geweest, ook een partij die stamt uit de vorige eeuw. Zij hebben nooit meegewerkt met de dictatuur. In zijn verkiezingstoespraken bracht Laíno dit altijd naar voren: 'Nosotros tenemos los manos limpios' ('Wij hebben schone handen'). Als derde factor is er sinds twee jaar Encuentro Nacional, een beweging geleid door Caballero Vargas. Deze man is rijk geworden in het zakenleven en heeft veel van zijn invloed aangewend om zichzelf kansen te verschaffen bij deze verkiezingen. Het niet echt politiek zijn, werd door hem (en zijn aanhangers) als een voordeel gezien; de liberalen wierpen hem juist voor de voeten dat hij een opportunist was, aangezien hij tijdens de dictatuur nooit iets van zich had laten horen. Een werkelijk reusachtig fenomeen was de afsluiting van de campagne van de PLRA. Uit het hele land waren hiervoor busladingen vol mensen, natuurlijk be-

hangen met vlaggen en alles, naar Asunción gekomen. De kranten schreven de volgende dag dat het er tweehonderd-duizend waren - en dat op een bevolking van nog geen vijf miljoen! Zij kregen de ene toespraak na de andere voorgeschoteld, en bleven ongelooflijk enthousiast. Toen het politieke gedeelte afgelopen was en de band begon te spelen, ging iedereen naar huis...

RUSTIGE CHAOS

Voor het daadwerkelijke waarnemen verdeelden we onze delegatie over het hele land, om een zo algemeen mogelijk beeld te krijgen. Ik kwam terecht in een plattelandsdorpje in het oosten van Paraguay, waar de koeien nog onbekommerd over straat liepen. Zo rustig als het dorpje was, zo rustig verliepen de verkiezingen hier ook. Natuurlijk, naar Westerse begrippen was het een chaos (probeer die mensen niet uit te leggen wat een rij is, ze weten het gewoon niet!), en er was veel te weinig ruimte voor alle tafels waar iedereen moest gaan stemmen. Iedereen werkte echter goed samen en dan is dat allemaal geen probleem.

Toen ik de dag na de verkiezingen weer terugkwam in Asunción, werd mijn vreemde verkiezingsbeeld ruw verstoord. Andere waarnemers vertelden over Coloradoleden die indianen met vrachtwagens naar de verkiezingsplaats brachten, ze een rode armband omdeden en vertelden dat ze die kleur moesten stemmen (in verband met het analfabetisme kon men ook op kleur stemmen, en rood was de kleur van Colorado). Een lokaal verkiezingsorgaan met een meerderheid aan Coloradoleden had één dag voor de verkiezingen de plaats waar gestemd moest worden zo'n tweehonderd kilometer verplaatst, wetende dat alleen de Colorado-partij in staat zou zijn op zo'n korte termijn vervoer voor zijn kiezers daarheen te regelen. Verder bleek dat een van onze waarnemers zodanig was bedreigd, dat hij weg moest vluchten om niet in elkaar geslagen te worden.

WACHTEN OP DE UITSLAG

Vervolgens begon de vertragingstactiek. De meesten van onze groep vertrokken de volgende dag, maar de uitslag van de verkiezingen was toen nog lang niet bekend. Dat wil zeggen: de officiële uitslag niet - ondertussen kwamen er wél telkens

nieuwe onofficiële uitslagen, nota bene van het officiële orgaan, de Junta Electoral Central (JEC), die beweerden dat de Colorado's met zo'n acht procent verschil gewonnen zouden hebben. Maar de parallelle telling van de PLRA gaf toch andere cijfers aan.

De stemming in de week na de verkiezingen was bedrukt. Het feit dat de twee oppositiepartijen samen duidelijk de meerderheid van de bevolking achter zich hadden, terwijl toch de Colorado's gewonnen zouden hebben, was hiervan de oorzaak. Juist vanwege deze situatie was de verkiezingswet zodanig gemaakt dat er geen tweede ronde zou zijn: de Colorado's wisten dat ze dan zeker zouden verliezen. Het duidelijkst kwam de bedrukte stemming wel naar voren tijdens een belangrijke voetbalwedstrijd, de woensdag na de verkiezingen in Asunción. Wasmosy, de kandidaat van de Colorado's die zich de nieuwe president van Paraguay waande, was erbij. En het hele stadion schold hem uit. Letterlijk.

JIMMY CARTER

Terwijl de JEC doorging met het publiceren van onofficiële cijfers, kwamen steeds meer gevallen van fraude boven water.

Ook bij het JEC zelf ging veel mis: een groot deel van de enveloppen waarin de officiële documenten vanuit het hele land naar de hoofdstad gestuurd werden, kwam geopend aan. Op zo'n moment steekt het dat iemand als Jimmy Carter, die ook als waarnemer aanwezig was, de dag na de verkiezingen vertrekt en vervolgens in New York een persconferentie geeft, waarin hij zegt dat er wel fraude is geweest, maar niet zodanig dat de uitslag werkelijk zou zijn beïnvloed. Op dat moment was het proces nog in volle gang! Twee weken heeft het geduurd voordat de JEC eruit was. De officiële uitslag die daaruit voortkwam, werd vervolgens naar het parlement gebracht, samen met een flink pak fraude-aanklachten van de oppositie. Het parlement, zo was de procedure, had het laatste woord. Jammer alleen dat het parlement nog van de oude samenstelling was, dus met een meerderheid van Colorado. Toch hebben ze niet overal onderuit gekund. In de uitslag van de JEC was er in het nieuwe parlement precies een evenwicht tussen Colorado's en oppositie. Nu is dat bijgesteld: de (gezamenlijke) oppositie heeft een meerderheid in beide kamers - maar het presidentschap gaat naar Wasmosy.

VIER JAAR TE KORT

'¡No votar por la dupla del fraude!' ('Stem niet voor herhaling van de fraude!') was de spreuk waarmee Argaña de kiezers opriep niet op Wasmosy te stemmen. Dat was nogal opmerkelijk, aangezien Argaña een van de belangrijkste personen binnen de Colorado-partij is. Hij was echter tegenkandidaat van Wasmosy bij de interne verkiezingen binnen de partij, en is alleen door een omvangrijke fraude niet de presidentskandidaat van de Colorado's geworden. Zijn oproep heeft niet mogen baten; er zijn veel mensen die tóch op Wasmosy gestemd hebben, en gefraudeerd heeft hij zeker ook. Misschien is vier jaar toch te kort om een volledige overgang van dictatuur naar democratie te krijgen. In ieder geval heeft de oppositie de meerderheid in beide kamers, en ook een aantal belangrijke andere posten weten te verkrijgen. Laten we hopen dat zij van daaruit haar machtspositie uit kan breiden om over vijf jaar ècht de eerste democratische verkiezingen van Paraguay in te gaan.

(Ingezonden mededeling)

Plastisch chirurgen opgelet EEN FACELIFT VOOR DE JD

Er bestaat nogal wat ontevredenheid binnen de vereniging over het huidige logo. Dit uit zich bijvoorbeeld in het niet consequent gebruiken daarvan. Verschillende regio's houden er hun eigen versie van de huisstijl op na; op sommige materialen is hiervan zelfs helemaal geen spoor meer te vinden. Dit komt onder meer doordat de gemiddelde JD'er zich niet kan identificeren met het huidige logo. Jong en dynamisch is het huidige logo bijvoorbeeld niet te noemen.

Financieel gezien is het nu het moment om een nieuwe huisstijl in te voeren. Hoogstwaarschijnlijk gaat D66, en daarmee ook de JD, per 1 september verhuizen, waardoor op alle materialen de adressen moeten veranderen. Tegelijkertijd zal de JD milieuvriendelijk papier gaan gebruiken. Verder is het mogelijk dat we van drukker gaan veranderen. De extra kosten om een nieuw logo in te voeren zijn door dit alles vrijwel nihil. Als het nieuwe logo geen aflopende druk heeft, zoals nu, besparen we bovendien 3 cent per velletje briefpapier.

Met drie verkiezingen voor de deur wordt het hoog tijd voor een logo waarmee de JD naar buiten durft te komen. Ieder lid krijgt hierop maximale invloed. Maak daarom zelf een ontwerp voor een logo en stuur dat **vóór 14 augustus** naar het landelijk secretariaat. Van alle voorstellen zullen het LB en een speciaal daarvoor geformeerde huisstijlcommissie er drie uitkiezen. Deze worden op het najaarscongres behandeld en in stemming gebracht.

De voorstellen dienen aan de volgende criteria te voldoen:

A. Kleur:

- goed copieerbaar
- goed zichtbaar op kringlooppapier
- onderscheidend van andere politieke jongerenorganisaties, partijen enz.
- frisse kleur
- niet meer dan één kleur, verschillende gradaties wél mogelijk

B. Vorm:

- sterk verkleinen en vergroten mogelijk
- scheiding tussen beeldmerk en ondertitel mogelijk
- plaatsbaar
- geen aflopende druk
- fris, jong e.d.
- gebruik óf standaardlettertypen, óf juist zeer afwijkende letters
- leesbaar als 'JD'

We hopen vele voorstellen vanuit de vereniging te mogen ontvangen. Daarnaast zullen we nog grafische hogeschoolen e.d. benaderen om ontwerpen te maken. Voor verdere informatie kun je contact opnemen met Wendy van der Lubbe (020-6103518).

Wendy van der Lubbe

MACHT EN ONMACHT VAN VN IN CAMBODJA

Van 23 tot 28 mei vonden in Cambodja verkiezingen plaats. Deze vormden de hoofd- (en oorspronkelijk eind-) fase van het vredesproces in Cambodja, waarmee de duurste VN-operatie uit de geschiedenis zou moeten worden beëindigd. Na 23 jaar oorlog eindelijk vrede, vrijheid en veiligheid in Cambodja? Dat is nog maar de vraag. Peter Ras schetst geschiedenis en heden van dit verscheurde land.

Peter Ras

Geen land ter wereld heeft zoveel te lijden gehad als Cambodja. De lidtekens daarvan zijn nog zo overmatig aanwezig en de bevolking loopt nog met zo'n gigantisch trauma rond van een onvoorstelbaar wreed verleden, dat van rust en tevredenheid voorlopig nog geen sprake kan zijn. Niet voor niets wordt Cambodja het land met het grootste aantal invaliden genoemd, het grootste aantal éénbenigen, het grootste aantal éénoudergezinnen, het grootste aantal mijnen...

GENOCIDE

Het bewind van Pol Pot heeft in de jaren zeventig een beleid van genocide gevoerd. Over deze holocaust is al veel geschreven, en terecht, want wie in Cambodja is, schijnt nog dagelijks geconfronteerd te worden met het leed uit deze periode. De angst voor een herhaling van het verleden leeft nog sterk.

Waar veel minder over geschreven is, is de periode die volgde op het Rode Khmerschrikbewind, na de Vietnamese inval in '79. Deze inval vond deels plaats om humanitaire redenen, deels doordat de Rode Khmer zich steeds agressiever gingen tonen jegens Vietnam. De verhalen van vluchte-

lingen voor het Rode Khmer-bewind waren te stuitend om nog langer lijdzaam af te wachten hoe een volk werd uitgemord.

De Vietnamezen installeerden een nieuwe regering in Phnomh Penh, die uiteraard de goede betrekkingen met Vietnam hoog op haar prioriteitenlijstje had staan. Eerste premier werd Heng Samrin, later opgevolgd door Hun Sen. Tot 1989 bleef een groot Vietnamees leger in Cambodja aanwezig, dat oorlog voerde met de drie belangrijkste oppositiegroeperingen in de grensgebieden: de National Front for an Independent, Neutral, Peaceful and Cooperative Cambodia (Funcinpec) van Prins Sihanouk, de Republikeinse Khmer People National Liberation Front (KPNLF) van Son Sann en de Rode Khmer onder leiding van Khieu Samphan (en achter de schermen Pol Pot, naar men vermoedt). Deze drie groeperingen waren een alliantie aangegaan met als voornaamste doel de terugtrekking van de Vietnamezen uit Cambodja.

ORDE OP ZAKEN

Tien jaar heeft deze situatie voortgeduurd. Het pro-Vietnamese bewind in Phnomh Penh probeerde enigszins orde op zaken te stellen en een begin te maken aan de wederopbouw van het land. Religie mocht weer in de openbaarheid komen, universiteiten en scholen werden weer geopend en men probeerde, zover mogelijk, de infrastructuur te verbeteren. De Cambodjaanse regering ondervond echter veel hinder uit het buitenland aangezien slechts weinig landen haar erkenden en veel landen (met name de westerse industrielanden) haar boycotten. Zo bekleedde bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van de alliantie lange tijd de zetel van Cambodja in de VN.

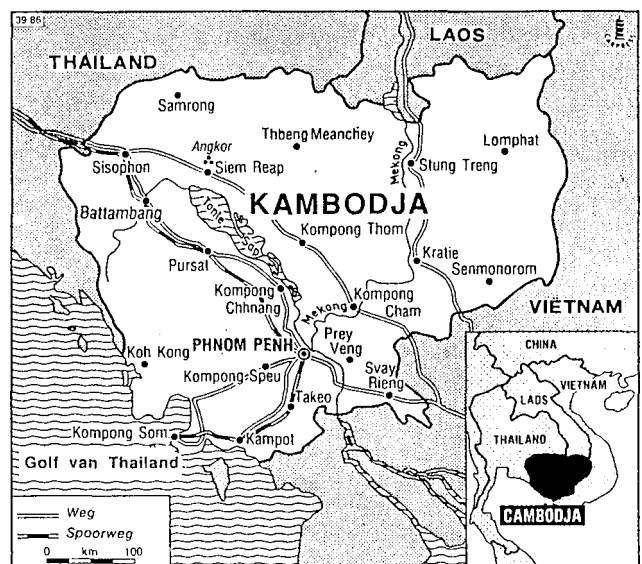
Het pro-Vietnamese bewind kon, ondanks alle pogingen tot normalisering van de toenmalige situatie in Cambodja, gekenschetst worden als autoritair. Na 1989 versoepelde het socialistische bewind haar beleid nogal. Desondanks bleef zij haar twee voornaamste problemen behouden: de meeste landen bleven

weigeren haar te erkennen en de strijd met de oppositiegroeperingen (met name de Rode Khmer) bleef aanhouden.

MOEIZAME BESPREKINGEN

Eind jaren tachtig begon men wel vredesbesprekingen te voeren, waarbij na enige tijd de hoogste leiders van iedere partij aanwezig waren (Sihanouk, Son Sann, Khieu Samphan en Hun Sen). Deze vredesbesprekingen verliepen uiterst moeizaam, duurden jaren, en werden mede mogelijk gemaakt door de terugtrekking van de Vietnamese militairen in 1989. Met name Frankrijk, Australië en Indonesië probeerden actief te bemiddelen. Struikelblok was lange tijd het wederzijds wantrouwen, met name in de Rode Khmer.

Uiteindelijk is men het eens geworden over de definitieve tekst en daaruit volgende plannen. Het definitieve vredesoverleg vond plaats op 23 april 1991 in Parijs, waar alle betrokkenen een vredesovereenkomst ondertekenden. De maand daarop reisden alle drie de oppositieleiders naar Phnomh-Penh. Prins Sihanouk kreeg bij zijn aankomst in de hoofdstad een warm onthaal door een enthousiaste menigte. De komst van Son Sann kreeg relatief weinig aandacht, en Khieu Samphan werd bijna gelyncht door een woedende menigte. In eerste instantie moest hij zelfs per vliegtuig terug vluchten naar Bangkok. Later kwam hij onopvallender en met betere bewaking naar Phnomh Penh, waar hij nu evenals de andere leiders woont en zijn partij vertegenwoordigt (voor de verkiezingen

omgedoopt in PDK, Partij of Democratic Kampuchea).

INITIATIEVEN VREDESOVERLEG

Het vredesoverleg bevat de volgende initiatieven:

- 1) Er wordt een VN-macht gestationeerd in Cambodja die de uiteindelijke beslissingen neemt en dus het hoogste gezagsorgaan is. Deze VN-macht (Untac: United Nations Transitional Authority in Cambodia) zal onder leiding staan van Yasushi Akashi, een directe afgezant van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, en telt ongeveer 22.000 man militair en administratief personeel.
- 2) In mei 1993 worden onder toezicht van de VN-macht nationale verkiezingen gehouden. De VN zal dus in ieder geval tot na de verkiezingen in Cambodja blijven en ruim daarvoor driekwart van de wapens van alle partijen innemen. Een zeer belangrijke bijtaak vormt de opruiming van de miljoenen mijnen die nu nog op het Cambodjaanse platteland te vinden zijn en dagelijks slachtoffers maken.
- 3) In praktijk blijft de uitvoerende macht tot aan de verkiezingen in handen van de regering-Hun Sen. Er zal echter tevens een overleg-platform worden gecreërd, de State National Council, waarin alle drie de oppositiegroeperingen evenveel te zeggen hebben. Sihanouk wordt staats-hoofd.
- 4) De VN-macht zal de vluchtelingen uit de kampen aan de Thaise grens repatriëren.

ACTUELE STAND VAN ZAKEN

Hoe staan de zaken er vandaag de dag voor? De VN-macht zit er, de State National Council is opgericht en de VN heeft inmiddels alle honderdduizenden vluchtelingen gerepatriëerd. Dit is tot nu toe de meest succesvolle actie van Untac gebleken.

Groot probleem is echter de enorm toegenomen corruptie en bureaucratie, met name in Phnomh Penh, sinds al die buitenlanders in het land zijn. Verder zijn de prijzen enorm gestegen, is het verkeer in de stad sterk toegenomen en zijn vele Cambodjanen bang voor normvervaging door de snel toenemende criminaliteit en prostitutie. Men kan zich voorstellen dat de ontevredenheid hierover bij de Cambodjanen toeneemt.

SISSER

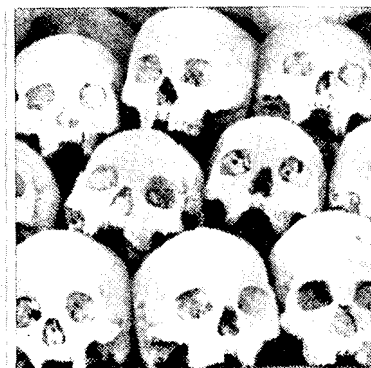
De verkiezingen zijn, tegen alle sombere verwachtingen in, met een sisser afgelopen. Volgens de Untac zijn ze eerlijk en democratisch verlopen en zijn er nauwelijks onregelmatigheden gesignaleerd. Volkomen volgens de verwachting is de Funcinpec, de partij van Sihanouks zoon Ranariddh, de overwinnaar van de ver-

kiezingen geworden. Zij zal nu 58 van de 120 zetels in het parlement krijgen, op de voet gevolgd door de regeringspartij van Hun Sen. Deze weigert zijn verlies echter te erkennen omdat volgens hem in minstens vier provincies stembusfraude is gepleegd. De Untac ontkent dit.

Erg opvallend was de rol van de Rode Khmer in de verkiezingen. Iedereen had verwacht dat deze tal van aanslagen op stembureaus zou plegen, omdat zij als enige partij de verkiezingen boycotte. Het is vreemd genoeg maar bij één aanslag gebleven. Een aantal Rode Khmers kwam zelfs stemmen, in de hoop Sihanouks partij te laten winnen. Voor de verkiezingen had deze partij zich verzoeningsgezinder getoond dan aartsvijand nummer één: de regeringspartij van Hun Sen.

Inmiddels dreigt de zaak weer te verslechteren, omdat Hun Sen blijft weigeren de uitslag van de verkiezingen te erkennen. Rode Khmer-leider Khieu Samphan heeft iedereen opgeroepen Hun Sen en andere regeringsfunctionarissen te vermoorden.

Untac probeert op alle mogelijke manieren wanhopig te redden wat er te redden valt van de kostbaarste VN-missie uit de geschiedenis. Alle blikken zijn momenteel gericht op Sihanouk, die als enige in staat zou zijn een compromisvoorstel, dat voor alle partijen aanvaardbaar is, te presenteren. Zijn laatste voorstel was een coalitieregering van Funcinpec en de partij van Hun Sen. Dit lijkt de meest redelijke optie om het land te behoeden voor nog een burgeroorlog. Khieu Samphan dreigde hier al mee, als Hun Sen niet met het voorstel akkoord zou gaan en alleen

CAMBODIA WITNESS

An exhibit organized by Amnesty International U.S.A.

Een folder van Amnesty International

aan de macht zou blijven. Dit zou betekenen dat we weer helemaal terug bij af zijn.

Ik mag hopen dat de heren Cambodjaanse politici na 23 jaar burgeroorlog en onrust de massale keuze van het volk voor democratie en rust eindelijk zullen respecteren. Het volk, daar ging het uiteindelijk toch om? Misschien waren ze het alleen even vergeten...

(ingezonden mededeling)

De JD heeft weiniggeld. De JD zoekt een nieuw logo. De JD zit vol creatieve geesten. Drie mededelingen die ogenschijnlijk weinig met elkaar te maken hebben. Of toch wel? Als je het verband tussen de drie mededelingen ontdekt, ben je waarschijnlijk creatief genoeg om het nieuwe JD-logo te ontwerpen. Aan de slag dus. Kijk snel op pagina 15 van deze Demo om te weten te komen wat er precies verwacht wordt.

Verslag uit Israel en de bezette gebieden

JODEN EN PALESTIJNEN

KUNNEN BEST NAAST ELKAAR LEVEN

Onno van den Muysenberg

Anderhalf jaar geleden waren tien Palestijnse en tien Israelische jongeren op uitnodiging van de Jonge Democraten en D66 te gast in Amsterdam. Zij waren hier om in een rustige omgeving over het Palestijns-Israelische conflict te discussiëren. Onlangs bracht een groep van Amsterdamse JD'ers en D66'ers op uitnodiging van de Israelische en Palestijnse gasten van toen een bezoek aan Israel en de bezette gebieden. Centraal stond het Palestijns-Israelische conflict.

De spanningen tussen de Palestijnen en de Israeliërs zijn de afgelopen maanden sterk toegenomen. Op de Westelijke Jordanoever en in de Gazastrook vinden nog dagelijks confrontaties plaats tussen Palestijnen en Israelische soldaten. Zo was juist de dag voor ons bezoek aan Nabloes op de Westelijke Jordanoever een jonge Palestijn door het Israelische leger gedood. Uit protest was er een algehele staking uitgeroepen. Alle winkels waren gesloten. Op straat patrouilleerden militairen. Op bijna alle muren waren door middel van graffiti berichten van Palestijnse leiders aangebracht, soms verfraaid met de afbeelding van een Palestijnse vlag.

LEVENSGEVAARLIJK?

In het oude centrum van Nabloes maakten we een angstig moment mee. Lopend door de smalle straatjes waren we getuige van de arrestatie van twee jonge Palestijnen. De Israelische militairen hielden ons staande en vroegen wat wij hier in vredesnaam te zoeken hadden. Of we soms niet wisten dat het hier levensgevaarlijk was voor buitenlanders. Ik had nou juist het gevoel dat we daar veilig konden lopen onder bescherming van onze Palestijnse begeleiders. De militairen dachten daar anders over, en stonden erop ons naar een veiliger gebied te brengen. Bang dat onze Palestijnse begeleiders iets zou overkomen gehoorzaamden we aan zijn verzoek. Zo liepen we, met voorop een angstvallig rondspiedende militair met zijn geweer in de aanslag en achter ons de in de boeien geslagen Palestijnse jongens, door de nauwe straten van Nabloes. Pas toen, onder begeleiding van de 'vijand', in een buurt met wellicht achter elk luik een op wraak be-

luste Palestijn, voelde ik mij niet echt op mijn gemak.

In Gazastad was heel goed merkbaar wat de gevolgen zijn van de bezetting en de afsluiting. Overal op straat hingen doel-loos Palestijnen rond die door de afsluiting niet in staat waren naar hun werk in Israel te gaan. Langs de kant van de weg probeerden Palestijnse vrouwen toch voor wat inkomen te zorgen door zelfgeeteelde groenten en fruit te verkopen. In de straten lag het vuil hoog opgestast, bij gebrek aan een goedwerkende vuilophaaldienst. Gebouwen van de Israelische autoriteiten waren omgeven met rollen prikkeldraad en werden streng bewaakt, bang als men was voor aanslagen. Militairen met geweren in de aanslag trachtten de orde te bewaren. Daar word je je pas echt gewaar wat het betekent om in een oorlogssituatie te verkeren.

GILLENDE DAKPANNEN

Veel van de huizen in de bezette gebieden zien er, in vergelijking met die in Israel zelf, slecht onderhouden uit. Het contrast in woningbouw is echter het grootst tussen de joodse nederzettingen en de Palestijnse vluchtelingenkampen. De nederzettingen, die grotendeels door de Israelische regering gefinancierd zijn, zie je al van verre op de toppen van de heuvels liggen. De rode dakpannen van de prachtige eengezinswoningen glimmen in de zon. In de vluchtelingenkampen daarentegen tref je de meest erbarmelijke omstandigheden aan. In dicht op elkaar gebouwde krotten leven steevast te veel mensen op een te klein oppervlak. Tussen de huizen loopt het open riool. Menig toegangsweg is afgesloten door met beton volgestorte vaten. De Israeliërs zijn zo beter in staat te controleren wie er in en uit gaat. In deze kampen leven de Palestijnen die bij het uitroepen van de staat Israel in 1948 gevlucht zijn. De meesten woonden in plaatsen als Haifa en Jaffo aan de Middellandse-Zee kust. Zij beschouwen zich nog steeds als tijdelijk verblijvend in wat nu de bezette gebieden zijn. Hun doel blijft terug te keren naar wat eens hun land was. Dit heeft er toe geleid dat ze ook nooit echt hun best hebben gedaan om er iets van te maken in hun nieuwe leefomgeving. Dit is één oorzaak waarom het

er in de vluchtelingenkampen niet best voorstaat. Een andere is dat de Israelische bezetter zich in het geheel niet geroepen voelt hier ook maar iets meer geld aan te besteden dan strikt noodzakelijk is.

Om nogmaals met de neus op de feiten van de bezetting gedrukt te worden, brachten Palestijnse begeleiders ons naar een aantal huizen die grotendeels verwoest waren. Volgens hen was dit door het Israelische leger gebeurd als vergeldingsmaatregel. In één van de huizen zou een Palestijnse 'terrorist' verscholen hebben gezeten. Toen men hem gepakt en gedood had heeft men de huizen met anti-tankgranaten bestookt. Een aantal families werd zodoende dakloos. Afgezien van de vraag of de Palestijn schuldig was of niet, is het natuurlijk absoluut afkeurenswaardig dat een groot aantal mensen collectief gestraft wordt, zonder de mogelijkheid tot verdediging of enige vorm van proces.

NOODZAAK VAN VREDE

Naast deze negatieve zaken is er toch ook zeker wat positiefs te melden. In de gesprekken die we met Israeliërs gevoerd hebben, klonk zeer vaak door dat een eigen staat voor de Palestijnen niet langer tegengehouden kan worden. De noodzaak van vrede en daarmee het loslaten van de bezette gebieden, wordt door steeds meer mensen onderkend. De regering van Jitschak Rabin heeft bij haar aantreden 'het brengen van vrede' zelfs als haar belangrijkste doel genoemd. Dat joden en Palestijnen in de toekomst best als burens in aparte staten samen kunnen leven, zonder elkaar de kop in te slaan, wordt wel duidelijk uit het feit dat op dit moment zo'n 700 duizend Palestijnen in Israël zelf wonen. Dit gebeurt zonder noemenswaardige incidenten, ook al worden ze soms als een soort tweederangs burgers behandeld. De burgemeester van Tel Aviv heeft hier een duidelijke mening over: 'We zouden onze minderheden op die manier moeten behandelen zoals wij zouden *willen* zijn behandeld, niet zoals wij *zijn* behandeld.'

Tijdens ons verblijf in Israel werd duidelijk dat er gewerkt wordt aan een oplossing voor het Palestijns-joodse conflict. Helaas moesten wij wel constateren dat er sinds het bezoek aan Amsterdam weinig tot geen contact meer was geweest tussen onze Palestijnse en Israelische gasten. Een echte reden konden ze hier niet voor geven, afgezien van de praktische problemen wat betreft het reizen van en naar de bezette gebieden. Al met al toch jammer.

Simons, Dekker en andere plannen

GEZONDHEIDSZORG IN BEWEGING

Michiel Blankenvoorde, werkgroep Gezondheidszorg

De Nederlandse gezondheidszorg staat op een hoog niveau. Dit geldt voor zowel lichamelijke als geestelijke en maatschappelijke zorg. In de gezondheidszorg doet zich echter een aantal structurele problemen voor. Deze problemen verdienen een oplossing, willen we de zorg voor iedereen op het huidige niveau houden. De stelselwijziging in de gezondheidszorg van Simons is in de politiek een hot item. Termen als basisverzekering, marktwerking, decentralisatie en zorg op maat, worden in de media vaak gebruikt. Dekker en Dunning zijn de afgelopen maanden bekende namen geworden. Maar wat houden alle plannen voor de gezondheidszorg eigenlijk in?

PROBLEMEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Het eerste probleem is dat de toegankelijkheid van de gezondheidszorg niet voor elke burger gelijk is. Zo kennen we in Nederland het onderscheid in ziekenfonds- en particulier verzekerden. Ziekenfondsverzekerden, zo'n 60 procent van alle verzekerden, hebben geen keuze over het zorgpakket en zijn 'zieker' dan particulier verzekerden. Bij een particuliere verzekering vindt zelfs selectie van cliënten plaats door bijvoorbeeld hogere premies voor risicogroepen. Een tweede probleem is dat de geleverde zorg niet doelmatig is. Dit wordt mede veroorzaakt door de complexe wet- en regelgeving. Zo kan het voorkomen dat een patiënt soms andere (duurdere) zorg krijgt dan nodig is, omdat de gewenste zorg niet in zijn verzekering zit. Ook blijven oude mensen vaak onnodig lang in een ziekenhuis, omdat het ziekenhuis daar financieel voordeel bij heeft. De gezondheidszorg zou zo'n tien tot vijftien procent efficiënter kunnen werken! Ten derde nemen de kosten in de gezondheidszorg jaarlijks toe. Momenteel besteden we hieraan ongeveer 55 miljard gulden per jaar. Dat is tien procent van ons Bruto Nationaal Produkt. De kosten zullen in de toekomst sterk toenemen door een toenemende zorgvraag. De vergrijzing speelt hierbij een belangrijke rol. Rond 2035 zal naar verwachting 25 procent van de bevolking bejaard zijn. Ook de stijging van het aantal chronisch zieken en de toename van het aantal diagnostische/therapeutische mogelijkheden spelen zorgen voor hogere kosten.

DEKKER

Bovenstaande problemen leiden onder meer tot het instellen van de commissie 'Structuur en Financiering Gezondheidszorg', de zgn. commissie Dekker, die in maart 1987 haar advies uitbracht. De overheid zou slechts stimulerend en voorwaardenscheppend moeten optreden in plaats van het aanbod in de gezondheidszorg te regelen door planning. De gezondheidszorg zou zelf primair verantwoordelijk zijn voor de inrichting, uitvoering en de bekostiging. Door marktwerking zou vooral de vraagzijde - de verstrekkingen en tarieven in de gezondheidszorg - beïnvloed kunnen worden.

PLAN SIMONS

Toen Simons in 1989 aantrad als staatssecretaris heeft hij deze plannen verder overgenomen en vorm gegeven. Kernelementen in Simons' plan zijn een basisverzekering en het idee dat de verantwoordelijkheid voor financiën en planning niet langer bij de overheid, maar bij de zorgverleners en verzekeringsmaatschappijen zal liggen. Verder zouden de geestelijke-gezondheidszorg, de gehandicaptenzorg en maatschappelijke zorg meer geïntegreerd moeten worden in het huidige zorgaanbod. De zorgverlening moet efficiënt en flexibel zijn. Iedereen moet de juiste zorg kunnen krijgen: zorg op maat. De overheid moet zich bezighouden met het totale budget in de gezondheidszorg, het bevorderen van de kwaliteit en de efficiency van de zorgverlening. Ook zou ze zich moeten inzetten voor een betere positie van de patiënt/cliënt. De vraag was nu wat er in het basispakket moet zitten. Of, om het geheel in een breder perspectief te plaatsen: hoe kunnen de noodzakelijke keuzes in de gezondheidszorg het best worden gemaakt? Hiervoor werd door Simons de commissie Dunning aangesteld.

DUNNING

De commissie Dunning ging uit van een onveranderde sociale doelstelling. Op

basis van een brede solidariteit stelde de commissie criteria voor om zorgvoorzieningen in het basispakket op te nemen. Het 'trechteren' houdt in dat achtereenvolgens wordt gekeken naar de noodzakelijkheid van een voorziening, de werkzaamheid, de doelmatigheid en de eigen verantwoording/rekening, voordat de voorziening wordt opgenomen in het pakket. De commissie Dunning adviseerde onder meer de basisverzekering klein te houden om de kosten niet sterk te laten stijgen en zo de continuïteit van de zorg te waarborgen. Dit kwam Simons politiek gezien slecht uit. Simons zag liever dat het basispakket zou bestaan uit wat nu in het ziekenfonds en de AWBZ zit. Het rapport van de commissie is in de bureaus verdwenen. Inmiddels wordt Simons van alle kanten onder vuur genomen. Politici vinden dat de plannen van Simons de gezondheidszorg alleen maar complexer maken en de kosten te veel doen stijgen. Medisch-specialisten verdedigen hun autonomie en het tariefensysteem. Het is duidelijk dat tijdens deze regeerperiode niet veel meer

van Simons' plannen terecht zal komen. De problemen in de gezondheidszorg, zoals die in het begin geschetst zijn, blijven bestaan. Het motto van de JD voor de aanstaande verkiezingen luidt: nieuwe verkiezingen, nieuwe keuzes. De JD-werkgroep Gezondheidszorg houdt zich bezig met de keuzes in de zorg. Wat vinden we van een basisverzekering? Kunnen medisch-specialisten misschien beter per uur betaald worden? Zijn privé-klinieken een aanvulling op het huidige aanbod van gezondheidsvoorzieningen? De werkgroep Gezondheidszorg schrijft een resolutie, die op het najaarscongres wordt behandeld. Hierin zullen veel van deze vragen aan bod komen.

De politieke geschiedenis van Engeland

EEN DEMOCRATIE

ZONDER GESCHREVEN CONSTITUTIE

Joris Kleverlaan

In het kader van Invasie '93 zal van 9 tot en met 17 oktober een groep van 20 JD'ers en 20 VUJO'ers Londen en Cardiff bezoeken. Dit artikel is bedoeld om de reis een beetje tot leven te laten komen binnen de vereniging en alvast als voorbereiding voor de deelnemers.

De geschiedenis van het oudste parlementaire systeem in de wereld wordt voornamelijk gedomineerd door het afbrokkelen van de macht van de koning(-in) en het geleidelijk overbrengen van die macht naar het parlement.

Deze beschrijving begint reeds in 1215. Tot die tijd had de koning absolute macht. In 1215 dwongen de belangrijkste edelen koning John tot het ondertekenen van de 'Magna Carta'. Dit constitutionele document dwong de koning om over belangrijke zaken advies in te winnen bij de adel, die zo in feite het eerste parlement vormde. Dit document is overigens vrij uniek, aangezien het een van de weinige geschreven constitutionele documenten is. Verder kent Engeland namelijk géén geschreven constitutie.

In 1265 werd voor het eerst een heus parlement bijeen geroepen, bestaande uit zowel adel als niet-adel (de Commons). Het systeem werd 30 jaar later omgegooid. Er werden twee kamers ingesteld; één voor de adel en geestelijken (House of Lords), die gekozen werden door de Koning, en één voor de volksvertegenwoordiging (House of Commons). Deze bestaan nu, bijna 700 jaar later, nog steeds.

TWEE OORLOGEN

De eeuwen daarna werden voornamelijk bepaald door twee oorlogen; één met Frankrijk en één tussen verschillende adellijke families om de troon. Deze oorlogen, de daarmee gepaard gaande hoge belastingen en de pestepidemie zorgden voor een ineenslopend feodaal systeem en een grote mate van ontevredenheid onder de bevolking. De sterke hand die Engeland op dat moment nodig had, kwam in 1485, toen Henry VII aan de macht kwam. Hij en zijn opvolger Henry VIII herstelden de suprematie van de monarchie door de macht van het parlement (lees: de adel) aan banden te leggen en de oorlog met Frankrijk op te schorten. Henry

VIII, voornamelijk bekend om zijn zes vrouwen, heeft ook nog een andere markante bijdrage geleverd aan de geschiedenis van Engeland. De botsing tussen hem en de paus, die hem niet wilde laten scheiden van zijn eerste vrouw omdat zij hem geen mannelijke opvolger kon schenken, liep zo hoog op dat Henry zichzelf in 1534 tot hoofd van de Kerk van Engeland uitriep. Door afkondiging van de 'Act of Supremacy' gaf hij tevens de aanzet tot vorming van de, onafhankelijke, Anglicaanse kerk.

De opvolgers van de Henry's, James en Charles I, kwamen steeds meer tegenover het parlement te staan, dat steeds meer wetten zonder de instemming van de koning afkondigde. Charles' pogingen om het parlement aan zich te onderwerpen en de leiders uit te schakelen, hadden tot gevolg dat Engeland in twee kampen werd verdeeld. In 1642 brak de burgeroorlog uit. De protestantse parlementariërs wonnen uiteindelijk van de katholieke koning. Charles werd in 1649 onthoofd. Tot 1660 was Engeland tijdelijk een republiek onder leiding van de protestant Oliver Cromwell.

WHIGS EN TORIES

Hoewel het volk vrij snel genoeg had van de dictatoriale Cromwell, en Charles II in 1660 koning werd, was het sindsdien voorgoed gedaan met de macht van de koning. De belangrijkheid van de politiek had ook tot gevolg dat twee moderne politieke partijen opkwamen: de liberalen (de 'Whigs') en de conservatieve royalisten (de 'Tories'), wat het huidige (voornamelijk twee-)partijen systeem tot gevolg heeft.

James II was de laatste koning die probeerde de absolute macht bij de koning te vestigen. Hij ging daarin zo ver dat uiteindelijk zelfs de Tories zich tegen hem keerden en, samen met de Whigs, de Nederlandse stadhouder Willem van Oranje uitnodigden om James te vervangen als koning. James raakte in paniek en vluchtte naar Ierland, waardoor Willem zonder bloedvergieten de troon kon overnemen. Vandaar dat dit ook wel de 'Glorious' of 'Bloodless Revolution' wordt genoemd. Onder zijn koningschap werden histo-

risch gezien een aantal belangrijke wetten aangenomen. Onder meer over civiele rechten, religieuze vrijheid voor protestanten, en vooral over het scheiden van de befaamde wetgevende, rechtspreekende en uitvoerende machten. Zodoende groeide de politiek naar zijn huidige proporties, hoewel de democratie pas in 1928 werd vervolmaakt door het kiesrecht voor vrouwen in te stellen.

VERGAARBAK

In de 19e eeuw groeiden de politieke partijen uit tot de partijen die wij nu nog kennen. De Tories werden de Conservatives en de Whigs de Liberal-Democrats. Deze laatste, natuurlijk vooral van belang voor ons, JD'ers, werd een vergaarbak van allerlei mensen en denkbeelden en kreeg dus moeite bij het omvormen tot een moderne massa-partij. De radicalere vleugel hielp, nadat zij uit de partij was gestapt, met het oprichten van Labour in 1906. Na de Eerste Wereldoorlog verloren de Liberals hun plaats in het twee-partijensysteem aan Labour, een plaats die ze sindsdien, en tot nu toe tevergeefs, hebben geprobeerd terug te veroveren.

9 tot 17 oktober

INVASION:

HET KAN MISSCHIEN NOG NET!

Zoals eerder aangekondigd vindt van 9 tot 17 oktober a.s. de JD/VUJO-reis naar Engeland en Wales plaats, onder de naam Invasie '93. Door middel van werkgroepen, sprekers en dialogen met zusterorganisaties proberen we de Britse politiek te doorgronden. De inschrijffijst is eigenlijk al vol, maar als je je nu aanmeldt, kun je misschien toch nog mee. De reis kost 395 gulden. Bel snel Lidwien van Langen: 013-443884.

STUFI VOLGENS DE JD

Den Haag - De JD wil graag redelijk zijn. Daarom gaf het Landelijk Bestuur graag gehoor aan Ritzens oproep om met alternatieven te komen voor de huidige plannen met de studiefinanciering. Het JD-alternatief omvat drie punten.

In de eerste plaats dient een ouderfonds te worden ingesteld. Aan dit fonds dragen ouders van studenten tussen de 18 en 21 jaar naar draagkracht bij. Ouders van oudere studenten zijn niet meer onderhoudsplichtig en hoeven dus niet bij te dragen. Uit het fonds worden renteloze leningen gefinancierd, waarvan alle studenten, naast een basisbeurs-gift, gebruik kunnen maken.

In de tweede plaats dient een cumulatieve tempobeurs te worden ingevoerd. In tegenstelling tot een gewone tempobeurs beoordeelt de cumulatieve tempobeurs de totale studievoortgang. In het eerste jaar

dienen studenten 30 procent van de studiepunten te halen. Daarna wordt de norm 50 procent: op ieder moment in de studie moet de student voor minstens de helft 'op schema liggen'. Het voordeel is dat studenten krediet kunnen opbouwen: een jaar hard studeren levert wat meer speling op in de volgende jaren.

In de derde plaats moet het Ministerie van Onderwijs zijn bemoeienis met het onderwijs op alle scholen en universiteiten beperken tot het definiëren van begin- en eindtermen. Alle inhoudelijke aanwijzingen, circulaire's en interpretaties van wetten hebben nooit een aantoonbaar positief effect op de kwaliteit van het onderwijs gehad. Het geld dat hiermee gemoeid is, kan beter worden besteed, vindt de JD. (CB)

Nieuwe werkgroep! B.P.O.?

Utrecht - Het lijstje favoriete JD-afkortingen kan weer worden uitgebreid. De nieuwe aanwinst heet BPO en staat voor 'Burger-Politiek-Overheid'. Bedenkers zijn de leden van de gelijknamige werkgroep in oprichting, die zich gaat bezighouden met staatsrechtelijke en bestuurlijke vernieuwing, en de relaties daartussen. Zij zal werken met verschillende projectgroepen. De eerste bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 18 september 1993 in het M50-pand, Oudegracht 139-bis te Utrecht. Het begint om 13.00 uur. Iedereen die belangstelling heeft, kan komen. Voor informatie kun je terecht bij Macs Rosielle (050-139532), Erik Boog (035-830305), Jeroen Kemperman (050-777617) of Wim Rampen (030-431376).

6 september ECONOMEN IN AMSTERDAM

Amsterdam - De toekomst van de verzorgingsstaat. Dat is het thema van een politiek café dat de JD afdeling Amsterdam op 6 september houdt. Deelnemers aan de discussie zijn Prof. dr. F. van der Ploeg, hoogleraar Economie aan de Universiteit van Amsterdam en PvdA-lid; Arthie Schimmel, Tweede-Kamerlid D66; en Prof. dr. A. van der Zwan, hoogleraar Economie aan de Universiteit Utrecht en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Liefhebbers van een discussie op niveau komen op 6 september naar café P96, Prinsengracht 96 Amsterdam. Het begint om 21.00 uur.

MUISJES VOOR KOK BIJ NJMO

Utrecht - Op 19 juni werd de Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling opgericht. De NJMO, waarvan ook de JD lid is, wil wijzen op de noodzaak van het delgen van de zogenaamde milieuschuld, waarmee wij als jongeren later te maken krijgen. Met deze schuld, in hoogte gelymboliseerd door een schatnist met roze en witte muisjes, werd Wim Kok tijdens de oprichtingsdag geconfronteerd.

Ook vele andere betrokkenen waren aanwezig in de schouwburg van Utrecht. Zo overtuigde Erik Boele, de 'Groene Loper', minister Alders van de grote betrokkenheid van jongeren bij het milieu. Dit werd bekrachtigd door het grote aantal jongeren in de zaal, die nog fel werden ook, toen CDA'er Esseling poogde het huidige rege-

ringsbeleid als milieuvriendelijk te verkopen.

De NJMO staat sterk in zijn schoenen, vooral financieel gezien. De organisatie heeft daardoor grote mogelijkheden om inderdaad een nationale pressiegroep te worden. Door de goodwill bij VROM (230 duizend gulden) en bedrijven, kan de NJMO met deze bedrijven zogenaamde Duurzame-ontwikkelingscontracten (DOC's) afsluiten, om samen nieuwe milieuprojecten op te starten.

De NJMO is niet de zoveelste organisatie, maar de vertegenwoordiging van alle jongeren die een leefbare toekomst willen en eisen dat daar nú iets aan gedaan wordt. De eerstkomende grote activiteit van de NJMO is een referendum onder 800 jongeren in oktober. (MdMS)

**VERBOUW HET GEZICHT
VAN DE JD!**
Lees pagina 15
van deze DEMO

17-19 september JD/VUJO-WEEKEND IN BRUGGE

Brugge - Een ieder die de democratie in Europa en/of de mooie stad Brugge een warm hart toedraagt mag het JD/VUJO-weekend van 17, 18 en 19 september niet missen. Dat vindt namelijk plaats in Brugge en heeft als thema, jawel, democratie in Europa!

Aan de hand van een programma van lezingen, werkgroepen, een forumdiscussie en een Europa-simulatiespel, mogen de deelnemers zich van vrijdagavond tot zondagmiddag verlieven. Daarnaast zijn er dan nog de saaiere verplichtingen als een volleybalwedstrijd (we moeten de beker terugwinnen!) en het uitgaan.

Zoals gezegd: het is een JD/VUJO-weekend. Er komen dus niet alleen JD'ers, maar ook VUJO'ers. Grijp deze gelegenheid aan om mensen van een andere vereniging met verrassend veel dezelfde standpunten te leren kennen!

Het hele weekend, met overnachtingen in de centraal gelegen jeugdherberg van Brugge en de nodige maaltijden, kost je slechts 35 gulden. Je kunt je aanmelden bij Dennis Hesseling, tel. 030-513626 of bij het landelijk secretariaat.

22 augustus

FEDERATIE VAN BEWONDERAARS

Oprichters Van Oijen en Gossink (foto: Christiaan Bonebakker)

Den Haag - Landelijk-bestuurslid Mirjam van Dijk mag zich in een warme belangstelling van medebestuurleden verheugen. Henk Gossink heeft haar hiervan per brief op de hoogte gesteld. Een fragment: 'In de afgelopen drie maanden heb ik u leren kennen als een vrouw die harten doet bonken, de meest verlegene doet lonken en zelfs op het bleekste gelaat een blos van bewondering weet op te wekken. (...) Het heeft mij dan ook niets verbaasd dat ook anderen de meest onstuimige emoties bij alleen al het noemen uwer naam

Lijdend voorwerp Mirjam van Dijk. (Foto: Chris Bonebakker)

26-29 augustus

FIETSEL MEE VOOR DE VREDE

Voeren/Diksmuide - Dit jaar organiseert de VUJO voor de 17e keer de Vredesfietseling: een drie-daagse fietstocht van Voeren (na bij Maastricht) naar Diksmuide (aan de Vlaamse kust). Daar wordt elk jaar de IJzerbedevaart gehouden, een herdenking van gevallen Vlaamse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog. Deze herdenking is gericht op de idealen die de Frontsoldaten in de loopgraven formuleerden: zelfbestuur, nooit meer oorlog en godsvrede (geen haat en nijd tussen Vlamingen onderling). De VUJO vertaalt deze

voelen opkomen. Zo is daar de heer R. van Oijen, een weinig nozel, maar zeer beminlijk man, die in zijn vurige passie zelfs uw naam slaakt gedurende zijn wildste dromen.'

Henk heeft samen met de genoemde Remko van Oijen het initiatief genomen tot de oprichting van een federatie van bewonderaars: Mirjam's Best Associates (MBA). De oprichting van MBA vindt plaats op 22 augustus op het landelijk secretariaat. Op het programma staat: '...een fringe-meeting over zelfbeheersing in momenten van gepassioneerde verwarring en een discussie tussen de oprichters, H. J. Gossink en R. van Oijen, rond het thema "Hoe groot kan je hart groeien". De incassingscursus "Een droom aan duigen" wordt verzorgd door mej. M. Kruis.'

Lotgenoten en andere belangstellenden kunnen zich wenden tot Henk (020-6715119) of Remko (050-266708). (CB)

politieke wensen met een vreedzaam, pluralistisch en verdraagzaam Vlaanderen in Europa. De Vredesfietselaars betuigen hun steun aan deze idealen door hun deelname aan de tocht en aan het politieke en gezelligheidsprogramma in de avonduren. De tocht begint op donderdag 26 augustus. Twee dagen later kom je aan in Diksmuide, waar op zondag 29 augustus de IJzerbedevaart wordt gehouden. Meer weten of gewoon meegaan? Bel even met Dennis Hesseling (030-513626) of het secretariaat.

NUIS WIL GEEN OUDERFONDS

Den Haag - Aad Nuis houdt van reizen. Daarom heeft de onderwijsspecialist van D66 in de Tweede Kamer een toer gemaakt langs alle grote studentensteden. Hij ging in discussie met Jonge Democraten (die opvallend vaak studeren) en andere belangstellenden over het stelsel van de studiefinanciering. Dit leidde nog wel eens tot misverstanden. Aad Nuis wilde namelijk de mening van de JD'ers horen, om te gebruiken bij zijn eigen standpuntbepaling. De JD'ers waren daarentegen vooral geïnteresseerd in wat D66 nou eigenlijk wilde. Onder het mom 'welnee, we zijn helemaal niet onduidelijk', kwam de discussie doorgaans toch goed op gang. Aad Nuis voelt niet veel voor het JD-idee van een ouderfonds. Hij vindt dat ouders die hun bijdrage gewoon zelf aan zoon of dochter willen betalen, niet gedwongen moeten worden dat via een abstracte instantie als het fonds te doen. Liever ziet Nuis dat de overheid beter inspringt als ouders niet of niet genoeg willen betalen. De student zou dan een aanvullende beurs of lening kunnen ontvangen, die de overheid dan op de ouders verhaalt. Gelukkig is er één punt waar Aad Nuis en JD het over eens kunnen zijn: de toernee was leuk en interessant. Het laat zich raden wie nu nummer één is in de JD-top tien van favoriete D66'ers. (CB)

7 september
OP DE THEE BIJ D66

Den Haag - Op 7 september houdt de JD weer een binnenhofexcursie. We brengen dan een bezoek aan een fractievergadering van de Tweede-Kamerfractie van D66, krijgen een rondleiding door het nieuwe Tweede-Kamergebouw, gaan op de thee bij de Eerste-Kamerfractie van (wederom) D66 en bezoeken het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement. Je begrijpt dat je als JD-lid deze leuke dag niet mag missen. Het enige wat we vragen, is een bijdrage van slechts vijf gulden. Geef je op bij Millicent Kruis (071-417508) of het landelijk secretariaat.

WERELDSE ZAKEN

Zoals al elders in Demo staat vermeld, is in mei een flinke JD-delegatie naar Slovenië afgezakt om het IFLRY-seminar en de Executive (Hoofdbestuursvergadering) aldaar bij te wonen. Het seminar had als onderwerp 'Participation of youth in society'. De deelnemers kregen onder meer de opdracht een taakstelling te formuleren en campagnematerialen te ontwerpen voor een M50-achtige organisatie. De meeste groepjes streefden naar een betere deelname van jongeren aan de verkiezingen (actief en passief). Men wilde de nadruk leggen op het belang van inspraak en op onderwerpen als racismebestrijding en werkgelegenheid.

Veel verschillende oplossingen voor dezelfde problemen. Over één ding was men het echter wel eens: acties helpen meer dan folders. Aan de hoeveelheid papier die tijdens de 'Executive' werd uitgereikt, was te merken dat 'the Bureau' dit niet had opgepikt...

Wat ook niet werd opgepikt, was het voorstel voor open bestuursvergaderingen. Wel zullen de notulen hiervan voortaan een wat hogere informatiedichtheid hebben. Naast alerhande organisatorische zaken zoals deze, werd ook over de walvisvaart gesproken (nee, we waren bijna allemaal tegen...) en over Paraguay, en werden enkele kandidaat-leden van IFLRY aanvaard.

Hieronder de Jeunes Radicaux uit Frankrijk. JD'er Raymond van Doorn had dit aan voelen komen en was net op tijd lid geworden van de Internationale Commissie van de JD, zodat hij nu aan de slag kan gaan met het uit het slop halen van de contacten met onze Franse broeders en zusters. Met hen willen wij in 1994 een seminar over de Rijn organiseren, waarvoor ook onze Duitse en Zwitserse vrienden zullen worden uitgenodigd.

Maar dit is toekomstmuziek. Wel mooi natuurlijk, maar als je vingers nú jeuken, heb je er niet veel aan. Waar je wél wat aan hebt, is het VUJO/JD-weekend over Europa, of het LYMEC-seminar over het Sociaal Beleid na Maastricht, dat in Nederland wordt gehouden van 2 tot 5 september.

Suzanne Bakker

Wil je echt alles weten van de internationale kant van onze vereniging, neem dan een abonnement op de internationale nieuwsbrief. Voor fl. 5,95 ontvang je hem de rest van het jaar iedere zes weken. Je kunt je aanmelden op het secretariaat.

AGENDA

AUGUSTUS

- 7-8 Bourgondische barbecue in Herentals, België. Samenwerking van JD-Brabant en VUJO-Kemperland. Info: Lidwien van Langen, 013-443884.
- 14 Deadline ontwerpen JD-huisstijl. Info: Wendy van der Lubbe, 020-6103518.
- 16 Campagne Tilburg. Info: Lidwien van Langen, 013-443884.
- 19 Campagne Wageningen. Info: Maartje te Hennepe, 085-455426.
- 22 Oprichtingsbijeenkomst Mirjam's Best Associates. Landelijk Secretariaat Den Haag. Info: Henk Gossink, 020-6715119, of Remko van Oijen, 050-266708.
- 23 Deadline Demo 10.5
- 25 Campagne Eindhoven. Info: Lidwien van Langen, 013-443884
- 26-29 Vredesfietseling van Voeren (Belgisch-Limburg) naar Diksmuide (West-Vlaanderen). Info: Dennis Hesseling, 030-513626.

SEPTEMBER

- 2-5 LYMEC-seminar over het sociaal beleid na Maastricht. Info: Suzanne Bakker, 071-221728.
- 6 'Economien in Amsterdam', Politiek Café met prof.dr. F. van der Ploeg, Arthie Schimmel en Prof.dr. A. van der Zwan. Café P96, Prinsengracht 96 Amsterdam. Aanvang 21.00 uur. Info: Jeroen Weertman, 075-164049.
- 7 Binnenhofexcursie. Info: Millicent Kruis, 071-417508, of Jan Spaans, 070-3858109.
- 17-19 JD/VUJO-weekend over democratie in Europa in Brugge. Kosten: f35,-. Info: Dennis Hesseling, 030-513626, of Jan Spaans, 070-3858109.

OKTOBER

- 2-3 Introweekend Noord-Holland en Utrecht, in de Jeugdherberg in Haarlem. Opgeven bij Wim Rampen, 030-431376 of Irene Ter Borg, 023-245793.

INTRODUCTIE IN DE JD

Elk jaar organiseren de regio's een introductieweekend voor nieuwe leden. Op deze weekenden leer je de JD kennen, je regio of afdeling en natuurlijk veel leden.

Vaak is gebleken dat deze activiteit een goede start is om actief te worden. Je wordt er wegwijs gemaakt in de duistere structuur, het bruisende feestleven, de sprankelende debatten en de ingenieuze standpunten van de vereniging. Laten we maar zeggen dat het een 'must' is voor wie 'new in town' is.

Dit jaar worden de vijf weekenden eind september/begin oktober georganiseerd. Ze zijn verspreid over het gehele land, dus ook bij jou in de buurt. Ben je nu reeds geïnteresseerd en wil je meer weten, bel dan Jan Spaans, 070-3858109, of je regiobestuur.

(ingezonden mededeling)

**Maak naam met de JD
zie pagina 15 van deze Demo**

JD-WERKGROEPEN

Hieronder staan de werkgroepen van de JD en hun coördinatoren. Bij hen kan je informatie krijgen over de activiteiten en onderwerpen waar zij zich mee bezighouden.

- **Democratisering**
Roel van der Poort 070-3963611
- **Emancipatie**
Adrie van der Luijt 020-6184222
- **Ethiek**
Jinny Boer 020-6869836
- **Europa**
Ido van der Meulen 058-127173
- **Gezondheidszorg**
Michiel Blankenvoorde 030-316149
- **Internationale Commissie**
Ingrid Souren 030-800328
- **Jongerenbeleid**
Shanta Singh 020-6762005
- **Midden Oosten**
Xander Zwagerman 020-6942710
- **Milieu**
Marc Davidson 020-6125970
- **Onderwijs**
Sigrid Broekema 055-428690
- **Ontwikkelingssamenwerking**
Ido van der Meulen 058-127173
- **Sociale economie**
Marc Soeters 020-6732067
- **Verkeer en vervoer**
Edwin Enzerink 05490-50688
- **Vrijzinnig-democratie**
Henk Gossink 020-6715119

TELEFOON

Voorzitter

Henriëtte de Vos 020 - 6715119

Algemeen secretaris a.i.

Sanne van Kamp 020-6423916

Penningmeester a.i.

Petter van Raalte 010-4843129

Secretaris Politiek a.i.

Remko van Oijen 050-266708

Secretaris Organisatie a.i.

Mirjam van Dijk 03402-63038

Internationaal Secretaris a.i.

Suzanne Bakker 071-221728

Secretaris Scholing en Vorming

Millicent Kruis 071-417508

Secretaris Ledenwerving en Mat.

Wendy van der Lubbe 020-6103518

Secretaris Public Relations a.i.

Henk Gossink 020-6715119

Hoofdredacteur Demo

Christiaan Bonebakker 030-515020

Landelijk Secretariaat

Jan Spaans

Bezuidenhoutseweg 195

2594 AJ Den Haag

070-3858109

(ma.-do. van 9.00-17.00 uur)

BON

- Ik word lid van de Jonge Democraten voor f20,- per jaar
- Ik wil graag een kennismakingspakket*

Voornaam:

Achternaam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

Geboortedatum:

Handtekening:

* aankruisen wat van toepassing is

MARKANT

Mark van Barschot

'Nieuwe verkiezingen, nieuwe keuzes'. Hoe staat het eigenlijk met het jaarthema van de Jonge Democraten? Nieuwe verkiezingen komen eraan, dat is zeker. Ze zouden eigenlijk snel moeten komen, want onze regering staat op instorten. Met de moed der wanhoop, ongetwijfeld geïnspireerd door collega's uit Italië en Engeland, klampen de ministers en staatssecretarissen zich vast aan hun pluche. Dat deze omstandigheden verre van ideaal zijn om daadkrachtig en doeltreffend te regeren, moge duidelijk zijn.

De PvdA lijkt een zwaar aangeslagen bokser en redding en leiderschap zijn ver te zoeken. Partijleider Wim Kok beloofde de vernieuwing van de partij ter hand te nemen en sinds die tijd is niets meer van hem vernomen. De PvdA-partijleider schijnt tegenwoordig vermoed als minister van Financiën door het leven te gaan. Wöltgens oogt uitgeblust (heeft hij eigenlijk ooit gebrand?) en Felix Rottenberg denkt indruk te maken op de fractie door te dreigen dat de helft niet terug mag komen. Volgens dreigementen van NIPO mag 60 procent van de PvdA-fractie sowieso een omscholing tot burgemeester of sportbobo gaan volgen. Nee, als we de balans van vier jaar regeren opmaken, kunnen we alvast één ding vaststellen: bij nader inzien blijkt de PvdA toch meer verstand van verzekeren te hebben.

Het CDA daarentegen lijkt nog altijd even solide als weleer. Als het CDA één ding heeft geleerd in 70 jaar regeren, is het wel om gunstig af te steken ten opzichte van de coalitiepartners. Maar welbeschouwd heeft het CDA het helemaal niet zo goed gedaan. Het spoor van afgeschoten proefballonnen, financiële tegenvallers, bijna-crisis, internationale blunders en vertrekende bewindslieden, dat dit CDA/PvdA-kabinet heeft getrokken, is indrukwekkend. De PvdA wordt hiervoor hard gestraft en het CDA weer niet of nauwelijks. Tijdens discussies over het Paars Regeerakkoord verweren CDA-politici zich vaak met de stelling dat 'Paars' alleen zou steunen op irrationele anti-CDA-sentimenten. Toch zijn er, terugkijkend op dit kabinet, een heleboel redenen aan te geven waarom het CDA over een jaar aan de zijlijn zou moeten blijven staan.

Democratie heeft volgens velen het nadeel dat het een systeem is met weinig inge-

(foto: Pieter Wezenman)

bouwe waarborg voor continuïteit. Om de vier jaar kan tenslotte een complete wisseling van de wacht (macht?) plaatsvinden, waarbij allerlei kennis en ervaring verloren gaat. In Nederland hebben we daar een oplossing voor gevonden. Het CDA is niet een politieke partij zoals de anderen, het is een regeermachine. Het CDA waarborgt de continuïteit. De mallemolen van partijen waar het CDA haar partner uit kan zoeken, waarborgt de democratische doorstroming in ons systeem. Vaak lijkt het alsof het CDA geen deel uitmaakt van de politiek. Het CDA lijkt er een beetje boven te staan. Het CDA wordt ook anders behandeld dan andere politieke partijen.

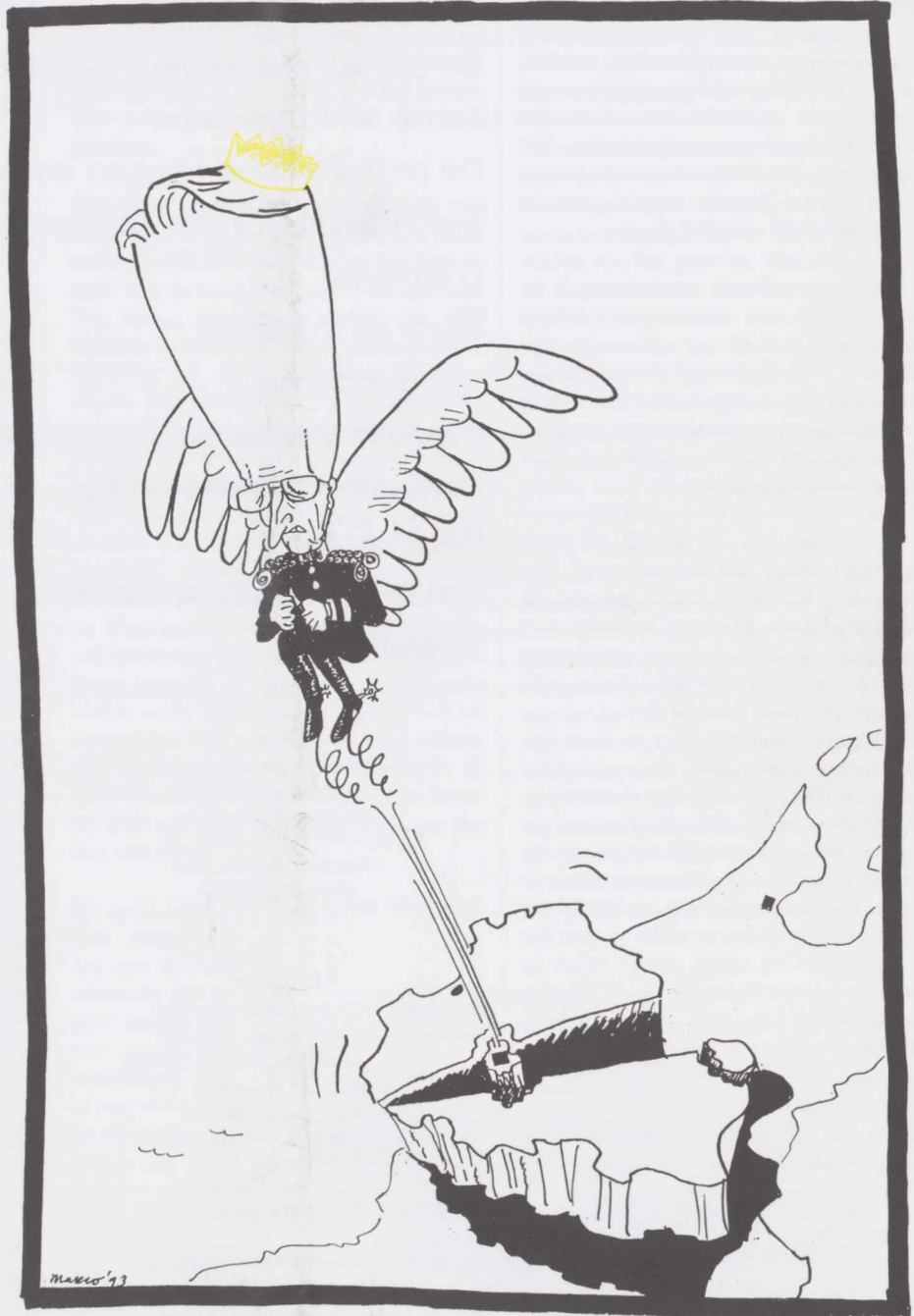
De storm van kritiek op het kabinet is begrijpelijk en terecht. De storm van kritiek op de PvdA ook. Maar waar blijft de storm van kritiek op het CDA? Was het niet Brinkman die de WAO-problematiek aanzwengelde door WAO'ers uit te maken voor profiteurs? Vallen niet de WAO-maatregelen plus de geplande bezuinigingen op jongerenbijstand, die Elske ter Veld de kop kosten, onder verantwoordelijkheid van CDA-minister De Vries? Is minister Hirsch Ballin niet de meest wereldvreemde minister van Justitie die we ooit hebben gehad? Zijn ideeën over drugsbeleid stammen uit de jaren '50 en

zijn ideeën over omgaan met criminele jongeren zijn al begin zestiende eeuw uit de mode geraakt. Op de Antillen is men al bang voor herkolonisatie. Of wat te denken van Maji-Weggen? In het kader van de speurtocht naar afstudeeronderwerpen voor jonge sociologen alleen deze: 'Hoeveel zware ongelukken zijn ontstaan doordat een nietsvermoedende automobilist in shock raakte nadat hij werd verrast door een nieuwsbericht over de nieuwste proefballon van de minister?' En premier Lubbers zelf? Als minister-president is Lubbers in ieder geval hoofdvantwoordelijk voor zowel inhoud als presentatie van het kabinetsbeleid. Over de inhoud van het beleid valt te twisten, dat is politiek. De presentatie is echter zwaar onder de maat.

Dit alles lijkt de positie van het CDA niet te deren. Het CDA gaat tenslotte ook erg professioneel om met politiek. Brinkman heeft zich vanaf het prille begin zeer gereserveerd opgesteld ten opzichte van het kabinetsbeleid. Hierdoor kon de PvdA vanaf het begin onder druk worden gezet. Niet dat dat nodig was, want de zelfopgelegde beloften en hooggespannen verwachtingen van *de-PvdA-eindelijk-in-de-regering* legden al direct een zware last op de PvdA-schouders. Bovendien voelden de PvdA-bewindslieden telkens de drang om impopulaire maatregelen uit te leggen aan de achterban, waardoor ze telkens als hoofdverantwoordelijke werden gezien. Lubbers heeft de rol van vader gekregen, nu met een klein sociaal sausje overgoten vanwege de PvdA. Het CDA lijmt weer zowel links als rechts: links met Lubbers (wie had dat ooit gedacht) en rechts met Brinkman. D66 wordt vaak verweten vaag te zijn. Het CDA is niet vaag. Het is eerder schizofreen.

Misschien krijgt het CDA bij de volgende verkiezingen de rekening gepresenteerd. Misschien ook niet. In plaats van aangevallen te worden op de wijze waarop zij heeft meegewerkt aan de ondergang van haar regeringspartner, zal het CDA zich op de borst kloppen: 'Kijk eens hoe lang wij hebben kunnen samenwerken met een partij die zulke grote problemen kent.' En we zullen het allemaal weer geloven. Of misschien toch niet. Bob Marley zong al in 1973: 'You can fool some people sometimes, but you can't fool all the people all the time.' (Get up, stand up)

DEMO

BESTAAT
BELGIË
NOG?

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
SEPTEMBER 1993

EIGENLIJK HEEFT RARA GELIJK
D66 HALVEERT JD-SECRETARIAAT
CONGRESBIJLAGE ALV 22

BEVLOGEN

Demo blijft zich ontwikkelen. Na de layoutvernieuwing in het vorige nummer, is deze *Demo* op andere punten aangepast.

Het zal iedereen zijn opgevallen dat deze *Demo* op ander papier is gedrukt. Als alles gaat zoals ons op het moment dat ik dit schrijf voor ogen staat, wordt voor deze *Demo* gebruik gemaakt van *Recyclus* papier. *Recyclus* is - de naam zegt het al - kringlooppapier. In tegenstelling tot vele andere soorten kringlooppapier is *Recyclus* niet gebleekt (dus ook niet chloorvrij of chloor-arm gebleekt). Dat het papier toch redelijk wit is, is te danken aan het feit dat *Recyclus* wordt gemaakt van geselecteerd oud wit papier.

De tweede opvallende verandering is de aanwezigheid van tekeningen in deze *Demo*. *Demo* is vaak verweten er nogal saai uit te zien vanwege het doorgaans kleine aantal foto's. Wij denken dat dankzij de tekeningen van Marco van Lierop en Yill Georges aan deze saaiheid nu een eind te hebben gemaakt.

En dan de inhoud (bij de JD gelukkig altijd nog belangrijker dan de vorm). We hebben deze keer een afwisselend aanbod in de aanbieding. Wat veel artikelen met elkaar gemeen hebben, is een grote mate van bevolgenheid. Niet uitsluitend vrijblijvende analyses, maar artikelen waarin kleur wordt bekend. Met een duidelijk linkse inslag hier en daar; een geluid dat binnen de JD steeds minder te horen is, lijkt het. Niet voor niets klagen 'oudgedienden' erover dat de JD steeds verder naar het midden of zelfs naar rechts opschuift. Een interessante paradox (waar we als vrijzinnig-democraten natuurlijk dol op zijn): D66 krijgt steeds vaker te horen inmiddels links van de PvdA te staan, terwijl de JD nog steeds van mening is dat D66 rechtser is dan haar jongerenorganisatie.

Hoe het ook zij: een bevolgen *Demo* deze keer, gemaakt door een bevolgen redactie. Tot de volgende keer,

Christiaan Bonebakker

DEADLINE DEMO 10.6:
29 OKTOBER 1993

INHOUD

Bevlogen	2
Wil de laatste Belg het licht uit doen?	3
Eigenlijk heeft Rara gelijk	5
Trouwen aan het loket	6
Bruine burens	7
Zou God dat wel menen, joh?	8
De criminaliteit neemt helemaal niet toe	10
Echte levensgenieters	11
De politieke neus, het kind en het badwater	12
Veranderingen in de JD-organisatie	13
D'emoties	14
Bijlval en Vacature	16
Congresbijlage	17
Resolutie Mediabeleid: Radio en Televisie	22
Resolutie Gezondheidszorg	23
Up to JDate	27
D66 halveert JD-secretariaat	27
Markant	32

DEMO

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 4, jaargang 10
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

REDACTIE

Hoofdred.: Christiaan Bonebakker
Redactie: Pieter Moens (lay-out)
Maud du Marchie Sarvaas
Barbara Naumann
Paul Leenards
Denise Goethals
Yill Georges
Mark van Barschot
Pieter Wezeman

Druk: Coene BV, Den Haag

Tekening omslag: Marco van Lierop

REDACTIE-ADRES:

Landelijk Secretariaat Jonge Democraten
t.a.v. *Demo*
Noordwal 10
2513 EA Den Haag

AANLEVERING KOPIJ

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede getypt of op flop aangeleverd (Macintosh, WP 4.2 of WP 5.1). Eén *Demo*-pagina bedraagt ±850 woorden exclusief illustraties. (Een groet aan de colofon-fans; leuk dat jullie dit lezen-CB.) De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende *Demo* worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit *Demo* worden overgenomen. Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD (Landelijk Secretariaat).

ABONNEMENTEN

Een abonnement kost 30 gulden per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat. Ook losse nummers zijn hier te bestellen voor f5,00 per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen *Demo* gratis. Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

België is niet meer wat het geweest is

WIL DE LAATSTE BELG HET LICHT UITDOEN?

Bestaat België nog? Het overlijden van Koning Boudewijn heeft de toekomst er in ieder geval niet zekerder op gemaakt. Elwin Lammers analyseert de geschiedenis en de vooruitzichten van de (nu nog:) Belgische staat. Misschien gaan de veranderingen wel geleidelijker dan velen denken.

Elwin Lammers

'Sire, er zijn geen Belgen'. Het is een stuk geciteerde uitspraak van de Waalse socialist Jules Destrée. Hij schreef het in 1912 in een open brief aan koning Albert, koning der Belgen (let wel: van de Belgen, niet van België). Op dat moment was het ruim 80 jaar geleden dat België zich had afgescheiden van Nederland. Dit gebeurde aan het begin van de negentiende eeuw, het tijdperk van het 'ontwaken' van volkeren, met name in Centraal-Europa, en natuurlijk in Duitsland. Belgische historici hebben tussen 1830 en 1912 (en nog lang daarna) geprobeerd aannemelijk te maken dat het Belgische volk ook zo'n volk was dat zich verenigd had, het juk van de bezetter had afgeworpen en zich een rechtvaardige plaats, een eigen staat, had verkregen.

ONDERONSJE

De werkelijkheid was anders. Er waren in 1830 geen Belgen. De Belgische opstand was tot op zeer grote hoogte een onderonsje van de katholieke kerk en de Franstalige elite in het gebied dat België zou worden. Ook de elite in Vlaanderen sprak Frans; Nederlands of Vlaams was een taaltje voor boerenkinkels. Het nieuwe België werd tegen de Nederlanders verdedigd door Franse troepen en haar be-

staan werd gesanctioneerd door de internationale gemeenschap, Engeland voorop. Een koning werd geïmporteerd (zijn niet bijna alle koningshuizen zo aan hun troon gekomen?) en een staat was geboren.

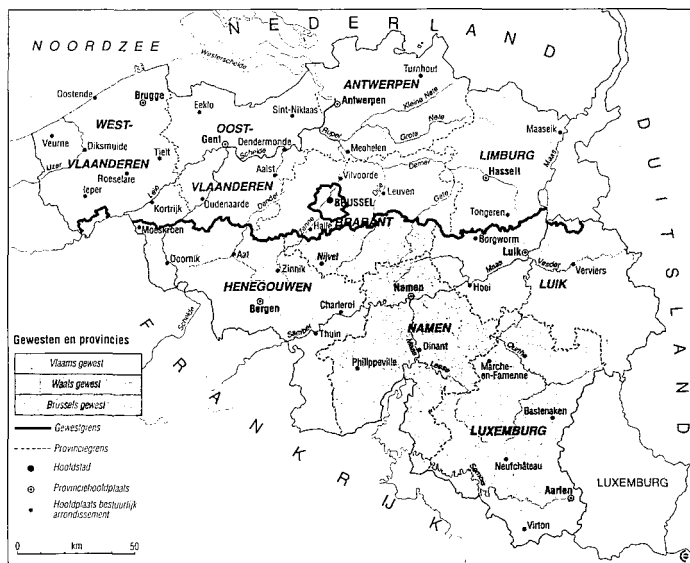
Geheel in de tijdgeest maakte men van het nieuwe België een eenheidsstaat. Frans werd de officiële taal, maar meer dan de helft van de bevolking verstond dat niet. Dat moest problemen geven. In 1873 werden inderdaad twee arbeiders onschuldig ter dood veroordeeld en gebracht. Zij hadden van het in het Frans gevoerde proces niets begrepen. In de decennia daarna werd een reeks taalwetten aangenomen die ook van het Nederlands een officiële taal in België maakte. Vlaanderen werd in de praktijk tweetalig, dat wil zeggen: de Franstalige elite kon haar grenzeloze minachting voor de Vlaamse boertjes ongebreideld blijven botvieren. Men moest tenslotte overall Frans kunnen spreken. Deze arrogantie leidde in de Eerste Wereldoorlog wel tot duizenden Vlaamse doden. Veel officieren spraken geen woord Nederlands en hun Vlaamse soldaten konden de bevelen dan ook niet opvolgen omdat ze die niet begrepen.

De open brief van Destrée uit 1912 mag dan begonnen zijn met de rake zinsnede dat er geen Belgen waren, maar zijn boodschap was er een van angst en onbegrip. De reden: de Vlamingen zouden Vlaanderen van de Walen afnemen (jawel!) omdat de Walen er weldra niet meer in het Frans terecht konden. Het is een kwestie van perspectief. De Vlaamse Beweging, het geheel van Vlaamse or-

ganisaties die voor Vlaamse emancipatie ijverden, vond dat de Vlamingen recht hadden op bestuur en onderwijs in hun eigen taal, het Nederlands. Ook wilden zij een Nederlandstalige universiteit in Vlaanderen. Deze universiteit werd een belangrijk symbool. De Franstalige elite was er fel tegen: het leek hen onmogelijk serieuze wetenschap te beoefenen in het taaltje van het gewone Vlaamse volk. Dat er in Nederland toen al verschillende Nobelprijswinnaars waren geweest, en dat die wel in het Nederlands gepubliceerd hadden, speelde in deze 'discussie' geen rol. De Vlaamse eisen, die neerkwamen op de vastlegging van de eentaligheid van Wallonië, dat dat altijd al geweest was, en van Vlaanderen, werden uiteindelijk gerealiseerd in het interbellum.

KOEHANDEL

De derde en laatste reeks taalwetten werd aangenomen in het begin van de jaren zestig. Ze was in feite het logische gevolg van de taalwetten uit het interbellum. De taalgrens werd vastgesteld, uiteraard na een jarenlange en niet altijd even slim afgesloten koehandel over de vraag welke dorpjes aan welke kant moesten liggen (Voeren bijvoorbeeld). Ten noorden van die grens diende men in het Nederlands

te besturen, ten zuiden ervan in het Frans. Brussel werd tweetalig en de Duitstaligen mochten Duits spreken. Het territorialiteitsbeginsel werd dus strikt toegepast: de bestuurs- en onderwijstaal werd verbonden met een duidelijk afgebakend territorium. Wel werden in sommige gemeenten 'faciliteiten' toegekend aan anderssprekenden. Dit kon bijvoorbeeld bestaan uit formulieren in twee talen.

GEWESTEN

Na de drie reeksen taalwetten kwamen er vier reeksen staatshervormingen, waarbij in toenemende mate Belgische bevoegdheden werden overgedragen aan Wallonië en Vlaanderen. De eerste grondwetsherziening kwam in 1970, de tweede in 1980. Hierbij werden de gewesten en de gemeenschappen gecreëerd. België werd onderverdeeld in een Nederlandstalige, een Franstalige en een Duitstalige gemeenschap en een Vlaams, Waals en een Brussels gewest (let op het verschil: de Duitstalige gemeenschap ligt in het Waalse gewest en het gewest Brussel valt voor wat betreft gemeenschapszaken onder de Franstalige en Nederlandstalige gemeenschappen). De gewesten kregen bevoegdheden op 'niet-persoonsgebonden aangelegenheden', zoals openbaar vervoer. De gemeenschappen werden bevoegd voor persoonsgebonden zaken, zoals cultuurbeleid en onderwijs. Het onderwijs werd bij de staatshervorming van 1988 bijna geheel gefederaliseerd. In Vlaanderen fuseerden daarenboven de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. De aldus gecreëerde Vlaamse Regering kreeg, bovenop wat zij al aan bevoegdheden bezat, bij de laatste staatshervorming van begin 1993 de bevoegdheid op gebieden als economie, milieu, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Deze welhaast volwassen politieke eenheid kreeg bovendien het recht internationale verdragen af te sluiten op die terreinen waarvoor zij bevoegd was. België werd officieel een federale staat. Los van de rentelasten van de Belgische staat (die eenderde van de staatsinkomsten bedragen) geven de deelgebieden ongeveer net zoveel uit als het federale (=Belgische) niveau. Maar het allerbelangrijkst was wellicht nog wel dat Vlamingen en Walen psychologisch en maatschappelijk steeds verder uit elkaar kwamen te staan. Ze hadden gewoon steeds minder met elkaar te maken, en dat werd ook zo gevoeld.

De inkt van de grondwetsherziening was afgelopen voorjaar nog niet droog of het debat over hoe het nu verder moest, kwam weer op. Veel Vlamingen zagen de transfers van Vlaanderen naar Wallonië in het kader van de sociale zekerheid niet als solidariteit, maar als Waals parasitisme.

Moest daar geen einde aan gemaakt worden? Was het niet belachelijk dat er een Belgische minister van milieu moest bijzitten aan de Europese Ministerraad, alleen omdat de Europese huisregels voorschreven dat niet een Vlaamse en een Waalse minister, de feitelijk verantwoordelijken, mochten aanschuiven? Konden Vlaanderen en Wallonië, binnen het kader van de Europese eenwording, niet beter helemaal onafhankelijk worden? En wat is überhaupt de rol van de Europese eenwording in dit geheel? Neemt de EG op termijn niet zo'n beetje alle bevoegdheden over die de Belgische staat nu nog heeft: defensie, buitenlands beleid (gedeeltelijk), financieel en monetair beleid?

BOUDEWIJN

Om het anders te formuleren, zoals tot 31 juli 1993 vaak gedaan werd, zou België op den duur niet nog slechts koning Boudewijn blijken te zijn? Boudewijn als de laatste Belg. Of wil het 'gewone volk', in

De Vlaamse (deel-) regering-Vandenbrande, die steeds meer macht krijgt

zowel Vlaanderen als Wallonië, dat helemaal niet? En lieten ze dat zien tijdens de massale rouw voor de op 31 juli overleden koning? Of waren dat eerder uitingen van genegenheid aan de persoon Boudewijn dan aan het instituut koningschap, of zelfs de staat België?

VANZELFSPREKEND

Ik weet het niet, en ik denk niet dat iemand al deze vragen met zekerheid kan beantwoorden. Ik denk wel dat het 'gewone volk' gewone eisen heeft: dat de overheid datgene doet waar ze voor ingehuurd wordt. Dat het vuil op tijd wordt opgehaald, dat er werklozensteun is als dat nodig is, dat Schelde en Maas geen open riolen blijven, dat de problematiek rond de immigranten serieus aangepakt gaat worden en dat het openbaar vervoer niet weer duurder wordt. Dat bestuur en onderwijs daarbij in de taal van de bestuurden dient te geschieden, lijkt vanzelfsprekend. Dat was het in het unitaire België van vroeger niet, dat is het in het federale

België van nu wel. Het is zelfs zo vanzelfsprekend dat het 'gewone volk' daarvoor, en voor de staatshervormingen, geen enkele interesse meer toont. Tegelijkertijd ziet het gewone volk wel dat een flink aantal belangrijke zaken niet wordt opgepakt door de politiek (zie hier een perfecte voedingsbodemp voor een partij als het Vlaams Blok). Dat een aantal van de politieke misstanden (nepotisme, corruptie) uit het oude België 'meegefederaliseerd' zijn naar de deelstaten, maakt het geheel er ook niet beter op.

GEWENNING?

Bestaat België nog? Het staat wel vast dat België in ieder geval niet meer het land is dat het eens is geweest. Het lijkt ook duidelijk dat veel inwoners van België zich in de eerste plaats Vlaming of Waal voelen. Maar dat laat onverlet dat ze, door school, door gewenning, door de kleurtjes van de Bosatlas of om wat voor reden dan ook, toch ook nog wel 'iets' kunnen voelen voor een kunstmatig ge-

creëerde entiteit als België. Je kan je toch ook tegelijkertijd Nederlander en Europeaan voelen (tenminste, ik kan dat)? Misschien dat dat gevoel een stille dood sterft als de deelgebieden een eigen plaats krijgen in het Europa van de toekomst. Misschien dat België dan gewoon meesterft. Zo bekeken is het nog zo gek niet dat 'de laatste Belg' het licht niet heeft uitgedaan en België niet heeft opgeheven, toen hij zich bij zijn Schepper meldde. Gezien alle taalwetgeving en staatshervormingen lijken ze in België niet te beroerd om de politieke structuur van het land aan te passen aan een nieuwe realiteit, wanneer dat nodig blijkt. Tegen de tijd dat de Europese eenwording dat mogelijk, wenselijk of onvermijdelijk maakt, komt er gewoon weer een grondwetsherziening. En over de vraag of die het einde van België zal betekenen of inluiden, daar kunnen ze gewoon de komende jaren over gaan bekechten.

Hoe een donkere huidskleur gelijk werd aan 'crimineel'

EIGENLIJK HEEFT RARA GELIJK

Bart Heller

'120 Politie mensen, honden en helikopters werden ingezet om het distributiecentrum uit te kammen op mensen met een verdachte huidskleur. Als er wordt getwijfeld aan de nationaliteit, moeten mensen 'kwartje' zeggen. Als de uitspraak niet Hollands genoeg is voor het fijnbesnaarde gehoor van de ambtenaren, worden ze afgevoerd. Een stempeltje op de hand en op transport naar het gemeentehuis waar een vals lachende CDA-burgemeester verzucht dat de identificatieplicht dit tafereel had kunnen voorkomen.' (Rara-kommunikee, juli 1993.)

DONDERSLAG

De bom die in de nacht van 1 juli ontplofte op het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kwam (letterlijk) als een donderslag bij heldere hemel. Waarom deze protestdaad tegen het 'normaal worden van racisme' en het 'vogelvrij verklaard zijn van illegalen'? Het minderheden-debat is al bijna weer vergeten, het illegalen-debat was dermate onfris dat het zoveel weezin opriep waardoor men het al snel liet voor wat het was en Solingen ligt een flink stuk over de grens. Of toch niet?

Natuurlijk, de illegalen hoeven van Kosto niet meer te 'verdwijnen' - ze worden nu weer gewoon verwijderd - maar in hoeverre is de illegalen-hetze met zijn onfrisse kretologieën nu werkelijk verleden tijd? De hetze werd min of meer geopend door Rottenberg: 'Er is te veel fraude, er is te veel misbruik, er zijn te veel illegalen.' Vervolgens sprak Nordholt over tienduizend illegale criminele Ghanese drugsdealers in de Bijlmer en Peper van elfhonderd illegale frauderende Turken op één adres. Beide beweringen konden ten enenmale niet bewezen worden, maar werden ook niet ingetrokken. Wel was inmiddels de link gelegd tussen verblijfsstatus en crimineel gedrag: illegaal = fraudeur of drugshandelaar.

BLOKKER

Bij deze link bleef het echter niet. Langzamerhand is een atmosfeer ontstaan waarin een 'vreemd', dat wil zeggen: donker, uiterlijk al snel geassocieerd wordt met illegaal verblijf, en daarmee

met criminaliteit. Het dubieuze, zo niet racistische, politie-optreden bij de inval van het Blokker-distributiecentrum in Geldermalsen is hiervan een triest voorbeeld en toont tevens aan dat ook overheidsinstanties hierin meegaan.

Bovenstaande hangt samen met de genomen controles op illegaal verblijf de afgelopen twee jaar. Bevoegdheden worden daarbij ruim geïnterpreteerd en er wordt steeds vaker grootschalig opgetreden. De marechaussee is inmiddels belast met (een deel van) het binnenlands veiligheidsstoezicht en beschikt in alle steden al over een eigen detachement. De combinatie van de in de praktijk al vrijwel feitelijke identificatieplicht en het 'inlands gericht vreemdelingentoezicht' leidt ertoe dat controle van illegalen al snel controle van 'buitenlanders' is. Dit geldt zowel voor de marechaussee als voor de Vreemdelingendienst. Iedereen met een 'niet-Nederlands' uiterlijk is een potentiële illegaal en daarmee potentieel crimineel. Donker = vreemdeling = illegaal = crimineel.

OMBUDSMAN

Naar aanleiding van een klacht over acties van de Amsterdamse politie in Turkse en Marokkaanse koffiehuisen stelde de Nationale Ombudsman begin vorig jaar:

Illegalen hoeven
van Kosto niet meer
te 'verdwijnen' -
ze worden nu weer
gewoon verwijderd.

'Controle in de koffiehuisen op de verblijfspapieren van eigenaren en klanten was niet behoorlijk. (...) De politie controleerde tijdens horecavergunning- en strafrechtelijke invallen tevens verblijfspapieren. De politie gebruikte daarbij ten onrechte verschillende bevoegdheden (vermenging van bevoegdheden).' In Amsterdam is een vast team geformeerd, het Horeca Interventie Team, dat zich richt op 'bestrijding van ondernemingen die de leefbaarheid van

hun omgeving aantasten alsmede een crimineel en frauduleus karakter hebben.' Desondanks werden van de 204 mensen die eind vorig jaar werden aangehouden bij een grootschalige actie in coffeeshops in de Kinkerbuurt, er slechts 48 opgepakt op grond van strafbare feiten. De overige 156 werden allen aangehouden ter controle van de verblijfsstatus. Deze gang van zaken is geen uitzondering.

De toenemende controle op illegalen vindt plaats in een atmosfeer van groeiende onlustgevoelens jegens buitenlanders. Dit heeft zijn weerslag op beleidsvorming en -uitvoering. De link tussen illegalen en criminaliteit die door de politiek gelegd wordt, wordt in de praktijk door het optreden van de politie bevestigd.

Nog niet zo lang geleden overleed op Schiphol bijna een afgewezen Roemeense asielzoeker. Omdat de man 'lastig' was, werd hij door de marechaussee gekneveld en werd hem de mond dichtgeplakt met tape. De man liep ernstig hersenletsel op en zit nu in een rolstoel. Het Rara-kommunikee: 'Je verstand staat bijna stil als je ziet hoe er gesold wordt met mensen. Uit te zetten vluchtelingen wordt de mond met tape afgeplakt, want de business class-passagiers kun je natuurlijk niet confronteren met de redelijkheid van het sluitstuk van het Nederlandse vluchtelingenbeleid. (...) Inmiddels ontwerpt TNO een dwangbuis en een integraalhelm om asielzoekers de mond te snoeren. Nee, dat is geen scenario van een slechte horrorfilm, het is een serieus idee van een serieuze commissie.'

AANDACHT

Van extreem-rechtse partijen wordt wel gezegd dat het door hen gevormde gevaar vooral bestaat uit de mate waarin hun taalgebruik, ideeën en voorstellen worden overgenomen door de 'gewone' politiek. Zo bezien zou het succes van de Centrumdemocraten wel eens aanzienlijk kunnen zijn. Natuurlijk kunnen we Rara afdoen als een stelletje gevaarlijke en/of geschifte bommengooiers zonder aandacht te schenken aan hun boodschap. Maar wanneer bovenstaande, samen met het besef dat het stempel 'illegaal' of 'asielzoeker' nog altijd op mensen wordt geplakt, de boodschap is die Rara uitdraagt, zou dat wel eens wat al te gemakkelijk kunnen zijn. Rest de vraag wat meer te betreuren is: dat er een bom tot ontploffing is gebracht, of dat er heden ten dage een bom nodig is om een dergelijke boodschap onder de aandacht te brengen.

Noteer de gegevens en verder geen gezeur

TROUWEN AAN HET LOKET

Adrie van der Luijt

Hoewel je het als trouwe tv-kijker niet zou zeggen, staat het huwelijk momenteel volop ter discussie. De Jonge Democraten vinden dat het huwelijk ook open moet staan voor homoseksuele mannen en lesbische vrouwen. Op dit moment kent een groeiend aantal Nederlandse gemeenten een apart samenlevingsregister, waarin ook homoparen kunnen worden ingeschreven. Dit is echter niet hetzelfde als het traditionele huwelijk. Overigens discrimineert de huidige huwelijkswetgeving niet op seksuele voorkeur (een lesbo mag best met een homoman trouwen), maar op geslacht (man-vrouw mag, vrouw-vrouw niet), wat overigens eveneens in strijd is met artikel 1 van de Grondwet.

Verder staat ter discussie het verschil in rechten en plichten tussen gehuwden en ongehuwd samenwonenden. Het kabinet heeft voorgesteld een algemeen samenlevingsregister in te stellen, waaraan ook samenwonende gezinsleden (hoogbejaarde moeder met dochter bijvoorbeeld) of langdurige kamergenoten rechten aan kunnen ontfangen met betrekking tot ondermeer pensioenen en verzekeringen. Naast dit register, in de wandelgangen aangeduid als het 'margarinebriefje', zou het traditionele huwelijk gewoon blijven bestaan. Toch nog onderscheid dus, met name als het gaat om zaken als adoptierecht. De Jonge Democraten hebben zich al in een zeer vroeg stadium uitgesproken voor het recht op adoptie door homo- en lesboparen.

MOGELIJKHEDEN

Nu zijn er twee mogelijkheden: je stelt het huwelijk open voor iedereen, met daarbij gelijke rechten en plichten op alle gebieden, of je schaft het huwelijk af na instelling van een algemeen samenlevingsregister. Zelf ben ik voorstander van het laatste; volgens velen echter is het niet realistisch te verwachten dat het huwelijk op korte termijn zal worden afgeschaft. Je kunt je tijd beter besteden door te pleiten voor openstelling en daaraan verbonden dus gelijke rechten en plichten. Voor de eerder genoemde - laten we zeggen - niet-liefdesrelaties (hoe zeg je dat anders, een moeder en dochter houden ook van elkaar, maar toch anders; niet-erotisch?

maar dat zijn veel huwelijken ook al een tijdje) is dit echter geen oplossing; moeder en dochter zul je niet gauw in het huwelijk zien treden. Toch nog een apart register voor hen dus?

Overigens is de term 'samenlevings'-register misleidend, omdat kwalijk geëist kan worden, dat twee als zodanig geregistreerden daadwerkelijk een woning delen; immers, het huwelijk stond tot op heden ook altijd open voor paren waarvan één partner op de grote vaart zat (of in de gevangenis, om een ander voorbeeld te noemen). Komen dus ook LAT-relaties voor registratie in aanmerking?

Je kunt je verder afvragen of het huwelijk beperkt moet blijven tot twee personen, of dat met name de rechten en plichten betrekking kunnen hebben op drie of meer personen. De JOVD pleitte twee jaar geleden al voor openstelling voor alle relatievormen, een wel heel prikkelende formulering. Wellicht zou het fiscaal aantrekkelijk zijn als het hele Urker Mannenkoor en masse in één huwelijksbootje stapt. Het is in dit verband aardig nog eens te wijzen op de wetgeving in het oude Rome. Daar was op een zeker moment echt alles mogelijk, ook voor wat betreft het adoptierecht. Niet alleen kon een bejaarde een kind adopteren als zijn kleinkind en erfgenaam, ook het omgekeerde was mogelijk: een kind dat een bejaarde als kleinkind adopteerde. Het is maar waar je je grenzen legt.

RINGCEREMONIE

Het huwelijk kun je zien als een contract, dat vrije burgers met elkaar kunnen aangaan en beëindigen. Op dit moment wordt het echter niet als zodanig behandeld. De overheid draagt actief bij aan het verlenen van emotionele meerwaarde aan het hu-

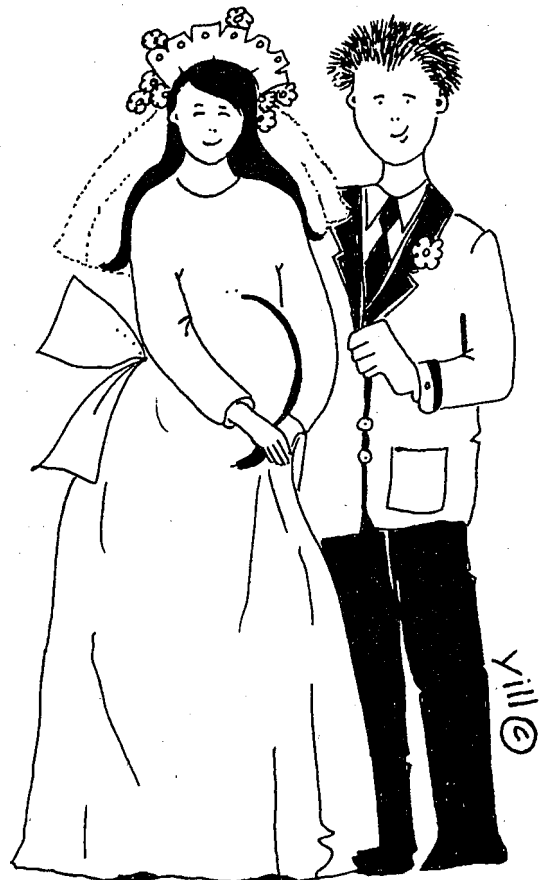
welijk door middel van feestelijke ontvangsten op het stadhuis, persoonlijke en doorgaans (christelijk-) moralistische toespraken door een ambtenaar van de Burgerlijke Stand, de reeds lang achterhaalde ringceremonie etc. In mijn ogen dient een overheid objectief en a-moralistisch te zijn. Het huidige aandeel van de (lokale) overheid is hiermee echter duidelijk in tegenspraak.

Eigenlijk is het van tweeën één:

- òf het huwelijk is een contract, en wordt wat mij betreft bij de notaris gesloten, die hierover de betrokken instanties inlicht;
- òf het is een administratieve handeling aan het loket van de Burgerlijke Stand, waarbij betrokkenen zelf de instanties op de hoogte brengen, zoals dat ook bij geboorte en overlijden al gebeurt. Voor de betrokkenen betekent dit een aanzienlijke kostenbesparing vergeleken met de notariskosten.

MEEJANKEN

Overigens is het in het laatste geval zo, dat de betreffende ambtenaar bijvoorbeeld bij een sterfgeval ook niet de hele familie op het stadhuis ontvangt, vervolgens een half uurtje meejankt en wijst op de historische en symbolische betekenis van de dood. Waarom dan bij een huwelijk wel? Noteer gewoon de gegevens en verder geen gezeur.

Illustratie: Yill Georges

EEUWIGE TROUW

De huidige tamtam op het stadhuis is discriminerend en kwetsend voor alleenstaanden en ongehuwd samenwonenden. Openstelling van het huwelijk brengt in dit opzicht geen verbetering. Uiteraard staat het iedereen vrij om een relatie kerkelijk in te laten zegenen (ook de eeuwige trouw in voor- en tegenspoed hoort volgens mij dáár thuis) en/of elders

Wellicht zou het fiscaal aantrekkelijk zijn als het hele Urker Mannenkoor en masse in één huwelijksbootje stapt

een feestje te geven voor familie en vrienden. Terwijl de administratieve of notariële handeling in strikt besloten kring plaatsvindt, kan een büttenredner 's avonds in gezelschap van vrienden en familieleden de beide contractanten toespreken. Het gaat er om, dat het geen overheidstaak is om van een huwelijk in welke vorm dan ook méér te maken, dan laten we zeggen het koppelen van twee sofinummers.

Het kabinet heeft onlangs een stap in de goede richting gedaan, door de tussenkomst van advocaten bij echtscheiding overbodig te maken. In een tijd waarin één op de drie huwelijken op een scheiding uitloopt, kan het huwelijk niet langer heilig verklaard worden. Een efficiënte administratieve afhandeling is daarom een eerste vereiste.

Zoals gezegd gaat mijn persoonlijke voorkeur uit naar een algemeen samenlevingsregister, met daaraan verbonden gelijke rechten en plichten voor iedereen. Zolang het burgerlijk huwelijk echter blijft bestaan, al dan niet opengesteld, lijkt het me zaak het overheidsaandeel hierin tot reële proporties terug te brengen: in de rij voor het loket om een registratieformulier in te vullen.

GEZONDE OVERGANG

Van boter- naar margarinebriefje: geen gemakkelijke overgang, maar op den duur wel een heel gezonde.

2/3 en 9/10 oktober:
intraductieweekends
Zie pagina 27 van deze Demo

Jasje-dasje-skinheads-met-haar

BRUINE BUREN

Marco van Lierop

Een paar weken geleden zei mijn oma: 'Jongen, Hitler komt terug. Kijk maar naar Duitsland.' Het deed me denken aan de spreekwoordelijke generaal die zich immer op zijn vorige oorlog voorbereidt. Hitler is immers al lang dood.

Maar de media berichten ons dagelijks over de racistische mishandelingen, aanslagen en moorden bij de oostburen. Er is echter nog een land waar de 'alarmfase-bruin' in werking kan worden gesteld. Een landje waar we in Nederland niet zoveel aandacht voor hebben, maar waar gevaarlijk rechts groeit als kool...

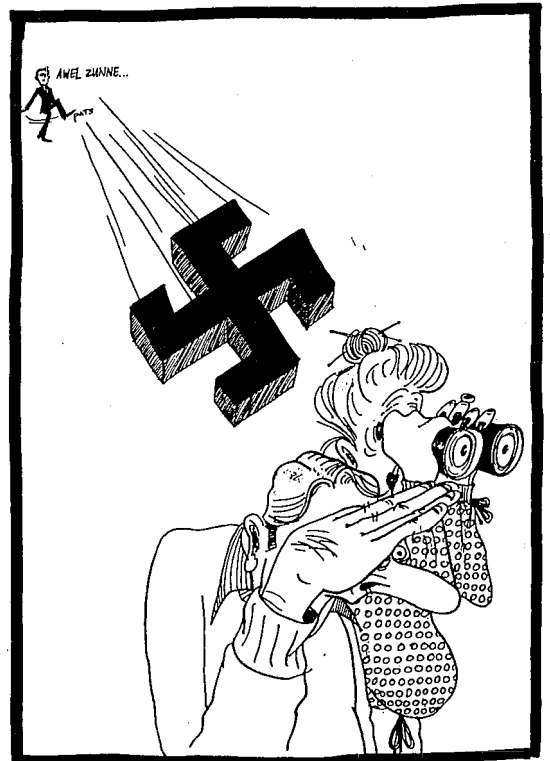
ZORGELIJK

Velen denken dat Duitsland de bruine kar trekt binnen Europa. Natuurlijk, de situatie is zorgelijk bij den Deutschen, maar de solide Duitse democratie komt niet echt in gevaar. Vele politici werken de extreem-rechtsen zoveel mogelijk tegen. Gevaarlijke groepen worden verboden en de Republikaan worden goed in de gaten gehouden.

In dat onderbelichte land echter, staat de democratie te wankelen. Hier komen de heren fascisten gewoon eens per maand een vol uur op de nationale televisiezender. In een reclamespot storten zij hun bagger uit over het onfortuinlijke volk. Onder het genot van een televisie-pintje komen deze figuren in gezellige zondagmiddag-familieshows hun wansmakelijke ideeën spuien. Het lijkt wel of, anders dan in Duitsland, de goegemeente de schouders ophaalt en vervolgens doordanst op de vulkaan. De tweede grote stad van dit landje dreigt al in handen te vallen van de neo-bruinhemden.

NAAR HUIS

Het landje heet Vlaanderen, de stad heet Antwerpen. Het Vlaams Blok, zo noemen deze jasje-dasje skinheads-met-haar zich, heeft de bloedafstamming tot propaganda-punt gemaakt. In het parlement heeft men gevraagd wat het kost om vrachtvliegtuigen van het leger om te

HET ZIJN NATUURLIJK DIE DUITSCERS WEER!

Illustratie: Marco van Lierop

bouwen voor personenvervoer, om de gekleurde Vlamingen 'naar huis' te brengen. De partijleider, de voormalige journalist Filip Dewinter, vindt, zo zei hij publiekelijk, het scheldwoord nazi een eretitel...

IMPACT

Wat meer aandacht voor de Vlaamse situatie zou ons niet misstaan, dunkt mij. Binnenkort zal Vlaanderen op democratisch legitieme gronden de bruine kar trekken binnen Europa, en dat zal zijn impact zeker niet missen op de hoogmoedige bovenbuurman. Versta me niet verkeerd: wat in Duitsland gebeurt is weezinwekkend. De zorg voor en het wantrouwen tegen sommige Duitse politici en het gehele justitiële apparaat zijn terecht. Maar waarom, wanneer we zo begaan zijn met het bestrijden van het extreem-rechtse monster, beperken wij ons tot Duitsland? Omdat de generaal zich altijd op zijn vorige oorlog voorbereidt?

Op bezoek bij EO-Jongerendag

'ZOU GOD DAT WEL MENEN, JOH?'

De JD staat niet bekend als de meest godsvruchtige organisatie. Om toch goed geïnformeerd te zijn, namen Irene ter Borg en Andor Admiraal eens een kijkje op de EO-Jongerendag. Het Utrechtse voetbalstadion Galgenwaard was voor de gelegenheid omgetoverd tot mega-Godshuis-zonder-dak. Een verslag van twee vrijzinnigen die deelden in de saamhorigheid van 25 duizend vrijgemaakte en andere christen-fundamentalisten.

*Irene ter Borg
en Andor Admiraal*

Zo'n 25 duizend hervormde, gereformeerde, gereformeerd-vrijgemaakte en pinkstergemeente-jongeren bezochten de jaarlijkse EO-jongerendag in stadion Galgenwaard te Utrecht. Ze noemden zichzelf allemaal consequent 'christen', ondanks dat de meeste christenen in Nederland niet veel op hebben met de EO'ers, die de hele bijbel letterlijk nemen. Ze komen voor de gospelartiesten, stands ('Want waar vind je zoveel christelijke organisaties bij elkaar?') en het hier zeer populaire samenzang...

KLEIN RECHTS

Het eerste dat opvalt is dat de jongeren niet onder één noemer te vangen zijn. Er lopen punkers maar ook meisjes die niet te onderscheiden zijn van de gemiddelde hockeyspeelster uit Aerdenhout. De mensen bidden en zingen. Sommige dragen spandoeken met teksten als: 'Jesus: bad news for the devil!' Eerst bezoeken

we de stand van de RPF-jongeren. De RPF-jongeren verwachten na deze dag 2000 leden te hebben en een christen met een snor vindt het niet meer dan logisch dat ook wij ons als RPF'ers laten inschrijven. Met enige moeite lukt het om hem daarvan te weerhouden. We vertellen dat we van de JD zijn. 'Maar vinden jullie het dan niet belangrijk dat een partij zijn beleid voert volgens de bijbel?' vraagt hij ongelovig. Vervolgens legt hij ons uit welke bezwaren er zijn voor een christen om lid te zijn van een niet-christelijke

DOBBELSTEENTJES

Vervolgens spreken we met een oudvoorzitter van de RPF-jongeren, die met ons in discussie gaat over de doodstraf. Terwijl hij zijn pasgeborene op de arm houdt, geef hij zijn beschouwing: 'Een systeem zoals dat bestond in de tijd van Jozua, dat kennen we niet meer. Toen wierpen ze gewoon met drie dobbelsteentjes om te kijken of iemand schuldig was aan moord. God gaf dan aan wat er met de verdachte moest gebeuren. Je zou

Henk Binnendijk spreekt de Jongerendag toe in een karakteristieke, charismatische houding

partij; ook al is het beleid goed en in overeenstemming met de wensen van God, het is toch hoogmoed om te veronderstellen dat je het zonder God afkan. Bij het standje staat ook de heer Stellingwerf, derde op de kieslijst van de RPF, die eerder op TV heeft gezegd dat christelijke politiek vooral sociale politiek is, en dat de naam klein rechts daarom nergens op slaat. Toen wij vroegen wat hij

'Als ik iemand hoor vloeken, doet mij dat al zo'n pijn, dat ik denk: oh God, wat moet dat U zeer doen'

daar nou concreet mee bedoelde stak hij een heel verhaal af over belastingen die zoveel mogelijk omlaag moeten, zodat mensen zelf kunnen bepalen, welke instellingen ze willen subsidiëren.

kunnen zeggen dat God toen veel dichter bij de mensen stond. God gaf gewoon de opdracht om te moorden. Soms denk ik, als ik dat lees, zou God dat wel menen, joh. Je moet echter goed bedenken dat je vroeger iemand schuld kon bewijzen met die dobbelsteentjes, maar tegenwoordig is dat gewoon een heel stuk moeilijker. Je hebt dan ook een goed gefundeerd rechtssysteem nodig. Het is daarom heel moeilijk, zeker voor een niet-christelijke rechter, te beoordelen of iemand dood moet of niet. Daarom zegt de RPF dat de doodstraf volgens de letter van de bijbel, maar dat het voorlopig niet wenselijk is om deze straf ook daadwerkelijk uit te voeren. Er zijn nog andere justitiële middelen die gebruikt kunnen worden om iemand te straffen en op het rechte pad te brengen.'

Terwijl op het podium in het stadion de volgende gospelrocker zijn lofzang begint, stapte de volgende RPF'er op ons af. Zoveel discussie hadden ze op een dag als deze niet verwacht. Deze jongeren zijn, net als wij trouwens, gek op discussiëren. Ditmaal gaat het over ontwikkelingsa-

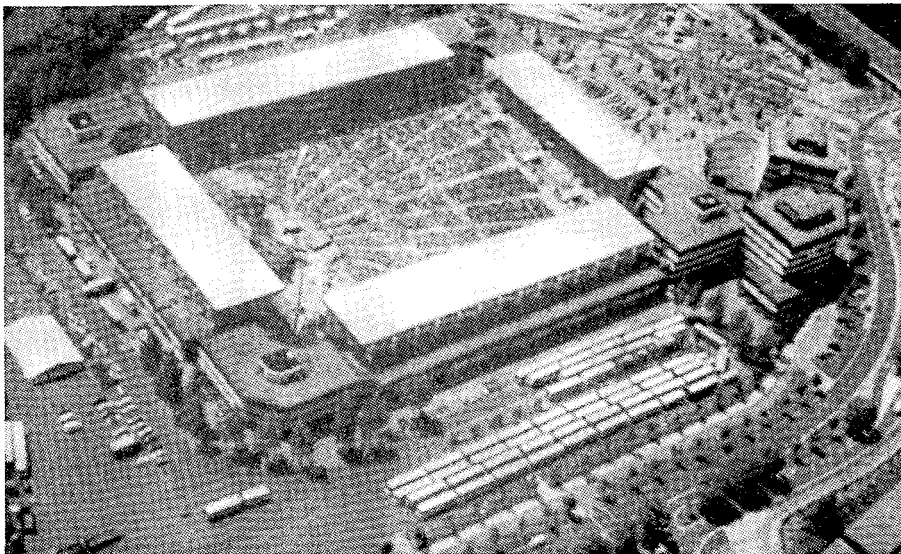
menwerking. Volgens de RPF mag het budget voor ontwikkelingshulp best worden opgehoogd. Als een volleerd politicus verzwijgt hij echter dat die hulp, volgens de RPF, vooral of uitsluitend gegeven moet worden via zendingen.

SUBCULTUUR

Nadat we ons een tijdje lekker hebben kunnen uitleven in deze politieke discussie, vragen wij ons af of je hier nou kan spreken van een subcultuur. EO-bezoeker Krista (18) uit Schellinkhout: 'Ik ben hier onder andere naartoe gekomen omdat het heel prettig is met zoveel mensen te zijn die hetzelfde geloven. Ik denk wel dat je kan zeggen dat het een soort subcultuur is. Die heeft ook invloed op de politiek. In mijn omgeving stemmen de meeste mensen toch CDA. Ik stem CDA, hoewel ik het meer eens ben met de kleine christelijke partijen. Maar een grote partij heeft gewoon meer invloed. Ik vind de christelijke grondslag vooral belangrijk.' We lopen door omdat we nou wel eens wilden weten wat we moeten geloven. Dat komt goed uit: de mensen hier weten exact wat God precies bedoelt en wat Hij wil. Iedereen hier is helemaal zeker van zijn zaak, aan geen woord wordt getwijfeld. Dat kan ook moeilijk anders als alle artiesten, folders, boeken, posters en standwerkers je voortdurend toeroepen hoe goed je bent omdat je christen bent, en hoe slecht je af zou zijn, als je niet alles zou geloven wat hier verkondigd wordt.

VLOEKEN

Voor een gulden kun je hier een nieuw testament naar Albanië laten sturen, er zijn stickers tegen abortus en verslaving. Pamfletten met de tekst "Stop AIDS. Blijf trouw" liggen tussen de brochures van de christelijke reisorganisatie en de christelijke kindertelefoon. De organisatie van de Mars voor Jezus is aanwezig en ook worden de 'Ik ben woedend'-kaarten van de Breakfast club uitgedeeld. Ook de Bond tegen het Vloeken. De standwerker maakt graag wat tijd om in een rustig hoekje wat

Galgenwaard, het Godshuis-zonder-dak, gevuld met 25 duizend EO-jongeren.

over zijn werk te vertellen. 'Ik ging gewoon gezellig naar de EO-jongeredag, toen mijn vriendin door God werd gevraagd om bij de stand te helpen. Er was namelijk iemand ziek geworden. Via mijn vriendin vroeg God mij ook. Als ik iemand hoor vloeken doet mij dat al zo'n pijn, dat ik denk: Oh God, wat moet dat U zeer doen.'

Geloof deze man nou echt alles wat hij zegt? 'Ik geloof het niet, ik weet het zeker' Heel opvallend is de fanatieke lobby van alles wat met Israël te maken heeft. Naast diverse standjes over Israël staat een standje met parfum, gezelschapsspellen en andere niet specifiek Christelijke snuisterijen. 'Allemaal gemaakt in Israël. Door hier te kopen steun je dus de Israëlisch economie.'

DISCOTERREUR

Een eng clubje is 'Schreeuw om leven, Gods liefde en waarheid toegepast op alle terreinen van het leven.' In haar folder waarschuwt zij voor de grote bedreigingen van deze tijd. In één adem met oorlog, criminaliteit, armoede en milieuvervuiling noemt zij echtscheiding, discoterreur en homosexualiteit. Er staat ook een telefoonnummer bij: 'bel nu, je leven kan er van afhangen!'

We vragen ons af waarom er geen GPV stand is. Een CDA-stand hadden we al niet verwacht, omdat voor veel CDA-ers de EO waarschijnlijk iets te christelijk is. De meest orthodoxe partij van Nederland, de SGP, beschouwt televisie als het 'oog van de duivel' en heeft dus al helemaal niets te zoeken bij de wereldse EO.

SAAMHORIGHEID

Na een paar uur hebben we genoeg van deze super-christelijkheid. We besluiten wat te gaan drinken aan de Oudegracht in Utrecht om na te praten over de jongeredag. We komen tot de conclusie dat we op sommige punten veel van deze enigszins fundamentalistische christenen kunnen leren. De saamhorigheid die je voelt als je rond het stadion loopt is enorm groot. Iedereen hoort er evenveel bij: dik of dun, mooi of lelijk. Je hebt het gevoel dat als je een probleem hebt, iedereen voor je klaar staat. Hoewel de EO naar buiten overkomt als een hecht en beangstigend blok, er zou toch ook buiten deze groep zo'n solidariteit met en aandacht voor elkaar moeten kunnen bestaan.

De gevaarlijke kant zit volgens ons in de intolerante manier waarop veel van deze mensen overtuigd zijn van hun eigen gelijk. Omdat zij alles, wat volgens hen niet helemaal volgens de bijbel is, als zondig beschouwen, is een compromis moeilijk te bereiken.

Terug op Utrecht CS loopt een groep jongeren gospels te zingen om nog even de stemming erin te houden. Ons oog valt op een poster van de bond tegen het vloeken. We missen onze trein gelukkig niet.

Bladeren in de nieuwe Ronduit-schoolagenda

Waar zit jij op
18 september
?!

Zie pagina 29 van deze Demo

Misdadige demagogie

DE CRIMINALITEIT NEEMT HELEMAAL NIET TOE

Paul Leenards

De laatste tijd wordt in de vaderlandse pers veel aandacht besteed aan de criminaliteit in Nederland. Door al deze ophef wordt de suggestie gewekt dat de criminaliteit toeneemt en dat daarom harde maatregelen nodig zijn. Onterecht, want zoals uit meer genuanceerde publikaties blijkt, is er geenszins sprake van een toename van de misdaad. Het aantal misdrijven stabiliseert zich eerder en Nederland is nog altijd een van de veiligste landen ter wereld. Desondanks is het budget van het Ministerie van Justitie de afgelopen regeerperiode met 23 procent verhoogd en is er zelfs een cellentekort.

Het cellentekort is overigens eenvoudig te verklaren: in de afgelopen tien jaar is de straftijd verdubbeld bij een gelijkblijvend aantal veroordelingen. Hierdoor zijn dus twee keer zoveel cellen nodig als in 1983. Doordat het aantal bezette cellen is toegenomen, is het ook niet verwonderlijk dat het aantal ontsnappingen stijgt. Deze nemen in verhouding echter af.

PARADOX

Door het ontbreken van een feitelijke toename van het aantal misdrijven, moet de ophef in de media op een andere manier worden uitgelegd. De paradox van de socioloog De Tocqueville verklaart het gevoel van onveiligheid bij de burger: 'Naarmate een ergerniswekkend verschijnsel in omvang afneemt, neemt de ergernis over het resterend gedeelte toe!' De gemiddelde Nederlander wordt in zijn dagelijks leven steeds minder direct geconfronteerd met zware criminaliteit, waardoor de kleine criminaliteit, variërend van diefstal tot bekladde muren, veel nadrukkelijker opvalt. Daar staat tegenover dat door het afnemen van de confrontatie met zware criminaliteit, ernstige misdrijven een hogere nieuwswaarde krijgen. Het ongewoon worden van de zware criminaliteit leidt dus tot meer aandacht van de media. Dat misdaad verkoopt,

blijkt wel uit de oplagecijfers van De Telegraaf. De toename van de criminaliteit is dus in grotere mate te verklaren door de toename van verkoop- en kijkcijfers.

PR-APPARAAT

Een andere verklaring voor de hoeveelheid misdaad in de media is de competitie tussen verschillende instanties en organisaties op het gebied van misdaadbestrijding. Dat is het directe gevolg van het terugdringen van de overheidsuitgaven en de golf van reorganisaties die ook deze sector treft. Alle instanties van het Openbaar Ministerie tot de gevangenisdirecteuren en van de korpschefs tot de voorlichtingbureaus willen duidelijk maken dat ze nodig zijn en dat er niet op hen mag worden bezuinigd. Om hun zaak te bepleiten hebben ze de beschikking over een goed georganiseerd PR-apparaat. Een tijdje geleden zagen we de beelden van asielzoekers die onder de blote hemel in een maisveld moesten slapen. De journalisten lijken

getipt door een directeur van een asielcentrum die wel meer steun kon gebruiken. Soortgelijke vermoedens zijn er over een ontsnapping uit een gevangenis, die eveneens veel aandacht van de media kreeg. Het lijkt wel of gevangenisdirecteuren graag zo uitgebreid mogelijk hun eigen falen om gevangenen binnen te houden, in beeld willen krijgen. Het is meer dan verwonderlijk, dat de overheid dergelijke incompetentie belooft met een uitbreiding van het budget.

ONDER DE INDRUK

De consensus onder politici over de bestrijding van de criminaliteit is angstwekkend. Onder de indruk van al die verhalen over de zedenverwildering onder de Nederlandse bevolking nemen de regering en het parlement moeiteloos de ene na de andere maatregel om de criminaliteit te bestrijden, terwijl die maatregelen in essentie toch vooral de rechten van de burgers aantasten. De politieke koers die gevolgd wordt, gaat er vooral van uit dat de mens slecht is, tot kwaad in staat en dus gestuurd moet worden door een hoger gezag. Niet het falen van politie en justitie is de reden voor de zogenaamde toename van de criminaliteit, maar de normvervaging van de Nederlander. De burger krijgt te maken met legitimatieplicht en kan zelfs worden veroordeeld op verdenking dat hij mogelijk een misdrijf kan begaan. Aan de andere kant worden vormfouten bij het Openbaar Ministerie toegestaan en de mogelijkheden voor afsluisteren van verdachten verruimd.

Nederland wordt zo langzamerhand omgebouwd van een rechtsstaat tot een politiestaat, zonder dat daarmee ook daadwerkelijk iets aan het gevoel van onveiligheid bij de Nederlandse burger wordt gedaan. Niet alleen wordt de kleine criminaliteit nauwelijks aangepakt, als burger moet je nu ook bang worden voor je beste vriend, de politie-agent. Ik hoop dat D66 zich niet laat meeslepen door de misdadige demagogie van Nieuw-Flinks maar juist luid in verzet komt tegen de inperking van fundamentele burgerrechten, die op basis van foute veronderstellingen en misplaatste beschermmacht in gang is gezet.

Illustratie:
Marco van Lierop

Op bezoek bij de JD 't Gooi in Zuid-Limburg

'ECHTE LEVENSGENIETERS'

Christiaan Bonebakker

Als we Youp van 't Hek mogen geloven, wonen in 't Gooi uitsluitend omhooggevallen ondernemers die getrouwd zijn met gebroekrokke parelkettingen. De VVD haalt in veel Gooise gemeenten steevast de meeste stemmen. Niet de ideale voedingsbodem voor een JD-afdeling, zou je zeggen. Toch timmert de JD hier al meer dan twee jaar dapper aan de weg. *Demo* zocht de afdeling 't Gooi op in het Zuidlimburgse Bruisterbosch. In dit anders zo rustieke gehucht hielden twaalf Gooise JD'ers in juni hun afdelingsweekend. Er werd gewandeld, gepraat, gedanst, gedronken, gelachen, getriviant en in de zon gelegen. Maar de politiek - waar was die eigenlijk?

'We hadden gepland dat het weekend wat meer politiek-inhoudelijk zou worden,' zegt afdelingsvoorzitter Erik Boog (21), 'maar daar is weinig van terecht gekomen. De werkgroepen die we hebben benaderd, wilden niet naar Limburg komen en de VUJO (de Belgische zusterorganisatie van de JD, red.) zegde af.' Een rollenspel, waarbij ook een aantal Limburgse JD'ers aanwezig waren, was het enige politieke onderdeel van het weekend. Penningmeester Arjan Verwey (19) zit er niet mee: 'Dat er zo weinig politiek was, zou pas een probleem zijn geweest als het daardoor niet gezellig was geworden. Maar dat was het gelukkig wel.'

DRAAI GEVONDEN

Met dat laatste is Roos Rodenburg (17) het helemaal eens. 'Ik heb mijn draai bij de

JD gevonden. Dankzij dit weekend ben ik ècht enthousiast geworden. Het klinkt misschien een beetje gek, maar de JD heeft mijn hart. Ik probeer ook zo veel mogelijk mensen mee te nemen.' Binnenkort wordt Roos waarschijnlijk secretaris, en dat terwijl ze een half jaar geleden nog bij de JOVD zat. Heeft ze spijt van haar JOVD-lidmaatschap? 'Ja, heel erg. Maar het is wel de basis geweest om mijn denkbeelden te ontwikkelen. Zonder de JOVD was ik trouwens nooit bij de JD gekomen.'

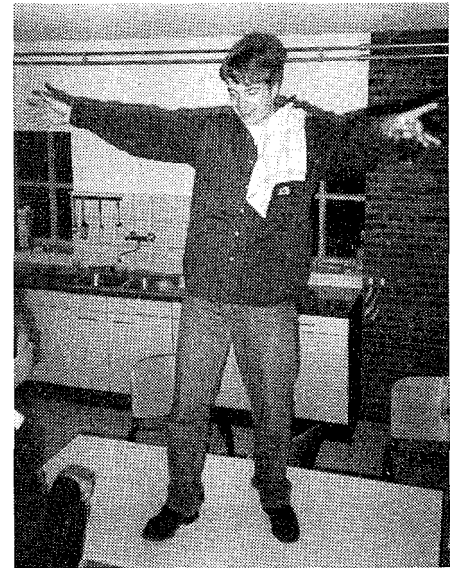
Terug naar Youp van 't Hek: is de JD in 't Gooi rechtser dan elders? Volgens bestuurslid Bart Heller (22), duidelijk géén kakker, valt dat wel mee. 'We zijn misschien niet de meest progressieve JD-afdeling van het land, maar het verschilt sterk per individu. Wel heb ik het idee dat de actieve leden progressiever zijn dan de rest.'

ALTIJD LACHEN

Progressief of niet, het is in 't Gooi in ieder geval gezellig. 'Het is altijd lachen met 't Gooi', zegt Marleen van Oort (19), voorzitter van de regio Utrecht/'t Gooi. 'Het zijn echte levensgenieters. Dat blijkt ook wel tijdens dit weekend.' Marleen roemt de grote activiteiten van de afdeling (Voorzitter Erik: 'Met de Gooische Wisselmatras trekken we mensen uit het hele land'), maar ze heeft ook kritiek: 'Ik vind dat ze erg met zichzelf bezig zijn. Zo willen ze een eigen afdelingsblaadje in plaats van de Vrijbrief, het regioblad. Je ziet ook nooit Gooi-leden in Utrecht. Voor de eigen leden zijn ze erg open en makke-

lijk, maar in de richting van de rest van de vereniging is er weinig enthousiasme.' Erik reageert: 'Is het dan zo slecht om vooral aandacht aan je eigen leden te besteden?'

Wat doet 't Gooi (provincie Noord-Holland) eigenlijk nog bij de JD-regio Utrecht? Erik, die net als Bart en Arjan in Amsterdam studeert, maakt zich er niet druk over. Of eigenlijk toch wel: 'Dat is weer zo'n gemaakte bestuurlijke kwestie. Wij

Erik Boog: ...meer politiek...

(foto: Christiaan Bonebakker)

hebben het er niet over, we zitten prima bij Utrecht. Maar dan krijg je weer te horen: Goh, zou je niet bij Amsterdam moeten? Dan kunnen ze weer een commissie instellen en kan het in het Landelijk Bestuur besproken worden. Typisch JD.' 'Maar,' vult Bart aan, 'er komt natuurlijk wel een moment dat we Utrecht inlijven.'

GEFRUSTREERD

Erik wil de afdeling wat meer politiek leven inblazen. 'We willen laten zien dat je als kleine afdeling groot kan worden zonder dat het ten koste gaat van de inhoud,' zegt hij. Bart: 'Maar we worden in ons ledenwerfbeleid gefrustreerd. We mochten niet op de Hilversumse vrijetijdsmarkt staan omdat we politiek zijn. Dat is blijkbaar een scheldwoord.' 'Maar we laten het er niet bij zitten,' zegt Erik. 'We gaan de D66-wethouder bellen, en als dat niets uithaalt, zoeken we de publiciteit op. Iedereen klaagt dat mensen niet betrokken zijn bij de politiek, maar als we niet eens op de vrijetijdsmarkt mogen staan...'

Volgens het beleidsplan moet de afdeling dit jaar van 27 naar 40 leden groeien. Zit dat er nog in? 'Nee,' denkt Bart, die met de ledenwerving belast is. 'Tenzij Roos met dertien vriendinnen aankomt.'

JD 't Gooi in Limburg: er werd gewandeld, gepraat, gedanst, gedronken, gelachen, getriviant en in de zon gelegen (foto: Christiaan Bonebakker)

Kortzichtig beleid toont de noodzaak van de EG aan

DE POLITIEKE NEUS, HET KIND EN HET BADWATER

Valuta-onrust, economische recessie, etnische conflicten, de wederopbouw van Midden- en Oost-Europa, migratie, racisme en vreemdelingenhaat; enkele van de problemen waarmee de (Europese) politiek zich ziet geconfronteerd. Wat deugt er wel en wat deugt er niet aan het Europese beleid op al deze probleemgebieden? En wat betekent dat voor de toekomst van Europa? Arjen Bouter, medewerker van de D66-fractie in het Euro-parlement, laat er zijn licht over schijnen.

Arjen Bouter

Het zal weinigen ontgaan zijn: de bijna-ondgang van het Europees Monetair Stelsel begin augustus. Volgens sommigen het einde van het Verdrag van Maastricht, waarin de doelstelling van de Economische en Monetaire Unie (EMU) werd vastgelegd. Die mening werd vooral in Groot-Brittannië veelvuldig gehoord. 'Wishful thinking' van Euro-rebels in premier Major's Tory party? Of hebben zij gelijk? Duidelijk is in elk geval dat een aantal lidstaten de eigen korte-termijnbelangen heeft laten prevaleren boven het gemeenschappelijke belang van de Twaalf. Dat gemeenschappelijke belang van iedereen in Europa, ligt in het doorgaan in de richting van de Monetaire Unie. Het is het logische vervolg, en tegelijk een conditio sine qua non, van de interne markt.

De voordelen van nationaal monetair beleid zijn beperkt tot de korte termijn.

Koersverlagingen leveren kort concurrentievoordeel op, maar importeren vervolgens letterlijk inflatie, als het al niet leidt tot elkaar opvolgende 'competitive devaluations' in verschillende landen. De economische ontwikkeling op langere termijn en de verbetering van de structurele werkgelegenheid zijn daarmee niet gediend. Het belang van iedereen in de EG ligt allereerst in een herstel van de wisselkoers-stabiliteit en uiteindelijk in het wegnemen van de koersverschillen als zodanig, oftewel het creëren van een Europese munteenheid.

De omstandigheden waaronder deze weg moet worden afgelegd zijn inderdaad niet de makkelijkste. De kosten van de Duitse eenheid leggen een zware hypotheek op de sterkste economie in de Europese Gemeenschap, en hoe je het ook wendt of keert: daar betalen we allemaal aan mee. Dat die rekening binnenkomt op het moment dat Europa geconfronteerd wordt met een ernstige recessie, maakt de last nog weer zoveel zwaarder. Maar als de Britse en andere twijfelaars aan de Europese Gemeenschap en het Verdrag van Maastricht nu zouden zeggen 'we told you so', dan kijken zij toch niet verder dan hun politieke neus lang is.

MIDDEN- EN OOST-EUROPA

Ander voorbeeld: de economische wederopbouw van Midden- en Oost-Europa. Iedereen, zowel in de politiek als het bedrijfsleven, heeft er de mond van vol en er wordt zelfs (zij het te weinig) geld voor uitgetrokken. Maar het moet vooral niet tot vergrote concurrentie voor West-Europa leiden, want dan geven wij niet thuis. De EG-markt wordt dus opengesteld voor producten die toch niet concurrerend zijn. Maar voor de staal-, textiel- en landbouw-

sector, die wel met het Westen kunnen concurreren, blijven vooralsnog allerlei beperkingen van kracht.

Dat is een kortzichtig beleid. Willen de economische hervormingen in die landen een kans van slagen hebben, en wil de bevolking enig vertrouwen in de markteconomie krijgen, dan moeten wij hen wel de kans geven op eigen kracht geld te verdienen. Dat moet dus ook toegang tot de EG-markt voor concurrerende producten betekenen, ook al gaat dat onvermijdelijk gepaard met een verlies aan marktaandeel voor het EG-bedrijfsleven. Doen we dat niet, dan zijn de hervormingen tot mislukken gedoemd, en is de kans groot op sociale onrust, op nog meer conflicten, instabiliteit aan de grenzen van Europa, een nieuwe vluchtelingenstroom en een nog grotere golf migranten.

MIGRATIE

Dat brengt mij naar het derde voorbeeld. Racisme en vreemdelingenhaat steken weer de kop op in Europa, en echt niet alleen in Duitsland. Maar vreemdelingenbeleid is voor de meeste EG-landen toch

Illustratie: Yill Georges

vooral een verscherping van het toelatingsbeleid en een verharding van het optreden tegen illegalen. Ik wil niet beweren dat daar niets aan hoeft te worden gedaan, maar het is wel symptoombestrijding.

De werkelijke oorzaak van migratie ligt in de politieke en economische situatie in de landen van herkomst. Wil je de migratiestroom indammen, dan moet de noodzaak voor de migrant om zijn politieke of economische heil elders te zoeken worden weggenomen. Ontwikkelingshulp alleen is niet genoeg; als we echt iets willen bereiken, dan moet de Europese Gemeenschap haar grenzen openstellen voor producten uit landen van herkomst ('trade instead of aid'), of dat nu landen in Oost-Europa of in de Derde Wereld zijn.

Migratie is door de eeuwen heen een voortdurend verschijnsel. Je bent er dus niet zonder ook een goed beleid tot integratie van migranten te voeren. En dan helpt het niet echt als de Europese ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken tot afspraken over de behandeling van illegalen komen die legaal in een land verblijvende buitenlanders anders behandelen dan staatsburgers van dat land (bijv. als zij illegalen in dienst hebben). Dat deugt niet; het leidt tot een jacht op vreemdelingen, tot discriminatie en racisme. Ook dat is kortzichtige politiek.

BOSNIË

En dan natuurlijk ex-Joegoslavië. Als het Westen ergens gefaald heeft, is het wel daar. De EG is niet in staat gebleken de leidende rol te spelen die ervan werd verwacht. Duitsers, Fransen en Britten gingen op verschillende momenten liever hun eigen weg dan te proberen een gemeenschappelijk beleid te voeren. Het ontbrak (en ontbreekt) de Gemeenschap aan voldoende 'unity of purpose', maar ook aan de nodige bevoegdheden, om alle lidstaten op één lijn te krijgen. Het Europees Parlement heeft zich, met steun van de D66-Eurofractie, herhaaldelijk en al in een vroeg stadium uitgesproken voor militaire interventie, maar bleef een roepende in de woestijn.

En dus houden we de bevolking met humanitaire hulp ternaauwernood in leven, zodat zij vervolgens door artillerie- en mortierbeschietingen kan worden afgeslacht; we creëren 'veilige gebieden' waar niemand -inclusief hulpverleners en VN-personeel- zijn leven zeker is. We noemen het een 'burgeroorlog', en laten toe dat gewapende agressie wordt beloond. En we zijn vebaasd dat de onderhandelingen niets opleveren, terwijl we toestaan dat op het slagveld wordt gepakt wat aan de

onderhandelingstafel niet kan worden bereikt.

Alweer: kortzichtige politiek. Niet alleen omdat de kans reëel is dat de strijd zich uitbreidt tot Kosovo, Vojvodina en Maceconië, en dat de buurlanden erbij betrokken zullen raken. Maar ook omdat, als de internationale gemeenschap niet bereid is haar principes (in het uiterste geval ook met militaire middelen) te verdedigen, dat het einde is van de geloofwaardigheid van de VN en de rol die deze organisatie in het tijdperk na de Oost-West-confrontatie zou kunnen en moeten spelen.

TOCH DOORGAAN?

Er is dus heel wat kritiek mogelijk op de beleidmakers in de Europese Gemeenschap, zowel in de lidstaten als in Brussel. Moeten we daarom het geloof in de EG en het proces van Europese integratie maar opgeven? Er lijkt alle aanleiding toe.

Maar wat we zien zijn de onvolkomenheden van Europa, de dingen die misgaan juist omdat we er nog lang niet zijn. Het kan wel eens ontmoedigend werken als je ziet dat je nog zo ver van je doel verwijderd bent. Maar al is het nog een lange weg, we moeten hem wel gaan.

Moeten we vanwege de onrust op de valutamarkten de doelstelling van de EMU maar opgeven? Moeten we vanwege de onmacht van de EG in het voormalig Joegoslavië maar afzien van het streven naar een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid? Moeten we vanwege de toenemende migrantenstroom de grenzen maar weer dicht doen? Mijn antwoord blijft: integendeel, het toont juist de noodzaak aan van de ene Europese munt, de noodzaak van het buitenlandhoofdstuk in het Verdrag van Maastricht, en de noodzaak van een migratiebeleid, dat niet alleen symptomen bestrijdt maar oorzaken aanpakt en integratie bevordert.

VERBETEREN

Natuurlijk valt er nog veel te verbeteren aan de Europese samenwerking (over het democratisch tekort in Europa, de wortel van veel kwaad, heb ik het nu nog niet eens gehad!). Maar laten we wel proberen om verder te blijven kijken dan onze neus lang is. En om dan vanwege de recente tegenslagen - hoe zwaar op zichzelf ook - maar van het hele project af te zien is het spreekwoordelijke kind met het al even spreekwoordelijke badwater weg te gooien.

VERANDERINGEN IN DE JD ORGANISATIE

De structuurcommissie

Elke organisatie kent problemen. De JD is wat dat betreft net een normale organisatie. De problemen waar we het hier over hebben zijn met name gevolgen van de organisatie-structuur van de JD.

HOEZO, PROBLEEM?

Afgelopen jaar zijn er enkele incidenten geweest van problemen tussen afdelingen en hun regio's. Veel geopperde oplossingen: schaf de regio's maar af.

Dat kan natuurlijk niet zo maar. Het LB heeft eind vorig jaar een commissie ingesteld die moest onderzoeken waar de problemen lagen, en of de functie van regio's zo belangrijk was dat ze hoe dan ook nodig waren.

CONCLUSIES.

Na zorgvuldige overwegingen en veelvuldig overleg heeft de structuurcommissie het volgende geconstateerd:

- De regio's worden afgeschaft, en in de plaats hiervan komt een vrijwillig samenwerkingsverband tussen de afdelingen; regionale podia. De ledenafdracht van het LB gaat rechtstreeks naar de afdelingen. De afdelingen zullen dus zelf geld beschikbaar moeten stellen aan de regionale podia voor de taken die zij het zelf gegeven heeft.

- Er komt een Raad van Afgevaardigden. Dit is bedoeld om meer politieke betrokkenheid voor de afdelingen met het LB te waarborgen. De structuurcommissie denkt hierbij aan gekozen vertegenwoordigers die namens hun afdeling discussiëren en een gezamenlijk een standpunt innemen. Dit standpunt is te zien als een advies aan het LB. Het Landelijk bestuur kan dit naast zich neer leggen, maar is natuurlijk verantwoording verschuldigd aan de ALV.

MEER WETEN?

Wil je meer weten over het onderzoek en de plannen van de structuurcommissie lees dan het artikel dat hierover verschenen is in de ORGI, of vraag het rapport van de commissie aan op het Landelijk Secretariaat. Uiteindelijk zal de ALV beslissen over de plannen van de structuurcommissie.

D'emoties

NAVELSTAREN

Ik geloof dat ik laatst flink heb zitten navelstaren. Niet in letterlijke zin, hoewel me dat ook niet vreemd is: vijftien jaar geleden bedankten mijn zusje en ik voor de anatomische uitleg van onze ouders en fantaseerden we een miniatuurwereld in onze buik met de navel als ingang.

Navelstaren in figuurlijke zin schijnt iets heel anders te zijn. Bij de JD hoorde ik voor het eerst mensen elkaar van deze kwalijke eigenschap betichten. Dit kan voorkomen wanneer bijvoorbeeld het vraagstuk aan de orde is of de JD zich alleen met scholing en vorming moet bezighouden. Niets met een standpunt 'doen', en dat ook niet willen, wordt gezien als navelstaren. De oplossing lijkt voorhanden: zoveel mogelijk doen met een standpunt is óók scholing en vorming. Maar het zal wel weer niet zo eenvoudig liggen.

Terug naar de navel. Navelstaren heeft iets te maken met het zich fixeren op het eigen ego. Wie ben ik, wat doe ik en waarom? Momenten van diepe reflectie kunnen bijdragen aan het verkrijgen van meer zelfkennis. Zelfkennis hoeft niet alleen voor te komen bij natuurlijke personen, maar juist ook bij een vereniging. De JD leeft niet zelf, maar wordt geleefd door een aantal verschillende individuen. Daarom is het moeilijk om als JD'er goed navel te staren. Iedereen gaat uit van z'n eigen 'zelfkennis' van de JD, het eigen JD-wereldje (dat heeft wel iets weg van onze kleuterfantasieën).

Na al dit navelgestaar, denk ik dat er nog veel genavelstaard moet worden om alle boeiende facetten van het navelstaren te ontsluiten. Een kwalijke eigenschap is het zeker niet.

Maud du Marchie Sarvaas,
Utrecht

Hé jij!

(Ja, jij daar)

Ben je sinds kort lid en heb je je nog niet opgegeven voor het introductieweekend? Snel doen dan!

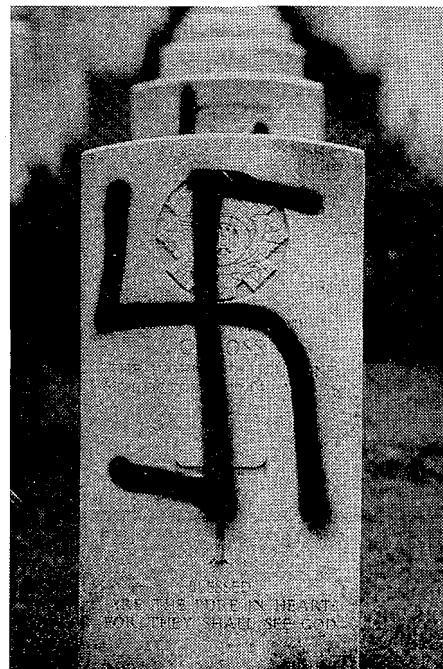
Zie pagina 27 van deze Demo

HAKENKRUIZEN

Zouden het neo-nazi's zijn geweest, die op de Nijmeegse oorlogsbegraafplaats grafzerken met hakenkruizen hebben besmeurd? Ik denk het niet. Volgens mij was de actie gewoon afkomstig van mensen die vinden dat ze te weinig aandacht krijgen. Hakenkruizen zijn een beproefd middel om zoveel mogelijk mensen te choqueren.

Het resultaat mocht er zijn: een foto van 20 bij 30 centimeter op de voorpagina van *de Volkskrant* van woensdag 11 augustus. Vanuit de optiek van de ouders was de actie dus een groot succes. Ikzelf vond het wat minder. Ik hoop eigenlijk dat *de Volkskrant* in het vervolg niet meer aan dergelijke acties meewerkt.

Christiaan Bonebakker,
Utrecht

REFERENDUM

Barbara Naumann (*Demo 10.4*) is tegen referendum. De mogelijkheid af en toe een referendum te houden zou volgens haar telkens leiden tot de vraag of de huidige regering mag blijven, en ook het Zwitserse systeem (heel veel referenda) vindt ze niet wenselijk.

Ik ben het hier absoluut mee oneens. Naar mijn mening is het Zwitserse systeem van referenda het beste systeem. Het kent een (niet al te hoge) drempel voor het instellen van een referendum, en het kan op ieder politiek gevoelig onderwerp ingaan, op ieder gewenst niveau. Er kan alleen over de ingediende referenda gestemd worden bij algemene verkiezingen of als er een bepaald aantal referenda is ingediend. De kiezer hoeft dus niet of nauwelijks vaker naar de stembus, maar zal hoogstens meer hokjes moeten inkleuren op de stembiljetten. Het Zwitserse systeem, bekend als de meest direct democratie ter wereld, stimuleert de politieke discussie onder de bevolking enorm, hetgeen ik zeer belangrijk vind voor een goed functionerende democratie. De vraag is, wat mij betreft, of een referendum wel of niet bindend moet zijn. Misschien kan de werkgroep Democratisering de voor- en nadelen van de Zwitserse directe democratie eens nagaan, en onderzoeken of dit federatieve systeem na het jaar 2000 in de EG toepasbaar is.

Arnold Bloem,
Groningen

GROENE SPOORLIJN

Net als alle kranten stuiterde ook de vorige *Demo* van verontwaardiging: minister Maij wil het Groene Hart aantasten! Oh, Rampspoed en Ellende, Dood en Verderf en andere Homerische rampen zullen de minister treffen! Het Groene, wat zeg ik: *ons* Groene Hart doorboord met een scherpe dolk, die men Hogesnelheidsspoorlijn (HSL) noemt!

Men reageert alsof minister Maij in één klap Nederland van al zijn natuuur berooft. Ik vind dit ietwat overdreven. Het Groene Hart is geen natuuur. De verwarring zal komen door de naam: het *Groene Hart*. *Groen* wordt hier echter niet gebruikt als synoniem voor *natuurlijk* en *milieuvriendelijk* (zoals in *Groene Persil*), maar *groen* is hier een kleur. De kleur van grassprietjes.

Natuur wordt doorgaans gekenmerkt door diversiteit van planten en dieren. In het Groene Hart heb je alleen maar gras en koeien en af en toe een boerenfamilie. De spoorbielzen en de kiezelsteentjes zullen dus een enorme verrijking van dit arme ecosysteem zijn.

Als er een HSL door Zuid-Limburg zou komen of door de Noordhollandse duinen, zou dat wat anders zijn. Maar een stukje Groen Hart wil ik wel opofferen voor een beter milieu. Want een goed HSL-net maakt de weg vrij voor een drastische beperking van het Europese vliegverkeer.

Ruud van den Brink,
Amsterdam

JODEN EN PALESTIJNEN

De jongste *Demo* (10.4) belooft op de voorpagina veel boeiende artikelen. Ik besloot te beginnen met het veelbelovende 'Joden en Palestijnen kunnen best naast elkaar leven' van Onno van den Muysenberg. Met verbazing las ik dit verslag. In zijn artikel stond niets over:

- * vermoorde Israeli's;
 - * frustraties van op verdediging getrainde militairen die gedwongen worden de orde te handhaven tussen provocerende stenengooiers;
 - * de werkelijke bedoelingen van georganiseerde Palestijnen (in het Handvest van de PLO, art. 15, staat nog steeds als doel: 'Palestina te zuiveren van de Zionistische aanwezigheid');
 - * de weigering van Arabische broeders in buurlanden om gevluchte Palestijnen in de periode '48-'67 onder redelijke levensomstandigheden te herbergen;
 - * oorzaken, omstandigheden en redenen van de bezetting van de besproken gebieden;
 - * hoopvolle recente ontwikkelingen in het vredesproces.
- Als argumentatie voor de titel van het artikel voert Onno aan: (...) het feit dat op

dit moment zo'n 700 duizend Palestijnen in Israel zelf wonen (...). Iemand die in Israel woont is geen Palestijn, maar een Israeli; hoogstwaarschijnlijk worden hier de Arabische Israeli's bedoeld, die de staat Israel accepteren en diens wetten respecteren. Zij vertrouwen en vertrouwen op de kracht van de democratie. Momenteel is de democratie, waardoor een vrije pers mogelijk is, tevens Israels grote zwakte; ten opzichte van de karige berichtgeving uit omringende dictaturen (m.u.v. Egypte) lijkt het al gauw of Israël en de bezette gebieden de enige brandhaard zijn in de regio. Als enige Nederlandse politieke partij, besprak D66 deze brandhaard onder het kopje: 'het Israelisch-Palestijnse conflict'. De overige politieke partijen noemden het conflict 'het probleem in het Midden-Oosten' of iets dergelijks, alsof er in de rest van de regio niets aan de hand is. Juist deze nuancerende binnen het politieke bedrijf versterkte mijn sympathie voor D66 en mijn keuze voor de JD.

Zwi Hartog,
Amsterdam.

Noot van de redactie: dit artikel is ingezonden voordat het akkoord over Palestijns zelfbestuur in Jericho en Gaza bekend werd.

DE CENTEN VAN VAN ROOY

Leuk mens, die Yvonne van Rooy. Vindt ze zelf tenminste. En erg goed ook, vindt ze zelf. Staatssecretaris Van Rooy promoot ons bedrijfsleven over de grens. *Vrij Nederland* vroeg haar onlangs of ze dan ook wel eens naar de mensenrechten informeert. 'Nou,' antwoordde de coming lady van het CDA, 'dat is mijn taak niet. Daar heb je een minister van Buitenlandse Zaken voor.' En toen ze na het bloedbad in Oost-Timor in Indonesië was, toen ook niet? Nee. 'Het was helemaal niet mijn taak om daar in Indonesië naar te vragen. (...) Ik ging ernaar toe om de betrekkingen te helpen normaliseren.' Maar ze praat dan toch met Suharto, een dictator? 'Wacht even. Dictator, dat kunt u niet zo zeggen over de president van Indonesië. Hij is niet iemand die tegen de wil van de bevolking regeert. Suharto is democratisch gekozen. Ik zou niet durven zeggen dat Indonesië geen democratie is.' Voor Van Rooy zijn de centen blijkbaar belangrijker dan de mensenrechten. China en Indonesië lachen zich rot. Wat Kooijmans en Pronk zorgvuldig opbouwen, wordt door Van Rooy stelselmatig verpest. Leuk mens, ja.

Christiaan Bonebakker,
Utrecht

KON SLECHTER

Ik vind dat de grenzen open moeten staan voor mensen die hulp nodig hebben. Maar: liever alle grenzen *wagenwijd* open dan alle grenzen potdicht. Ik vind dat illegalen in principe niet in Nederland zouden moeten zijn. Maar: liever veel illegalen in ons land dan 'Nederland voor de Nederlanders.' Ik probeer de verrechtsing reëel te taxeren. Maar: liever het gevaar overdrijven dan onderschatten. Ik pleeg geen aanslagen. Maar: liever een aanslag die geen slachtoffers eist dan één die mensen doodt. Ik plaats geen bommen in gebouwen. Maar: liever een bom in het Ministerie van Sociale Zaken dan in het kantoor van de Anne Frank Stichting. Ik schrijf geen dreigbrieven. Maar: liever een dreigbrief die de moeite van het lezen waard is dan een dreigbrief die vol staat met clichés. Ik hou niet van 'te'. Maar: liever te links dan te rechts. Zo bezien is Rara zo slecht nog niet.

Christiaan Bonebakker,
Utrecht

EERSTE LIEFDE HOUDT ALTIJD

Ze vroeg me
behang te trekken
in haar hart.
Er zaten vier lagen op:
Ik, rood, bruin en zwart.

Ik deed wat ze zei,
begon te werken.
Eerst zwart eraf, toen bruin, dan rood.
Toen ik echter bij mezelf belandde
was de verrassing levensgroot.
Ik was perfect bewaard gebleven,
strak op de muur, bijna als nieuw.
Alleen rond de kachel
licht vergeelde randen.

Toen ze even later binnenkwam en zag
hoe goed ik op haar hart nog plakte,
zuchtte ze zacht en pakte
mijn hand.

Ze zei, terwijl mijn hart onrustig beefde:
'Ja, jij was het die het lekkerst kleeftde'.

Jan Spaans,
Leiden

Het recept: beschrijf 1 mening in ongeveer 200 woorden. Stuur het geheel, liefst op floppy, op naar: Demo, Noordwal 10, 2513 EA Den Haag. Enkele weken wachten en uw D'Emotie staat in Demo.

BIJ(L)VAL

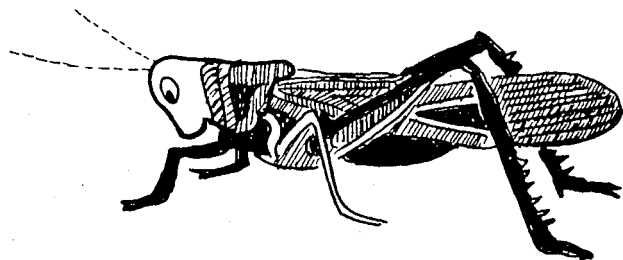
Jan Tromp: Deining aan Zee BIDSPRINKHANEN EN CHOCOLADEKIKKERS

Jan Tromp. Zestien jaar wóonde hij praktisch op het Binnenhof. Dag en nacht verbleef hij daar en loerde vanaf het schelinkje naar landsvertegenwoordigers in de vergaderzaal. Als Tromp door de gangen van het Binnen-dool-hof struinde, liep menig politicus een straatje, of liever: een gangetje, om. Zestien jaar van zijn leven gaf Tromp aan de politiek. Hij werkte onder meer voor de Vara, de *Haagse Post* en natuurlijk voor *De Volkskrant*, waarin hij wekelijks zijn rubriek *Deining*

aan Zee publiceerde. Met het gelijknamige boek neemt hij afscheid van de politiek. Nog éénmaal haalt hij uit naar vaderlands vertegenwoordigers en naar de Nederlandse politiek.

Deining aan Zee is in de eerste plaats een aanklacht tegen het verval van de politieke cultuur in Nederland. Tromp stelt dat Marcel van Dam dit probleem midden jaren tachtig al doorzag. In een interview stelde Van Dam: 'De openbare discussie is vermoord en de onwaarachtigheid is tot onwaarschijnlijke wasdom gekomen.' 'De politiek heeft zich bewust impotent gemaakt,' stelt Tromp in hoofdstuk 5 en hij geeft daarmee het thema van het boek aan. Naast een aan-

Illustraties: Yill Georges

(Ingezonden mededeling)

VACATURE voor een ERKEND GEWETENSBEZWAARDE

De verenigingen Jonge Democraten en Democraten 66 zijn op zoek naar een: secretariaeel medewerker. In samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid willen JD/D66 in het kader van de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst een medewerker per **25 november** voor 38 uur per week, voor de duur van 16 maanden aan trekken. Deze medewerker zal werkzaam zijn op het landelijk secretariaat van de JD/D66 in Den Haag. Het **takenpakket** van deze functie omvat de volgende werkzaamheden:

- beheren ledenadministratie (JD)
- het beantwoorden van telefonische vragen
- het voeren van de agenda en ondersteuning bij planning
- post- en tekstverwerking
- administratieve taken
- beheer secretariaat (JD)
- ondersteuning van het bestuur (JD)

De precieze vaststelling van het takenpakket vindt in onderling overleg plaats.

De medewerker zal zowel voor de JD, 4 dagen in de week, als ook voor D66, 1 dag in de week, werkzaam zijn. De werkbegeleiding zal via een JD-bestuurslid en via een D66-medewerker plaatsvinden.

Onze gedachten gaan uit naar iemand die voldoet aan de volgende **voorwaarden**:

- minimaal een middelbare opleiding
- zelfstandig kunnen werken
- politiek geïnteresseerd
- een goede mondeling en schriftelijk uitdrukkingsvaardigheid
- redelijke beheersing van de Engelse taal
- minimaal 21 jaar

De **beloning** geschiedt rechtstreeks door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De overige arbeidsvoorwaarden zijn grotendeels conform die voor het personeel van D66.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met Sanne van Kamp, algemeen secretaris JD (070-36 22 162/020-64 23 916) of Jan La Hey, secretaris organisatie D66 (070-36 21 515).

U kunt uw sollicitatiebrieven schrijven tot **uiterlijk 15 oktober 1993** aan:

JD/D66
t.a.v. Sanne van Kamp/
Jan La Hey
Noordwal 10
2513 EA Den Haag

klacht 'tegen de verzakking van de politiek, die waarschijnlijk met Van Agt begon,' is *Deining aan Zee* een boek vol feiten en feitjes die gewoon leuk zijn om te weten.

Zo wordt beschreven dat de ons aller bekende Frits Bolkestein redacteur was van het legendarische Amsterdamsch Studentenweekblad *Propria Cures*, en dat hij samen met Aad Nuis (!) in de redactie van PC zat. Dat Joris Voorhoeve in zijn studententijd meer dan normale belangstelling koesterde voor de Chinese Culturele Revolutie, daarover een interessante correspondentie voerde met de Chinese

ambassade, waarna hij de BVD op zijn hielen kreeg. Dat de carrière van het CDK-kamerlid Yvonne Vriens begon met een knipcursus voor de *Margriet* en het rondbrengen van stenciltjes voor de wijkraad. Dat Hans Wiegel op zijn vijftiengstigste in de Tweede Kamer kwam en er toen al uitzag als een oude jongeman; driedelig pak en een zakhorloge.

Een boek van een man die D66 een chocoladekikker noemt (stevig van buiten, snot van binnen), het CDK een bidsprinkhaantje (zo'n beest dat na de daad zijn partner pleegt op te eten), en die zelfs enige zinnen wijdt aan de welpen van D66 (juist: de Jonge Democraten), moet je gewoon in je boekenkast hebben staan en lezen natuurlijk. Een extra bonus zijn de karikaturen van Waldemar Post! *Deining aan Zee* kost f24,90 (uitgeverij Balans).

Yill Georges

BIJ(L)VAL is de boekenrubriek van *Demo*. In deze rubriek worden boeken door de redactie gerecenseerd.

A.L.V. 22

6 EN 7 NOVEMBER 1994

Begin november is het weer zover. Dan wordt het halfjaarlijkse congres van de JD weer gehouden. En ook dit congres belooft weer een knaller te gaan worden. Naast de behandeling van twee resoluties, moeten er maar liefst zes nieuwe bestuursleden verkozen worden. Daarnaast worden er natuurlijk ook (Actueel) Politieke Moties, Organimo's en enkele HR-wijzigingen behandeld. Bovendien is het weer tijd om de Begroting en het Beleidsplan van 1994 vast te stellen, waarmee de koers van de JD voor het komende lustrumjaar wordt bepaald. Zaterdag zal er een debatwedstrijd tussen prominente figuren gehouden worden en natuurlijk ontbreekt ook dit keer de gezellige feestavond niet.

Al met al dus voldoende redenen om naar Elst, de plaats waar het allemaal gaat gebeuren, te komen.

ALV

Twee maal per jaar komen de leden uit het hele land bij elkaar voor een Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Hier neemt de JD politiek-inhoudelijke standpunten in en bepalen de leden de koers van de vereniging. Ieder lid dat de contributie heeft betaald, heeft het recht de ALV bij te wonen, daar het woord te voeren en een stem uit te brengen.

DE VOORSTELLEN

Op de ALV worden de volgende voorstellen behandeld: de resolutie "**Mediabeleid: Radio en Televisie**", de resolutie "**Gezondheidszorg**", het Beleidsplan 1994, de Begroting voor 1994 en wijzigingen op het Huishoudelijk Reglement.

Wanneer je, na bestuderen van de voorstellen, iets zou willen veranderen, kun je wijzigingsvoorstellen (amendementen) formuleren. Dergelijke amendementen kun je voorleggen aan de Algemene Afdelings Vergadering (AAV) of de Algemene Regio Vergadering (ARV), die door het land gehouden worden ter voorbereiding van de ALV. Als je de AAV of ARV hebt weten te overtuigen dient de regio-

of afdelingssecretaris jouw voorstellen in bij het Landelijk Bestuur (LB). Is dit niet gelukt, dan kun je de voorstellen ook direct bij het LB indienen. Dan moet je er echter wel voor zorgen dat je vier medestanders vindt, die je amendement mede willen indienen (je hebt dus 5 handtekeningen nodig). Het indienen van de voorstellen dient te gebeuren op de speciale formulieren die je aan kunt vragen op het Landelijk Secretariaat en bij de Secretaris Organisatie. Let erop dat ieder amendement op een apart vel moet worden ingediend! Op dezelfde manier kun je ook moties die betrekking hebben op de congresvoorstellen indienen. Moties en amendementen moeten uiterlijk op 22 oktober 1993 voor 13.00 op het Landelijk Secretariaat (Noordwal 10, 2513 EA Den Haag) binnen zijn. Liefst véél eerder.

DE RESOLUTIES

De eerste resolutie die op dit congres behandeld gaat worden is "**Mediabeleid: Radio en Televisie**". Deze 'resolutie-nieuwe stijl' is door de turbulentie op het voorjaarscongres blijven liggen en wordt op zaterdag behandeld. Alle ingediende moties en amendementen betreffende deze resolutie blijven gehandhaafd. Dit betekent dat alle indieners van moties en amendementen, ook de indieners van ALV 21 zich op zaterdag gereed dienen te houden. Daarnaast is er natuurlijk de mogelijkheid om nieuwe moties en/of amendementen in te dienen. De indieners van amendementen worden verzocht al om 11.00 aanwe-

spraak kunt amenderen (herformuleren). Dus ook als je maar één woord wilt veranderen moet je de gehele uitspraak veranderen. Deze vorm van resolutie zal na dit congres geëvalueerd worden, om over de toekomst van deze resolutievorm te beslissen. Voor inlichtingen omtrent deze resolutie kun je terecht bij Ron Hendriks (04998-98635).

De tweede resolutie is die van de werkgroep Gezondheidszorg. Hierin worden uitspraken gedaan over diagnostische- en therapeutische maatregelen, de basisverzekering, privé-klinieken en de thuiszorg. Deze resolutie staat voor zondag op de agenda en zal volgens de oude procedure behandeld worden. Er kunnen dus amendementen op alle delen van de tekst ingediend worden. Voor meer informatie over de resolutie kun je contact opnemen met Esmée van der Hart (030-522462) van de werkgroep.

HET BELEIDSPLAN

Ook het beleidsplan heeft een nieuwe vorm gekregen, zoals eerder is aangenomen door ALV 20. Het beleidsplan 1994 bestaat uit 10 actiepunten, die **niet** amendeerbaar zijn. Deze actiepunten worden echter één voor één behandeld tijdens de ALV en worden aangenomen of afgewezen. Extra of alternatieve actiepunten kunnen worden toegevoegd in de vorm van een motie op het beleidsplan. Moties op dit beleidsplan kunnen tot 22 oktober 1993 worden ingediend.

DE BEGROTING

De begroting is een weerslag van het beleidsplan. Op de begroting kunnen moties en amendementen worden ingediend, deadline is dus 22 oktober 1993. Aangemerkt dient te worden dat voorstellen tot wijziging sluitend moeten zijn, d.w.z. dat als er ergens geld bij moet, er ook aangegeven moet worden waar dat vandaan gehaald dient te worden.

WIJZIGINGEN VAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Er zijn een aantal wijzigingen op het HR voorgesteld. Deze wijzigingen zijn amendeerbaar. Let wel, je kan alleen amendementen indienen op deze wijzigingsvoorstellen. Het is dus niet zo dat je nu nog wijzigingen van andere punten in het HR kunt indienen voor deze ALV.

Foto: Robin Paalvast

POLITIEKE MOTIES (PM)

Politieke Moties behandelen een politiek onderwerp dat niet actueel is (daar zijn de APM's voor), maar waar de JD wel een standpunt over in zou moeten nemen. Het moet echter niet zo zijn dat het een onderwerp is waar veel nuances bij aangebracht kunnen worden. Zo'n onderwerp leent zich meer voor een uitgebreidere resolutie. Dat levert tenminste een goede discussie op.

Een PM mag niet meer dan 200 woorden bevatten en naast een uitspraak alleen een korte motivatie. Voor een PM gelden verder dezelfde regels als voor een motie of amendement. D.w.z. dat ze voor 22 oktober 1993 door een ARV, AAV, of tenminste vijf leden moeten worden ingediend.

ACTUEEL POLITIEKE MOTIES (APM)

Uiteraard is er ook dit keer weer de mogelijkheid om APM's in te dienen. Dit zijn moties die ingaan op een actueel politieke zaak. Richtlijn voor de actualiteit is dat het onderwerp op de volgende ALV achterhaald zou zijn. Het LB bepaalt of een motie aan dit criterium voldoet. Een APM moet door tenminste vijf personen ondertekend zijn (of een ARV of AAV) en kan worden ingediend tot de aanvang van de ALV (zaterdag 6 november, 12.00 uur). Wordt een APM voor donderdag 4 november ingeleverd op het Landelijk Secretariaat, dan zorgt het LB voor het kopiëren van de motie in voldoende exemplaren. Gebeurt dit niet dan moeten de indieners hiervoor zorgen (minimaal 150 exemplaren).

ORGANISATORISCHE MOTIES (ORGANIMO'S)

Een organisatorische motie is een opdracht aan het LB of een ander orgaan betreffende een organisatorische kwestie. ORGANIMO's kunnen net als gewone moties en amendementen voor 22 oktober bij het LB worden ingediend.

LOKATIE

**DE 22E ALV ZAL WEDEROM
GEHOUDEN WORDEN OP EEN VOOR
VELEN VERTROUWDE PLEK:**

JEUGDHERBERG

"EIKELKAMP-ELST"

VEENENDAALSESTRAATWEG 65

3921 EB ELST

08384-1219

ELST IN UTRECHT !!!

LET OP!

Er zijn in Nederland twee plaatsen die Elst heten en ongelukkigerwijze liggen ze nog relatief dichtbij elkaar ook. Je moet dus niet in Elst tussen Nijmegen en Arnhem zijn, maar in Elst in de provincie Utrecht. Dit plaatsje heeft geen station, dus maak niet de fout om in de trein naar Elst te stappen, want dan duurt het minstens een uur langer voordat je op het congres bent. Waar moet je dan wel naar toe?

VERVOER

MET HET OPENBAAR VERVOER:

Neem vanaf Utrecht C.S. de stoptrein naar RHENEN. Uitstappen bij station Veenendaal Centrum. Hier neem je buslijn 51 van Centraal Nederland. Deze rijden slechts één keer per uur (negen minuten over het hele uur). In het congresboek staat meer informatie over eventuele extra bussen die ingezet worden.

MET EIGEN VERVOER:

Vanaf de A 12 (Utrecht - Arnhem, en omgekeerd) neem je afslag Veenendaal. Dan neem je de N 233 richting Rhenen. Bij de afslag "Elst - Amerongen" ga je rechtsaf. Na ca. 2 km. ligt de Jeugdherberg aan de rechterkant. Deze ligt tussen bomen dus rij rustig, en let goed op posters van de JD.

In het congresboek komt een lijst van bus- en treintijden van en naar de jeugdherberg.

KOSTEN

De kosten voor een heel weekend, inclusief diner op zaterdag, overnachting en ontbijt en lunch op zondag, bedragen fl 35,-. Blijf je maar een dag, dan betaal je fl 20,-.

Personen die zich hebben opgegeven voor deelname aan het congres en niet komen opdagen zonder zich te hebben afgemeld, zal een bedrag in rekening worden gebracht dat een deel van de voor hun gemaakte kosten zal dekken. Congresgangers met hoge reiskosten kunnen in aanmerking komen voor een (gedeelte) reiskostenvergoeding. Dit geldt alleen voor kosten die gemaakt zijn met het openbaar vervoer, op de goedkoopste manier, d.w.z. 2e klas en met kortingskaarten (indien in bezit).

AANMELDING

Aanmelden voor deelname aan het congres dient uiterlijk voor 27 oktober 1993 te zijn gebeurd, als je tenminste vóór het congres het congresboek thuis gestuurd wil krijgen, om de moties en amendementen te bestuderen. Dit doe je door de bon, enkele pagina's verderop, in te vullen en zo snel mogelijk op te sturen naar het landelijk secretariaat. **Vergeet het niet op te geven als je niet vegetarisch wilt eten** en hoe lang je komt (weekend/zat./zon.).

Dit in verband met het reserveren van slaappleaen en maaltijden in de jeugdherberg. Als je een speciaal dieet volgt geef dat dan ook even door op de aanmeldingsbon. Het congresboek zal, na aanmelding, rond 31 oktober in je brievenbus vallen.

INSCHRIJVING

Inschrijving op het congres zelf is mogelijk vanaf zaterdagochtend 10.00 uur tot tien minuten na aanvang van de ALV. Daarna is inschrijving bij het congressecretariaat pas weer mogelijk in de pauzes. De inschrijving houdt in dat je betaald hebt en je de stemkaart en stembriefjes ontvangt. Je kunt dus niet stemmen als je niet ingeschreven bent. Kom dus op tijd!

SLAPEN

De jeugdherberg heeft grote en kleinere slaapzalen. Er zullen enkele slaapzalen gereserveerd worden voor "Dames" en "vroegslapers".

VERGEET VOORAL NIET JE SLAAPZAK MEE TE NEMEN

Als het niet anders kan bestaat de mogelijkheid om bij de jeugdherberg een lakenpakket te huren. Deze kosten (ca. fl 7,-) zal je zelf moeten voldoen.

TERMIJNEN

Nog even een overzicht van de termijnen waarin alle gegevens binnen moeten zijn:

- * **15 oktober:** Deadline kandidaatstelling LB.
- * **22 oktober:** Deadline amendementen en moties op de resolutie en de wijzigingsvoorstellen HR, de organimo's en politieke moties. (sluitingsdatum publikaties in het congres-boek)
- * **27 oktober:** Aanmelding voor het congres (zie bon)
- * **6 november:** (12.00 uur) sluitingstermijn indien APM's

Let wel: Dit zijn uiterste data; hier kan niet van worden afgeweken. In verband met het strakke tijdschema waar het LB aan gebonden is het wel aan te bevelen alle zaken zo spoedig mogelijk op te sturen.

TOT SLOT:

Hierna volgen de voorstellen die op het congres behandeld worden. Bestudeer ze goed. Mochten er na het lezen van deze congresbijlage nog vragen zijn, kan je mij altijd bellen:

Mirjam van Dijk (SO), tel 03402 - 63038.

Je kunt natuurlijk ook het landelijk secretariaat bellen. Jan Spaans, onze secretariaatsmedewerker, zal je welwillend te woord staan.

VACATURES

LANDELIJK BESTUUR

Het vervullen van een functie binnen het Landelijk Bestuur van de JD vergt veel van je (vrije) tijd en vereist een maximale inzet. Veelal is een inspanning van ongeveer 12 uur per week het minimum, vaak is het echter veel meer. Daar krijg je echter veel voldoening en een leerzame ervaring voor terug. Elke functie kent zijn eigen specifieke taken, zoals hieronder is beschreven. Daarnaast moet een LB-er ook veel algemene taken vervullen, zoals het invulling geven aan JD-beleid en het regiocontactpersoonschap. Bovendien ben je als LB-er gebonden aan het verenigingsbeleidsplan.

Ieder JD-lid, dat op het moment van sluitingsdatum tenminste 6 maanden geleden lid is geworden, kan zich kandidaat stellen. De kandidaatstelling dient te gebeuren op een bij de

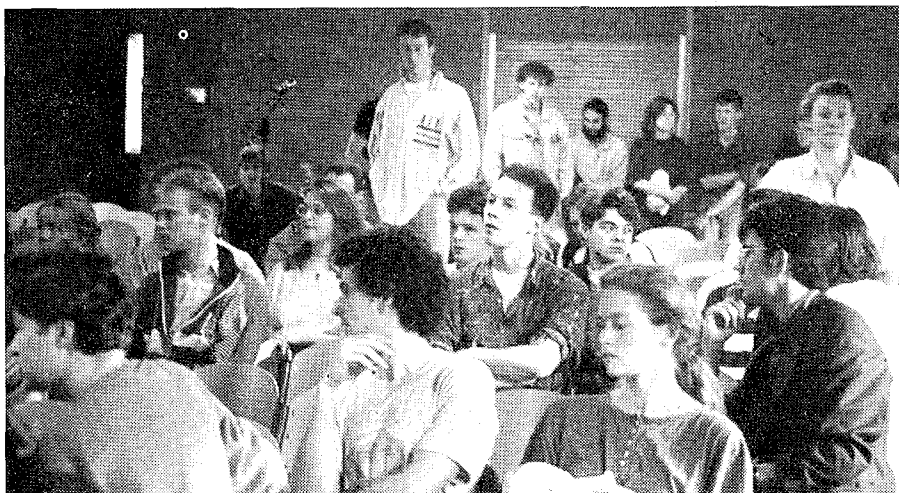

Foto: Simon James

Secretaris Organisatie verkrijgbaar formulier. Aanmelding moet voor 15 oktober 1993 plaatsvinden.

PENNINGMEESTER (PM)

De Penningmeester van het Landelijk Bestuur heeft, in samenwerking met betrokken LB-leden en de kascommissie, de verantwoordelijkheid over het financiële beleid. De PM stelt de conceptbegroting op en maakt de jaarrekening. Daarnaast houdt hij/zij zich bezig met de financiële administratie en fondswerving. Als Penningmeester heb je zicht op de financiële situatie van de verschillende portefeuilles. (Financiële) ervaring elders in de vereniging of een goed inzicht in financiële processen vormen een prima basis voor het

penningmeesterschap. Voor vragen kun je je richten tot Petter (010-4843129).

ALGEMEEN SECRETARIS (AS)

De Algemeen Secretaris is verantwoordelijk voor het secretariaat, de ledenadministratie en het archief. Dit, evenals de begeleiding van de secretariatsmedewerker, die een groot deel van de taken van de AS uitvoert, vergt een regelmatige aanwezigheid van de AS op het secretariaat. Enige ervaring met computers is een pré. De Algemeen Secretaris is tevens verantwoordelijk voor de communicatie naar de leden toe. Daarnaast draagt de AS zorg voor de vergader-continuïteit van het Landelijk Bestuur. Bij Sanne kun je tot 's avonds half tien terecht met eventuele vragen (020-6423916).

SECRETARIS POLITIEK (SP)

De Secretaris Politiek begeleidt en stimuleert de politiek-inhoudelijke discussie in de vereniging. De Sp coördineert, motiveert en inspireert de werkgroepen en de Commissie Politieke Zaken. Daarnaast onderhoudt hij/zij contacten met relevante politieke en maatschap-

pelijke organisaties. Tevens is de SP verantwoordelijk voor de politiek-inhoudelijke stellingname van het LB. Remco kan alle vragen omtrent deze functie beantwoorden (050-266708).

SECRETARIS ORGANISATIE (SO)

De Secretaris Organisatie heeft tot taak de organisatorische coördinatie van de vereniging, het verzorgen van de interne communicatie en de begeleiding van het verenigingskader. Daarnaast is de Secretaris Organisatie verantwoordelijk voor de organisatie van de A.L.V.'s en de kaderbijeenkomsten. Voor vragen t.a.v. van deze functie kun je bij ondergetekende terecht. (Mirjam, 03402-63038).

INTERNATIONAAL SECRETARIS (IS)

In het Landelijk Bestuur is de IS verantwoordelijk voor het blijvend ontwikkelen van de internationale component van de politieke activiteiten. Hij/zij is verantwoordelijk voor het organiseren van internationale uitwisselingen en het onderhouden van internationale contacten. Daarnaast moet je op de hoogte blijven van de ontwikkelingen rond het subsidiebeleid van de Nederlandse en andere overheden. De IS is verantwoordelijk voor de vertegenwoordiging van de JD in het buitenland. Tevens dient de IS geïnspireerd leiding te geven aan het Internationaal Secretariaat. Bij Susanne (071-221728) kun je verdere inlichtingen omtrent deze functie krijgen.

SECRETARIS PUBLIC RELATIONS (SPR)

De Secretaris Public Relations verzorgt het JD-voorlichtingsbeleid. Dit houdt ondermeer in het opbouwen en onderhouden van relaties met de media en het uitdenken en uitwerken van publiciteits-activiteiten. Daarnaast wordt er van je verwacht dat je op een bezielende wijze leiding geeft aan het Publiciteits Ondersteunings Team (POT). De SPR is bovendien is de voorlichter namens de vereniging naar de pers. Voor vragen kun je je wenden tot de HoofdPot; Henk. (020-6715119)

KASCOMMISSIE

De kascommissie bestaat uit ten minste twee leden van de vereniging die niet tevens zitting hebben in het Landelijk Bestuur of een ander orgaan van de JD dat onder controle van de kascommissie staat. De commissie heeft tot taak het controleren van de door de Penningmeester gevoerde financiële administratie. Deze controle moet minstens twee keer per jaar plaatsvinden. Een lid van de kascommissie hoeft aan deze functie niet zo gek veel tijd kwijt te zijn. De Penningmeester kan eventuele verdere vragen m.b.t. deze functie beantwoorden.

AANMELDING

Informatie over alle functies kun je krijgen bij de bovengenoemde mensen, de rest van de LB-ers, of bij de S.O.. Kandidaten dienen zich aan te melden bij de S.O..

P.A. JD-SECRETARIAAT
NOORDWAL 10
2513 EA DEN HAAG

Je krijgt dan een formulier toegestuurd waarmee je definitief kandidaat stelt. Aanmeldingen dienen plaats te vinden voor 15 oktober 1993.

RESOLUTIE MEDIABELEID: RADIO EN TELEVISIE

DE JONGE DEMOCRATEN BIJEN OP 24 EN 25 APRIL
1993 TE ELST KIEZEN TEN AANZIEN VAN HET BELEID VOOR
RADIO EN TELEVISIE VOOR DE VOLGENDE UITGANGSPUNTEN:

1: Er komt een duaal bestel met zowel commerciële als
publieke omroepen.

2: Het huidige publieke omroepbestel wordt opgeheven.

3: Een Nationale Omroep Stichting krijgt de uitzend-
licentie voor nationale publieke omroep in Nederland. De
programmadiirectie, door de Tweede Kamer benoemd,
wordt belast met het verzorgen van een volledig pro-
gramma, dat een afspiegeling van de multi-culturele Ne-
derlandse samenleving is. Een programmaraad, waarvan
de leden door de Minister van WVC benoemd worden, zal
hierop toezicht houden.

4: De Nationale Omroep Stichting krijgt één televisie- en
twee radio-etherfrequenties toegewezen.

5: Ter financiering stelt de minister van WVC jaarlijks een
bedrag en het aantal zenduren vast. Financiering door
derden kan een aanvulling vormen. De programmadiirectie
kan over deze extra middelen vrijelijk beschikken

6: De omroepbijdrage wordt afgeschaft.

7: Commerciële omroepen (ook als abonnee-omroep)
kunnen, na goedkeuring via satelliet, kabel of ether, uit-
zenden. Dit is zowel met internationale-, landelijke, re-
gionale als lokaal gerichte programma's mogelijk. Er
zullen geen verdere restricties ten aanzien van reclame,
herkomst van programma's of taal van uitzending worden
opgelegd.

8: Voor het verkrijgen van een etherfrequentie zal de
verscheidenheid van het aangeboden bepalend zijn.

9: De commerciële omroep dient alle kosten voor uit-
zending van en controle op haar programma's zelf te
dragen. Dit geldt tevens voor de bijdrage aan het
"Bedrijfsfonds voor de Pers".

10: Het Commissariaat voor de Media, benoemd door de
Kroon, krijgt de volgende taken toebedeeld:

- Toezicht houden op naleving van de Mediawet.
- Geschillen oplossen bij de publieke omroep tussen de
programmaraad en de programmadiirectie.

- Verdelen van etherfrequenties onder de commerciële
omroepen middels een- of meerjarige concessies.
- Toetsen of potentiële commerciële omroepen voldoen
aan de eisen die gesteld worden aan het starten van een
omroep.

EN GAAT OVER TOT DE ORDE VAN DE DAG.

DE VERSCHILLENDE UITSPRAKEN HIERNAAST ZIJN IN
HUN GEHEEL (OF PER GEDACHTENSTREEPJE)
AMENDEERBAAR

BON

ALV 22

Opsturen naar:
Secretariaat Jonge Democraten,
Noordwal 10,
2513 EA Den Haag.

NAAM: _____

ADRES _____

POSTCODE: _____

PLAATS: _____

TELEFOON: _____

IK KOM:

- HET HELE WEEKEND
- ALLEEN ZATERDAG
- ALLEEN ZONDAG
- ALLEEN VOOR HET FEEST

IK EET:

- ALLEEN VEGETARISCH
- ALLEEN VLEES
- ALLES

RESOLUTIE GEZONDHEIDSZORG

1 UITGANGSPUNTEN

- 2 De JD is van mening dat het stelsel voor de gezondheidszorg
3 gebaseerd moet zijn op het zogenaamde solidariteitsbeginsel. Dit
4 betekent
5 a) Dat de gezondheidsvoorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn
6 en
7 b) Dat iedereen naar draagkracht aan de gezondheidszorg bijdraagt.
- 8 De gezondheidszorg moet doelmatig en doeltreffend zijn. Dat wil
9 zeggen; met eenvoudige regelgeving zo goedkoop mogelijk kwalitei-
10 tatief goede gezondheidszorg leveren.
11 De gezondheidszorg is een particulier initiatief en dat moet zo
12 blijven.
13 Het is de taak van de overheid te garanderen dat een stelsel voor de
14 gezondheidszorg aan bovenstaande criteria voldoet. Burgers en
15 werkers in de gezondheidszorg moeten hun verantwoordelijkheid
16 krijgen wat betreft gebruik en levering van gezondheidsvoorzieningen.
17 De JD constateert dat het huidige stelsel voor de gezondheidszorg
18 deze criteria niet haalt.

19 DIAGNOSTISCHE EN THERAPEUTISCHE MAATREGELEN

- 20 De kosten in de gezondheidszorg stijgen onder andere door een
21 toename van de frequentie en soort diagnostische en therapeutische
22 behandelingen. Ook nieuwe revalidatiemethoden dragen hieraan bij.
23 Om een efficiënte gezondheidszorg te creëren moet gepast gebruik
24 van methoden bevordert worden. Dit wordt gestimuleerd door een
25 jaarbudget voor de specialist. Door een jaarbudget kan de specialist
26 een financieel neutrale afweging maken binnen diens
27 behandelingsrepertoire. Zijn inkomsten bestaan uit het jaarbudget
28 vermindert met de door hem gemaakte kosten.
- 29 Een jaarbudget voor de specialist heeft tot gevolg dat:
30 - het aantal overbodige verrichtingen vermindert
31 - thuiszorg gestimuleerd wordt
32 - kijken en luisteren naar de patiënt meer aandacht krijgt
- 33 De JD vindt dat specialisten een jaarbudget moeten krijgen.

34 BASISVERZEKERING

- 35 Het huidige stelsel voor de gezondheidszorg is niet voor iedereen in
36 gelijke mate toegankelijk door het onderscheid in particulier en
37 ziekenfondsverzekerden. De basisverzekering ondervangt dit pro-
38 bleem.
39 Een basisverzekering omvat voor iedereen hetzelfde zorgpakket aan
40 zowel lichamelijke, geestelijke als maatschappelijke zorg.
41 Uit oogpunt van solidariteit en haalbaarheid dienen de premies voor
42 de basisinkomens inkomensafhankelijk te zijn. Om de consument
43 verantwoordelijkheid te laten dragen voor zijn zorgconsumptie zijn
44 eigen bijdragen en vrijwillige eigen risico's noodzakelijk.
45 Naast de basisverzekering kan de consument zich aanvullend verze-
46 keren. De inhoud van de aanvullende verzekering is een zaak van de
47 verzekeringsmaatschappij. De verzekeringsmaatschappij dient in
48 principe iedereen voor verzekering te accepteren om de toegankelijkheid
49 te waarborgen. Om diezelfde reden dienen de premies niet gebaseerd
50 te worden op individuele risico's.

De JD spreekt zich uit voor invoering van een basisverzekering met eigen bijdragen en vrijwillige eigen risico's. 51 52

PRIVÉKLINIEKEN

53

Privéklinieken danken hun bestaan mede aan doelmatig werken en klantvriendelijkheid. Privéklinieken nemen zorg van ziekenhuizen over die in het ziekenhuis vaak duurder is. Indien hierdoor in het ziekenhuis meer intensievere gezondheidszorg geleverd wordt, dient deze meer naar de werkelijke kosten betaald te worden (desnoods relatief naar ziekte).
Een positieve uitwerking van privéklinieken is dat ziekenhuizen gestimuleerd worden doelmatiger te gaan werken.
Het moet mogelijk gemaakt worden voor ziektekostenverzekeraars met privéklinieken contracten af te kunnen sluiten. Hierdoor verbetert de toegankelijkheid.
De privéklinieken bieden ook extra medische zorg aan, waar kenmerkend een behoefte aan bestaat bij de patiënt. Indien de patiënt voor deze extra zorg wil gaan betalen dan vindt de JD dat prima.
De plaats en vorm van zorg die geleverd wordt door privéklinieken dient bekend te zijn en duidelijk gemaakt te worden aan de patiënt/cliënt.
De rol van de overheid is criteria te stellen waaraan een privékliniek moet voldoen en de privéklinieken controleren op de zorg die ze leveren.

De JD vindt dat privéklinieken gewenst zijn. 74

THUISZORG

75

De vergrijzing en de toename van het aantal chronisch zieken zal een toenemende vraag naar zorg veroorzaken.
De tendens is dat ouderen langer thuis willen blijven wonen. Ook chronisch zieken worden veelal thuis verzorgd. Bovendien is er meer behoefte aan privacy. De extra zorgvraag komt dus neer op de eerste-lijns gezondheidszorg, met name de thuiszorg.
Thuiszorg komt tegemoet aan de individuele behoeften van de patiënt

De JD is voor uitbreiding van de Thuiszorg, desnoods door uitbreiding van het budget van de gezondheidszorg. 84 85

NIEUW LOGO

TER KENNISGEVING

In *Demo* 10.4 stond een oproep aan alle leden om voorstellen voor een nieuw logo in te dienen. De ingezonden logo's zijn door de huisstijlcommissie bekeken en getoetst aan de criteria, zoals die in de vorige *Demo* gepubliceerd waren. Drie voorstellen voldeden hieraan en zullen op het congres, samen met het oude logo, in stemming gebracht worden. Op de volgende pagina's zie je de logo's die behandeld worden. Bestudeer ze goed.

AGENDA ALV 22

ZATERDAG 6 NOVEMBER 1993

- 10.30 uur:** Opening Congresecretariaat
11.00 uur: Aanvang 1e deel Resolutie Voorbereidingswerkgroep "Mediabeleid: Radio en Televisie"
11.45 uur: Aanvang Congres
 - Installatie congresvoorzitters/stemcommissie/notulencommissie
12.00 uur: Openings toespraak van het congres
13.00 uur: Verkiezing van landelijke bestuursleden en kascommissie
14.00 uur: Pauze met
 - Opvang nieuwe leden
 - 2e Deel Resolutie Voorbereidingswerkgroep "Mediabeleid"
LET OP: ZELF LUNCH MEENEMEN!
14.45 uur: Uitslag verkiezingen
15.00 uur: Behandeling Resolutie "Mediabeleid: Radio en Televisie"
17.00 uur: (Actueel) Politieke Moties
18.00 uur: Borrel
18.30 uur: Diner
19.30 uur: Toespraak van het Landelijk Bestuur
19.45 uur: Afscheid van vertrekkende LB'ers
20.15 uur: (Actueel) Politieke Moties
21.00 uur: Debatwedstrijd
22.30 uur: Disco/Feest

ZONDAG 7 NOVEMBER 1993

- 08.00 uur:** Ochtendgymnastiek verzorgd door Henriëtte de Vos
08.30 uur: Ontbijt
09.30 uur: Heropening congres met behandeling Beleidsplan 1994
10.00 uur: Behandeling Begroting 1994
10.30 uur: Resolutie Voorbereidingswerkgroep "Gezondheidszorg"
 - Workshops
11.30 uur: Behandeling Resolutie "Gezondheidszorg"
13.30 uur: Lunch
14.30 uur: Toespraak gastspreeker
15.15 uur: HR-wijzigingen, Organimo's
16.15 uur: Vragenronde Landelijk Bestuur
17.00 uur: Einde Congres

BELEIDSPLAN 1994:

"PLEZIER IN POLITIEK"

- In het verkiezingsjaar 1994 streeft de Jonge Democraten uit te groeien naar een ledenbestand van 2000. Dit wordt bewerkstelligd d.m.v. o.a. veel publiciteit en extra ledenwerving door alle afdelingen.
- Originele activiteiten, waarbij een creatieve link met de politiek wordt gelegd, verlevendigen politieke discussies. Zulke activiteiten zullen in 1994 dan ook meer aandacht krijgen in Demo en op landelijke activiteiten. Andere afdelingen worden zo op ideeën gebracht om zelf de discussie verfrissend aan te pakken.
- De Jonge Democraten gaan in 1994 meer met ingenomen standpunten doen. Dat gebeurt niet alleen op de geijkte manieren (denk aan "bekendmaken"), maar ook door aansprekende en ludieke activiteiten.
- Het tien-jarig bestaan van de Jonge Democraten moet een onvergetelijk evenement worden, waarbij zowel de geschiedenis als de toekomst van de Jonge Democraten een centrale rol gaan spelen.
- Onder het motto "Plezier in Politiek" worden de banden met allochtone jongerenorganisaties geïntensiveerd. Dat is broodnodig omdat de groep die nu met politiek bezig is, veel te smal is om voor een gezonde politieke discussie te kunnen zorgen.

6. Landelijke activiteiten moeten meer draagvlak krijgen binnen de vereniging. Hiertoe moet onder andere de publiciteit op afdelingsniveau verbeterd worden en de bereikbaarheid vergroot.

TOELICHTING BEGROTING 1994

De Begroting van 1994 is in vergelijking met 1993 iets omhoog gegaan. Toch zal het in 1994 oppassen zijn om goed uit te komen. De oorzaak hiervoor ligt bij een aantal gebeurtenissen die in 1994 zullen plaatsvinden. Met deze gebeurtenissen doel ik natuurlijk op de verkiezingen, drie stuks maar liefst, waar de JD zoveel mogelijk publiciteit uit gaat proberen te halen. Daarnaast is er ook nog het lustrumcongres dat een heus feest belooft te worden. Hierover straks meer.

De baten van de JD gaan in 1994 omhoog, maar dat geeft wel een vertekend beeld. WVC brengt de subsidie naar beneden i.v.m. de bezuinigingen, dat scheelt zo'n 2500,- gulden. Alleen de

7. Rond de verkiezingen gaan de Jonge Democraten zich sterk maken voor de Paarse Coalitie. Een verbreding van deze coalitie met GroenLinks is gewenst vanwege de toenemende druk op (sociale) zorg en milieu.

8. De verbetering van de communicatie tussen de verschillende bestuurslagen en werkgroepen zal in 1994 worden doorgezet. Hiertoe zal onder andere de LB-tour worden geprolongerd en uitgebreid. Ook publicaties van het politiek bureau zullen meer aandacht krijgen.

9. De Jonge Democraten gaan in 1994 het gebruik van milieuvriendelijke materialen binnen de vereniging stimuleren. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van milieuvriendelijk en gerecycled papier.

10. Het jaarthema voor 1994 is "Solidariteit". Dit beginsel is gekozen omdat in de afgelopen jaren een verharding in de politiek is opgetreden. Onderwerpen die onze solidariteit vergen, zoals ontwikkelingshulp, milieu, discriminatie, werkgelegenheid en sociale zekerheid zijn belangrijke thema's voor de Jonge Democraten. De JaarThemaProjectGroep ontwikkelt ideeën waar de afdelingen en regio's gebruik van kunnen maken.

opbrengsten van de congressen gaan omhoog en wel om de volgende reden. In 1994 zijn er 3 congressen, waaronder dus ook een lustrumcongres. De entreegelden voor deze congressen zullen omhoog gaan. Deze noodzakelijke bijstelling zal niet veel zijn, maar op die manier zijn we in staat er in 1994 weer iets moois van te maken. Het andere deel van de stijging van de congresopbrengsten wordt veroorzaakt door een toename van het aantal congresgangers.

Bij de lasten zijn er ook nog wat andere dingen veranderd. De regionale fondsen zijn gewijzigd. De oorzaak ligt gedeeltelijk bij de verkiezingen. De verkiezingen kosten uiteraard geld

en daarom is het budget voor ledenwerving omhoog gegaan met 1000,- gulden. Dit geld is van de ledenafdracht afgehaald, wat gecompenseerd kan gaan worden door een stijging van het aantal leden. Om goed campagne te kunnen voeren heb je goed materiaal nodig, dat materiaal wordt door het landelijk bestuur in de vorm van een basispakket gratis geleverd.

Het Regionaal Prioriteiten Fonds is iets naar beneden gegaan, maar de declareermogelijkheden zijn breder gemaakt. Dit fonds sluit hierdoor beter aan op het beleidsplan. Op deze

manier hopen we dat het jaarthema door heel de vereniging gedragen wordt.

De DEMO zal in 1994 dikker zijn, de directie reden is dat de ORGI is opgeheven, maar dat belangrijk nieuws in de DEMO geïntegreerd gaat worden. De ORGI is opgeheven nadat de vereniging seinen had gegeven dat de ORGI alleen om het adressenboekje interessant was. Bovendien wordt het actuele en relevante kader-nieuws door middel van bestuursmailingen aan de besturen verzonden. Daar komt nog bij dat het de ORGI een kaderblad, in de nieuwe

opzet kan de hele vereniging lezen wat er gebeurt.

De laatste belangrijke wijziging is de afschaffing van de post "themadagen". Dit geld is ondergebracht bij de post "overige activiteiten". Dat wil niet zeggen dat er geen themadagen kunnen worden georganiseerd, maar hierdoor kan het landelijk bestuur flexibeler insprijngen op financieringsverzoeken uit de vereniging.

BEGROTING '94

BATEN	1993	1994	LASTEN (VERVOLG)	1993	1994
Bijdrage D66	25000	25000	REGIONALE FONDSEN		
Opbr.congres/cursus	9400	14000	Reg.prioriteitenfonds	2500	2000
Contributies	22400	22000	Ledenafdracht	18500	17000
Div.opbr.en schenk.	4500	4500	Ledenwerving	4000	5000
Subsidie WVC	132500	130000			
	-----	-----	Subtotaal	25000	24000
TOTAAL BATEN	193800	195500			
	=====	=====	LEDENBLADEN		
			Demo (druk- & verzendkst)	21000	24000
			Demo redactiebudget	1000	750
			Orgi	2000	-----
				-----	-----
			Subtotaal	24000	24750
LASTEN	1993	1994	LEDENACTIVITEITEN		
ACCOMMODATIE			Congressen	24000	28000
Huur Kantoorruimte	12000	12000	Werkgroepen	4000	3500
Afschrijvingen	4400	4400	Commissies	1000	1200
Bankkosten	500	500	Introweekenden	2000	2000
	-----	-----	Kaderbijeenvkomsten	1000	700
Subtotaal	16900	16900	Themadagen	2250	-----
			PI-weekend	2000	1500
ORGANISATIE			Internationaal werk	3500	3500
Kantoor & Verzekering		4600	Buitenland excursie	1000	1000
4300			Overige activiteiten	1500	4000
Druk- & stencilwerk	6500	6500		-----	-----
Materialen	6500	6250	Subtotaal	42250	45400
Porti & Telefoon	14000	14000	ONVOORZIEN	9200	8000
Documentatie	500	500			
Verg. & repres.kst	750	750			
Reiskosten bestuur	2000	2250			
Contr.(int)organisaties	2100	2000			
Bijdrage personeel D66	5000	5000			
Secretarieel medewerker	23100	23500			
	-----	-----	TOTAAL LASTEN	193800	195500
Subtotaal	65050	65050		=====	=====
			FINANCIËLE ADMINISTRATIE		
Administratiekosten	8000	8000			
Accountant	3400	3400			
	-----	-----			
Subtotaal	11400	11400			

WIJZIGINGSVOORSTELLEN

HUISHOUDELIJK REGLEMENT

INDIENERS: LANDELIJK BESTUUR

Art 8 lid 2: De jaarlijkse A.L.V. wordt binnen zes maanden na afloop van het boekjaar gehouden, behoudens verlenging van deze termijn door de A.L.V.. Tijdens deze A.L.V. worden de jaarrekeningen voor 1 april gehouden wordt.

vergadering ingediende amendementen, tenzij geen der ter vergadering aanwezige stemgerechtigde leden bezwaar heeft tegen de wijziging."

en schrappen Art 14 lid 6: "Voorstellen kunnen niet ter vergadering gewijzigd worden anders dan door voor de vergadering ingediende amendementen, tenzij geen der ter

een extra of alternatief actiepunt toe aan het Beleidsplan.

Een amendement is een voorstel tot wijziging van het congresvoorstel; een amendement mag geen toelichting bevatten."

Art 12 lid 3c: Indiening moet plaatsvinden minimaal twee weken voor de A.L.V.; dit geldt niet voor A.P.M.'s; deze dienen voor het begin van de A.L.V. te zijn ingediend (wordt de A.P.M. minder dan twee maal 24 uur voor het begin van de A.L.V. ingediend dan moeten de indieners zorgen dat voldoende exemplaren tijdens de A.L.V. aanwezig zijn).

Voorstel VII: toevoegen: "Het L.B. is bevoegd moties en amendementen die na de termijn, doch voor aanvang van de A.L.V. worden ingediend, op de agenda te plaatsen, indien het van mening is dat deze moties/amendementen voldoende actueel en/of belangrijk zijn."

en schrappen Art 14 lid 5: "Het L.B. is bevoegd moties en amendementen die na de termijn als genoemd in artikel 12 lid 3 van dit reglement, doch voor aanvang van de A.L.V. worden ingediend, op de agenda te plaatsen, indien het van mening is dat deze moties/amendementen voldoende actueel en/of belangrijk zijn."

Art 15 lid 2: De fungerend congresvoorzitter beslist over de vergaderorde. In gevallen betreffende de gang van zaken op de A.L.V. waarin dit reglement en/of Statuten niet voorzien beslist/beslissen de congresvoorzitter(s).

Voorstel VIII:

"In gevallen.....congresvoorzitter(s)" vervangen door

"In gevallen betreffende de gang van zaken op

Ontwerp: Etiëne Bakker

Voorstel I: "Tijdens...wordt" vervangen door:

"Tijdens deze A.L.V. brengt het L.B. zijn jaarverslag uit en doet het onder overlegging van een balans en een staat van baten en lasten en overigens van de nodige bescheiden rekening en verantwoording van zijn in het afgelopen verenigingsjaar gevoerde bestuur, tenzij de A.L.V. voor 1 april wordt gehouden, in dat geval wordt een tweede A.L.V. gehouden voor het afleggen van de boven omschreven verantwoording."

Art 11 lid 1c: Wijzigingen Huishoudelijk Reglement

Voorstel II: toevoegen "en andere Reglementen,"

Art 11 lid 1d: Beleidsplan

Voorstel III: Art 11 lid 1d in zijn geheel vervangen door:

"d) Beleidsplan; het Beleidsplan moet bestaan uit maximaal 10 actiepunten, met een gezamenlijke maximale lengte van 500 woorden,"

Art 11 lid 1

Voorstel IV: toevoegen nieuw lid:

"f) Voorstellen nieuwe Reglementen."

Art 11

Voorstel V: toevoegen nieuw lid:

"8. Voorstellen kunnen niet ter vergadering gewijzigd worden anders dan door voor de

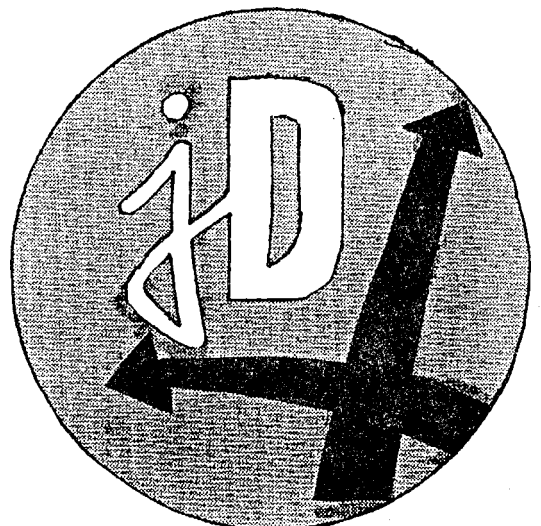
vergadering aanwezige stemgerechtigde leden bezwaar heeft tegen de wijziging. Moties en amendementen kunnen ter vergadering door of namens de indieners gewijzigd, samengevoegd en/of ingetrokken worden."

Art 12 lid 1: Met betrekking tot alle congresvoorstellen kunnen moties en amendementen worden ingediend. Een motie voegt een onderwerp toe aan het congresvoorstel of doet een algemene uitspraak over het congresvoorstel, echter zonder een stemverklaring te zijn. Een amendement is een voorstel tot wijziging van het congresvoorstel; een amendement mag geen toelichting bevatten.

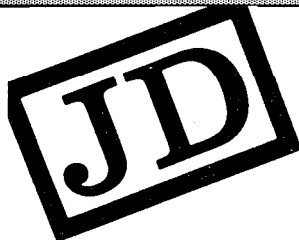
Voorstel VI: Art 12 lid 1 in zijn geheel vervangen door:

"Met betrekking tot alle congresvoorstellen kunnen moties en amendementen worden ingediend met uitzondering van het Beleidsplan. Ten aanzien van het Beleidsplan kunnen slechts moties worden ingediend.

Een motie voegt een onderwerp toe aan het congresvoorstel of doet een algemene uitspraak over het congresvoorstel, echter zonder een stemverklaring te zijn. Een motie op het Beleidsplan voegt

Ontwerp: Adrie van der Luitj

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie JONGE DEMOCRATEN

Ontwerp: Bram van Uchelen en ALV18

de A.L.V. waarin de Statuten, noch dit Reglement, noch het Congresreglement voorzien beslist/beslissen de congresvoorzitter(s)."

Art 18:

1. Indien de A.L.V. de behandeling van enig agendapunt naar een later tijdstip verschuift, worden de daarop betrekking hebbende moties en/of amendementen automatisch aangehouden tot de feitelijke behandeling. Het L.B. is dan bevoegd amendementen op of moties t.a.v. dit agendapunt in haar voorstel op te nemen alvorens dit in behandeling wordt genomen. Het bijgestelde voorstel moet dan de in art 11 van dit Reglement gestelde procedure doorlopen.

2. Indien het onderhavige agendapunt inmiddels gewijzigd is, bepaalt de indienster/er van de motie of amendement bij de behandeling ervan of deze/dit nog onderwerp van de beraadslaging zal uitmaken.

Voorstel IX: Schrapen "Het L.B. is.....zal uitmaken"

Art 24

Voorstel X: toevoegen nieuw lid:

"3. Het L.B. verstuurt binnen een week na uitkomst van de notulen deze naar de besturen binnen de vereniging."

Art 25:

1. Neemt de A.L.V. een motie van wantrouwen aan tegen één of meer bestuursleden, dan dient dit bestuurslid of de betreffende bestuursleden onverwijld af te treden.

2. De dagelijkse gang van zaken wordt afgehandeld door een interimbestuur(slid).

Voorstel XI: Art 25 in zijn geheel vervangen door:

"Neemt de A.L.V. een motie van wantrouwen aan tegen één of meer bestuursleden, dan dient dit bestuurslid of dienen de betreffende bestuursleden onverwijld af te treden."

Art 26: Als de plaats van een bestuurslid tussentijds vacant wordt dan wijst het bestuur een opvolger aan totdat de eerstvolgende A.L.V. in de opvolging voorziet.

Voorstel XII: Art 26 in zijn geheel vervangen door:

"1. Als de plaats van een bestuurslid vacant wordt dan wijst het L.B. een ad interim bestuurder aan, die de dagelijkse gang van zaken afhandelt, totdat de eerstvolgende A.L.V. door verkiezing in opvolging voorziet, onverlet

Statuten art 13.

2. Indien de plaats van een bestuurslid vacant wordt door middel van een motie van wantrouwen jegens dit bestuurslid, dan mag dit lid niet als ad interim bestuurslid door het L.B. benoemd worden, voor de periode genoemd in lid 1."

INDIENERS: Macs Rosielle e.a.

Art 26: Als de plaats van een bestuurslid tussentijds vacant wordt dan wijst het bestuur een opvolger aan totdat de eerstvolgende A.L.V. in de opvolging voorziet.

Voorstel XIII: toevoegen

"De door het bestuur aangewezen persoon mag zich bij deze verkiezing niet kandidaat stellen voor de reeds als ad interim vervulde functie."

INDIENERS: Landelijk Bestuur

Art 35

Voorstel XIV: lid 2 wordt lid 3, toevoegen nieuw lid:

"2. Het L.B. is verplicht een oproep voor de commissie te plaatsen in DEMO. Het L.B. benoemt de leden van de commissie."

DE JONGE DEMOCRATEN

CONSTATERENDE:

- *dat de regering allerlij plannen heeft voor jongeren.*

OVERWEGENDE:

- *dat wij het hier niet mee eens zijn.*

SPREKEN UIT:

- *dat er op 18 september gedemonstreerd moet worden tegen deze plannen.*

ROEPEN OP:

- *om op pagina 29 van deze Demo te kijken voor meer informatie.*

EN GAAT OVER TOT DE ORDE VAN DE DAG

WIJZIGINGS- VOORSTELLEN CONGRES- REGLEMENT

INDIENERS: LANDELIJK BESTUUR

(Het Congresreglement is afgedrukt aan het einde van deze congresbijlage.)

Art 1.1

Voorstel XV: "Wanneer...(HR art 11)" vervangen door:

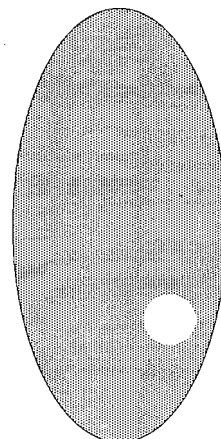
"Wanneer er in dit Reglement geschreven wordt over congresvoorstellen, dan worden daar de Resoluties, Statuten, voorstellen voor nieuwe Reglementen, wijzigingen van bestaande Reglementen, het Beleidsplan en de Begroting genoemd (HR art 11)."

Art 4.5

Voorstel XVI: Art 4.5 in zijn geheel vervangen door:

"Elk lid van de A.L.V. kan direct na een stemming om herstemming vragen, dit verzoek wordt altijd toegekend, onverlet lid 6 van dit artikel."

en toevoegen Art 4.6: "Per voorstel kan slechts éénmaal om herstemming worden gevraagd."

CONGRESREGLEMENT

1. ALGEMEEN

1.1 Wanneer er in dit Reglement geschreven wordt over congresvoorstellen, dan worden daar de Resoluties, Statuten en HR-wijzigingen, het Beleidsplan en de Begroting genoemd (HR art 11). Deze voorstellen worden gepubliceerd in de Congresbijlage van Demo en zijn amendeerbaar.

1.2 Naast moties en amendementen op deze congresvoorstellen kent de JD Politieke Moties (PM), Actueel Politieke Moties (APM), Organisatorische Moties (Organimo's) (HR art 12) en Moties van Orde.

1.3 De vergadering begint met de benoeming van de congresvoorzitters, stemcommissie en notulencommissie. Deze worden voorgedragen door het L.B. en benoemd door de A.L.V..

1.4 Over niet op de agenda geplaatste onderwerpen kunnen in principe geen besluiten worden genomen.

1.5 De Secretaris Organisatie is belast met de gehele organisatie van het congres.

1.6 De Secretaris Organisatie is belast met de zorg voor de congrescommissies en ziet toe op de goede uitvoering van de taken.

1.7 De fungerend congresvoorzitter ziet toe op een ordelijk verloop van de vergadering.

1.8 De fungerend congresvoorzitter kan van de vooraf vastgestelde agenda afwijken wanneer de vergadering daarin toestemt.

2. MANIER VAN BEHANDELEN:

2.1 congresvoorstellen

- indiener van congresvoorstel geeft toelichting

- bij een Organimo mag het L.B. reageren indien het L.B. niet de indiener is

- bij Resoluties: iedereen krijgt de mogelijkheid te spreken over de Resolutie, zonder sprekerslijst maar met beperkte spreektijd

- behandeling van moties en amendementen volgens 2.2

- indiener van het congresvoorstel mag spreken over (gewijzigde) congresvoorstel

- iedereen mag spreken over (gewijzigde) congresvoorstel, met behulp van sprekerslijst

- indiener van het congresvoorstel krijgt het laatste woord

Bij behandeling van Resoluties is het toegestaan korte, informatieve vragen vanuit de zaal aan een spreker te stellen.

2.2 moties en amendementen op congresvoorstellen

- indiener van de motie of het amendement geeft toelichting

- indiener van het congresvoorstel geeft reactie

- iedereen mag spreken over de motie of het amendement, met behulp van een sprekerslijst

- indiener van de motie of het amendement

krijgt het laatste woord

Neemt de indiener van het congresvoorstel een motie of amendement over, dan dient hij/zij dit besluit kort toe te lichten en is de motie of het amendement aangenomen, mits geen der aanwezige leden behandeling wenst.

Amendementen die op hetzelfde betrekking hebben worden geclusterd (tegelijk) behandeld, met behulp van een sprekerslijst. Het meest verstrekkende amendement wordt als eerste in stemming gebracht.

2.3 andere moties

- indiener van de motie geeft toelichting

- iedereen mag spreken over de motie, met behulp van een sprekerslijst

- indiener van de motie krijgt het laatste woord

Dit geldt niet voor Moties van Orde (3.2).

2.4 algemeen

JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Ontwerp: Laurens van Kol

a) Op een sprekerslijst kan worden ingeschreven zodra de indiener van congresvoorstel, motie of amendement begint met zijn/haar toelichting. De sprekerslijst wordt gesloten na deze toelichting, behalve bij moties en amendementen op congresvoorstellen (2.2); dan wordt de lijst gesloten na de reactie van de indiener van het congresvoorstel. De sprekers komen aan de beurt volgens de volgorde op de lijst.

b) De fungerend congresvoorzitter bepaalt de spreektijd per spreker.

3. VERGADERORDE

3.1 De fungerend congresvoorzitter kan de vergadering maximaal 15 minuten schorsen om de orde te herstellen. Wanneer daarna nogmaals de orde wordt verstoord, wordt de vergadering, na overleg met het L.B., gesloten.

3.2a Wanneer een lid een Motie van Orde indient, wordt dit voorstel onmiddellijk in behandeling genomen. Over deze voorstellen wordt niet gediscussieerd, ze worden meteen

in stemming gebracht.

3.2b De fungerend congresvoorzitter kan alleen Moties van Orde buiten de orde verklaren, wanneer deze voorstellen niet over de vergaderorde handelen, dan wel in strijd zijn met de Statuten, conform art 15 lid 3 HR.

3.2c De fungerend congresvoorzitter kan Moties van Orde overnemen. Er wordt dan niet over gestemd, tenzij een lid vraagt om stemming.

4. STEMMING

4.1a Alle besluiten op de A.L.V. worden genomen met volstrekte meerderheid van de geldige stemmen, tenzij de Statuten of het Huishoudelijk Reglement een gekwalificeerde meerderheid eisen.

4.1b Onder geldig uitgebrachte stemmen in geval van zaken wordt verstaan de voor- en tegenstemmen.

4.2 Stemmen over zaken geschiedt door het

opsteken van de stemkaart. Stemmen over personen geschiedt schriftelijk.

4.3 Wanneer het verschil in stemmen (voor of tegen) minder is dan 5, dan wordt opnieuw gestemd.

4.4 Wanneer de stemmen staken en er is voldaan aan artikel 4.3 dan is het voorstel verworpen.

4.5 Elk lid van de A.L.V. kan om herstemming vragen, dit verzoek wordt altijd toegekend. Per voorstel kan slechts éénmaal om herstemming worden gevraagd.

5. SLOTBEPALINGEN

5.1 De fungerend congresvoorzitter kan, op verzoek van de vergadering, afwijken van de bij dit Reglement gestelde regels.

5.2 In gevallen waarin dit Reglement niet voorziet in de orde van de A.L.V. beslissen de congresvoorzitters.

UP TO JDATE

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's.

Ja leuk, verhuizen!

D66 HALVEERT JD-SECRETARIAAT

Den Haag - 'Goh, op jullie volgende congres moet weer een geheel nieuw Landelijk Bestuur komen, hè?', zegt een D66'er die, enkele dagen voor de verhuizing, het oude JD-secretariaat binnenloopt. 'Hoezo?', vragen de aanwezige JD'ers. 'Nou,' antwoordt

de D66'er, 'op jullie nieuwe secretariaat kunnen toch alleen maar mensen komen die niet langer zijn dan één meter zeventig?'

Het zou grappig zijn geweest als het niet D66 zelf was, die de JD tot de nadelige verhuizing heeft gedwongen. Terwijl het nieuwe D66-secretariaat bijna twee keer zo groot is, wordt de ruimte die D66 aan de JD beschikbaar stelt ongeveer gehalveerd. 'En als jullie niet met deze nieuwe situatie akkoord gaan, houden jullie in je eentje de hele verhuizing tegen', werd de JD te verstaan gegeven. Zo gebeurde het, dat de JD op 26 augustus verhuisde naar een kamertje van iets meer dan drie bij zes meter. Had het niet iets groter gekund? Jawel, als D66 bereid was geweest de verplaatsbare wanden anders in te delen.

Wie begon te geloven dat D66 de JD eindelijk serieus neemt, is net op tijd uit de droom geholpen. Als het erop aankomt, laat het Hoofdbestuur van D66 de JD vallen als een baksteen. Misschien niet zo'n tactische zet, met de verkiezingen op komst. (CB)

Het nieuwe pand waarin D66 en de JD zijn gehuisvest (foto: Christiaan Bonebakker)

**Het nieuwe adres van de JD:
Noordwal 10 2513 EA Den Haag
tel. 070-3622162**

Het oude pand aan de Bezuidenhoutseweg, waar de JD de zolder bewoonde (foto: Christiaan Bonebakker)

NIEUWE LEDEN, OPGELET!

Den Haag - Je hebt geluk: je bent nog net op tijd om je op te geven voor de introductieweekends die de JD begin oktober in het hele land organiseert. Voor wie het nog niet wist: een introductieweekend

is de ideale, en bovendien de leukste, gelegenheid voor nieuwe leden om de JD (beter) te leren kennen. De kosten zijn laag, meestal ongeveer 30 gulden.

De introductieweekends worden georganiseerd door clusters van regio's. De indeling met de bijhorende data is als volgt:

Groningen, Friesland, Drente: 2 en 3 oktober

Gelderland, Twente, IJsselmond: 9 en 10 oktober

Utrecht/t Gooi, Noord-Holland: 2 en 3 oktober

Zuid-Holland: 9 en 10 oktober
Zeeland, Brabant, Limburg: 9 en 10 oktober

INVASION '93

Den Haag - Er zijn nog drie plaatsen beschikbaar voor de reis Invasion '93, die plaatsvindt van 9 tot 15 oktober a.s. Als je je snel opgeeft, kun je dus nog mee met deze JD/VUJO-reis naar Engeland. Door middel van werkgroepen, sprekers en dialogen met zusterorganisaties proberen we de Britse politiek te doorgronden. De reis kost 395 gulden. Voor alle informatie en je aanmelding kun je terecht bij Lidwien van Langen, tel. 013-443884.

Als je je nog niet hebt opgegeven, moet je dat snel doen. Dat kan bij je eigen regio- of afdelingsbestuur. Als je daar geen telefoonnummers van hebt, kan je natuurlijk ook terecht bij het landelijk secretariaat. Laat deze kans niet voorbijgaan: voor het volgende introductieweekend moet je weer een jaar wachten.

*Je blijft op 18 september
toch niet thuis?!*

*Kom om 13.00 uur naar de Dam en laat je stem
tegen de regeringsplannen horen.*

(en luister mee naar Henriëtte de Vos)

Zie aankondiging op pagina 29

CAMPAGNE GEFLOPT

Den Haag - De jaarlijkse ledenwerfcampagne van de JD is geen groot succes geworden. Ondanks de aanhang die D66 onder jongeren heeft, wordt deze nog niet omgezet in ledenwinst voor de JD. Er is sprake van stagnatie in de ledengroei; de JD blijft steken op ongeveer duizend leden. Er zijn meerdere oorzaken voor de teleurstellende resultaten. De meeste jongeren zijn niet geïnteresseerd in de dagelijkse politiek, die alleen over cijferjes lijkt te gaan. De JD is er tot nu toe nog niet in geslaagd om haar doelgroep met een goed alternatief te benaderen. Ook de decentralisatie van de ledenwerfcampagne naar de regio's en afdelingen is een fiasco te noemen. Op het allerhoogste niveau werd de energie van de SLWM deze zomer opgeschrokt door de verhuizing van het secretariaat, de invoering van nieuwe materialen en de huisstijl. Hopelijk vormen de verkiezingen van volgend jaar aanleiding voor de JD om er echt tegenaan te gaan. (PL)

BELEEF HET JD-LUSTRUM

Den Haag - In 1994 bestaat de JD tien jaar. Dit zal groots gevierd worden tijdens het Lustrumcongres, dat - noteer vast in je agenda - op 16 en 17 april zal plaatsvinden. Het spreekt voor zich dat dit congres een onvergetelijk spektakel met veel politiek en veel feest zal worden. Welke beroemde politici hun opwachting zullen maken, zal in de komende Demo's onthuld worden.

Om van het Lustrumcongres ook het gezelligste congres in de geschiedenis te maken, is de lustrumcommissie, die het Lustrumcongres organiseert, nog op zoek naar JD'ers (of andere belangstellenden) die als cabaretier of disc-jockey willen optreden. Geïnteresseerden voor deze eervolle functies kunnen zich melden bij het Landelijk Secretariaat of bij Mirjam van Dijk, tel. 03402-63038.

CDJA-HUMOR

Utrecht - 'Voor als Van Mierlo onder de tram komt', staat op het CDJA-pamflet dat een Utrechtse CDJA'er over een zojuist opgehangen JD-affiche plakt. 'Humor', licht hij toe. Kinderachtig, vinden de andere politieke jongerenorganisaties op de Utrechtse informatiemarkt voor eerstejaars-studenten. Terwijl zij er een gezellige dag van willen maken en willen laten zien hoe leuk politiek kan zijn, staan de CDJA'ers er voor zichzelf. Ze komen niet even een praatje maken. Ze doen vervelend als iemand de JD interessanter vindt dan hun clubje. En natuurlijk, natuurlijk lenen ze hun plakband niet aan je uit. (CB)

D66-HUMOR

Amsterdam - Op 1 september organiseerde D66-Amsterdam het Grote Burgemeestersdebat, geleid door Van Mierlo, waardoor de avond al van te voren 'uniek' genoemd werd.

Het was een alleraardigst gezicht; links zat quizmaster Van Mierlo, daarnaast grappenmaker van Thijn, bourgon-dische Opstelten, sociaal bewogen Peper en als contrast de bloedsaai Havermans. Maar het oor wil ook wat en helaas bleef de discussie wat onder de maat. Vragen en antwoorden lagen zodanig voor de hand, dat je ze van te voren kon raden. De D66'ers in het publiek waren overigens erg goed in anticiperen. Voordat Van Mierlo op de helft van een grapje was, barstten de D66-lachsalvo's al los. Van Mierlo scoorde vijftien keer met een grappige opmerking, Van Thijn was een goede tweede (twaalf grapjes), gevolgd door Peper en Opstelten (acht en vijf). Havermans kreeg de lachers tweemaal op zijn hand.

Geïnspireerd door de maar liefst 42 grapjes op deze unieke avond, wilde gastvrouw Jikkie van der Giessen ter afsluiting het publiek met nog een grap schuddebuikend naar huis sturen. Helaas, dat was de D66'ers net iets te veel. Niemand lachte. (MdMS)

REIS NAAR GUATEMALA EN EL SALVADOR

Leiden - Eind januari 1994 wordt door de NJMO, in samenwerking met HIVOS, SOS-Wereldhandel en de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels, een reis naar Guatemala en El Salvador georganiseerd.

De reis staat in het teken van 'Alternatieve Handel' en de HIVOS-campagne 1994 'Democratie Wereldwijd'. Zij biedt een goede gelegenheid om met eigen ogen te zien hoe mensen in Midden-Amerika een bestaan opbouwen.

Aan de reis zijn voor de deelnemers geen kosten verbonden. Zij verplichten zich wel tot grondige voorbereiding en tot het geven van voorlichting over hun ervaringen een jaar lang na terugkomst.

De omvang van de reisgroep is afhankelijk van de definitieve financiering; gestreefd wordt naar een viertal deelnemers.

Ben je geïnteresseerd, vraag dan een sollicitatieformulier en een informatiefolder aan bij NJMO, tel. 030-316833.

22 en 23 oktober WEGWIJSTRAINING

Utrecht - Op 22 en 23 oktober a.s. organiseert M50 weer een training voor programmabegeleiders. Tijdens deze bijeenkomst worden leden van politieke jongerenorganisaties getraind om scholieren te begeleiden bij het M50-project *Wegwijs op het gemeentehuis*. Dit project houdt in, dat middelbare scholieren een dag lang gemeenteraadslid mogen spelen. Ze krijgen een budget, waarvoor ze zelf een bestemming moeten vinden. Op democratische wijze, zoals dat in de gemeenteraad gebeurt, vindt aan het eind van de dag besluitvorming plaats over de plannen die de scholieren hebben bedacht.

Als je als programmabegeleider wordt ingezet, ontvang je daarvoor een vergoeding van 75 gulden. Bovendien is het een erg leuke ervaring om samen met een groep scholieren een dag lang met politieke besluitvorming bezig te zijn.

Voor informatie of aanmelding als programmabegeleider: M50, tel. 030-333494.

JD'ERS VLUCHTEN VOOR DISCUSSIE

Amsterdam - 'Nederland is een klein land, maar Amsterdam is een grote stad.' Volgens Rudi Fuchs, directeur van het Stedelijk Museum, zit het wel goed met de culturele toekomst van Amsterdam. Dit onderwerp stond centraal tijdens de discussieavond 'Amsterdam uit de kunst', die de Amsterdamse afdelingen van de JD en D66 op 9 juli j.l. hadden georganiseerd.

Cultuurwethouder Ernst Bakker is erg tevreden met zichzelf. Amsterdam hanteert in het cultuurbeleid immers niet de gevreesde kaasschaaf. Kunstenaar Toni Capel beaamt dat: 'Geen kaasschaaf, inderdaad. Wel de botte bijl. Museum Fodor is bijvoorbeeld helemaal verdwenen.' Ernst wordt boos: 'Dat hebben we weloverwogen gedaan, ten behoeve van het Stedelijk

Museum.' Rudi Fuchs glimlacht en leunt nog eens lekker achterover.

Jazzcafé Parker's was met 150 bezoekers stampvol. Mede door deze drukte kon de discussie de meeste JD'ers nauwelijks boeien. Velen van hen vertrokken daarom gemakshalve naar het naastgelegen café De Schutter en kwamen pas terug naar Parker's toen de Braziliaanse band begon te spelen. JD-organisator Marco van Lierop over dit vluchtgedrag: 'Ik vind het belabberd; ik ben er best boos over. Het is wel tekenend voor de JD. Het moet altijd leuk en snel gaan. Maar zodra het moeilijk wordt, haken ze af. Terwijl het toch over de toekomst van het cultuurbeleid gaat. Ik ben best een beetje gefrustreerd, dat mag je wel weten.' (CB)

ROUW EN VREUGD IN BELGIË

Herentals - JD-Brabant is tot nu toe de enige van de regio's en afdelingen die regelmatig contact heeft met een VUJO-regio. De enige zomer-activiteit van de JD die dit jaar gehouden werd was een vrucht van de samenwerking met VUJO-Kemperland. Koning Boudewijn was net overleden, maar dat mocht de pret niet drukken. "Als één man sterft, hoeft niet meteen heel België plat!", zo luidde het oordeel van de voorzitter van Kemperland. In een voormalige voetbalkantine ergens in een bos werd uitstekend voor de JD'ers gezorgd. Na een groeps-gesprek over België, Nederland, de Volksunie, D66 en Boudewijn kreeg het groepje JD'ers een historische stadswandeling door het plaatsje Herentals. het hoogtepunt van de mooie zomerdag was culinair van aard: de beroemde Belgische bourgondische barbecue. Vlees kan toch wel erg lekker zijn, soms. Ook de discotheek waar enkele JD'ers onverwacht waren beland, was zeer vermakelijk. Kortom, een plezant week-einde met onze zuiderburen. Zo kan afdeling of regio mee-profileren van het hebben een zustervereniging. (MdMS)

ORGI VERDWIJNT

Den Haag - Het Landelijk Bestuur van de JD heeft besloten het kaderblad Orgi in principe op te heffen. Al jaren heeft het blad weinig belangwekkends te melden, en met uitzondering van het adressenboekje, werd Orgi dan ook slecht gelezen. Het Landelijk Bestuur is van mening dat de relevante (organisatorische) mededelingen ook wel in Demo kunnen worden geplaatst. Het adressenboekje zal in het vervolg aan alle afdelingen en regio's worden toegestuurd. Het opheffen van Orgi komt ter sprake op de kaderdag, die op 25 september wordt gehouden. De uiteindelijke beslissing is in handen van de Algemene Ledenvergadering in november, als de begroting voor 1994 wordt vastgesteld. (CB)

ONTPLOOI JEZELF!

Den Haag - Spreekvaardigheidstraining, discussie- en argumentatietraining, bestuurs-training, politieke-stromingen-cursus; het is een greep uit het trainingenaanbod van de JD. De Secretaris Scholing & Vorming is op zoek naar mensen die het leuk vinden om dergelijke trainingen in het land te gaan geven. Voordat je officieel 'JD-trainer' wordt, doorloop je zelf een uitgebreide training. Bijzonder nuttig in het kader van je eigen 'individuele ontplooiing'. Geef je op op het Landelijk Secretariaat of bij Millicent Kruis, tel. 071-417508.

Vanaf 27 september

POLITIEKE CAFÉ'S NOVIB

Den Haag - Op 27 september start een reeks politieke café's, die georganiseerd worden door Novib en de regionale Centra voor Ontwikkelingssamenwerking (COS). Politici, kopstukken uit vakbonden, milieu- en derde wereld-organisaties discussiëren over de vraag welke plaats ontwikkelingssamenwerking krijgt in de verkiezingsprogramma's.

De data en plaatsen van de politieke café's zijn:

27 september: Utrecht, Jacobi-theater, St. Jacobsstraat 12 en Arnhem, Schouwburg, Koningspl. 12.
28 september: Goes, Prins van Oranje, Nieuwstraat 14.

30 september: Zwolle, Prov. huis. 1 oktober: Alkmaar, Cult. Centrum De Vest, Canadaplein 2.

4 oktober: Den Haag, Provinciehuis Zuid-Holland. (20.00 uur) en Den Bosch, Schouwburg Casino Den Bosch, Parade 23.

5 oktober: Dordrecht, Het Hof, Hof 12 en Breda, Het Turfschip, Chasséveld 15.

6 oktober: Lelystad, Agorahof 2 en Groningen, De Beurs, A. Kerkhof z.z.4.

9 oktober: Roermond, De Oranjerie, Kloosterwandplein 12-16 (13.30 uur).

De aanvangstijd is steeds 19.30 uur, tenzij anders vermeld. Meer informatie bij het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking in de regio of bij Novib, tel. 070-3421604/3421727.

WALKMAN ALS ZONDEBOK

Utrecht - Een 'kruistocht tegen de walkman-cultuur'. De Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling (NJMO), waarvan ook de JD lid is, heeft zich een heuse missie aangemeten. Niet dat de walkman de grootste boosdoener is, maar het apparaatje staat volgens de NJMO wel symbool voor de op noordelijke leest geschoeide consumptie en de onnatuurlijke, individualistische leefwijze, die niet-duurzame productieprocessen in stand houden. Bewustwording van jongeren op dit punt is één van de doelstellingen van de NJMO.

De NJMO is actief op zowel nationaal als internationaal niveau. Zo voert de NJMO overleg met het ministerie van VROM over de belangen van jongeren bij de totstandkoming van nieuw milieubeleid, en sluit zij duurzame-ontwikkelingscontracten af met bedrijven en instellingen. Ook met de JD wordt zo'n contract geregeld. De Algemene Spaarbank Nederland begint, dankzij de NJMO, met een jongeren-milieurekening, waarvan de opbrengst wordt ingezet voor

milieuvriendelijke projecten. Internationaal sluit de NJMO aan bij de (VN-) Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (CDO), die vorig jaar tijdens de milieu-conferentie in Rio de Janeiro is opgericht. De 'kruistocht tegen de walkman-cultuur' staat ook bij de CDO hoog op de agenda. De NJMO zal, als tegenhanger van allerhande overheidsrapporten, aan de CDO rapporteren hoe het in Nederland staat met de uitvoering van 'Agenda 21', het actieplan dat tijdens de conferentie in Rio is opgesteld. Verder zal de NJMO de Nederlandse regering aansporen de internationale trekkersrol van Nederland op milieugebied te versterken. Voor informatie over NJMO-activiteiten, kun je de NJMO schrijven of bellen: Postbus 19269, 3501 DG Utrecht, 030-316833. (CB)

18 september

JD-VOORZITTER SPREEKT OP LANDELIJKE DEMONSTRATIE

Amsterdam - De regering leert langzaam. Of beter: de regering leert helemaal niets. Het is dus hoognodig weer de straat op te gaan om te protesteren tegen de zieke plannen die onze geliefde CDA/PvdA-coalitie voor ons, jongeren, in petto heeft; denk aan de studiefinanciering, werkgelegenheidsbeleid (bijstand!) en huisvesting. De JD is nauw betrokken bij de organisatie van de komende demonstratie, die op 18 september op de Dam in Amsterdam zal plaatsvinden. Onder anderen JD-voorzitter Henriette de Vos zal de menigte toespreken.

Dus voor alle fans van Henriette de Vos en alle anderen die de plannen van de regering niet zien zitten: zaterdag 18 september,

13.00 uur, Dam, Amsterdam. Om de dag helemaal compleet te maken, kun je na afloop van de demonstratie nog naar het pop-festival 'Pop against racism'.

2 oktober

DE KLEREN VAN DE KIEZER

Utrecht - Stemmen de kiezers op verkiezingsbeloften of op het uiterlijk van de lijsttrekker? De jongerenafdeling van het nieuwe Instituut voor Politieke Educatie en Communicatie/M50 organiseert hierover een congresmanifestatie. Op het programma staat een gesproken column door Rik Zaal, een politieke modeshow, een uiteenzetting van een profiel van het ideale ledenblad voor een politieke jongerenorganisatie, een

diapresentatie over de manier waarop politiek wordt verkocht met een aansluitende discussie over de vraag hoever men daarin kan gaan. De dag wordt afgesloten met de bekendmaking van het jongerenidool in de politiek. De congresmanifestatie vindt plaats op zaterdag 2 oktober van 10.00 tot 17.00 uur in filmtheater 't Hoogt te Utrecht. De toegangsprijs bedraagt 50 gulden. Informatie en aanmelding bij M50, tel. 030-333494.

DE WERKGROEP MILIEU BEWEEGT

Amsterdam - Na de resolutie blijft de werkgroep milieu in ieder geval niet stil zitten. Voor de toekomst heeft de werkgroep een drukprogramma. Ten eerste gaat de werkgroep milieu een forum organiseren met als thema 'Europa en het milieu'. De volgende vragen komen dan aan bod: Wat zijn de gevolgen van de eenwording van Europa voor de milieu-problematiek? Moeten wij blij zijn als problemen eindelijk op grote schaal worden opgelost? Of moeten wij bang zijn dat het tempo te langzaam is?

Ten tweede zal de werkgroep zich buigen over het beleidsinstrument 'ecotax'. Als men het eens is over het principe 'de vervuiler betaalt', is het dan niet logisch om ecotax

op de hele produktieketen te heffen in plaats alleen op het eindproduct? Een grondstoffenboekhouding is bij veel bedrijven al voorhanden. Hef dus een ecotax op wat een bedrijf aan stoffen consumeert en produceert. Neem het verschil van de twee en het bedrag dat het bedrijf aan belasting moet betalen blijft over.

Ten derde bieden wij de regio's aan om op hun introductieweekenden activiteiten te organiseren over actuele milieu-onderwerpen. Een eenmalig aanbod! Neem daarover contact met de werkgroep milieu op. Lijken de plannen je wat (of vindt je dat alles anders moet), houd je mening dan niet voor je en discussieer mee!

THE PLACE TO BE?

Turku, natuurlijk! Van 26-28 november, dat spreekt voor zich! Dat wil zeggen, als je een IFLRY-fiel bent. Maar als je dat nog niet bent, en wel wilt worden (of gewoon wilt weten waar het allemaal om gaat, op zo'n internationaal congres), dan moet je gewoon meegaan naar de General Assembly in Finland aan het eind van dit jaar! IFLRY is voor de JD erg belangrijk, want we halen er bijna al onze internationale contacten vandaan.

Het congres heeft (nog) geen specifiek thema: er zal over van alles en nog wat gediscussieerd worden en er zullen ook standpunten worden ingenomen over politieke moties die de leden (onder meer de JD dus) van te voren hebben ingediend.

Maar dit congres is niet zomaar een congres, het is een verkiezingscongres. Elke twee jaar wordt er een nieuw bestuur (Bureau) gekozen, en het bestuur dat in Lelystad ('91) gevormd is, is inmiddels aan opstappen toe! Voor ons extra spannend, want er is een JD-kandidaat voor een van de vijf vice-president posten. Voor mij ondraaglijk spannend; ik (Suzanne Bakker) ben de kandidaat!

Wie meegaat naar Turku kan op heel wat spektakel rekenen: inmiddels zijn er rond de 10 kandidaten voor deze vijf posten. Wel wat anders dan in de JD! Zin om het eens mee te maken? Bel Suzanne (071-221728) of het secretariaat! (Suzanne Bakker)

WERELDSE ZAKEN

En toch draait ze..!

Dat geldt niet alleen voor de aarde als geheel, hoe ongeloofwaardig dat ook al niet moge zijn, maar zeker ook voor het leven erop en alle deelaspecten daarvan, zoals bijvoorbeeld het internationale werk van onze vereniging... Met een kwakkelende zomer als deze moet je je wel vergrijpen aan het archief, de contactenbestanden en: vergaderingen. Met als gunstig gevolg dat er heel wat activiteiten op komst zijn de komende periode. Zo mist iedereen die zich niet naar aanleiding van de vorige DEMO opgegeven heeft voor het LYMEC seminar of het VUJO/JD weekend te Brugge nu de fantastische dagen die ik (en enkele andere gelukkigen) in het (nabije) verschiet heb.

Ook organiseert de JD in sept. voor het IVSOM (Oost-Europa Instituut van D66) een seminar over drugsbeleid. Maar gelukkig is er ook na het VUJO-weekend nog leven mogelijk: hoewel in een iets andere vorm dan was voorzien, gaat INVASION toch door (9-15 okt), eind oktober wordt het LYMEC statuten congres gehouden, en als klap op de vuurpijl vinden op de 29e van die maand de Canadese verkiezingen plaats. Onze liberale vrienden zullen worden bijgestaan door Raymond van Doorn (oud SLWM ten slotte!), wie hem gezelschap wil houden, wende zich direct tot hem of (indirect via) het secretariaat...

Na een bezoek aan de Vlaamse Liberale en Demokratische Jongeren is besloten onze contacten wat te intensiveren. Dit wordt op 9 oktober vormgegeven door een dag over drugsproblematiek te organiseren. Zin om mee te gaan? Bel Dennis (030-513626)! Tot slot, voor iedereen die wel belangstelling heeft voor internationale samenwerking en voor het hoe en waarom van contacten met zusterorganisaties, maar geen tijd, geld of zin heeft zich daarvoor naar het buitenland te begeven, is er goed nieuws: op het november congres zal de cursus Internationale Politieke Stromingen gepresenteerd worden! Deze zal vanaf dan deel uitmaken van het standaard cursuspakket van de JD.

Suzanne Bakker

AFRIKAANSE JONGEREN OP BEZOEK IN NEDERLAND

Den Haag - Het komende jaar is de JD betrokken bij een uitwisselingsproject met Oost-Afrika, dat wordt georganiseerd door de jongerenorganisatie van de EEG. In het kader hiervan komen eind september in totaal vier jongeren uit Tanzania, Burundi en Kenia voor een werkbezoek van twee weken (24 september- 8 oktober) naar Nederland. Begin oktober staat een bezoek aan een introductieweekend van de JD gepland en zal in Den Haag met een aantal parlementariërs worden gesproken. In december zal Michiel Ruis naar Oost-Afrika gaan om daar een aantal organisaties en instellingen te bezoeken.

Het project is gericht op begrip en betrokkenheid voor elkaars behoeften en problemen. Het gaat er niet alleen om wat zij van ons kunnen leren, maar vooral wat wij van hen kunnen opsteken. Er zal met name worden gesproken over milieu- en ontwikkelingsvraagstukken. Een ander doel van het project is het leggen van contacten tussen Afrikaanse- en Europese organisaties.

Degenen die interesse hebben of mee willen doen aan de activiteiten kunnen contact opnemen met Michiel Ruis (tel. 071-126005) of Carolien Buddingh (tel. 071-144939).

22 oktober EXCURSIE NAAR BRUSSEL

Den Haag - De werkgroep Europa neemt je op 22 oktober mee naar de hoofdstad van Europa. Je bezoekt dan het Europees Parlement of de Europese Commissie. Je gaat met de D66-afdeling Brussel in discussie over toetreding van Oost-Europese landen tot de EG. Vervolgens ga je borrelen en eten. De excursie wordt waarschijnlijk gesubsidieerd en zal je dus weinig kosten. Voor informatie of aanmelding bel je naar Ido van der Meulen, tel. 058-127173 of 030-313657.

Meer weten? Neem dan een abonnement op de internationale nieuwsbrief. Voor slechts fl. 5,95 ontvang je hem de rest van het jaar iedere zes weken. Je kunt je aanmelden op het secretariaat.

AGENDA

POLITIEK CAFÉ

SEPTEMBER

- 16 Regiovergadering Zuid-Holland, provinciehuis Den Haag, 19.30 uur.
- 17-19 JD/VUJO weekend in Brugge. Info: Suzanne Bakker, 071-22 17 28 of het secretariaat.
- 18 Oprichting werkgroep Burger-Politiek-overheid, M50-pand, Oudegracht 129 bis in Utrecht om 13.00uur. Info: Wim Rampen 030-43 13 76
- 23 Debatteerwedstrijd afdeling Amersfoort i.o. info: Alex Kruize, 033-72 87 10
- 24-8okt Afrikaanse jongeren op bezoek in Nederland. Info: Carolien Buddingh (071-144939)
- 24-26 Juli-congres in Duitsland. Info: Suzanne Bakker
- 24-26 Radikal-Ungdom congres in Denemarken. Info: Suzanne Bakker
- 25 Kaderdag, Den Haag. Voor info: Orgi

OKTOBER

- 2 M50-symposium 'De kleren van de kiezer'. Info: M50 tel: 030-333494
- 2-3 Introductieweekende Groningen/ Friesland / Drenthe en Utrecht/Noord-Holland
- 6 Ledenvergadering van '31'. Info: Suzanne Bakker.
- 9-10 Introductieweekend Overijssel/ Gelderland/Twente, Zuid-Holland en Zeeland/Brabant/Limburg.
- 20 Debatwedstrijd JD-Utrecht vs. JD-Amsterdam. Info: André de Vos 030-964674
- 22 Brussel-excursie. Info: Ido v/d Meulen 058-127173 of 030-313657.
- 28 Debatwedstrijd provinciehuis Den Haag, 19.30uur
- 29 Deadline Demo 10.6
- 30-31 D66-cngres in Valkenswaard. Info: D66 tel 070-36211515

NOVEMBER

- 6-7 JD-congres in Elst
- 13-14 VLD-congres jongeren. Info: Susanne Bakker.
- 26-28 Iflry-congres, Turku (Finland). Info: Suzanne Bakker (071-221728) of het landelijk secretariaat.

- Amsterdam: eerste maandag, 21 uur, Café P96, Prinsengracht 96

- Den Haag: derde dinsdag, 20 uur, Café Korzo, Prinsestraat 44

- 't Gooi: laatste zondag, 21 uur, Café Dudok, Larenseweg 2a Hilversum

- Groningen: tweede donderdag, 22 uur, Café Paard van Troje, Kromme Elleboog

- Leiden: tweede dinsdag, 21 uur, Café't Keizertje, Kaiser-straat 4

- Nijmegen: tweede woensdag, 17 uur, Café De Fiets

- Rotterdam: tweede maandag, 21 uur, Café De Dijk

- Twente: derde woensdag, 20 uur, Café De Beiaard, Hengelo

- Utrecht: eerste woensdag, 20.30 uur, Café De Kijker, Lange Jansstraat

- Zoetermeer: eerste donderdag, 20 uur, Café The Old Pall, stadshart Zoetermeer

JD-WERKGROEPEN

Hieronder staan de werkgroepen van de JD en hun coördinatoren. Bij hen kan je informatie krijgen over de activiteiten en onderwerpen waar zij zich mee bezighouden.

- **Burger, Politiek, Overheid**
Wim Rampen 030-431376
- **Democratisering**
Roel van der Poort 070-3963611
- **Emancipatie**
Adrie van der Luijt 020-6184222
- **Ethiek**
Jinny Boer 020-6869836
- **Europa**
Ido van der Meulen 058-127173
- **Gezondheidszorg**
Michiel Blankenvoorde 030-316149
- **Internationale Commissie**
Ingrid Souren 030-800328
- **Jongerenbeleid**
Shanta Singh 020-6762005
- **Midden Oosten**
Xander Zwagerman 020-6942710
- **Milieu**
Marc Davidson 020-6125970
- **Onderwijs**
Sigrid Broekema 055-428690
- **Ontwikkelingssamenwerking**
Ido van der Meulen 058-127173
- **Sociale economie**
Marc Soeters 020-6732067
- **Verkeer en vervoer**
Edwin Enzerink 05490-50688
- **Vrijzinnig-democratie**
Henk Gossink 020-6715119

TELEFOON

Voorzitter

Henriëtte de Vos 020 - 6715119

Algemeen secretaris a.i.

Sanne van Kamp 020-6423916

Penningmeester a.i.

Petter van Raalte 010-4843129

Secretaris Politiek a.i.

Remko van Oijen 050-266708

Secretaris Organisatie a.i.

Mirjam van Dijk 03402-63038

Internationaal Secretaris a.i.

Suzanne Bakker 071-221728

Secretaris Scholing en Vorming

Millicent Kruis 071-417508

Secretaris Ledenwerving en Mat.

Wendy van der Lubbe 020-6103518

Secretaris Public Relations a.i.

Henk Gossink 020-6715119

Hoofdredacteur Demo

Christiaan Bonebakker 030-515020

Landelijk Secretariaat

Jan Spaans

Noordwal 10

2513 EA Den Haag

070-3622162

(ma.-do. van 9.00-17.00 uur)

BON

Ik word lid van de Jonge Democraten voor f20,- per jaar

Ik wil graag een kennismakingspakket*

Voornaam:

Achternaam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

Geboortedatum:

Handtekening:

* aankruisen wat van toepassing is

MARKANT

Mark van Barschot

'Kamer Tegen Leges Asielzoekers', kopt *De Volkskrant* op 1 september. 'Het kabinet moet van de Kamer afzien van het plan vijftig gulden leges te eisen van vreemdelingen die asiel komen aanvragen', vervolgt de krant.

Volgens het plan zouden asielzoekers vijftig gulden moeten betalen voor een asielaanvraag. Kunnen ze dat niet, dan wordt hun aanvraag niet in behandeling genomen. Vervolgens gaat dan de regel gelden dat een asielzoeker wiens aanvraag niet in behandeling wordt genomen, het land binnen vier weken moet verlaten. Waarom die vier weken? Wellicht om hem er goed aan te herinneren hoe vrijheid smaakt als hij weer terug is in het land dat hij ontvluchtte.

Het doel van dit en andere plannen is het verkorten van de asielprocedure. De redering achter dit alles moet dan natuurlijk zijn dat vele vluchtelingen totaal berooid in Nederland aankomen, en dan vier weken later weer kunnen worden weggestuurd zonder gerechtelijke tussenkomst. Hierdoor wordt de asielprocedure niet verkort, er wordt gewoon grof gesneden in de grootte van de groep asielzoekers die überhaupt mogen procederen. Dat Justitie daardoor in totaal minder tijd besteedt aan het beoordelen van aanvragen staat natuurlijk als een paal boven water. Echter, er zouden op deze manier wel heel vreemde criteria worden gehanteerd om een eerste schifting te maken. Gelukkig vond een meerderheid van de Tweede Kamer dat ook, dus dit plan gaat niet door.

Toen ik ondanks deze geruststelling verder las in het artikel, bleken de leges uit de krantekop niet eens het hoofdonderwerp van het kamerdebat te zijn. Het debat behelsde een pakket (meerdere dus) voorstellen tot wijziging van de vreemdelingenwet, die 'overigens op hoofdlijnen intact bleef', aldus de krant. Het echte nieuws was dus dat het kabinetsvoorstel was aangenomen. Het wordt vervolgens moeilijk om als doorsnee krantelzer er achter te komen welke wijzigingen wel zijn aangenomen. Hierover blijft de krant erg vaag. Blijkbaar is een voorstel dat wordt verworpen, en dus eigenlijk niet meer relevant is, voor *de Volkskrant* interessanter dan de maatregelen die worden ingevoerd en waar we dus straks mee moeten leven.

'Ja, maar het feit dat de Kamer het niet

eens is met het kabinet heeft meer nieuws waarde dan het feit dat ze het over de meeste maatregelen wel eens zijn', hoor ik de journalist al zeggen. Als op zo'n manier verslag wordt gedaan van de politieke praktijk stel ik mijn vraagtekens bij het journalistiek niveau. Zelfs in de sportjournalistiek maak je je belachelijk als je schrijft: 'Sparta scoort een doelpunt tegen Vitesse', als de uitslag van Sparta-Vitesse 1-5 is.

Gelukkig kreeg een ander onderdeel van de kabinetsplannen wat meer aandacht. De mogelijkheid voor asielzoekers om tegen afwijzing in hoger beroep te gaan, wordt afgeschaft. Duurt te lang. In juridische kringen wordt hier terecht veel commentaar op geleverd. D66'er Wolffensperger citeerde een anonieme hoge rechter. 'Als je in dit land ruzie hebt over een kippenhok kun je tot in drie instanties doorprocederen. Maar word je het land uitgesodemierd, dan ben je in een keer uitgeprocedeed.' Het kabinet schijnt nu dat leed te willen verzachten door de 'zwaarste gevallen' de mogelijkheid tot cassatie bij de Hoge Raad te geven. Wat een verstand; moet er eerst weer een commissie worden ingesteld die richtlijnen gaat ontwikkelen om de 'zwaarste gevallen' te selecteren, en vervolgens een commissie die die richtlijnen gaat toepassen op de grote groep asielzoekers die wordt afgewezen. Dus toch een soort hoger beroep, om te beoordelen of iemand in hoger beroep mag bij de Hoge Raad. Nou meen ik me te kunnen herinneren uit mijn jaartje rechtenstudie, dat de Hoge Raad niet bedoeld is om oordelen van lagere rechters opnieuw te bezien, maar uitsluitend voor het behandelen van algemeen geformuleerde rechtsvragen. Niet echt de ideale instantie om een asielaanvraag te beoordelen dus.

De PvdA heeft een ander idee. Laten we de afgewezen asielzoekers de mogelijkheid geven vanuit het buitenland in hoger beroep te gaan. Wat een briljant idee, we leggen ons probleem gewoon aan de andere kant van de grens neer. Als we de asielzoeker terugsturen naar zijn land van herkomst, weten we ook meteen of hij wel een echte vluchteling was. Als hij zijn zaak in Nederland uiteindelijk zou dreigen te winnen, is hij dus al zo lang in leven gebleven in z'n vaderland dat het ook vast geen echte politiek vluchteling was. Mocht de asielzoeker plotseling verdwij-

nen in het land van herkomst, tsja... dan was het toch een hele echte .

In de middeleeuwen werden vrouwen vastgebonden in het water gegooid, om te kijken of het heksen waren. Een heks blijft namelijk drijven. Als zo'n vrouw verdronk was ze dus geen heks. Je bent wel de pijp uit, maar je stond toch maar mooi in je recht.

Het kabinet is het natuurlijk weer niet eens met deze PvdA-plannen. Het kabinet is helemaal tegen het hoger beroep voor asielzoekers, maar als het dan toch mogelijk moet zijn, dan moeten asielzoekers in staat worden gesteld tot 'fysieke tegenspraak.'

Zou dat nou betekenen dat het kabinet vindt dat vluchtelingen het recht hebben om er op los te slaan, als een rechter ze probeert terug te sturen naar de hel die ze zijn ontvlucht?

Zou er dan ook bij ministers nog een spootje menselijk gevoel te vinden zijn?

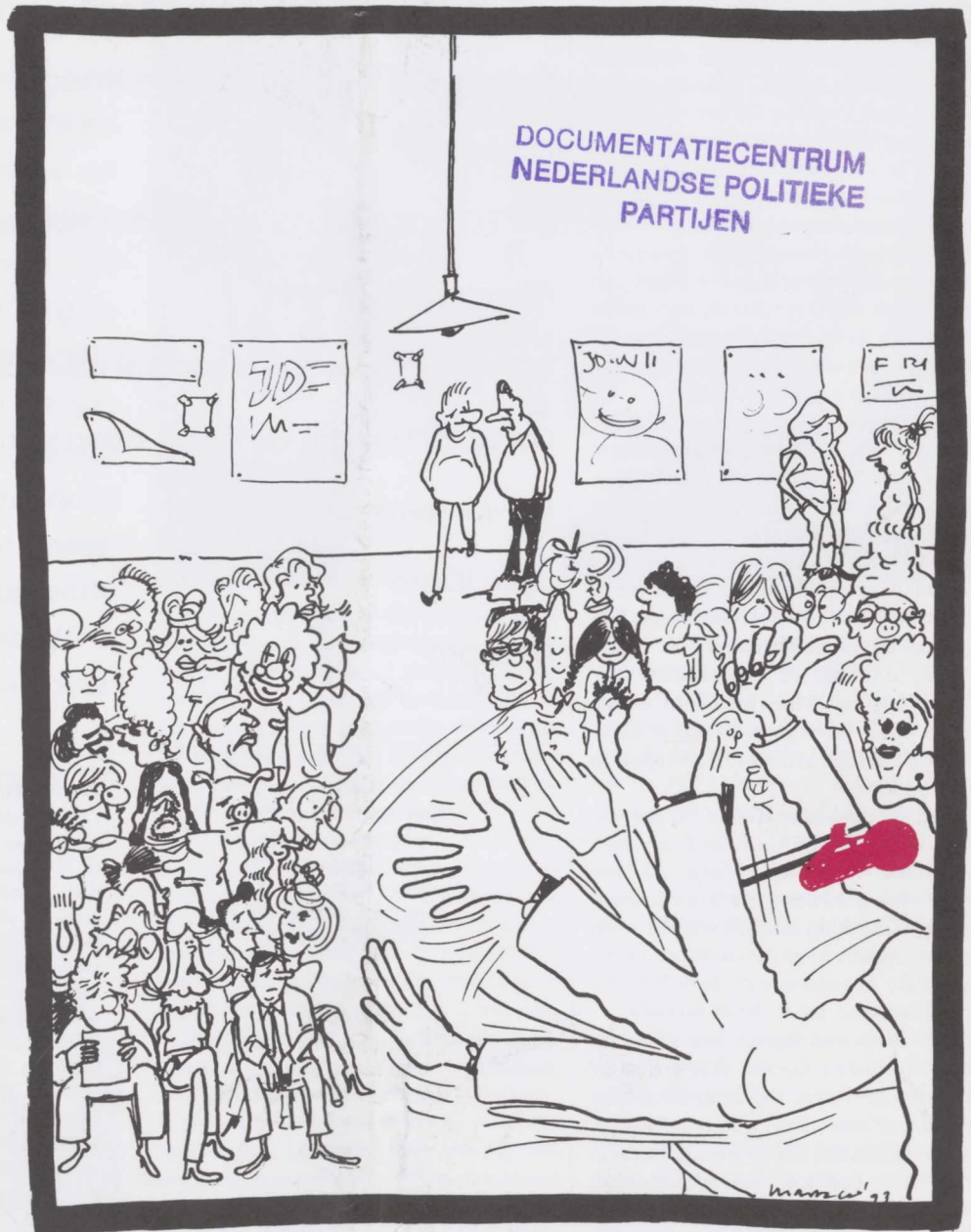

(foto: Pieter Wezeman)

10.6

VRIJZINNIG-DEMOCRATISCH MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

VEEL POLITIEK OP CONGRES

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
NOVEMBER 1993

HOE NIEUW IS DE NIEUWE PARTIJ?

TIBET HOOPT OP DE DALAI LAMA

PLEIDOOI VOOR HET BASISINKOMEN

HAUSSE

Het zijn goede tijden voor de massacomunicatie-wetenschap. De huidige hausse in berichten over allochtonen in het algemeen en asielzoekers in het bijzonder vormt een dankbaar onderwerp van studie. Echt interessant wordt het pas wanneer ook (sociaal-) psychologen zich er tegenaan gaan bemoeien; een causaal verband tussen de mediaberichtgeving en de toenemende onverdraagzaamheid is zo gelegd. Terecht worden de media dan ook gewezen op hun verantwoordelijkheid in deze kwestie. Op het voorjaarscongres van de JD namen we een motie aan waarin de *Telegraaf* medeverantwoordelijk wordt gesteld voor de toenemende vreemdelingenhaat (of: *vreemdelingenangst*, zoals Naomi Flight op pagina 11 van deze *Demo* zegt), en het afgelopen congres sprak de JD uit dat de pers vaker moet melden dat de standpunten van de Centrumdemocraten helemaal niet in het belang van hun achterban zijn.

Natuurlijk zijn het niet alleen de 'rechtse' media naar wie de beschuldigende vinger moet worden uitgestoken. Ook positieve berichtgeving over allochtonen draagt bij aan het idee dat er een probleem zou bestaan. En als maar genoeg mensen *denken* dat er een probleem is, dan *is* het er ook. Ook de meeste *Volkskrant*-lezers, hoe progressief en/of weldenkend ook, weten niet beter dan dat er een allochtonenprobleem bestaat. Misschien kun je dus maar het beste laten merken dat er helemaal geen allochtonenprobleem is en je mond houden.

Toch draagt ook deze *Demo* bij aan de genoemde hausse. In *Markant*, *D'emoties*, het portret van Den Haag en het congresverslag komen 'de allochtonen' ter sprake. Gelukkig hoeven wij ons geen zorgen te maken over de nadelige maatschappelijke gevolgen van deze berichtgeving. Niemand leest *Demo* immers.

Wie toch de moeite neemt, kan genieten van Rikco's laatste *Corner*. Als je niet zo goed kunt relativiseren, een waarschuwing: neem het met een korreltje zout, al kan ik niet garanderen dat Rikco het niet serieus meent. Rikco, bedankt voor je bijdragen van de afgelopen jaren!

Christiaan Bonebakker

DEADLINES

DEMO 11.1: 7 JANUARI 1994
DEMO 11.2: 25 FEBRUARI 1994

INHOUD

Hausse	2
Congresverslag	3
Hoe nieuw is De Nieuwe Partij?	8
De PvdA moet met Paul de Leeuw in zee gaan	10
Portret van JD-afdeling Den Haag	11
D'emoties	12
De EG zorgt vooral goed voor zichzelf	14
Rikco's Corner	15
Basisinkomen is zowel sociaal als financieel wenselijk	16
De Dalai Lama is de enige hoop van de Tibetanen	17
RPF-jongeren zetten recht	18
UptoJDate	19
Markant	24

DEMO

Vrijzinnig-democratisch
 magazine van de
 Jonge Democraten
 nummer 6, jaargang 10
 verschijnt 6x per jaar
 (ISSN 0925-4390)

REDACTIE

Hoofddred.: Christiaan Bonebakker
 Redactie: Maud du Marchie Sarvaas
 Barbara Naumann
 Mark van Barschot
 Paul Leenards
 Yill Georges
 Pieter Moens
 Denise Goethals

Druk: Coene BV, Den Haag

Illustratie omslag:

Marco van Lierop

REDACTIE-ADRES:

Landelijk Secretariaat Jonge Democraten
 t.a.v. *Demo*
 Noordwal 10
 2513 EA Den Haag

AANLEVERING KOPIJ

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede getypt of op flop aangeleverd (Macintosh, WP 4.2 of WP 5.1). Eén *Demo*-pagina bedraagt ±850 woorden exclusief illustraties. (De colofon laat je nooit in de steek. Helaas laten veel lezers de colofon in de steek. Behalve jij, bedankt!-CB.) De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende *Demo* worden geplaatst.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit *Demo* worden overgenomen. Advertenties: contact opnemen met de penningmeester van de JD (Landelijk Secretariaat).

ABONNEMENTEN

Een abonnement kost 30 gulden per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat. Ook losse nummers zijn hier te bestellen voor 5 gulden per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen *Demo* gratis.

Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

CONGRESVERSLAG

Op 6 en 7 november vond in Elst de 22-ste Algemene Ledenvergadering van de JD plaats. Er was een overvol programma: twee resoluties, 87 politieke en actueel-politieke moties, zeventien organimo's, het beleidsplan en de begroting, bestuursverkiezingen, toespraken, een debatwedstrijd, workshops, de Grote Demo-enquête, feest en nog veel meer. Op deze en de volgende vier pagina's lees je er alles over.

HENRIËTTE BEDANKT NUIS

Aad Nuis, D66-Kamerlid en eindredacteur van het concept-verkiezingsprogramma, kwam op het congres tekst en uitleg geven over de totstandkoming van dat programma. Hij weerlegde de kritiek over de vermeende vaag- en oppervlakkigheid: 'Omdat de zee nog groot is, en D66 nog niet verder is dan een kiezelsteen, voegt het programma nog weinig nieuwe D66-standpunten toe.' Op de foto bedankt Henriëtte de Vos Aad Nuis voor zijn toespraak. (foto: Edwin Kemers)

NIEUW BESTUUR

Het enige dat tijdens dit congres deed herinneren aan de bestuurscrisis van het vorige congres, was het grote aantal vacatures in het Landelijk Bestuur (LB). In het voorjaar werd het gehele toenmalige LB weggestuurd. Zes functies werden het afgelopen jaar ad interim vervuld en waren daarom nu weer vacant.

De bestuursverkiezingen leken een voorspelbare formaliteit te worden: voor geen enkele functie had zich meer dan één kandidaat aangemeld, en voor de post van Algemeen Secretaris was zelfs geen enkele gegadigde. De beschikbare kandidaten hielden dan ook braaf hun verhaaltje, en een enkele keer kwam er een vraag uit de zaal. Totdat als laatste kandidaat-Secretaris Public Relations, Marco van Lierop uit Diemen, zich presenteerde. Zijn opmerking dat hij niet begreep waarom jongerenorganisaties als de JD niet veel meer doen met problemen die jongeren bezighouden, zoals AIDS, schoot bij velen in het verkeerde keelgat. Direct werd Marco het verwijt gemaakt dat hij AIDS wilde misbruiken voor ordinaire publiciteit. Achter de interruptiemicrofoon stelde zich een lange rij vragenstellers op. Uiteindelijk werd Marco met de hakken over de sloot gekozen: 55 van de 105 geldige uitgebrachte stemmen waren vóór.

De andere verkiezingen waren niet spannend te noemen. Raymond Jeene

Het nieuwe LB. Staand van links naar rechts: Raymond Jeene (Penningmeester), Remko van Oijen (Secretaris Politiek), Millicent Kruis (Secretaris Scholing en Vorming), Dennis Hesseling (Internationaal Secretaris), Wendy van der Lubbe (Secretaris Ledenwerving en Materialen), Esmée van der Hart (Algemeen Secretaris a.i.) en Henriëtte de Vos (Voorzitter). Zittend links Mirjam van Dijk (Secretaris Organisatie) en rechts Marco van Lierop (Secretaris Public Relations). (foto: Edwin Kemers)

uit Rotterdam werd met 103 stemmen gekozen als penningmeester, Remko van Oijen uit Groningen, kandidaat-Secretaris Politiek, kreeg 88 stemmen, Mirjam van Dijk uit Nieuwegein vergaarde 104 stemmen en werd Secretaris Organisatie, en Dennis Hesseling ten slotte, werd met 105 stemmen tot Internationaal Secretaris gekozen. Tijdens deze verkiezingen werden steeds 108 geldige stemmen uitgebracht. Tijdens het congres werd Esmée van der Hart uit Utrecht bereid gevonden om tot het volgende congres de zaken van Algemeen Secretaris waar te nemen. Het LB is dus weer compleet. Terwijl de meeste leden al weer op weg naar huis waren, ging het nieuwe bestuur voor Demo op de foto.

Christiaan Bonebakker

BEHANDELING POLITIEKE MOTIES

LEVERT WEINIG VUURWERK OP

Het aantal politieke en actueel-politieke moties (PM's en APM's) was dit congres duizelingwekkend hoog. Vooraf stond al vast dat de 87 voorstellen waarmee regio's, afdelingen, werkgroepen en vele individuele leden de congresorganisatie bijkans een maagzweer bezorgden, niet allemaal behandeld konden worden. Ruim veertig PM's - alle APM's werden vanwege de actualiteit wél behandeld - werden be- waard voor het volgende congres.

De meest enthousiaste indiener was overigens het Landelijk Bestuur (LB) zelf. Enige maanden geleden publiceerde het LB een reactie op de verkiezings-programma's van de grote partijen: 'Als het aan ons ligt... èchte keuzes'. In dit stuk werden nogal wat nieuwe voorstellen gedaan, die in de vorm van PM's aan het congres werden voorgelegd. Het bleek dat het LB het draagvlak waarop de voor- stellen binnen de vereniging konden re-

kenen, verschillende keren verkeerd heeft ingeschat. Zo vond de ALV niet dat Kamerleden ieder een landsdeel moeten 'adopter', dat racisme op tribunes van voetbalstadions moet worden bestraft door het tijdelijk neerlaten van een doek waardoor het zicht op de wedstrijd wordt ontnomen, en dat alle vliegverkeer binnen Europa moet worden verboden. Geluk- kig haalden de meeste voorstellen uit 'Echte keuzes' het echter wél.

Slechts enkele moties konden de gemoe- deren echt in beweging krijgen, zoals de drie moties over de kinderbijslag. Het congres had de keuze tussen volledige afschaffing, vervanging door een tege- moetkoming in de kosten voor mensen die de opvoeding van hun kinderen niet zelf kunnen betalen, en het LB-voorstel om de kinderbijslag te beperken tot men- sen met een beneden-modaal inkomen. Laurens van Kol uit Amsterdam koos

voor het eerste: 'Ik ben volledig tegen deze neukpremie!'. De rest van het con- gres ging minder ver; het LB-voorstel werd aangenomen.

Twee voorstellen hebben na afloop van het congres de pers gehaald. Dankzij een motie van de afdeling Amsterdam raadde de JD Prins Willem Alexander, die net zijn race-licentie heeft gehaald, af daad- werkelijk deel te nemen aan race-wed- strijden. In een fax berichtte de kroon- prins, uiteraard via zijn voorlichter, dat hij niet kon ingaan op de uitnodiging van de JD om zijn standpunt te komen ver- woorden, en dat de race-licentie alleen was bedoeld om een veiliger weggebrui- ker te worden.

Ook het feit dat de JD Hans Gruijters tot 'persona non grata' heeft verklaard, kon op de nodige publiciteit rekenen. De bij- drage die deze prominente D66'er aan het klimaat van toenemende onverdraag- zaamheid heeft geleverd, kon bij de JD alleen op afschuw rekenen. Op voorstel van enkele JD'ers uit de regio Utrecht is Gruijters nu niet meer welkom in onze vereniging.

Christiaan Bonebakker

OVERZICHT (A)PM'S

Hieronder volgt een samenvatting van alle aangenomen (actueel-) politieke moties, met tussen haakjes de naam van de indiener(s).

ACTUEEL POLITIEKE MOTIES:

- Het financieel bestraffen van spijbelaars is uit den boze (afdeling Amsterdam).
- De minister-president moet prins Willem Alexander wijzen op de schadelijke gevolgen van het feit dat hij zijn race-licentie heeft ge- haald en hem deelname aan race-wedstrijden ontraden (afdeling Amsterdam).
- Regionale vliegvelden zijn overbodig en daarom moet vliegveld Zestienhoven worden gesloten (werkgroep Milieu).
- De verkoop van soft-drugs aan buitenlanders moet niet verboden worden (kernvergadering Den Haag).
- In de Europese integratie moet niet halsstarrig aan de huidige grenzen worden vastgehouden (kernvergadering Den Haag).
- Er moet op Europees niveau een correctief wetgevend referendum worden ingevoerd (kernvergadering Den Haag).
- Het Internationale Hof van Justitie moet niet alleen het gebruik, maar ook het bezit van nucleaire wapens verbieden (kernvergadering Den Haag).
- Het besluit om Europol in Nederland te vestigen, wordt verwelkomd (kernvergadering Den Haag).
- Hans Gruijters wordt naar aanleiding van zijn uitspraken over asielzoekers verklaard tot persona non grata bij de JD (Christiaan Bonebakker e.a.).
- Het 'Westen' moet instemmen met berechting van de twee Libische Lockerbie-verdachten bij een Schotse of Zwitserse rechtbank (Edwin Peek e.a.).
- Nederland, de EG en de G7 moeten het hervormingsbeleid van Jeltsin nog meer politiek en economisch steunen (Edwin Peek e.a.).

POLITIEKE MOTIES:

- Invoering van een autoloze zondag is voorlopig ongewenst (afde- ling Amsterdam).

- CAO's moeten niet langer algemeen verbindend worden verklaard voor bedrijven met een ondernemingsraad (werkgroep Sociale Eco- nomie).
- In Europa moet een snelheidsbegrenzer worden ingevoerd (afde- ling Amsterdam).
- Het Bentwoud, een groot, nog aan te leggen bos in Zuid-Holland, moet er komen (afdeling Rotterdam).
- De Betuwelijn moet er komen, waar natuur- en woongebieden worden bedreigd ondergronds, en moet worden gefinancierd uit de gelden die bestemd zijn voor de aanleg van nieuwe wegen (werkgroep Milieu).
- Een goederenspoorlijn van Rotterdam naar Duitsland via Noord- Brabant mag niet bij voorbaat worden afgewezen, maar moet niet in samenwerking met Antwerpen worden aangelegd (Michael Mol e.a.).
- Er moet een brommerbelasting worden ingevoerd om het milieu te beschermen (Erik Boog e.a.).
- De Nederlandse pers moet meer informatie geven over het feit dat de standpunten van de Centrumdemocraten de belangen van de aanhangers van deze partij schaden (regio Groningen).
- Er moet een wettelijk recht op deeltijdarbeid komen (landelijk bestuur).
- Er moet één loket komen, waarin de bedrijfsvereniging, de sociale dienst en het arbeidsbureau gevestigd zijn (landelijk bestuur).
- Kinderbijslag moet alleen worden verstrekt aan mensen met een inkomen beneden modaal (landelijk bestuur).
- Er moet voor ieder produkt een milieu-keurmerk komen; het predikaat 'milieuvriendelijk' kan alleen worden verkregen na keuring (landelijk bestuur).
- Om papierverspilling en een overvloed aan ondoorzichtig beleid tegen te gaan, moet ieder ministerie een maximum-hoeveelheid papier tot haar beschikking krijgen; deze hoeveelheid wordt binnen vier jaar gehalveerd (landelijk bestuur).
- Er moeten meer scholingsmogelijkheden komen voor migranten, en deze moeten meer op de praktijk gericht zijn (landelijk bestuur).
- Er moet in Nederland niet zwaarder, maar sneller gestraft worden (landelijk bestuur).

'POLITIEK IS GEEN ZAAK VOOR MOEDELOZEN EN HOPELOZEN'

In haar voorzitterstoespraak besprak Henriëtte de Vos de LB-belevenissen, acties en demonstraties van de laatste tijd. Vervolgens kwam de politiek aan de beurt. Het LB heeft zich kwaad gemaakt over de programma's van CDA, VVD en PvdA. De woede van het LB richt zich op het verdwijnen van het onderwerp milieu in de politieke discussie, en op de manier waarop tegenwoordig gesproken wordt over buitenlanders. D66, met uitzondering van Hans Gruijters, kwam er erg goed vanaf. Het CDA, de PvdA en de VVD niet. Bolkestein werd getypeerd als de marketing-adviseur van Janmaat: 'Kijk Hans, zover kun je gaan, dat vinden kiezers nog leuk.' Henriëtte adviseerde Gruijters zijn vertier elders te zoeken.

Henriëtte komt tot de conclusie dat er op het moment veel politieke problemen op het spel staan. Van al deze problemen wordt geroepen dat zij onoplosbaar zijn: 'Je kunt niet iedereen helpen en je hoeft dat dus ook niet te willen. Dat lijkt de teneur. Ik denk dat het aan de Jonge Democraten is om te laten zien dat politiek geen zaak is voor moedelozen en hope-lozen. Dat het mogelijk is plezier te heb-

(Foto: Edwin Kemers)

ben in je betrokkenheid bij politiek en dat het belangrijk is om betrokken te zijn bij politiek.' Doelend op de drie komende verkiezingen en de nu enorme populariteit van D66: 'In 1994 ligt hiervoor een kans die wij nooit hebben gehad en waarschijnlijk ook nooit meer zullen krijgen.'

Maud du Marchie Sarvaas

HENRIËTTE IS TEVREDEN

Hoe zou het toch met Henriëtte zijn? Na afloop van het congres stelde *Demo* haar een aantal vragen.

Wat vond je van het congres?

'Leuk. Er is op een goede manier gediscussieerd, de huisstijl leverde geen problemen op en over de voorstellen van de structuurcommissie waren de stemmen duidelijk. En er was een leuk feest.'

Wat was voor jou het hoogtepunt?

'Er was eigenlijk niets waarvan ik zei: dat springt eruit. Wat me wel opviel, was dat er bij de resolutie Gezondheid weinig kommageneuk was. Gelukkig.'

Tevreden over je toespraak?

'Ja, ik ben blij dat ik 'm gehouden heb. Toen ik 'm schreef, wist ik dat een aantal dingen gevoelig zou liggen, zoals het stuk over Gruijters. Je kunt natuurlijk ook een toespraak houden waar iedereen het mee eens is, maar dan staat er dus niets in.'

Je zult wel blij zijn dat de motie over Gruijters is aangenomen.

'Ja, heel erg. Ik heb ook van een aantal prominente D66'ers gehoord dat ze er blij mee waren. Zelf kunnen ze zoiets niet zeggen; wij wel.'

Christiaan Bonebakker

MARIJN DOET NIET MEE, MAAR VERLIEST TOCH

Een jaar geleden was de debatwedstrijd tussen de fractievoorzitters van D66, CDA en Groen Links het onbetwiste hoogtepunt van het congres. Niet verwonderlijk dat de verwachtingen deze keer hooggespannen waren - te hoog, zo bleek. De editie 1993 kon niet tippen aan het vorige jaar. Frits Wester, voorlichter van Brinkman, kwam zijn vorig jaar veroverde titel verdedigen. Net als Kees Dietz van D66, vorig jaar ook van de partij, en de fractievoorzitter van Groen Links moest hij het eerst opnemen tegen de voorlichter van zijn jongerenorganisatie. De persjury, onder de niet echt deskundige leiding ('Jouw blonde krullen hebben gewonnen') van oud-journalist en D66-Kamerkandidaat Marijn de Koning, koos voor de oude garde en boorde zo iedere hoop op een verrassende uitkomst de grond in. Het vervolg van de strijd was niet het nabeschouwen waard; menig kamerdebat is opwindender. Uiteindelijk won Kees Dietz, niet gestoord door zijn 40 graden koorts. De meeste JD'ers waren het achteraf over één ding eens: de verliezer was Marijn de Koning. Zij was niet deskundig en niet humoristisch. Verschillende JD'ers hadden spijt dat zij hun stemformulier voor de interne D66-verkiezingen al hadden verstuurd.

Christiaan Bonebakker

ORGANIMO'S VAN EEN LEIEN DAKJE

Velen hadden gevreesd dat het venijn van dit congres - toch al geteisterd door een veel te drukke agenda - 'm in de staart zou zitten. Als allerlaatste agendapunt stonden de organimo's ingeroosterd; organisatorische moties die uitspraken doen over de JD zelf. De vrees leek terecht; de organimo's van de structuurcommissie hebben ingrijpende gevolgen voor de vereniging, en de huisstijl... daar hebben we in het najaar van 1991 een hele middag aan besteed. Voor sommigen was het een opluchting, voor anderen een anti-climax, maar de behandeling van de organimo's ging van een leien dakje. De voorstellen voor een nieuwe huisstijl vergde een toelichting van het LB van niet meer dan tien minuten, niemand (!) schreef zich in op de sprekerslijst en na een schriftelijke stemming was het ontwerp van Laurens van Kol tot nieuwe huisstijl gekozen. Tot opluchting van Wendy van der Lubbe, Secretaris Ledenwerving en Materialen, die in haar angstvisioenen de oude achterhaalde huisstijl 'herkozen' zag worden. De voorstellen van de structuurcommissie vergden - terecht - meer dis-

cussie. Het afschaffen van de regio's bleek niet bij iedereen even populair; in het bijzonder natuurlijk bij bestuurders van goedlopende regio's. De discussie over het plan was vooraf echter zó uitvoerig in de vereniging besproken, dat de meeste congresgangers al van de overbodigheid van 'de Regio' overtuigd waren. Het plan voor een Raad van Afgevaardigden - een soort politieke JD-adviesraad, via een districtenstelsel door alle afdelingen gekozen - haalde het niet. Hoewel velen het een prikkelend idee vonden, leken de praktische bezwaren toch de overhand te hebben. Inmiddels oud-penningmeester Petter van Raalte: 'De Raad van Afgevaardigden zal zo'n drieneenhalf duizend gulden per jaar gaan kosten. En dat hebben we niet.' Overigens worden de aangenomen plannen van de structuurcommissie niet direct ingevoerd; eerst moet het Huishoudelijk Reglement nog worden aangepast. De formele beslissing hierover wordt op het voorjaarscongres genomen.

Christiaan Bonebakker

RESOLUTIE MEDIABELEID

UITGEKLEED EN AANGENOMEN

De resolutie Mediabeleid is met een duidelijk meerderheid aangenomen. Voor de hand lag dat niet; vóórdat de resolutie in behandeling werd genomen, werd een motie die behandeling wilde verhinderen, met slechts twee stemmen verschil verworpen.

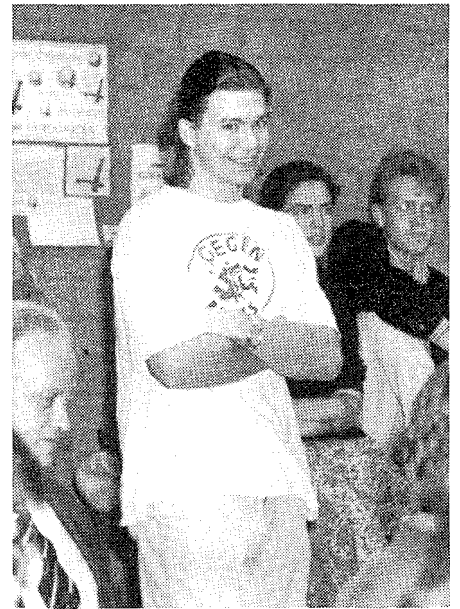
Reden voor deze motie, mede ondertekend door JD-voorzitter Henriëtte de Vos, was het feit dat bij de resolutie een toelichting was gepubliceerd, die niet amenablebaar was. Deze toelichting was nodig, omdat de resolutie - bij wijze van experiment - slechts uit tien korte uitspraken bestond. Indiener van de resolutie was Ron Hendriks. Omdat hij zelf op de dag van de behandeling niet aanwezig kan zijn, werd zijn rol waargenomen door Petter van Raalte.

In de tien uitspraken zijn na een korte, maar goede discussie, enkele belangrijke wijzigingen aangebracht. Het congres bleek conservatiever dan de opsteller van de resolutie: in een toekomstig duaal bestel kunnen de publieke omroepen blijven functioneren, terwijl de indiener van de resolutie één Nationale Omroepstichting voor ogen had. Ook het aantal publieke etherfrequenties werd vergroot: in plaats van één televisie- en twee radiofrequenties, wilde het congres twee televisie- en drie radiofrequenties. Om dit alles te financieren kan de omroepbijdrage niet worden afgeschaft; met een verlaging ging het congres wel akkoord. Het enige es-

sentiële punt uit de resolutie dat overeind bleef, was het feit dat commerciële televisie ruim baan krijgt, ook via enkele etherfrequenties. Erg gedurfd is dit standpunt echter niet te noemen. De discussie was, niet in de laatste plaats dankzij woordvoerder Petter van Raalte, alleszins de moeite waard.

Christiaan Bonebakker

Petter van Raalte, die namens indiener Ron Hendriks de resolutie Mediabeleid verdedigde (foto: Edwin Kemers)

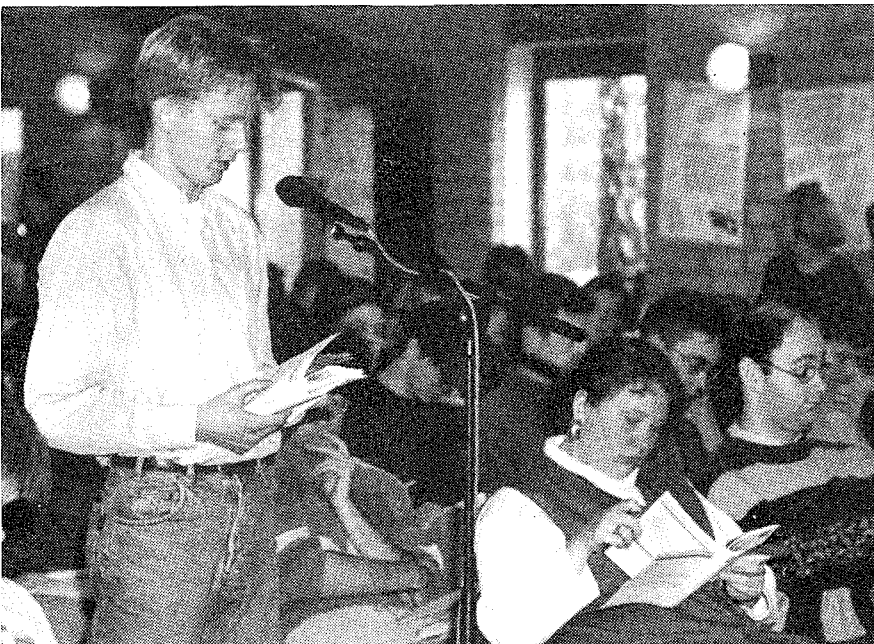
WEINIG WIJZIGINGEN IN RESOLUTIE GEZONDHEIDSZORG

De resolutie gezondheidszorg is met maar een paar stemmen tegen aangenomen. Inhoudelijk werden door het congres slechts enkele wijzigingen aangebracht. Zo sneuvelde het idee van de werkgroep Gezondheidszorg om het uurloon van specialisten te vervangen door een jaarbudget. Uit dit budget zou de specialist alle door hem gemaakte kosten moeten betalen; het restant is dan zijn inkomen. Het achterliggende idee was dat het hui-

dige aantal overbodige verrichtingen hiermee zou worden teruggedrongen. Op het congres lagen echter enkele alternatieven, variërend van een vast jaarsalaris tot een uurloon dat aan een maximum is gebonden. Uiteindelijk werd, na een goede inhoudelijke discussie, het voorstel van de regio Utrecht voor een jaarsalaris aangenomen.

Voor het overige is de resolutie grotendeels ongewijzigd gebleven. De ietwat juichende formulering over de wenselijkheid van privé-klinieken is afgezwakt, maar het eigenlijke standpunt bleef intact. Ook met betrekking tot de invoering van een basisverzekering en de uitbreiding van de thuiszorg kon het congres de ideeën van de werkgroep volgen.

Werkgroepcoördinator Esmée van der Hart was na afloop dan ook erg tevreden. 'Ik ben blij dat er zo weinig amendementen werden aangenomen. Ik heb niets tegen verandering, maar het moet toch iets van jezelf blijven. Met het voorstel van het jaarsalaris ben ik het wel eens; aan het jaarbudget uit de resolutie zaten inderdaad wel nadelen.' Esmée is niet bang dat de werkgroep nu in een zwart gat valt. 'We moeten workshops voorbereiden voor het PI-weekend en het lustrumcongres. Verder blijven we de actualiteit volgen en schrijven we artikelen. Er zijn genoeg onderwerpen die niet in de resolutie stonden, zoals preventieve gezondheidszorg. We blijven dus echt wel bezig.'

Macs Rosielle uit Groningen met het congresboek in de hand bij de microfoon in de zaal (foto: Edwin Kemers)

Christiaan Bonebakker

JD VINDT MILIEU BELANGRIJKER DAN WERKGELEGENHEID

Milieu is bij de JD, in tegenstelling tot de 'grote' politiek, nog steeds prioriteit nummer één, vóór werkgelegenheid, sociale zekerheid en onderwijs. Ontwikkelingssamenwerking volgt pas op de vijfde plaats, gevolgd door gezondheidszorg. Criminaliteitsbestrijding en infrastructuur nemen de zevende en achtste plaats in. Aan belastingverlaging en defensie kennen JD'ers de laagste prioriteit toe.

Dit blijkt uit de enquête die *Demo* op het congres heeft gehouden. Ongeveer de helft van de congresgangers, 77 JD'ers, vulden de vragenlijst in. Behalve een politieke prioriteitenlijstje, dienden zij vragen te beantwoorden over zichzelf, *Demo*, de JD, D66 en de actuele politiek.

De respondenten zijn tegen een aanscherping van het asielbeleid en vóór grootschalig ingrijpen van de VN in Bosnië. Uit de enquête blijkt verder dat een meerderheid van de JD'ers zich uitspreekt tegen het verbreken van alle politieke en economische contacten met China. Blijkbaar vinden zij dat China het in Tibet èn in eigen land nog niet bont genoeg heeft gemaakt.

Net als in het voorjaar, toen *Demo* een vergelijkbare enquête hield, blijken Pieter Kooijmans en Jan Pronk de meest populaire bewindslieden bij de JD te zijn. De idealistische inslag, het menselijke gezicht en de zorg om de mensenrechten worden in deze beide ministers gewaardeerd. De CDA-ministers Maij-Weggen en Hirsch Ballin kunnen bij de JD weinig goeds meer doen. Maij-Weggen omdat zij, volgens één van de respondenten, 'een soort

gedenksteen wenst in de vorm van de Betuwelijn', en Hirsch Ballin 'omdat hij gewoon een engerd is'.

Niet minder dan 86 procent van de respondenten is van plan D66 te gaan stemmen; Groen Links is tweede met tien procent. Als D66 niet zou bestaan, kiest iets meer dan de helft voor Groen Links, gevolgd door PvdA (twintig procent) en VVD (vijftien procent).

De vragen over de JD zelf leverden geen spectaculaire resultaten op. De JD wordt in de ogen van de JD'ers zelf niet steeds rechtser, moet wat vaker 'de straat op', is niet 'gewoon liberaal', en doet iets te veel aan navelstaren. Verder vinden de respondenten niet dat het aantal studenten in de vereniging te hoog is. Over een eventuele fusie met de JOVD, waar de JOVD enkele jaren geleden voor pleitte, is het oordeel vernietigend: ruim 97 procent is daar fel op tegen.

Wie dacht dat JD'ers geen politieke ambities hebben - de JD is immers geen 'kweekvijver' van D66 - heeft het fout. Eén op de vier JD'ers ziet zichzelf wel in de gemeenteraad zitten en veertig procent wil die mogelijkheid niet uitsluiten. Een ministerschap en een burgemeesterschap wordt door slechts een krappe meerderheid uitgesloten; het Tweede-Kamerlidmaatschap en een wethouderschap behoort voor een meerderheid wèl tot de mogelijkheden. De eerste stap om deze ambities te verwezenlijken is al genomen: een meerderheid van de respondenten is lid van D66.

Christiaan Bonebakker

LOLLY VOOR LIDWIEN

Lidwien van Langen uit Tilburg is uitgeroepen tot de eerste Ledenwerver van het jaar van de JD. Uit handen van oud-Secretaris Ledenwerving en Materialen Raymond van Doorn ontving zij een superlolly en een bos bloemen. Enigszins verlegen vertelde Lidwien dat zij een ballengooi-spel had bedacht, waarbij potentiële leden een muur van conservenblikjes met daarop afbeeldingen van ministers, omver moesten werpen. Het motto van deze actie: 'Laat het kabinet vallen'. Raymond gaf Lidwien de kans ook anderen in de eer te laten delen: 'Je mag ook nog ouders, honden, Wendy en andere opperwezens bedanken.' (foto: Edwin Kemers)

ONDERTUSSEN IN HET BOS...

Zondagmorgen, half twaalf. Ergens in de bossen bij Elst. Op een open plek - een stukje hei - staat een meisje op een heuvel. Om haar heen is het stil. De jeugdherberg waar heftig wordt gediscussieerd over serieuze zaken, is ver weg. Nu en dan laat alleen een vogel van zich horen. Ineens schreeuwt het meisje zo hard ze kan over de hei: 'PRIORITEITEN!'

Nee, dat hadden de reeën en konijnen in het bos nog nooit meegemaakt. De overige zes deelnemers aan de Mystery-workshop trouwens ook niet, bedenker Laurens van Kol inclusief. Hij bedacht de workshop ter plekke en noemde het 'het politiek associatiespel'. De deelnemers stonden op de open plek in het bos ieder zo'n 20 meter van elkaar en moesten elkaar politieke termen toeroepen, zodanig dat iedere term iets met de vorige te maken had. Een doel had het niet, zo gaf Laurens al bij voorbaat toe, maar dat kon de deelnemers niet schelen. Ze waren immers in de natuur en daar gelden andere waarden en normen.

Christiaan Bonebakker

COMMENTAAR

Het afgelopen congres zal de JD-geschiedenis ingaan als het congres van de eensgezindheid. Voor het eerst in de JD-historie wezen alle neuzen dezelfde kant uit en werkten de congresgangers eendrachtig samen aan een betere JD. Niet langer namen de organisatorische discussies de belangrijkste plaats in op de agenda. Zonder veel tijd te verliezen werden begroting en beleidsplan aangenomen, een nieuwe huisstijl gekozen en de regio's afgeschaft.

We hebben nadrukkelijk gekozen voor de politieke discussie; zo'n 100 voorstellen waren geagendeerd. Om al deze voorstellen te kunnen behandelen, had men geen bezwaar de evaluatie van het ad interim-bestuur te schrappen. De overigens uitstekende congresleiding kreeg nauwelijks moties van orde om

de oren. Het congres was snel tevreden en vooral geïnteresseerd in politiek.

Toch was de sfeer nogal mat. Voor deze mate zijn twee oorzaken denkbaar: de voorgestelde standpunten waren niet radicaal genoeg, of de congresgangers waren na een blik in het dikke congresboek bij voorbaat al moe. In ieder geval was het een congres zonder hoogte- of dieptepunten.

Het is toe te juichen dat de JD de politieke discussie eindelijk serieus neemt en de dominantie van de navelstaarders doorbreekt. Het is duidelijk dat van nu af aan de JD zichzelf niet meer zo serieus neemt, maar haar doelstellingen wel. Het mocht tijd worden.

*Paul Leenards en
Christiaan Bonebakker*

Bert Blase wil af van de traditionele democratie

HOE NIEUW IS DE NIEUWE PARTIJ?

Bert Blase wordt lijsttrekker van De Nieuwe Partij. Bij de komende Tweede-Kamer-verkiezingen verwacht hij minstens tien zetels te veroveren. Momenteel bestaat De Nieuwe Partij uit een paar honderd leden. De doelstelling is meer leden te krijgen dan het CDA, meer dan honderd-duizend dus. De gedachte is dat de pers dan niet om de partij heen kan. Demo houdt de hoop levend. Gesproken werd met 'fractievoorzitter' Bert Blase.

Jeroen Kemperman en
Laurens van Kol

De eerste zetel voor De Nieuwe Partij lijkt al binnen: Mariët Ockels, die enkele maanden geleden uit de PvdA-fractie is gestapt, hoopt in mei haar zelfstandig kamerlidmaatschap te verruilen voor een van de vele zetels die De Nieuwe Partij gaat krijgen. Wat moeten we van deze partij verwachten? Een warm nest voor gedesillusioneerde sociaal-democraten? Een partijtje voor mensen met een simplistisch wereldbeeld? Of is De Nieuwe Partij dé redding van de dolende politiek, die momenteel van alle kanten wordt belaagd door nieuwe partijen en denktanks?

Rode draad in het gesprek met Blase is de visie die een politieke partij moet hebben op mens, toekomst en overheid. We beginnen met het laatste. Blase heeft, net als bijvoorbeeld de PvdA, ontdekt dat de maakbaarheid van de samenleving niet moet worden overschat: 'De overheid moet niet zozeer sturend zijn, maar veel meer ruimteschepper en stimulator van initiatief. De politieke partijen moeten constructiever en volwassener samenwerken. De mens is zelfstandig, in potentie creatief en heeft een behoefte aan zingeving.'

VISIE OP VERANDERING

'We zien een samenleving die heel snel verandert, en de komende decennia nog heel erg veel zal veranderen. Dat zijn zekerheden. De politiek moet een heel nieuwe invalshoek krijgen, een ambitieuze begeleider van verandering worden in plaats van een log, hiërarchisch orgaan.'

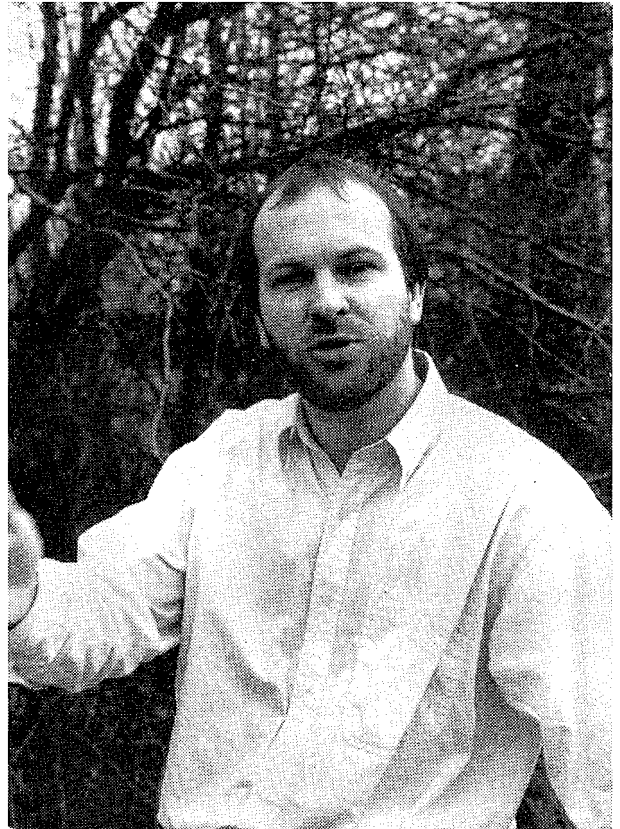
'Wat dus nodig is, is een politieke visie op verandering. Alle politieke partijen zijn gericht op het behouden en vertegenwoordigen van een deelbelang. De VVD heeft het over de vrije markt, het CDA streeft naar het behoud van moraal, de PvdA identificeert zich met sociale zekerheid. Bij D66 ligt het iets anders, maar daar kom ik nog wel op terug. Volgens ons bestaan in een systeem waarin iedereen een deelbelang wil behouden, alleen verliezers.'

CONSENT

Veel uitspraken van De Nieuwe Partij lijken bekend, wat is er nou echt nieuw in de manier waarop jullie politiek willen bedrijven?

'Integratie van alle deelbelangen in de besluitvorming kan volgens ons beter met een ander besluitvormingsmodel dan het traditioneel democratische. De huidige besluitvormingsstructuur maakt het aantrekkelijk een ander af te zeiken om er zelf beter van te worden. Wij voelen ons verwant met het consent-beginsel. Consent betekent dat geen van de betrokkenen beargumenteerd bezwaar maakt tegen een genomen besluit. Geen meerderheid dus die een minderheid overstemt met haar ideeën, maar een situatie waarin iedereen verantwoordelijk is voor, en dus aanspreekbaar is op een genomen besluit, als individu. Het is democratie-plus, een poging het democratische model te verbeteren.'

Betekent dit niet langer vergaderen, meer compromis en het kiezen voor de kaasschaaf in plaats van prioriteiten?

Blase: 'Je weet dat de hele wereld milieugericht moet worden, daar hoef je niet slim voor te zijn' (foto: Laurens van Kol)

'Het besluit wordt juist aangescherpt, genuanceerd in plaats van vlakker, grijs. Dat bewijzen talloze bedrijven die ermee werken. En heel veel mensen in Nederland die een beetje met durf aan het nadenken zijn, gaan in de richting van een soortgelijk model. Wij zeggen: dat moet ook in de politiek! Laten we er op z'n minst mee gaan experimenteren. In de Rotterdamse gemeenteraad ligt zo'n voorstel - van de VVD overigens - kamercommissies zouden dat ook kunnen doen.'

Zo geef je dwarsliggers toch een veto-recht. Christelijke partijen en de Centrumdemocraten willen misschien niet meedoen, ze willen hun handen schoonhouden door een ander iets te laten beslissen. Maar het model werkt pas goed wanneer ieder bereid is zo mee te doen. Overigens is het ook mogelijk om in consent te beslissen om op een andere manier besluiten te nemen, bijvoorbeeld met een tweederde meerderheid.'

U werkt in de gezondheidszorg. Daar zijn genoeg wetenschappers die alternatieve geneeswijzen pertinent, voor iedereen, afkeuren. Zou je hier toch met consent kunnen beslissen?

'Zo'n specialist moet met zijn argumenten komen. Hij hoeft geen gebruik te maken van alternatieve geneeswijzen, maar laat een ander de ruimte dat wel te doen. Als iemand er niet aan mee wil betalen, maken we voor hem een verzekering waarin dat niet hoeft.'

WEGWERPFIETS

'We moeten af van het welvaarts-groei-denken en overgaan naar een welzijns-maatschappij. Dus niet, zoals de VVD, achterover leunen omdat iedereen nu gelukkig liberaal is. Wij zijn ook voor een vrije markt, maar je hebt het toch over aanpassingen die via de overheid moeten plaatsvinden. Als je binnen de huidige structuur iets vrij laat ontstaan, kun je het wel schudden. Op de vrije markt is het op dit moment zo dat je beter een wegwerpfiets kunt ontwikkelen dan eentje die je kunt repareren. Dus je zult toch de basisstructuur van de vrije markt moeten aanpassen. En wie doet dat? De overheid is de enige die daarvoor aange-gezen is.

'Nu is het zo dat de overheid het gedrag dat zij wenselijk vindt, probeert af te dwingen via subsidies en regelgeving, terwijl je de maatschappelijke structuren ook een fundamentele draai zou kunnen geven.'

ONBESPOTEN APPELTJE

De politiek moet dus de gewenste verandering wel opleggen, ook al is het niet via subsidies of regelgeving?

'De gewenste verandering mogelijk maken.'

Mogelijk maken of opleggen?

'Wij willen mogelijk maken, energie vrij-maken. Wij zeggen dat de structuur in heel veel gevallen de wenselijke veran-dering tegenhoudt. Heel veel mensen vinden het bijvoorbeeld een prima idee om beter voor het milieu te gaan zorgen. Maar zolang in de bestaande economische structuur een onbespoten appeltje duur-der is dan eentje die bespoten is, maak je in de supermarkt de afweging voor de bespoten appel. Je zou de schade, de kos-ten voor het milieu moeten doorberekenen in de prijs. Dat is dus een voorbeeld van een structuur die op dit moment belem-merend werkt, en die je vrij eenvoudig kan omvormen tot een stimulerende structuur. Je weet dat de hele wereld door verandering milieugericht moet worden, daar hoeft je niet slim voor te zijn.'

BASISINKOMEN

Na dit betoog voor de radicale variant van de eco-tax vervolgt Blase met een andere JD-classic: het basisinkomen, vol-gens Blase een sober bestaansminimum van ongeveer 700 gulden per maand. 'De

belastingvrije voet kan worden opgetrok-ken tot zo'n 50.000 gulden. Je krijgt dan een heel andere structuur, waarbij ieder-een actief kan zijn, talloze welzijns-verhogende initiatieven ontstaan en het hele stelsel doorzichtiger en goedkoper wordt. Het hoeft niet gefinancierd te worden, het is namelijk goedkoper dan het huidige systeem. Ik zeg niet dat dit het meest perfecte model is, maar wel: laat hier nou maar eens over gepraat worden in plaats van over die paar procentjes minder.'

'D66 zei: het gaat
gewoon goed met ons,
wij hebben nu niet
zoveel behoefte aan
vernieuwing'

'Het grootste probleem richting WAO is dat te veel mensen nog steeds geloven dat het normaal is dat mensen werkloos zijn. En dat wij daar een hele structuur voor hebben opgebouwd. De Nieuwe Partij zegt dat werklozen en arbeidsongeschik-ten nog gewoon van alles kunnen doen, en niet stiekem zwart. De sociale zeker-heid heeft mensen passief gemaakt.'

Deze kritiek op de verzorgingsstaat komt ons bekend voor. Ook de regeringspartijen willen de inactieven weer activeren. Wat is het ver-schil met De Nieuwe Partij?

'De politiek probeert dat te veranderen binnen de marges van het huidige sys-teem. Terwijl dat systeem niet gebaseerd is op een stimulerende mensvisie, op het

gevoel dat mensen creatief zijn. Het past helemaal niet meer in de tijd van nu. Maar het is natuurlijk niet zo dat De Nieuwe Partij dingen roept, die in andere partijen niet klinken. In die partijen gaat het alleen meestal om een individueel geluid dat allang is weggestorven voor het in de Kamer komt.

D66 AFGEKETST

'Van oudsher lijkt D66 de partij die zich bezighoudt met het veranderen van structuren en streeft naar vernieuwing. Aansluiting bij D66 is zeker een alterna-tief geweest. D66 heeft zich veel minder dan andere partijen geïdentificeerd met een deelthema. Ze zijn niet links, niet rechts en wat dat betreft een stap in de richting waarvan wij denken dat de poli-tiek moet functioneren.

'Wij hebben ook contact gezocht met wat kaderleden met de vraag of er de kans bestond voor een platform voor vernieu-wing. Waarin met name de creatieve po-tentie van de mens het centrale item was. De reacties waren wat afhoudend. Zij zeiden: het gaat gewoon goed met ons, D66 groeit, wij hebben nu niet zoveel behoefte aan vernieuwing. Jammer ge-noeg stelt D66 de creativiteit van de mens niet centraal. Ik vind D66 te weinig ori-gineel. Toch sluit D66, naast De Nieuwe Partij, nog het meest aan op de tijdgeest. Dat zeggen wij niet alleen, dat zegt de kiezer ook.'

Na afloop worden we door Bert Blase teruggebracht naar het station. Zijn sobere gezinsauto is volgeplakt met stickers van zijn Nieuwe Partij. ◆

Blase: 'De politiek moet een heel nieuwe invalshoek krijgen, een ambitieuze begeleider van verandering worden in plaats van een log, hiërarchisch orgaan' (foto: Laurens van Kol)

Politiek moet als amusement worden gebracht

DE PvdA MOET MET PAUL DE LEEUW IN ZEE GAAN

Dorkas Koenen

We schrijven het midden van de jaren '80. 'Verkiezingen, verkiezingen', schreeuwt de Belgische komiek Urbanus tijdens een optreden, terwijl hij zijn gitaar stemt. Buiten wat schampere lachjes van mensen op de eerste rijen, wat overigens niet betekent dat de aanwezigen aldaar de clou van deze woordspeling ook daadwerkelijk meekrijgen, oogst de volksvermaker met deze woordspeling geen succes.

Deze opmerking op zich doet de meesten onder ons dan ook niet van verbazing achterover slaan. De gemiddelde Nederlander is er inmiddels wel aan gewend geraakt, dat 'onze' komieken, cabaretiers en die talloze andere mensen, die 'televi-

Jammer dat de PvdA
het niet aandurft
eindelijk weer eens
de vernieuwer te spelen

siekijkend Nederland' bij tijd en wijle stierlijk vervelen met hun kijk op de Nederlandse maatschappij, geen mogelijkheid onbenut laten om 'de politiek' in Den Haag op de korrel te nemen.

GRAPPENMAKERS

Het lijkt erop dat de grappenmakers in Nederland de politiek steeds serieuzer gaan nemen. Freek de Jonge was jaren geleden een roepende in de woestijn. Hij verspeelde echter zijn krediet bij de grote massa door in zijn rol als AJAX-omroeper een volkomen misplaatste opmerking te plaatsen tijdens een voetbalwedstrijd tussen AJAX en het Oostenrijkse Austria Wien. Maar nu lijkt hij een opvolger te krijgen, en wel in de persoon van de immens populaire presentator/cabaretier Paul de Leeuw. Deze publiciteitsgeile 'televisiekunstenaar' heeft immers onlangs aangekondigd dat hij zich actief in wil zetten tijdens de verkiezingscampagne van 'zijn' Partij van de Arbeid.

Dit onderwerp is tot nu toe redelijk geruisloos door de Nederlandse media geloodst, maar achter de zogenaamde schermen wordt intussen druk gediscussieerd over dit onderwerp. Het hoofdbestuur van de veelgeplaagde PvdA is op dit moment nog steeds niet ingegaan op

het aanbod van de cabaretier. De vraag is, of ze dat überhaupt wel doen. Als we partijvoorzitter Rottenberg moeten geloven is zijn partij niet gediend van de avances van De Leeuw, hoe graag de campagnespecialisten van de PvdA (Saatch & Saatchi Amsterdam) Paul de Leeuw ook voor het verkiezingskarretje van de PvdA zouden willen spannen.

Dit laat weer eens duidelijk zien waar een klein land als Nederland groot in kan zijn: politieke bekrompenheid. De jarenlange confessionele/conservatieve traditie in Nederland zorgt er kennelijk voor dat ook de veelgeplaagde PvdA, een jaar na afloop van WO II gestart als een progressieve, zuilendoorbreekende partij, het niet aandurft om vlak voor de verkiezingen eens flink publicitair te stunten.

(ZEER) POSITIEF

Uit een onderzoekje, uitgevoerd door een marketingbureau, blijkt dat Paul de Leeuw bij het Nederlandse bevolking boven de 18 jaar (het kiezerspubliek) een naamsbekendheid scoort van meer dan 80% en door 68procent daarvan als '(zeer) positief' wordt ervaren. Gegeven de constatering dat bijna 40 procent van de Nederlandse bevolking omwille van een prominent 'partij-kopstuk' op een partij stemt, betekent dat een mogelijke betrokkenheid van De Leeuw bij de campagne, de PvdA waarschijnlijk een aanzienlijk aantal extra stemmen op zal leveren.

Wat vreselijk jammer nou dat de PvdA het niet aandurft om eindelijk weer eens de vernieuwer te spelen. Door De Leeuw

te betrekken bij de campagne van de partij, zou de PvdA een aanzienlijk extra aantal stemmen vergaren en, voor ons véél belangrijker, zou het politieke spel in 's lands hofstad eindelijk ook weer eens publicitair interessant worden. Je hoeft geen communicatie-goeroe te zijn, om daaruit de conclusie te kunnen trekken, dat daardoor de betrokkenheid van het grote kiezerspubliek in de Nederlandse politiek zinderoggen zal toenemen, en dat is alleen maar goed voor de legitimiteit van ons hele politieke bestel.

'PURE POLITICI'

Jammer genoeg spelen de 'pure politici' in Den Haag nog steeds de eerste viool. Ik begrijp heus wel dat het voordeel daarvan is dat er absoluut geen belangenverstrengeling optreedt in de politiek. Maar toch vind ik dat dat voordeel niet opweegt tegen de nadelen van deze, voor mij, prehistorische manier van politiek bedrijven. De politiek in Den Haag is nu voor het grote publiek absoluut oninteressant en voor de meesten daarvan niet eens begrijpbaar is. Daardoor is de interesse van de gemiddelde Nederlander in de politiek erg laag en voelen ze weinig tot geen betrokkenheid bij de politieke gang van zaken.

Persoonlijk pleit ik ervoor dat in de toekomst de Nederlandse politiek een (flink) beetje meer als amusement gebracht zal gaan worden. Daardoor kweken we onder de bevolking een flink stuk extra betrokkenheid bij die Nederlandse politiek. Het feit dat talloze politici, en ook leden van vernieuwingsclubjes zoals de JD, er alles aan doen om zelf de macht in handen te houden door de politiek, zich verschuilend onder de 'pure-politiekvlag', onbegrijpbaar en oninteressant te maken, vind ik pas echt kwalijk en bovendien erg ondemocratisch.

Jammer dat ik geen voorzitter van de partij ben, waaraan Paul zijn diensten aangeboden heeft, want dan...

KERSTWENS

*De wereld dreigt in brand te vliegen vanaf heden!
Net zoals in de crisisjaren voor de Tweede
Wereldoorlog wint 't nationalisme terrein
en schijnt verrechtsing 't antwoord op elk probleem te zijn.*

*Politici gooien nog wat olie op het vuur,
aangewakkerd door dombo's met een extreme natuur.
Blus deze vlammenzee, eer het jou zal ontsteken
door met elkaar aan de (kerst)tafel vrijuit te spreken
over complexe zaken als huidskleur, migratie,
zondebok, kranten, racisme en integratie.*

*Praten zet angst om in begrip, en kan het gebruik verhinderen
van de (on)zin 'Ich hab' es nicht gewußt' jegens onze (klein)kinderen!*

Laurens Harteveld

Op bezoek bij de JD-Den Haag

'IK HOU MEER VAN IDEALISTEN DAN VAN REALISTEN, HOOR!'

Christiaan Bonebakker

'Weet jij hoe lang soepgroenten mee moeten koken met de soep?', vraagt Naomi aan Arthur. 'Dat ligt eraan', antwoordt hij. 'Wil je knapperige groenten, of wil je groenten die tegen je gehemelte aan blijven plakken?' Naomi kiest voor het eerste. De stemming zit er tijdens de kernvergadering van de JD-afdeling Den Haag - bij Naomi thuis - meteen goed in. En de soep is lekker.

NAAM GEMAAKT

Sinds Den Haag een jaar of twee geleden nieuw leven is ingeblazen, heeft de afdeling naam gemaakt door de zaken net iets anders dan andere afdelingen aan te pakken. Voorbeelden: een ontmoeting tussen Jonge Democraten en bejaarden onder de noemer 'Stampot versus Big Mac' en een politiek strandfeest in de zomer. Het bekendst is Den Haag echter door het succes waarmee zij allochtonen bij de vereniging weet te betrekken. Een speciaal recept, misschien?

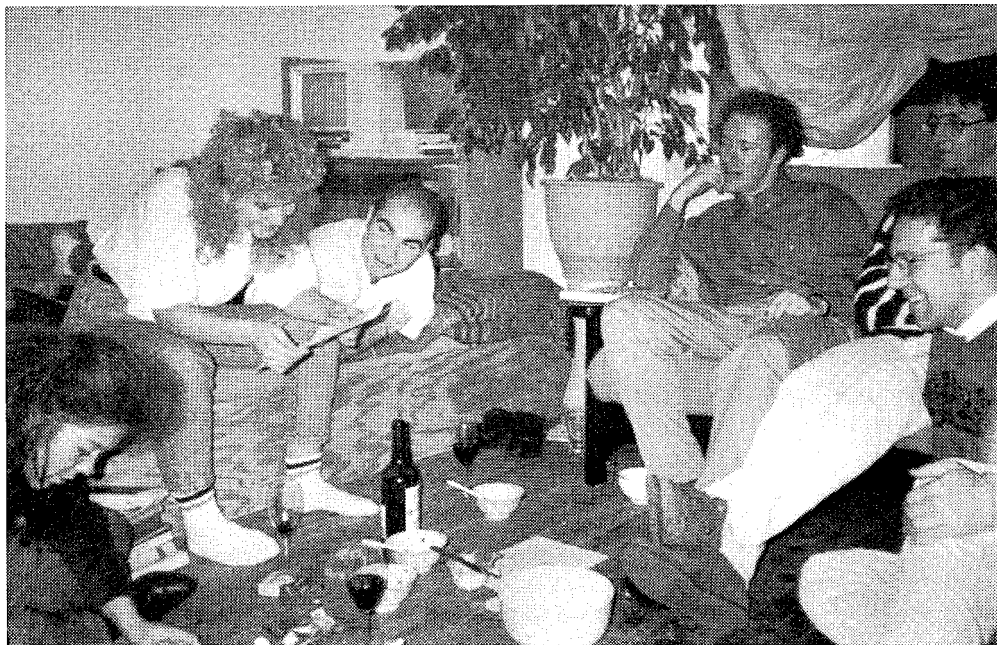
'Juist niet,' zegt de net aangetreden voorzitter Naomi Flight, 'allochtonen verschillen niet fundamenteel van anderen. Je moet er niet zo krampachtig mee omgaan. Veel mensen ervaren het benaderen van allochtonen als een bal in hun maag; wij niet.' 'Wij behandelen allochtonen gewoon,' benadrukt oud-bestuurslid Pauline Ponsen, 'en daarom blijven ze bij ons hangen.' Dat geeft volgens Arthur van Buitenen - 'gewoon lid' - een zelfversterkend effect: als mensen het naar hun zin hebben nemen ze vrienden mee, en zo worden steeds meer allochtonen bij de JD actief.

'Er bestaat helemaal geen minderhedenprobleem', vindt Naomi. 'Het is een méerderhedenprobleem. De vreemdelingenhaat, of beter gezegd: vreemdelingenangst, komt doordat veel mensen te weinig onderscheidingsvermogen hebben. Ze kunnen niet met hun angsten omgaan.' Ze ergert zich verschrikkelijk aan de manier waarop de politiek met allochtonen omgaat. Werkloosheid, woningnood, criminaliteit; het lijkt wel of

allochtonen overal de schuld van krijgen. 'Ik vraag me af hoe het mogelijk is dat er in Nederland nog mensen zijn die er vrijwillig voor uitkomen dat zij allochtoon zijn', zegt Naomi. 'Je gaat af als een gietter!'

EVEN ZWARE STEM

Bestuursvergaderingen zijn er in Den Haag eigenlijk niet meer. In plaats daarvan is er iedere maand een kernvergadering, waar alle actieve leden bij aanwezig zijn. Het is een constructie die goed werkt. Pauline: 'Bij ons is er geen hiërarchie; iedereen heeft een even zware stem.'

Naomi (geheel links): 'Nederland wacht op Europa, Europa wacht op de wereld en de wereld wacht totdat-ie vergaat' (foto: Christiaan Bonebakker)

Miguel López, die zich kort geleden bij de 'kern' heeft gevoegd, vindt de openheid van de afdeling een groot voordeel. 'Maar er is ook een nadeel: het is nogal onoverzichtelijk. Ik zit bijvoorbeeld niet in het bestuur, maar stort me toch full-time in de JD. Dus eigenlijk zit ik er stiekem wél in.'

'Onze actieve kern bestaat uit ongeveer twaalf mensen,' zegt oud-voorzitter Mario Fruianu, 'en in totaal zijn er veertig mensen die wel eens naar activiteiten komen. Dat hebben we laatst geteld.' En de rest van de leden dan? Pauline weet het ook niet: 'Als ze voor Van Mierlo niet komen,

waar komen ze dan wel voor?' Omdat Den Haag geen universiteit heeft, is het aantal studenten bij de afdeling relatief klein. Mario: 'Onze gemeenschappelijke noemer is interesse in politiek; niet het student-zijn.' 'Ik ben naar Amsterdam verhuisd,' zegt Pauline, 'maar ik wil toch bij Den Haag blijven horen. Ik voel me hier thuis.'

PROGRESSIEF

Den Haag is volgens Pauline een van de progressievere JD-afdelingen. Dat dat niet wil zeggen dat iedereen het met elkaar eens is, blijkt al gauw. Zowel over het vreemdelingenbeleid als over de milieu-versus-economie-kwestie wordt fel gediscussieerd. Naomi vindt dat Nederland nou eens zijn nek moet uitsteken voor het milieu. 'Nederland wacht op Europa, Europa wacht op de wereld en de wereld wacht totdat-ie vergaat', concludeert zij. Even later gooit Vincent Vreegenoor, hoofdredacteur van het afdelingsbladje Haagse Bluf, de knuppel in het hoenderhok met zijn stelling dat alle commerciële

reklame ('Daar wordt niemand gelukkig van') moet worden verboden.

Bij iedere discussie komt dezelfde vraag naar boven: moeten we nou idealistisch of realistisch zijn? 'Ik hou meer van idealisten dan van realisten, hoor!', zegt Naomi. 'Nou, ik ben realist', reageert Mario. Naomi doet er nog een schepje bovenop: 'Ik blijf tot mijn tachtigste idealist.' Uiteindelijk komt Pauline tussen beiden. Zij heeft de oplossing. Een typische JD-oplossing. 'Volgens mij kun je beide zijn.'

D'émoties

KINDJE TE KOOP

Heel Nederland ging in één avond plat voor Gina.

Dankzij de Tros raakte ons hele volk vertederd van dit hulpeloze Derde-Wereldmeisje. Nou loopt het met Gina wel goed af, want die is al Foster Parents-kindje, maar al haar vriendjes en vriendinnetjes wachten nog.

Tenzij u, Tros-kijker, ook zo'n Foster Parents-kindje koopt. U betaalt 45 gulden per maand (ja, dat is maar één gulden vijftig per dag!), en u krijgt er een kindje bij.

Ik heb te doen met die arme kinderen. De ene maand moet je een tekening maken voor die aardige, rijke mevrouw of meneer die je in leven houdt, de andere maand moet je op de foto, en als je pech hebt, komen je 'ouders' je nog opzoeken ook! Het is de typisch Hollandse voor-wat-hoort-wat-mentaliteit: 'ik geef alleen maar geld als ik er een kindje - wel een leuk gezichtje, graag - voor terugkrijg!'

Het is triest, maar waar: het Foster-parents-kindje is een consumptiegoed geworden.

*Christiaan Bonebakker,
Utrecht*

DE PRINS VAN ORANJE

Soms kan je prima werken met rustgevende muziek of andere geluiden op de achtergrond. Sommige stemmen hebben een hoog 'behanggehalte'. Zo zat ik laatst te computeren met een allervredigst gemurmelt op de achtergrond. Opeens kwam er irritante als opzweepend bedoelde muziek uit het televisietoestel achter me. Om naar een andere murmelzender te zappen, draaide ik me om en zag een roodhoofdige Willem Alexander in een vliegtuigje. Ik had al die tijd het spraakmakende vraaggesprek 'De Prins van Oranje' als (muzikaal?) behang doen decoreren.

In het 'Schreef'-rubriekje van het Utrechts Universiteitsblad deed in september de situatie zich voor, dat de kroonprins de Koninklijke Kanariepiet het Wilhelmus aan het doceren was, en dat hij de troonrede in de katebak zou hebben gelegd. Moeten al dat soort grappen soms de suggestie wekken dat hij een ongeschikte koning zou worden? Denk aan de troonrede. Er lijkt me geen betere kandidaat denkbaar, dan iemand die zo koninklijk kan murmelen. Een Drs. nog wel.

*Maud du Marchie Sarvaas,
Utrecht*

AMERIKAANSE TOESTANDEN

Op Prinsjesdag zijn ook dit jaar de kabinetsplannen voor het komende jaar bekend gemaakt.

Onopvallend tussen alle grote maatregelen, zijn er altijd een aantal kleine maatregelen, die in eerste instantie niet zo opvallen en die dan ook weinig aandacht in de media krijgen, maar die wel aangeven waar de regering op lange termijn naar toe wil. Eén daarvan is het idee om studenten die vrijwillig deelnemen aan VN-vredesoperaties, hun studieschuld kwijt te schelden. Als je dit combineert met de plannen die de regering heeft met de studiefinanciering (steeds lagere beurs en een hoger collegegeld), dan zie je dat we naar een Amerikaanse situatie toegaan. In de Verenigde Staten is studeren een zeer kostbare zaak. Collegegelden zijn enorm hoog en financiële steun van de overheid is er amper. Om toch te kunnen studeren, nemen veel aankomende studenten eerst een paar jaar dienst in het leger. Het Amerikaanse leger bestaat uit vrijwilligers en de soldij is redelijk hoog. Echt gemotiveerd zijn die Amerikaanse studenten natuurlijk niet. Ze zullen echter wel in dienst moeten gaan, om hun studie te kunnen betalen. Zo kon het gebeuren dat een hoop aankomende studenten in 1991 plotseling naar Koeweit werden gestuurd om daar tegen de troepen van Saddam Hoessein te vechten. In Nederland heeft men vorig jaar besloten om de dienstplicht af te schaffen. Het leger wordt dus afhankelijk van vrijwilligers. De basisbeurs wordt in de komende jaren telkens met een fiks bedrag verlaagd tot er een toelage overblijft, waar zelfs de meest zuinige student nog niet van rond kan komen. Om niet tot aan je AOW opgescheept te zitten met een gigantische studieschuld, blijft er nog maar één ding over: dienst nemen. Zo jaagt de Nederlandse regering toekomstige studenten het leger in.

*Onno van den Muysenberg,
Amsterdam*

MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE

Waarde democraten,

Het is weer achter de rug; het tweëntwintigste congres. En dat was natuurlijk weer de moeite waard. Je doet contacten op met andere mede-democraten, er zijn de nodige boeiende discussies en het bier is goedkoop. Vanuit het oogpunt van een tijdverdrijf voor jongeren is het congres uiterst succesvol te noemen, maar ik heb soms mijn twijfels over de maatschappelijke relevantie.

Voor niet-leden was de maatschappelijke relevantie van de JD voornamelijk dat zij dit jaar actie tegen het jongerenbeleid voerde. En die was eigenlijk alleen succesvol samen met andere verenigingen (in het LAC). Want als de JD zelf wat organiseert, komen er maar weinig leden (bijvoorbeeld de actie 'frustreer het ambtelijk verkeer: tien mensen van het LB en zes uit Rotterdam). En dan heb ik het nog niet eens over de vraag of al deze protesten nu ook werkelijk iets veranderd hebben. Het heeft hoogstens mensen aan het den-

ken gezet. Maar dat kun je natuurlijk genoeg vinden.

Nederland betaalt aan iedere Jonge Democraat zo'n 125 gulden aan subsidie. Op cynische momenten vraag ik mezelf weleens af of de JD niet beter kan worden opgeheven, zodat het geld aan bijvoorbeeld het milieu ten goede kan komen. Maar begrijp mij niet verkeerd. De JD is een mooi, nuttig stuk van mijn leven, en een organisatie die dat nog lang voor mij zal blijven. Binnen de JD werken velen, vrijwillig, heel hard aan een heel lovenswaardig initiatief. De JD is immers een scholings- en vormingsinstituut voor jongeren. Maar behoudens dat ongeveer 1100 jongeren, die betalend lid zijn (waarvan overigens 75% zich nooit laat zien), zich met elkaar en in het gunstigste geval met hun omgeving bezig houden, is de maatschappelijke relevantie klein. Jonge Democraten, het wordt tijd voor een grondige zelfevaluatie.

*Rogier Oet,
Rotterdam*

Ja, de warming up op 15 januari wordt echt leuk, ook voor mensen die menen er niets te zoeken te hebben. Kijk dus snel op pagina 19 van deze Demo!

ECHTE KEUZES

Het LB heeft haar eigen verkiezingsprogramma gepubliceerd. Dat is niet alleen een goed initiatief, het bevat ook een aantal uitstekende punten. De bestuurlijke vernieuwing bijvoorbeeld.

Alleen die titel. *Als het aan ons ligt... echte keuzes!* Het maken van echte keuzes is volgens mij juist wat het LB niet doet. Neem het standpunt ten aanzien van vluchtelingen. Daar kan in principe geen weldenkend mens tegen zijn, want het LB staat een 'ruimhartig' toelatingsbeleid voor.

Het probleem met vluchtelingen is alleen dat ze moeten eten, (overdekt) slapen, en liefst ook werken. Dat wordt lastig, nu de belastinginkomsten terug en de werkloosheidscijfers op gaan lopen als gevolg van

TROUWEN

Volgens Adrie van der Luijt in *Demo 10.5* zou niet alleen het trouwen voor de gemeente in zijn huidige vorm moeten worden afgeschaft, maar zou invullen van een formuliertje voldoende moeten zijn voor registratie in het samenlevingsregister.

Ik vraag me af welke gevolgen er aan die inschrijving verbonden zouden zijn: als de partners na langere tijd uit elkaar zouden gaan, moeten zij dan, als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, alimentatie aan elkaar betalen? Vaak is het immers zo dat één partner zich grote opofferingen getroost om de ander in zijn carrière te steunen. Dit zonder correctie te laten bij het uit elkaar gaan, lijkt mij niet redelijk.

Verder zouden er aan inschrijving in het register wel meer, vaak financieel ingrijpende, gevolgen zitten. Ik denk dat voorlichting door de overheid over de (rechts-)gevolgen van samenleven en het mondeling laten bevestigen van de inschrijving voor een ambtenaar zo gek nog niet is.

Voor de rest ben ik het overigens volledig eens met Adrie: er is geen enkele reden om (juridisch) verschil te maken tussen de verschillende samenlevingsvormen, en het gepraat over een 'eeuwige' verbintenis en de symboliek van het uitwisselen van ringen hoort inderdaad in de kerk thuis.

Maarten Bosch,
Leiden

het onvermijdelijke faillissement van de KLM, Martinair en Transavia. Die mogen volgens dit verkiezingsprogramma namelijk niet meer vliegen binnen Europa. Dat zou niet eens zo'n probleem zijn, als daarvoor in de plaats een hoogwaardig HSL-net komt. Maar die lijnen moeten zo gaan lopen, dat geen enkele weidevogel daar iets van merkt. Dat wordt dus een achtbaan, geen hogesnelheidsnet.

Het LB neemt ook stelling tegen de toenemende 'verrechtsing'. Dat het zelf de WAO afschaft, en daarmee bouwvallers met versleten ruggen voor de rest van hun leven terugwerpt op de bijstand, is zeker een detail.

Of het openbaar vervoer. Dat moet verdubbeld worden. Wat er precies verdubbeld moet worden en vooral op welke termijn, wordt overgelaten aan 's lezers fantasie. Een non-keuze, dat spreekt.

Wie kiest, stelt prioriteiten. De mogelijkheden zijn nu eenmaal beperkt. Het maken van echte keuzes impliceert dat je de consequenties van die keuzes aanvaardt. Al was het maar omdat je geen keus hebt. Als het aan mij ligt... wordt er voortaan echt gekozen!

Paul Kraan,
Amsterdam

OOK KOK MOET NADENKEN

Dat de PvdA stemmen verliest aan de CD is al erg genoeg; dat de PvdA-leider daar ook nog reden toe geeft, is van nog lager alloo. Onlangs meldde Kok dat, om het opnemen van asielzoekers te kunnen betalen, extra bezuinigingen nodig zijn. Hij is Minister van Financiën, maar dat ontslaat hem niet van de plicht om na te denken. Een dergelijke uitspraak is alleen maar olie op het vuur van een ieder die vindt dat de overheid de asielzoekers te veel voortrekt ten opzichte van de eigen 'Nederlanders'. Het is maar de vraag of de extra bezuinigingen noodzakelijk zijn en er geen andere financieringsmogelijkheid te vinden is. Dat laat onverlet dat het opnemen van asielzoekers niet in termen van economie, maar in menswaardigheid moet worden uitgedrukt. Als socialist had Kok zich dat wel eens mogen realiseren!

Paul Leenards,
Amstelveen

JODEN EN PALESTIJNEN II

Zwi Hartog schrijft in *Demo 10.5* met verbazing mijn verslag van een bezoek aan Israel en de bezette gebieden (*Demo 10.4*) te hebben gelezen, met name omdat ik geen melding maak van een aantal volgens hem belangrijke zaken, zoals de frustraties van Israelische soldaten en de werkelijke bedoelingen van de georganiseerde Palestijnen: 'Het zuiveren van Palestina van de Zionistische aanwezigheid'. Zwi Hartog heeft de bedoeling van het artikel echter geheel over het hoofd gezien.

Mijn artikel was een persoonlijk verslag met persoonlijke indrukken. Ik had geenszins de bedoeling een objectief verhaal te schrijven over de oorzaken van het Israelisch-Palestijnse conflict. Ook lag het niet in mijn bedoeling een volledig overzicht te geven van de geschiedenis van de bezetting. Mij was het er om te doen een indruk te geven van het leven in de Bezette Gebieden. Zwi Hartog had kennelijk iets anders verwacht. Mocht hij nog behoefte hebben verder over het Israelisch-Palestijnse conflict te discussiëren dan is hij (en ieder ander) van harte welkom in de werkgroep Midden-Oosten van de JD.

Onno van den Muysenberg,
Amsterdam

In het wit getrouwd
zij mocht, zoals dat heet,
zichzelf gelukkig prijzen:

Na dertig jaar
haar eerste vriend
de huwelijksplannen snel ontvouwd
ze zijn in het geheim getrouwd
geen feest, receptie, huwelijksstrip

ze hield niet zo van reizen

In het wit getrouwd
zij mocht, zoals dat heet,
zich in de handen knijpen:

Na krap een jaar
haar eerste kind
ze hadden één keer sex gehad
niet dat hij het daarna vergat
hij wilde simpelweg niet meer

hij hield veel meer van pijpen.

Jan Spaans,
Leiden

Ontwikkelingslanden worden nauwelijks beter van Lomé-verdragen

DE EG ZORGT VOORAL GOED VOOR ZICHZELF

***'De opbouw van Europa zal geen voelbare vooruitgang boeken indien zij zich niet krachtig, moedig en grootmoedig toont ten opzichte van de buitenwereld. Deze dimensie wordt al te dikwijls genegeerd of blijft onbekend. Welnu, Europa zal laten zien dat ze nee kan zeggen tegen overheersers en ja tegen de allerarmsten.'* Mooie woorden uit 'De Europese Akte tot een succes maken: een nieuwe grens voor Europa' (juni 1987). Volgens Iris Meerts is de praktijk echter minder mooi.**

Iris Meerts

Een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap (misschien wel de belangrijkste) is het streven naar economische ontwikkeling. De EG denkt dit te kunnen bereiken door onder meer een gemeenschappelijke markt te vormen. Blijkens het bovenstaande citaat wordt ook 'de buitenwereld' hierbij betrokken. Deze buitenwereld bestaat voor de EG voornamelijk uit landen in het voormalig Oostblok (de 'Tweede Wereld') en in de Derde Wereld.

INVLOEDSSFEER

Sinds de verwijdering van het IJzeren Gordijn probeert de EG haar invloedssfeer naar het oosten uit te breiden. Daarbij kan ontwikkelingshulp een uiterst nuttig instrument zijn (vgl. de Marshall-hulp die West-Europa na de Tweede Wereldoorlog ontving van de VS. Deze zorgde niet alleen voor een wederopbouw van dit gebied, maar ook voor toenemende invloed van de Amerikanen in Europa).

Naast uitbreiding van de invloedssfeer komen er wat betreft de Derde Wereld nog twee factoren bij. Historisch gezien is het niet vreemd dat Europa wil samenwerken met de Derde Wereld: van oudsher zijn beide delen van de wereld binnen de invloedssferen gebracht van de grote continentale mogendheden. Dit maakte hen vatbaar voor spanningen en conflicten die tussen die mogendheden bestonden. De Koude Oorlog, waarin naast de Verenigde Staten en de voormalige Sovjet-Unie onder meer ook Europa betrokken raakte, is hier een goed voorbeeld van. Bovendien zijn vele Derde Wereldlanden oud-koloniën van Europese landen. Daardoor bestaat er zowel bij de zgn. 'moederlanden' als bij de oud-koloniën mogelijk een behoefte om zo'n in het verleden gevormde 'band' in stand te houden.

GROEI PROCES

Voor de huidige samenwerking tussen Europa en de Derde Wereld bestaat, naast politieke overwegingen, zowel een economische als een sociale reden. Enerzijds vormen Europa en de Derde Wereld voor elkaar essentiële afzetgebieden. Anderzijds zou Europa als industriële mogendheid een bijzondere (economische en sociale) verantwoordelijkheid hebben voor het 'groeiproces' van de zwakke economieën in de Derde Wereld. Deze verantwoordelijkheid komt voort uit een soort solidariteitsbesef, maar waarschijnlijk ook uit de vrees dat Europa zich nooit optimaal zal kunnen ontwikkelen wanneer de Derde Wereld blijft verarmen ten opzichte van het Westen in het tempo waarin zij dat op dit moment doet. De sociale reden wordt gevormd door onvrede met de toenemende ongelijkheid tussen Noord en Zuid; dit getuigt niet echt van de grootmoedigheid waar Europa zich blijkens bovenstaand citaat zo graag op laat voorstaan.

De 'samenwerking' tussen Europa en de Derde Wereld lijkt op het eerste gezicht dus nog het meeste weg te hebben van ontwikkelingshulp: Europa biedt de Derde Wereld een helpende hand, maar de Derde Wereld heeft Europa niets te bieden.

POLITIEK VAN LOMÉ

Het belangrijkste onderdeel van de Europese ontwikkelingssamenwerking bestaat uit de 'politiek van Lomé'. Dit is een poli-

tiek die gevoerd wordt op basis van het (vierde) Verdrag van Lomé tussen de EG en 69 landen uit Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan, kortweg de ACS-staten genoemd.

De Europese ontwikkelingssamenwerking is sterk gericht op economische groei. Hierdoor worden politieke en sociale aspecten van ontwikkeling, zoals bestrijding van corruptie en handhaving van de mensenrechten, structureel onderbelicht. Niettemin is de politiek van Lomé belangrijk, omdat het ongeveer 62% van de Europese (financiële) ontwikkelingshulp betreft, en natuurlijk ook gezien het grote aantal participanten bij het Verdrag. Lomé beslaat een zeer uitgebreid ontwikkelingsgebied en behelst een collectieve en alomvattende samenwerking. Zo wordt de handel met de Derde Wereld bevorderd door allerlei maatregelen: handelsbelemmeringen worden opgeheven en 'vervangen' door handelspreferenties. Bovendien worden de exportopbrengsten van de arme landen zoveel mogelijk gestabiliseerd door bodemprijzen te garanderen voor o.a. suiker (het zgn. 'Suikerprotocol') en door compensatiefondsen in het leven te roepen voor bijvoorbeeld tegenvallende opbrengsten van katoen en ijzererts ('Stabex'). Daarnaast is een systeem opgezet dat speciale leningen verstrekt in het kader van de instandhouding van de mijnbouw ('Sysmin'). Aan al deze instrumenten zijn stringente voorwaarden verbonden voor het ontwikkelingsland dat er beroep op wil doen. Om enkele voorbeelden te noemen: om in aanmerking te komen voor compensatie van dalende exportopbrengsten moet het land in een bepaalde mate afhankelijk zijn van het betreffende produkt (bijv. 6%), geldt er een inwerkingtredingsdrempel (bijv. minstens 6% terugval ten opzichte van het vorige jaar) en moet de compensatie terugbetaald worden als een weer toenemende export hun daartoe in staat stelt. Daarnaast moeten de ACS-landen het gebruik van de hulp verwoorden tegenover de EG. Leningen kunnen alleen aangevraagd worden wanneer een bepaald (mijnbouw-)produkt gemiddeld minstens 15% uitmaakt van het totale tonnage van de export; en dat dan ook nog eens over een periode van vier jaren.

Op zich klinken deze voorwaarden niet onredelijk. Als je echter gaat kijken naar de praktijk van Lomé, blijkt dat de EG zelf

er netto op vooruit is gegaan sinds het eerste Verdrag van Lomé, maar dat dit niet kan worden gezegd van de ACS-staten. En dan blijkt bovendien dat de allerarmste landen het minst hebben kunnen profiteren van de regelingen die Lomé biedt. Hoe is dit mogelijk?

NEO-KOLONIALISME

De Lomé-verdragen bieden voornamelijk voordelige regelingen waar het grondstoffen betreft die de EG zelf heel hard nodig heeft, omdat zij ze zelf niet bezit. Het betreft bijvoorbeeld ijzererts, bauxiet, katoen, koffie en aluminium: grondstoffen die van levensbelang zijn voor de Europese industrieën. Zo 'grootmoedig' zijn systemen als Sysmin dus niet: ze zorgen ervoor dat de ACS-staten de EG essentiële grondstoffen leveren tegen bodemprijzen. Dit doet denken aan de uitbuiting waar de vroegere Europese mogendheden zich in hun koloniale verleden aan schuldig maakten. Deze nieuwe vorm van 'uitbuiting' en het sturende optreden van de EG ten opzichte van de Derde Wereld levert de EG tegenwoordig nogal eens het verwijt op, dat zij zich schuldig zou maken aan 'neo-kolonialisme'.

In de ACS-landen worden voornamelijk halfabrikaten geproduceerd; deze worden vervolgens verkocht aan Europa, waar ze verwerkt worden tot eindproducten. De toegevoegde waarde (de winst) blijft dus in Europa hangen, waardoor men in de Derde Wereld niet de kans en de middelen krijgt om te investeren. Op die manier zal men daar dus nooit in de gelegenheid zijn om nieuwe produktiemethoden in gebruik te nemen, terwijl die juist hard nodig zijn om te concurreren met het Westen. De eindproducten worden vervolgens aan de ACS-landen verkocht. Daardoor kan het gebeuren dat als men in Nigeria een fiets wil kopen, dit alleen kan tegen een astronomisch bedrag; Nigeria heeft immers een verdrag met de EG en zal dus Nederlandse fietsen moeten kopen, ook al zijn die bijvoorbeeld achttien maal duurder dan Chinese.

ONREALISTISCH HOOG

De voorwaarden die verbonden worden aan het verkrijgen van compensatie, leningen of gegarandeerde prijzen blijken in de praktijk onrealistisch hoog te zijn. Hierdoor kunnen de arme landen niet eens gebruik maken van deze regelingen. Weliswaar worden de eisen voor de allerarmste landen soms versoepeld, maar dan nog is men vaak niet in staat eraan te voldoen. Bovendien moet een land wel bijzonder arm zijn om als 'armste land' aangemerkt te worden. Hierdoor worden arme landen die net niet arm genoeg zijn, door de bestaande regelin-

RIKCO'S CORNER

HETERO'S EN KRULSTAARTEN

In deze laatste Corner wil ik, in stand houdend mijn door Adrie van der Luijt gegeven titel van *kruidenbultje in de JD-soep*, het nog eens met jullie hebben over het onbegrijpelijke verschijnsel dat sexuele oriëntatie heet. Waarom ben ik homo en zijn de meesten van jullie hetero? Het eerste deel van de vraag is voor mij makkelijk te beantwoorden: omdat mannen veel mooier zijn dan vrouwen.

Wie ontkent de pracht van het stoere, ietwat verweerde gezicht, de atletische bouw, de krachtige spieren die zich sierlijk draperen om het welgevormde bovenlijf, het smalle ranke kontje en dan... Het Uitwendige Orgaan, waarvan er geen twee hetzelfde zijn, de ene steekt recht en stoer vooruit, verlangend naar een partner, de ander staat fier overeind, also arrogant zijn superioriteit tentoonstellend. En dan de lange, slank gespierde benen die doen begrijpen dat er ooit kannibalen waren; ze nodigen tot likken en bijten.

Kijk naar kippen, naar guppies, naar leeuwen. Altijd zijn de mannetjes sierlijker en majestueuzer dan de vrouwtjes. Zo is het met mensen ook.

Maar waarom is dan negentig pro-

cent van de mannen hetero? Vallen al die fraaie exemplaren op vrouwen, wezens die nog de meeste overeenkomst vertonen met varkens, omdat zowel vrouwen als varkens ronde vormen bezitten doordat vet het voornaamste vormgevende aspect van het lichaam is? Een overeenkomst die toch duidelijk is aangetoond middels de personage Miss Piggy in de Muppet Show. En als jullie zo'n spijkerbroek zien met een breedte-maat vele malen groter dan de lengtemaat, die niettemin slechts met grote moeite de bilpartij, waarvan schoolkinderen zouden zeggen: 'Mag ik meerijden?', kan omvatten, vermoeden jullie dan ook niet dat zo'n spijkerbroek naast genoemde bilpartij ook een krulstaart herbergt?

Het waarom van de hetero's is onderzocht door professor Swaab, die ontdekte dat hetero's kleinere hersenen hebben dan homo's. Hetero's laten zich leiden door de instinctieve behoefte tot instandhouding van de soort. Maar nu hetero's door de ontwikkeling van de medische wetenschap overbodig worden, leidt de evolutie wellicht steeds meer mannen naar het Gilde van Smaak: de homo's.

gen dus eerder benadeeld dan bevoor-deeld.

Tenslotte heeft de EG in de afgelopen jaren overschotten tegen dumprijzen aan de ACS-staten verkocht. Een schrijnend voorbeeld hiervan is het rundvlees uit de Sahel, dat, hoewel het van betere kwaliteit is dan het Westerse (diepvries-)vlees, niet door de lokale bevolking wordt gekocht omdat het simpelweg vier keer zo duur is als geïmporteerd rundvlees uit de EG. En dan heb ik het nog niet eens over veranderende (lees: opgedrongen) eetgewoonten die worden bewerkstelligd door Lomé: bijvoorbeeld de overschakeling van het eten van rijst op aard-appelen omdat die veel goedkoper zijn.

CONCLUSIE

Als men de ontwikkelingssamenwerking tussen de EG en de ACS-staten nauwkeurig bekijkt, zal duidelijk worden dat regelingen, die op het eerste gezicht grootmoedig genoemd zouden kunnen worden, in de praktijk vaak vooral voordelig blijken te zijn voor de hulpverlener zelf: het rijke Westen. Lomé levert hem immers een goedkope en stabiele grondstoffen-toevoer op. Of de arme landen aan deze samenwerking per saldo nog iets overhouden, is zeer de vraag. Ze worden op dit moment eerder in hun ontwikkeling geremd dan gestimuleerd. ◆

(Met dank aan Ido van der Meulen)

Pleidooi voor invoering van het basisinkomen

HET BASISINKOMEN IS ZOWEL SOCIAAL ALS FINANCIËEL WENSELIJK

Martin van de Wardt

Een basisinkomen is geen nieuw idee. In 1985 dook het op in een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeeringsbeleid. Mijns inziens is een basisinkomen zowel sociaal als financieel gezien wenselijk.

In Nederland leefden in 1988 14,8 miljoen mensen, van wie 11,28 miljoen ouder dan achttien jaar. Hieronder zijn 4,47 miljoen werknemers, 610 duizend zelfstandigen, 3,76 miljoen uitkeringsgerechtigden en VUT'ers, 600 duizend studenten en 1,84 miljoen personen zonder inkomen. Hun gezamenlijk brutoloon bedraagt 276 miljard gulden.

In mijn opinie betekent het invoeren van een basisinkomen dat de staat alle ingezetenen een bedrag geeft waardoor het bestaan is gegarandeerd. Dit bedrag bestaat uit twee gedeelten; een onvoorwaardelijk gedeelte en een voorwaardelijke aanvulling. De onvoorwaardelijke uitkering, die dus aan alle elf miljoen mensen van achttien jaar en ouder zou worden uitgekeerd, bedraagt 0,35 van het minimumloon (de helft van een uitkering voor alleenstaanden). Dit komt neer op ongeveer 650 gulden bruto.

Het tweede gedeelte van 0,35 van het minimumloon (hierna: 'ML') wordt uitgekeerd als tegenprestatie voor werk. De overheid biedt werk aan voor 25 uur per week, de burgers mogen zelf kiezen of ze dat willen doen voor 650 gulden in de maand. In principe zal hiervan door de werkenden, de studenten en de zelfstandigen geen gebruik gemaakt worden. Ook een groot gedeelte van de personen zonder inkomen (huisvrouwen) en de uitkeringsgerechtigden zal hiervan geen gebruik maken.

Om het stelsel te financieren worden algemene middelen aangewend. De premies zoals ze nu apart per categorie gehe-

ven worden, worden opgeheven en omgezet in een hoger belastingpercentage dat per saldo hetzelfde oplevert. Daardoor wordt het belastingstelsel verregaand vereenvoudigd.

SOCIALE EFFECTEN

Studenten krijgen loon in plaats van studiefinanciering, en worden zo geïntegreerd in het sociale stelsel. Zij krijgen de mogelijkheid om naast hun studie 25 uur te werken voor de resterende 0,35 ML als ze door bijvoorbeeld weigerachtige ouders niet aan het bestaansminimum komen. Overigens stel ik niet voor om de verplichte ouderbijdrage en de aanvullende studiefinanciering te laten vervallen (studeren is immers een dagtaak). Uitkeringsfraude wordt teruggedrongen. Door de verplichting te werken voor de toeslag op de uitkering wordt het onmogelijk om een volledige uitkering te hebben en zwart te werken. Mensen die op dit moment zwart werken, leveren een besparing op; voor hen hoeft de aanvullende 0,35 ML immers niet betaald te worden.

De sollicitatieplicht kan afgeschaft worden. Door de sterke financiële prikkel zal het gros toch solliciteren en de rest werkt via de overheid of helemaal niet, maar in dat laatste geval wordt ook niet betaald. Bijverdienen kan straffeloos gebeuren. Er hoeft niet gekort te worden op uitkeringen. Als iemand bijwerkt en dus niet 25 uur per week via de overheid werkt, dan krijgt hij/zij ook geen aanvullende uitkering. Hierdoor kan ook de controle vervallen (een apart geval is de WAO, hiervoor moet wel gecontroleerd worden).

Zelfstandigheid van vrouwen wordt indirect versterkt, doordat nu ook de niet-werkende partners een inkomen hebben. Hierdoor kunnen de overhevelingstoeslag en alle regelingen met betrekking tot het kostwinnerschap komen te vervallen.

Samenwonen betekent geen korting meer; de overheid bepaalt op die manier niet meer de keuze van de burger. Ongeacht de leefvorm krijgt iedereen de mogelijkheid zelf in zijn/haar inkomen te voorzien. Mensen worden gestimuleerd om betaald werk te zoeken. Als de overheid werk garandeert, kan het namelijk best eens gaan om bijvoorbeeld het pellen van bollen. Een ieder die daar niet tevreden

mee is, kan in de overblijvende 15 uur per week solliciteren of zich omscholen.

Er komt meer aanbod aan laaggeschoold personeel. Het financiële verschil tussen werken en niet werken wordt immers groter (0,35 ML of 1.0 ML).

Alle op dit moment niet commercieel interessante taken zoals groenonderhoud, stadswachten, brugwachters, klaar-overs, en dergelijke kunnen worden verricht zonder directe extra kosten. Op die manier wordt de zorg van de overheid voor de samenleving groter (in feite is dit een Sociale Dienstplicht, maar dan zonder de verplichting).

FINANCIËLE GEVOLGEN

De gevolgen voor de geldstromen binnen de overheid zijn natuurlijk gigantisch. 11,28 miljoen mensen krijgen een basisinkomen van 650 gulden. Een simpel rekensommetje levert dan een totale uitgave op van 87,984 miljard gulden op jaarbasis (netto). Daarnaast zijn er in principe nog eens 6,2 miljoen mensen die aanspraak kunnen maken op de aanvullende 0,35 ML: 48,36 miljard gulden. Niet iedereen zal hiervan echter gebruik maken; WAO'ers, VUT'ers en huisvrouwen zullen voor een groot gedeelte niet gaan werken. Een groot gedeelte van de studenten zal vermoedelijk ook niet gaan werken via de overheid. Bij een door mij gemaakte schatting van 55% worden de extra uitgaven beperkt tot 26,598 miljard. Bij verdiscontering van zijeffecten op bijvoorbeeld het zwarte circuit zal dit ongetwijfeld nog minder worden.

Aan de inkomstenkant staat een verhoging van de belastingopbrengsten. Doordat iedereen meer gaat verdienen, gaan de inkomsten uit belasting omhoog. Een extra verhoging van de loonbelastingen zodat het nettobedrag voor een werknemer gelijk blijft, lijkt mij op zijn plaats: dit levert $4.470.000 \times 650 \times 12 = 34,866$ miljard op. Meer mensen gaan belasting betalen, dit levert $1,84 \times 100 \times 12 = 2,208$ miljard op. Hiernaast hoeven de uitkeringen niet meer betaald te worden, evenals de studiefinanciering. Dit levert 65,5 miljard op. De totale opbrengsten: 102,574 miljard.

Globala gezien levert dit stelsel dus $[102,574 - (87,984 + 26,598)]$ een tekort op van 11,642 miljard. Nemen we echter de opbrengsten door efficiency-verbetering en vereenvoudiging van belastingstelsel in aanmerking (vervallen voetoverheveling 4 miljard, vervallen alleenverdienertoeslag 8,4 miljard, efficiency 2 miljard), dan kom ik uit op een overschot van 2,758 miljard. Dit zou gebruikt kunnen worden om de WAO te handhaven op een redelijk niveau (minimumloon).

15 januari:

WARMING UP

Zie pagina 19 van deze Demo

Ooggetuigeverslag uit het bezette Tibet

DE DALAI LAMA IS DE ENIGE HOOP VAN DE TIBETANEN

Peter Ras

In de Tibetaanse hoofdstad Lhasa staan Chinese propagandaborden met de tekst 'Het communisme zal voor altijd zegevieren.' Overal in en rondom het oude Tibetaanse stadsdeel van Lhasa staan grote camera's gericht op de straten om de zaak in de gaten te houden. Tijdens demonstraties voor de onafhankelijkheid van Tibet worden demonstranten op video vastgelegd. Zo kunnen zij later worden herkend en gearresteerd. Het politiebureau - iets buiten het centrum van de stad - is berucht om de martelingen van demonstranten die er plaatsvinden. Tibet is in 1949 en 1950 op gewelddadige wijze door China geannexeerd. Sindsdien voeren de Chinezen een beleid dat gekenmerkt wordt door grove onderdrukking. Het afgelopen jaar heb ik mij ingezet om hier meer bekendheid aan te geven. In juli en augustus ben ik met vier vrienden zelf naar Tibet afgereisd om met eigen ogen te zien wat de gevolgen van de Chinese repressie zijn.

SCHADUW

Lhasa is een stad vol tegenstellingen. Het heeft een hele fraaie kant, maar ook een schaduwzijde. Deze werd donkerder naarmate we langer in Lhasa waren. Enerzijds is de stad vrij klein en vol prachtige bezienswaardigheden, zoals het immense Potala Paleis, de Jokhang Tempel en de knusse oude straatjes. Gemotoriseerd verkeer is er nog maar weinig;

Met bommenwerpers en kanonnen zijn vrijwel alle zesduizend Boeddhistische tempels en kloosters verwoest. (foto: Peter Ras)

vrijwel alles gaat er per fiets. Een kritische waarnemer valt echter onmiddellijk op dat slechts een klein deel van de stad zo mooi is, en dat het grootste deel van Lhasa bestaat uit lelijke, grauwe Chinese blokkendozen. De Chinese transmigratie naar Tibet - in Tibet wonen momenteel acht miljoen Chinezen tegen zes miljoen Tibetanen - heeft ertoe geleid dat verreweg de meeste winkels en restaurantjes in Lhasa Chinees zijn: van de dertienduizend winkels zijn er slechts driehonderd Tibetaans.

Om de Tibetanen te steunen, hebben we alleen in Tibetaanse hotelletjes en restaurantjes gegeten. In één zo'n restaurantje zat een Tibetaan naast ons ons gesprek af te luisteren - hij was een van de talloze collaborateurs. We waren ervoor gewaarschuwd: de Chinezen hebben Engels-, Frans-, Duits- en Spaanstalige spionnen. De Chinese af luistersystemen zijn even goed ontwikkeld als die van Nazi-Duitsland. Spijtig voor onze spion was, dat we een gedeelte van ons gesprek in het Nederlands voerden en bovendien politieke onderwerpen vermeden.

FOTO VAN MAO

Het recht om te kunnen zeggen en schrijven wat men wil, is de Tibetanen ontnomen. Voor de lichtste kritiek worden mensen opgepakt. Een Tibetaanse jongen vertelde me hoe zijn vriend, vijftien jaar oud, levenslang had gekregen omdat hij

een foto van Mao had weggegooid. We zagen hoe een Tibetaanse riksja-rijder door een Chinese militair een bloedneus werd geslagen. De Tibetaan zei niets, deed niets en reed door. Want wat zouden de gevolgen zijn als hij zich niet lijdzaam zou laten slaan en iets terug zou doen?

Niet alleen de vrijheid is de Tibetanen ontnomen. Ook de rijke Tibetaanse cultuur wordt door de Chinezen stelselmatig vernietigd. Tibetaanse jongeren kunnen geen Tibetaans meer schrijven. De Chinezen tonen geen enkel respect voor de traditionele, religieuze zeden en gebruiken van de Tibetanen. Met bommenwerpers en kanonnen zijn vrijwel alle zesduizend Boeddhistische tempels en kloosters verwoest. Welgeteld dertien kloosters zijn herbouwd - op plaatsen waar relatief veel Westerlingen komen.

Camera's houden de zaak in de gaten (foto: Peter Ras)

DALAI LAMA

Alle Tibetanen die ik sprak, vroegen om de terugkeer van de Dalai Lama. De geestelijk en politiek leider van de Tibetanen leeft nu in ballingschap in het Indiase Dharamsala. Mijn stellige overtuiging is dat hij in Tibet immens populair is en de enige hoop voor de Tibetanen vormt. Daarom is het zo belangrijk dat het Westen de Tibetaanse regering in ballingschap erkent; iets dat Nederland en vele andere 'vrije' landen nog steeds niet hebben durfd.

'Alle Tibetanen zijn gelukkig en tevreden onder het huidige bewind', staat te lezen in het Engelstalige propagandablaadje 'China's Tibet'. Wie de situatie met eigen ogen aanschouwt, weet dat dit niet waar is. De sfeer in Tibet is zo bedreigend en beangstigend, dat ik er niet meer terug zal komen zolang de Chinezen er zitten.

Op weg naar Nepal reed ik langs een onafzienbare rij kloosterruïnes. Bij de grens werd een Tibetaanse drager in elkaar geslagen door een Chinese militair. De man wachtte gelaten zijn lot af en deed niets terug.

RPF-jongeren zetten recht

VERSLAG EO-JONGERENDAG BEVAT VEEL ONJUISTHEDEN EN CLICHÉS

Theo Krins en Paul Blokhuis

Het is een goede zaak om ook kennis te nemen van de ideeën en beweegredenen van andersdenkenden. Daarom vinden wij het positief dat Irene ter Borg en Andor Admiraal een vrije zaterdag opofferden om met bezoekers van de EO-jongereindag te praten. Wij hebben echter onze ogen uitgewreven bij het lezen van hun verslag in *Demo 10.5*. Willen Irene en Andor echt een impressie geven van een jongerencultuur die de meeste JD'ers niet of nauwelijks kennen, zoals zij in de inleiding stellen, of zijn zij er alleen op uit christenen belachelijk te maken?

Helaas lijkt het laatste het geval te zijn. We hadden eerlijk gezegd niet gedacht dat JD'ers zo vooringenomen zouden zijn. Christen-jongeren worden neerbuigend 'fundamentalisten' en 'intolerant' genoemd. Het verslag bevat bovendien veel onjuistheden en clichés. Van een politieke jongerenorganisatie die pretendeert zeer ruimdenkend en tolerant te zijn, valt ons dit hard tegen.

Hoewel wij niet de illusie hebben in een ingezonden brief het stereotiepe beeld, dat Irene en Andor hebben neergezet, te kunnen wegnemen, willen we graag een

aantal zaken rechtzetten. Beide schrijvers blijken in ieder geval niet te worden gehinderd door veel kennis over de christenheid in Nederland. Wie bij een opsomming van de bezoekers van de EO-jongereindag begint met vrijgemaakte jongeren, geeft te kennen niet echt op de hoogte te zijn van de samenstelling van de jongereindagpopulatie. Dat Irene en Andor zich aan het eind van het verslag verwonderd afvragen waarom er geen GPV-stand is, onderstreept dit. Kennelijk is hun niet bekend dat vrijgemaakte jongeren op zo'n dag een zeer kleine minderheid van de aanwezigen vormen, zodat daar voor het GPV (een partij van hoofdzakelijk vrijgemaakten) weinig eer te behalen is.

Onder de foto van Henk Binnendijk die het verslag siert, staat dat hij de jongeren in een karakteristieke, charismatische houding toespreekt. Gezien de toon van het verslag is dit niet complimenteuzes bedoeld. Maar het zal de schrijvers toch niet ontgaan zijn dat D66 zijn populariteit voor een groot deel te danken heeft aan het charisma van partijleider Hans van Mierlo?

Irene en Andor zeggen te hebben gesproken met de heer Stellingwerf, derde op de kieslijst van de RPF. Wij waren verast te lezen dat hij ook aanwezig was. Wel vreemd dat niemand van de RPF-jongeren hem heeft gezien. Het benieuwt ons dan ook waar Dick Stellingwerf zijn verhaal over belastingverlagingen heeft verteld. Anders gezegd: hij is in elk geval niet op de EO-jongereindag geweest. Overigens vragen wij ons af welke RPF'er heeft gepleit voor belastingverlagingen om aan te geven dat de RPF niet links is. Moeten we dergelijke op-

merkingen serieus nemen? We gaan graag in discussie met Jonge Democraten om aan te tonen dat de naam 'klein rechts' als aanduiding voor de RPF absolute onzin is. (...)

Het gesprek met de oud-voorzitter van de RPF-jongeren ging over de doodstraf. Andor vroeg zich af waarom de RPF voor de doodstraf is. In de Bijbel staat toch dat je niet mag doodslaan? Daarop antwoordde de oud-voorzitter dat de RPF niet voor herinvoering van de doodstraf is, maar dat het in de RPF-visie onjuist is dat in onze Grondwet impliciet staat dat de overheid ook geen recht daartoe heeft. God verbiedt het 'wederrechtelijk' te doden. Hij heeft zelfs zo'n hekel aan moord en doodslag, dat Hij maar één straf passend vond voor wie zich daaraan schuldig maakt: de doodstraf. Dit lijkt een tegenstelling, maar is het niet. Dat doodslag wordt verboden, wilde Andor nog wel geloven. Dat tegelijkertijd de doodstraf werd toegestaan, ging er bij hem kennelijk niet in. Misschien weet hij niet wat 'wederrechtelijk' betekent? Anders had hij nooit uit de mond van een RPF'er kunnen optekenen dat God opdracht geeft om te moorden. Dat is pure Godslastering en wij zouden het daarom op prijs stellen als de schrijvers dit willen rectificeren. Wij vinden het erg pijnlijk dat op deze manier een karikatuur van God wordt gemaakt, die nota bene in de titel van het verhaal terugkomt. Hoe het ook zij, de RPF is om verschillende redenen tegen herinvoering van de doodstraf. Aan welwillende JD'ers leggen we graag uit waarom.

(...)

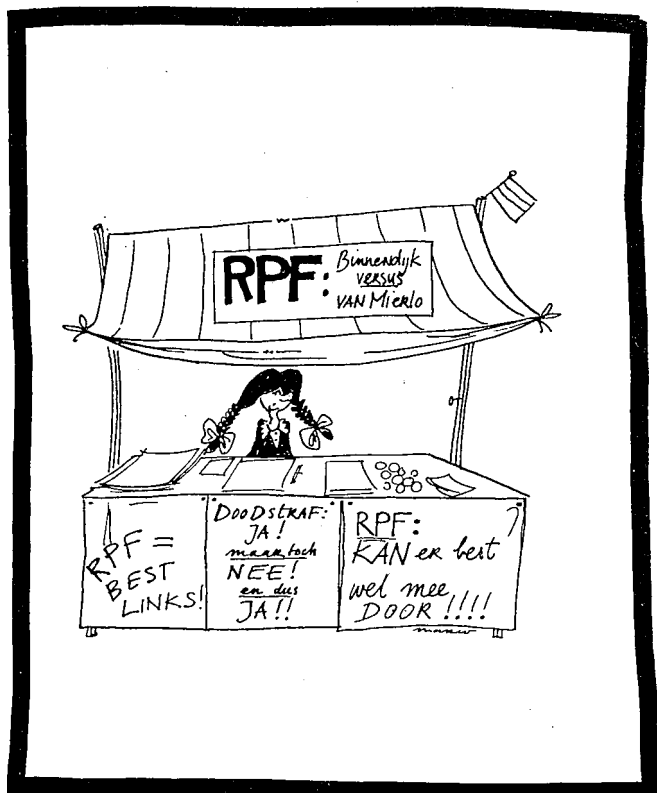
Wij hopen van harte dat in een democratisch land als het onze ook de Jonge Democraten in het vervolg beter naar ons verhaal zullen luisteren. Dat is het beste bewijs dat JD'ers het echt belangrijk vinden om toch goed geïnformeerd te zijn. Een goed verstander heeft immers slechts een half woord nodig!

NASCHRIFT REDACTIE:

Met betrekking tot de heer Stellingwerf is sprake van een misverstand. Toen Irene en Andor bij het partijbureau van de RPF navroegen wie de persoon was met wie zij op de EO-jongeren hadden gesproken, kwamen zij tot de conclusie dat dit de heer Stellingwerf moest zijn geweest. Achteraf bleek echter dat het de heer Rouvoet was. Waarschijnlijk.

De auteurs zijn respectievelijk voorzitter en oud-voorzitter van de Reformatorisch Politieke Jongerenorganisatie

Illustratie: Marco van Lierop

15 januari grote warming up!

VERKIEZINGSKOORTS

Den Haag - De verkiezingstijd is losgebarsten: de meeste concept-verkiezingsprogramma's zijn uit, de campagnematerialen in grote getale besteld en tijdens de Algemene Beschoouwingen werd het eerste verkiezingsdebat al gevoerd.

De JD zal hierop in moeten spelen door vanaf januari 1994 flink campagne te gaan voeren met als hoogtepunten de drie verkiezingen. Een ledenaantal van 2000 moeten we wel kunnen halen.

Om de leden hier goed op voor te bereiden worden er een aantal activiteiten georganiseerd:

Op 27 november in Literair café 'De Sinnepoppe', Buitenkant 3 te Zwolle en op 4 december in Utrecht (plaats nog onbekend) zullen van 12.00 - 17.00 uur twee voorbereidende dagen georganiseerd worden met o.a. een ledenwerftraining, een mediatraining, een forum- en debattraining en een workshop campagneplannen, gevolgd door een borrel.

Op 15 januari van 11.45 tot 17.00 uur vindt de grote Warming Up plaats op het JD-secretariaat met aansluitend (weer) een borrel. Op deze dag zullen verschillende activiteiten de revu passeren:

- * een presentatie van campagneplannen van de afdelingen;
- * verkiezing beste campagne-stunt 1994 - die ook daadwerkelijk zal worden uitgevoerd;
- * presentatie plannen lustrumcommissie;
- * speech Lennart van der Meulen, campagneleider D66;
- * standtraining;
- * *multi-media-event* met video en modeshow door het spetterende trio Ruud, Raymond en Henk, waarin de campagnematerialen gepresenteerd worden.

De bedoeling is dat iedereen vol nieuwe ideeën weer naar huis gaat. De campagne- en lustrumkoorts moet er dan goed in zitten. Drie verkiezingen en ons lustrum: de kansen die dat biedt! Dat moet dus te ruiken zijn op 15 januari. 'De dag is bedoeld voor alle jonge democraten die willen weten wat hun in 1994 te wachten staat en wat zij er zelf aan bij kunnen dragen', aldus mede-organisator Laurens van Kol, die zelf de koorts al stevig te pakken heeft.

Wil je deze spectaculaire dagen niet missen, geef je dan op bij Henk Gossink (tel: 020-6715119) of bij Wendy van der Lubbe (020-6103518). Bij hen kun je ook terecht met al je vragen over de genoemde dagen.

No more Mr. Nice Guy

Op 10 januari 1994 wordt het boekjaar van de Jonge Democraten afgesloten. Op deze datum moeten alle declaraties van 1993 op het secretariaat aanwezig zijn. Daarna wordt alles teruggestuurd en niet meer uitbetaald. Dit geldt onder andere voor werkgroepen en commissies. Indien niet strikt aan deze datum wordt vastgehouden, kan het LB de jaarrekening niet op de voorjaars-ALV presenteren. Wees wijs, stuur je declaraties op tijd op!

De Penningmeester

Ja, ik kom naar het derde π -weekend op 29 en 30 januari '94 in Bilthoven. Ik betaal bij aankomst f25,-

Naam:

Adres:

Woonplaats:

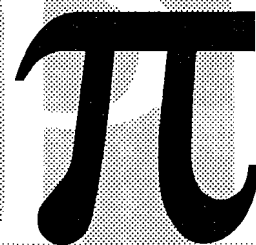
Telefoon:

ik ben werkgroeps lid van

ik ben kader in:

ik ben gewoon lid

Invullen en opsturen naar Marcellus Ubbink, Rietschans 27, 2352 BB Leiderdorp. Info: Laurens van Kol (020-6185234) of Marcellus Ubbink (071-417508).

DERDE π -WEEKEND VEROORZAAKT CHAOS

Boxtel, 12 november - Een ongekende menigte werkgroepcoördinatoren van de Jonge Democraten verscheen gisterenavond bij de woning waar de Commissie Politieke Zaken (CPZ) van deze vereniging bijeenkwam. Sommigen brachten ook hun werkgroepleden mee.

De reden voor de overweldigende belangstelling was agendapunt 4, het Politiek-Inhoudelijk weekend van de JD. Dit zogeheten π -weekend geniet ongekende belangstelling en wordt daarom op 29 en 30 januari a.s. opnieuw gehouden.

Kennelijk hadden de organisatoren geprobeerd de werkgroepcoördinatoren te misleiden, want de vergaderlocatie was op het laatste moment veranderd naar de woning van een nieuw commissie-lid, J. van der Wijst te Boxtel. De kritiek van de coördinatoren was niet van de lucht. I. van der Meulen uit Utrecht (coördinator van maar liefst twee werkgroepen, Ontwikkelingssamenwerking en Europa): 'Het is toch belachelijk dat je je zo moet uitsloven om op π een plekje te bemachtigen. Ik ben vanmorgen al vroeg naar

Boxtel gegaan, maar heb nog niemand van de CPZ kunnen spreken. Maar ja, het is niet anders. Ik heb het er voor over.'

W. Rampen, eveneens uit Utrecht, coördinator van de nieuwe werkgroep Burger, Politiek en Overheid: 'Tja, ik sta versteld. Vorig jaar bestonden wij nog niet, dus misschien lukt het ons niet om er dit keer al tussen te komen. Dan proberen wij het in ieder geval volgend jaar.'

Even na elfen liep de vergadering ten einde. CPZ-coördinator M. Ubbink uit Leiden probeerde via de achterdeur het pand te verlaten, maar werd opgewacht door een aantal journalisten. Gevraagd naar zijn commentaar zei hij: 'Ik had dit wel verwacht. We doen elk jaar ons best om het zo onaantrekkelijk mogelijk te maken. Dit keer kan je bijvoorbeeld alleen een kaartje kopen voor het hele weekend, dagjesmensen weren we. Maar het zal wel weer niets uitmaken.' Zijn collega I. Meerts uit Enschede voegde daaraan toe: 'En als ze bovenstaande bon niet gebruiken, dan telt hun inschrijving niet eens.'

(Laurens van Kol)

10 december

RUUD VAN DEN BRINK VERDEDIGT GOOISCHE WISSELMATRAS

Hilversum - Oud-JD-voorzitter Ruud van den Brink komt op vrijdag 10 december in Hilversum de Gooische Wisselmatras verdedigen. Hij won deze curieuze trofee vorig jaar dankzij zijn verdediging van de stelling 'De overheid moet de burgers opvoeden.' Het zal voor Ruud niet eenvoudig zijn zijn titel te prolongeren, want het deelnemersveld belooft weer sterk te worden. Zo is de Hilversumse D66-wethouder Joke Ubbink van de partij, D66-fractievoorlichter Kees Dietz en een Eerste-Kamerlid van D66. JD-voorzitter Henriëtte de Vos zal de discussie leiden.

De Gooische Wisselmatras is geen gewone debatterwedstrijd; de nadruk ligt namelijk niet alleen op de vorm. Om te winnen is het

nodig het publiek daadwerkelijk te overtuigen. De stellingen worden door het publiek zelf bedacht in de workshops die aan de discussie vooraf gaan. Op democratische wijze wordt vervolgens besloten wie welke stelling zal verdedigen. Door een kleine aanpassing in de opzet zullen de uiteindelijk te behandelen stellingen genuanceerder en interessanter zijn dan in de twee voorgaande edities, toen vooral ludieke, onzinnige stellingen de boventoon voerden.

De Gooische Wisselmatras wordt op 10 december gehouden in het Gooisch Podium, Kampstraat 2 te Hilversum. Het Podium ligt recht tegenover het station, naast De Gooische Herberg. De avond begint om 20.00 uur.

TWEE MAAL EXCUSES

1.

In het artikel 'Campagne geflopt' op pagina 28 van de vorige *Demo* is ten onrechte de suggestie gewekt dat de SLWM in de zomermaanden te weinig voor de ledenwerfcampagne in het najaar zou hebben gedaan. De werkelijke reden dat de campagne geen doorslaand succes is geworden, is het feit dat verschillende regio's en afdelingen het hebben laten afweten. Onze excuses aan de SLWM, die in deze kwestie niets te verwijten valt.

Paul Leenards
Christiaan Bonebakker

2.

De foto van Erik Boog, op pagina 11 van de vorige *Demo*, is, in tegenstelling tot hetgeen bij de foto stond vermeld, genomen door Bart Heller. Weliswaar is de foto niet gemaakt met zijn toestel, niet met zijn filmpje en niet op zijn kosten, maar de manier waarop Bart het knopje heeft ingedrukt, verdient grote waardering. Bij deze.

Christiaan Bonebakker

27 november

NJMO MILIEU- REFERENDUM

Amsterdam - De Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling houdt, zoals eerder aangekondigd, op 27 november een milieureferendum in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Het NIPO heeft hiervoor 850 jongeren uit allerlei hoeken geselecteerd. Zij moeten op die dag de mening van Nederlandse jongeren kenbaar maken. Met de uitslagen wordt later wel degelijk iets gedaan, zegt men. Op de Unced-conferentie in Rio de Janeiro is namelijk in het verdrag vastgelegd dat jongeren over hun toekomst, en dus over huidige milieuprojecten, moeten meebeslissen. Nederland zal zich daar waarschijnlijk (maar misschien zijn we te optimistisch) méér aan houden dan andere landen. De hulp van de Nederlandse regering bij de oprichting van de NJMO was in ieder geval al een stap in de goede richting. Al gaat het elke dag achteruit met het milieu, er zijn tenminste mensen die zich er echt voor inzetten, waaronder de NJMO'ers. En van die club, de NJMO, zijn wij ook lid. (MdMS)

INDRUK WEKKEND

Voor het eerst viel er wat te lachen in de Democraat: het smoelenboek met Tweede Kamerkandidaten, dat bepaald niet verstoken was van humor. Of is dat nu zelfspot? Je zou er nog visioenen van krijgen...

Fractievoorzitter X is boos. Om tien uur zou de hele nieuwe fractie er zijn, het is nu half elf en zij is nog steeds de enige. 'Nu D66 in de regering zit, mag ik van de fractie wel wat verantwoordelijkheid verwachten,' gromt ze in haar shawl. Deze ochtend zouden ze wat dingen doorspreken omdat het anders op een complete chaos zou uitlopen. Alleen maar nieuwe mensen, en bij sommigen kun je alleen maar denken dat er fraude is gepleegd, of dat de leden massaal proteststemmen hebben uitgebracht. Ha, daar komen fractiegenoten A t/m E aangeslenterd. X zucht eens diep en vraagt: 'Waarom zijn jullie zo laat?' A, vol trots: 'nou, ik ben moeder!'

B: 'En ik vond het nu pas tijd worden mijn ervaringen 'te gelde' te maken.'

C: 'Ik wist vanochtend even niet meer of we wel bij elkaar passen, D66 en ik.'

X: 'En jij, D?'

D: 'Nou X, als ik fractievoorzitter was geworden had je dit soort dingen niet!'

E: 'Hoho, D, dat word ik al in de volgende periode. Ik heb toch 'nog niet' gezegd?'

X balt haar handen tot vuisten maar blijft kalm. Daar komt nog een groepje mensen aangekuierd.

F: 'Ja, sorry X! Ik wilde nog effe pasfotootjes maken en wadachiedan? Geen gordijntje in dat hokkie, krijg nou wat zei ik!'

G: 'Ik moest De Geitehouder nog rondbrengen. En de tassen

gingen steeds los omdat de hoeven steeds bleven steken want ze zijn niet gewend...'

X: 'G, we hebben tegenwoordig posterijen in dit land. Hé, H, heb jij nog een smoes?'

H: 'De pot verwijft de ketel, de lamme leidt de blinde. MOED, DAADKRACHT, de uitdaging is aan ons ALLEN!'

X blijft ogenschijnlijk nog steeds kalm: 'En jij, stuk verdriet, ook een smoes?'

J: 'Wèèh, ik ben pas negentien hoor. Kunt u wel.'

K: 'Goeiemorgen allemaal. Ik ben wat later want ik moet straks op herhalingscursus Onderhoud Tapijt. Wil iemand een stuk banket? Ik weet mensen goed te bundelen. Hé, daar komt onze vriend uit Brabant, wat ben je laat L!'

L: 'Hoi A, hoi G, hoi X. Laat? Dat willen mijn kiezers. Ik heb M ook maar een lift gegeven.'

M: 'Op een dag... kom ik op tijd! Hahahaha!'

X klemt haar kaken op elkaar teneinde de in haar opwellende driftbui te onderdrukken. Tot tien tellen, rustig blijven, gaat het door haar hoofd. Oh néé, tot overmaat van ramp komt N daar ook nog binnenrollen.

N: 'Haai! Hé krullebol! Ben ik te laat? Nou je weet het: ik wil graag aan verbetering daarvan werken. En ik ben zo graag in Den Haag!'

Het begint X voor de ogen te draaien. Ze vangt nog net op dat P binnenkomt met een verhaal dat ze zich zo sterk heeft gemaakt vanochtend tegen illegale bagger in de Brasemermeer. 'Dit kan niet waar zijn. Ik droom.' is het laatste wat ze denkt.

X, je hebt gelijk. Het was allemaal maar fantasie. De werkelijkheid is gelukkig heel anders. Toch?

(Maud du Marchie Sarvaas)

RAPPORT STRUCTUUR- COMMISSIE OMVANGRIJK, MAAR GOED LEESBAAR

Elst - Veel leden kregen tijdens het congres het rapport 'Minder bestuur, meer politiek' in de handen gedrukt. De grafiek op de voorkant van het *niet* op kringlooppapier gedrukte boekwerk, doet vermoeden dat er bij nul bestuursfuncties het meest aan politiek zal worden gedaan. Het was gelukkig slechts een speelse verwijzing naar de uitkomst van het onderzoek van de structuurcommissie.

De commissie heeft gedegen onderzoek gedaan naar het functioneren van de JD-regio's. Daar is, kort gezegd, uitgekomen dat de regio's eerder lastig zijn dan handig. De huidige regiotaken kunnen beter overgenomen worden door zogenaamde Superregio's of de bestaande afdelingen, dat hangt af van de omstandigheden. Tevens heeft de commissie de mogelijkheid van een 'parlement' binnen de JD onderzocht. Daaraan kleven echter naast

praktische vooral principiële bezwaren: de macht van de ALV kan beknot worden. Vandaar het eigen voorstel van de commissie: de instelling van een Raad van Afgevaardigden, ter versterking van de politieke discussie. Op het congres zijn over deze onderwerpen Organimo's behandeld; die over het afschaffen van de regio's is aangenomen, die over de Raad van Afgevaardigden niet. Het rapport is natuurlijk uitgedeeld opdat veel JD'ers het lezen. Het is misschien wat omvangrijk, maar zeker wel goed leesbaar, dankzij de indeling in paragraafjes. Zo kan iemand met minder interesse in bijvoorbeeld de Maatschappelijke Ontwikkelingen, waaronder de Culturele Veranderingen Sinds 1975, volstaan met het lezen van de paragraafconclusies en het samenvattende hoofdstuk IV. (MdMS)

**Warm je op
op 15 januari.**
zie pagina 19 van deze *Demo*

ALS HET AAN ONS LIGT... ECHTE KEUZES

Den Haag - Op 12 oktober 1993 presenteerde het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten een politiek verhaal dat indruist tegen het politieke klimaat dat in het teken staat van verharding, verrechtsing en verwaarlozing. 'Als het aan ons ligt... echte keuzes', stelt milieu en een kleurrijke samenleving centraal. Daarnaast bevat het voorstellen om bestuurlijke vernieuwing leven in te blazen en geeft het aan hoe een land met werkloosheid fatsoenlijk met dat probleem om kan gaan.

De directe aanleiding was de pre-

sentatie van de programma's van CDA, VVD en PvdA. De rekening voor de sociale en economische misère wordt door deze partijen bij de slachtoffers gelegd. Diezelfde partijen verwaarlozen het belangrijkste probleem, het milieu. Alleen maar denken aan werk, terwijl er straks geen aarde meer is om op te werken, is kortzichtig. Daarom tracht het landelijk bestuur in 'Als het aan ons ligt...' duidelijk te maken dat de keuze voor het milieu een radicale is. Er worden dan ook geen halve maatregelen voorgesteld. Een verbod op vliegverkeer binnen Europa is er zo één. Daarnaast vindt het Landelijk Bestuur dat de eco-tax moet worden ingevoerd en dat een milieukeurmerk de consument moet 'helpen' bij milieubewust koopgedrag.

'Als het aan ons ligt...' bevat ongeveer zeventig voorstellen. Vaak provocerend (verbod op vliegverkeer), soms hopeloos ouderwets (het Landelijk Bestuur wil meer alternatieve straffen), een enkele keer origineel (een doek voor tribunes dat valt als racistische leuzen op het veld te horen zijn), verfrissend (ieder kamerlid zou een gebied in Nederland moeten adopteren en zo in feite een districtenstelsel invoeren, zonder dat hiervoor een grondwetswijziging nodig is) en soms onvoldoende uitgewerkt (verdubbeling openbaar vervoer, zonder aan te geven waar en hoe). De reacties zijn al net zo uiteenlopend. Vooral vanuit D66 is er veel lof te horen, terwijl uit JD-geledingen vooral de kritikers van zich doen horen.

'Als het aan ons ligt...' kan besteld worden bij het JD-secretariaat voor een riks.

(Henk Gossink)

15 tot en met 25 juni

EUROPRIDE 1994 IN AMSTERDAM

Amsterdam - Van 15 tot en met 25 juni 1994 wordt in Amsterdam Europride georganiseerd. Europride is een evenement dat te vergelijken is met de Nederlandse Roze Zaterdag, maar dan op Europees niveau. Europride wil een podium bieden voor alle stromingen en meningen binnen de Westeuropese homo en lesbische wereld.

Europride is dus grootschaliger dan Roze Zaterdag en duurt maar liefst 11 dagen!

Tijdens die elf dagen zal Amsterdam hoofdstad zijn van (Europese) homo en lesbische trots en cultuur. Dat zal op alle gebieden te merken zijn, want van 15 tot en met 25 juni is er in de stad een groots aanbod van films, theaterstukken, lezingen, optredens, debatten, congressen en feesten. Het absolute hoogtepunt van Europride wordt de Nederlandse Roze Zaterdag, die op 25 juni plaatsvindt. Op die dag worden alle registers opengetrokken om Nederland, Europa en zelfs de hele wereld te laten zien waar Gay & Lesbian Pride voor staat! Naast de 'Roze Zaterdag Informatie-markt', zal er een manifestatie worden georganiseerd en zal een parade, die zijn gelijke niet kent, de stad kleuren.

In verkiezingsjaar 1994 is het meer dan ooit van belang dat de politieke partijen méér dan mooie

woorden laten zien als het gaat om emancipatie. Dat vraagt ook van de JD volle inzet bij het bedenken, voorbereiden en uitwerken van plannen, hoe we als politieke jongerenorganisatie een bijdrage kunnen leveren. Wie heeft er zin om mee te helpen? Uiteraard hoeft je eigen geaardheid hierbij geen rol te spelen, als JD'ers steunen we immers allemaal de doelstellingen van dit gigantische evenement.

Als je goed bent in slogans ('Léernicht? Scholing & Vorming bij de JD!' is een gouwe ouwe) of het gewoon leuk vindt om op een andere manier met emancipatie bezig te zijn, bel dan snel met Adrie van der Luijt (020-6184222) voor meer informatie. Doe mee en laat zien waar de JD voor staat!

(Adrie van de Luijt/BN)

Koujd?

Kijk snel op pagina 19
van deze *Demo*

11 december

WADDENDAG IN LEEWARDEN

Leeuwarden - Op 11 december van 15.00 tot 18.00 uur vindt in Leeuwarden 'De Waddendag' plaats. Op initiatief van het LB en het SOT wordt er met het oog op het aflopen van het moratorium, het besluit van de regering om gasboringen in de Waddenzee tegen te gaan, speciale aandacht besteed aan het waddengebied. Wat gaat er in de toekomst gebeuren met de wadden? Wordt er een nieuw moratorium overeengekomen, worden gasboringen vanuit de zee of via het land toegestaan en wat zijn onder deze verschillende omstandigheden de gevolgen voor het waddengebied? Op het programma staat onder andere een discussie met Dick Tommel, die de standpunten van D66 met betrekking tot het waddengebied zal verdedigen. Aansluitend kan er gezamenlijk worden gegeten. Voor meer informatie kun je bellen naar Remko van Oijen (050-266708).

ABONNEMENTEN- ACTIE SUCCESVOL

Den Haag - De abonneementen-actie van *Demo* verloopt tot dusverre succesvol. Op het D66-congres van 30 en 31 oktober zijn circa 30 abonnees geworven. Het abonnee-bestand van *Demo* is hiermee meer dan verdubbeld.

In het verleden is nooit veel aandacht besteed aan het werven van abonnees. Sinds de aboneeprijs met ingang van augustus 1993 is verhoogd van 20 tot 30 gulden per jaar, is werving ineens zeer aantrekkelijk geworden. Dankzij de 30 nieuwe abonnees kunnen twee à drie *Demo*'s in 1994 vier pagina's dikker worden, en dat terwijl *Demo* toch al dikker wordt dankzij het opheffen van het kaderblad *Orgi*.

Voor de abonneementen-actie, hoofdzakelijk gericht op D66'ers, zijn speciale promotiefoldertjes gemaakt, waarin prominente D66'ers, onder wie Hans van Mierlo, vertellen waarom zij *Demo* lezen.

Demo zoekt...

...twee enthousiaste redactieleden. Inzet, betrouwbaarheid en de wil om constructief mee te denken zijn belangrijker dan ervaring. Enige journalistieke aanleg en/of lay out-vaardigheden zijn gewenst. Ook als je denkt op een andere manier aan *Demo* te kunnen bijdragen, word je van harte uitgenodigd om te reageren. Zin in een nieuwe uitdaging? Bel dan met Christiaan Bonebakker, tel. 030-515020.

Tegelijkertijd met het starten van de actie is het 'contactenbestand' van *Demo*, de lijst met adressen waar *Demo* gratis naartoe wordt gestuurd, rigoureus opgeschoond. Dit levert een flinke besparing op. Eerste- en Tweede-Kamerleden van D66 zullen nu dus zelf een abonnement moeten nemen. (CB)

'T GOOI HEEFT EEN EIGEN MENING

Hilversum - 'Moeder'-regio Utrecht wist niet beter of 'het kind' 't Gooi hoorde erbij. Maar het kind werd wat ouder en kreeg een eigen mening, die het niet verwoord zag in Vrijbrief. Soms kwam het in de richting, maar het liefst wilde 't Gooi een eigen magazine. Nu is het er, de Gooise Vrije. Op dit moment nog kaftloos, maar binnenkort een glossy misschien.

Het eerste nummer sprankelt van energie. Een Goois lid kan zijn/haar problemen kwijt bij de voorzitter, in de rubriek 'Vraag het aan Erik!' Deze legt minzaam een JD-standpunt uit, waar hij erg goed in is, omdat hij altijd UptoJDate leest. Dan volgt het politiekogram, een kruiswoordraadsel van Bart Heller, dat erg grappige omschrijvingen geeft: 'Voorman van de VVD, gaf topbaan in het bedrijfsleven op voor onzekere toekomst in de politiek, teneinde rare dingen over minderheden te kunnen zeggen, om dat vervolgens een 'debat' te noemen.'

Naast afdelingsnieuws en verslagjes vind je ook nog een artikel van Roos Rodenburg over het Indonesiëdrama en een stukje waarin Peter van Ees zich ergert aan 'de Nederbelg', een Nederlander die net over de grens woont en hier komt profiteren van onze belastingcenten. De Gooiers kunnen blij zijn; zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens (MdMS)

HIER IS... HET VOLK

Terwijl de nieuwe leden tijdens het introductieweekend van de regio's Utrecht en Noord-Holland druk bezig waren in een rollenspel de Tweede Kamer na te spelen, vonden Jeroen Kemperman, Mirjam van Dijk, Sanne van Kamp en Henriëtte de Vos in een achterkamertje een grote verkleedkist. Dat kwam goed uit, want zij hadden de rol van 'het volk' toebedeeld gekregen. Op deze foto poseren zij voor *Demo*. Van links naar rechts: Staphorst-christen Jeroen Kemperman, top-industrieel Mirjam van Dijk, 'Ma Flodder' Sanne van Kamp en bijstandmoeder Henriëtte de Vos. (foto: Christiaan Bonebakker)

AGENDA

NOVEMBER

(010-4028124)

- 27 Landelijke ledenwerf-
dag, literair café 'De
Sinnepoppe', Buitenkant
3, Zwolle. Van 12.00 tot
17.00 uur. Aansluitend
borrel. Info en opgave
bij Wendy van der
Lubbe (020-6103518)
of Henk Gossink (020-
6715119).
- 27 Training argumentatie-
technieken, Twente.
Info bij Fatih Lektömür,
053-305939.
- 27 Politieke-stromingen-
cursus, Eindhoven. Info
bij Antoine Teurlings,
04241-3168.

DECEMBER

- 2 Excursie Tweede
Kamer en Israelische
ambassade, Regio
Utrecht. Info bij Wim
Rampen (030-431376).
- 4 Landelijke ledenwerf-
dag, Utrecht. Van 12.00
tot 17.00 uur. Aanslui-
tend borrel. Info en
opgave bij Wendy van
der Lubbe (020-
6103518) of Henk
Gossink (020-6715119).
- 7 Discussie met PLO-
vertegenwoordiger in
Rotterdam. In de Heu-
vel, Grote Kerkplein,
20.00 uur. Info bij
Xander Mol (010-
4047275)
- 10 De Gooische Wissel-
matras, Gooisch
Podium, Kampstraat 2
Hilversum. Aanvang
20.00 uur.
- 11 Waddendag, Leeuwar-
den. In De Koperen
Tuin. Van 15.00 tot
18.00 uur. Aansluitend
eten. Info bij Remko
van Oijen (050-266708)
- 20 Thema-avond over ra-
cisme in Rotterdam
i.s.m. Anne Frank
Stichting. In de Heu-
vel, Grote Kerkplein,
20.00 uur. Info bij
Antoni van der Wijst

JANUARI

- 15 Het grote warming up-
spektakel! JD-secretariaat,
Noordwal 10 Den
Haag. Van 11.45 tot
17.00 uur. Info en
opgave bij Wendy van
der Lubbe (020-
6103518) of Henk
Gossink (020-6715119).
- 30/31 π -weekend. Vul de bon
op pagina 19 van deze
Demo in. Info bij
Marcellus Ubink (071-
417508).

Hé psst... de warming
up op 15 januari wordt
heel leuk, hoor. Kijk
snel op pagina 19!

POLITIEK CAFÉ

Amsterdam

eerste maandag, 21 uur, Café P96,
Prinsengracht 96; daarnaast derde
maandag: PI-borrel, 20 uur, 't Ge-
spuis, Spuistraat 47a

Den Haag

derde dinsdag, 20 uur, Café
Korzo, Prinsestraat 44

't Gooi

laatste zondag, 21 uur, Café
Dudok, Larenseweg 2a Hilversum

Groningen

tweede donderdag, 22 uur, Café
Paard van Troje, Kromme Elle-
boog

Leiden

tweede dinsdag, 21 uur, Café 't
Keizerkje, Kaiserstraat 4

Nijmegen

tweede woensdag, 17 uur, Café
De Fiets

Rotterdam

tweede maandag, 21 uur, Café
Dudok, De Meent (bij Coolsingel)

Twente

derde woensdag, 20 uur, Café De
Beiaard, Hengelo

Utrecht

eerste woensdag, 20.30 uur, Café
De Kijker, Lange Jansstraat

Zoetermeer

eerste donderdag, 20 uur, Café
The Old Pall, stadshart Zoeter-
meer

WERKGROEPEN

*Hieronder staan de werkgroepen
van de JD en hun coördinatoren.
Bij hen kan je informatie krijgen
over de activiteiten en onderwer-
pen waar zij zich mee bezighou-
den.*

Burger, Politiek, Overheid

Wim Rampen, 030-431376

Democratisering

Jos van der Wijst, 04116-86560

Emancipatie

Adrie van der Luijt, 020-
6184222

Ethiek

Ron Bruggink, 010-4405323

Europa

Ido van der Meulen, 030-
313657

Gezondheidszorg

Michiel Blankenvoorde, 030-
316149

Internationale Commissie

Ingrid Souren, 030-800328

Jongerenbeleid

Irene ter Borg, 023-245793

Midden Oosten

Xander Zwagerman, 020-
6942710

Milieu

Marc Davidson, 020-6125970

Onderwijs

Marga Remmers, 050-770573

Ontwikkelingssamenwerking

Ido van der Meulen, 030-
313657

Sociale economie

Paul Kraan, 020-6192618

Vrijzinnig-democratie

Remko van Oijen, 050-266708

LANDELIJK BESTUUR

Voorzitter

Henriëtte de Vos, Achillesstraat
128-1 hoog, 1076 RK Amster-
dam, 020 - 6715119

Algemeen secretaris a.i.

Esmée van der Hart, Homerus-
laan 7-1 hoog, 3581 MA
Utrecht, 030-522462

Penningmeester

Raymond Jeene, Vlietlaan 91,
3061 DV Rotterdam, 010-
4532127

Secretaris Politiek

Remko van Oijen, Hereweg
112, 9725 Groningen, 050-
266708

Secretaris Organisatie

Mirjam van Dijk, Iepstraat 35,
3434 AN Nieuwegein, 03402-
63038

Internationaal Secretaris

Dennis Hesselting, Abstederdijk
261, 3582 BK Utrecht, 030-
513626

Secr. Scholing en Vorming

Millicent Kruis, Rietschans 27,
2352 BB Leiderdorp, 071-
417508

Secretaris Ledenwerving en Materialen

Wendy van der Lubbe, Meer en
Vaart 442, 1068 LH Amster-
dam, 020-6103518

Secretaris Public Relations

Marco van Lierop, Rode
Kruislaan 1405, 1111 XD
Diemen, 020-6951096

Hoofdred. Demo (geen LB-lid)

Christiaan Bonebakker, Albert
van Dalsumlaan 877, 3584 HT
Utrecht, 030-515020

Interesse!

- Ik word lid van de Jonge Democraten voor f20,- per jaar
 Ik wil graag een kennismakingspakket
 Ik neem een abonnement op *Demo* voor f30,- per jaar

Naam:

Adres:

Postcode, woonplaats:

Telefoon:

Geboortedatum:

Handtekening:

Stuur deze bon op naar het secretariaat van de JD,
Noordwal 10, 2513 EA Den Haag

MARKANT

Mark van Barschot

De verkiezingen staan weer voor de deur, dus dat zal de interesse van de burger in de politiek de komende maanden iets vergroten. Een bericht dat mij twee jaar geleden nog als muziek in de oren zou hebben geklonken. Maar nu heb ik gemengde gevoelens bij de extra aandacht die de politiek krijgt. Er is in de politieke meningsvorming een zekere verharding merkbaar die mij angst inboezemt. Deze verharding zou nog wel eens in onfrisse vormen de kop op kunnen steken in de verkiezingscampagnes.

Wanneer het onderwerp 'asielzoekers' of 'buitenlanders' ter sprake komt, komt die verharding in zijn meest extreme vorm naar voren. 'Nederland is vol' is de nieuwste spreuk die met groeiende regelmaat te lezen en te horen is. Iedereen praat elkaar na en de meest wrede consequenties worden door ogenschijnlijk fatsoenlijke medeburgers en politici aan deze holle frase verbonden.

Mijn D66-partijgenoot Hans Gruijters is er zo een. Als de overheid voor gemeenten een norm stelt voor het opnemen van

twee asielzoekers per duizend inwoners, komt Gruijters doodleuk op televisie vertellen dat Bosnische vluchtelingen misschien toch beter kunnen worden tegengehouden aan de grens, want het wordt te vol. Nou wil het geval dat Gruijters burgemeester is van Lelystad, ironisch genoeg de hoofdstad van Neerlands dunst bevolkte provincie. Een saaie, naargeestige stad met veel te grote gebouwen en brede winkelpromenades zonder mensen, afgewisseld met lege pleinen en dito kroegen. Daar kunnen ze juist wel wat extra kleurrijke mensen gebruiken.

Het is voor mij onbegrijpelijk hoe een 'beschaafd' mens glashard durft te zeggen dat Nederland vol is. Dat Nederland geen vluchtelingen meer zou moeten opnemen. Dat we geen plaats hebben voor mensen die worden bedreigd door oorlogsgeweld, politieke martelingen en burgeroorlogen. Wij, met al onze rijkdom en stabiliteit. En dat terwijl wij voor een deel toch ook een bepaalde verantwoordelijkheid hebben voor het ontstaan van de vluchtelingenstromen in de wereld. Als Nederland destijds als EG-voorzitter de Joegoslavische crisis in betere banen had kunnen geleiden... Als...

De verharding is ook al verdoordrongen in de politiek. Afgewezen asielzoekers hebben niet langer het recht om in hoger beroep te gaan. Asielzoekers worden in afwachting van de behandeling van hun aanvraag opgesloten in een gebouw met hekken en bewakers, het grenshospitium. Lekere binnenkomen als je voor de geheime politie van Saddam Hoessein bent gevlucht. Asielzoekers worden beschuldigd van profiteren want ze hebben geen werk. Hoe kan dat ook: ze mogen niet werken zolang ze de A-status niet hebben verworven. Op die manier kan er van enige vorm van maatschappelijke integratie natuurlijk ook geen sprake zijn.

Het kabinet schrikt er zelfs niet voor terug om dit delicate vraagstuk van

menselijke beschaving te reduceren tot een financiële kwestie. Belastingverhoging om de opvang van asielzoekers te bekostigen, is al geopperd. Schandalig, omdat de stap op deze manier wel erg klein wordt om de link te leggen tussen asielzoekers en, pak 'm beet, de dure sigaretten.

Een typerend voorbeeld van de stijgende waardering voor 'ferme taal' is de toekenning van de Machiavelli-prijs voor overheidscommunicatie aan de politiechefs van de vier grote steden. Eén van hen, Wiarda uit Utrecht, wil winkeliers bewapenen met honkbalknuppels tegen overvallers. Zo'n man moet worden aangeklaagd wegens verstoring van de openbare orde, aanzetten tot crimineel gedrag en ondermijning van de rechtsstaat.

Toch oogsten deze nieuwe helden grote waardering vanwege hun duidelijke stellingnames, niet in de laatste plaats bij de vaderlandse media. Zij zijn blij met elke knuppel die in het hoenderhok wordt gegooid, want sensatie verkoopt nu eenmaal goed. Dat al deze stoere krachtpatserij leidt tot enorme blunders, lijkt niemand te storen. Herinnert u zich de groots opgezette personeelscontrole bij Blokker nog? De overheid moet flink in de buidel tasten voor schadevergoedingen en excuses. Of de berichten over een drugsbende van tienduizend illegale Ghanezen in de Bijlmer, die later totaal ongefundeerd bleken?

Daarom roep ik iedereen op om waakzaam te blijven. Waakzaam op het behouden van onze tolerantie en medemenselijkheid. Laat je niet aanpraten dat je niet realistisch bent als je het opneemt voor mensen die hulp nodig hebben. Laat je niet ontmoedigen door politici die denken dat democratie betekent dat je de hardste schreeuwers naar de mond moet praten.

Laten we alert blijven tegenover allerlei manipulaties van *law and order*-figuren die gebruik maken van het slappe imago van politici om zichzelf als sterke mannen te presenteren. Dit is des te harder nodig omdat de meeste politici bang zijn om weerwoord te bieden aan deze figuren en manipulaties aan het licht te brengen. Het is in deze tijd voor een politicus niet goed om tolerant of ruimdenkend te lijken. Dat wordt al snel uitgelegd als halfzacht en slap.

'Maar een volk dat voor tirannen zwicht zal meer dan lijf en goed verliezen, dan dooft het licht.'

(foto: Pieter Wezeman)

FASE DRIE

Eén maand voordat de JD werd opgericht, verscheen de eerste *Demo*. Een blaadje op A5-formaat, met veel typ-, knip- en plakwerk in elkaar gezet. We zijn nu zestig *Demo's*, zeven hoofdredacteurs en tien jaar verder; tijd om terug te blikken. De eerste drie artikelen in deze *Demo* zijn daarom aan het lustrum gewijd. Elders vind je informatie over het lustrumcongres van 16 en 17 april en de lustrumnacht op 4 maart in Amsterdam. Een béétje JD'er mist niets van dit alles!

Ook ik maak van de gelegenheid gebruik eens terug te blikken, op *Demo* natuurlijk. In de *Demo*-geschiedenis zijn ruwweg drie perioden te onderscheiden. *Demobegon* als typisch verenigingsblad, met, dat moet gezegd worden, veel interviews met bekende personen. Het verenigingskarakter zat 'm vooral in de opmaak, de ludieke artikelen en de verwijzingen naar personen en voorvallen die 'outsiders' niet zullen hebben begrepen. Vanaf de vijfde jaargang verscheen *Demo* op A4-formaat, en gaandeweg werd de overgang gemaakt naar fase 2: het kwalitatief hoogwaardig magazine. Een blad met filosofische en literaire zware kost. Zelfs met de verklarende woordenlijsten in de hand, begreep ik, toen net nieuw lid, er weinig van.

Vanaf het moment dat Saskia Daru hoofdredacteur werd (voorjaar 1991), werd de balans tussen de eerste twee fases gevonden: een politiek verenigingsblad. *Demo* werd toegankelijk en voor iedereen interessant, en het grootste compliment: leden begonnen massaal artikelen in te sturen. Wat mij betreft hebben we de huidige opzet van *Demo* aan Saskia te danken.

Natuurlijk is *Demonog* niet volmaakt. Er blijven vaak te veel slordigheden in staan en de lay-out is wat aan de brave kant. Helaas is met de apparatuur op het secretariaat niet veel méér mogelijk. (Terzijde: ik heb het lay-outen ook van Saskia geleerd.)

Er blijft de komende jaren dus nog voldoende te doen voor *Demo*-redacties. En als het nieuwe redactiestatuut, in de congresbijlage van deze *Demo*, nou wordt aangenomen, dan kan er helemaal niets meer mis gaan. Prettig lustrum gewenst!

Christiaan Bonebakker

DEADLINES

DEMO 11.2: 25 FEBRUARI 1994

DEMO 11.3: 29 APRIL 1994

INHOUD

Fase drie	2
Lustruminterview: Hein, Roel en Henriëtte	3
<i>Demo</i> : tien jaar plezier en gebrek aan continuïteit	6
Opa vertelt: het blijft vallen en opstaan	8
Oorlog in Bosnië: doormodderen is het beste	10
Hoe boeiender de politiek, hoe instabieler het land	11
Milieu volgens het boeddhisme	12
Geen plaats voor de jongeren van Leoncavallo	14
Racisme is fout; discussie <i>niet</i> gesloten	16
CD heeft niets te duchten van rationele discussie	17
'Brinkhorst praat alleen met belangrijke mensen'	18
D'emoties	20
Horoscoop	22
Drosophilae66	22
Demogram	23
Gastcolumn: Kleurrijk Utrecht	23
Congresbijlage	24
GATT heeft milieuzusje nodig	32
UptoJDate	33
Markant	40

DEMO

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 1, jaargang 11
verschijnt 6x per jaar
(ISSN 0925-4390)

REDACTIE

Hoofred.: Christiaan Bonebakker
Redactie: Pieter Moens
Maud du Marchie Sarvaas
Ib Waterreus
Barbara Naumann
Mark van Barschot
Denise Goethals

Druk: Coene BV, Den Haag
Foto omslag: D. Bosch

REDACTIE-ADRES

Landelijk Secretariaat
Jonge Democraten
t.a.v. *Demo*
Noordwal 10
2513 EA Den Haag
tel. 070-3622162

AANLEVERING KOPIJ

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, en uitsluitend indien zij op flop worden aangeleverd (Macintosh, WP 4.2 of WP 5.1). In overleg met de hoofdredacteur kan hiervan worden afgeweken. Eén *Demo*-pagina bedraagt ±850 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende *Demo* worden geplaatst. (Helaas, geen lollige opmerkingen in de colofon deze keer - CB.)

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit *Demo* worden overgenomen.

ABONNEMENTEN

Een abonnement kost 30 gulden per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat. Ook losse nummers zijn hier te bestellen voor 5 gulden per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen *Demo* gratis. Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.